

การสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร “ซูสีไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์

นางสาวพิมพ์ลดา ดีมาก

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาศึกษาศาสตร์

คณะศึกษาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2555

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR) are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

NARRATIVE AND CHARACTERIZATION OF “TZU-SHI TAI-HOU” IN LITERATURE,
FILMS AND TELEVISION DRAMA

MISS PIMLADA DEEMAK

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts (Communication Arts) Program in Communication Arts

Faculty of Communications Arts

Chulalongkorn University

Academic Year 2012

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

การสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร “ซูสีไทเฮา” ใน

วรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์

โดย

นางสาวพิมพ์ลดา ดีมาก

สาขาวิชา

นิเทศศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ ธีรนนท์ อนวัชศิริวงศ์

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารธุรกิจ

..... คณบดีคณะนิเทศศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ดวงกมล ชาติประเสริฐ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(อาจารย์ ดร.จิรยุทธ์ สิ้นธุพันธุ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ ธีรนนท์ อนวัชศิริวงศ์)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย

(อาจารย์ ดร.วราภรณ์ ฉัตรชาติชาติ)

พิมพ์ลดดา ดีมาก : การสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร “ซุสึไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์.

(NARRATIVE AND CHARACTERIZATION OF “TZU-SHI TAI-HOU” IN LITERATURE, FILMS AND

TELEVISION DRAMA) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก : รศ.ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์, หน้า 321.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษาการเล่าเรื่องและลักษณะตัวละคร “ซุสึไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์โดยวิธีการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จากวรรณกรรมจำนวน 2 เรื่อง ภาพยนตร์จำนวน 6 เรื่อง และละครโทรทัศน์เรื่องยาวจำนวน 4 เรื่อง ได้ข้อค้นพบการวิจัยดังนี้

1. การเล่าเรื่องในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ แบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ 1.1 ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่เน้นการเล่าเรื่องโดยยึด ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เป็นหลัก คือ เน้นเล่า ถึงเหตุการณ์ บางช่วงทางประวัติศาสตร์ มาขยายโดยยึด ข้อเท็จจริง ทางประวัติศาสตร์เป็นหลัก ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง 55 days at Peking (USA,1963) The Empress Dowager ซุสึไทเฮา ภาค 1 และ The Last Tempest ซุสึไทเฮา ภาค 2 (ฮ่องกง,1975-1976) ซุสึไทเฮา Empress Dowager (จีน,1988) และ ละครโทรทัศน์เรื่อง ซุสึไทเฮา (戏说慈禧)(ได้หวัน,1992) 1.2 วรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ที่มีการดัดแปลงโดยผสมผสานข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการของผู้เล่าเรื่อง คือ วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่มีการดัดแปลงเรื่องราว เพิ่มตัวละครและตีความใหม่ โดยคงโครงเรื่องหลักที่เป็นไปตาม ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์บางส่วนเอาไว้ ได้แก่ บทละครโทรทัศน์เรื่อง ซุสึไทเฮา (ไทย,1958), นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ซุสึไทเฮา ราชนิดอกกล้วยไม้ ภาค 1 และ พระนางซุสึจักรพรรดินีกู่บัลลังก์ ภาค 2 (นักเขียนจีนพลัดถิ่น,2005,2007) ภาพยนตร์เรื่อง The Lover of The Last Empress ตำนานรักซุสึไทเฮา (ฮ่องกง,1995) ซุสึไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร (一代妖后)(ฮ่องกง,1989) The Empress Dowager ซุสึไทเฮา (ฮ่องกง,1988) ละครโทรทัศน์เรื่อง พระนางซุสึไทเฮา The Young Dowager(ฮ่องกง,1984) ยอดกุนซื่อสมองปราชฎู (ได้หวัน,2006) ซุสึไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (ร่วมสร้าง จีน-ญี่ปุ่น,2010)

2. การสร้างตัวละคร “ซุสึไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ 2.1 ภาพของจักรพรรดินีที่โหดร้าย ลุแก่อำนาจ ได้แก่ บทละครโทรทัศน์เรื่อง “ซุสึไทเฮา”(ไทย,1958) ซุสึไทเฮา(Empress Dowager)(ฮ่องกง,1988) ซุสึไทเฮา นางพญาหงส์ยอมเหนือมังกร (一代妖后)(ฮ่องกง,1989) The Lover of The Last Empress ตำนานรักซุสึไทเฮา(ฮ่องกง,1995) 55 days at Peking(USA,1963) The Empress Dowager ซุสึไทเฮา 1 The Last Tempest ซุสึไทเฮา 2 (ฮ่องกง,1975-1976) Empress Dowager Cixi ซุสึไทเฮา (จีน,1988) และ ละครโทรทัศน์เรื่อง พระนางซุสึไทเฮา (The Young Dowager) (ฮ่องกง,1984) 2.2 ภาพของจักรพรรดินีที่เน้นมิติความเป็นมนุษย์ ได้แก่ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ซุสึไทเฮา ราชนิดอกกล้วยไม้ ภาค 1 (Empress Orchid) และ พระนางซุสึจักรพรรดินีกู่บัลลังก์ ภาค 2 (The Last Empress)(นักเขียนจีนพลัดถิ่น,2005,2007) ยอดกุนซื่อสมองปราชฎู(ได้หวัน,2006) และ ซุสึไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (ร่วมทุนสร้างระหว่าง จีน -ญี่ปุ่น,2010) 2.3 ภาพของจักรพรรดินีที่นำพาทั้งความรุ่งเรืองและความตกต่ำมาสู่ประเทศ ได้แก่ ละครโทรทัศน์เรื่อง ซุสึไทเฮา (戏说慈禧)(ได้หวัน,1992)

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์ ลายมือชื่อนิสิต

ปีการศึกษา.....2555..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

##5484683228: MAJOR COMMUNICATION ARTS

KEYWORDS : TZU-SHI TAI-HOU /NARRATIVE/ FILMS/ TELEVISION DRAMA

PIMLADA DEEMAK : NARRATIVE AND CHARACTERIZATION OF “TZU-SHI TAI-HOU” IN LITERATURE, FILMS AND TELEVISION DRAMA.

ADVISOR : ASSOC.PROF THIRANAN ANAWAJSIRIWONGS , 321 pp.

The purpose of this research is to study the narrative and characterization of “TZU-SHI TAI-HOU” in literature , films and television drama by using textual analysis method from 2 literature 6 films and 4 television drama The results of this research can convey the following:

1.Narrative in literature , films and television drama could divided into 2 types : 1.1 Literature and television drama maintaining historical facts as the main plot which was principally depicted from historical facts such as *55 days at Peking (USA,1963)*,*The Empress dowager1* and *The Last tempest (Hongkong,1975-1976)*, *Empress Dowager Cixi (China,1988)* TZU-SHI TAI-HOU (*戏说慈禧*) television drama (Taiwan,1992) and 1.2 Literature,films and television drama integrating historical facts with narrators’s imaginations such as “TZU-SHI TAI-HOU” Television play (Thailand,1958), *Empress Orchid and The Last Empress Novel (Chinese Writer Diaspora,2005,2007)*, *The Empress Dowager (Hongkong,1988)* ,*The Empress Dowager (一代妖后) (Hongkong,1989)*,*The Lover of the last Empress (Hongkong,1995)*,*The Young Dowager (Taiwan,1984)*, *Long Fei Long Feng Fei Feng (Taiwan,2006)* and *The Pleiades (Japan and China,2010)*

2.Characterizatin of ‘TZU-SHI TAI-HOU’ in Literature , films and television drama could be divided into 3 types : 2.1 The Cruel Empress depicted in “TZU-SHI TAI-HOU” television play(Thailand,1958) ,*The Empress dowager1* and *The Last tempest (Hongkong,1975-1976)*, *The Empress Dowager(Hongkong,1988)*, *Empress Dowager Cixi (China,1988)*,*The Empress Dowager (一代妖后) (Hongkong,1989)*,*The Lover of the last Empress(Hongkong,1995)*,*55 days at Peking(USA,1963)* , *The Young Dowager(Taiwan,1984)* 2.2 The Empress as a human depicted in *The Empress Orchid and The Last Empress(Chinese Writer Diaspora,2005,2007)* , *Long Fei Long Feng Fei Feng (Taiwan,2006)* and *The Pleiades (Japan and China,2010)* and 2.3 The Empress who brought prosperity and deterioration to China depicted in TZU-SHI TAI-HOU (*戏说慈禧*) television drama (Taiwan,1992)

Field of Study: Communication Arts Student’s Signature.....

Academic Year: 2012..... Advisor’s Signature.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะสำเร็จลุล่วงไปไม่ได้หากปราศจากความเมตตากรุณาและคำแนะนำจาก รองศาสตราจารย์ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ในการให้คำปรึกษาที่มีประโยชน์ จนผู้วิจัยสามารถทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ได้สำเร็จ อาจารย์ ดร. จิรยุทธ์ สินธุพันธุ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ สำหรับคำชี้แนะ แนวทางในการวิจัย ให้กำลังใจในครั้งนี้ และขอขอบคุณ อาจารย์ ดร. วราภรณ์ ฉัตรชาติชาต สำหรับคำแนะนำ ชี้แนะและให้เกียรติมาเป็นกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในการสอบวิทยานิพนธ์ให้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอบคุณเพื่อนๆ พี่ๆ ชาวศิลปากรทุกคน สำหรับมิตรภาพที่ตลอด 6 ปีมานี้ คอยถามไถ่และให้กำลังใจ อยู่ด้วยกันตลอดช่วงเวลาที่ท้อแท้จนสามารถฟันฝ่าอุปสรรคนี้ไปได้ ขอขอบคุณน้องโอ กฤษกนก ลิขิตศิริกุลสำหรับคำปรึกษาด้านภาษาจีน ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ การสื่อสารเชิงสุนทรียะและบันเทิงคดีรุ่น 2 ทุกคนสำหรับคำแนะนำ กำลังใจ ที่คอยช่วยเหลือกันตลอดระยะเวลา 2 ปีมานี้

สุดท้ายนี้ขอขอบพระคุณครอบครัวดีมาก สำหรับการสนับสนุน กำลังใจและทุนทรัพย์ในการเรียนระดับปริญญาโท หลายครั้งที่ผู้วิจัยรู้สึกกังวล ท้อแท้ อ่อนแอ ครอบครัวที่คอยให้กำลังใจและพร้อมอยู่เคียงเสมอมานี้ แม้ระยะทางที่ห่างไกลทำให้ไม่สามารถเจอกันบ่อยๆ แต่ก็ไม่ได้ทำให้กำลังใจที่มีให้กันลดน้อยลง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ.....	ฎ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 ปัญหานำวิจัย.....	5
1.3 วัตถุประสงค์.....	5
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
2. แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
2.1 แนวคิดเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮา.....	8
2.2 แนวคิดการเล่าเรื่องและองค์ประกอบของเรื่องเล่า.....	21
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างตัวละคร.....	29
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์และละครโทรทัศน์.....	32
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	35
3. ระเบียบวิธีวิจัย.....	41
3.1 แหล่งข้อมูลการวิจัย.....	41
3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46

บทที่	หน้า
3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
3.4 การนำเสนอข้อมูล.....	48
4. การสร้างเรื่องเล่าและตัวละครชู่สีไทเฮาในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์... 49	
4.1 การสร้างเรื่องเล่า ชู่สีไทเฮา ในวรรณกรรม.....	50
4.1.1 การเล่าเรื่องในบทละครโทรทัศน์ “ชู่สีไทเฮา”.....	50
4.1.2 การเล่าเรื่องในนวนิยายเรื่อง Empress Orchid ชู่สีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ และThe Last Empress พระนางชู่สี จักรพรรดินีกู่บัลลังก์.....	62
4.2 การสร้างเรื่องเล่า ชู่สีไทเฮา ในภาพยนตร์.....	81
4.2.1 การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ 55 days at Peking.....	81
4.2.2 การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ The Empress Dowager ชู่สีไทเฮา 1 และ The Last Tempest ชู่สีไทเฮา 2.....	91
4.2.3 การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ ชู่สีไทเฮา (Empress Dowager Cixi).....	107
4.2.4 การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ Empress Dowager ชู่สีไทเฮา.....	116
4.2.5 การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ ชู่สีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร.....	132
4.2.6 การเล่าเรื่องในภาพยนตร์ ตำนานรักชู่สีไทเฮา.....	144
4.3 การสร้างเรื่องเล่า ชู่สีไทเฮา ในละครโทรทัศน์.....	158
4.3.1 การเล่าเรื่องในละครโทรทัศน์พระนางชู่สีไทเฮา(The Young Dowager)....	158
4.3.2 การเล่าเรื่องในละครโทรทัศน์ ชู่สีไทเฮา (戏说慈禧).....	177
4.3.3 การเล่าเรื่องในละครโทรทัศน์ ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์.....	205
4.3.4 การเล่าเรื่องในละครโทรทัศน์ ชู่สีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย.....	219
4.4 สรุปการสร้างตัวละคร ชู่สีไทเฮา ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์.....	243
4.5 สรุปการสร้างเรื่องเล่า ชู่สีไทเฮา ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์.....	251

บทที่	หน้า
5. สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ	299
5.1 สรุปผลการวิจัย	299
5.2 อภิปรายผลการวิจัย	313
5.3 ข้อจำกัดในการวิจัย	315
5.4 ข้อเสนอแนะ	315
รายการอ้างอิง	317
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	321

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	แสดงการเลือกเหตุการณ์นำมาสร้างเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับ พระนางซุสีไทเฮาในวรรณกรรม.....300
2	แสดงความสัมพันธ์ของการสร้างเรื่องเล่ากับการสร้างภาพลักษณ์ ตัวละครซุสีไทเฮาในเรื่องเล่าประเภทวรรณกรรม.....301
3	แสดงการเลือกเหตุการณ์นำมาสร้างเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับ พระนางซุสีไทเฮาในภาพยนตร์.....303
4	แสดงความสัมพันธ์ของการสร้างเรื่องเล่ากับการสร้างภาพลักษณ์ ตัวละครซุสีไทเฮาในเรื่องเล่าประเภทภาพยนตร์.....304
5	แสดงการเลือกเหตุการณ์นำมาสร้างเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับ พระนางซุสีไทเฮาในละครโทรทัศน์.....307
6	แสดงความสัมพันธ์ของการสร้างเรื่องเล่ากับการสร้างภาพลักษณ์ ตัวละครซุสีไทเฮาในเรื่องเล่าประเภทละครโทรทัศน์.....308

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	พระนางชูลี ไทเฮา จาก wikipedia.com.....	2
1.2	ละครโทรทัศน์ ชูลีไทเฮา ปี 1992 จาก ได้หวัน.....	3
1.3	ภาพยนตร์เรื่อง ชูลีไทเฮา นางพญาหงส์ยอมเหนือมังกร ปี1989.....	3
1.4	ภาพยนตร์เรื่อง ชูลีไทเฮา ปี 1975 จาก ช่องกง.....	3
1.5	สุพรรณ บูรณะพิมพ์ แสดงเป็น ชูลีไทเฮา ในละครโทรทัศน์ เมื่อ กรกฎาคม พ.ศ.2501 ดัดแปลงจากนวนิยายฉบับ มรว.คึกฤทธิ์ ปราโมช.....	4
2.1	ภาพวาดพระนางชูลีไทเฮาในวัยเยาว์จาก www.wikipedia.com.....	10
2.2	พระบรมสาทิสลักษณ์จักรพรรดิเสียนเฟิง www.wikipedia.com.....	12
2.3	พระบรมสาทิสลักษณ์พระนางนุฮารู www.wikipedia.com.....	12
2.4	นายพล เจิ้งกั้วฝาน ภาพจาก www.wikipedia.com.....	13
2.5	รูปปั้นหงษ์ชิวฉวนหัวหน้าภฎไทผิงภาพจากwww.wikipedia.com.....	13
2.6	องค์ชายกง อнуชาพระจักรพรรดิเสียนเฟิงจาก wikipedia.com.....	13
2.7	พระจักรพรรดิถงจื้อ จาก wikipedia.com.....	15
2.8	จักรพรรดินีเสี่ยวเจ้ออี่(อาลูเท่อ) จาก wikipedia.com.....	15
2.9	พระจักรพรรดิถงชวี จาก www.manager.co.th คอลัมน์ มุมจีน.....	17
2.10	สมเด็จพระจักรพรรดินีเสี่ยวตั้งจิง อัครชายาในจักรพรรดิถงชวีเป็น พระนัดดาพระนางชูลีไทเฮา จาก wikipedia.com.....	17
2.11	มเหสีเจิน สนมที่รักเพียงองค์เดียวของพระจักรพรรดิถงชวี จาก wikipedia.com.....	18
2.12	เหตุการณ์กบฏนักมวยในเมืองเทียนจิน ปี1900 จากหนังสือ ยอดคนผู้พลิก ประวัติศาสตร์โลก หน้า 77.....	19
2.13	พระจักรพรรดิบูยี่ในวัยเยาว์(ขวา ยืน) จาก wikipedia.com.....	20
2.14	พระจักรพรรดิบูยี่ในวัยหนุ่ม จาก wikipedia.com.....	20
2.15	สมเด็จพระพันปีหลวงหลงยู่ทรงว่าราชการหลังม่านพระจักรพรรดิบูยี่ จาก wikipedia.com.....	20

ภาพที่	หน้า
4.1 ตัวอย่างภาพบางส่วนจากละครโทรทัศน์ชูลีไทเฮา จากหนังสือ ชูลีไทเฮา นางพญาหงส์ผู้อยู่เหนือบัลลังก์มังกร	50
4.2 ฉากเปิดเรื่อง	81
4.3 กบฏนักมวยทรमानชาวต่างชาติ	82
4.4 กองกำลังสัมพันธมิตรเข้าตีวังหลวง	82
4.5 บรรยากาศชุมชนต่างชาติ	83
4.6 กบฏนักมวยโดนประหารโทษฐานสังหารทูตเยอรมัน	84
4.7 เหตุการณ์บ้านปลายนำมาสู่สงคราม	84
4.8 พระนางชูลีไทเฮา	85
4.9 พระนางชูลีไทเฮาและเหล่านางกำนัล	85
4.10 องค์ชายตวนยุงเรื่องกบฏนักมวย	85
4.11 ทูตจากอังกฤษเข้าเฝ้าพระนางชูลีไทเฮา	86
4.12 พระนางชูลีไทเฮาเตรียมลี้ภัยสงคราม	87
4.13 องค์ชายตวน	87
4.14 หยงลู่	88
4.15 เซอร์อาร์เทอร์	88
4.16 ผู้พันลูอิส	89
4.17 นาดาดา	89
4.18 ฉากเปิดเรื่อง	91
4.19 จัดฉากให้เห็นว่าจักรพรรดิประชวร	92
4.20 ชั้นที่น้อยกราบทูลเรื่องเทียนสินถูกยึด	92
4.21 ฉากเปิดเรื่อง	93
4.22 พระนางชูลีไทเฮาขณะประทับ ณ พระราชวังฤดูร้อน	93
4.23 : ชูลีไทเฮายึดวัง	94

ภาพที่		หน้า
4.24	จักรพรรดิทิวซิวที่ถูกคุมขังยังพระตำหนักอิงไถ	94
4.25	บรรยากาศวังต้องห้าม	96
4.26	ถานชื่อถงขอความร่วมมือหยวนซื่อไซในการสังหารซูสีไทเฮา	96
4.27	จับคนะปฏิรูปและสังประหารชีวิต	97
4.28	พระนางซูสีไทเฮา	97
4.29	หลี่กิงกงทำผมให้พระนางซูสีไทเฮา	98
4.30	ทอดพระเนตรอุปรากรจีน	98
4.31	หลี่กิงกงยุงพระนางซูสีไทเฮา	99
4.32	งานเลี้ยงสังสรรค์กับชาวต่างชาติ ณ พระราชวังฤดูร้อน	99
4.33	ไม่พอพระทัยที่ชาวต่างชาตินั่งบนบัลลังก์	99
4.34	จักรพรรดิทิวซิว	100
4.35	หลี่เสียนหยิง	100
4.36	องค์ชายกง	101
4.37	หยงลู	101
4.38	คังโห้วเว่วย	102
4.39	ถานชื่อถง	102
4.40	หยวนซื่อไซ	103
4.41	สนมเจิน	103
4.42	หรงลูฮองเฮา	104
4.43	องค์หญิงต้าเหลียง	105
4.44	เกาเหลียงไซ	105
4.45	ปลดถงหัวพระอาจารย์ของจักรพรรดิ	108
4.46	ขุนนางฝ่ายอนุรักษ์นิยมขอรื้อหน้าวังฤดูร้อน	108
4.47	ตัดสินในไปบ้านหยวนซื่อไซ	108
4.48	ฉากประหารถานชื่อถง	109

ภาพที่		หน้า
4.49	ฉากวังหลวงและห้องพระโรง.....	109
4.50	สภาพบ้านเมืองโกลาหล.....	110
4.51	ถานซื้อธงไปบ้านหยวนซื้อไขเพื่อวางแผนตั้งหนไทเฮา.....	111
4.52	พระนางซูสีไทเฮา.....	112
4.53	พระนางซูสีไทเฮาในวัยเกษียณราชการ.....	112
4.54	ธงโทษชั้นที่.....	113
4.55	ยึดอำนาจจากจักรพรรดิวงซวี.....	113
4.56	ถานซื้อธง.....	114
4.57	จักรพรรดิวงซวี.....	114
4.58	หยวนซื้อไข.....	115
4.59	หยงลู.....	115
4.60	พระนางซูสีไทเฮาทรงตำหนิจักรพรรดิน้อยที่เล่นชน.....	117
4.61	ขบวนเดินทางของอันเตอไห้นำฉลองพระองค์พระนางซูสีไทเฮามา แอบอ้างเพื่อรับสินบนจากชาวบ้าน.....	117
4.62	อันเตอไห้โดนประหาร.....	118
4.63	ทำลายฎีกาลับ.....	118
4.64	จักรพรรดิเที่ยวเตร่หอนางโลม.....	119
4.65	จักรพรรดิถึงจี้กั๋นพระชนม์.....	119
4.67	พระนางซูสีไทเฮาว่าราชการเพียงลำพัง.....	120
4.68	บรรยากาศพระราชวังต้องห้าม.....	120
4.69	การเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับต่างชาติ.....	121
4.70	ขบวนเรืออันเตอไห้.....	122
4.71	ประหารอันเตอไห้.....	123
4.72	จักรพรรดิถึงจี้กั๋นก่อนสิ้นพระชนม์.....	123
4.73	อาลู่ทงของเฮาตัดสินใจกินยาพิษ.....	123

ภาพที่	หน้า
4.74 พระนางชูอันไทเฮารับสั่งให้ทำลายฎีกาลับ	124
4.75 พระนางชูสีไทเฮา	124
4.76 ความสามารถในการเล่นดนตรีและร้องเพลง	125
4.77 ชมอุปรากรจีน	126
4.78 อันเตอไห่จอมมยุง	126
4.79 พระนางชูสีไทเฮาบ้นดาลโทษะ	127
4.80 ทำลายลายพระหัตถ์จักรพรรดิถึงจื่อ	127
4.81 ทำร้ายอาลู่เท่ฮองเฮา	127
4.82 สั่งหารนางกำนัลผู้เก็บฎีกาลับจักรพรรดิเสียนเฟิง	127
4.83 พระนางชูอันไทเฮา	128
4.84 ชูสีไทเฮาค่อยวางยาพิษในอาหารให้ชูอันไทเฮา	129
4.85 จักรพรรดิถึงจื่อ	130
4.86 อันเตอไห่	130
4.87 องค์ชายกง	131
4.88 อาลู่เท่ฮองเฮา	131
4.89 กุ้ยเหลียนกับฝ่าบาดพลอดรักกัน	132
4.90 จักรพรรดิถึงจื่อออกเที่ยวหอนางโลม	133
4.91 จักรพรรดิถึงจื่อประชวรโรคซิฟิลิส	133
4.92 สั่งหารอาลู่ทฮองเฮา	134
4.93 บรรยาพระราชวังต้องห้าม	134
4.94 เหตุการณ์จับตัวอันเตอไห่	136
4.95 จักรพรรดิถึงจื่อสิ้นพระชนม์ขณะพยายามช่วยเหลื่อฮองเฮา	136
4.96 พระนางชูอันไทเฮาทำลายฎีกาลับต่อหน้าพระนางชูสีไทเฮา	137
4.97 พระนางชูสีไทเฮา	138
4.98 ตรวจตราเครื่องปั้นดินเผาสำหรับงานฉลองวันพระราชสมภพ	139

ภาพที่	หน้า
4.99 ทำร้ายอาลู่เท่ของเฮา.....	139
4.100 สั่งหารอาลู่เท่ของเฮา.....	140
4.101 พระนางชูอันไทเฮา.....	140
4.102 อันเตอไห่.....	141
4.103 จักรพรรดิถิงจื้อ.....	142
4.104 กุ้ยเหลียน.....	142
4.105 อาลู่ทงของเฮา.....	143
4.106 อวี๋หลานโดนกลั่นแกล้ง หัวใจสลาย คิดโดดน้ำตาย.....	144
4.107 พลังมือฆ่านม.....	145
4.108 ขบวนพระศพจักรพรรดิเสียนเฟิง.....	146
4.109 พระนางซูสีและพระนางชูอันว่าราชการหลังม่าน.....	146
4.110 ฝึกกลเม็ดมัดใจสามีกับนางคนิกาเลื่องชื่อ.....	148
4.111 จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต.....	148
4.112 กองกำลังบุกสังหารไทเฮาระหว่างขบวนแห่พระศพ.....	149
4.113 ประหารชูซุน.....	149
4.114 เชื้อนเนื้อต้มยาเพื่อให้พระนางชูอันไทเฮาเชื่อพระทัย.....	150
4.115 ชูอันไทเฮาเผาภูิกาลับและหลงกลต้มยาพิษ.....	150
4.116 พระนางซูสีไทเฮา.....	151
4.117 อวี๋หลานตกเกี่ยวเพราะความซุ่มซ่าม.....	151
4.118 ฎกรีดน้ำเชื้อเนื่องจากไม่โปรดอวี๋หลานในการเข้าเฝ้าครั้งแรก.....	151
4.119 อวี๋หลานฆ่านม.....	152
4.120 อวี๋หลานสวมฉลองพระองค์จักรพรรดิ.....	152
4.121 สั่งหารสนมหลื่ออย่างโหดเหี้ยม.....	153
4.122 สั่งหารชูอันไทเฮา.....	153
4.123 จักรพรรดิเสียนเฟิง.....	154

ภาพที่	หน้า
4.124	องค์ชายกง..... 154
4.125	พระนางชูอันไทเฮา..... 155
4.126	ชูซุน..... 155
4.127	อันเตอไห่..... 156
4.128	มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับมังกรในความ..... 156
4.129	จักรพรรดิไต้กวงแต่งตั้งรัชทายาทก่อนสิ้นพระชนม์..... 158
4.130	บ้านโดนยึดไปใช้หนี้หลังบิดาเสียชีวิต..... 159
4.131	ติดสินบนชั้นที่จนได้เข้าไปเป็นสนม..... 159
4.132	อวี๋หลานกลายเป็นสนมคนโปรด อยู่ข้างกายจักรพรรดิตลอดเวลา..... 160
4.133	จัดฉากว่าสนมโบตันมีขี้..... 160
4.134	ร้องรอยพระราชวังหยวนหมิงหยวนโดนเผา..... 161
4.135	อวี๋หลานได้รับการลดโทษ..... 161
4.136	จักรพรรดิเสียนเฟิงประทานฎีกาลับแก่สองเฮาและแต่งตั้งรัชทายาท ก่อนสิ้นพระชนม์..... 162
4.137	หยงลู่เข้าช่วยเหลืออวี๋หลานให้รอดจากถูกลอบสังหาร..... 162
4.138	ขอรับรององค์ชายกงให้กลับมารักกันเหมือนเดิม..... 163
4.139	ส่งฆ่าปิดปากผู้รู้ชาติกำเนิดพระนางซูสีไทเฮา..... 163
4.140	ทอดพระเนตรเห็นอวี๋หลานร้องเพลงที่ศาลาริมน้ำ..... 166
4.141	อวี๋หลานช่วยจักรพรรดิอนุมัติหนังสือราชการ..... 166
4.142	จักรพรรดิเสียนเฟิงประทานฎีกาลับแก่สองเฮาก่อนสิ้นพระชนม์..... 167
4.143	ทหารลอบสังหารไทเฮาระหว่างพิธีเคลื่อนขบวนพระศพ..... 167
4.144	ชูซุนรับโทษประหารชีวิต..... 168
4.145	อวี๋หลานทำพิธีปฐุยาโดยเจียนเนื้อตัวเองลงไปถวายแก่สองเฮา..... 168
4.146	จึงเหอสองเฮาทำลายราชโองการลับเพื่อสร้างความเชื่อพระทัยแก่อวี๋หลาน..... 168
4.147	อวี๋หลาน (ซูสีไทเฮา)..... 169

ภาพที่	หน้า
4.148 อวี๋หลานเลือกดอกไม้.....	170
4.149 จักรพรรดิทอดพระเนตรอวี๋หลานร้องเพลงในสวน.....	170
4.150 อันเต๋อไห่วางยาแม่มา่ยเฉา.....	171
4.151 องค์ชายกง.....	172
4.152 ชู่ซุน.....	173
4.153 จักรพรรดิเสียนเฟิง.....	173
4.154 จิ้งเหอฮองเฮา.....	174
4.155 หยงลู่.....	175
4.156 อันเต๋อไห่.....	175
4.157 ครอบคร้วหลันเอ้อ.....	177
4.158 หลันเอ้อสนมคนโปรด.....	178
4.159 จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต.....	178
4.160 ชู่ซุนและคณะต้องโทษประหาร.....	179
4.161 กวังซีเซ็นสัญญาหม่ากวน.....	180
4.162 กบฏนักมวย.....	180
4.163 หลันเอ้อเข้าคัดเลือกเป็นสนม.....	183
4.164 หลันเอ้อเข้าเฝ้าครั้งแรก.....	184
4.165 อาการทรุดหนักหลังจากทอดพระเนตรผลการรบ.....	185
4.166 พบขุนนาง3แผ่นดินเพื่อขอความเป็นธรรม.....	186
4.167 ประหารชู่ซุน.....	186
4.168 อันเต๋อไห่มักกราบทูลเรื่องจักรพรรดิถึงจี้.....	187
4.169 อันเต๋อไห่โดนประหาร.....	188
4.170 จักรพรรดิถึงจี้สวรรคตด้วยโรคซิฟิลิส.....	188
4.171 หยวนซื่อไข่เข้ากราบทูลแผนสังหาร.....	189
4.172 เหตุการณ์กบฏนักมวย.....	189

ภาพที่		หน้า
4.173	ลี้ภัยไปต่างเมือง.....	190
4.174	จักรพรรดิทิวซิวและพระนางซุสึไทเฮาสวรรคต.....	190
4.175	พระนางซุสึไทเฮาในวัย 17 พรรษา.....	191
4.176	หลันเอ๋อเมื่อครั้งเป็นสี่เหนียง.....	191
4.177	อวี๋เข้าเฝ้าจักรพรรดิเสียนเฟิงครั้งแรก.....	192
4.178	หลันเอ๋อหวาดกลัวจากการเซ็นหนังสือราชการครั้งแรก.....	193
4.179	พระนางซุสึไทเฮาในวัย 27 พรรษา.....	193
4.180	พระนางซุสึไทเฮาในวัย 65 พรรษา.....	194
4.181	สนมเงินโคดบ่อ.....	194
4.182	พระนางซุสึไทเฮาเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ.....	195
4.183	พระนางซุอันไทเฮา.....	196
4.184	จักรพรรดิเสียนเฟิง.....	196
4.185	องค์ชายหก (องค์ชายกง).....	197
4.186	หยงฉู่.....	198
4.187	ซู่ซุน.....	199
4.188	จักรพรรดิถึงจื่อในวัย 10 พรรษาและ 18 พรรษา.....	200
4.189	อันเต๋อไห่.....	201
4.190	อาลู่เท่ฮองเฮา.....	201
4.191	จักรพรรดิทิวซิว.....	202
4.192	สนมเงิน.....	203
4.193	ลิเสียนยง.....	203
4.194	องค์หญิงต๋านิ่ง.....	205
4.195	ว่าราชการหลังม่าน.....	205
4.196	ไล่ซินแข่งรถม้า.....	206
4.197	คู่อองช่วยเหลือเหลียงเหวินซิว.....	207

ภาพที่		หน้า
4.198	หยวนชื่อไซ่ทวยศจักรพรรดิวงษ์วี.....	209
4.199	ไลซินกระทำความผิดต้องโทษประหารชีวิตแต่ได้รับการช่วยเหลือ.....	209
4.200	ไลซินแก้แค้นคู่ต้อง.....	210
4.201	หยวนชื่อไซ่ทวยศคู่ต้อง.....	210
4.202	คณะปฏิรูปถูกจับตัวต้องโทษประหาร.....	211
4.203	พระนางซุสีไทเฮา.....	212
4.204	กำกับจักรพรรดิวงษ์วีในการเลือกสนม.....	212
4.205	ตำหนักสนมเงิน.....	213
4.206	ขุนนางคอยยุยงพระนางซุสีไทเฮา.....	213
4.207	ปรับทุกข์กับเหล่าขุนนาง.....	214
4.208	จักรพรรดิวงษ์วี.....	215
4.209	อวีคู่ต้อง.....	215
4.210	ชื่อเจ้อ.....	216
4.211	จูเหลียนชีว.....	216
4.212	เหวินไห่เจิง.....	217
4.213	ไลซิน.....	217
4.214	หยวนชื่อไซ่.....	218
4.215	ลิเลียนยง.....	219
4.216	หยางสี่จื่อทูลขอไทเฮาปลดม่านราชการ.....	220
4.217	หลี่ซุนอวินฝึกฝนอย่างหนักในการเป็นขันทีและอุปการ.....	220
4.218	หลี่ซุนอวินแสดงอุปการต่อหน้าพระพักตร์ครั้งแรก.....	221
4.219	ประทานไข่มุกราตรีเป็นของขวัญวันแต่งงานแก่เหลียงเหวินชีว.....	222
4.220	ฮ่องเต้และฮองเฮาทราบผลการรบ.....	222
4.221	หยางสี่เจินเสียชีวิต.....	213
4.223	เหลียงเหวินชีวขอรับรองให้หยวนชื่อไซ่กำจัดหยงลู.....	224

ภาพที่	หน้า	
4.224	เหลียงเหวินซีวรับตราประจำพระองค์แล้วหลบหนี.....	224
4.225	หลี่ซุนอวี่นและองค์หญิงโซ่อาณาทูลขอชีวิตแก่เหลียงเหวินซีว.....	227
4.226	ซุ่นกั๋ยบุกเดี่ยวหวังสังหารไทเฮา.....	227
4.227	แม่ทัพหยงลู่เข้าพบนายพลอิโต ฮิโรบุมิ.....	228
4.228	ซุสึไทเฮาสั่งเกิดการสนทนาระหว่างฮ่องเต้กับนายพลอิโต.....	228
4.229	เหลียงเหวินซีวรอสัญญาณล้อมวังอวี๋เหอหยวนจากฮ่องเต้.....	229
4.230	ประหารแกนนำนักปฏิรูป.....	229
4.231	ไทเฮาขึ้นว่าราชการอีกครั้ง.....	229
4.232	พระนางซุสึไทเฮา.....	230
4.233	ทรงกำกับจักรพรรดิในการเลือกสนม.....	231
4.234	พระนางซุสึไทเฮาโปรดการชมอุปรากรจีน.....	232
4.235	ทรงเลี้ยงสัตว์.....	232
4.236	ทรงกริ้วเรื่องข่าวในหนังสือพิมพ์.....	233
4.237	การซ่อมสัมภาระ.....	234
4.238	ทรงตระหนักได้ถึง การเปลี่ยนแปลงประเทศ.....	234
4.239	จักรพรรดิกังวล.....	235
4.240	เหลียงเหวินซีว.....	236
4.241	หลี่ซุนอวี่น.....	237
4.242	องค์หญิงโซ่อาณ.....	238
4.243	ลิเลียนยง.....	238
4.244	หยงลู่.....	239
4.245	หยางสี่เจิน.....	239
4.246	สี่จื่อ หรือ หวงลู่ฮงเฮา.....	240
4.247	สนมเจิน.....	244
4.248	เหตุการณ์วางแผนกับบริเวณซุสึไทเฮาโดยถานซื่อถงและหยวนซื่อไซ่.....	245

ภาพที่	หน้า
4.249	พระนางซูสีไทเฮาว่าราชการเพียงลำพังในภาพยนตร์เรื่อง 55 days in Peking... 247
4.250	ความรักของอวี๋หลานและองค์ชายกง..... 253
4. 251	พระสาทิสลักษณ์พระนางซูสีไทเฮาในวัยสาว..... 254
4.252	ซูสีไทเฮาจากภาพยนตร์เรื่อง ซูสีไทเฮา (Empress Dowager) ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร ตำนานรักซูสีไทเฮาและละครโทรทัศน์ พระนางซูสีไทเฮา The Young Dowager..... 255
4.253	เหตุการณ์สังหารนางกำนัลและทำร้ายของเฮา ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮา (Empress Dowager) และเหตุการณ์สังหารอาลู่เท่ของเฮาใน ภาพยนตร์ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร..... 256
4.254	เหตุการณ์สังหารสนมหลี่และวางยาพิษซูอันไทเฮาในภาพยนตร์ The Lover of The Last Empress ตำนานรักซูสีไทเฮา..... 256
4.255	สังหารทุกคนที่รู้ชาติกำเนิดของซูสีไทเฮา ใน ละครโทรทัศน์ พระนางซูสีไทเฮา (The Young Dowager)..... 257
4.256	พระสาทิสลักษณ์พระนางซูอันไทเฮา..... 257
4.257	ซูอันไทเฮาจากภาพยนตร์และละครโทรทัศน์..... 258
4.258	ซูอันไทเฮาหลงกลซูสีไทเฮาเป็นเหตุให้ทำลายฎีกาลับ..... 259
4.259	พระนางซูสีไทเฮาในวัย 60 พรรษา..... 259
4.260	ซูสีไทเฮาจากภาพยนตร์ 55 days at Peking ,The Empress Dowager, Empress Dowager Cixi ซูสีไทเฮา..... 260
4.261	ซูสีไทเฮาจัดฉากจักรพรรดิประหารเพื่อเป็นข้ออ้างในการยึดอำนาจ..... 260
4.262	เหตุการณ์เข้ายึดวังหลวง..... 262
4.263	ซูสีไทเฮา จาก ละครโทรทัศน์เรื่อง ยอดกุนซือสมองปราชญ์ และ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย..... 262
4.264	พระนางซูสีไทเฮาสวดมนต์ขอพร..... 263
4.265	พระนางซูสีไทเฮาแสดงความรักต่อจักรพรรดิกวังซวี..... 263

ภาพที่	หน้า	
4.266	พระนางซุสีไทเฮาในอิริยาบถที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ผ่อนคลาย.....	267
4.267	พระสาทิสลักษณ์จักรพรรดิเสียนเฟิง (จากหนังสือนางพญาเม็งจู).....	267
4.268	จักรพรรดิเสียนเฟิงจาก ละครโทรทัศน์ พระนางซุสีไทเฮา(The Young Dowager) ซุสีไทเฮา (戏说慈禧) และ ภาพยนตร์ ตำนานรักซุสีไทเฮา.....	268
4.269	จักรพรรดิเสียนเฟิงทรงให้สนมอ้วนอ่านฎีกาถวายพระองค์ ในละครโทรทัศน์ พระนางซุสีไทเฮา(ปี 1984) และ ซุสีไทเฮา (ปี1992).....	269
4.270	จักรพรรดิเสียนเฟิงทรงประชวร ในละครโทรทัศน์พระนางซุสีไทเฮา (ปี 1984) ซุสีไทเฮา(ปี1992) และภาพยนตร์ The Lover of the Empress (ปี1995).....	270
4.271	พระสาทิสลักษณ์จักรพรรดิถึงจื้อ.....	270
4.272	จักรพรรดิถึงจื้อในภาพยนตร์ซุสีไทเฮา ปี1988 ซุสีไทเฮานางพญาหงส์ ย่อมเหน็ดมั่งกรปี1989 และละครโทรทัศน์ซุสีไทเฮา ปี1992.....	270
4.273	พระนางซุสีไทเฮาทรงตำหนิจักรพรรดิถึงจื้อ ในภาพยนตร์ ปี 1988 และ ละคร โทรทัศน์ปี 1992.....	271
4.275	จักรพรรดิถึงจื้อท่องเทียวหอนางโลมในภาพยนตร์ปี 1988,1989 และ ละคร โทรทัศน์ปี1992.....	271
4.276	พระสาทิสลักษณ์จักรพรรดิวงษ์ชวี.....	272
4.277	จักรพรรดิวงษ์ชวีในภาพยนตร์ปี 1975,1988 และ ละครโทรทัศน์ปี 1992,2006,2010.....	272
4.278	จักรพรรดิวงษ์ชวีเสียดพระทัยจากเหตุการณ์สงครามจีน-ญี่ปุ่น ในละครโทรทัศน์ปี 1992 ,2006 และ2010.....	273
4.279	จักรพรรดิวงษ์ชวีปรึกษากับคณะปฏิรูปเนื่องจากหวาดกลัวพระมารดา ใน ภาพยนตร์ปี 1976.....	273
4.280	จักรพรรดิวงษ์ชวีถูกคุมขัง ณ พระราชวังอิงไถ่ ในภาพยนตร์ปี 1976 และ ละครโทรทัศน์ปี 2006 และ2010.....	273
4.281	องค์ชายกง.....	274

ภาพที่	หน้า
4.282 องค์ชายกงในภาพยนตร์ปี 1975,1988 , 1995 ละครโทรทัศน์ปี 1984 และ1992.....	275
4.283 องค์ชายกงคร่ำครวญต่อหน้าหีบพระบรมศพจักรพรรดิเสียนเฟิง ในละครโทรทัศน์ปี 1992.....	276
4.284 องค์ชายกงพบรักอวี๋หลาน ใน ภาพยนตร์ปี 1995 และ ละครโทรทัศน์ปี 1984.....	276
4.285 ภาพถ่ายหยงลู.....	277
4.286 หยงลูในภาพยนตร์ปี1963,1976,1988ละครโทรทัศน์ปี1984, 1992และ2010.....	278
4.287 ความรักระหว่างหยงลูและหลันเอ้อ ใน ละครโทรทัศน์ชุดสี่ไทเฮา ปี 1992.....	279
4.288 ชูซุน ใน ภาพยนตร์ปี 1995 ละครโทรทัศน์ปี 1984 และ 1992.....	280
4.289 จุดจบชูซุน ในภาพยนตร์ ปี 1995 ละครโทรทัศน์ปี 1984 และ 1992.....	281
4.290 อันเต๋อไห่ในภาพยนตร์ปี 1988 , 1989 , 1995 ละครโทรทัศน์ปี 1984 และ1992.....	281
4.291 อันเต๋อไห่จอมสุขสำราญ ภาพยนตร์ชุดสี่ไทเฮาปี1988,1989และ ละครโทรทัศน์ปี1992.....	282
4.292 ภาพชั้นที่หลี่เลียนยง.....	283
4.293 ชั้นที่หลี่เลียนยงในภาพยนตร์ปี1975-1976,1988 ละครโทรทัศน์ปี1992,2006และ2010.....	283
4.294 หลี่เลียนยงคอยยุยงพระนางชุดสี่ไทเฮา ในภาพยนตร์ชุดสี่ไทเฮา ปี 1975 และละครโทรทัศน์ยอดกุนซือฮ่องสอนปราชญ์ปี 2006.....	283
4.295 หลี่เลียนยงมักจะहारือกับหยงลูเป็นประจำ ในละครโทรทัศน์ ชุดสี่ไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลายปี 2010.....	284
4.296 หลี่เลียนยงโดนอันเต๋อไห่กัณฑ์แก้ง ในละครโทรทัศน์ ชุดสี่ไทเฮา ปี 1992.....	285

ภาพที่	หน้า	
4.297	หลีเลียนยงในวันที่พระนางชูลีไทเฮาสิ้นพระชนม์ ในละครโทรทัศน์ชูลีไทเฮา ปี 1992.....	285
4.298	จักรพรรดินีเจียซุ่น(อาลู่เท่อ).....	285
4.299	อาลู่เท่อของเฮาในภาพยนตร์ชูลีไทเฮาปี1988,1989 และละครโทรทัศน์ชูลีไทเฮาปี1992.....	286
4.300	สองเอาอาลู่เท่อฆ่าตัวตาย ในภาพยนตร์ชูลีไทเฮา ปี 1988 และ ละครโทรทัศน์ชูลีไทเฮาปี 1992.....	286
4.301	อาลู่เท่อของฮาถุกพระนางชูลีไทเฮาสังหารอย่างทารุน ในภาพยนตร์ชูลีไทเฮา ปี 1989.....	287
4.302	ภาพวาดสนมเงิน.....	287
4.303	สนมเงินใน ภาพยนตร์ชูลีไทเฮา ปี 1975-1976,1988,1989 ละครโทรทัศน์ ปี 1992 2006 และ2010.....	288
4.304	สนมเงินขึ้นขอบสรรหาแต่งกายเลียนแบบผู้ชายและชาวต่างชาติใน ภาพยนตร์ชูลีไทเฮาปี1975 ละครโทรทัศน์ ปี 1992,2006 และ 2010.....	288
4.305	สนมเงินถูกจับกักขังในตำหนักเย็น ในภาพยนตร์ปี 1976 ละครโทรทัศน์ปี 1992,2006 และ 2010.....	289
4.306	หลงหยูของเฮา.....	290
4.307	หลงหยูของเฮาใน ภาพยนตร์ ชูลีไทเฮาปี 1975 และ ละครโทรทัศน์ ชูลีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย.....	290
4.308	คังโฮยวเหวย.....	291
4.309	คังโฮยวเหวย ภาพยนตร์ ชูลีไทเฮา ปี1975 , 1988 และละครโทรทัศน์ชูลีไทเฮาปี 1992.....	291
4.310	ถานซือถง ภาพยนตร์ชูลีไทเฮาปี 1976,1988 และ ละครโทรทัศน์ชูลีไทเฮา ปี 1992.....	292

ภาพที่	หน้า
4.311 ถานซื่อถง เข้ารับการจับกุมอย่างไม่เกรงกลัว ในภาพยนตร์ชุดสี่ไทเฮา ปี 1976.....	293
4.312 ถานซื่อถงเห็นความยากไร้ของชาวบ้านระหว่างการเดินทาง ในภาพยนตร์ชุดสี่ไทเฮาปี1988.....	293
4.313 ถานซื่อถงเขียนข้อความบนกำแพงก่อนตายในหนังสือชุดสี่ไทเฮา รัฐประหารยึดอำนาจฮ่องเต้และภาพยนตร์ชุดสี่ไทเฮา Empress Dowager Cixi ปี 1988.....	294
4.314 หยวนซื่อไซ่.....	294
4.315 หยวนซื่อไซ่ในภาพยนตร์ชุดสี่ไทเฮาปี1976,1988 ละครโทรทัศน์ปี1992,2006และ2010.....	295
4.316 หยวนซื่อไซ่นำแผนสังหารบอกหยงลู่.....	295
4.317 องค์หญิงต้าเหลียง ในภาพยนตร์ชุดสี่ไทเฮาปี 1976 องค์หญิงต้าฉิ่งใน ละครโทรทัศน์ปี1992และองค์หญิงไซ่อาอันในละครโทรทัศน์ ปี 2010.....	296
4.318 องค์หญิงต้าเหลียง และองค์หญิงไซ่อาอัน ในชุดตามพระราชประวัติจีน ในภาพยนตร์ปี 1976 และละครโทรทัศน์ปี 2010.....	296
4.319 องค์หญิงเต๋อหลิง(ภาพขวา คนที่ 2 จาก ซ้ายมือ)ภาพจากwikipedia.com.....	298

บทที่ 1

บทนำ

ที่มาและความสำคัญของปัญหา

เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์นอกจากมุ่งบันทึกเรื่องราวและเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ โดยมีเค้าโครงมาจากเหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์แล้ว ยังได้บันทึกอารมณ์ความรู้สึกต่างๆของผู้คนที่มีต่อเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์เหล่านั้นไว้ด้วย ผู้ประพันธ์ได้ใช้จินตนาการในการสร้างเรื่อง เพื่อมุ่งให้เกิดความประทับใจอารมณ์มากกว่าที่จะเสนอข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ (มารศรี สอทิพย์, 2551 : 1)

เรื่องราวทางประวัติศาสตร์โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องราวที่เกี่ยวกับบุคคลสำคัญทางประวัติศาสตร์มักมีผู้นำมาถ่ายทอดผ่านสื่อหลายรูปแบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในรูปแบบของเรื่องเล่าเชิงจินตคดี ได้แก่ วรรณกรรม ละครเวที ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ เป็นต้น ภาพลักษณ์บุคคลสำคัญในประวัติศาสตร์ถูกนำมาตีความถ่ายทอดตามเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ผสมกับจินตนาการของผู้สร้างเพื่ออรรถรสในการรับชม ทำให้ทัศนคติและภาพจำของผู้ชมหรือผู้อ่านต่อบุคคลคนนั้นแตกต่างกันไป เนื่องจาก มุมมอง วิธีการนำเสนอภาพลักษณ์ที่แตกต่างกัน

เรื่องราวเกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮา สตรีคนสำคัญของประวัติศาสตร์จีน เป็นอีกหนึ่งเรื่องราวที่ถูกหยิบยกขึ้นมาเล่า ในหลายรูปแบบ ทั้งงานวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ ในหลายประเทศ ภาพลักษณ์ของพระนางซูสีที่ถูกนำมาถ่ายทอดนั้น มีในหลายช่วงเวลา เริ่มตั้งแต่ครั้งยังเป็นสามัญชนธรรมดากระทั่งเป็นสนม ช่วงเหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ที่เกิดในช่วงพระนางสำเร็จราชการอยู่ กระทั่งพระนางซูสีไทเฮาลิ้นพระชนม์ นับว่าช่วงชีวิตของพระนางนั้นผ่านเหตุการณ์สำคัญในประวัติศาสตร์จีนจากกล่าวได้ว่าพระนางซูสีไทเฮาเป็นเบื้องหลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศจีนให้เดินหน้าต่อไปกระทั่งนำการเปลี่ยนแปลงครั้งยิ่งใหญ่ของประเทศจีน

ภาพที่ 1.1 : พระนางซูสีไทเฮา จาก wikipedia.com

พระนางซูสีไทเฮาเมื่อยังทรงพระเยาว์ ทรงได้รับเลือกเป็นพระสนมในสมเด็จพระจักรพรรดิเสียนเฟิง ในเวลาต่อมาพระนางได้ มีพระประสูติกาลพระราชโอรส ผู้ซึ่งต่อมาเสวยราชย์เป็น สมเด็จพระจักรพรรดิถงจื้อ เมื่อสมเด็จพระจักรพรรดิเสียนเฟิงเสด็จ สวรรคต พระนางซูสีและพระนางซุอันอัครชายาในจักรพรรดิเสียนเฟิง ทั้งสองพระองค์ ทรงเป็นผู้สำเร็จราชการแทนสมเด็จพระจักรพรรดิถงจื้อ ก่อนพระ นางซูสีจะทรงรวบรวมอำนาจการปกครองไว้ที่พระนางเอง และสถาปนาความครอบงำเหนือราชวงศ์ซุนเกือบเบ็ดเสร็จ ครั้นเมื่อพระราชโอรส ถงจื้อสิ้นพระชนม์ลง พระนางซูสีก็ทรงตั้งพระราชนัดดา ใจ้เจียน (พระเจ้ากวังซวี) ไว้บนพระราชบัลลังก์ เป็น สมเด็จพระจักรพรรดิกวังซวี รัชกาลถัดมา ขณะที่พระนางยังทรงดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการ แทนพระองค์ อยู่ต่อไป ด้วยพระราชหฤทัยอนุรักษนิยม พระ นางซูสีทรงปฏิเสธแนวคิดการปฏิรูปบ้านเมืองตามสมัยที่สมเด็จพระจักรพรรดิกวังซวีทรงนำเสนอ และมีพระราชเสาวนีย์ให้ขังสมเด็จพระจักรพรรดิกวังซวีผู้ทรงพระเยาว์ไว้ยังพระที่นั่งกลางสระน้ำ อิงไถ่และพระนางได้กลับมาครองบัลลังก์ปกครองอีกครั้ง จนในที่สุดเมื่อพระจักรพรรดิกวังซวีเสด็จสวรรคต พระนางซูสีได้แต่งตั้ง ปูยี พระราชนัดดาอีกพระองค์เป็นรัชทายาท อย่างไรก็ตาม ในระยะหลัง พระ นางซูสี ทรงเล็งเห็นความจำเป็นในการปรับปรุงประเทศ พระนางมีพระราชบัญชาเปลี่ ยนแปลงสถาบันการปกครอง งดตลอดจน ส่งเสริมแนวคิดปฏิรูปทั้งหลาย ทว่า การเปลี่ยนแปลงพระทัยครั้งนี้นับว่าช้าไป เนื่องจากเมื่อพระ นางซูสีเสด็จสวรรคตแล้วไม่นาน ราชวงศ์แมนจูและระบอบราชาธิปไตยในจีนก็ถึงกาลสิ้นสุดลง ต่อมานักประวัติศาสตร์จากฝ่าย ก๊กมินตั๋ง และฝ่ายคอมมิวนิสต์ในจีน ซึ่งได้ครอบครองอำนาจประเทศจีนในเวลาต่อมา ได้โจมตีพระนางซูสีว่าทรงเป็นราชินีผู้กดขี่ประชาชน และกล่าวโทษว่าพระนางซูสีเป็นผู้นำมาซึ่ง การล่มสลายของราชวงศ์ชิง ทว่าในปัจจุบัน นั้น นักประวัติศาสตร์รุ่นใหม่ต่างเห็นว่า พระ

นางทรงเป็นแพะรับบาป เนื่องจากเป็น เรื่องที่เกิดนอกเหนือความควบคุมของพระนาง เ เพราะการ สิ้นสุดของราชวงศ์ชิงนั้นเกิดขึ้นหลัง ที่พระนางสวรรคตแล้ว และ พระนางทรงเป็นนักปกครองที่หา ได้อำมหิตอย่างทีกล่าวขาน ไว้ทั้งยังทรงเป็นนักปฏิรูปที่ค่อนข้างมีประสิทธิภาพ แม้ว่าการปฏิ รูป ของพระนางจะสายเกินไปก็ตาม

เรื่องราวของพระนางซูสี ไทเฮา มีการถ่ายทอดออกมาในสื่อ วรรณกรรม ภาพยนตร์และ ละครโทรทัศน์ทั้งในจีนแผ่นดินใหญ่ เกาหลีฮ่องกง เกาหลีไต้หวัน ตลอดจนสหรัฐอเมริกาและไทย แต่ ละเรื่องนั้นยกเรื่องราวในช้ วงเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์เกี่ ยวกับพระนาง ซูสีไทเฮาในหลาย ช่วงเวลา เช่น ภาพยนตร์เรื่อง The Empress Dowager ปี 1975 เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพระนางซูสี ไทเฮา ในช่วงที่ จักรพรรดิฉิงซวี เริ่มว่าราชการด้วยตนเองกระทั่งเหตุการณ์ปฏิรูปร้อยวัน , ละคร โทรทัศน์เรื่อง The Young Dowager ปี 1984 จาก ฮ่องกง ได้นำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับพระ นางซูสีไทเฮาตั้งแต่ก่อนเป็นสนมในจักรพรรดิเสียนเฟิงจนกระทั่งจักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต และ ละครเรื่อง ซูสี ไทเฮา ในปี 1992 เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับชีวิตพระนางซูสีไทเฮาตั้งแต่ก่อนเป็นสนม จนกระทั่งว่าราชการแทนจักรพรรดิฉิงจื้อ เป็นต้น

ตัวอย่างภาพยนตร์และละครโทรทัศน์เกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 1.2 : ละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา ปี 1992

ภาพที่ 1.3 : ภาพยนตร์เรื่องซูสีไทเฮา นางพญาหงส์ยอมเหนือมังกรปี1989

ภาพที่ 1.4 : ภาพยนตร์เรื่อง ซูสีไทเฮา ปี 1975

นอกจากนี้ยังมีนวนิยาย **ซุสึไทเฮา ราชนิดอกกล้วยไม้** และ **พระนางซุสึจักรพรรดินีกุบัลลังก์** โดย อันฉี หมิน นักเขียนสตรีพลัดถิ่นชาวจีน เป็นนวนิยายของเธอที่เน้นไปที่ตัวละครหญิงที่มีความแข็งแกร่งไม่แพ้ผู้ชาย ซึ่ง ผลงานในลำดับที่ 4 และ 5 ของเธอ ในนวนิยายเรื่องนี้ได้นำเสนอภาพลักษณ์ของพระนางซุสึไทเฮาต่างออกไป ซึ่งภาพลักษณ์ของพระนางซุสึไทเฮาที่รับรู้โดยทั่วไปนั้น เป็นภาพของผู้หญิงที่โหดเหี้ยม เ ผด็จการ ทะเยอทะยานในอำนาจ เป็นผู้หญิงในประวัติศาสตร์คนหนึ่งที่ถูกเกลียดชัง แต่ทว่าภาพลักษณ์ของพระนางซุสึไทเฮา ที่อันฉี หมิน ได้สร้างขึ้นมานวนิยายของเธอนั้น มีหลายสถานภาพ ในมิติที่มีความเป็นมนุษย์มากยิ่งขึ้น เป็นทั้งน่ารัก มารดา ผู้บังคับบัญชา

นอกจากประเทศจีน ฮองกง ไต้หวัน แล้วในประเทศไทยมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับพระนางซุสึไทเฮาออกมาเช่นกัน ซึ่งในรูปแบบนวนิยาย ซุสึ ไทเฮา โดย ม .ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ออกตีพิมพ์ครั้งแรกในปี พ.ศ.2530 จากนั้นได้มีการดัดแปลงเป็น ละครโทรทัศน์ซึ่ง ม .ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช นั้นได้เขียนบทละครโทรทัศน์เอง ออกอากาศเมื่อ พ.ศ. 2501 ทาง ช่อง 4 บางขุนพรหม โดยผู้ที่รับบทเป็นซุสึ ไทเฮา นั้นคือ สุพรรณ บูรณะพิมพ์ ร่วมด้วย ประกอบ ไชยพิพัฒน์ รับบทเป็น พระเจ้าเสียนเฟิง ฮองเต้ จาก นวนิยาย ซุสึ ไทเฮา เรื่องนี้เอง ยังมีลักษณะจูงใจให้ผู้อ่านนำไปดัดแปลงเป็นละครเวทีสำหรับจัดแสดงในอีกหลายสำนวน ด้วยมุมมอง และวิธีการนำเสนอบทละครที่แตกต่างกันไป

ภาพที่ 1.5 : สุพรรณ บูรณะพิมพ์ แสดงเป็น ซุสึไทเฮา ในละครโทรทัศน์ เมื่อ กรกฎาคม พ.ศ.2501 ซึ่งดัดแปลงจาก นวนิยายฉบับ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

พระนางซุสีไทเฮา เป็นที่รู้จักกันทั่วโลกเนื่องจากทรงเป็นจักรพรรดินีองค์สุดท้ายในราชวงศ์ชิงของจีน ภาพลักษณ์ของพระนางซุสีไทเฮาที่รับรู้โดยทั่วไปนั้นเป็นภาพของผู้หญิงที่โหดเหี้ยม เผด็จการ ทะเยอทะยานในอำนาจ บันทึกร่างต่างๆ ทางประวัติศาสตร์ระบุว่าพระนางนั้นเป็นผู้ อยู่เบื้องหลังในการรื้อราชการและคอยบงการองค์ฮ่องเต้ นำมาสู่ความล่มสลายของราชวงศ์ชิง ถือได้ว่าพระนางซุสีไทเฮาจึงเป็นผู้หญิงในประวัติศาสตร์จีนคนหนึ่งที่ถูกกล่าวขานถึงมากที่สุด เรื่องราวของ พระนางซุสีไทเฮานี้ น ได้นำมาเล่าใน นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ละครเวที และ สร้างเป็น ภาพยนตร์ตลอดจนละครโทรทัศน์ในหลายแบบฉบับ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาในประเด็นหลัก เรื่องการสร้างตัวละครและการนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับ “ซุสีไทเฮา ” ใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์

ปัญหานำวิจัย

1. การสร้างเรื่องเล่าและกลวิธีการเล่าเรื่องใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์เรื่อง ซุสีไทเฮา เป็นอย่างไร
2. ลักษณะตัวละคร ซุสีไทเฮา ใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ เป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์

1. เพื่อ ศึกษา การสร้างเรื่องเล่าและกลวิธีการเล่าเรื่องใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์
2. เพื่อ ศึกษา ลักษณะตัวละคร ซุสีไทเฮา ใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์

ขอบเขตการวิจัย

ใช้ระเบียบวิธีวิจัยโดยการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จาก

1. บทละครโทรทัศน์เรื่อง “ซุสี้ไทเฮา” ใน ละครศึกฤทธิ์ 2 ของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช (ปี 1958) พิมพ์ครั้งที่ 2 สำนักพิมพ์สยามรัฐ
2. นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ของ อันฉี หมิน คือ ซุสี้ไทเฮา ราชนินดอกกล้วยไม้ (ปี 2005) และ พระนางซุสี้จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ (ภาคต่อ) (ปี 2007) แปลโดย ภาคประภา เทพพิทักษ์ สำนักพิมพ์ มติชน
3. ภาพยนตร์ 6 เรื่อง ได้แก่
 - 3.1 55 days at Peking (ปี 1963 ,สหรัฐอเมริกา)
 - 3.2 The Empress Dowager ซุสี้ไทเฮา ภาค 1 และ The Last Tempest ซุสี้ไทเฮา ภาค 2 (ปี 1975-1976,ฮ่องกง)
 - 3.3 The Empress Dowager (ปี 1988 ,ฮ่องกง)
 - 3.4 ซุสี้ ไทเฮา Empress Dowager (ปี 1988,สาธารณรัฐประชาชนจีน)
 - 3.5 The Empress Dowager ซุสี้ไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร (ปี 1989, ฮ่องกง)
 - 3.6 The Lover of The Last Empress ตำนานรักซุสี้ไทเฮา (ปี 1995,ฮ่องกง)
4. ละครโทรทัศน์ 4 เรื่อง ได้แก่
 - 5.1 The Young Dowager ซุสี้ไทเฮา (ปี 1984,ฮ่องกง)
 - 5.2 ซุสี้ไทเฮา (戏说慈禧) (ปี 1992,ไต้หวัน)
 - 5.3 ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์ (Long Fei Long Feng Fei Feng) (ปี2006,ไต้หวัน)
 - 5.4 ซุสี้ไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (ปี 2010,ร่วมทุนสร้างระหว่างจีนและญี่ปุ่น)

ทั้งนี้จะใช้ข้อมูลประเภทเอกสารเชิงประวัติศาสตร์ บทวิจารณ์ บทความเกี่ยวกับ

ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ ประกอบการศึกษาค้นคว้า

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อให้ได้องค์ความรู้ในการนำเรื่องราวทางประวัติศาสตร์มาเล่าใหม่ในรูปแบบของเรื่องเล่าประเภทต่างๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเรื่อง การสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร “ซูสีไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ ได้นำแนวคิด ทฤษฎี มาใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. แนวคิดเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์และประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮา
2. แนวคิดการเล่าเรื่องและองค์ประกอบของเรื่องเล่า
3. แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างตัวละคร
4. แนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์และละครโทรทัศน์
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮา

1.1 เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์

สรณัฐ ไตลังคะ (2549 : 31) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับเรื่องเล่าไว้ว่า เรื่องเล่า หมายถึง เหตุการณ์ที่ร้อยเรียงเป็นเรื่องราว ซึ่งปรากฏอยู่ในหลายรูปแบบ ทั้ง นิทาน เรื่องสั้น นวนิยาย เป็นต้น มีลักษณะเหมือนกันคือ ลำดับเหตุการณ์ของเรื่องคือ ตอนต้น ตอนกลาง ตอนจบ กล่าวได้ว่าเรื่องเล่า นั้นมี โครงสร้าง กระทั่งเรื่องราวเหตุการณ์ในอดีต

ประวัติศาสตร์ หมายถึง เรื่องราวที่เกิดขึ้นในอดีต แต่มนุษย์เราจะไม่สามารถรับรู้ได้เลย หากขาดการร้อยเรียงเรื่องราวต่างๆในอดีตขึ้นมาเพื่อความเข้าใจในเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ นั้นๆ เนื่องจากนักประวัติศาสตร์ต้องเผชิญ กับข้อมูลมหาศาลจึงทำให้ต้องจัดระเบียบข้อมูลเป็น เรื่องเล่าเพื่อวัตถุประสงค์หนึ่งๆโดยจัดเรียงลำดับเวลาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ การ

นำเหตุการณ์มาร้อยเรียงเป็นโครงเรื่อง ซึ่งวิธีการลำดับเหตุการณ์ของประวัติศาสตร์นิพนธ์นั้นมีลักษณะคล้ายคลึงกับโครงเรื่องของวรรณคดีที่ดำรงอยู่ในวัฒนธรรมนั้นๆ ทั้งนี้ นักประวัติศาสตร์ต้องเลือกใช้ ตัดทิ้ง หรือ เน้น บางเหตุการณ์ให้เด่นขึ้นมา โดยใช้เทคนิคของการสร้างตัวละคร การซ้ำแนวเรื่อง การใช้น้ำเสียง การบรรยาย พรรณนา รวมไปถึงการใช้มุมมองอีกด้วย (Heyden White :1985 อ้างถึงใน สรณัฐ ไตลังคะ 2549 : 31)

ในขณะที่ Alun Munslow (2007 : 136) นักประวัติศาสตร์ชาวอังกฤษ ได้ให้ความหมายเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ ไว้ว่า เป็นการนำเสนอเรื่องเล่าที่ตั้งใจให้สอดคล้องและเรียงลำดับการอธิบายและการสร้างความหมายเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตที่ถูกสร้างขึ้นโดยนักประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ มารศรี สอทิพย์ (2551 : 13) ได้สรุปความหมายของ เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ หมายถึง การนำเนื้อเรื่องตอนใดตอนหนึ่งในประวัติศาสตร์ หรือบุคคลจริงในประวัติศาสตร์มาสร้างเป็นเรื่องราว โดยอาศัยจินตนาการของผู้ประพันธ์เพื่อสร้าง ความสมจริง เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ทำให้ผู้อ่านมีอารมณ์ความรู้สึกที่นึกคิดร่วมกับตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่อง

กล่าวได้ว่า ในเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์นั้น มีองค์ประกอบทางบันเทิงคดีอยู่ เพื่อสร้างความสมจริง นับว่าเป็นการนำ บันเทิงคดี (Fiction) เพื่อมาใช้แสดงความเป็น ข้อเท็จจริง (Fact) นั้นเอง

1.2 ชีวิตประวัติพระนางซุสีไทเฮา

(เรียบเรียงจาก หนังสือนางพญาเมงจู หนังสือยอดคนผู้พลิกประวัติศาสตร์โลก และ wikipedia.com)

ภาพที่ 2.1 : ภาพวาดพระนางซูสีไทเฮาวัยเยาว์

ภาพจาก wikipedia.com

ข้อมูลเกี่ยวกับชาติกำเนิดและช่วงชีวิตในวัยเยาว์ของพระนางซูสีไทเฮาที่มีอยู่นั้นล้วนไม่เป็นที่แน่ชัด ส่วนใหญ่เป็นตั้งแต่มุขปาฐะ ไม่มีหลักฐานยืนยันได้ ในหนังสือส่วนใหญ่อ้างว่า ทรงเป็นธิดาในข้าราชการแมนจูระดับล่างชื่อ “หุ้ยเจิง” สกุล “เย่เหอน่าลา” ประสูติเมื่อวันที่ 29 พฤศจิกายน ค.ศ.1835 สวรรคตเมื่อ 15 พฤศจิกายน ค.ศ.1908 ทั้งนี้ในมุขปาฐะที่แพร่หลายไม่สามารถระบุได้ชัดเจนว่าพระนางเป็นชาวเมืองไหน บ้างก็ว่าเป็นชาวเมืองซางจื่อ บ้างก็ว่าเป็นชาวมณฑลชานซี บางตำรา บอกว่าเป็นชาวมองโกลเลียใน แต่ เป็นที่ยอมรับกันทั่วไปว่าพระนางใช้ชีวิตในวัยเยาว์ที่เมืองอันฮุย และย้ายรกรากไปกรุงปักกิ่งในระหว่างที่มีพระชนมายุได้ ราวๆสิบสามถึง สิบห้าพรรษา ในปี ค.ศ.1851 ตามหนังสือ “นางพญาเมงจู” ได้บรรยายลักษณะของพระนางซูสีไทเฮาไว้ว่า หญิงสาวชาวแมนจู ผิวขาว ดวงหน้ากลมๆ แต่ยิ้มยาก พระนางได้รับคัดเลือกเข้าเป็นสนมของจักรพรรดิเสียนเฟิงและได้มีประสูติกาลพระราชโอรส นามว่า สมเด็จพระจักรพรรดิถังจื่อ รัชทายาทเพียงหนึ่งเดียวจึงได้เลื่อนตำแหน่งขึ้นเป็น “พระมเหสีชั้นที่ 2” (นางพญาเมงจู, 2504 : 2-8)

การสวรรคตของจักรพรรดิเสียนเฟิง

ในช่วง ค.ศ.1839-1842 และ 1856-1860 จีนได้พ่ายแพ้ในสงครามฝิ่น เดือนกันยายน ค.ศ. 1860 อังกฤษและฝรั่งเศสได้เข้าโจมตียึดกรุงปักกิ่งไว้ พระราชวังฤดูร้อนถูกเผาทำลายจนย่อยยับ จีนได้จับกุมและทรมานชาวต่างชาติ เพื่อตอบโต้ต่างชาติ นักโทษคนสำคัญคือ ราชทูตอังกฤษ แฮร์รี พากส์ ระหว่างนั้นจักรพรรดิเสียนเฟิงได้เสด็จลี้ภัยพร้อมด้วยมเหสีและพระโอรสมายังพระราชวังเฉิงเต๋อ มณฑลเหอเป่ย์ จักรพรรดิเสียนเฟิงทรงทราบว่าพระราชวังฤดูร้อนถูกทำลาย

ทรงเสียดพระทัยมาก อาการพระประชวร ทลุกลงเรื่อยๆ และสวรรคตเมื่อ 22 สิงหาคม ค.ศ.1861 ก่อนสวรรคตจักรพรรดิทรงเรียก ประชุม องคมนตรี 8 คนและแต่งตั้งคณะผู้สำเร็จราชการนำโดย ชูชุน รวมทั้งให้พระนางซูสีไทเฮาและพระนางซูอันไทเฮา ร่วม กันเป็นผู้อภิบาลพระโอรสซึ่งตอนนั้นมีพระชนมายุเพียง 5 ชันษา และได้ประกาศเฉลิมพระนามาภิไธยของพระชายาททั้งสอง โดยสมเด็จพระอัครมเหสี เจิน(นุฮารู) เป็น “สมเด็จพระจักรพรรดินีฉืออัน พระพันปีหลวง ” ที่รู้จักกันในนาม “ซูอันไทเฮา” ความหมายว่า ผู้พร้อมไปด้วยมาตุคุณและความสงบ และ “ซูสีไทเฮา” ในตำแหน่งพระมเหสีชั้น 2 ทรงเป็น “สมเด็จพระจักรพรรดินีฉือสี พระพันปีหลวง ” ความหมายว่า ผู้พร้อมไปด้วยมาตุคุณและโชค ประเทศจีนยังนิยมเรียกพระพันปีหลวงทั้งสองว่า “สมเด็จพระพันปีหลวง ฟากตะวันออก”(พระนางซูอัน) และ เรียกพระนางซูสีว่า “สมเด็จพระพันปีหลวงฟากตะวันตก ” ตามพระราชวังที่พระนางทั้งสองประทับ

พระนางซูสีไทเฮา ได้ก่อ “รัฐประหารซิน โห่ยว” ยึดอำนาจจากคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ที่สมเด็จพระจักรพรรดิเสด็จเสวยเฟิงทรงแต่งตั้งเหมือนเป็นการคานอำนาจซึ่งกันและกัน ตามหนังสือนางพญาเม่งจูได้ระบุว่า ชูชุน (หัวหน้าคณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์)ได้วางแผนลอบปลงพระชนม์ทั้งพระนางซูสีไทเฮาและพระนางซูอันไทเฮา ขณะที่เคลื่อนขบวนพระศพกลับมายังกรุงปักกิ่ง แต่พระนางซูสีไทเฮากลับ กู้สถานการณ์เข้ายังตลบหลัง แผนการนี้โดยมีผู้ช่วยคนสำคัญคือ นายพลหยงลู่ จัดการก่อรัฐประหารและสังหารชูชุนและพวก ข้าหา ลอบสังหารองศ์รัชทายาท ทำให้พระนางซูสีไทเฮาพร้อมด้วยพระพันปีหลวงฉืออัน (ซูอันไทเฮา) ทรงเถลิงพระราชอำนาจเป็นผู้สำเร็จราชการแทนสมเด็จพระจักรพรรดิถึงจื่อก่อนที่พระนางซูสีจะทรงรวบอำนาจปกครองไว้ที่พระนางเองและสถาปนาราชวงศ์เก้อบเบ็ดเสริจ ว่าราชการหลังมานี้ไม่ใ้เพื่อรอเจ้าชายถงจื่อ บรรลุนิติภาวะ (นางพญาเม่งจู, 2504 : 249)

ภาพที่ 2.2 : พระบรมสาทิสลักษณ์จักรพรรดิเสียนเฟิง

จาก wikipedia.com

ภาพที่ 2.3 : พระบรมสาทิสลักษณ์พระนางซูฮง

จาก wikipedia.com

กบฏไท่ผิง (ค.ศ. 1851-1864)

ระหว่างการปกครองนั้น เกิดความเปลี่ยนแปลงมากมาย มีขุนนางข้าราชการบังหลวง การแทรกแซงจากต่างชาติ ซูสีไทเฮาจึงจัดให้มีการตรวจสอบทางราชการขึ้น และประหารชีวิตขุนนางที่พบว่าทุจริต ทันที นอกจากนี้บ้านเมืองยังประสบปัญหาความเสื่อมของระบบราชการ เนื่องจากตำแหน่งราชการส่วนมากจะสงวนไว้แก่ชาวแมนจูเท่านั้น ทำให้ชาวฮั่น พลเมืองส่วนใหญ่ของประเทศไม่สามารถก้าวหน้าในหน้าที่การงานได้ พระนางซูสีไทเฮาเล็งเห็นถึงปัญหานี้ ทั้งยังพบว่า มีข้าราชการชาวฮั่น นาม “เจิ้งกั๋วฝาน ” มีความสามารถด้านการทหาร ทรงแต่งตั้งให้เป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุด ทำหน้าที่ปราบกบฏไท่ผิง ภายในระยะเวลาเพียง 3 ปี พระนางซูสีไทเฮาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งชาวฮั่นผู้มีความสามารถเป็นผู้นำราชการจังหวัดในทุกจังหวัดทางภาคใต้ และมอบอำนาจในการปราบปรามกบฏไท่ผิง(โดยมีหัวหน้าคือ หงซิวฉวน) ที่คอยแบ่งแยกดินแดนสร้างความไม่สงบ เจิ้งกั๋วฝานสามารถปราบกบฏไท่ผิงได้ในปี ค .ศ.1864 (ยอดคนผู้พลิกประวัติศาสตร์โลก, 2552 : 74)

ภาพที่ 2.4 : นายพล เจิงกั้วฝาน ภาพจาก

wikipedia.com

ภาพที่ 2.5 : รูปปั้นหงซิวฉวนหัวหน้ากบฏไทผิง ภาพจาก

wikipedia.com

พระนางซุสีไทเฮา ทรงวิตกในภัยต่ออำนาจของพระองค์ โดยเฉพาะองค์ชายกง (พระอนุชาในจักรพรรดิเสียนเฟิง) มีคนจงรักภักดีกว่าครึ่งประเทศ จึงระแวงองค์ชายกงเป็นพิเศษ เมื่อขุนนางไซ่เฉ่าจี้ทูลเกล้าฯ ถวายฎีกาให้ทรงปลดองค์ชายกง พระนาง ทรงรับเรื่องไว้ทันที แต่พระนาง ได้คืนตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศคืนให้แก่เจ้าชายกงเพียงตำแหน่งเดียว นับแต่นั้นบทบาททางการเมืองขององค์ชายกงก็ไม่มีอีกเลย

ภาพที่ 2.6 : องค์ชายกง อนุชาพระจักรพรรดิเสียนเฟิง จาก wikipedia.com

เพื่อเป็นการเรียนรู้จากต่างชาติ พระนางซุสีไทเฮา ทรงตัดสินพระทัย เรียนรู้ รับเอาวิทยาการจากตะวันตก ในปี ค .ศ.1863 พระนางทั้งสองได้โปรดเกล้าให้ตราพระราชบัญญัติตั้งวิทยาลัยถงเหวินกว่าน ในกรุงปักกิ่ง เป็นแหล่งศึกษาภาษาตะวันตกตลอดจนศึกษานวัตกรรมจากต่างประเทศ ส่งคณะบุคคลจำนวนหนึ่งไปศึกษาเล่าเรียนในต่างประเทศ แต่นโยบาย กลับไม่ราบรื่น เนื่องจากปัญหางบประมาณการซื้อเรือรบด้านก ารทหาร ทั้งพระนางทรงกังวลเกรงว่าอำนาจของพระนางจะถูกยึดคืน กังวลเกี่ยวกับแนวคิดเสรีนิยมของเด็กหนุ่มที่พระนางส่งไปเรียนยังต่างประเทศ จึงรับสั่งให้ยกเลิกการจัดส่งคณะบุคคลไปศึกษาต่อ

จักรพรรดิถังจื้อ (ระยะเวลาครองราชย์ 11 พฤศจิกายน ค.ศ.1861– 12 มกราคม ค.ศ.1877)

จนถึงปี ค.ศ. 1837 พระเจ้าถังจื้อ เริ่มว่าราชการได้ด้วยพระองค์เอง แต่ความเสเพล ทั้งยังไม่มีคุณสมบัติความรับผิดชอบที่ดีพอจึงทำให้พระนางซูสีตำหนิอยู่บ่อยๆ พระเจ้าถังจื้อมีพระชนมายุ 17 พรรษา เข้าพิธีเสกสมรสตามราชประเพณี ทั้งพระนางซูสีไทเฮาและพระนางซูอันไทเฮาต่างจัดเตรียมสตรีที่เหมาะสมไว้ พระเจ้าถังจื้อ ทรงเลือกนางอาหลู่เท่ที่พระนางซูอันไทเฮาจัดหาไว้ให้เป็นมเหสี รับข้าหลวงของพระนางซูสีเป็นพระชายาจึงเป็น เหตุของความบาดหมางระหว่างพระพันปีทั้งสอง

เมื่อพระเจ้าถังจื้อ พระชนมายุ 18 พรรษา สามารถบริหารราชการได้ พระพันปีทั้งสองจะต้องพ้นจากตำแหน่ง แต่พระนางซูสีไทเฮาไม่ยอม ละมือจากการบริหาร ยังทรงคอยกำกับการบริหารงานของจักรพรรดิ ค.ศ. 1873 ถึง ค.ศ.1875 ได้ให้มีการปฏิสังขรณ์พระราชวังหยวนหมิง หยวนเป็นของขวัญถวายแต่พระพันปีหลวงทั้งสองพระองค์ ทำให้เงินในพระคลังร่อยหรอลง ทั้งยังต้องจัดแบ่งงบประมาณในการปราบกองโจรทำให้เงินในพระคลังเหลือเพียงน้อยนิด อย่างไรก็ตาม พระจักรพรรดิถังจื้อเองไม่สามารถรับผิดชอบหน้าที่ได้ดี ความอดทนไม่เพียงพอ จึงมักระบาย ด้วยการทุบตีขังที่อยู่บ่อยๆ ทั้งยังชอบสำราญตามหอนางโลมทั่วเมืองจนประชวรเป็นโรคซิฟิลิสหรือ “โรคสำหรับบุรุษ” และสวรรคตลง หลังจากที่พระเจ้าถังจื้อสวรรคต พระนางซูสีไทเฮา ทรงทราบ ดีว่ามเหสีอาหลู่เท่ตั้งครุฑเป็นพระโอรสก็ เกรงว่าจะขึ้นมามีอำนาจมากกว่าตน พระนางจึงเลือกเจ้าชายไฉ่เฉียน(กวางซี)หลานชายของตน (โอรสขององค์ชายอิ้วหวนพระอนุชาในจักรพรรดิเสียนเฟิงกับพระนางซุนฟูจินพระชนิษฐาในพระนางซูสีไทเฮา)ซึ่งขณะนั้นมีอายุเพียง 3 พรรษา ให้เป็นจักรพรรดิ และสั่งตัดข้าวตัดนํ้ามเหสีอาหลู่เท่จนมเหสีต้องตายไปในที่สุด ทำให้พระนางซูสีไทเฮาและพระนางซูอันไทเฮายังคงดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนจักรพรรดิเช่นเดิม จนเมื่อพระนางซูอันไทเฮาสิ้นพระชนม์ในปี ค .ศ.1881 พระนางซูสีไทเฮาจึงมีอำนาจในการบริหารบ้านเมืองเรื่อยๆ ในฐานะผู้สำเร็จราชการแทนแต่เพียงผู้เดียว

ภาพที่ 2.7 : พระจักรพรรดิฉิ่งจื้อ จาก wikipedia.com

ภาพที่ 2.8 : จักรพรรดินีเสี่ยวเจ้ออี่(อาลู่เฟ้อ) จาก wikipedia.com

พระนางซูอันไทเฮาสวรรคต

ปลายวันที่ 8 เมษายน ค.ศ.1881 พระนางซูอันไทเฮาสวรรคต ประชาชนต่างแปลกใจ เนื่องจากพระพลานามัยของพระนางที่แข็งแรงตลอดมา แน่ใจว่าเกิดข่าวลือทั่วแผ่นดินจีนว่า เป็ฯฝีมือพระนางซูสีไทเฮา ที่ทรงวางยาพิษ เพื่อเป็นการแก้แค้นที่พระนางซู อันทรงอยู่เบื้องหลังการประหารอันแต่ให้ชันทีคนสนิทของพระนางซูสี ไทเฮา กอปรกับพระนางซูอัน ไทเฮาทรงถือพระราชโองการจากพระจักรพรรดิเสียนเฟิงให้มีพระราชอำนาจในเหนือพระนางซูสีไทเฮาได้ ตามหนังสือนางพญาเม่งจูได้กล่าวถึงเหตุการณ์ครั้งนี้ว่า พระนางซูอันไทเฮานั้นได้มีอาการพระประชวรอยู่ก่อนแล้วทำให้ไม่ค่อยได้ออกไปว่าราชการ และในวันที่พระนางซูอันสิ้นพระชนม์นั้นก่อนหน้านั้นพระนางซูสีและพระนางซูอันมีปากเสียงกันอย่างรุนแรง ทำให้มีข่าวลือออกมาว่า พระนางซูสีไทเฮาได้ร่วมมือกับขันทีลิเถียนหยิง วางยาพิษใ นซาลาเปาแล้วนำไปให้พระนางซูอันเสวย ทำให้สิ้นพระชนม์ในที่สุด แต่ข่าวลือที่เกิดขึ้นทั้งหมด ไม่มีหลักฐานยืนยันว่าข้อเท็จจริงนั้นเป็นเช่นไร แม้แต่นักประวัติศาสตร์เองก็ยังไม่เชื่อสนิทใจว่าเป็นฝีมือพระนางซูสีไทเฮา หลักฐานอ้างอิงทางการแพทย์จึงระบุว่าพระนางซูอันไ ทเฮาทรงประชวรพระโรคลมปัจจุบัน ซูสีไทเฮาทรง กลายเป็นผู้บริหารราชการประเทศแต่เพียงผู้เดียว (นางพญาเม่งจู, 2504 : 439-440)

จักรพรรดิกังซวี (ระยะครองราชย์ 25 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1875-14 กุมภาพันธ์ ค.ศ.1908)

พระนางทรงแต่งตั้งพระราชนัดดาไว้บนพระราชบัลลังก์ คือ สมเด็จพระจักรพรรดิกังซวี ขณะที่พระนางยังทรงดำรงตำแหน่งผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์ต่อไป ค.ศ.1887 จักรพรรดิกังซวี มีพระชนมายุ 16 พรรษา สามารถออกจากราชการด้วยพระองค์เองได้ จึงมี รับสั่งให้เถลิงถวัลย์ราชสมบัติ แต่จักรพรรดิยังคง เกรงกลัวในอำนาจ เหล่าข้าราชการ ซึ่งมีจุดประสงค์ต่างกันไป โดย เจ้าชายฉุน และ ราชครูเวียงทอง ต่างพากัน คัดค้านและเสนอให้ ยึดระยะเวลา การเถลิงราชย์ ออกไป พระนางซูสี รับข้อเสนอดังกล่าว และ ออกจากราชการต่อไป เมื่อจักรพรรดิกังซวี พระชนมายุได้ 18 พรรษา เข้าพิธีเสกสมรสใน ค.ศ.1889 พระนางซูสีทรงเลื่อมใสในพระนัดดาของพระนางเองเป็น ทรงเป็น อัครมเหสี เพื่อครอบงำอำนาจไว้ แต่พระจักรพรรดิทรงรักใคร่ มเหสีเงิน ทำให้พระนางซูสีไม่พอพระทัย ปี ค.ศ.1894 พระมเหสีเงินสนับสนุนให้จักรพรรดิกังซวี ก่อรัฐประหารชิงอำนาจจากพระนางซูสี แต่พระนางทรงทราบข่าวจึงมี รับสั่งให้ลงโทษ มเหสีเงิน และกักขังนางไว้ยังตำหนักเย็น ต่อมาพระจักรพรรดิพระชนมายุได้ 19 พรรษา พระนางซูสีทรงแปรพระราชฐานไปยังพระราชวังฤดูร้อนเพื่อ ให้อโง่จักรพรรดิสบายพระทัย บริหารราชการด้วย พระองค์เอง แต่พระจักรพรรดินั้นต้องเสด็จไปยังพระราชวังฤดูร้อนเพื่อทอดถวายเรือ ราชการเป็น ระยะเวลา หากพระนางทรงมีรับสั่งอย่างไรก็ต้องปฏิบัติตามนั้น

เหตุการณ์ปฏิรูปร้อยวัน (มิถุนายน ค.ศ.1898 - กันยายน ค.ศ.1898)

พระจักรพรรดิกังซวีสามารถบริหาร ราชการโดยลำพังแล้ว ภายหลังที่จีนแพ้สงครามต่อ ญี่ปุ่น พระองค์ทรงตั้งพระทัย ที่จะพัฒนาประเทศจีนให้ ทันสมัยให้ ได้แรงผลักดันจาก คังโหย่วเว่ย และเหลียงซีเฉา ทรงเห็น ด้วยในระบอบประชาธิปไตย ตามญี่ปุ่นและเยอรมันเป็นแบบอย่าง จึง ดำเนินการปฏิรูป ในสมัยจักรพรรดิกังซวี หรือ รู้จักกันในนาม “ปฏิรูป 100 วัน” เริ่มตั้งแต่ มิถุนายน ค.ศ.1898 พระจักรพรรดิมีจุดมุ่งหมาย ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและสถาบัน ต่างๆเพื่อความอยู่รอดของประเทศ เนื่องด้วยพระราชหฤทัยอนุรักษนิยม ของพระนางซูสีไทเฮาทรง ปฏิเสธแนวคิดปฏิรูปบ้านเมืองตามสมัยที่จักรพรรดิกังซวีนำเสนอ แนวคิดดังกล่าวถูกต่อต้านโดย กลุ่มอนุรักษนิยมซึ่งขุนนางเหล่านี้ ได้เข้าหาท้าวพระนางซูสีไทเฮา จากการ ปฏิเสธต่างชาติที่

พยายามเข้ามาปฏิรูปจีน การปฏิรูป จึงดำเนินไปได้เพียง 100 วันเท่านั้น ก็ถูกพระนางซูสีไทเฮา ล้มเลิก เพราะการปฏิรูปนั้นเร็วเกินไป ต้องค่อยๆเป็นค่อยๆไป อีกทั้งอิทธิพลขงจื้อยังมีอยู่มาก เมื่อเกิดเหตุการณ์การลอบสังหารพระนางซูสี ไทเฮาโดยแกนนำนักปฏิรูปแต่พระนางทรงทราบเรื่องเสียก่อนจึงเข้ายึดพระราชอำนาจ และขึ้นเป็นผู้สำเร็จราชการในวันที่ 21 กันยายน ค.ศ.1898 และรับสั่งให้หยงฉุนำพระจักรพรรดิ ไปคุมขังไว้ยังพระราชวังอิงไถ่ เป็นพระที่นั่งกลางทะเลสาบ ในพระราชวังต้องห้าม การยึดอำนาจของพระนางครั้งนั้น ส่งผลให้ คังโฮ้วเว่ยและพรรคพวกถูกเนรเทศ อย่างไรก็ตามบรรดานักปฏิรูป ที่ยังคงรักภักดีต่อจักรพรรดิ กวังซวี การกระทำครั้งนี้ของพระนางส่งผลให้ต่างชาติและประชาชนทั่วไปไม่พอใจเป็นอย่างมากและโจมตีพระนางทางหนังสือพิมพ์และบทความต่างๆมากมาย (ยอดคนผู้พลิกประวัติศาสตร์โลก, 2552 : 75)

ภาพที่ 2.9 : พระจักรพรรดิ กวังซวี จาก www.manager.co.th คอลัมน์ มุมจีน

ภาพที่ 2.10 : สมเด็จพระจักรพรรดินีเสี่ยวตี่งจิง อัครชายาในจักรพรรดิ กวังซวี ทั้งยังเป็นพระนัดดาพระนางซูสีไทเฮา จาก wikipedia.com

ภาพที่ 2.11 : มเหสีเจิน สนมที่รักเพียงองค์เดียวของพระเจ้าจักรพรรดิกวังซวี่

จาก wikipedia.com

เหตุการณ์กบฏนักมวย (ค.ศ.1899-1901)

ปลายราชวงศ์ชิง ชาวต่างชาติเข้ามามีอิทธิพลใน ประเทศจีน ส่งกองกำลังอาวุธที่ทันสมัย และมิชชันนารีเข้ามาเผยแพร่ศาสนาคริสต์ ส่งผลให้เกิดกบฏนักมวยขึ้นเมื่อ ค .ศ.1898 ในเมือง ซานตง กบฏนักมวยได้ สังหารมิช ชันนารีและประณามชาวต่างชาติ ก่อความวุ่นวาย เกิดการ จลาจลทั่วภาคเหนือและทำลายทรัพย์สินต่างๆของชาวต่างชาติ จากนั้นจึงปิดล้อมเขตยึดครอง ของชาวต่างชาติในกรุงปักกิ่งและเทียนจิน ทำให้อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมันนี รัสเซีย ออสเตรเลีย ฮังการี สหรัฐอเมริกา และญี่ปุ่น ร่วมกันโค่นล้มราชวงศ์ชิง บุกร้างเมืองหลวง ทำให้พระเจ้า จักรพรรดิ และพระนางซูสี ต้องลี้ภัยออกนอกวัง ไปยังต่างเมือง แต่พระมเหสีเจิน ทรงยืนยันที่จะประทับอยู่ เมืองหลวง เป็นขวัญและกำลังใจแก่ประชาชน พระนางซูสีทรงกริ้วมาก จึงมีรับสั่งให้ขันทีจับมเหสี เจินโยนลงบ่อน้ำ เมื่อต่างชาติยึดเมืองหลวงได้แล้ว จึงต้องทำสัญญาและชำระค่าปฏิกรรมสงคราม 333 ล้านดอลลาร์สหรัฐ นับว่าเป็นความอัปยศแก่ชาติจีนเป็นอย่างยิ่ง หลังจากนั้นอำนาจพระนาง ซูสีไทเฮาตกลงเรื่อยๆ (ยอดคนผู้พลิกประวัติศาสตร์โลก, 2552 : 77)

ภาพที่ 2.12 : เหตุการณ์กบฏนักมวยในเมืองเทียนจิน ปี1900 จากหนังสือ ยอดคนผู้พลิกประวัติศาสตร์โลก

หน้า 77

การสวรรคตของพระนางซูสีไทเฮา

พระจักรพรรดิฉานฉี่ได้ สวรรคตในวันที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ.1908 ก่อนหน้าพระนางซูสีไทเฮาเพียง 1 วัน การสวรรคตของจักรพรรดิฉานฉี่ ทำให้เกิดข่าวลือต่าง ๆ กันว่าเป็นฝีมือพระนางซูสีไทเฮาเป็นผู้รับสั่งให้ขันทีวางยาพระจักรพรรดิ เพราะจากเกรงว่าพระจักรพรรดิฉานฉี่จะรื้อฟื้นการปฏิรูปขึ้นมาอีก เมื่อวันที่ 4 พฤศจิกายน ค.ศ.2008 สำนักข่าว CNN รายงานว่า ตามที่รัฐบาลจีนได้แต่งตั้งคณะแพทย์ให้ปฏิบัติ การทางนิติเวชศาสตร์เพื่อชันสูตรพระศพจักรพรรดิฉานฉี่ ผลปรากฏว่า สมเด็จพระจักรพรรดิสวรรคตอย่างเฉียบพลันเพราะต้องสารหนู โดยปริมาณของสารหนูที่ตรวจพบมีมากถึงสองพันเท่าจากปริมาณที่อาจพบได้ในร่างกายมนุษย์โดยทั่วไป หนังสือพิมพ์ไชน่าเดลียังรายงานโดยอ้างคำกล่าวของนายไต้อี้ นักประวัติศาสตร์ชาวจีน อีกว่าการชันสูตรดังกล่าวทำให้ข่าวลือเรื่องพระนางซูสีไทเฮามีพระราชเสาวนีย์ให้สังหารสมเด็จพระจักรพรรดินั้นเป็นเรื่องจริง (CNN, 2008 : online)

ในวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ.1908 พระนางซูสีเสด็จสวรรคต ก่อนพระนางซูสีจะสวรรคตไม่นาน พระนางมีรับสั่งให้แต่งตั้ง ปูยี (โอรสองค์ชายชุนกับนางโย่วหลานธิดาของนายพลหยงถู่) ขึ้นเป็นจักรพรรดิองค์ต่อไป นับว่าจักรพรรดิปูยีนั้นเป็นจักรพรรดิองค์สุดท้ายแห่งราชวงศ์ชิง ราชวงศ์สุดท้ายของจีน อย่างไรก็ตาม พระนางซูสีไทเฮาได้เล็งเห็นความจำเป็นในการ เปลี่ยนแปลง ประเทศ

ขนานใหญ่ ทรงมีบัญชาเปลี่ยนแปลงสถาบันการปกครอง ทั้งยัง ส่งเสริมแนวคิดปฏิรูป แต่การเปลี่ยนแปลงพระทัยของพระนางนั้นนับว่าช้าเสียแล้ว พระนางซูสีไทเฮาเป็นพระราชวงศ์ผู้ปกครองจีนโดยพฤตินัยถึง 47 ปี หลังจากที่พระนางซูสีไทเฮาเสด็จสวรรคตได้ไม่นาน ราชวงศ์ชิงก็ถึงกาลล่มสลายจากการปฏิวัติซินไฮ่ของฝ่ายคอมมิวนิสต์ นักประวัติศาสตร์ฝ่ายก๊กมินตั๋ง สมัยนั้นได้มีการโจมตีพระนางซูสีไทเฮาว่าทรงเป็นพระราชินีที่กดขี่ ข่มเหงประชาชนและต้องรับผิดชอบต่อการล่มสลายของราชวงศ์ชิงครั้งนี้

ภาพที่ 2.13 พระจักรพรรดินีซูสีไทเฮาในวัยเยาว์(ขวา ยืน) จาก

wikipedia.com

ภาพที่ 2.14 พระจักรพรรดินีซูสีไทเฮาในวัยหนุ่ม จาก

wikipedia.com

ภาพที่ 2.15 : สมเด็จพระพันปีหลวงหลงยู่ทรงว่าราชการหลังม่าน

พระจักรพรรดินีซูสีไทเฮา จาก wikipedia.com

ภาพที่ 2.16 : พระนางซูลี ทรงฉายเมื่อ ค.ศ.1903 ห้าปีก่อน

สวรรคต ภาพจาก wikipedia.com

ซึ่งผู้วิจัยจะใช้แนวคิดนี้มาช่วยกรอบในการวิเคราะห์เรื่อง การสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร “ซูลีไทเฮา” ใน วรรณกรรม ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ โดยศึกษาจาก บทละครโทรทัศน์ 1 เรื่อง นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ 2 เรื่อง ภาพยนตร์ 6 เรื่อง และ ละครโทรทัศน์ 4 เรื่อง

2. แนวคิดการเล่าเรื่องและองค์ประกอบของเรื่องเล่า

นพพร ประชากุล (อ้างถึงใน มารศรี สกทิพย์, 2551 : 15) อธิบายองค์ประกอบของเรื่องเล่า ไว้ว่า เนื้อเรื่อง จะมีเรื่องของตัวละคร การกระทำ สถานที่ เวลา เมื่อเราอ่านนวนิยายเรื่องหนึ่งจบลง หรือดูหนังเรื่องหนึ่งจบลง เราจำได้ว่าใครทำอะไรต่อกัน ผลเป็นอย่างไร เรื่องดำเนินอยู่ในสถานที่แบบไหน นี่คือนำเนื้อเรื่อง แต่เนื้อเรื่องที่น่าดึงดูดนำเสนอให้เราได้รับรู้ อย่างไรก็ตามอันนั้นจะเป็นอีกชั้นหนึ่ง เนื้อเรื่องที่น่าดึงดูดนำเสนอให้เราได้รับรู้ผ่านสิ่งที่เราเรียกว่า การเล่าเรื่อง หรือที่ เรียกว่า narration

ในขณะที่ Lucaites & Condit (1985 อ้างถึงใน รัตนา จักกะพาก 2546 : 4) ได้ให้ความหมายการเล่าเรื่องไว้ว่า “การเล่าเรื่องช่วย ย้ำให้มนุษย์เข้าใจในเรื่องราวต่างๆ การเล่าเรื่องถูกนำมาใช้ในการอภิปรายโดยไม่จำกัดรูปแบบและไม่จำกัดประเภทของสื่อ ไม่ว่าจะเป็นนวนิยาย ละครโทรทัศน์ ปาฐกถา โฆษณา การเทศน์ การรายงานข่าว รวมทั้งคำพูดในชีวิตประจำวัน ”

ซึ่ง กาญจนา แก้วเทพ (2553 : 272) ได้จำแนกองค์ประกอบย่อยๆของการเล่าเรื่องดังนี้

องค์ประกอบของเรื่องเล่า (Component of Narrative)

1. โครงเรื่อง (Plot) เป็นการเชื่อมร้อยเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาต่างด้วยตรรกะเชิงเหตุผลและภาษา เมื่อร้อยเรียงเชื่อมกันแล้วก็จะก่อให้เกิด “ความหมายใหม่” ขึ้นมา การสร้างความหมายต่าง ๆ นั้นเกิดมาจากการวางโครงเรื่องเป็นสำคัญ

G.Muller & J.Williams (1985 , อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ ,2553:286) อธิบายว่า เหตุการณ์หรือพฤติกรรม /การกระทำของตัวละครนั้นจะมีการพัฒนาขึ้นมาจากความขัดแย้งนี้เอง เราสามารถแบ่งประเภทความขัดแย้งได้ดังนี้

- ความขัดแย้งภายในจิตใจ เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของตัวละคร ทำให้ตัวละครสับสนหรือยุ่งยากลำบากใจในการตัดสินใจหรือดำเนินชีวิตต่อไป
- ความขัดแย้งภายนอก หรือความขัดแย้งระหว่างกลุ่มบุคคลมักเป็นรูปแบบความขัดแย้งหลักของเรื่องเล่าโดยทั่วไปที่แสดงให้เห็นการไม่ลงรอยกันระหว่างตัวละคร หรือ สองกลุ่ม อาจจะขัดแย้งมาจากผลประโยชน์ ความคิดเห็น จุดยืนทางการเมือง ศาสนา หรือ ความเป็นมาทางประวัติศาสตร์
- ความขัดแย้งหลัก เป็นความขัดแย้งที่จัดได้ว่าเป็นแกนหลักของเรื่อง เป็นความขัดแย้งที่นำโครงเรื่องไปสู่จุดวิกฤต/จุดสูงสุดของเรื่องนั่นเอง

Aristotle (อ้างถึงใน ชยพล สุทธิโยธิน 2550 : 221-222) ได้วางรากฐานโครงสร้างของละครแบบสามองก์ หรือโครงสร้างละครแบบคลาสสิก ซึ่งเป็นการดำเนินเรื่อง ที่สามารถใช้กับนวนิยาย ละครเวที ภาพยนตร์ ตล อดจนนำมาประยุกต์ใช้ใน บันเทิงคดี ประเภทต่างๆ ได้ โดยแบ่งเหตุการณ์ออกเป็น 3 องก์ ดังนี้

Act One : The Beginning (ตอนต้น) เป็นการ แนะนำเรื่อง แนะนำตัวละคร ผูกปมเรื่อง ตลอดจนสร้างจุดหักเห ให้ดำเนินสู่องก์ที่สอง

Act Two : The Middle (ตอนกลาง) การพัฒนาเรื่องต่อไป โดยมีการสร้างความซับซ้อนขยายปมขัดแย้ง สร้างความตึงเครียดให้เพิ่มขึ้น (Rising Action) นำไปสู่จุดเปลี่ยนครั้งที่ 2 นำสู่จุดสูงสุดของเรื่อง

Act Three : The End (ตอนจบ) เร่งให้เกิดวิกฤตตัวละคร นำไปสู่จุดสูงสุดของเรื่อง เหตุการณ์คลี่คลายลงและก็จะเล่าว่าละครเรื่องนี้จบลงอย่างไร

ซึ่งการเล่าเรื่องที่ได้รับการนิยามมากที่สุดคือ การเล่าเรื่องแบบฮอลลีวูดคลาสสิก (classic Hollywood narrative) มีอิทธิพลมากที่สุด ซึ่งได้มีพื้นฐานมาจากการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ และใช้กันมาช้านาน มีโครงสร้างดังนี้ (ทริแนนท์ อนวัชศิริวงศ์ และ กมลรัฐ อินทรทัศน์, 2550 : 15-20)

1. การวางฐานเรื่อง (Exposition) คือการให้ที่มาของตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่อง ทั้ง พระเอก นางเอก ตัวร้าย
2. การเพิ่มสถานการณ์ (Rising Action) การเผชิญหน้าของความขัดแย้งที่เพิ่มความรุนแรงมากขึ้น
3. จุดสูงสุด (Climax) จุดที่สถานการณ์หรือความขัดแย้งเพิ่มขึ้นสูงสุด มักเป็นการเผชิญหน้ากันระหว่างตัวละครหรือเรื่องราวที่ถูกเปิดเผย
4. สถานการณ์คลี่คลาย (Resolution) หลังจากเรื่องราวที่ความรุนแรงสูงสุดแล้วได้ค่อยๆคลี่คลายลง
5. การปิดเรื่อง (Closure) การจบเรื่อง ซึ่งในแบบฮอลลีวูดคลาสสิกนั้นจะเป็นการจบที่แน่นอนว่าจะทุกข์หรือสุข

2. แก่นเรื่อง (Theme)

แก่นเรื่อง เรียกอีกอย่างว่า “สารัตถะ” สำคัญที่ผู้เขียนต้องการสื่อออกมายังผู้อ่านสามารถสรุปเรื่องเพื่อแสดงความคิดรวบยอดของเรื่องเล่าเอาไว้ได้ แต่เรื่องเล่าเรื่องหนึ่งไม่จำเป็นที่จะมีแก่นเรื่องได้เพียงแบบเดียวอีกทั้งยังพบว่ามีการพรรณนาบางประเภทที่ไม่มีแก่นเรื่อง

(ธัญญา สังขพันธานนท์, 2539 : 182)

ทั้งนี้ K.Griffith (1994 อ้างถึงใน อีราวตี ไตลิ่งคะ , 2546) ได้นำเสนอเครื่องมือในการวิเคราะห์แก่นเรื่องนั้น ซึ่งวิธีวิเคราะห์แก่นเรื่องได้จากอุปกรณ์ 3 อย่างของการเล่าเรื่อง คือ

- คู่ตรงข้าม (binary opposition) กระบวนการสร้างความหมายจะทำได้อย่างชัดเจนที่สุดเมื่อมีการนำคู่ตรงข้าม เช่น ชาย/ดำ ความรักส่วนตัว/ความรับผิดชอบส่วนรวม ความเป็น/ความตาย เป็นต้น มานำเสนอให้เกิดการเลือก การวิเคราะห์แก่นเรื่องสามารถดูได้จากการวิเคราะห์คู่ขัดแย้งเหล่านี้
- สัญลักษณ์ (symbol) สัญลักษณ์เป็นสิ่งที่ใช้แทนความหมายของอีกสิ่งหนึ่ง หรือสิ่งที่มีความหมายมากไปกว่าตัวของมันเอง
- พัฒนาการของเรื่อง (story development) สามารถดูได้จาก ตอนจบ ของเรื่อง ว่า ผู้แต่ง/ผู้สร้าง ต้องการจะให้ข้อสรุปอะไรแก่ผู้อ่าน/ผู้ชม

3. ตัวละคร

ตัวละครเป็นองค์ประกอบย่อยที่สามารถนำไปสู่การประกอบสร้างความหมายต่างๆ ให้เกิดขึ้นได้ ซึ่ง Laurence Perrine (1978 อ้างถึงใน ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน , 2539 : 12) ได้ให้ความหมายของตัวละครไว้ว่า เป็นบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับเรื่องราวในเรื่องเล่า นอกจากนี้ยังหมายถึงบุคลิกลักษณะของตัวละครไม่ว่าจะเป็นรูปร่างหน้าตา หรืออุปนิสัยใจคอของตัวละครด้วย

- ประเภทของตัวละคร (Type of character) มีวิธีแบ่งได้หลายประเภท เช่น ตัวละครมิติเดียวกับตัวละครหลายมิติ , ตัวละครหลักกับตัวละครรอง , ตัวละครพลวัตกับตัวละครสถิต เป็นต้น แต่ไม่ว่าเราจะใช้วิธีแบ่งตัวละครแบบใดก็ตาม หากเราใช้ทัศนะของสำนักประกอบสร้างนิยมมาเป็นเครื่องมือวิเคราะห์แล้ว เราก็จะพิจารณาว่า การเลือกประเภทตัวละครเหล่านี้จะนำไปสู่ ความหมายอันใดอันหนึ่ง เสมอ

4. ฉาก (Setting) : ช่วงเวลา (Time)/สถานที่ (Location)

เรื่องเล่าเป็นการนำเอาเหตุการณ์ ที่มีตัวละครที่มีการแสดง มีการกระทำ ดั่งนั้นแต่ละเหตุการณ์จึงมีมิติของเวลา และ สถานที่ ประกอบอยู่ด้วย มิติด้านเวลาและสถานที่ในการเล่าเรื่อง จึงเรียกว่า ฉาก

ธัญญา สังขพันธานนท์ (2539 : 191-193) ได้สรุปประเภทฉากในเรื่องเล่าไว้ ดังนี้

- ฉากที่เป็นธรรมชาติ ได้แก่ สภาพแวดล้อมธรรมชาติที่แวดล้อมตัวละคร เช่น ป่า ไม้ ทุ่งหญ้า หรือ บรรยากาศในแต่ละวัน
- ฉากที่เป็นสิ่งประดิษฐ์ ได้แก่ อาคารบ้านช่อง เครื่องใช้ในครัว หรือสิ่งประดิษฐ์ที่มนุษย์ไว้ใช้สอยต่างๆ
- ฉากที่เป็นช่วงเวลาหรือยุคสมัย ได้แก่ ยุคสมัยหรือช่วงเวลาที่เกิดเหตุการณ์ตามท้องเรื่อง
- ฉากที่เป็นการดำเนินชีวิตของตัวละคร คือ สภาพแบบแผนหรือกิจวัตรประจำวันของตัวละคร ของชุมชน หรือท้องถิ่นที่ตัวละครอาศัยอยู่
- ฉากที่เป็นสภาพแวดล้อมเชิงนามธรรม คือ สภาพแวดล้อมที่จับต้องไม่ได้แต่มีลักษณะเป็นความเชื่อ หรือความคิดของคน เช่น ค่านิยม ธรรมเนียม ประเพณี เป็นต้น

5. เครื่องแต่งกาย (Costume)

เครื่องแต่งกายนั้นเป็น สัญลักษณ์ อย่างหนึ่งที่บ่งบอกความหมายของตัวละคร เช่นเดียวกับ พานะหรืออาวุธที่ใช้ก็จะทำหน้าที่เป็น สัญลักษณ์ บ่งบอกถึงความหมายหรือเรื่องที่กำลังจะเล่า

6. สัญลักษณ์ (Symbol)

Symbol คือ การใช้สัญลักษณ์ในการสื่อความหมายทั้งในรูปแบบคำพูดและภาพ สำหรับสัญลักษณ์ที่มักพบในภาพยนตร์มี 2 ชนิด คือ สัญลักษณ์ทางภาพ และสัญลักษณ์ทางเสียง (รัตนา จักกะพาก, 2546 : 13-14)

- สัญลักษณ์ทางภาพ คือ องค์ประกอบของภาพยนตร์ที่ถูกนำเสนอซ้ำๆ อาจเป็น วัตถุ สถานที่ หรือ สิ่งมีชีวิต เช่น สัตว์หรือบุคคลก็เป็นที่สัญลักษณ์ทางภาพอาจเป็นภาพเพียงภาพเดียว หรือเป็นกลุ่มของภาพที่เกิดจากการตัดต่อก็ได้
- สัญลักษณ์ทางเสียง คือ เสียงต่างๆ ที่ถูกใช้เพื่อแสดงความหมายอื่นๆ เพื่อเปรียบเทียบความหมายหรือวัตถุประสงค์ของตัวละครไม่ใช่การใช้อารมณ์ร่วมกับตัวละคร และเรื่องราวของภาพยนตร์

7. จุดยืนของผู้เล่าเรื่อง (Narrator Standpoint)

เมื่อมีการกล่าวถึงมุมมองก็จะอยู่ในประเด็นความหมายที่ว่ามุมมองคือกลวิธีในการเล่าเรื่องของนักประพันธ์ คำถามที่พบเห็นได้เสมอในการศึกษามุมมองก็คือ *เรื่องนี้เล่าโดยใคร* หรือ *ผู้เขียนให้ใครเป็นคนเล่าเรื่อง* (ธัญญา สังขพันธานนท์, 2538 : 101)

โดย Louise Giannetti (1988 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ , 2553 : 301-308) แบ่งประเภทของผู้เล่าออกเป็น 4 แบบ ดังนี้

(1) ผู้เล่าเรื่องบุรุษที่ 1 (The First-Person Narrator) หรือ "มุมมองแบบผู้เล่าเรื่อง-ผู้กระทำ" โดยใช้สรรพนามบุรุษที่ 1 ฉัน ผม ข้าพเจ้า เรา แทนตัวเองขณะเล่าเรื่อง ซึ่งผู้เล่าเรื่องเป็นตัวเอก ข้อเด่น คือข้อมูลที่นำเสนอมีความใกล้ชิดกับเหตุการณ์มาก แต่มี ข้อจำกัด คือการมีอคติเจือปนอยู่ในเรื่องเล่าค่อนข้างมากมักพบมุมมองประเภทนี้ในวรรณกรรมอัตชีวประวัติ

(2) ผู้เล่าเรื่องบุรุษที่ 3 (The Third-Person Narrator) หรือ “ผู้เล่าเรื่อง-ผู้รู้เหตุการณ์” มุมมองของผู้เล่าเรื่องในฐานะตัวละครในเรื่อง โดยผู้เล่าเป็นตัวละครรอง มีฐานะเป็นพยานผู้เห็นและทำหน้าที่เล่าเรื่องตัวเอง รวมถึงตัวละครอื่นที่เกี่ยวข้องในเรื่องของตัวเอง ซึ่งถูกเรียกด้วยสรรพนามบุรุษที่ 3 เขา หล่อน เธอ พวกเขา มัน ข้อจำกัด คือ ผู้เล่าเรื่องไม่อาจล่วงรู้ถึงความคิด อารมณ์ความรู้สึกของตัวเองได้ แต่มีข้อดีที่ว่าเมื่อเทียบกับมุมมองผู้เล่าเรื่องบุรุษที่ 1 ในส่วนของอคติที่มีน้อย แม้ว่ามุมมองทั้งสองประเภทนี้จะมีจุดร่วมเดียวกันก็คือ การเล่าเรื่องผ่านมุมมองของตัวละครทำให้เกิดเป็นทรรศนะจำกัดขอบเขต หากเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือไปจากประสบการณ์แล้วก็ไม่อาจล่วงรู้ได้

(3) การเล่าเรื่องจากมุมมองที่เป็นกลาง (The Objective Narrator) หรือ “ผู้เล่าเรื่องแบบภววิสัย” มุมมองของผู้เล่าเรื่องไม่ปรากฏในฐานะตัวละครในเรื่อง มีการใช้สรรพนามบุรุษที่ 3 เรียกตัวละครเช่นเดียวกัน หากแต่เป็นเรื่องเล่าจากคนวงนอก ผู้คอยสังเกตและรายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นกลาง ผู้เล่าจำกัดบทบาทของตัวเองเฉพาะเพียงการนำเสนอภาพการกระทำ โดยปราศจากการก้าวล้ำเข้าไปอธิบายถึงโลกภายนอกของตัวละครทั้งหมด

(4) การเล่าเรื่องแบบผู้รอบรู้ (ศัพัพัญญู) ไปหมดทุกเรื่อง (The Omniscient) หรือ “มุมมองแบบสายตาทอพระเจ้า” มีลักษณะเป็นผู้รู้แจ้ง ล่วงรู้ไปเสียหมดทุกเรื่อง ไม่ว่าจะเป็นความคิด อารมณ์ ความรู้สึกหรือจิตใจตัวละคร สามารถหยั่งรู้ข้ามกาลเวลา ข้ามสถานที่ได้ทั้งหมด ข้อเด่น คือ ทำให้ผู้อ่านสามารถเข้าใจเรื่องที่เกิดขึ้นได้รวดเร็วยิ่งกว่าตัวละครในเรื่องเอง

นอกเหนือจากจุดยืนของผู้เล่าแล้ว มีตัวแปรบางตัวที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับเรื่อง ผู้เล่าเรื่องส่งผลกระทบต่อแนวทางการสร้างความหมาย ดังนี้

(1) ความตั้งใจของผู้เล่า (Narrator's Intention) “ความตั้งใจหรือเป้าหมาย” ของตนเองในการเล่าเรื่องให้ทราบอย่างชัดเจน แต่ในเรื่องเล่าบางเรื่อง แม้จะไม่ปรากฏตัวผู้เล่าเรื่องที่เป็นตัวบุคคล เราอาจสัมผัสได้กับ ความตั้งใจของตัวบท ซึ่งน่าจะมีค่าเทียบเท่ากับระบบค่านิยม/อุดมการณ์ของสังคมนั่นเอง

(2) ภาวะที่ปราศจาก “ตัวผู้เล่า” (Absence of Narrator) D.Bordwell (1985 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ , 2553 : 305) ได้กล่าวว่า “หนังมักมีแต่การเล่าเรื่อง แต่ไม่มีผู้เล่า ” แต่ที่จริงแล้ว ภาวะนี้ เป็นภาวะลวงหลง ทั้งนี้เวลาผู้ชมดูหนังนั้น ผู้ชมจะต้องอยู่ข้างหลังกล้อง เสมอ และกล้องจะใช้เทคนิคแทนสายตา ตัวละครตัวใดอยู่เสมอ

(3) ความสัมพันธ์ระหว่าง “ผู้เล่าเรื่องกับผู้ฟังเรื่อง” (Narrator-Narratee relation) ความน่าเชื่อถือ /ความเชี่ยวชาญ /ความน่าไว้วางใจของผู้ส่งสาร จะเป็นตัวแปรสำคัญในการโน้มน้าวผู้รับสาร กล่าวคือ ไม่สำคัญว่าเนื้อสารจะเป็นอย่างไร สำคัญที่ใครเป็นผู้พูด

(4) ความสัมพันธ์ระหว่าง “ผู้เล่า” กับ “เรื่องที่เล่า” (Narrator-Narratee relation) J.Lothe ได้นำเสนอแนวคิดเรื่องความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้เล่า กับ เรื่องเล่า ได้นำเสนอว่า ระยะห่างของเรื่องเล่า มีอยู่หลายประเภท (J.Lothe, 2000 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2553 : 307)

- Temporal distance ระยะห่างของเวลาระหว่างผู้เล่ากับเรื่องที่เล่า หากระยะห่างน้อย ความน่าเชื่อถือจะมีมากขึ้น

- Spatial distance ระยะห่างของพื้นที่ทางกายภาพ ยิ่งผู้เล่าอยู่ใกล้ชิดกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การเล่าเรื่องน่าเชื่อถือเพียงความจริงมากขึ้น

- Attitudinal distance ระยะห่างเชิงทัศนคติ หมายถึง ระดับความรู้/ความเข้าใจ การวินิจฉัย รวมทั้งค่านิยมของตัวผู้เล่าเองว่ามีความใกล้ชิดกับเรื่องเล่าเพียงใด

8. ลีลาท่าทาง / ท่วงทำนองการแต่ง (Style)

แบบแผนในการแต่ง ซึ่งเป็นลักษณะเฉพาะตัว เช่น การเลือกใช้คำ ท่วงทำนองโวหาร น้ำเสียงของผู้แต่ง ซึ่ง Kenedy (1966 อ้างถึงใน วัชรวิ เกวลกุล , 2554 : 32) เสนอว่า ลีลาการเขียน ในวรรณกรรมสามารถพิจารณาจากองค์ประกอบทั้ง 3 ได้แก่ 1.การใช้ถ้อยคำ(Diction) ซึ่งอาจให้ ทั้งความหมายตรง (Denotative meaning)และความหมายแฝง (Connotative meaning) 2.ใช้ ความเปรียบ (Imagery) หรือ ภาพพจน์เพื่อสร้างจินตภาพแก่ผู้อ่าน โดยทำได้ทั้งเปรียบเทียบ อุปมาอุปไมย อุปลักษณ์และการใช้สัญลักษณ์ และ 3.ประโยค(Syntax) หรือวากยสัมพันธ์ทั้งใน ด้านความยาวของประโยคและความสัมพันธ์ของแต่ละประโยคที่ร้อยเรียงกัน

9. ปรัชญาความคิดของผู้แต่ง (Philosophy)

แนวคิดหรือปรัชญาในการแต่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงเจตนารมณ์ของผู้แต่งว่ามีความเชื่อมั่น อย่างไร หรือต้องการแสดงแนวคิด หรือปรัชญาใดแก่ผู้รับสาร แนวคิดดังกล่าวมักได้รับอิทธิพลจาก ความเชื่อในสังคม ในยุคสมัยของผู้แต่ง ตลอดจนได้รับอิทธิพลจากปรัชญาตะวันตก เช่น สัจนิยม สัญลักษณ์นิยม ธรรมชาตินิยม หลังสมัยใหม่นิยม เป็นต้น

3. แนวคิดการสร้างตัวละคร

วิธีการสร้างตัวละคร (Characterization) นั้น J.Boggs (2003 อ้างถึงใน กาญจนา แก้วเทพ, 2553 : 274) ได้ประมวลวิธีการสร้างตัวละครไว้หลายวิธี ได้แก่

3.1 การสร้างตัวละครโดยปรากฏตัวให้เห็นลักษณะภายนอก (Characterization by Appearance) เช่น ลักษณะรูปร่าง หน้าตา เครื่องแต่งกาย ลักษณะการเคลื่อนไหวของตัวละคร เป็นต้น

3.2 การสร้างตัวละครผ่านบทพูด /บทสนทนา (Characterization through Dialogue) เป็นการเปิดเผยความเป็นตัวตนของตัวละครจากสิ่งที่เขาพูด

3.3 การสร้างตัวละครผ่านผู้เล่าเรื่อง (Characterization through Narrator) เช่น ในนวนิยายผู้เล่าเรื่องจะพรรณนาลักษณะของตัวละครให้ผู้อ่าน/ผู้ชมทราบ

3.4 การสร้างตัวละครผ่านการกระทำภายนอก (Characterization through External Action) การกระทำของตัวละครจะสะท้อนถึงบุคลิกลักษณะเฉพาะส่วนตัวของตัวละครนั้นๆ แรงจูงใจในการกระทำของตัวละครที่ถูกสร้างขึ้นอย่างชัดเจนจะทำให้ตัวละครและโครงเรื่องสานต่อได้ดี

3.5 การสร้างตัวละครผ่านการกระทำภายใน (Characterization through Internal Action) การกระทำภายในของมนุษย์ที่ถูกนำมาใช้สร้างตัวละคร เช่น ความฝัน จินตนาการ ความปรารถนา ความกลัว ความทรงจำ ฯลฯ

3.6 การสร้างตัวละครผ่านปฏิกิริยาของตัวละครอื่นๆ (Characterization through Reaction of Other Characters) เป็นวิธีการที่ให้ตัวละครอื่นๆพูดถึงตัวละครที่ ต้องการแนะนำ จะทำให้ผู้ชม/ผู้อ่าน รู้จักตัวละครก่อนที่จะปรากฏตัวขึ้น

3.7 การสร้างตัวละครโดยใช้ลักษณะตรงกันข้ามด้วยการสร้างตัวละครอื่นๆ เทียบเคียงกัน (Characterization through Contrast) วิธีการสร้างตัวละครอื่นๆที่มีลักษณะตรงกันข้ามแบบขาวดำ เช่น ฝาแฝดที่ห็น้ำตาเหมือนกัน แต่ลักษณะนิสัยต่างกัน เป็นอีกวิธีหนึ่งของการสร้างตัวละคร เป็นต้น

3.8 การสร้างตัวละครโดยใช้ความเกินเลยหรือการทำซ้ำๆ (Characterization through Caricature and Leitmotif) เพื่อให้คนดูเข้าใจคุณลักษณะของตัวละครได้ดีขึ้น จะมีวิธีการนำเสนอโดยใช้การวาดภาพล้อเลียนแบบการ์ตูน “Caricature” จะวาดคุณลักษณะบางอย่างให้มากเกินจริง (วิธีการสร้างตัวละครแบบนี้จะใช้มากในการเล่าเรื่องตลก หรือ ละคร

ประเภท sit-com) อีกวิธีที่เรียกว่า “Leitmotif” คือสร้างประโยคหรือวลีที่ตัวละครพูดซ้ำๆ หรือ การกระทำบางอย่างจนกลายเป็นคุณลักษณะของตัวละคร

3.9 การสร้างตัวละครผ่านการเลือกชื่อ (Characterization through Choice of Name) เป็นการแสดงความหมายโดยนัยบางอย่างเพื่อช่วยอธิบายตัวละคร

นอกจากนี้ ยูวาร์ ซัยซิลป์วัฒนา (2544 : 125-127) ได้กล่าวถึงวิธีการการสร้างตัวละคร ดังนี้

1. ผู้แต่งบรรยายอุปนิสัยของตัวละครโดยตรง ผู้แต่งบอกลักษณะรูปร่าง หน้าตา ผิวพรรณ ความสูง น้ำหนัก การศึกษา อาชีพ สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมและรายละเอียดอื่นๆ เกี่ยวกับตัวละครอย่างผู้รู้แจ้ง

2. ผู้แต่งให้ตัวละครอื่นๆ พูดถึงตัวละครอีกตัวหนึ่ง คำพูด คำวิจารณ์ของตัวละครอื่น ๆ สามารถเปิดเผยให้ผู้อ่านได้รู้ลักษณะนิสัยของตัวละครได้ในหลายแง่มุม

3. ผู้แต่งบอกนิสัยใจคอของตัวละครผ่านพฤติกรรม คำพูด และทัศนคติของตัวละครเอง การกระทำ ทัศนคติสามารถสะท้อนอุปนิสัยของตัวละครได้ในหลายแง่มุม

4. ผู้แต่งบอกอุปนิสัยตัวละครผ่านความรู้ สึกนึกคิดของตัวละครเอง ความรู้สึกนึกคิด ความในใจอันเป็นโลกส่วนตัวของตัวละครบอกถึงสภาพภายในจิตใจของตัวละครนั้นๆ ผู้อ่านสามารถเข้าถึงความต้องการ ความหวัง ความฝัน หรือความกลัวของตัวละครและรู้จักตัวละครได้อย่างใกล้ชิดที่สุด

5. ผู้แต่งบอกอุปนิสัยของตัวละครจากสัมพันธภาพของตัวละครนั้นๆ กับตัวละครอื่นๆ ความสัมพันธ์และปฏิกริยาระหว่างตัวละครอื่นๆ ในแต่ละเหตุการณ์หรือสถานการณ์สะท้อนให้เห็น อารมณ์ นิสัย ความคิด ความฉลาด ไหวพริบ สุขุม รอบคอบ เอาตัวรอด และรู้จักแก้ไขสถานการณ์ของตัวละครได้เป็นอย่างดี

จากเทคนิคต่างๆของการสร้างตัวละครได้หยิบยกมา แสดงให้เห็นว่า กระบวนการประกอบสร้างคามหมายนั้นสามารถทำผ่านองค์ประกอบของเรื่องเล่า คือ ตัวละคร ได้วิธีหนึ่ง

4. แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์และภาพยนตร์

สื่อละครโทรทัศน์และภาพยนตร์ดำเนินด้วยการเล่าเรื่องตามแนวคิดซึ่งเรื่องราวนั้นจะดำเนินไปได้จากองค์ประกอบต่างๆดังต่อไปนี้ มาประกอบกัน

4.1 ตัวละคร องค์ประกอบสำคัญของภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท 1)ตัวละครมิติเดียว ไม่มีความซับซ้อน ไม่มีพัฒนาการ คงลักษณะเดิมตั้งแต่ต้นจนจบ 2)ตัวละครหลายมิติ มีคุณลักษณะหลายๆด้าน มีบุคลิกภาพ นิสัยใจคอตามสถานการณ์และเวลาที่เปลี่ยนไป 3)ตัวละครแบบสัญลักษณ์ สร้างขึ้นมาเชื่อมโยงกับตัวละครในเรื่อง

4.2 เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ประกอบฉาก

4.2.1 เครื่องแต่งกาย เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ไม่อาจมองข้าม โดยมีหลักการกำหนดเครื่องแต่งกายดังนี้ (วาจวิมล เดชเกตุ, 2551 : 33)

- ความสมจริงที่สอดคล้องกับเรื่องราวในจอ (Support Scenic Realism)

โดยการออกแบบต้องนำความเป็นจริงจากบุคลิกลักษณะตัวละคร ตลอดจนความสัมพันธ์กับเวลาและสถานที่

- การสร้างความโดดเด่นให้สอดคล้องกับบุคลิกลักษณะตัวละคร (Character Highlights) เพื่อเปลี่ยนนักแสดงให้เป็นตัวละครนั้นจริงๆ ทำให้นักแสดงมีความมั่นใจว่าตนเองเป็นตัวละครนั้น

- การเป็นส่วนหนึ่งของการเล่าเรื่อง (Narrative marker)

การใช้เครื่องแต่งกายแทนการเล่าเรื่อง

4.2.2 อุปกรณ์ประกอบฉาก ถือเป็นรายละเอียดสำคัญในการช่วยเสริมคุณค่า และ สื่อความหมายได้ แบ่งเป็น 4 ประเภท

- อุปกรณ์ประกอบฉากที่สอดคล้องกับเรื่องราว (Instrument Props)
- อุปกรณ์ประกอบฉากที่สื่อความหมาย (Metaphorical Props)
- อุปกรณ์ประกอบฉากสะท้อนวัฒนธรรม (Cultural Props)
- อุปกรณ์ประกอบฉากที่เป็นส่วนหนึ่งในเนื้อหาภาพยนตร์

(Contextualizes Props)

4.3 แสง สี และवाद้า นอกจากจะช่วยการมองเห็นแล้วยังช่วยในอารมณ์ความรู้สึก รูปแบบการจัดแสงแบ่งได้ 3 ลักษณะ ดังนี้ (Giannetti,1993 อ้างถึงใน ประวิทย์ แต่งอักษร, 2548 : 119)

1. High Key เน้นความสว่างของแสงหลักและเงาตกกระทบบมากที่สุด
2. Low Key การจัดแสงหลักให้ส่องสว่างไม่มาก มองเห็นเงาตกกระทบบรวมทั้ง ส่วนที่เป็นสีเทาและดำ ส่วนสว่างมืดตัดกันชัดเจน
3. High Contrast การจัดแสงที่เน้นความกระด้างของแสง มีส่วนของแสงสว่าง และเงามืดตัดกันอย่างเด่นชัด

สี มีความสำคัญต่อองค์ประกอบของภาพยนตร์และละครในแง่ของการเพิ่ม อารมณ์ความรู้สึก การใช้สีที่เปลี่ยนไปก็ทำให้อารมณ์ของภาพเปลี่ยนไป

4.4 เสียง สามารถส่งผลต่อการรับรู้และสร้างความหมายได้ เสียงที่พบมีดังนี้ (ประวิทย์ แต่งอักษร, 2548 : 172-184)

- เสียงสนทนา มีความสำคัญมากในแง่ของการดำเนินเรื่อง สร้างบุคลิกลักษณะ ตัวละครตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับตัวละครอื่นๆ ในละครโทรทัศน์บทสนทนาจะสำคัญกว่า

ภาพยนตร์เพราะขณะดูละครโทรทัศน์ผู้ชมอาจจะทำอย่างอื่นไปด้วย ดังนั้นจึงไม่ค่อยเห็น บทรำพึงรำพันในภาพยนตร์

- เสียงประกอบ ในชีวิตประจำวันมีเสียงมากมายไม่มีความสำคัญ เช่น เสียงหมาเห่า เสียงโทรทัศน์คนข้างๆ จึงมักถูกตัดออกไปจากเส้นเสียง นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับ ความทุ้มแหลมของเสียง หากเสียงแหลมหรือความถี่สูงจะทำให้รู้สึกอึดอัด ตึงเครียด จึงมักใช้ในฉากตื่นเต้น ขณะที่เสียงทุ้มจะทำให้รู้สึก หนักแน่น สง่าผ่าเผยมักใช้สร้างความ กังวลหรืออึดอัด จึงถูกใช้ก่อนเหตุการณ์ตื่นเต้น

- เสียงบรรยาย เป็นเทคนิคที่ใช้เพื่อย่นย่อเหตุการณ์ที่กินเวลายาวนาน เพื่อบอกกับผู้ชมถึงความคิดของตัวละคร ใช้ในการเปิดเรื่อง -จบเรื่อง หรือนำมาใช้เสียดสี ถากถาง ล้อเล่นกับตัวละคร เป็นการบอกว่าเหตุการณ์เหล่านั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร

- เสียงดนตรี ถือเป็นเทคนิคพิเศษ เนื่องจากโน้ตตัวเดียวสามารถเล่นในบันไดเสียงที่ต่างกัน เพื่อเปลี่ยน ให้ความหมายและอารมณ์ได้ ดนตรีสามารถเร้าอารมณ์ ตลอดจนแนวทางหลักในด้านเนื้อหาภาพยนตร์สามารถบอกถึงเวลาและสถานที่ได้ หรือใช้เพื่อความขัดแย้งกับภาพเพื่อใช้เสียดสี เย้ยหยัน วิพากษ์ และสามารถแสดงบุคลิกตัวละครได้ด้วย

4.5 การจัดองค์ประกอบของภาพและฉาก (Mise-en-scene) การจัดวางบนเวที หรือ การจัดแสดงเหตุการณ์บนเวที แต่ในภาพยนตร์หรือละครโทรทัศน์ต้องคำนึงถึง การถูกปิดล้อมด้วย กรอบภาพ (Frame) ซึ่งปัจจัยที่ต้องคำนึงถึง ได้แก่ (วาจวิมล เดชเกตุ, 2551 : 7-9)

- ความสมจริง เพื่อให้องค์ประกอบสมจริงตามเนื้อหา
- ความสอดคล้องกับการจัดองค์ประกอบภาพ เพื่อความลงตัว
- การสื่อความหมาย ซึ่งสามารถเสริมสร้างความหมายของการแสดงที่นักแสดงออกมาโดยใช้เครื่องแต่งกายและอุปกรณ์ประกอบฉาก
- การตอบรับของผู้ชม ซึ่งต้องจัดให้ตรงกับจินตนาการของผู้ชม

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยเกี่ยวกับเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์

ทรงภพ ชุมนมธูรส (2549) ศึกษาเรื่อง ขัตติยนาารีในนวนิยายไทยอิงประวัติศาสตร์ไทย ในด้านภาพสะท้อนขัตติยนาารีและวิธีการนำเสนอภาพสะท้อน ผลการวิจัยพบว่า นวนิยายอิงไทยอิงประวัติศาสตร์ทั้ง 4 เรื่อง ได้แก่ “บารมีพระแม่ปกป้อง ปกพันธรณิน” โดย แก้วแก้ว “กษัตริยา” และ “แก้วกัลยาแห่งแผ่นดิน” ของ ทมยันตี และ “พระพี่นางสุพรรณกัลยาณี” ของ กาญจนา นาคนันทน์ ผู้เขียนได้นำเสนอภาพของขัตติยนาารีไว้ว่า ทรงเป็นนักปกครอง นักรบ ตัวประกัน นักการข่าว และเครื่องราชบรรณาการทางการเมือง บทบาทเหล่านี้เป็นภาระหน้าที่ของขัตติยนาารีที่ต่างจากบทบาทสตรีสามัญชนทั่วไป ซึ่งเป็นหน้าที่ต่อชาติบ้านเมือง ผู้เขียนได้สร้างตัวละครในนวนิยายมีคุณลักษณะเชิงบวก ด้วยการนำบุคคลที่มีตัวตนอยู่จริงและมีวีรกรรมปรากฏให้เห็นในประวัติศาสตร์มาสร้างเป็นนวนิยาย เนื่องจากผู้เขียนต้องการเสนอภาพของสตรีในอุดมคติที่ต่างไปจากนวนิยายทั่วไปที่สร้างตัวละครขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เขียนนั่นเอง ในส่วนของการสร้างนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ให้มีความสนุกสนานน่าติดตามนั้น ผู้เขียนใช้วิธีการทางวรรณศิลป์ด้วยการตัดแปลงพฤติกรรมของตัวละคร การสร้างตัวละครขึ้นใหม่ การปรับเปลี่ยนเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์และสร้างเหตุการณ์ขึ้นมาใหม่ พร้อมสอดแทรกทัศนคติของตนที่มีต่อขัตติยนาารีว่าเป็นผู้มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด กล้าหาญเด็ดเดี่ยว อดทนอดกลั้น สะกดอารมณ์ได้เป็นอย่างดี และเป็นผู้มีความเสียสละต่อส่วนรวม

มารศรี สอทิพย์ (2551) ศึกษา เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช : กลวิธีการเล่าเรื่องกับการสร้างภาพลักษณ์ มุ่งวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการเล่าเรื่องของเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ประเภทต่างๆเกี่ยวกับ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช กับการสร้างภาพลักษณ์สมเด็จพระนเรศวรมหาราชอันสัมพันธ์กับบริบททางสังคมและวัฒนธรรมไทย ผลการวิจัยพบว่า ในเรื่องเล่าประเภทพระราชพงศาวดารนำเสนอภาพลักษณ์พระองค์เป็นผู้มีบุญ

บารมี ผู้มีเมตตา เรื่องเล่าประเภทร้อยกรองเน้นภาพลักษณ์ผู้ทรงธรรมและผู้สร้างชาติให้ชาติตน ยิ่งใหญ่เหนือชาติอื่น เรื่องเล่าประเภท นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เน้นภาพลักษณ์ผู้เสียสละ ความสุขส่วนตัวเพื่อความสงบสุขส่วนรวม เรื่องเล่าประเภทละครนำเสนอภาพลักษณ์ในลักษณะ สัญลักษณ์ของการสร้างความรักชาติ สามัคคี โดยให้คนเอาเยี่ยงพระองค์ เรื่องเล่าประเภทภาพยนตร์ ผสมผสานภาพลักษณ์ตามแบบพงศาวดาร และนวนิยาย อิงประวัติศาสตร์

วรพล ผสมทรัพย์ และ อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์ (2553) ศึกษาเรื่อง การเมือง ประวัติศาสตร์ สตรี : ภาพลักษณ์จักรพรรดินีซูสีในนวนิยายเรื่อง เอ็มเพรส ออร์คิด และ เดอะ ลาสท์ เอ็มเพรส จาก บทความพบว่า นวนิยายทั้ง 2 เรื่องนั้นได้นำเสนอชีวประวัติของจักรพรรดินีซูสีในมิติที่แตกต่างจาก งานเขียนทางการส่วนใหญ่ ซึ่ง อันฉี หมิน ได้เสนอผ่านมุมมองจุดยืนของผู้หญิงที่ต้องการเรียกร้อง ความเป็นธรรมและกอบกู้ศักดิ์ศรีให้แก่สตรีในประวัติศาสตร์ นวนิยายทั้ง 2 ภาค สะท้อนถึง บทบาทหน้าที่ของผู้หญิงในการขับเคลื่อนประวัติศาสตร์ประเทศจีนทั้งทางตรงและทางอ้อม

งานวิจัยของ ทรงภพ ขุนมธุรส มารศรี สอทิพย์ วรพล ผสมทรัพย์ และ อนงค์นาฏ เกกิงวิทย์ ผู้วิจัยนำมาใช้เป็นต้นแบบสำหรับศึกษาเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ ที่ ปรากฏใน นวนิยาย ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์

งานวิจัยเกี่ยวกับการสร้างตัวละคร

สุวรรณา ตันเจริญ (2551) ศึกษา การสร้างตัวละครกับการนำเสนอมนต์เสน่ห์เกี่ยวกับผู้หญิงใน นวนิยายของ ปิยะพร ศักดิ์เกษม ผลการวิจัยพบว่า ปิยะพร ศักดิ์เกษม สร้างตัวละครโดยเริ่มจาก กำหนดพื้นฐานทั้งในด้านครอบครัว การศึกษา สถานะทาง เศรษฐกิจ และ สถานะทางสังคม อัน นำไปสู่ลักษณะนิสัย ความคิด ทศนคติและพฤติกรรม ทำให้ตัวละครแต่ละตัวมีลักษณะโดดเด่น น่าสนใจและสมจริง

อัศวิน ซาบารา (2551) ศึกษา ภาพความเป็นชายจากการสร้างตัวละครหลักในภาพยนตร์ของ มาร์ติน สกอร์เซซี ผลการวิจัยพบว่า ตัวละครหลักใน ภาพยนตร์สะท้อนให้เห็นถึงความเป็นอำนาจและภาวะซึ่งไร้อำนาจของเพศชาย อย่างชัดเจน ด้วยการนำเสนอภาพลักษณะของเพศชายที่เน้นภาพของ “ลูกผู้ชาย” ที่แข็งแกร่งทางด้านร่างกายตามค่านิยมสังคมชายเป็นใหญ่ แต่ภาพลักษณะภายในกลับเป็นชายที่มีความสับสนภายในจิตใจ ระหว่างความเป็นปัจเจกบุคคลกับโครงสร้างทางสังคม ส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับศาสนาและวัฒนธรรมรองในเมืองนิวยอร์ก ที่มักถูกนำเสนอให้มีสภาวะแบบปิดเพื่อสะท้อนให้เห็นถึงสภาพจิตใจที่บิดเบี้ยวของตัวละครซึ่งเชื่อมโยงได้กับความบิดเบี้ยวของสังคมอเมริกัน

สัจฉิตา นุชพิทักษ์ (2552) ศึกษา ความร้ายกาจของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย ผลการวิจัยพบว่า ความร้ายกาจที่ปรากฏในตัวละครหญิงนั้น แท้จริงแล้วสิ่งที่กระทำลงไปมิได้เป็นอะไรไปมากกว่าการตอบโต้ในระดับของคนปกติทั่วไป แต่การที่ตัวละครหญิงกลายเป็นคนร้ายกาจนั้น เพราะ ความเป็นสตรี ถึงแม้ว่าจะ ถูกละเมิด และได้รับความเห็นใจก็ตาม แต่ไม่สามารถหลบเลี่ยงความร้ายกาจที่ แปรเป็นได้อย่างหมดจด หากตัวละครนั้นไม่มีการกลับใจ นอกจากนี้ ความร้ายกาจของตัวละครไม่ว่าจะในรูปแบบใดก็ตาม ทั้งที่มีการเปลี่ยนแปลงตัวเองจากร้ายกลับกลายเป็นดี หรือ ดีกลายเป็นร้าย รวม ทั้งรักษาความร้ายกาจไว้โดยที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง และได้รับบทลงโทษเชิงสัญลักษณ์ ต่างได้ข้อสรุปตรงกันว่า ละครโทรทัศน์สร้างความร้ายกาจด้วยจุดยืนบนบรรทัดฐานสังคม

ปณิธา สมตระกูล (2552) ศึกษา การสร้างคุณลักษณะของตัวละครและการออกแบบศิลปกรรมในการสร้างสรวงงานแอนิเมชันจากพุทธประวัติ ผลการวิจัยพบว่า การออกแบบตัวละครนั้นผู้วิจัยได้ยึดถึงวัตถุประสงค์งานวิจัยเอาไว้โดยออกแบบให้ตัวละครมีความเฉพาะและเป็นกลางมากที่สุด และใช้ตัวละครที่ออกแบบชายและหญิงตัวแรก เป็นแบบในการออกแบบตัวละครตัวต่อไป

ณัฐพร ลิ้มประสิทธิ์วงศ์ (2554) ศึกษา การเล่าเรื่องและการสร้างลักษณะตัวละครในภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ที่มีตัวเอกเป็นสตรีจากเทพปกรณัมกรีก ผลการวิจัยพบว่า การเล่าเรื่องใน ภาพยนตร์และโทรทัศน์ มีการนำข้อมูลของตำนานเทพปกรณัมมาจากหลายแหล่งและมีการนำมา ตีความใหม่ โดยรักษาองค์ประกอบการเล่าเรื่องไว้บางส่วน และยังนำเค้าโครงจากเทพปกรณัมมา สร้างสรรค์และตีความใหม่โดยรักษาองค์ประกอบการเล่าเรื่องเดิมไว้เป็นส่วนน้อย ในส่วนของ การ สร้างลักษณะตัวละครนั้น มี 4 แบบ ได้แก่ 1. ลักษณะของวีรสตรี ยอมสละชีวิตเพื่อชาติ 2. ลักษณะของสตรีที่เป็นเหยื่อ ทั้งจาก สงคราม ปัญหาครอบครัว เพศสภาพ และเป็นเหยื่อของบุรุษ เพศ 3. ลักษณะของสตรีที่มีพลังเหนือบุรุษเพศ 4. ลักษณะของสตรีที่มีความสมบูรณ์แบบ

นิชธนาวิน จุลละพราหมณ์ (2554) ศึกษา สัมพันธบทในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์อเมริกันแนว แวมไพร์ร่วมสมัย ผลการวิจัยพบว่า ลักษณะของแวมไพร์นั้นคงเดิมตามรูปแบบเก่า แต่ในด้านของ การสื่อความหมายนั้นได้เปลี่ยนไปจนหมด เนื่องจากมีการปรับเปลี่ยนความโหดร้าย ปีศาจที่น่า เกลียดทำให้ใกล้เคียงความเป็นมนุษย์มากขึ้น อีกทั้งยังเพิ่มลักษณะความเป็นแวมไพร์แบบอื่นๆให้ แตกต่างจากรูปแบบเก่ารวมทั้งแก่นความเป็นแวมไพร์หนึ่งด งามเป็นที่หมายปอง อีกทั้งการดำเนิน ชีวิตใกล้เคียงและกลมกลืนกับมนุษย์มากที่สุด

งานวิจัยของ สุวรรณดา ตันเจริญ อศวิณ ชาบารา สันจิตา นุชพิทักษ์ ปณิตา สม ตระกูล ณัฐพร ลิ้มประสิทธิ์วงศ์ และ นิชธนาวิน จุลละพราหมณ์ นำมาเป็นงานวิจัยต้นแบบ ในการศึกษาวิเคราะห์การสร้างตัวละคร ชูสีไทเฮา ตามแนวคิดการสร้างตัวละคร

งานวิจัยเกี่ยวกับการเล่าเรื่อง

ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน (2539) ศึกษาเรื่อง วิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มี ตัวเอกเป็นสตรี ผลการวิจัยพบว่า โครงสร้างด้านต่างๆของภาพยนตร์มีการสะท้อนถึงเอกลักษณ์ ในการเล่าเรื่องเกี่ยวกับสตรีอย่างชัดเจน ทั้งนี้ก็เพื่อใช้เป็นปากเสียงแทนลูกผู้หญิงในการบอกกล่าว

ปัญหา ขณะเดียวกันโครงสร้างบางส่วนของภาพยนตร์ก็ขาดเอกลักษณ์เด่นชัด เช่น จุดยืนการเล่าเรื่อง ที่มีลักษณะไม่ต่างจากภาพยนตร์กระแสหลัก อาจตีความได้ว่า เนื่องจากเป็นเทคนิคทางภาพยนตร์เป็นสิ่งที่มีความเฉพาะในการเล่าเรื่อง ไม่อาจเปลี่ยนแปลงได้

ทัศนัย กุลบุญลอย (2544) ศึกษาเรื่อง การสร้างเทพนิยายสมัยใหม่ในภาพยนตร์ชุดสตาร์วอร์ส ผลการวิจัยพบว่า การสร้างสรรควิธีการเล่าเรื่องสตาร์วอร์สนั้นมีการใช้องค์ประกอบของเทพนิยายในการเล่าเรื่อง นอกจากนี้ยังมีการนำเค้าโครงเรื่อง แม่บท ตัวละคร จากเทพนิยายดั้งเดิมมาดัดแปลงใช้ในการผูกเรื่อง

รัตนา จักกะพาก และ จิรยุทธ์ สินธุพันธุ์ (2545) ศึกษาเรื่อง จินตทัศน์ทางสังคมและกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ของสตีเวียเจต เรย์ : การศึกษาวิเคราะห์ ผลรายงานการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์ของสตีเวียเจต เรย์ ส่วนใหญ่ใช้การสื่อความหมายด้านองค์ประกอบภาพในการเล่าเรื่องรวมทั้งเสียงและดนตรีประกอบเป็นสำคัญ ทำให้บทพูด บทบรรยายสั้นน้อยมาก

รัตนา จักกะพาก (2546) ศึกษาเรื่อง จินตทัศน์ทางสังคมและกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ของหม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล : การศึกษาวิเคราะห์ ผลรายงานการวิจัยพบว่า ภาพยนตร์ของหม่อมเจ้าชาตรีเฉลิม ยุคล เป็นโครงเรื่องเน้นสะท้อนปัญหาสังคม โดดเด่นในด้านการสื่อสารด้วยภาพ การลำดับภาพ และ เสียงประกอบ ดนตรี เป็นสำคัญ ทำให้ถ่ายทอดอารมณ์ของตัวละครได้เป็นอย่างดี

จิรวดี วิไลลอย (2547) ศึกษาเรื่อง ประดิษฐกรรมในการเล่าเรื่องและสุนทรียรสในภาพยนตร์ชุดดิเอ็กซ์ไฟล์ส ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ชุดดิเอ็กซ์ไฟล์ส ตั้งอยู่บนเรื่องราว

ความจริงในจินตนาการที่นำเสนอความจริงที่ผู้ชมอยากรู้ภายใต้ความลึกกลับ ด้วยสิ่งที่อยู่ระหว่างความจริงและสิ่งที่คอยหลอกหลวงให้มนุษย์สับสน

ชลลดา พรหมชาติสุนทร (2554) ศึกษาเรื่อง การสร้างอารมณ์ขันในละครชุดโทรทัศน์แนวระทึกขวัญเชิงสืบสวนสอบสวนเรื่องซูเปอร์เนเชอรัล ผลการวิจัยพบว่า ละครโทรทัศน์เรื่องซูเปอร์เนเชอรัล นั้นเป็นละครที่ระทึกขวัญที่จินตนาการ ทำให้คนดูสามารถหลบหนีจากปัญหาของตนเพื่อเข้าไปอยู่ในโลกจำลองของละคร ทั้งยังมีความโดดเด่นในเรื่องการประสานอารมณ์ขันให้เข้ากับเนื้อเรื่องสยของขวัญอย่างลงตัว

วัชรวิ เกวลกุล (2554) ศึกษาเรื่อง การสื่อสาร"วิกฤตอัตลักษณ์"ในนวนิยายของ ฮารุกิ มูราคามิ และเรื่องสั้นแนวหลังสมัยใหม่ของไทย ผลการวิจัยพบว่า มุมมองในการเล่าเรื่องของนวนิยายของมูราคามิ เป็นเรื่องเล่าจากหลายมุมมองผสมผสานรวมกัน จุดมุ่งหมายเพื่อให้เห็นว่าการเสนอมุมมองที่หลากหลายนั้นรั้งแต่จะทำให้ตัวละครมีตัวตนที่ไม่สมบูรณ์ เช่นมุมมองแบบสายตาพระเจ้าแม้จะรู้ถึงความคิดของตัวละครอย่างละเอียดแต่เสียงในการเล่าออกมาของมุมมองนี้ก็กลับปิดบังซ่อนเร้นสาเหตุปมขัดแย้งในใจของตัวละคร

งานวิจัยของ **ฉลองรัตน์ ทิพย์พิมาน ทัศนัย กุลบุญลอย จิวิติ วิไลลอย ชลลดา พรหมชาติสุนทร วัชรวิ เกวลกุล รัตนา จักกะพาก และ จิรยุทธ สินธุ์พันธ์** นำมาเป็นตัวอย่างในการวิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่อง ซูสีไทเฮา ในนวนิยาย ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ตามแนวคิดการเล่าเรื่องและองค์ประกอบของเรื่องเล่า

บทที่ 3

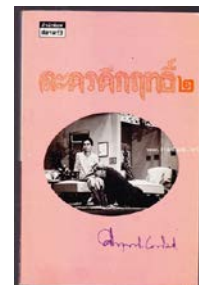
ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การสร้างตัวละคร “ชูสีไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ เป็นการวิจัย เชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาเนื้อหาวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เพื่อวิเคราะห์การสร้างตัวละครและการเล่าเรื่องใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ โดยขั้นตอนการวิจัยมีดังนี้

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

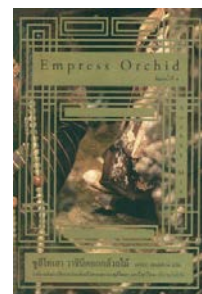
1. ข้อมูลประเภทวรรณกรรม ได้แก่

1.1 บทละครโทรทัศน์เรื่อง “ชูสีไทเฮา” ใน ละครศึกฤทธิ์ 2 ปี 1961
(พ.ศ.2518) สำนักพิมพ์ สยามรัฐ

1.2 นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ โดย อันฉี หมิน 1 เรื่อง (2 ภาค)
ได้แก่

- ชูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ (Empress Orchid)
ปี 2005 แปลโดย ภคปภา เทพพิทักษ์
สำนักพิมพ์ มติชน

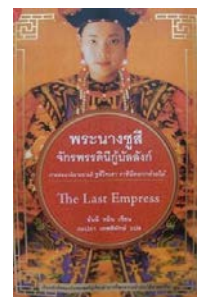

- พระนางซูสีจักรพรรดินีผู้บัลลังก์ (The Last Empress)

ปี 2007

แปลโดย ภคปภา เทพพิทักษ์

สำนักพิมพ์ มติชน

2. ภาพยนตร์จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่

2.1 55 day at Peking

ปี 1963 (พ.ศ.2506)

อ้างอิงปีจาก <http://www.imdb.com>

กำกับโดย Nicholas Ray

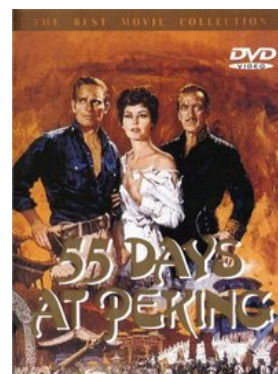
ออกฉายเมื่อ 29 พฤษภาคม ค.ศ.1963

ประเทศ สหรัฐอเมริกา

นักแสดงนำ Charlton Heston, Ava Gardner

David Niven , Flora Robson

ผู้ผลิต Allied Artists Pictures Corporation

2.2 The Empress Dowager ซูสีไทเฮา ภาค 1

ปี 1975 (พ.ศ.2518)

อ้างอิงปีจาก <http://www.imdb.com>

กำกับโดย Li Han Hsiang (หลี่ฮั่นเสียง)

ออกฉายเมื่อ 21 มีนาคม ค.ศ.1975

ประเทศ ฮองกง

นักแสดงนำ ลิซ่า ลู , ตี๋ หลุง

ผู้ผลิต Shaw Brothers Studio

2.3 The Last Tempest ชูสีไทเฮา ภาค2 (The Empress Dowager)

ปี 1976 (พ.ศ.2519)

อ้างอิงปีจาก <http://www.imdb.com>

กำกับโดย Li Han Hsiang (หลี่ฮั่นเสียง)

ประเทศ ฮองกง

นักแสดงนำ ลิซ่า ลู , ตี๋ หลง

บริษัท Shaw Brothers Studio

2.4 ชูสีไทเฮา (Empress Dowager)

ปี ค.ศ. 1988 (พ.ศ.2531)

ประเทศ ฮองกง

2.5 Empress Dowager Cixi ชูสีไทเฮา

ปี 1988 (พ.ศ.2531)

ประเทศ จีน

2.6 The Empress Dowager (一代妖后)

ชูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร

ปี 1989 (พ.ศ.2532)

อ้างอิงปีจาก <http://www.imdb.com>

กำกับโดย Li Han Hsiang (หลี่ฮั่นเสียง)

นักแสดงนำ Daoming Chen , Xiaoqing Liu , Gong Li

ประเทศ ฮองกง

ผู้ผลิต World Video

2.7 The Lover of The Last Empress ตำนานรักซุสึไทเฮา

ปี 1995 (พ.ศ.2538)

อ้างอิงปีจาก <http://www.imdb.com>

กำกับโดย Andrew Lau Wai-Keung (แอนดรูว์ หลิว)

นักแสดงนำ เหลียงเจียฮุย , ชิวซูเจิน

ประเทศ ฮ่องกง

ผู้ผลิต Wong Jing

3. ละครโทรทัศน์จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่

3.1 พระนางซุสึไทเฮา (少女慈禧 Young Dowager)

ปี 1984 (พ.ศ.2527)

อ้างอิงปีจาก <http://www.spcnet.tv/ATV-TV-Series>

ออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ ATV ฮ่องกง

ในประเทศไทย ออกอากาศทางช่อง 9

นำแสดงโดย หลิวเซี่ยะหั่ว, อู๋เหว่ยกั๊วะ , หลิวหย่ง

ผู้ผลิต TVB ความยาว 30 ตอน

3.2 ซุสึไทเฮา (戏说慈禧)

ปี 1992 (พ.ศ.2535)

อ้างอิงปีจาก www.tudou.com

ประเทศ ไต้หวัน

ในประเทศไทย ออกอากาศทางช่อง 9

นำแสดงโดย ฉง ซาน , หม่าจิ้นเทา , เทอ จิง

ผู้ผลิต TVBI ความยาว 60 ตอน

3.3 ยอดกุนซือซื่อสมองปราชญ์ (Long Fei Long Feng Fei Feng)

ปี 2006 (พ.ศ.2549)

ประเทศ ไต้หวัน

นำแสดงโดย เต็งเจี๋ย , จางม่อ , หลินหยงเจี้ยน , จางกั๋วลี่
และ เจิ้งเจี๋ยหยี

ออกอากาศในประเทศไทย เมื่อ เดือน พฤศจิกายน

พ.ศ. 2553 (ปี 2010) ทางช่อง 3

ความยาว 30 ตอน

3.4 ชูสีไทเฮา...ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย (The Pleiades)

ปี 2010 (พ.ศ.2553)

อ้างอิงปีจาก www.wikipedia.com

นักแสดงนำ ทะนะกะ ยูโกะ , โยว เซ่าจวิน , โจว อวี๋ฉี , จางไป้ว

ออกอากาศ - 2 มีนาคม ค.ศ.2010 ในประเทศญี่ปุ่น

ทางสถานีโทรทัศน์ NHK

- 14 มีนาคม ค.ศ.2010 ในประเทศจีน

ทางสถานีโทรทัศน์ปักกิ่ง

- 3 กุมภาพันธ์ ค.ศ.2011 ในประเทศไทย

ทางสถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

ผู้ผลิต สถานีโทรทัศน์เอ็นเอชเคของ ญี่ปุ่น ร่วมกับ สถานีโทรทัศน์ปักกิ่งของจีน

ความยาว 25 ตอน

ทั้งนี้ได้ใช้ข้อมูลประเภทเอกสารเชิงประวัติศาสตร์ บทวิจารณ์ และบทความเกี่ยวกับภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ รวมทั้ง งานวิจัยและวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้อง การสร้างตัวละครในเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์,บทละคร,ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ ประกอบการวิจัยอีกด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บข้อมูลประเภทภาพยนตร์ รวม 6 เรื่อง จากร้านจำหน่าย DVD ทั่วไปและเว็บไซต์ youtube.com
2. การเก็บข้อมูลประเภทละครโทรทัศน์ รวม 4 เรื่อง จากร้านจำหน่าย DVD ทั่วไป
3. การเก็บข้อมูลประเภทวรรณกรรม รวบรวมหนังสือ บทละครโทรทัศน์ เรื่อง “ซุสึไทเฮา” และ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์จำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ ซุสึไทเฮา ราชนินดอกกล้วยไม้ และ พระนางซุสึจักรพรรดินีผู้บัลลังก์โดย อันฉี หมิน และซุสึไทเฮา โดยม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช
4. การเก็บข้อมูลประเภทเอกสารเพื่อการวิเคราะห์
 - รวบรวมเอกสาร หนังสือ บทความด้านประวัติศาสตร์จีน เกี่ยวกับ พระนางซุสึไทเฮา ทั้งภาษาไทย,ภาษาจีนและภาษาอังกฤษ
 - รวบรวมเอกสาร หนังสือ และ วิทยานิพนธ์เกี่ยวกับการสร้างตัวละครและการสร้างเรื่องเล่าในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์
 - รวมบทความวิจารณ์ เกี่ยวกับวรรณกรรม , ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ ทางอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น
 - เรื่องย่อของวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์
 - ข้อสังเกตเบื้องต้นเกี่ยวกับตัวละคร คือ พระนางซุสึไทเฮา และตัวละครหลักอื่นๆ ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์แต่ละเวอร์ชัน
2. การวิเคราะห์เชิงลึกเกี่ยวกับการเล่าเรื่องในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์
 - การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของการเล่าเรื่องเกี่ยวกับพระนางซุสึไทเฮา ใน วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ นอกจากใช้การวิเคราะห์จากแนวคิด การเล่าเรื่องและองค์ประกอบของเรื่องเล่าแล้วนั้นได้อาศัยแนวคิดเรื่องเล่าทาง

ประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซุสีไทเฮาเพื่อเป็นแนวทางในการวิเคราะห์เนื้อหา
ดังนี้

2.1 ยุคสมัยประวัติศาสตร์ที่แต่ละเรื่องหยิบยกมานำเสนอ ประวัติศาสตร์
ที่ถูกนำมาถ่ายทอดในรูปแบบสื่อต่าง ๆ นั้น เป็นช่วงเวลาที่แตกต่างกันไป ได้แก่

- ช่วงวัยสาวจนเข้าเป็นสนมคนโปรด
- ช่วงจักรพรรดิเสียนเฟิง (ปี 1850-1861)
- ช่วงจักรพรรดิถงจื้อ (ปี 1861-1877)
- ช่วงจักรพรรดิฉางชวี่ (ปี 1875-1908)

2.2 ปมความขัดแย้ง (Conflict) ปมขัดแย้งของพระนางซุสีไทเฮาที่เกิดขึ้น
ในแต่ละช่วงยุคสมัย

2.3 เหตุการณ์สำคัญๆในเรื่อง ในช่วงชีวิตของพระนางซุสีไทเฮานั้นเกิด
เหตุการณ์สำคัญๆทางประวัติศาสตร์ ได้แก่

- ก่อนเข้าเป็นสนม (ปี 1853)
- เหตุการณ์รัฐประหารซินโฮ่ยว (ปี 1861)
- เหตุการณ์จักรพรรดิถงจื้อสวรรคต (ปี 1877)
- เหตุการณ์กบฏไท่ผิง (ปี 1851-1864)
- เหตุการณ์ปฏิรูปร้อยวัน (ปี 1898)
- เหตุการณ์กบฏนักมวย (ปี 1899-1901)
- เหตุการณ์จักรพรรดิฉางชวี่และพระนางซุสีไทเฮาสวรรคต
(ปี 1908)

2.4 มุมมองการเล่าเรื่อง

2.5 ปีที่สร้างผลงาน โดยวิเคราะห์จากบริบทสังคมแวดล้อมในปี พ.ศ.
นั้นๆ ซึ่งอาจนำมาสู่ภาพลักษณ์พระนางซุสีไทเฮาที่เปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย

2.6 ประเทศที่สร้างผลงาน วิเคราะห์จากความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ
มุมมองที่แต่ละประเทศเข้าใจเกี่ยวกับพระนางซุสีไทเฮาสู่การนำเสนอในรูปแบบ
สื่อต่างๆ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับการสร้างตัวละคร

- การวิเคราะห์ตัวละครโดยการศึกษาการสร้างตัวละครจากลักษณะภายนอกที่ปรากฏ บทสนทนา การกระทำ รวมทั้งอาศัยเกณฑ์การวิเคราะห์ ดังนี้

3.1 ชื่อเรื่อง

3.2 ลักษณะนิสัยของตัวละคร

3.3 ปมความขัดแย้ง (Conflict) ทำให้เห็นถึงวิธีการในการแก้ปัญหาของพระนางชูลีไทเฮา เพื่อให้เห็นทักษะของพระนาง รวมทั้งพัฒนาการของตัวละครที่เติบโตขึ้นตามเวลาและประสบการณ์

3.4 วิเคราะห์ตัวละครหลักอื่นๆ ซึ่งเป็นตัวละครมีอยู่จริงในประวัติศาสตร์ เทียบเคียงกับพระนางชูลีไทเฮา เช่น จักรพรรดิ ชันที ขุนนาง เป็นต้น

3.5 มุมมองในการเล่าเรื่อง

การนำเสนอข้อมูล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดนั้น ได้นำมาเรียบเรียง จัดหมวดหมู่และนำเสนอด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ โดยแบ่งตามบท

บทที่ 4

การสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร “ซุสึไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์

พระนางซุสึไทเฮา สตรีที่ทรงอิทธิพลที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์จีนช่วงปลายราชวงศ์ชิง เนื่องจากพระนางเป็นผู้อยู่เบื้องหลังการรื้อราชการหลังมาน แก่จักรพรรดิจนถึง 2 พระองค์ ทั้งยังเป็นผู้แต่งตั้งจักรพรรดิบูยี่ จักรพรรดิองค์สุดท้ายของประเทศจีน หลังจากพระนางสิ้นพระชนม์ได้ไม่นานราชวงศ์ชิงได้สิ้นสุดลงจากการล้มล้างโดยพรรคคอมมิวนิสต์ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซุสึไทเฮา ได้ถูกนำมาถ่ายทอดผ่านนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ บทละคร ภาพยนตร์ ตลอดจนละครโทรทัศน์ การเล่าเรื่องผ่านสื่อแต่ละชนิดแตกต่างกัน การเล่าเรื่องจึงเป็นองค์ประกอบสำคัญส่งผลต่อความเข้าใจ ภาพจำ ภาพลักษณ์ ของพระนางซุสึไทเฮา

งานวิจัย เรื่อง “การสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร ซุสึไทเฮา ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์” ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เพื่อวิเคราะห์การสร้างตัวละครและการเล่าเรื่องใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ รวมทั้งหมดจำนวน 12 เรื่อง โดยผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อในการวิเคราะห์ ดังนี้

ส่วนที่ 1 การสร้างเรื่องเล่า ซุสึไทเฮา ใน วรรณกรรม

ส่วนที่ 2 การสร้างเรื่องเล่า ซุสึไทเฮา ใน ภาพยนตร์

ส่วนที่ 3 การสร้างเรื่องเล่า ซุสึไทเฮา ใน ละครโทรทัศน์

ส่วนที่ 4 สรุปการสร้างเรื่องเล่า ซุสึไทเฮา ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์

ส่วนที่ 5 สรุปการสร้างตัวละคร ซุสึไทเฮา ใน วรรณกรรม ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์

4.1 การสร้างเรื่องเล่า ชูสีไทเฮา ใน วรรณกรรม

การนำเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางชูสีไทเฮาในประเภทวรรณกรรมที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในที่นี้ ได้แก่ *บทละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา* (ปี 1958) และ *นวนิยาย เรื่อง ชูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้* (*The Empress Orchid*, 2005) *พระนางชูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* (*The Last Empress*, 2007)

บทละครโทรทัศน์เรื่อง “ชูสีไทเฮา” โดย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช

1. เนื้อเรื่อง

ภาพที่ 4.1 : ตัวอย่างภาพบางส่วนจากละครโทรทัศน์ชูสีไทเฮา จากหนังสือ ชูสีไทเฮา นางพญาหงส์ผู้ อยู่เหนือบัลลังก์มังกร หน้า 16

บทละครโทรทัศน์เรื่อง ชูสีไทเฮา เริ่มด้วยการบรรยายถึงเรื่องเล่าที่มีมาแต่สมัยโบราณของแผ่นดินต้าซิงว่า “หากมีสตรีแซ่เยโฮนาลาขึ้นครองแผ่นดินจีนเมื่อใด แผ่นดินต้าซิงจะถึงกาลอวสาน” เริ่มฉากแรกที่ สามีของนาง นิวฮูถูเสียชีวิต ตามธรรมเนียมของครอบครัวชาวจีนนั้น ต้องนำศพกลับไปฝังยังบ้านเกิด นิวฮูถูและบุตรสาวสองคนคือ เยโฮนาลาและเบญจมาศจึงต้องจ้างเรือเพื่อเคลื่อนศพสามีมุ่งหน้าสู่ปักกิ่ง เนื่องจากสามีเป็นข้าราชการชั้นต่ำต้องทำให้ครอบครัวของนางไม่มีเงินมา กพอที่จะว่าจ้างเรือได้ ด้วยไหวพริบและความเจ้าเล่ห์ของ เยโฮนาลาหรือกล้วยไม้

บุตรสาวคนโต ทำให้สามารถไขอุบาย ในการว่าจ้างเรือได้ เข้าสู่ปีที่สามใน รัชกาลจักรพรรดิเสียนเฟิง นางเยโฮนาลาก็ได้รับคัดเลือกเข้าเป็นสนมในจักรพรรดิเสียนเฟิง

ก่อนเข้าวังนางได้มอบรางวัลแก่ ชันทีลีเลียนยิง เป็นผ้าแพรผืนหนึ่ง โดยให้เหตุผลในการมอบของขวัญชิ้นนี้ว่า “แพรอย่างนี้ต้องใช้ด้วยความชำนาญ แม้ใช้พันคอแต่พอดีก็อบอุ่นกันหนาวได้ แต่ถ้าใช้รัดแน่นเกินไปก็ถึงตายได้” ด้วยความสามารถในการร้องและเล่นดนตรีของนาง เยโฮนาลา และจากการช่วยเหลือของชันทีลีเลียนยิง ทั้งยังเป็นทีปรึกษาที่ดีในการว่าราชการทำให้นางเป็นที่โปรดปรานของจักรพรรดิเสียนเฟิง ทำให้ความทะเยอทะยานใน การครองอำนาจของนาง นับวันจะมากยิ่งขึ้น แต่อุปสรรคตัวสำคัญคือนางสะโกตา เนื่องจากนางสะโกตาญาติของเยโฮนาลาเอง สะโกตาเป็นชายาในจักรพรรดิเสียนเฟิงเมื่อครั้งยังเป็นองค์รัชทายาททำให้ตำแหน่งสองเสกตกเป็นของนางโดยปริยายทำให้เยโฮนาลาแค้นใจเป็นทวีคูณ หนทางเดียวที่ทำให้นางเยโฮนาลาเทียบเท่าสองเสกได้คือ การมีรัชทายาท เยโฮนาลาจึงร่วมมือกับ ชันทีลีเลียนยิงสร้างเรื่องขึ้นว่าตนท้องแล้วแอบซื้อทารกน้อยจากหญิงข้างถนน และจัดการฆ่าปิดปากทุกคนที่รู้เรื่องนี้

ความกระหายในอำนาจของนางไม่มีที่สิ้นสุด ในปีที่ 11 ในรัชกาลจักรพรรดิเสียนเฟิง อังกฤษและฝรั่งเศส ขอเข้ามาทำสัญญาทางพระราชไมตรีแต่ทางประเทศจีนไม่เห็นด้วยเพราะมองว่าเป็นเรื่องผิดประเพณี ทำให้อังกฤษและฝรั่งเศสเข้ายึดเทียนจิน และเผาทำลายพระราชวังอี้เหอหยวน จนทำให้จักรพรรดิเสียนเฟิงต้องลี้ภัยไปประทับยังเมืองเร่ อเหอ ส่งผลให้จักรพรรดิเสียนเฟิง เป็นกังวลอย่างมากพระองค์ ประชวรอย่างหนัก นางเยโฮนาลา เห็นเป็นโอกาสที่ดีที่จะกำจัดจักรพรรดิ จึงรับสั่งลิเลียนยิงให้ค่อยๆ ปรุงยาพิษในยาบำรุงถวายแก่ จักรพรรดิเสียนเฟิงทีละน้อย ๆ ทุกวัน ก่อนจักรพรรดิเสียนเฟิงจะสิ้นพระชนม์ ชูซุนหัวหน้าคณะขุนนางทราบดีว่านางเยโฮนาลามีความคิดจะยึดอำนาจจากจักรพรรดิ จึงมีความคิดจะกำจัดนางเยโฮนาลาแล้วก่อรัฐประหารยึดอำนาจมาเป็นของตน แต่ไม่สำเร็จเพราะนางเยโฮนาลาได้ ชูซุนแผนไว้เป็นอย่างดี ทำให้ ชูซุนและพวกต้องโทษประหาร

เมื่อหมดสิ้นหนามนางเยโฮนาลา ซึ่งต่อมาได้เลื่อนตำแหน่งเป็น พระพันปีหลวง ชูสีไทเฮา ได้ว่าราชการ หลังผ่านไปไฉ่ ร่วมกับ นางสะโกตา (พระพันปีหลวง ชูอินไทเฮา) จนกว่าจักรพรรดิ

น้อยลงก็จะบรรลุนิติภาวะ เมื่อจักรพรรดิถึงจ้อ พระชนมายุได้ 13 พรรษา การอภิเษกจึงเกิดขึ้น เป็นเหตุให้พระนางซูสีและ พระนาง ซูอันบาดหมาง กัน เนื่องจากจักรพรรดิ ถึงจ้อทรงเลือกนาง เจียซุน (อาลู่เท่อ)ที่พระนาง ซูอันคัดสรรมาให้เป็นสองเฮา ครั้นพระนางซูสี แอบได้ยินบทสนทนา ระหว่างจักรพรรดิถึงจ้อกับเจียซุนของเฮาเรื่องที่สองเฮาเจียซุนตั้งครรรภ์ ทำให้ทรงกริ้วเป็นอย่างมาก จึงรับสั่งให้ลิเลียนยง ปลงพระชนม์จักรพรรดิถึงจ้อและเจียซุนของเฮา พร้อมแต่งตั้ง ใจเถียน หลานชายที่เกิดจาก จุนอ๋อง แ ละ เบญจมาศ น้องสาวแท้ๆของพระน างเป็นจักรพรรดิองค์ต่อไปทันที

เข้าสู่ยุคสมัยจักรพรรดิถังซวี่บ้านเมืองเกิดจลาจลวุ่นวายเกิดกบฏนี้ กบฏนี้เนื่องจากไม่พอใจ ต่างชาติ ทำให้ต่างชาติเข้าโจมตีพระราชวัง ส่งผลให้จักรพรรดิและพระนางซูสี ไทเฮาต้องหลบหนี เป็นเวลาหลายปี เมื่อเวลาล่วงเลย ไปในช่วงวัย 73 พรรษา พระนางซูสีไทเฮาทราบดีว่าเวลาของ พระนางใกล้เข้ามาเต็มที แต่เนื่องจากเกรงว่าจักรพรรดิถังซวี่ยังมีความประสงค์ที่จะ ก่อการปฏิรูป ประเทศขึ้นมา พระนางจึงสั่งให้ขันทีลิเลียนยงวางยาจักรพรรดิถังซวี่ ทันที จักรพรรดิถังซวี่ เสด็จสวรรคตก่อนพระนางซูสีไทเฮาสิ้นพระชนม์เพียงหนึ่งวันเท่านั้น ก่อนสวรรคตพระนางซูสีไทเฮาทรง มีรับสั่งขอให้ผู้มีอำนาจในการปกครองรุ่นหลัง งออย่าได้เอานางเป็นเยี่ยงอย่าง เป็นเหตุ ทำให้ บ้านเมืองพังพินาศ ขออย่ามีใครทำอย่างพระนางอีกเลย

2. ยุคสมัยประวัติศาสตร์

ช่วงชีวิตของประนางซูสีไทเฮาที่ถูกหยิบยกมาเล่าในบทละครโทรทัศน์เรื่องนี้เกิดขึ้นในแผ่นดิน จีนตั้งแต่สมัยจักรพรรดิเสียนเฟิงจนถึงรัชกาลจักรพรรดิถังซวี่ (ค.ศ.1852-1908) เริ่มต้นจากช่วง ชีวิตวัยสาวของพระนางซูสีไทเฮาก่อนเข้าเป็นนางสนมจนถึงช่วงวาระสุดท้ายของชีวิต

3. การสร้างความขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

บทโทรทัศน์เรื่อง ซูสีไทเฮา ได้เสนอเรื่องราวผ่านปมของความขัดแย้ง (conflict) ดังนี้

ความขัดแย้งภายนอก ได้แก่ ความขัดแย้งกับอังกฤษ ฝรั่งเศส เมื่อต่างชาติเข้ามาขอเจริญสัมพันธไมตรีโดยการทำสนธิสัญญาแต่จีนไม่เห็นด้วยเพราะมองว่าเป็นเรื่องผิดประเพณีสร้างความไม่พอใจแก่อังกฤษและฝรั่งเศสเป็นอย่างมาก นำมาซึ่งเหตุการณ์จลาจลในประเทศจีน ส่งผลให้จักรพรรดิเสียนเฟิงและพระบรมวงศานุวงศ์ต้องลี้ภัยไปยังเมืองเรือเหอ

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล เนื่องจากการเล่าเรื่องราวของการขึ้นสู่ตำแหน่งสูงสุดของพระนางซูสีไทเฮา จุดประสงค์เดียวของพระนางซูสีไทเฮาคือ การก้าวถึงอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศ นางจึงมีความจำเป็นต้องกำจัดเสี้ยนหนามทั้งหมดเพื่อ นำสู่อำนาจที่ยิ่งใหญ่ ความขัดแย้งระหว่างบุคคลที่ปรากฏในเรื่องนี้ ได้แก่

พระนางซูสีไทเฮา กับ พระนาง ซูอันไทเฮา พระนางซูอันไทเฮาหรือ นางสะโกตามีตำแหน่งเป็น ฮองเฮาฝั่งตะวันออกนับว่าเป็นตำแหน่งสูงสุดในตำแหน่งชายาจักรพรรดิ เนื่องจากนางสะโกตาเป็นญาติของนางเยโฮนาลา ทั้งยังมีความสวย น่ารัก ชาติตระกูลดี ทำให้ได้เข้าการอภิเษกกับจักรพรรดิเสียนเฟิงครั้งยังเป็นองค์ชาย จึงทำให้ตำแหน่งฮองเฮาเป็นของพระนางโดยปริยาย ซึ่งต่อมานางสะโกตาเองก็ไม่ค่อยพอพระทัย ที่จักรพรรดิเสียนเฟิงให้ความสนพระทัยใน นางเยโฮนาลา จากความริษยาที่มีต่อนางตั้งแต่ ครั้งวัยเยาว์หลายปีต่อมากลายเป็นศัตรูขัดขวางในการก้าวสู่อำนาจ ทำให้พระนางซูสีจำเป็นต้องทำดีต่อนางสะโกตาแล้วเก็บความแค้นสะสมไว้ในใจแล้วรอวันกำจัดนางสะโกตาตลอดมา

พระนางซูสีไทเฮา กับ ชูซุน หัวหน้าคณะขุนนางผู้สำเร็จราชการแทนจักรพรรดิ ชูซุนเป็นขุนนางที่ฉลาด คิดใช้โอกาสผลัดเปลี่ยนจักรพรรดิกระทำการรัฐประหารยึดอำนาจเพื่อตั้งตนเป็นจักรพรรดิ ชูซุนเองทราบดีว่าพระนางซูสีไทเฮา คิดยึดอำนาจจากจักรพรรดิเช่นกัน เมื่อกำจัดชูซุนได้ทำให้พระนางซูสีไทเฮากลายเป็นผู้ว่าราชการแทนองค์จักรพรรดิน้อยทันที

ความขัดแย้งในบทละครโทรทัศน์เรื่อง ซูสีไทเฮา นำเสนอภาพการแย่งชิงอำนาจอำนาจ ในบทละครได้เน้น ถึงชีวประวัติของพระนางซูสีไทเฮา จึงเน้นการสร้าง ความขัดแย้ง ระหว่างตัวละครระหว่างพระนางซูสีไทเฮา กับ “ศัตรู” เป็นความขัดแย้งหลัก วิธีการที่พระนางเลือกที่จะ จัดการกับ

ศัตรูทุกคน คือ “ก้ำจืด” แสดงให้เห็นถึงภาพของพระนางชูสีไทเฮา ที่มีความทะเยอทะยาน เขี้ยมโหด กระหายในอำนาจ พระนาง ชูสีไทเฮา พร้อมทั้งจะทำทุกอย่างเพื่อกำจัดศัตรูที่ขัดขวาง หนทางความยิ่งใหญ่ ทำยที่สุดพระนางชูสีไทเฮาตระหนักได้ถึงหายนะที่พระนางได้ก่อขึ้น เมื่อวาระ สุดท้ายของชีวิตมาถึง พระนางชูสีไทเฮา มีรับสั่งว่า

“เราแสวงอำนาจมาตลอดชีวิต เราฆ่าคนเสียนับจำนวนไม่ได้ เราไม่เคยเว้นความชั่วและ บาบกรรมที่จะทำให้เรามีอำนาจ เราครองอำนาจมาถึง 47 ปี แต่แล้วบ้านเมืองต้องเป็นจลาจล คน ทั้งปวงได้รับความเดือดร้อนยิ่งนัก ขอผู้มีอำนาจปกครองแผ่นดินในรุ่นหลังจงอย่าดูเยี่ยงอย่างเรา เลย”

พระนางชูสีไทเฮา : บทละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา

4. เหตุการณ์สำคัญ

บทละครโทรทัศน์เรื่อง ชูสีไทเฮา นำเสนอเรื่องราวเส้นทางสู่ความยิ่งใหญ่ของพระนางชูสี ไทเฮา โดยนำเสนอเรื่องราวชีวิตพระนางทั้งหมดแบ่งเป็นจำนวน 8 ฉากด้วยกัน ซึ่งเหตุการณ์ สำคัญๆที่เกิดขึ้นตามเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในบทละคร มีดังนี้

- กว่าจะเป็นสนมคนโปรด

แม้ว่านางเยโฮนาลาได้ผ่านการคัดเลือกเข้ามาเป็นสนมแล้ว แต่เชื่อว่าจะได้รับความสนใจ จากจักรพรรดิ เป็นที่รู้จักกันในวังหลวงว่าหากอยากทราบความเคลื่อนไหวขององค์จักรพรรดิรวมทั้ง ข่าวสารทั้งภายในวังและนอกวังนั้นต้องมีการติดสินบนชั้นที่น้อยใหญ่ นางจึงให้สินบนแก่ขันที เพื่อให้คอยส่งข่าวเหตุการณ์ต่างๆรวมทั้งสร้างโอกาสในการเจอจักรพรรดิ แก่นาง โอกาสมาถึงเมื่อ จักรพรรดิเสด็จประพาสแถวตำหนักดอกรักที่นางพักอยู่ นางเลือกที่จะ เล่นพิณและร้องเพลง “แก้ม ดอกท้อ” เพื่อแสดงความสามารถ จากการพูดจาที่ฉะฉาน ฉลาด มีไหวพริบ ทำให้จักรพรรดิเสียน เฝิงสนพระทัยและหลงใหลในตัวนางเพียงชั่ว ชั่วมคืน หากมองตาม บันทึกทางประวัติศาสตร์ เกี่ยวกับเรื่องราวของพระ นางชูสีไทเฮาช่วงก่อนเข้าวังนั้นยังคลุมเครือ อมีการบันทึกเรื่องวัยสาวของ

พระนางไว้หลายรูปแบบ แต่ที่ตรงกันและเชื่อถือได้ที่สุดคือ พระนางมีความสามารถในการร้อง เพลงและเล่นดนตรี มีวาทศิลป์ เป็นเลิศ สติปัญญาและไหวพริบ ทำให้จักรพรรดิหลงใหลเพียงแค่ว่า สนทนากันชั่วครู่

- การสวรรคตของจักรพรรดิเสียนเฟิง

ปีที่ 11 ในรัชกาลจักรพรรดิเสียนเฟิงเกิดสงครามกับอังกฤษ ส่งผลให้พระองค์ทรงแบ่งพระราชกรณียกิจอย่างหนัก เนื่องจากทรง พระ กังวล นางเยโฮนาลา เห็นเป็นโอกาสดีที่จะกำจัดจักรพรรดิ จึง มอบหมายให้ขันทีลีเลียนยงนำยาบำรุงถวายจักรพรรดิทุกวันโดยค่อยๆใส่ยาพิษทีละน้อย ชูซุนเห็น พระอาการทรุดลงจึงหาทางจัดการเรื่องผู้สำเร็จราชการแทนและกำจัดนางเยโฮนาลา โดยเร็วที่สุด แต่ไม่สำเร็จ ในที่สุดจักรพรรดิเสียนเฟิงเสด็จสวรรคต ส่งผลให้องค์ชายถงจื้อขึ้นเป็นจักรพรรดิโดยมี พระมารดาทั้ง 2 คือ พระนางซูสีไทเฮา (เยโฮนาลา) และ พระนางซูอันไทเฮา (สะโกตา) ว่าราชการ หลังผ่านไปไม่ไ่แ่น จนกว่าจักรพรรดิน้อยจะบรรลุนิติภาวะ ตามประวัติศาสตร์ เป็นที่ทราบกันดีว่า จักรพรรดิเสียนเฟิงเสด็จสวรรคตด้วยพระชนมายุเพียง 30 พรรษาเท่านั้น ด้วยโรคที่รุมเร้ากัดกร่อน จากปัญหาบ้านเมืองในขณะนั้นทั้งสงครามกับต่างชาติจนทำให้เสียเกาะมาเก๊าแก่โปรตุเกสและ กบฏไท่ผิงภายในประเทศก่อปรกับสุขภาพที่อ่อนแอมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ ทำให้โรคแทรกซ้อนได้ ง่ายยิ่งขึ้น แต่การนำเสนอสาเหตุเกี่ยวกับการสวรรคตของจักรพรรดิเสียนเฟิงในเรื่องนั้น เพื่อให้เห็น ถึงภาพความโหดเหี้ยมของพระนางซูสีไทเฮา

- การสวรรคตของจักรพรรดิถงจื้อ

ในบทละครโทรทัศน์เรื่องนี้นำเสนอว่า จักรพรรดิน้อยถงจื้อนั้นไม่ใช่โอรสที่แท้จริงของพระนาง ซูสีไทเฮาเป็นเพียงลูกชายหญิงข้างถนนที่พระนางซื้อมาเพื่อไต่เต้าอำนาจเท่านั้น เมื่อถึงเวลาเลือก สนมจักรพรรดิน้อยกลับให้ความสนพระทัยและเลือกนางเจียซุนที่พระนางซูอันไทเฮาเตรียมไว้ มากกว่า นางหงกี่ยวที่พระนางจัดเตรียมไว้ให้ พระนางจึงเกลียดชังจักรพรรดิน้อยนับแต่ นั้นมา และทรงห้ามไม่ให้เจียซุนปรนนิบัติจักรพรรดิ วันที่จักรพรรดิน้อยสวรรคตมาถึงเมื่อพระนางซูสีไท เฮา ทรงทราบเรื่องที่จักรพรรดิน้อยแอบพบกับสองเฮาและทรงตรัสเกี่ยวกับการครองบัลลังก์ พระ นางซูสีจึงจัดการสังขันทูลีเลียนยงให้กำจัด จักรพรรดิและสองเฮา และตั้งจักร พรรดิองค์ใหม่ใน

วันรุ่งขึ้นทันที เหตุการณ์นี้ต่างจากบันทึกทางประวัติศาสตร์ที่ระบุอย่างชัดเจนว่าจักรพรรดิถึงจ้อสวรรคตด้วยโรค “ซิฟิลิส” เนื่องจากพระจักรพรรดิถึงจ้อพิสมัยในการ เทียวเตร่หอนางโลม และทรงเปลี่ยนสถานที่บ่อยครั้งเพราะเกรงว่าประชาชนจะจำพระพักตร์ได้แล ะนำไปนินทาให้เสียชื่อเสียง ชื่อเสียง ส่วนพระนาง เจียซุนฮองเฮานั้นพระนาง ชูสีไทเฮาทรงมีรับ สั่งตัด น้ำตัดอาหารเป็นเหตุให้เจียซุนฮองเฮาและบุตรในครรภ์เสียชีวิต

- การสวรรคตของจักรพรรดิกวังซวีและพระนางชูสีไทเฮา

เนื่องจากจักรพรรดิกวังซวีมีความคิดที่จะปฏิรูปประเทศจีนให้มีความทันสมัย ซึ่งมีความคิดต่างจากพระนางชูสีไทเฮาที่อยากกุมอำนาจไว้ที่พระองค์เอง เมื่อพระนางชูสีไทเฮาใกล้สิ้นพระชนม์เพื่อพระนางจะได้สบายพระทัยว่าจักรพรรดิจะไม่มีความคิดปฏิรูปประเทศหลังจากพระนางสิ้นพระชนม์ นางจึงมีรับสั่งให้ขันทีลิเลียนยงจัดการวางยาจักรพรรดิกวังซวี พระนางจึงเสด็จสวรรคตอย่างสบายพระทัย เหตุการณ์นี้ตรงกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ซึ่งได้พิสูจน์เป็นที่แน่ชัดแล้วว่าพระนางชูสีไทเฮาได้วางยาจักรพรรดิกวังซวีซึ่งสิ้นพระชนม์ก่อนพระนางเพียง1วันเท่านั้น

5. สัญลักษณ์

1. ผ้าแพร

“แพรอย่างนี้ต้องใช้ด้วยความชำนาญ แม้ใช้พันคอแต่พอดีก็อบอุ่นกันหนาวได้ แต่ถ้าใช้รัดแน่นเกินไปก็ถึงตายได้”

พระนางชูสีไทเฮา (คึกฤทธิ ปราโมช, 2533:482)

ผ้าแพรเป็นของที่พระนางชูสีไทเฮา (ในขณะนั้นยังเป็น สนมเยโฮนาลา) ได้มอบเป็นของกำนัลแก่ขันทีลิเลียนยง ตั้งแต่นั้นมาลิเลียนยงกลายเป็นขันทีคนเดียวที่ซื้อสัตย์และรับใช้พระนางชูสีไทเฮาจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต หากลิเลียนยงมองแพรผืนนั้นเป็นผ้าเพียงแคผ้าธรรมดาผืนหนึ่งไม่ได้มีค่าอะไรเขาคงไม่จงรักภักดีต่อพระนางขนาดนี้ ผ้าแพรในที่นี้จึงหมายถึง สายสัมพันธ์ของพระนางชูสี ไทเฮา ที่มีต่อขันที ลิเลียนยง มีนัย สำคัญว่า หากลิเลียนยงเป็นทาสรับใช้พระนางชูสี

ไทเฮาอย่างซื่อสัตย์แล้วพระนางสามารถปกป้อง คุ่มครองช่วยเหลือให้สุขสบายได้แต่หากทรมศต่อพระนางเมื่อใด พระนางก็ สามารถทำให้ ลิเลียนยิง หายนะได้เช่นกัน แสดงถึงวิธีการซื่อใจคน ของพระนาง เมื่อลิเลียนยิง เลือกว่าจะรับใช้พระนางซุสึไทเฮา พระนาง ก็ได้ทำตามสัญญาคือคุ่มครองลิเลียนยิงชั่วชีวิต จากฉากจบที่พระนางใกล้สิ้นพระชนม์ ก็ยังทรงเป็นกังวลว่าจะไม่มีใครคุ่มครองลิเลียนยิง กระทั่งรับสั่งให้วางยาพิษจักรพรรดิ กวังซวีเพื่อเป็นการปกป้องคนของพระนาง แต่ท้ายที่สุดลิเลียนยิงก็เลือกที่จะกระทำอัศวินบาตกรรม ตายตามพระนางซุสึไทเฮาไปด้วยผ้าแพรฝืนที่พระนางได้ประทานให้ เป็นของขวัญในครั้งแรกที่เข้าวัง เพราะลิเลียนยิงเลือกแล้วที่จะจงรักภักดีกับพระนางซุสึไทเฮาตลอดไป

2. ดวงอาทิตย์

“แผ่นดินนี้ ปลอดภัยแล้ว เราเคยคิดว่าฟ้านั้นสุดเอี่ยมแต่บัดนี้ฟ้าลอยลงมาต่ำ ดวงอาทิตย์นั้นอยู่ในอุ้งมือของเรา”

พระนางซุสึไทเฮา (คึกฤทธิ ปราโมช, 2533:512)

“บัดนี้หลานเราบุตรเบญจมาศน้องสาวเราก็ได้เป็นกษัตริย์สมปรารถนาแล้ว อำนาจของเรายังคงอยู่ ไม่หมดไป ดวงอาทิตย์ ได้ตกลงมาอยู่ในอุ้งมือเราแล้ว จนบัดนี้ก็ยังไม่หลุดจากอุ้งมือเรา”

พระนางซุสึไทเฮา (คึกฤทธิ ปราโมช, 2533:560)

ดวงอาทิตย์เป็นสัญลักษณ์ที่ปรากฏในบทสนทนาระหว่างพระนางซุสึไทเฮากับลิเลียนยิง ทุกครั้งที่แผนการที่พระนางซุสึไทเฮา ได้จัดการเพื่อความก้าวหน้าของตนนั้นสำเร็จ ดวงอาทิตย์จึงเปรียบได้กับอำนาจที่สุขสว่างรุ่งโรจน์ที่พระนาง ปรารถนาและคว่ามาไว้ในครอบครอง ได้สำเร็จแม้บัลลังก์จักรพรรดิจีนจะสั่นคลอนหลายครั้งแต่ผู้ที่กุมอำนาจก็ ยังคงเป็นพระนางซุสึไทเฮา และสามารถครองบัลลังก์จีนยาวนานถึงครึ่งศตวรรษ

6. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก

1. พระนางชูสีไทเฮา หรือ นางเยโฮนาลา

“ถูกละ เป็นธรรมดาผู้หญิงจะต้องพึ่งผู้ชาย แต่ผู้ชายนั้นจะทำการสิ่งใด ก็สุดแล้วแต่ผู้หญิง จะบงการขึ้นทั้งสิ้น อันบุรุษชาติอาชานายนั้น ถึงแม้จะมีแรงกล้าประดุจสิงโตก็ตามที แต่เพียงผม ของสตรีเส้นเดียวก็จะมัดไว้ให้สิ้นฤทธิ์ เราจะใช้ทำสิ่งใดก็ได้ทั้งสิ้น”

พระนางชูสีไทเฮา (ศึกฤทธิ์ ปรามิซ, 2533: 456)

บุตรสาวคนโตของนางนิ่วฮูลู่ เริ่มฉากแรกเมื่อนางอายุ 17 พรรษา จนวาระสุดท้ายของชีวิต คือ 73 พรรษา ใบหน้าสวย รูปร่างสง่า มีความสามารถในการร้องเพลงและเล่นดนตรี มีไหวพริบ และสติปัญญา กล้าได้กล้าเสีย ไม่เกรงกลัวในอันตรายใดๆ เมื่อไรบิดานางจึงทำหน้าที่เป็นผู้นำ ครอบครัว ยึดมั่นถือมั่นในตัวเอง ไม่เชื่อในโชคชะตาและเชื่อว่าผู้หญิงสามารถมีอำนาจเหนือผู้ชาย ได้ เมื่อได้เข้ามาเป็นสนม เป็นที่โปรดปรานของจักรพรรดิทั้งยังคอยให้คำแนะนำจักรพรรดิในการ ว่าราชการแก้ไขปัญหามืองบ้านเมืองทำให้นาง ใฝ่ในอำนาจมากยิ่งขึ้นไม่มีที่สิ้นสุด ต่อมา นางเยโฮนา ล่าได้จัดการอุปโลกน์ว่าตนได้ให้กำเนิดรัชทายาทแก่จักรพรรดิทำให้ได้เลื่อนตำแหน่งเป็นฮองเฮา ตะวันตกเทียบเท่าฮองเฮาสะโกตา ความกระหายในอำนาจนำมาซึ่งความโหดเหี้ยม เลือดเย็น พระ นางชูสีไทเฮาสามารถสั่งฆ่าปิดปากทุกคนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ

จากความน้อยเนื้อต่ำใจที่บิดาซึ่งแม้จะเป็นข้าราชการตำแหน่งเล็กๆแต่ไม่คิด छोดล รับ สิบนจากชาวบ้านเหมือนข้าราชการคนอื่น เมื่อบิดามาด่วนจากไปก็นำมาซึ่ง ความลำบากของ ครอบครัว ทำให้เยโฮนาลาคิด หาทางที่จะทำทุกทางเพื่อไม่ ให้นางและครอบครัวกลับไปตกต่ำอีก แต่เมื่อเยโฮนาลาซึ่งต่อมาก็คือ พระนางชูสีไทเฮา เข้าไถ่ตำแหน่งสูงสุดมากเท่าไรก็ยิ่งกระหาย อำนาจ ความยิ่งใหญ่ มากเท่านั้น การจัดการปัญหาทุกอย่างของพระนางชูสีไทเฮามีวิ ธีเดียวคือ “กำจัด” ศัตรูทุกคนให้พ้นทาง กระทั่งวาระสุดท้ายของชีวิต พระนางก็ขอกำจัดจักรพรรดิวงษ์วี

เพื่อให้พระนางได้สบายพระทัยว่าจะไม่มีใครคิดจะเปลี่ยนแปลงประเทศ และที่สำคัญที่สุดเพื่อเป็นการปกป้องคนของพระนาง

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏในเรื่องนี้ ได้แก่

2. จักรพรรดิเสียนเฟิง

องค์ชายที่สี่ในจักรพรรดิเต้ากวง ครองบัลลังก์ต่อจากจักรพรรดิเต้ากวง พระองค์ทรงมีชานาอยู่ก่อนแล้วเมื่อครั้งเป็นองค์ชาย คือ นางสะโกตา (ญาตินางเยโฮนาลา) เมื่อขึ้นเป็นจักรพรรดิจึงมอบตำแหน่งของเธอแก่นางสะโกตา จักรพรรดิเสียนเฟิงมีรูปร่างผอม อ่อนแอ ทั้งยังหยาบช้า ใจคนง่าย ไม่ทันเล่ห์เหลี่ยม เมื่อนางสนมเยโฮนาลาได้ใช้สติปัญญาและกลมารยาต่างๆ ทำให้พระองค์ทรงโปรดปรานเป็นอย่างมาก ทรงเชื่อฟังคำแนะนำต่างๆ ในเรื่องการปกครองบ้านเมือง รวมทั้งเรื่องปราบกบฏจากนางเยโฮนาลา ด้วยพระวรกายที่อ่อนแอ ความกังวลพระทัยจากเหตุการณ์จลาจลในเมืองหลวงส่งผลให้โรคภัยรุมเร้า ความอ่อนแอและหยาบช้าของจักรพรรดิเสียนเฟิงทำให้ตกเป็นเหยื่อของนางเยโฮนาลาได้อย่างไม่ยากนัก นางเยโฮนาลาออกอุบายทำที่ปรุงยาบำรุงให้จักรพรรดิเสียนเฟิงแต่ก็แอบใส่ยาพิษลงไปให้จักรพรรดิเสียนเฟิงเสวยทุกวันจนสิ้นพระชนม์

3. ชันทีลีเลียนยิง

ชันทีลีเลียนยิงของพระนางซูสีไทเฮา รับใช้พระนางซูสีมาตั้งแต่เข้าวังจนวาระสุดท้ายของชีวิต มีความเจ้าเล่ห์ ฉ้อฉล ชอบรับสินบนจากขุนนางและเหล่านางสนม แต่กับพระนางซูสีไทเฮา ลีเลียนยิงรับเพียง ผ้าแพรผืนหนึ่ง เป็นของขวัญ โดยพระนางตรัสว่า “แพรอย่างนี้ต้องใช้ด้วยความชำนาญ แม้ใช้พันคอแต่พอดีก็อบอุ่นกันหนาวได้ แต่ถ้าใช้รัดแน่นเกินไปก็ถึงตายได้ ” นับว่าชันทีลีเลียนยิงเป็นผู้ช่วยคนสำคัญของพระนางซูสีไทเฮาและเป็นบริวารเพียงคนเดียวที่มีความซื่อสัตย์ต่อพระนางซูสีไทเฮาเป็นอย่างมาก ทั้งยังรู้พระทัยพระนางซูสีไทเฮามากที่สุด เมื่อพระนางซูสีไทเฮาใกล้สิ้นพระชนม์ก็ยังเป็นห่วงถึงความอยู่รอดของลีเลียนยิงเพราะสิ้นพระนางแล้วก็จะไม่มีใครคุ้มครองลีเลียนยิงได้ ซึ่งลีเลียนยิงก็ทราบดีว่าหากสิ้นพระนางซูสีไทเฮาแล้วจักรพรรดิต้องทรงรับสั่งให้

ลิเลียนยงตายตามไปเช่นกัน เมื่อพระนางชูลีไทเฮาสวรรคต ลิเลียนยงก็ได้กระทำอัตวินิบาตกรรม ด้วยผ้าแพรฝืนที่พระนางชูลีไทเฮาประทานให้เมื่อครั้งเป็นสนม

4. พระนางซุอันไทเฮา หรือ นางสะโกตา

นางสะโกตา สองเฮาฝั่งตะวันออก บุตรของนายมูฟัน ญาติของพระนางชูลีไทเฮา จาก ความสวยงาม กิริยามารยาทงดงาม ซาติตระกูลดี อ่อนต่อโลก เชื่อคนง่าย ทำให้นางได้อภิเษก สมรสกับจักรพรรดิเสียนเฟิงเมื่อครั้งยังไม่ได้ขึ้นเป็นจักรพรรดิ เมื่อเสียนเฟิงขึ้นเป็นจักรพรรดิ นาง สะโกตาจึงเลื่อนตำแหน่งเป็นสองเฮา

5. จักรพรรดิถงจื่อ

รัชทายาทเพียงองค์เดียวในจักรพรรดิเสียนเฟิง แท้จริงแล้วเป็นเพียงลูกหญิงสาวข้างถนน ที่ขันทีลิเลียนยงไปซื้อมาเพื่ออุปโลกน์ว่าเป็นองค์ชายที่กำเนิดจากพระนางชูลีไทเฮา เนื่องจากขึ้น ครองราชย์ตั้งแต่วัยเยาว์ ทำให้พระจักรพรรดินั้น ซื่อาย อ่อนแอ ไม่กล้าตัดสินใจด้วย พระองค์เอง แต่กระนั้นพระองค์ก็ทรงมีพระทัยมุ่งมั่นในการปกครองบ้านเมือง ค่อนข้างใกล้ชิดและ เชื้อพียงพระนางซุอันไทเฮามากกว่าพระนางชูลีไทเฮา

6. จักรพรรดิวงชวี

บุตรชายของจุนอ๋องอนุชาพระเจ้าเสียนเฟิงกับนางเบญจมาศ พระชนนีสุาของพระนางชูลี ไทเฮา อ่อนแอและเกรงกลัวพระนางชูลีไทเฮาเป็นอย่างมากยอมอยู่ใต้บังคับบัญชาของพระนางชูลี ไทเฮาทุกประการแต่กระนั้นพระนางชูลีไทเฮาก็ยังไม่ไว้วางพระทัย เกรงจักรพรรดิวงชวีสืบคบคิด กับขุนนางล้มล้างอำนาจตน จึงมีบัญชาให้กักขังจักรพรรดิวงชวีไว้ ในพระตำหนักกลางน้ำ ทำยที่สุดพระองค์โดนลอบปลงพระชนม์จากการวางยาพิษโดยพระนางชูลีไทเฮา

7. มุมมองการเล่าเรื่อง

บทละครโทรทัศน์เรื่อง ชูสีไทเฮา นั้น ดำเนินเรื่องด้วยมุมมองการเล่าแบบผู้รู้รอบด้าน เนื่องจากเป็นเรื่องราวเริ่มตั้งแต่ยุคจักรพรรดิเสียนเฟิงจนถึงจักรพรรดิถังซื่อ เป็นการนำเสนอเรื่องราวตลอดทั้งชีวิตของพระนางชูสีไทเฮา ในตอนต้นของแต่ละฉากจึงได้มีการบรรยายเรื่องราวทางประวัติศาสตร์ จินตอนปลายราชวงศ์ชิงบอกเล่าถึง เหตุการณ์สำคัญๆ ในแต่ละยุคเป็นบรรยายภาคในแต่ละฉากของเรื่อง นอกจากนี้ยังได้ ผสมกับมุมมองจากบุรุษที่ 3 คือ ชั้นที่ลีเลียนยง ในฐานะทาสรับใช้รวมทั้งพยายามให้เห็นผู้ช่วยในการกระทำทุกอย่างของพระนางชูสีไทเฮาตั้งแต่เข้าวังจนถึงสิ้นพระชนม์

8. การตั้งชื่อเรื่อง

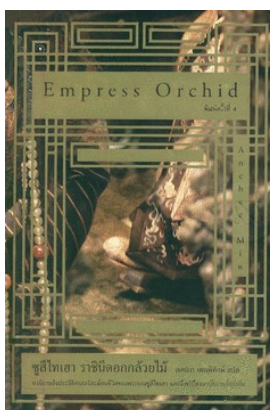
บทละครโทรทัศน์เรื่อง ชูสีไทเฮา ดัดแปลงมาจาก นิยายเรื่อง ชูสีไทเฮา ในสำนวนของ ม.ร.ว. คึกฤทธิ์ ปราโมช ซึ่งผู้ประพันธ์ได้จัดนิยายเรื่องนี้ให้อยู่ในประเภท “เกร็ดพงศาวดารจีน” การตั้งชื่อเรื่องตามตัวละครหลัก เกี่ยวข้องกับชีวประวัติพระนางชูสีไทเฮา ที่ได้ครองแผ่นดินจีนถึง 47 ปี

9. ปี พ.ศ./ประเทศที่สร้างผลงาน

ละครโทรทัศน์ชูสีไทเฮา โดย สุพรรณ บูรณะพิมพ์ รับบทเป็น พระนางชูสีไทเฮา ร่วมด้วย ประกอบ ไชยพิพัฒน์ แสดงเป็น จักรพรรดิเสียนเฟิง และ นายแพทย์เจก ธนะศิริ แสดงเป็น ลีเลียนยงมหาขันที กำกับการแสดงโดย แก้วฟ้า ออกอากาศเมื่อ เดือน กรกฎาคม พ .ศ.2501 (ปี 1958) ทางสถานีโทรทัศน์ ช่อง 4 บางขุนพรหม (หรือ ช่อง 9 ในปัจจุบัน) ละครโทรทัศน์เรื่อง ชูสีไทเฮา ดัดแปลงมาจาก นิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ชูสีไทเฮา ในสำนวนของ ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช โดย ทางช่อง 4 บางขุนพรหม ได้ขอให้ ม .ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ดัดแปลงนิยายเรื่องนี้เป็นบทละครโทรทัศน์ ต่อมา บทละครโทรทัศน์เรื่องนี้ ได้ตีพิมพ์รวมอยู่ในหนังสือชุด ละครคึกฤทธิ์ 2 เมื่อ พ.ศ. 2533 (ปี 1990)

นวนิยายเรื่อง Empress Orchid ซุสึไทเฮา ราชนีนดอกกล้วยไม้ และ The Last Empress พระนางซุสึ จักรพรรดินีกุบัลลังก์ โดย อัจฉี หมิน

1. เนื้อเรื่อง

- Empress Orchid ซุสึไทเฮา ราชนีนดอกกล้วยไม้

ในปี ค.ศ.1852 เนื่องจากความยากจนและสถานการณ์ที่บีบบังคับทำให้ อวี๋หลาน (แปลว่ากล้วยไม้) สาววัย 17 ปี แห่งตระกูลเยโฮนารา ได้เดินทางมายังกรุงปักกิ่งเพื่อ ผังศพบิดา เนื่องจากเงินที่จะว่าจ้างในการเคลื่อนย้ายศพมีไม่พอจึงถูก ทิ้งไว้กลางทาง ทำให้อวี๋หลาน มารดา และน้องอีก 2 คน ต้องแบกศพบิดาซึ่งเริ่มส่งกลิ่นเน่าเหม็นไปเรื่อยๆ จนได้เจอนายทหารใจดีคนหนึ่งให้เงินเพื่อนำไปว่าจ้างคนศพทำให้อวี๋หลานและครอบครัวได้เดินทางถึงปักกิ่งโดยสวัสดิภาพ เมื่อมาถึงบ้านเกิดบิดา นางต้องขอแบ่งห้องอาศัยกับลุงซึ่งเป็นญาติห่างๆ โดยลุงไม่เต็มใจนักเพราะฐานะลุงก็ยากจนเช่นกัน จึงเกิดข้อแลกเปลี่ยนกันว่า หากให้อวี๋หลาน จะต้องแต่งงานกับลูกชายของตนซึ่งมีสติไม่สมประกอบ อวี๋หลานไม่ยอมแต่งงานทางเดียวที่จะทำให้นางรอดคือการเป็นสนมของจักรพรรดิแม้จะไม่มีสิ่งใดรับประกันว่านางจะผ่านการคัดเลือก แต่เพื่อยื้อเวลาการแต่งงานออกไป นางจึงเข้ารับการคัดเลือกเป็นพระสนมในจักรพรรดิ เสียเงินเฟิง จากชั้นตอนพิธีการมากมาย ในที่สุดนางสามารถผ่านด่านเข้าไปเป็นหนึ่งในบรรดานางสนมกว่าสองร้อยนาง

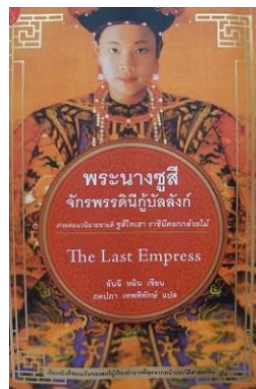
หลังจากได้เรียนรู้กลยุทธในการเอาอกเอาใจเพื่อมัดใจชาย อวี๋หลานยอมทำทุกอย่างด้วยการติดสินบนเพื่อให้มีโอกาสได้เข้าถึงที่บรรทมขององค์จักรพรรดิ ภายใต้การช่วยเหลือจากอันเตอไห่

ชั้นที่น้อยที่สุดในขณะนั้นอายุเพียง 13 ปี ซึ่งต่อมาได้กลายเป็นชั้นที่คนสนิทและ จงรักภักดีต่อสนมอวี๋ หลาน จนในที่สุดความรักของจักรพรรดิเสียนเฟิงและสนมอวี๋หลานสูงอมและเกิดเป็นรักแท้ จักรพรรดิเสียนเฟิงพึงพอใจในตัวสนมอวี๋หลานมากยิ่งขึ้น เนื่องจาก วาทศิลป์ ปฏิภาณไหวพริบ ทั้ง ยังเป็นที่ปรึกษาที่ดีในเรื่องการ ปกครองเนื่องจากบิดาของสนมอวี๋หลานเป็นนา ยอำเภอปกครอง เมืองเล็กๆมาก่อน ทั้งนี้สนมอวี๋หลานก็ทำหน้าที่ภรรยา เอาอกเอาใจ ประนินบิติคุณโดย บกพร่อง ไม่นานสนมอวี๋หลานก็ได้เป็นผู้ให้กำเนิดโอรสแต่เพียงผู้เดียวและเป็นพระโอรสได้ขึ้นเป็น องค์รัชทายาท ทำให้สนมอวี๋ หลานได้เลื่อนขั้นเป็นสองเฮา ถึงกระ นั้นสนมอวี๋หลานก็ต้องต่อสู้เพื่อ รักษาไว้ซึ่งตำแหน่งของรัชทายาทรวมทั้ง ตำแหน่งของนางเอง ในขณะที่จักรพรรดิเสียนเฟิงมีชายา ใหม่อีกหลายพระองค์ จากการจัดหา นางสนมมากมาย มาประนินบิติคุณ โดยพระนางนุฮารุมเหสี เอก รวมทั้งต่อสู้เรื่องสิทธิในการเลี้ยงดูพระโอรสซึ่งตกอยู่ภายใต้การควบคุมดูแลของพระนางนุฮารู พระมเหสีเอก ซึ่งมีปัญหากระทบกระทั่งกับสนมอวี๋หลานอย่างต่อเนื่อง

การรุกรานจากชาติมหาอำนาจเพื่อล่าอาณานิคม อังกฤษ ฝรั่งเศส และรัสเซีย ในปี ค .ศ.1860 เป็นไปอย่างต่อเนื่อง กระทั่งการเข้ายึดครองนครปักกิ่ง สถานการณ์นั้นบีบบังคับให้สภาจีนต้อง อพยพไปยังดินแดนห่างไกลคือ มณฑลเหอหนาน ซึ่งเป็นเขตสงวนสำหรับช่วงฤดูล่าสัตว์นอกเขต กำแพงเมืองจีน การลี้ภัยของจักรพรรดิครั้งนี้ทำให้ประชาชนจีนเสียชีวิตเป็นจำนวนมาก ชาวที่นำ สลัดในวงนี้เองทำให้ พลานามัยขององค์พระจักรพรรดิทรุดหนักและสิ้นพระชนม์ในที่สุด ก่อน สิ้นพระชนม์พระชายาอวี๋หลานซึ่งถูกกีดกันจากชู้ขุนในการเข้าเฝ้าจักรพรรดิได้บุกเข้าถึงพระแท่น บรรทมพร้อมองค์ชายถงจื่อและขอร้องให้แต่งตั้งองค์ชายถงจื่อเป็นจักรพรรดิองค์ต่อไป จักรพรรดิ เสียนเฟิงรับสั่ง แต่ก็ได้ตั้งชู้ขุนเป็นผู้สำเร็จราชการแทนจนกว่าจักรพรรดิน้อยจะบรรลุนิติภาวะ เมื่อ จักรพรรดิเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์ทำให้ชู้ขุนวางแผนปฏิวัติโดยต้องการยึดอำนาจจากจักรพรรดิ ถงจื่อและสังหารสนมอวี๋หลาน ในระหว่างการเดินทางเคลื่อนขบวนพระศพของจักรพรร ดิเสียนเฟิง มายังกรุงปักกิ่งนั้นชู้ขุนได้วางแผนลอบสังหารพระชายาอวี๋หลาน แต่ แผนการนี้พระชายาอวี๋หลาน ได้ทราบล่วงหน้าจึงได้ร่วมมือกับ องค์ชายถง (อนุชาของ จักรพรรดิ เสียนเฟิง) และนายพลหยงลู่ จัดการล้มแผนรัฐประหารครั้งนี้ได้สำเร็จ และสามารถกำจัดชู้ขุนและพรรคพวกได้สำเร็จ

จากความช่วยเหลือของหยงลู่ ความใกล้ชิด ทำให้พระชายาอวี๋หลานและหยงลู่ต่างต้องใจกัน อย่างเงียบๆ แต่ด้วยฐานะใหม่และภาระที่ต้องแบกรับทำให้ยากที่จะเปิดโอกาสให้พระชายาได้ใช้ชีวิตส่วนตัวตามความปรารถนา พระชายาอวี๋หลานหรือ ต่อมาได้เลื่อนตำแหน่งเป็น พระ พันปี หลวงซูสีไทเฮา หรือ (ไทเฮาฝั่งตะวันตก) ต้องเข้ามาเป็นผู้สำเร็จราชการร่วมกับพระนางนุฮารู หรือ พระ พันปีหลวง ซูอันไทเฮา (ไทเฮาฝั่งตะวันออก) จนกว่าพระโอรสถึงจ้อจะเจริญพระชันษา พอที่จะว่าราชการด้วยตนเองได้ นี่จึงเป็นจุดเริ่มต้นที่พระจักรพรรดินีซูสีไทเฮาต้องเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองที่สับสนวุ่นวายและยาวนานในช่วงราชวงศ์ชิงตอนปลาย

- The Last Empress พระนางซูสี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์

ในภาคนี้เป็น ภาคต่อในเรื่องราวชีวิต พระนางซูสีไทเฮา ตั้งแต่ เริ่ม ว่าราชการหลังมาน ปกครองบ้านเมืองเต็มตัวจนพระนางซูสีไทเฮาสิ้นพระชนม์ เรื่องราวเริ่มต้นขึ้นในยุคของการร่วมกันว่าราชการหลังมานกับพระนาง ซูอันไทเฮา ในยุคจักรพรรดิถึงจ้อ พระนางซูสี ไทเฮาพยายามอย่างยิ่งที่จะทำหน้าที่ “แม่ของแผ่นดิน” และ “พระมารดาของจักรพรรดิ” ในเวลาเดียวกัน แต่เนื่องจาก จักรพรรดิถึงจ้อ เติบโตมาจากการเลี้ยงดูและตามพระทัย จากพระนาง ซูอันไทเฮาทำให้ จักรพรรดิ น้อยไม่ยอมเชื่อฟังพระมารดา แม้ว่าพระนางซูสีไทเฮาจะทรงเคียดแค้นให้พระจักรพรรดิมี ความรู้ ไหวพริบ และสมาธิ เพื่อ เติบโตขึ้นจะได้เป็นกษัตริย์ที่ดีในอนาคตแต่ก็ไร้ผล เพราะ จักรพรรดิถึงจ้อ เชื่อฟังพระนางซูอันไทเฮามากกว่า ความอ้ำว้างว่าเหวทำให้พระนางท รงทำงานหนัก อีกทั้งความรักของพระนางที่มีต่อหยงลู่ก็ต้องปกปิดเป็นความลับต่อไป มีเพียงอันเตอไห่ ชั้นที่คนสนิทของพระ นางเท่านั้นที่รู้ดีที่สุด

เมื่อจักรพรรดิน้อยเริ่มเป็นหนุ่ม ถึงเวลา แก่การอภิเษกสมรส อันต่อให้อาสาเดินทางไปยังต่างเมืองเพื่อเลือกผ้าที่ดีที่สุดเพื่อใช้ในการตัดฉลองพระองค์แต่สุดท้ายเขาก็กลับถูกประหาร การตายของอันต่อให้สร้างควมร้าวรานแก่พระนางซุสึไทเฮาเป็นอย่างมาก หลี่เฉียนหยิงช่างทำผมจึงต้องรับช่วงต่อทำหน้าที่แทนอันต่อให้จนกลายเป็นชั้นที่รับใช้ พระนางในตลอด 30 ปีต่อมา จักรพรรดิถึงจื่อเสเพล ชอบเที่ยวช่อกหญิงงามเมือง ต่อมาพระองค์จึงสวรรคตจาก “โรค บรูซ” หรือที่ในปัจจุบันเรียกกันว่า “โรคซิฟิลิส” พระนางอาลูท(อาลูเท่อ)พระชายาของจักรพรรดิถึงจื่อได้โกหกว่าตั้งครรภ์ นางจึงชิงฆ่าตัวตายตามสามีไป

พระนางซุสึไทเฮาได้แต่งตั้ง ไข่เฉียน บุตรของจุนอ่องซึ่งมีศักดิ์เป็นพระนัดดาของพระนางเองขึ้นเป็นจักรพรรดิวงซวี ส่งผลให้พระนางซุสึไทเฮาและพระนางซุอันไทเฮาได้ร่วมกันว่าราชการหลังม่านอีกครั้ง ต่อมาพระนาง ซุอันสิ้นพระชนม์ ก่อนพระนางซุอันจะสิ้นพระชนม์พระนางซุอันได้สารภาพว่านางเป็นคนสั่งการให้ฆ่าอันต่อให้เอง เนื่องจากเป็นความต้องการของ จักรพรรดิถึงจื่อ เพราะจักรพรรดิทรง ทราบว่าอันต่อให้เคยมี สัมพันธลึกลับกับพระนางซุสึ และสิ่งที่น่ากลัวกว่านั้นคือ พระนางซุอัน ไทเฮาพยายามหาทางกำจัดพระนางซุสึ ไทเฮาตลอดมา แต่เหตุการณ์ได้ล่วงเลยมานานพระนางซุสึไทเฮาจึงอโหสิกรรมให้

เมื่อเสร็จสิ้นเรื่องพิศพ พระนางซุสึ ไทเฮา ได้กลับมว่าราชการหลังม่านเพียงลำพังท่ามกลางศัตรูที่รายล้อมเงินไว้มากมาย นอกจากนี้ยังมีการก่อกบฏในมณฑลต่างๆทั่วประเทศจีน ทำให้จักรพรรดิวงซวีไม่มีทางเลือกมากนัก พระองค์จึงมีความ คิดมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปประเทศ ยิ่งพระองค์ได้อ่านบทความเกี่ยวกับแนวคิดการเมืองของคังโฮยว่ หวยจากการชักชวนให้รู้จักโดยสนมเงิน นางผู้เป็นที่รักของ พระองค์ จักรพรรดิวงซวีทรงนับถือทั้งยังเชื่อ ฟังคังโฮยว่หวย เป็นอย่างมากทำให้พระนางซุสึ ไทเฮารู้สึกไม่ไว้วางพระทัย จึงจัดตั้งคณะกรรมการเพื่อทดสอบความรู้ของคังโฮยว่หวย จึงได้ทราบ ว่าจริงๆแล้วคังโฮยว่ หวยสอบจงหงวนไม่ผ่านถึง 3 ครั้ง ทั้งยังมีกริยาวาจาก้าวร้าว เป็นนักคิดแนวปฏิรูปหัวรุนแรง แต่พระนางซุสึไทเฮาเคารพในการตัดสินใจของจักรพรรดิ วงซวี พระนาง ซุสึไทเฮาจึงขอความร่วมมือจาก หยงลู่และหลี่ หงจางนักการทูตผู้มีความสามารถคอยให้ความช่วยเหลืออยู่ห่างๆ

สถานการณ์ตั้งเครียดเมื่อ ถานซื้อธงที่ปรึกษาด้านการปฏิรูปอีกคน หนึ่งของจักรพรรดิ ได้ขอความร่วมมือจากหยวนซื่อไชนายทหารมากความสามารถวางแผนลอบสังหารพระนางซูสีไทเฮา หยวนซื่อไชนั้น เลือกลงฝ่าฝาย จงรักภักดีต่อพระนางซูสี ไทเฮาจึงนำความมากกราบทูล พระนางซูสีไทเฮาทรงตกพระทัยแต่ไม่ได้มากไปกว่า เป็นห่วงความรู้สึกขององ ค์จักรพรรดิ จักรพรรดิ กวังซวีทราบเรื่องก็ ทรงเสียพระทัยมากไม่คิดว่าถานซื้อธงจะเป็นนักปฏิ รูปหัวรุนแรงขนาดนี้ จึงตัดสินพระทัยประหารคณะถานซื้อธงทั้งหมด แต่คงโหยวเหวยสามารถหนีไปได้ โดยอาศัยอยู่ที่ญี่ปุ่นแล้วเขียนบทความลงนิตยสาร หนังสือพิมพ์ โจมตีพระนางซูสีไทเฮาอย่างต่อเนื่อง

เหตุการณ์ที่วีความรุนแรงขึ้นเมื่อกบฏนักมวย(ซึ่งมีแกนนำเป็นองค์ชายเจิ้ง หลานชายอีกพระองค์ หนึ่งของพระนางซูสี ไทเฮา) ได้ทำการสังหารมิชชัน นารี ต่อต้านอิทธิพลจากต่างชาติที่พยายามเข้ามาครอบงำผลประโยชน์ในจีนทำให้ต่างชาติไม่พอใจจีนเป็นอย่างมากและประกาศสงครามในที่สุด แม้นักการทูตหลี่หงจงพยายามไกล่เกลี่ยก็ไร้ผลทำได้เพียงถ่วงเวลาไว้เท่านั้น เข้าวันที่ 14 สิงหาคม ค.ศ.1900 กองทัพจากอังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น รัสเซีย เยอรมัน ฮังการี อิตาลี ดัตช์ ออสเตรเลีย เบลเยียม และอเมริกา บุกมายังปักกิ่งเพื่อ ครอบครองราชวงศ์ชิง พระนางซูสีและจักรพรรดิหนีตายไปยังเมืองซีอัน เมื่อการเจรจาทุกอย่างสิ้นสุดลง เพื่อปกป้องพระจักรพรรดิ พระนางซูสีจำต้องส่งตัวองค์ชายเจิ้งและนายพลถง แกนนำกบฏนักมวยให้กับต่างชาติและลงนามข้อตกลงสันติภาพในวันที่ 7 กันยายน ค.ศ.1901 สร้างความเจ็บปวดรวดร้าวแก่องค์จักรพรรดิ กวังซวีเป็นอย่างมาก แต่พระนางซูสีไทเฮาเป็น เจ็บปวดยิ่งกว่าที่ทรงทอดพระเนตรเห็นความเจ็บปวดของจักรพรรดิและความหายนะของประเทศ

เวลาผ่านไปมิตรในยามยากของพระนาง ทั้ง หลี่หงจง หยงลู่ ต่างก็ล้มหายตายจากไปที่ละคน ทั้งพระวรกายของจักรพรรดิ กวังซวีก็ไม่แข็งแรงดึ้นัก จากความกดดันลุ่มเร่ องบ้านเมือง เหตุการณ์ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้นเมื่อ 14 พฤศจิกายน ค.ศ.1908 จักรพรรดิ กวังซวีเสด็จสวรรคต ก่อนที่พระนางซูสีไทเฮาจะสวรรคตเพียงหนึ่งวัน พระนางซูสีไทเฮาจึงต้องเข้าประชุมสภาในวาระสุดท้ายของชีวิตเพื่อแต่งตั้งองค์รัชทายาทองค์ใหม่ นั่นคือ อ ปูยี เป็นโอรสในองค์ชายฉุนน้อย ในวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ.1908 หลังจากที่พระนางซูสีไทเฮาได้เสด็จสวรรคต ไม่นานนักราชวงศ์ชิง ซึ่งถือว่าเป็นราชวงศ์สุดท้ายของจีนก็สิ้นสุดลง

2. ยุคสมัย

ในภาคแรกนั้น เรื่องราวเริ่มขึ้นเมื่อต้นรัชสมัยของจักรพรรดิเสียนเฟิง ในช่วง ค.ศ.1852 ผ่านยุคบ้านเมืองจีนที่เกิด การจลาจลรุนแรงทั้งกับญไท่ผิง และการรุกรานจากอังกฤษและฝรั่งเศส จนถึง ค.ศ.1861 เริ่มตั้งแต่ความลำบากในช่วงเวลาก่อนพระนางซูสีไทเฮาจะเข้าเป็นสนม ได้เห็นถึงพิธีการต่างๆในราชวงศ์ชิงในยุคสมัยของจักรพรรดิเสียนเฟิง เห็นถึงการฝ่าฝืนของพระนางซูสีไทเฮาในการไต่เต้ามาเป็นพระมเหสีเอกที่มีตำแหน่งเทียบเท่าพระนางซูฮวู่ ในภาคแรกนั้น เรื่องราวของภาค 1 จบลงเมื่อ องค์จักรพรรดิสวรรคตในปี ค.ศ. 1861 พร้อมกับความรักของพระนางซูสีกับแม่ทัพหยงลูที่ก่อตัวอย่างเงียบๆ ในภาคที่ 2 นั้น เริ่มต้นขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1863 หลังจากพระนางซูสีไทเฮาร่วมกับพระนางซูอันไทเฮาว์ราชการหลังม่านแทนจักรพรรดิน้อยถงจื้อได้ 2 ปี ในภาคนี้จะว่าด้วยเรื่องราวของพระนางซูสีไม่เอาในหน้าที่ของผู้ปกครองบ้านเมืองทั้งแผ่นดินจักรพรรดิถงจื้อและจักรพรรดิถงชวีจนถึงฉากสุดท้ายของชีวิตพระนาง คือ ค.ศ.1908 ปีที่จักรพรรดิถงชวีและพระนางซูสีไทเฮาสิ้นพระชนม์

3. การสร้างความขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

ในนวนิยายเรื่อง ซูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ และ พระนางซูสี จักรพรรดินีกู่บัลลังก์ ได้เสนอเรื่องราวผ่านปมของความขัดแย้ง (conflict) ดังนี้

ความขัดแย้งภายนอก

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ซูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ และ พระนางซูสี จักรพรรดินี กู่บัลลังก์ กล่าวถึงความขัดแย้งภายนอกเช่นเดียวกับเรื่องอื่นๆ คือ ความขัดแย้งระหว่างจีนกับอังกฤษ และใน ภาค 2 มีความขัดแย้งกับญี่ปุ่นตามประวัติศาสตร์สมัยจักรพรรดิถงจื้อและจักรพรรดิถงชวีในภาคแรกความขัดแย้งระหว่างประเทศเกิดขึ้นในยุคจักรพรรดิเสียนเฟิง ในเหตุการณ์สงครามฝิ่น ครั้งที่ 2 อังกฤษเข้าตีกรุงปักกิ่งส่งผลให้จักรพรรดิ พระนางซูฮวู่ สนมอวีหลาน องค์ชายถงจื้อ และพระบรมวงศานุวงศ์ลี้ภัยมายังมณฑลเหอเหอ ในเวลาต่อมา จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต จากการตรอมพระทัย ทำให้ชะตาของสนมอวีหลานพลิกผันกลายเป็นผู้นั่ง

บัลลังก์ว่าราชการหลังม่านไม้ไผ่ ในภาคที่ 2 นั้น เป็นความขัดแย้ง เป็นความขัดแย้งระหว่างจีนกับ 8 ชาติพันธมิตรประกอบไปด้วย 7 ชาติจากยุโรปและ 1 ชาติเอเชียคือ ญี่ปุ่น ความวุ่นวายในการล่า อาณานิคม

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ในภาคแรก เป็นความขัดแย้งระหว่าง พระนางซูสีไทเฮา กับ พระนางซุอันไทเฮา (นุฮารู) เนื่องจากพระนางดำรงตำแหน่งสองเฮาทำให้อำนาจการตัดสินใจเรื่องภายในวังทั้งหมดขึ้นอยู่กับ พระนางนุฮารู ตลอดจนถึงสิทธิในการดูแลองครักษ์ทายาทและทำที่ที่ พยายามกีดกันพระนางซูสีไทเฮา ให้ออกห่างจาก องค์กรถงจื้อนั้นสร้างความไม่พอใจแก่พระนางซูสีไทเฮาเป็นอย่างมาก เพื่อรักษา ตำแหน่งของพระนางเองและองครักษ์ทายาทเพียงหนึ่งเดียวของจักรพรรดิเสียนเฟิง ส่งผลให้ชีวิตของ พระนางซูสีไทเฮาต้องคอยระแวงระวังภัย หาทางเอาตัวรอด ในวังหลวง จำยอมต่ออำนาจของพระ นางนุฮารู ในภาคที่ 2 เหตุการณ์พลิกผันเมื่อทั้งพระนาง ซูสีไทเฮาและพระนางซุอันไทเฮา ต้อง ร่วมมือกันว่าราชการหลังม่าน ถึงอย่างไรความเกลียดชังที่มีต่อพระนางซูสีไทเฮาก็ยังไม่ลดลง

ความขัดแย้งระหว่างบุคคลอีกคู่ในภาคแรกคือ พระนางซูสีไทเฮา กับ ชูซุน หัวหน้าขุนนาง คณะบริหารราชการ ที่ปรึกษาของจักรพรรดิเสียนเฟิง เจ้าเล่ห์ มักใหญ่ใฝ่สูง คิดรวบอำนาจจาก จักรพรรดิ เนื่องจากเห็นพระนางซูสีไทเฮา ทรงออกความเห็นเกี่ยวกับกรณีพิพาทต่างชาติและช่วย จักรพรรดิว่าราชการโต้แย้งกับชูซุน จึงเป็นชนวนเหตุให้เกิดความบาดหมางและวางแผนคิดกำจัด พระนางซูสีไทเฮาตลอดมา ส่งผลให้เกิดรัฐประหารซินโฮ่ยว ทำให้ชูซุนและ คณะต้องโทษ ประหาร ชีวิต

ในภาคที่ 2 ความขัดแย้งระหว่างบุคคล ได้แก่ ความขัดแย้งระหว่าง พระนางซูสีไทเฮา กับ จักรพรรดิถงจื้อ เนื่องจากจักรพรรดิถงจื้อทรงไม่พอใจที่พระนางซูสีไทเฮาทรงเข้มงวดในการเรียนและงาน ราชการ เกิดความน้อยใจว่าพระมารดาไม่เชื่อมั่นว่าพระองค์จะทรงปกครองบ้านเมืองได้ จึง พยายามกีดกันพระ นางซูสีไทเฮาออกจากการว่าราชการโดยออกอุบายซ่อมแซมพระราชวังหยวน หมิงหยวนเพื่อเป็นของขวัญแก่พระมารดา จุดแตกหักเกิดขึ้นเมื่อ พระนางซูสีไทเฮาทรงมีสัมพันธ์ ลึกซึ้งกับ อันเตอไห่ขันทีคนสนิท สร้างความอับอายแก่องค์จักรพรรดิ เป็นอย่างมาก ความรู้สึก

น้อยใจที่คิดว่าพระองค์ไม่ได้รับความรักจากพระ มารดา กอปรกับความเคียดแค้นที่มีต่อชนที่ จึงทำให้พระองค์กำจัดอันต่อให้ เพื่อเป็นการทำให้พระนางชูสีไทเฮาเสียพระทัยเป็นอย่างมาก

ความขัดแย้งระหว่างบุคคลอีกคู่ คือ พระนางชูสีไทเฮากับ คณะปฏิรูป เนื่องจาก จักรพรรดิมีความคิดจะปฏิรูปประเทศ ให้มีความทันสมัยแต่พระนางชูสีไทเฮามองว่าการปฏิรูปนั้น ต้องค่อยเป็นค่อยไปทั้งยังไม่ไว้วางพระทัยในกลุ่มคณะปฏิรูปเพราะแต่ละคนยังไม่มีประสบการณ์ มากพอ และมีกิริยาก้าวร้าว เป็นนักปฏิวัติหัวรุนแรง ทำให้การเมืองภายในราชสำนักแบ่งเป็น 2 ฝ่ายคือ ฝ่ายปฏิรูป (จักรพรรดิ กวังซวี) และฝ่ายอนุรักษนิยม (พระนางชูสีไทเฮา) เหตุการณ์สูงสุด แดกหักเมื่อ คณะปฏิรูปวางแผนลอบปลงพระชนม์พระนางชูสีไทเฮา

ความขัดแย้งภายในจิตใจ

ความขัดแย้งภายในจิตใจของพระนางชูสีไทเฮา ในภาคแรกนั้นเป็นความขัดแย้งระหว่าง ความปรารถนากับความพอใจในสิ่งที่ตนมี

“ทำไมฉันถึงไม่มีความสุข อยู่ในห้องที่มีสมบัติพัสดานอยู่เต็มห้องเช่นนี้....ฉันเดินไปที่ กระจกเห็นความงามอันน่าทึ่งของตัวเอง....ในใจฉันตะโกนร่ำร้องว่า เจ้าจะยังบังอาจคิด กล้า เรียกร้อง ยังต้องการอะไรอีกเล่า กลัวไหม”

พระนางชูสีไทเฮา (อันฉี หมิน, 2548:100)

แม้การได้รับคัดเลือกเป็นสนมนั้นจะทำให้ได้มาซึ่ง เงินทอง เสื้อผ้าสวยงาม อาหารรสเลิศ ตลอดจน ความสะดวกสบาย ของคนในครอบครัว แต่การไม่ได้รับความรักความเอาใจใส่จาก จักรพรรดิทำให้สนมอวี๋หลานเกิดความน้อยเนื้อต่ำใจที่ไม่ได้เรียกให้เข้าไปรับใช้ปรนนิบัติเช่นสนม นางอื่นๆ ทำให้นางต้องทรมานกับการต่อสู้กับความรู้สึกของตัวเองที่ปฏิเสธไม่ได้ว่าลึกๆแล้วก็ อิจฉานางสนมคนอื่นๆแต่ความพยายามที่จะให้จักรพรรดิ ประทับใจและเรียกหาในช่วงแรกๆนั้น ไม่ เป็นผลนางจึงหาทางระงับความปรารถนาของตนโดยการพยายามพอใจในสิ่งที่ตนมี

ในภาคที่ 2 นั้นความขัดแย้งภายในจิตใจพระนางชูสีไทเฮา เป็นความขัดแย้งระหว่างความ ปรารถนาที่จะทำตามใจตนเอง กับ ภาระหน้าที่ในการปกครองบ้านเมือง

“หยงลู่มักมาหาฉันเสมอในความฝัน เขาจะยืนอยู่บนป้อมปราการกลางทะเลทราย หลายปีต่อมาเมื่อฉันบรรยายให้เขาฟังถึงภาพที่ฉันเห็นในใจนั้น เขาจะตกใจที่ฉันสามารถบรรยายได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ ผิวของเขาถูกลมทะเลทรายดุหมองคล้ำ เขาอยู่ในชุดนักรบ ท่วงท่าของเขาสง่า ตัวตรงราวกับรูปปั้นทหารเฝ้าสุสาน”

พระนางซูสีไทเฮา (อันดี หมิน, 2550: 194)

หลังจากที่พระนางซูสีไทเฮาและหยงลู่ได้เผยความในใจซึ่งกันและกัน แต่เนื่องจากตำแหน่งหน้าที่ และสถานะ ทำให้ทั้งคู่ไม่สามารถทำอะไรได้ตามใจปรารถนา สร้างความทรมานพระทัยแก่พระนางซูสีไทเฮาเป็นอย่างมาก แม้อันเตอไห่ซึ่งที่คนสนิท จะพยายามช่วยให้ทั้ง 2 ได้พบปะกันบ้างแต่เนื่องจากภาระการงาน สถานการณ์บ้านเมืองที่ตึงเครียดกดดันกับความเป็นห่วงที่มีต่อจักรพรรดิก็ทำได้แค่สนทนาเรื่องราชการ สงคราม เพื่อไม่ให้เกิดเรื่องเสื่อมเสียกับพระนางซูสีไทเฮา หยงลู่จึงตัดสินใจแต่งงานและย้ายราชการไปต่างเมืองและคงไว้ซึ่งมิตรภาพ แสดงให้เห็นถึงจุดมุ่งหมายของตัวละครที่ยึดมั่น ถือมั่นในหน้าที่และความถูกต้อง

4. เหตุการณ์สำคัญ

- กว่าจะเป็นสนมคนโปรด

เมื่ออวิ๋หลานได้รับการคัดเลือกเข้าเป็นสนม ใช่ว่าเส้นทางจะสวยงาม อวิ๋หลานยังไม่ทราบถึงธรรมเนียมต่างๆในราชสำนัก หนึ่งปีแรกที่ อวิ๋หลานไม่ได้ถูกเรียกให้เข้าเฝ้าเลย แม้ว่าอันเตอไห่ซึ่งที่คนสนิทจะพยายามช่วยเหลือให้นางทำกิจกรรมต่างๆตามสนมนางอื่นๆตลอดจนเข้าร่วมพิธีกรรมในวัดแทนจักรพรรดิและไทเฮาแต่ไม่เป็นผล อวิ๋หลาน น้อยเนื้อต่ำใจ เริ่มหุดหู่ ฟุ้งซ่าน อีกทั้งยังอิจฉาสนมบางคนที่ตั้งครรภ์ เธอได้เปลี่ยนความคิดหลังจากที่เจอเหล่าสนมที่ถูกทอดทิ้งจากจักรพรรดิองค์ก่อนๆ เธอตัดสินใจทำเช่นเดียวกับสนมนางอื่นๆคือติดสินบนชั้นที่สี่ และกลับบ้านเพื่อไปเรียนรู้กฤตยุทธ์มัดใจชายจากหอนางโลม เมื่อเวลาเข้าเฝ้ามาถึงแต่หาได้เป็นตามที่อวิ๋หลานคิด เมื่อจักรพรรดิเสียนเฟิงติดพระทัยในใจถึง อีกทั้งความคิดความอ่าน เกี่ยวกับราชสำนักต่างจากสนมนางอื่นๆ นับจากนั้นมาอวิ๋หลานก็ถูกเรียกตัวเข้าปรนนิบัติจักรพรรดิทุกค่ำคืน อวิ๋

หลาน ใช้กลยุทธ์ระบ่ำพัดที่รำเรียนมา จากหนองโหมทำให้จักรพรรดิสุขสมทุกคำคืน ทั้งยังเป็นเสมือนเพื่อนพูดคุยให้จักรพรรดิคลายกังวล เนื่องจากอวี๋หลานทราบถึงปมด้อย ขาดความรักจากพระมารดาแท้ๆ เพราะก่อนหน้านี้อวี๋หลานได้ทราบถึงเรื่องราวพระมารดาของจักรพรรดิเสียนเฟิง จากพี่ฟานพี่สาวข้างบ้านอดีตผู้รับใช้พระมารดาจักรพรรดิเสียนเฟิงทำให้อวี๋หลานรู้สึกสงสารเห็นใจจักรพรรดิเป็นอย่างมาก และที่สำคัญเธอมีความรู้เกี่ยวกับด้านการปกครองที่ อดจำมาจากบิดา ทำให้เธอมีข้อเสนอแนะในการบริหารการปกครองที่น่าสนใจแก่จักรพรรดิ ส่งผลให้อวี๋หลานกลายเป็นสนมคนโปรดและเป็นผู้ช่วยราชการจักรพรรดิอย่างลับๆ ในเวลากลางวันอีกด้วย

- จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต

เมื่อพฤษภาคม ปี ค.ศ.1858 อังกฤษและฝรั่งเศสได้เข้าโจมตีจีนอย่างหนักทั้งยังยื่นข้อเสนอมขอดินแดน ทำให้จักรพรรดิทรงเป็นกังวลและประชวรเป็นต้นมา เหตุการณ์เลวร้ายขึ้นเมื่อสิงหาคม ปี ค.ศ.1860 เมื่ออังกฤษยกทัพมาตีเมืองปักกิ่งจักรพรรดิเสียนเฟิง จำต้องลี้ภัยไปยังเมืองเจโฮ(เว่อเหอ) กองทัพพันธมิตรเผาทำลายพระราชวังหยวน หมิงหยวน จักรพรรดิ เสียนเฟิงรู้สึกอับอายต่อบรรพบุรุษตริย์ พระราชวังในยุครุ่งเรืองของจีนพังทลายในยุคของพระองค์ ทำให้พระอาการของทรุดหนักลง จากนั้นสถานการณ์บ้านเมืองที่ย่ำแย่ลงเรื่อยๆ พระอาการของจักรพรรดิก็ทรุดตาม ปี ค.ศ.1861 พระอาการจักรพรรดิทรุดหนักไม่สามารถเสวยพระกระยาหารและพระโอสถได้ ระหว่างนั้นซู่ซุนซึ่งถือเป็นผู้ที่ใกล้ชิดจักรพรรดิที่สุดได้กราบทูลฝ่าบาทให้ทรงอนุญาต ให้สนมอวี๋หลานเป็นผู้ส่งเสด็จจักรพรรดิเมื่อสวรรคตไปแล้วนั้นหมายถึงให้สนมอวี๋หลานตายตามจักรพรรดิเพื่อตามไปรับใช้บนสวรรค์ สนมอวี๋หลานซึ่งถูกกีดกันให้เข้าเฝ้าจักรพรรดิตั้งแต่แรก ต้องฝ่าด่านเหล่าทหาร ขุนนางและขันทีเพื่อเข้าเฝ้าจักรพรรดิและ ทูลขอความยุติธรรมจากจักรพรรดิเรื่องแต่งตั้งองค์ชายถงจื่อให้เป็นผู้สืบราชสมบัติ จักรพรรดิเสียนเฟิงตกลงและสิ้นพระชนม์ในทันที

- รัฐประหารซินโฮ่ยว่

เมื่อกำจัดสนมอวี๋หลาน(ต่อมาได้แต่งตั้งเป็น พระนางซู่สีไทเฮา) ไม่ได้ ซู่ซุนจึงวางแผนที่จะสังหารพระนางซู่สีไทเฮา โดยเหตุการณ์เกิดขึ้น ในวันที่ 10 ตุลาคม ปี ค.ศ.1861 ขณะที่เคลื่อนพระบรมศพจักรพรรดิเสียนเฟิงกลับกรุงปักกิ่ง โดยออกอุบายให้ขบวนพระนางซู่สีไทเฮา ประทับค้างคืน

ยังวัดแห่งหนึ่งและจัดการลักพาตัวพระนางไปสังหาร แต่องค์ชายกษัตริย์ทรงทราบแผนการนี้ล่วงหน้าจึง
 ซ่อนแผนโดยการส่งหญิงคู่และกำลังทหารมาช่วยพระนางชูสีไทเฮาไว้ได้ทัน เมื่อเสด็จกลับวังหลวง
 พระนางได้ร่างราชโองการสั่งฟ้องเอาผิดซู่ซุนและพลพรรคนักปราชญ์ทั้ง 8 ตามคำแนะนำขององค์
 ชายกษัตริย์ ในโศกนาฏกรรมมีส่วนต้องรับผิดชอบในการจัดการก่อรัฐประหารคิดล้มล้างราชวงศ์และถูก
 ตัดสินประหารชีวิตทั้งหมด

- จักรพรรดิถึงจื่อสวรวรคต

ในปี ค.ศ.1874 จักรพรรดิถึงจื่อร่างกายเริ่มอ่อนแอจากโรคหวัดเรื้อรัง พระนางชูสีไทเฮา
 จึงเรียกของเฮาและเหล่าสนมมาสอบถาม สิ่งที่น่าตกใจคือ จักรพรรดิมีนิสัยชอบหาความสำราญ
 จากหอนางโลม พระนางชูสีไทเฮาจึงพยายามเอาใจใส่ดูแลจักรพรรดิถึงจื่ออย่างใกล้ชิดตลอดมา
 แม้ว่าอาการจะไม่ดีขึ้นแต่ก็ทำให้ความสัมพันธ์ของสองแม่ลูกดีขึ้น ในเช้าวันที่ 12 มกราคม ปี ค.ศ.
 1875 จักรพรรดิถึงจื่อเสด็จสวรรคต สร้างความผิดหวังในพระทัยของพระนางชูสีไทเฮาที่ไม่ได้
 เลี้ยงดูลูกในอุทรให้ดีกว่านี้ ไม่เช่นนั้นจักรพรรดิถึงจื่อจะไม่ด่วนจากไปเร็วเช่นนี้ ความรู้สึกใจสลาย
 เคืองคว้างเหมือนครั้งพระสวามีสิ้นพระชนม์กลับมาอีกครั้ง

- ปฏิรูปร้อยวัน

จักรพรรดิหวังชวีมีความคิดที่จะปฏิรูปประเทศจีน พระองค์เห็นว่าเป็นทางเดียวที่จะพิทักษ์
 ประเทศจีนจากการรุกรานจากต่างชาติไว้ได้ ทั้งยังได้อ่านงานเขียนของคังโฮ่วเหวยนักวิชาการ
 และนักปฏิรูปจากกวางตุ้งจากการแนะนำของสนมเงิน แต่พระนางชูสีไทเฮาไม่ไว้วางใจคังโฮ่ว
 เหวยทั้งยังเห็นว่าการปฏิรูปประเทศนั้นไม่ควรเกิดขึ้นในทันทีเนื่องจากจีนเพิ่งปราศัยสงครามกับ
 ญี่ปุ่น ประชาชนยังคงหวาดกลัว และไม่พร้อมจากสงครามจึง ไม่มีทางรับ การปฏิรูปได้แน่นอน แต่
 จักรพรรดิหวังชวีทรงตั้งมั่นที่จะปฏิรูปในทันที การเข้ามาของคณะปฏิรูปทำให้สภาจีน แบ่งแยกเป็น
 สองฝ่ายคือ ฝ่ายอนุรักษนิยมและฝ่ายปฏิรูป จักรพรรดิหวังชวีทรงสับสนว่าจะเลือกฝ่ายไหน
 คังโฮ่วเหวยและคณะได้ที่อ้างว่าตนเป็นตัวแทนจักรพรรดิและได้รับการสนับสนุนจากมวลชน
 ส่วนฝ่ายอนุรักษย์ได้แก่พวกนักกรบหมวกเหล็กและพระบรมวงศานุวงศ์ เหตุการณ์ ถึงจุดแตกหัก ขึ้น
 เมื่อถ่านชื้อถงมือขวาของคังโฮ่วเหวยออกคำสั่งให้คังโฮ่วเหวยปลงพระชนม์พระนางชูสีไทเฮา

โดยมีตำแหน่งแลกเปลี่ยน แต่หยวนซื่อไช่เลือกเข้าฝ่ายอนุรักษจึงนำความทูลพระนางซูสีไทเฮา และหยงลู่ในทันที ส่งผลให้คณะปฏิรูปต้องโทษประหารชีวิตส่วนคังไหยวเหวียนนั้นหลบหนีไปได้ ทั้งนี้เขายังเขียนบทความลงหนังสือพิมพ์ต่างประเทศโจมตีให้ร้ายพระนางซูสีไทเฮาเป็นระยะๆ สภาจึงเรียกร้องให้พระนางซูสีไทเฮาเข้ามาบริหารประเทศอีกครั้ง จักรพรรดิฉุนชิวใจสลายที่เลือกไว้ใจคนผิด พระองค์เลือกที่จะเก็บตัวเงียบในห้องทำงานที่ พระตำหนักอิงไถ (ตำหนักกลางน้ำ) ไม่นานนักจักรพรรดิฉุนชิวก็ล้มป่วย

- เหตุการณ์กบฏนักมวย

ในปี ค.ศ.1899 กบฏนักมวยเริ่มเคลื่อนไหวเพื่อต่อต้านต่างชาติ มีชนชั้นวีรหลายคนถูก กบฏนักมวยสังหาร หนึ่งในแกนนำกบฏนักมวยครั้งนี้คือ องค์ชายเจิ้งน้อย พระบรมวงศานุวงศ์ ได้มาขอการสนับสนุนจาก จักรพรรดิฉุนชิวแต่จักรพรรดิไม่ได้ให้ความสนพระทัย เหตุการณ์ ที่มีความรุนแรงเมื่อ สิงหาคม ค.ศ.1900 กองทัพพันธมิตรบุกตีเมืองหลวงทำให้จักรพรรดิฉุนชิวและพระนางซูสีไทเฮาต้องพลัด เป็นสามัญชนหลบหนีออกนอกวังหลวงประทับยังเมืองต่างๆร่วมหลายเดือน เมื่อสงครามสงบลง กันยายน ค.ศ.1901 จีนต้องลงนามข้อตกลงสันติภาพและชดใช้ค่าเสียหายแก่เยอรมันและญี่ปุ่นเป็นจำนวนมหาศาลและต้องยอมให้กองทัพต่างชาติประจำยังกรุงปักกิ่งอย่างถาวร

- จักรพรรดิฉุนชิวสวรรคตและพระนางซูสีไทเฮาสวรรคต

เวลาผ่านไป พระนางซูสีในวัย 73 พรรชาล้มป่วยอยู่บนพระแท่นบรรทม มีตรสหายรอบกายพระนางซูสีไทเฮาล้มหายตายจากไปจนหมดพระนางรู้ดีว่าเวลาของพระนางใกล้ถึงเต็มที แต่เกิดเหตุการณ์ไม่คาดฝันขึ้นก่อนพระนางซูสีไทเฮาสิ้นพระชนม์เพียง 1 วัน เมื่อ 14 พฤศจิกายน ค.ศ.1908 ลิเถียนหยิงได้กราบทูลพระนางว่าจักรพรรดิฉุนชิวเสด็จสวรรคตแล้ว ความรู้สึกใจสลายเมื่อครั้งสูญเสียจักรพรรดิถึงใจกลับมาอีกครั้ง แต่พระนางก็ยังต้องทำหน้าที่ครั้งสุดท้ายคือ แต่งตั้งจักรพรรดิองค์ต่อไป นั่นคือ ปูยี บุตรองค์ชายฉุนน้อย ซึ่งเป็นเหลนพระนางเอง เมื่อการแต่งตั้งสิ้นสุด ไม่นานที่ต่อมาพระนางซูสีไทเฮาเสด็จสวรรคต

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก

1. พระนางซูลีไทเฮา

“ไม่จริงสักนิดที่ว่าฉันคิดวางแผนหรือบงการใครๆ ฉันนี่ใช้เวลาได้ยืนผู้คนกล่าวหาว่า มันเป็นความปรารถนาของฉันที่จะปกครองประเทศจีนตั้งแต่ยังสาว ความจริงคือ ฉันไม่เคยได้บงการอะไรใครเลย ชีวิตของฉันถูกลิขิตไว้ก่อนที่จะเกิดมาเสียอีก”

พระนางซูลีไทเฮา (อันฉี หมิน, 2548:19)

พระนางมีนามเดิมว่า อวิ๋หลาน (แปลว่า กลัวยไม้) หญิงในตระกูล เยโฮนารา บุตรสาวคนโตของ นายฮุยเจิง เยโฮนารา ซึ่งมีตำแหน่งเป็นเจ้าของเล็กๆในเมืองวูซู มณฑลอันฮุย ทำให้ฐานะทางบ้านลำบาก อวิ๋หลานเป็นหญิงสาวที่หน้าตาดี ฉลาด ปฏิภาณไหวพริบดี ทะเยอทะยาน ยอมทำทุกอย่างเพื่อให้ครอบครัวสุขสบาย เมื่อได้รับคัดเลือกเป็นสนมนางจึงทำทุกวิถีทางเพื่อให้จักรพรรดิเสียนเฟิงโปรดปราน ในภาค 1 นั้น จะเห็นถึงความฉลาด ไหวพริบ ของพระนางในการเอาตัวรอด เป็นเจ้านายที่ดี มีจิตเมตตาทำให้เหล่าขันที พระนางพยายามแบ่งปันอาหารและเงินทองให้แก่ผู้รับใช้เสมอ ทำให้ผู้รับใช้พร้อมถวายชีวิตให้ ความฉลาด ดนหลักแหลมในการให้คำปรึกษาแก่จักรพรรดิเสียนเฟิงในการว่าราชการ นับว่าเรื่องพระนางได้รับความไว้วางใจจาก จักรพรรดิให้สามารถลงนามพระราชโองการได้ ในภาคแรกนั้น ผู้เล่าเรื่องได้นำเสนอภาพของอวิ๋หลาน

ในภาคที่ 2 นั้น จะเห็นภาพพระนางซูลีไทเฮาในบทบาทของนักปกครอง ในขณะเดียวกันพระนางได้พยายามทำหน้าที่พระมารดาที่ดี แต่ไม่สำเร็จ ท้ายที่สุดพระนางอยากจะแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดเกี่ยวกับการเลี้ยงดู จักรพรรดิถึงจื่อในอดีต พระนางจึงให้ความรักความอบอุ่นแก่กวางซีวีเหมือนแม่คน หนึ่งที่จะทำให้อู๋กได้ แต่จักรพรรดิ กวางซีวีนั้น ทรงอ่อนแอเกินไปจึง ไม่สามารถเป็นกษัตริย์ที่แข็งแกร่งในการปกครองประเทศได้

ตัวละครหลักคือพระนางชูสีไทเฮา จากบุคลิกของพระนาง ผู้อ่านจะได้รู้จักผ่านการคิดบรรยาย การกระทำของพระนาง เนื่องจากเป็นการเล่าเรื่องผ่าน มุมมองของพระนางเอง ทำให้รู้จักพระนางอย่างแจ่มแจ้ง ทั้งความรู้สึกนึกคิด เหตุผลในการกระทำของพระนาง ทำให้ตัวละครตัวนี้มีมิติในความเป็นมนุษย์มากที่สุด ผู้อ่านได้เห็นภาพของลูกที่กตัญญู สนมที่ทำหน้าที่ปรนนิบัติ ให้กำลังใจ คอยแบ่งเบาภาระจากจักรพรรดิในภาคแรก ในภาคที่สองเมื่อวีหหลานมีบทบาททางการเมือง เนื่องจากต้องว่าราชการหลังม่านแทนลูกน้อย ภาพพระมารดาที่คอยปกป้องคุ้มภัยท่ามกลางภัยอันตรายจากเหล่าขุนนางชั่ว ในขณะที่เดียวกันก็เข้มงวดกวดขันเพื่อเติบโตใหญ่จะเป็นจักรพรรดิที่ดี ขณะเดียวกันวีหหลานต้องเป็นเสาหลักในการนำพาประเทศจีนให้ผ่านวิกฤตต่างๆไปได้

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่

2. นุฮารูฮองเฮา (ซูอันไทเฮา)

หญิงผู้สูงศักดิ์จากตระกูลนุฮารู รูปร่างผอมบาง ใบหน้ารูปไข่ ตาสองชั้นลึก สำเนียงท่าทางงดงาม อ่อนช้อย อ่อนโยน ได้รับความคัดเลือกให้เป็นฮองเฮา พร้อมด้วยคุณสมบัติสมควรที่จะได้รับตำแหน่งฮองเฮา แท้จริงแล้วซ่อนไว้ซึ่งความร้ายกาจ เมื่อจักรพรรดิเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์ พระนางได้ร่วมกับพระนางชูสีว่าราชการแทนจักรพรรดิถึงจ้อ แต่พระนางนุฮารูนั้นทรงมีปากเสียงกับพระนางชูสีไทเฮาตลอดมา จากภาพความอ่อนโยน กริยาเรียบร้อย แท้จริงซ่อนด้วยความร้ายกาจ ก่อนพระนางสิ้นพระชนม์พระนางได้สารภาพความในใจกับพระนางชูสีว่า แท้จริงแล้วพระนางเกลียดพระนางชูสีไทเฮามาโดยตลอด และพยายามทำทุกอย่างเพื่อทำลายพระนางชูสีไทเฮา กระทั่งสั่งสังหารอันต่อให้ ชั้นที่คนสนิทของพระนางชูสีไทเฮา

3. จักรพรรดิเสียนเฟิง

จักรพรรดิรูปร่างผอมบาง สิริโฉมงาม ผิวพรรณละเอียด ดวงพระเนตรใหญ่ หางพระเนตรเฉียงขึ้น พระนาสิกแบบชาวแมนจูคือตรงและยาว พระปรางแดงปลั่ง ท่าทางอ่อนโยน แท้จริงแล้ว

พระองค์ทรงอ่อนแอเกินกว่าที่จะปกครองบ้านเมืองได้ มีความหวาดกลัวที่จะเผชิญความจริง จากเหตุการณ์ที่ต่างชาตริุกรานจีนนั้นพระองค์พยายามกล่าวโทษตลอดเวลาว่าความผิดนี้เป็นปัญหาเรื้อรังมาตั้งแต่ครั้งสมัยพระบิดา หนูเบา ทรงหลงเชื่อฟังคำยุยงของขุนนางชู้ชุนซึ่งมีความต้องการจะกำจัดพระนางซูสีและยึดอำนาจมาไว้ที่ตน ทำยที่สุดพระองค์ทรงประชวรหนักหลังจากที่ต่างชาตบุกเมืองหลวงและเผาพระราชวังหยวนหมิงหยวน ทำให้พระองค์ตรอมพระทัยสิ้นพระชนม์ในที่สุด

4. อันเตอไห่

ขันทีคนสนิทของพระนางซูสี รับใช้พระนางตั้งแต่อายุได้ 13 ปี ทำทางกระเดียดไปทางผู้หญิง รูปร่าง ผอม ปากแดงระเรื่อตามธรรมชาติ ทำทางซื่อๆแต่ คล่องแคล่ว ว่องไว ฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบ และรู้พระทัยพระนางซูสีที่สุด หน้าตาหล่อเหลา แม้ร่างกายจะเป็นขันทีแต่จิตใจของอันเตอไห่เป็นชายชาตรี มีความจงรักภักดีต่อพระนางซูสีไทเฮาเป็นอย่างมาก กล่าวได้ว่าหากไม่มีอันเตอไห่ชีวิตของพระนางซูสีไทเฮาอาจไม่ได้ยิ่งใหญ่ก็เป็นได้ เนื่องจากอันเตอไห่ มีสัมพันธลึกซึ้งแบบลับๆกับพระนางซูสี ไทเฮา คอยติดตามสืบเรื่องที่พระจักรพรรดิถึงจ้อมีพฤติกรรมที่ชั่วชองโสเภณีและนำมาทูลพระนางซูสีไทเฮา ทำให้พระจักรพรรดิถึงจ้อเกลียดชังเขาเป็นอย่างมาก จึงใช้โอกาสที่อันเตอไห่เดินทางไปเตรียมการซื้อผ้าจากต่างเมืองส่งหารอันเตอไห่ โดยคำสั่งนี้อนุมิตีโดยพระนางนุฮารู

5. องค์ชายกง

พระอนุชาของจักรพรรดิเสียนเฟิง พระชนมายุ 22 พรรษา ความสูงไล่เลี่ยกับพระจักรพรรดิ ทำทางสง่างาม และเยอหยิ่งในเวลาเดียวกัน ตาชั้นเดียวแต่เฉียงขึ้น จมูกตรง ปากได้รูป เดินไหลตรงแต่ขาโก่งอย่างทหารม้าชาวมองโกล ผู้ที่มีพระปรีชาสามารถ แท้จริงแล้วองค์ชายกง มีความเหมาะสมในการครองราชย์มากกว่า จักรพรรดิเสียนเฟิง ความสามารถของพระองค์ และรู้เท่าทันแผนการชั่วร้ายของชู้ชุน ทำให้ชู้ชุนขุนนางฉ้อฉลและพยายามกีดกัองค์ชายกงทุกวิถีทางเพื่อไม่ให้พบปะกับจักรพรรดิเสียนเฟิงกระทั่งฮ่องเต้สิ้นพระชนม์ มีความสามารถด้านภาษาต่างชาติ จึงดูแลหน้าที่เกี่ยวกับการต่างประเทศ องค์ชายกงนับว่า เป็นพระสหายที่ดีคนหนึ่งของพระนางซูสี ไทเฮา และช่วยเหลือไม่ให้ถูกลอบปลงพระชนม์จากชู้ชุน

6. ชู่ซุน

“อำนาจของชู่ซุนขึ้นอยู่กับปลายลิ้นที่พลิกแพลงได้ของเขา...ชู่ซุนสามารถจะพูดเกลี้ยกล่อมให้คนตายลุกขึ้นมาร้องเพลงได้”

พระนางนุฮารู(อันฉี หมิน,2548:321)

ชุนนางสาวแมนจูที่ปรึกษาด้านการปกครองของจักรพรรดิ เสียนเฟิง อายุราวสี่สิบปี รูปร่างสูงใหญ่ ร่างกายบึกบึน ตาโตแต่ชั้นเดียว จมูกงุ้มเล็กน้อยลักษณะคล้ายเหยี่ยว คิ้วหนา มี เล่ห์เหลี่ยม อารมณ์ร้อน ความสามารถพูดจา หวานล่อมเกลี้ยกล่อมและพลิกแพลงเก่ง ทะเยอทะยาน ลูกแก้อำนาจ คิดการใหญ่ที่จะล้มล้างราชวงศ์ โดยร่วมมือกับขันทีชื่อ ชันทีคนสนิทของ จักรพรรดิ เสียนเฟิง วางแผนสังหารพระนางชู่สีไทเฮาขณะที่เคลื่อนขบวนพระศพจักรพรรดิกลับปักกิ่ง แต่องค์ชายกทงแผนการจึงจัดการซ้อนแผนโดยส่งนายพลหญิงไปช่วยพระนางชู่สีไว้ได้ทัน ทำให้ชู่ซุนและคณะถูกจับและประหารชีวิต

7. หยงลู่

ชายวัยยี่สิบปลายๆ นัยน์ตา ร่วงโรย ผิวกายหยาบกร้านด้วยแดดลม มีคิ้วตรงเหมือนดาบ จมูกโด่ง ขากรไรใหญ่เป็นรูปสี่เหลี่ยม ปากหนา ลักษณะคล้ายทองแท่ง ไหล่กว้าง ท่าทางองอาจ มีตำแหน่งเป็นผู้บัญชาการทหารสูงสุดแห่งกองกำลังรักษาองค์ แม่ทัพที่มากด้วยฝีมือ เป็นที่ปรึกษาด้านกองทัพ จงรักภักดีต่อจักรพรรดิจีนทุกพระองค์และซื่อสัตย์ต่อชาติบ้านเมือง หยงลู่และพระนางชู่สีไทเฮา ต่างฝ่ายต่างแอบรักกันอย่างเงียบๆมาตลอด 20 ปี โดยเรื่องนี้ไม่มีเพียงอันเตอไห่เท่านั้นที่รู้ ตลอดเวลาที่พระนางชู่สีไทเฮาทรงว่าราชการหลังม่าน ก็มีหยงลู่และหลี่หงจาง คอยเป็นที่ปรึกษาช่วยเหลือในการว่าราชการได้เป็นอย่างดี

8. หลี่เสียนหยิง

ขันทีคนสนิทของพระนางชู่สีไทเฮา เข้ามาในฐานะช่างทำผมประจำตัวพระนางชู่สีจากการแนะนำของอันเตอไห่ เป็นคนร่าเริง รูปร่างเล็ก หน้าแบน ผิวหยาบขรุขระ ตาโตเหมือนปลาทอง จมูกบี้ ปาก เบี้ยว อ่อนหวาน น่ารัก ฝีมือในการทำผมของ หลี่เสียนหยิงเป็นที่โปรดปรานของพระ

นางมาก มีความสุขุม เยือกเย็น เก็บความทุกข์ระทมไว้กับตนเอง มีความจงรักภักดีต่อพระนางจนวาระสุดท้ายของชีวิตของพระนางชูลี หลี่เสียนหยิง ได้ออกบวชที่วัดใกล้สุสานของพระนางจนเสียชีวิต

9. จักรพรรดิถิงจื่อ

จักรพรรดิน้อย โอรสเพียงองค์เดียวของพระเจ้าเสียนเฟิงกับพระนางชูลีไทเฮา ขึ้นครองราชย์ตั้งแต่พระชนมายุเพียง 5 พรรษา เนื่องจากได้รับการเลี้ยงดูจากพระนางนุสาวูและทรงตามพระทัยเป็นอย่างมาก พระจักรพรรดิถิงจื่อจึงไม่เชื่อฟังพระนางชูลี ทรงเบื่อหน่ายในราชการ อ่อนแอ เสเพล ชื่นชอบในการเที่ยวชองโสเภณีจากการชักชวนของพระสหายไฉ่เฉิงโอรสขององค์ชายกง จันในที่สุดสิ้นพระชนม์ด้วยโรคซิฟิลิส

10. จักรพรรดิวงชวี

พระนัดดาของพระนางชูลีไทเฮา เป็นโอรสขององค์ชายจุนพระอนุชา ของจักรพรรดิเสียนเฟิงกับหลง นิ่งสาวของพระนางชูลีไทเฮา เนื่องจากอาการทางจิตของมารดา ทูบตีตั้งแต่เด็กทำให้พระนางชูลีส่งสารและรับมาเป็นบุตรบุญธรรมเพื่อบรรเทาอาการเสียพระทัยที่จักรพรรดิถิงจื่อสิ้นพระชนม์ เมื่อครองราชย์ จักรพรรดิวงชวีมีความคิดที่อยากปฏิรูปประเทศ ชื่นชม กษัตริย์นักปฏิรูปในแต่ละประเทศ และ นักปฏิวัติ แต่พระองค์ทรงอ่อนแอและหุเบาเกินไป ยังกล้าหาญไม่เพียงพอที่จะเผชิญกับปัญหาที่ตามมา สุดท้ายก็ตรอมพระทัยและสิ้นพระชนม์ก่อนหน้าพระนางชูลีไทเฮาเพียงหนึ่งวัน

6. มุมมองการเล่าเรื่อง

มุมมองการเล่าเรื่องใน *ชูลีไทเฮา ราชนิเวศกมล้วยไม้* และ *พระนางชูลี จักรพรรดินีกู้บัลลังก์* ทั้ง 2 ภาค ใช้มุมมองการเล่าเรื่องแบบ ผู้เล่าเรื่อง-ผู้กระทำ (The First-Person Narrator) การเล่าเรื่องผ่านสายตาของตัวละครเอกคือ พระนางชูลีไทเฮา ทำให้ผู้อ่านได้เข้าใจถึง อารมณ์ ความคิด เหตุผลในการตัดสินใจ เรียบรู้และต่อสู้ไปพร้อมๆกับตัวละคร คือ พระนางชูลีไทเฮา ผู้ประพันธ์ได้

เปิดเผยโลกส่วนตัว แง่มุมความเป็นผู้หญิงธรรมดาๆ คนหนึ่งที่ กตัญญูต่อผู้เพื่อความอยู่รอด ของครอบครัว นางมีความรัก ความหวาดกลัว ความอดทนต่อแรงบีบคั้น ต่างๆ ต่อผู้เพื่อลูก และที่สำคัญที่สุดคือการแบกภาระหน้าที่เพื่อประเทศชาติ ซึ่งเหมือนจะเกินกำลังของผู้หญิงตัวเล็กๆ คนหนึ่งจะทำได้ พระนางซุสึไทเฮาเองก็ต้องการความเห็นใจจากชนมนุษย์ทั่วไป

มุมมองนี้ทำให้การนำเสนอเรื่องราวของพระนางซุสึไทเฮาที่น่าสนใจและแตกต่างจากบันทึกทางประวัติศาสตร์ นิยายอิงประวัติศาสตร์ที่เคยเรียบเรียงไว้ ทั้งนี้ได้อาศัยข้อมูลทางประวัติศาสตร์ในส่วนที่เป็นข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงสอดแทรกเข้าไป และพยายามคงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงตามประวัติศาสตร์เอาไว้ อันฉี้ หมิน ผู้ประพันธ์ได้แปลหลักฐานทางประวัติศาสตร์ทุกฉบับ คงไว้ซึ่งเหตุการณ์จริงทางประวัติศาสตร์หากมีตอนใดแตกต่างผิดแผกออกไปเกิดจากการตีความของผู้ประพันธ์ที่อาศัยสถานการณ์และบริบทแวดล้อม

7. การตั้งชื่อเรื่อง

นวนิยายเรื่อง *Empress Orchid* ซุสึไทเฮา ราชนีดอกกล้วยไม้ ตั้งชื่อตามชื่อเล่นของตัวละครเอกของเรื่อง “กล้วยไม้” ในภาษาจีน คือคำว่า อวิ๋หลาน มารดาของกล้วยไม้ได้กล่าวถึงความหมายของชื่อนี้ว่า

“ดอกกล้วยไม้เป็นภาพวาดสีหมึกที่พ่อชอบ เพราะเป็นต้นไม้ที่ใบของมันเขียวตลอดปี ให้ดอกไม้ที่มีสีสวยงาม ช่อดอกงามอ่อนช้อย แต่มันยังมีกลิ่นหอมเย็นชื่นใจ ”

ซูหยินเยโฮนาลา (อันฉี้ หมิน, 2552 : 25)

ในความหมายสากลเป็นสัญลักษณ์ ของ ความรัก ความงาม ความปรารถนา เรื่อง หากเรามองถึงความหมายของดอกกล้วยไม้ตามคติจีน เรียกกล้วยไม้ว่าเป็น “พืชแห่งกลิ่นกษัตริย์ ” เนื่องจากเป็นส่วนผสมของยาเสน่ห์ ในจีนนั้นเป็นสัญลักษณ์ของความละเอียดลออและไร้เดียงสา (Dalhadalee, 2011: online) เปรียบเสมือนตัวละครหลัก คือ อวิ๋หลานที่เป็นสาวงาม ฉลาด เมื่อมีความรักเธอต้องอดทนและพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อคนที่รักและที่สำคัญความอยู่รอดของตัวเอง

เมื่ออวี๋หลานก้าวสู่ตำแหน่งซุสึไทเฮา ความรับผิดชอบอันใหญ่หลวงเข้ามาแทนที่พร้อมกับสถานะที่เปลี่ยนแปลงไป

พระนางซุสึ จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ ตั้งชื่อตามเรื่องราวในภาคต่อ อวี๋หลานกับตำแหน่งซุสึไทเฮาได้ก้าวสู่การว่าราชการหลังม่าน หญิงหม้ายยังสาวที่ต้องรับภาระหน้าที่ยิ่งใหญ่เกินตัวแต่แลกรมาด้วยอำนาจวาสนา ในภาคนี้ผู้อ่านจะเห็นซุสึไทเฮา ในบทบาทนักปกครอง บทบาทมารดา และความโหยหาสิ่งที่ขาดหายไปเมื่อครั้งเป็นมณูษย์ธรรมดา ประสบกับความสูญเสียครั้งยิ่งใหญ่ของชาติจีน พระนางซุสึไทเฮาจะต้องต่อสู้ฝ่าฟันวิกฤตหลายครั้งไม่ใช่เพียงเพื่อความอยู่รอดของประเทศเพียงอย่างเดียวหากหมายถึงความอยู่รอดของพระนางเองด้วย

8. ปี พ.ศ./ประเทศที่สร้างผลงาน

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์โดย อันฉี หมิน นักเขียนสตรีพลัดถิ่นชาวจีนที่เคยฝากผลงานอันโด่งดังไว้เกี่ยวกับเรื่องราวประเทศจีนยุคใหม่มาแล้ว ได้แก่ Red Azalea (อะเซเลียสีแดง), Becoming Madame Mao, Pearl of China ซึ่ง Empress Orchid ซุสึไทเฮา ราชนีดอกกล้วยไม้ และ The Last Empress พระนางซุสึ จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ ตีพิมพ์ครั้งแรกที่ประเทศอังกฤษในปี 2004 ตีพิมพ์ในไทยเมื่อปี 2005 และปี 2007 ตามลำดับ แปลเป็นภาษาไทยโดย ภคประภา เทพพิทักษ์ สำนักพิมพ์มติชน นวนิยายเรื่อง Empress Orchid ซุสึไทเฮา ราชนีดอกกล้วยไม้ และ The Last Empress พระนางซุสึ จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ เป็นผลงานของ อันฉี หมิน นักเขียนสตรีพลัดถิ่นชาวจีน อันฉี หมิน ได้ระบุในคำนำว่าตัวละครทุกตัวในนวนิยายเรื่องนี้มีตัวตนในประวัติศาสตร์จริง และได้พยายามคงไว้ซึ่งเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ รวมทั้งพระบรมราชโองการ พระราชกฤษฎีกา และบทกลอนต่างๆจากต้นฉบับโดยตรง

อันฉี หมิน นักเขียนสตรีพลัดถิ่นชาวจีน ได้ทำการตีความภาพของพระนางซุสึไทเฮาในมุมมองที่แตกต่าง ตามที่ วรพล ผสมทรัพย์และอนงค์นาฏ เกกิงวิทย์ (2553) กล่าวไว้ในบทความการเมือง ประวัติศาสตร์ สตรี :ภาพลักษณ์จักรพรรดินีซุสึไทเฮาในนวนิยายเรื่องเอ็มเพรส ออร์คิด และ เดอะ ลาสท์ เอ็มเพรส ว่านวนิยายเรื่องนี้เป็นคำตอบได้กลับประวัติศาสตร์ทางการที่กล่าวหา

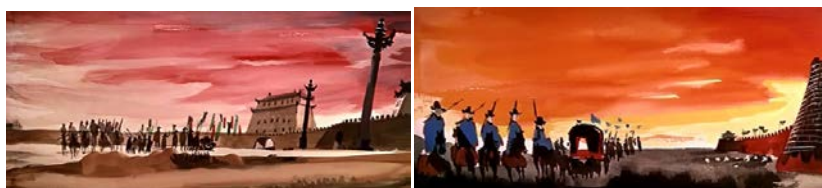
ว่าพระนางซูสีไทเฮาเป็น ปีศาจร้าย ผู้ทำลายล้างราชวงศ์ชิงและประเทศชาติ ส่งผลให้การนำเสนอภาพของพระนางซูสีไทเฮา ออกมาในมิติที่หลากหลาย เน้นถึงชะตากรรมที่ผู้หญิงตัวเล็กๆคนหนึ่งต้องประสบ การที่อันฉี หมินใช้มุมมองจากตัวพระนางซูสีไทเฮาในการเล่าเรื่องเปรียบเสมือนการสร้างพระนางซูสีไทเฮาให้มีชีวิตอีกครั้ง เพื่อลุกขึ้นมาเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่ตนเอง เมื่อผู้อ่านได้รับรู้ เรื่องราว เข้าใจถึงอารมณ์ ความรู้สึก เห็นใจตัวละคร และสามารถตัดสินใจปรับเปลี่ยนทัศนคติที่มีต่อพระนางซูสีไทเฮาที่มีภาพลักษณ์ว่าเป็นมารร้ายตามที่ประวัติศาสตร์กล่าวมาหรือไม่

4.2 การสร้างเรื่องเล่า ซูสีไทเฮา ใน ภาพยนตร์

การนำเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮาในประเภทภาพยนตร์ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในที่นี้ ได้แก่ *55 days at Peking (USA,ปี1963)* , *ซูสีไทเฮา ภาค 1 (The Empress Dowager)* - *ซูสีไทเฮา ภาค 2 (The Last Tempest)* (ฮ่องกง,ปี 1975-1976), *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager)*(ฮ่องกง,ปี1988), *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi)*(จีน,ปี 1988), *ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร (The Empress Dowager 一代妖后)*(ฮ่องกง,ปี1989) และ *ตำนานรักซูสีไทเฮา(The Lover of The Last Empress)*(ฮ่องกง,ปี1995)

ภาพยนตร์เรื่อง 55 days at Peking (ปี 1963)

1. เนื้อเรื่อง

ภาพที่ 4.2 : ฉากเปิดเรื่อง

เรื่องราวเกิดขึ้นในกรุงปักกิ่งช่วงปี ค.ศ.1900 เมื่อ 8 ชาตินาอำนาจ ได้แก่ อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น รัสเซีย ฝรั่งเศส เยอรมนี ออสเตรเลีย-ฮังการี และอิตาลี ได้เข้ารุกรานประเทศจีน ยึดเมืองท่ามากมายเพื่อกอบโกยผลประโยชน์ ทำให้ชาวจีนทนไม่ไหว ลูกฮือกันต่อต้าน รวมตัวกันในนาม “กบฏนักมวย” ซึ่งได้รับการสนับสนุนจากองค์ชายตวน คนสนิทของจักรพรรดินีซูสีไทเฮา ทำให้เหล่ากบฏก่อจลาจลตามเมืองท่าในจีน

ภาพที่ 4.3 : กบฏนักมวยทรمانชาวต่างชาติ

เหตุการณ์บานปลายเมื่อกบฏนักมวยสังหารทูตเยอรมัน อีกทั้งองค์ชายตวนยุยงให้พระนางซูสีไทเฮาเปิดทางให้กบฏนักมวยสังหารชาวต่างชาติในจีนอย่างตามใจชอบ ทำให้ชาวต่างชาติที่เหลืออยู่ในจีนรวมตัวกันด้วยอาวุธที่มีอยู่เพียงน้อยนิดทำสงครามกับจีน สถานการณ์ตึงเครียดอยู่ถึง 55 วัน ในที่สุดกองทัพเข้าตีพระราชวังทำให้พระนางซูสีไทเฮาและพระบรมวงศานุวงศ์ลี้ภัยไปต่างเมือง เหตุการณ์ยุติลงด้วยความพ่ายแพ้ของประเทศจีน

ภาพที่ 4.4 : กองกำลัง 8 ชาตินาอำนาจเข้าตีวังหลวง

2. ยุคสมัย

เหตุการณ์เกิดขึ้นใน แผ่นดินจีน ช่วงปี ค.ศ.1900 รัชสมัยของจักรพรรดิกวังชวี ในยุคนั้น จักรพรรดิกวังชวีถูกคุมขังที่ตำหนักกลางน้ำ พระนางซูสีไทเฮาจึงเป็นผู้ปกครองประเทศ ในยุคนั้น เกิดวิกฤตแห้งแล้ง ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล ไร่นาไม่สามารภให้ผลผลิตได้ ชาวจีนหลายร้อยล้าน

คนอดอยาก วิกฤตนี้มาพร้อมกับความขัดแย้งระหว่าง ประเทศ ต่างชาติ ภูธรานประเทศจีน หวังตั้ง
 ดวงผลประโยชน์ เกิดชุมชนต่างชาติ ขึ้น มีชาวต่างชาติหลายเชื้อชาตินับพันคนอาศัยและทำงาน
 ร่วมกันในกรุงปักกิ่ง

ภาพที่ 4.5 : บรรยากาศชุมชนต่างชาติ

3. การสร้างความขัดแย้งในการนำเสนอแก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *55 days at Peking* ดำเนินเรื่องตามแก่นประเภทของอำนาจ (Power Theme) ปมขัดแย้งหลักในภาพยนตร์เรื่องนี้เป็น ความขัดแย้งภายนอก ระหว่าง ประเทศจีน กับ 8 ชาตินิยมอำนาจ (อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น รัสเซีย ฝรั่งเศส เยอรมนี ออสเตรเลีย -ฮังการี และ อิตาลี) เนื่องจากในช่วงศตวรรษที่ 19 ต่างชาติได้เข้ามามีอิทธิพลในประเทศจีน ทั้งยึดเมืองท่า ขยายกองกำลัง ทั้งยังมีการค้าขายและส่งมิชชันนารีมาเผยแพร่ศาสนา ทำให้ชาวจีนไม่พอใจ รวมตัวกันในนาม “กบฏนักมวย” คอยสังหารจัดการเหล่ามิชชันนารี บาทหลวง โดยมีองค์ชายตวน พระบรมวงศานุวงศ์คนสนิทของพระนางซูสีไทเฮา คอยสนับสนุนนำมาซึ่งศึกสงครามสร้าง ความเสียหายใหญ่หลวงแก่ประเทศจีน

4. เหตุการณ์สำคัญ

- เหตุการณ์กบฏนักมวยนำมาสู่สงคราม 55 วันในกรุงปักกิ่ง

ภาพที่ 4.6 : กบฏนักมวยโดนประหารโทษฐานสังหารทูตเยอรมัน

เนื่องในสมัยศตวรรษที่ 19 ต่างชาติได้เข้ามามีอิทธิพลในประเทศจีน มากยิ่งขึ้น ทั้งการค้าขาย เผยแพร่ศาสนา รวมทั้งกองกำลัง ไปยังเมืองต่างๆของประเทศจีน ทำให้ชาวจีนไม่พอใจและรวมตัวกันในนาม “กบฏนักมวย” ต่อด้านและลอบสังหารชาวต่างชาติ เหตุการณ์บานปลายเมื่อ กบฏนักมวยสังหารทูตชาวเยอรมัน สร้างความไม่พอใจแก่เหล่าชาติมหาอำนาจเป็นอย่างมาก พระนางซูสีไทเฮาจึงสั่งประหารนักมวยที่ก่อเหตุสร้างความไม่พอใจแก่ชาวจีนทำให้รวมตัวกันต่อด้านต่างชาติมากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.7 : เหตุการณ์บานปลายนำมาสู่สงคราม

พระนางซูสีไทเฮาได้รับคำยุยงจากองคมนตรีคนผู้ให้การสนับสนุนกบฏนักมวย จึงประกาศสงครามกับ 8 ชาติมหาอำนาจ ปิดเมืองแล้วล้อมสังหารชาวต่างชาติที่อาศัยในปักกิ่งให้หมด สุดท้ายจีน ก็ต้องพ่ายแพ้แก่กองทัพจาก 8 ชาติมหาอำนาจ นำมาซึ่งการชดใช้ค่าเสียหายจากสงครามเป็นจำนวนมหาศาลสร้างความอับยศแก่ราชวงศ์ซึ่งเป็นอย่างยิ่ง

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก

1. พระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.8 : พระนางซูสีไทเฮา

“13 ใน 18 จังหวัดของประเทศจีนที่ถูกต่างชาติยึดบงการกองทัพเรือ ต่างชาติยึดครองท่าเรือของพวกเราทั้งทางบกและทางน้ำ พ่อค้าต่างชาติบริหารธนาคารเรา พระเจ้าต่างชาติเบียดเบียนพระเจ้าของเรา นำแปลกหรือหากประชาชนจะลุกฮือขึ้นสู้”

พระนางซูสีไทเฮา : 55 days at Peking

ภาพที่ 4.9 : พระนางซูสีไทเฮาและเหล่านางกำนัล

จักรพรรดินีวัย 65 พรรษา ผู้ปกครองประเทศจีนอย่างเต็มตัวในช่วงศตวรรษที่ 19 พระนางเป็นคนเด็ดขาด วาจาเด็ดเฉือน หยิ่งผยอง สตรีที่ทรงอำนาจสูงสุดในการปกครอง คิดว่าจีนรุ่งเรืองยิ่งใหญ่เป็นศูนย์กลางของจักรวาล เจ็บแค้นต่างชาติที่รุกราน เขี้ยบบ่าประเทศจีน แม้พระนางซูสีจะมีความเชื่อมั่นในพระองค์เองแต่ทรงเลือกใช้คนผิด มักเชื่อฟังคำยุยงจาก องค์ชายตวนทั้งยังให้อำนาจองค์ชายตวนมากเกินไป เป็นเหตุให้จีนต้องพ่ายแพ้ ทำสนธิสัญญา ซดใช้ค่าเสียหายมหาศาลจากเหตุการณ์ความวุ่นวายในกรุงปักกิ่ง

ภาพที่ 4.10 : องค์ชายตวนยุยงเรื่องกบฏนักมวย

ผู้เล่าเรื่องได้นำเหตุการณ์ความจลาจลในกรุงปักกิ่งช่วงต้นศตวรรษที่ 19 มาขยาย การสร้างตัวละครพระนางซูสีไทเฮา จักรพรรดินีที่เจ็บแค้นจากการที่ กองกำลังจากต่างชาติรุกราน ประเทศจีน เข้ายึดกองทัพทั้งทางบกและทางน้ำในเกือบทุกจังหวัด ยึดเมืองท่า ตักตวงผลประโยชน์มหาศาลจากประเทศชาติที่บอบช้ำ การแก้ปัญหาการรุกรานจากต่างชาติ ในตอนต้น พระนางซูสีไทเฮา ทรงมีความเชื่อมั่นว่ากบฏนักมวยจะสามารถ ต่อต้านกองกำลังจากต่างชาติ ทั้ง ยังเป็นการดีที่ประชาชนชาวจีนได้ลุกฮือขึ้นต่อสู้แก้แค้น

“กบฏนักมวยเหล่านั้นจะได้รับการลงโทษอย่างแน่นอน แต่ความเจ็บแค้นของประชาชน ยากที่จะสูญหายไปได้นะ ท่านเซอร์อาร์เทอร์”

พระนางซูสีไทเฮา : 55 days at Peking

ภาพที่ 4.11 : ทูตจากอังกฤษเข้าเฝ้าพระนางซูสีไทเฮา

แม้ต้องเผชิญหน้ากับท่านทูตอังกฤษที่มาขอความเป็นธรรมจากเหตุการณ์สังหารทูตเยอรมัน พระนางซูสีไทเฮา ก็เลือกที่จะปกป้ององค์ชายตวนไ้วทั้งที่รู้ดีว่าเป็นฝ่ายเริ่มก่อจลาจล ทั้งนี้เพื่อไม่ให้ต่างชาติได้ใช้อำนาจตามใจชอบบนแผ่นดินจีนและเชื่อมั่นอยู่ลึกๆว่ากบฏนักมวยจะสามารถปกป้องชาติจีนไว้ได้

“เราขอปฏิเสธความจริงนี้นะเซอร์อาร์เทอร์ รวมทั้งการประท้วง เรายินดีแจ้งให้ท่านทราบว่าเจ้าชายตวนไ้วเป็นที่ปรึกษาคนสนิทและซื่อสัตย์ที่สุด”

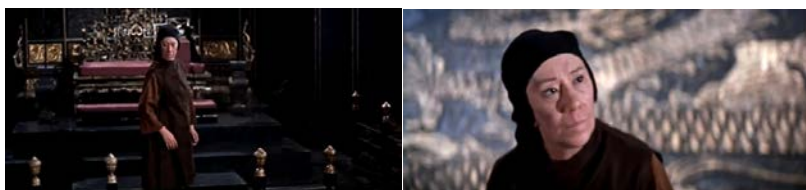
พระนางซูสีไทเฮา : 55 days at Peking

แต่พระนางซูสีไทเฮาคาดเดาสถานการณ์ผิด ทำให้พระนางซูสีต้องหาทางออกให้แก่ประเทศ ในฉากนี้แสดงให้เห็นภาพของพระนางซูสีไทเฮาผู้ทรงอิทธิพล ยอมลดศักดิ์ศรีเพื่อยุติสงคราม หาวิธีจบปัญหาทุกอย่างแต่ภาพลักษณ์ตนเองก็ยังคงไว้ซึ่งความสง่างาม ด้วยการยื่น

ข้อเสนอผูกมิตร โดยให้หยงลู่ ผู้ที่พระนางทรงปฏิเสธคำแนะนำจากเขามาโดยตลอด เป็นฝ่ายเข้า
เจรจาแทน หากมุมมองที่นำเสนอเห็นเพียงหญิงชราที่พยายามหาทางเอาตัวรอด

“ไม่มีหายนะใดๆมากไปกว่าการประเมินค่าศัตรูต่ำ หยงลู่ ท่านจงไปเจรจากับต่างชาติ
อธิบายว่า ไม่มีอะไรดีไปกว่าสันติภาพ ไม่มีหายนะใดยิ่งใหญ่กว่าการผูกพันมิตรในสงคราม”

พระนางซูสีไทเฮา : 55 days at Peking

ภาพที่ 4.12 : พระนางซูสีไทเฮาเตรียมลี้ภัยสงคราม

การเจรจานั้นสายเกินไป เมื่อกองทัพพันธมิตรยกพลเข้าช่วยเหลือชาวต่างชาติที่ติดอยู่ใน
กรุงปักกิ่ง สงครามปะทุอีกครั้ง พระนางซูสีไทเฮาจำต้องลี้ภัยออกจากวังหลวง ซูสีไทเฮาในชุดหญิง
สามัญชนธรรมดาๆ มองบัลลังก์อย่างปวดร้าวก่อนจำใจก้าวออกจากห้องพระโรงไป อย่างท้อแท้สิ้น
หวัง

“แม้แต่น้ำยังช่วยหนูนเร็วได้ และน้ำยังสามารถทำลายมันได้ ราชวงศ์สิ้นแล้ว..ราชวงศ์สิ้นแล้ว”

พระนางซูสีไทเฮา : 55 days at Peking

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่

2. องค์ชายตวน

ภาพที่ 4.13 : องค์ชายตวน

“พระเจ้าของเราสถิตอยู่กับพวกนักรบ”

องค์ชายตวน : 55 days at Peking

พระอนุชาจักรพรรดิเสียนเฟิง เป็นคนสนิทของพระนางซูสีไทเฮา ผู้ให้การสนับสนุนกบฏ นักมวย เจ้าเล่ห์ โหดร้าย ดันทุรัง เอาแต่ใจตนเอง จอมวางแผน ชอบยุยงพระนางซูสีไทเฮา เมื่อเห็น ท้าวผู้ต่างชาติไม่ได้จึงขอการสนับสนุนจากพระนางซูสีไทเฮาเพื่อ อប់นกงกำลังกบฏนักมวยให้ เดินหน้าโจมตีกองกำลังต่างชาติทุกรูปแบบ

3. นายพลหยงฉู่

ภาพที่ 4.14 : หยงฉู่

“หม่อมฉันไม่เคยล้ม และพร้อมสละชีวิตเพื่อรับใช้ฝ่าบาท”

หยงฉู่ : 55 days at Peking

แม้ทัพความสามารถ เข้มงวด จงรักภักดีต่อประเทศชาติ ไม่ลงรอยกับองค์ชายตวน และพยายามขัดขวางความคิดขององค์ชายตวนที่มักจะแนะนำพระนางซูสีไทเฮา ช่วยเหลือเจรจากับชาวต่างชาติแต่ไม่สำเร็จ

4. เซอร์อาร์เทอร์

ภาพที่ 4.15 : เซอร์อาร์เทอร์

“ผมต้องแก้ปัญหาเอง หากผมทำตามนโยบายที่แข็งกร้าวต่อจีน ก็จะทำให้จีนกลายเป็น สนามรบอีกแห่งหนึ่ง ที่ราชอาณาจักรของเราต้องสู้รบ”

เซอร์อาร์เทอร์ : 55 days at Peking

ทูตอังกฤษประจำประเทศจีน รักศักดิ์ศรี ฉลาด อ่อนน้อม กล้าหาญ มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ เสียสละ รักครอบครัว ในครั้งแรกไม่ค่อยลงรอยกับผู้พันลูอิสนายทหารชาวอเมริกันเนื่องจากเขาชอบปฏิบัติเกินหน้าที่ แต่มิตรภาพก็เกิดขึ้นเมื่อทั้งคู่ ยืนหยัดที่จะร่วมกองทัพทหารอังกฤษเพียงน้อยนิดต่อสู้กับกบฏนักมวยในกรุงปักกิ่ง

5. ผู้พันลูอิส

ภาพที่ 4.16 : ผู้พันลูอิส

“จำเอาไว้ว่าที่นี่ก็เหมือนทุกหนทุกแห่งทั่วโลก ทุกอย่างต้องแลกมาด้วยเงิน ดังนั้นจงจ่ายเงินและอย่าหวังว่าจะได้ของฟรี”

ผู้พันลูอิส : 55 days at Peking

นายทหารชาวอเมริกันย้ายมาจากเทียนสินมาประจำที่กรุงปักกิ่ง กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว รับผิดชอบในหน้าที่ มีเมตตา รักความยุติธรรม เสียสละ รักศักดิ์ศรี ยืนหยัดที่จะต่อสู้ด้วยกองกำลังเพียงหยิบมือในปักกิ่ง

6. นาดาซา

ภาพที่ 4.17 : นาดาซา

“ชีวิตขึ้นอยู่กับกำมือคุณแล้วนี่คะ”

นาตาชา : 55 days at Peking

นาตาชา สาวชาวรัสเซีย เธอเป็นน้องสาวภรรยา นักการทูตชาวรัสเซีย คนรักของผู้พันลูอิส ในครั้งแรกที่พบกันเธอคิดที่จะจับผู้พันลูอิสเพื่อเป็นใบเบิกทางในการเดินทางไปซานฟรานซิสโกแต่สุดท้ายความรักก็ก่อตัวขึ้น นาตาชามีเสน่ห์ลึกลับ กล้าหาญ พุดจาจะฉานแตกต่างจากผู้หญิงทั่วไป

6. มุมมองการเล่าเรื่อง

มุมมองในการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ *55 Days in Peking* เป็นการเล่าผ่านมุมมองแบบรอบรู้มีการเกริ่นบรรยายถึงยุคสมัย สภาพบ้านเมืองในตอนต้น และอีกหนึ่งมุมมองคือ มุมมองจากผู้รู้เหตุการณ์ (บุรุษที่ 3) เนื่องจากเป็นการบอกเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้นภายใน 55 วันในกรุงปักกิ่งผ่านสายตาของผู้พันลูอิสนายทหารอเมริกัน ฝ่ายทหารที่เข้ามาแสวงหาผลประโยชน์ในจีน เป็นพยานเห็นเหตุการณ์ การสังหารทูตเยอรมัน การเจรจากับพระนางซูสีไทเฮา และเป็นแม่ทัพในการทำศึกสงคราม ผู้พันลูอิสจึงเปรียบเสมือนวีรบุรุษของ กองทัพ 8 ชาติมหาอำนาจ ที่บอกเล่าเรื่องราวชัยชนะของฝ่ายกองทัพ 8 ชาติมหาอำนาจ ที่ต่อสู้ด้วยกองกำลังเพียงหยิบมือในเหตุการณ์จลาจล ครั้งนี้แก่คนรุ่นหลัง

7. การตั้งชื่อเรื่อง

55 days at Peking ตั้งชื่อตามเหตุการณ์ปมขัดแย้งหลักของเรื่อง สืบเนื่องจากเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างกบฏนักมวยที่ทำให้การสนับสนุนจากพระนางซูสีไทเฮากับประเทศอังกฤษ นำมาสู่ สงคราม 55 วันในกรุงปักกิ่ง ความยืนหยัด ต่อสู้ ของกองทัพอังกฤษที่หลงเหลืออยู่ในกรุงปักกิ่งเพียงน้อยนิด จบลงที่ความพ่ายแพ้ ความสูญเสีย หายนะของประเทศจีนภายใต้การปกครองประเทศของพระนางซูสีไทเฮา ภาพยนตร์เรื่องนี้ เน้นนำเสนอ ภาพความเป็นวีรบุรุษ ของกองทัพ

อังกฤษที่อาศัยในปักกิ่ง แต่นำมาซึ่งมิตรภาพและความทรงจำที่ดีร่วมกันของเหล่าทหารร่วมเย็น
หยัดต่อสู้อย่างยาวนานกว่า 55 วันเต็ม

“แต่สำหรับ 55 วันที่พวกเราพูดภาษาเดียวกันได้ 55 วันเต็มที่คุณทำให้พวกเราได้อยู่ร่วมกัน
เพราะคุณเป็นคนเริ่มต้น นี่คืออดีตที่ควรจดจำสักวันหนึ่ง”

ผู้พันลูอิส : 55 days at Peking

ภาพยนตร์เรื่อง *The Empress Dowager ซูสีไทเฮา ภาค 1* ปี 1975 และ *The Last Tempest ซูสีไทเฮา ภาค 2* ปี 1976

1. เนื้อเรื่อง

- *The Empress Dowager ซูสีไทเฮา ภาค 1*

ภาพที่ 4.18 : ฉากเปิดเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *The Empress Dowager* (ปี ค.ศ.1975) จากเกาะฮ่องกง กำกับ
ภาพยนตร์โดย หลี่ฮั่นเสียง มี 2 ภาคติดต่อกัน เหตุการณ์ในเรื่องนั้นเป็นประวัติศาสตร์จีน สมัย
ปลายราชวงศ์ชิง ในยุคที่จักรพรรดิฉางชี่เป็นผู้ปกครองประเทศ เมื่อจักรพรรดิฉางชี่มีพระชนมายุ
17 พรรษา สามารถว่าราชการด้วยตนเองได้แล้ว แม้ว่าพระนาง ซูสีไทเฮา จะให้สัตยาบัน
จักรพรรดิว่าจะมอบอำนาจสิทธิ์ขาดในการปกครองแก่จักรพรรดิแล้วก็ตามที่องค์จักรพรรดิฉางชี่
เองได้พยายามทุกวิถีทางที่จะดำเนินการปฏิรูปการปกครองเพื่อให้หลุดพ้นจากการเป็น จักรพรรดิ
หุ่นเชิดของพระมารดาแต่พยายามมากเท่าไรก็โดนขัดขวางจากเหล่าเสนาบดีชั้นที่คนสนิทของพระ
นางซูสีไทเฮาไปเสียทุกครั้งอีกทั้งความเยาะ วิวายอ่อนด้อยประสบการณ์ในการปกครองของพระองค์

ทำให้ไม่มีเสนาธิการฝ่ายทหารคนไหนให้การสนับสนุนแต่ท่ามกลางความวุ่นวายพระองค์ทรงได้รับกำลังใจจากสนมเจี๊ยนคนรักและขันทีน้อยเกาเหลียงไซ้ในช่วงเดือนแห่งการเฉลิมฉลองวันคล้ายวันประสูติของพระนางซูสีไทเฮา หลีกกงก และน้องสาวได้ร่วมมือกันจัดฉากทำที่ว่าพระสนมเจี๊ยนเป็นผู้กับพระเอกจิว

แต่ขันทีน้อยเป็นผู้เห็นเรื่องราวทั้งหมดและแก้ต่างให้สนมเจี๊ยน พร้อมทั้งยังทูลไทเฮาถึงเรื่องที่เป็นประเทศจีนกำลังประสบปัญหาเข้าสู่ภาวะสงครามก็ บัญชีปูนและเมืองเทียนสินถูกยึด แต่เนื่องจากพระนางซูสีไทเฮาไม่ประสงค์จะให้เกิดสงครามเพราะจะทำให้สูญเสียอำนาจในการปกครองไปจึงจัดฉากทำที่ว่า จักรพรรดิถังซื่อทงพระประจวบไม่สามารถว่าราชการได้พระนางได้สั่งปลดขุนนางที่เข้าฝ่ายจักรพรรดิโดยให้เหตุผลว่าถึงเวลาแก่การเกษียณอายุราชการ และได้แต่งตั้งขุนนางคนสนิทของพระนางซูสีไทเฮาขึ้นมาใช้อำนาจแทน

ภาพที่ 4.19 : จัดฉากให้เห็นว่าจักรพรรดิประจวบ

ในวันที่พระนางซูสีไทเฮากำลังจะเสด็จไปประทับยังพระราชวังฤดูร้อน ขันทีเกาเหลียงไซ้ได้เขียนคำร้องให้พระนางทรงวางมือจากอำนาจทั้งหมด ทำให้พระนางซูสีไทเฮาโกรธมากจึงสั่งประหารขันทีน้อยเกาเหลียงไซ้ซึ่งเขาเองก็เต็มใจที่จะยอมเสียสละชีวิตตัวเองเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อองค์จักรพรรดิ

ภาพที่ 4.20 : ขันทีน้อยกราบทูลเรื่องเทียนสินถูกยึด

ภาพยนตร์เรื่อง The Last Tempest ชูสีไทเฮา ภาค2

ภาพที่ 4.21 : ฉากเปิดเรื่อง

เรื่องราวเริ่มขึ้นต่อจากภาค 1 เมื่อปี ค.ศ.1894 ปลายราชวงศ์ชิง จีนพ่ายแพ้สงครามต่อญี่ปุ่นทำให้ต้องชดใช้ค่าเสียหายจำนวนมหาศาล เกิดเป็นการเคลื่อนไหวให้มีการเปลี่ยนแปลงการเมืองในทุกหนทุกแห่ง ราชวงศ์ชิงจึงเกิดวิกฤตการณ์ครั้ง เกิดการปฏิรูปการปกครองแบ่งแยกออกเป็นสองฝ่าย ฝ่ายแรกคือ พระนางชูสีไทเฮากับขุนนางฝ่ายอนุรักษ์นิยม อีกฝ่ายคือ พระจักรพรรดิฉานฉี่กับการรวมกลุ่มของคนรุ่นใหม่ที่ไม่ประสงค์จะยอมจำนนและไม่มีอำนาจ เมื่อ 11 มิถุนายน ค.ศ.1898 จักรพรรดิฉานฉี่ได้มีพระราชโองการในการปฏิรูป ประเทศและให้จัดรูปแบบวังใหม่ทั้งหมดเพื่อระลึกถึงผู้นำในการปฏิรูปได้แก่ ปีเตอร์มหาราชแห่งรัสเซีย และ จักรพรรดิเมจิแห่งญี่ปุ่น เป็นแม่แบบ

ภาพที่ 4.22 : พระนางชูสีไทเฮาขณะประทับ ณ พระราชวังฤดูร้อน

ในขณะที่พระนางชูสีไทเฮา ประทับอยู่ที่พระราชวังฤดูร้อนทำที่เป็นนางมือจากอำนาจซึ่งดูเหมือนอำนาจการบริหารประเทศจะอยู่ที่พระจักรพรรดิฉานฉี่แต่ความจริงพระนางชูสีไทเฮา ได้เก็บความรู้สึกเอาไว้ เมื่อการปฏิรูปดำเนินไป พระนางรอโอกาสของพระนางที่กำลังจะมาถึง เมื่อถานซื่อหลง มือขวาของคังโหย่ว เหวยและที่ปรึกษาในการปฏิรูปของฮ่องเต้ ตัดสินใจสั่งให้ นายพลหยวนซื่อไช่แม่ทัพที่มากฝีมือ โดยอ้างถึงคำสั่งจากจักรพรรดิฉานฉี่ให้สังหารทั้งแม่ทัพหยงฉู่และชูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.23 : ชูสีไทเฮายึดวัง

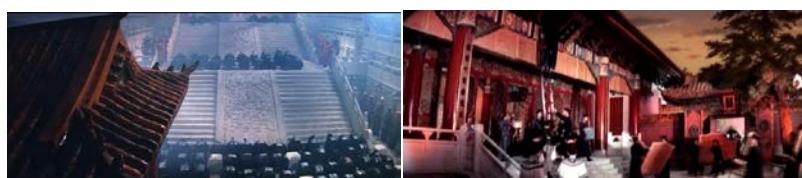
แต่หยวนซื่อซึ่งทำที่เป็นเข้าข้างจักรพรรดิกังซวี ตั้งแต่แรก ได้นำความกราบทูลไทเฮา ทำให้พระนางชูสีไทเฮาโกรธเป็นอย่างมาก จึงสั่งให้นาจักรพรรดิกังซวี ไปขังไว้ยังพระราชวังกลางน้ำอิงไถและมีคำสั่งประหารชีวิตเหล่าที่ปรึกษาปฏิรูปของ จักรพรรดิทุกคน แต่คังโหยวเหว ยสามารถหลบหนีไปได้ จากนั้นพระนางชูสีไทเฮาได้กลับมาบริหารบ้านเมืองอย่างเต็มตัวอีกครั้ง

ภาพที่ 4.24 : จักรพรรดิกังซวีถูกคุมขังยังพระตำหนักอิงไถ

2. ยุคสมัย

เหตุการณ์ในภาพยนตร์ทั้งสองภาคนี้เกิดในช่วงเวลาต่อเนื่องกัน คือในยุค สมัยของพระเจ้าจักรพรรดิกังซวี เมื่อประมาณปี ค.ศ.1893 พระองค์มีพระชนมายุ 25 พรรษา เป็นช่วง เวลาที่จักรพรรดิกังซวีสามารถเริ่มว่าราชการได้ด้วยตนเอง และ พระนางชูสีไทเฮาเขียนตัวเองและแปรพระราชฐานไปยังพระราชวังฤดูร้อน ช่วงนั้นจีนประสบปัญหาจากการรุกรานของต่างชาติ

ภาพที่ 4.25 : บรรยากาศวังต้องห้าม

3. การสร้างปมความขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *The Empress Dowager* และ *The Last Tempest* ได้เสนอเรื่องราวผ่านปมของความขัดแย้ง (conflict) ดังนี้

ความขัดแย้งภายนอก

ความขัดแย้งระหว่างจีนกับญี่ปุ่น เกิดสงครามนำความพ่ายแพ้มาสู่จีน ทำให้เมืองเทียนสินถูกยึดเป็นเมืองท่า

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ในภาคแรกและภาคที่ 2 ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นคือ ความขัดแย้งระหว่าง พระนางซูสีไทเฮา กับ จักรพรรดิถังซวี่ เมื่อจักรพรรดิถังซวี่สามารถว่าราชการอย่างเต็มตัว จึงมีพระประสงค์ในการประกาศศึกกับญี่ปุ่นและต้องการปฏิรูปประเทศ แต่พระนางซูสีไทเฮาไม่เห็นด้วย จึงนำมาสู่ความขัดแย้งในภาคที่ 2 เมื่อเหตุการณ์สูงสุดแตกหัก คณะปฏิรูป (อ้างในนามจักรพรรดิ) ได้วางแผนลอบสังหารหยงลู่และพระนางซูสีไทเฮา

ความขัดแย้งภายในจิตใจ

จักรพรรดิถังซวี่มีความขัดแย้งภายในจิตใจ เนื่องจากพระองค์มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปประเทศ แต่เกรงกลัวพระมารดา จนไม่กล้าที่จะตัดสินใจด้วยพระองค์เอง หากไม่ทำตามคำสั่งของพระมารดาก็เท่ากับว่าพระองค์คือกตัญญู แต่ถ้าไม่ปฏิรูปประเทศชาติก็ไม่มีทางก้าวหน้าได้

การแย่งชิงอำนาจ ในการปกครอง ระหว่างฝ่ายอนุรักษนิยมนำโดย พระนางซูสีไทเฮา กับ คณะปฏิรูปการปกครองโดยจักรพรรดิถังซวี่ ฝ่ายอนุรักษย์ต้องการรักษาอำนาจเพื่อไม่ยอมให้เสียผลประโยชน์ส่วนตน ในขณะที่ฝ่ายปฏิรูปต้องการอำนาจในการปฏิรูปประเทศ สุดท้ายก็ต้องพ่ายแก่อำนาจสูงสุดที่แท้จริงคือ อำนาจของพระนางซูสีไทเฮา

4. เหตุการณ์สำคัญ

- ปฏิรูปร้อยวัน

ในภาคที่ 2 ถานซื่อตงหนึ่งในคณะปฏิรูปได้มีค วามเห็นว่า การปฏิรูปจะดำเนินต่อไปได้ ต้องสังหารซุสี้ไทเฮาและกำจัดขุนนางฝ่ายอนุรักษ์นิยมให้หมด ถานซื่อตงบุกเดี่ยวไปกลางดึกเพื่อขอความร่วมมือจากหยวนซื่อไช่ นายทหารฝีมือดี หยวนซื่อไช่ทำที่ตกลงเพื่อแลกกับตำแหน่งที่สูงขึ้น

ภาพที่ 4.26 : ถานซื่อตงขอความร่วมมือหยวนซื่อไช่ในการสังหารซุสี้ไทเฮา

หยวนซื่อไช่นำความทั้งหมดกราบทูลพระนางซุสี้ไทเฮา ทำให้พระนางรีบเดินทางกลับมา ยังวังต้องห้ามและจัดการล้มแผนปฏิรูปประเทศของจักรพรรดิทันที มีรับสั่งให้ประหารแกนนำทั้งหมดและนำตัวจักรพรรดิวงซวีไปคุมขังไว้ที่ พระราชวังกลางน้ำ (อิงใต้) เหล่าขุนนางฝ่ายอนุรักษ์นิยมกราบทูลให้พระนางซุสี้ไทเฮาขึ้นปกครองประเทศจีนอีกครั้ง

ภาพที่ 4.27 : จับคณะปฏิรูปและสังหารชีวิต

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลักที่เป็นศูนย์กลางของเรื่องคือ พระนางซุสี้ไทเฮา เป็นตัวละครที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงสร้างของภาพยนตร์เนื่องจากภาพยนตร์เรื่องนี้สร้างมาจากเหตุการณ์จริงในประวัติศาสตร์ ตัวละครทุกตัวจึงมีอยู่จริง จะมี ตัวละคร บางตัวที่สร้างมาเพื่อเพิ่มอรรถรสในการรับชม

ตัวละครหลัก

1. พระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.28 : พระนางซูสีไทเฮา

“เจ้าชอบสงครามมากกว่าความสุขอย่างงั้นหรือ ทำไมทุกคนถึงต้องขัดแย้งกับข้า”

พระนางซูสีไทเฮา : The Empress Dowager ซูสีไทเฮา

แม้ว่าพระนางจะมีพระชนมายุถึง 60 พรรษาแล้ว แต่ก็ยังรักสวยรักงามเห็นได้จากรูปร่างที่สวยงาม สง่า สมส่วน ใบหน้าเรียว และรักษาสุขภาพเส้นผม ทรงโปรดการชมอุปรากรจีนเป็นอย่างมาก พระนางซูสีไทเฮา สตรีที่มีอำนาจสูงสุด เผด็จการ และ ฉลาดแกมโกง ทั้งยังได้รับคำย่องจากหลีกกงซึ่งคนสนิท ทุกคนจึงไม่สามารถท้วงติงได้ แต่ถึงกระนั้นพระนางก็ยังทรงมีความเมตตาอยู่บ้าง ความคิดของพระนางค้านกับจักรพรรดิฉางชี่ในการปฏิรูปประเทศเนื่องจากพระนางทรงเป็นฝ่ายอนุรักษนิยม จึงไม่ประสงค์จะให้เกิดสงครามและการปฏิรูปเพราะอยากกุมอำนาจไว้ยังราชวงศ์แต่เพียงผู้เดียว

ภาพที่ 4.29 : หลีกกงทำผมให้พระนางซูสีไทเฮา

ผู้เล่าเรื่องได้สร้างตัวละครซูสีไทเฮา ผ่านลักษณะนิสัยส่วนตัวที่เห็นได้ชัด ตัวอย่าง พระนางซูสีไทเฮารักและหวงแหนเส้นผมเป็นอย่างมาก เห็นได้จาก ตอนที่นางสนมได้ทำผมให้พระนาง

แต่เกิดพลาดทำผมพระนางขาดพระนางทรงไม่พอพระทัย จนต้องเรียกใช้ หลี่เลี่ยนหยิง ผู้ที่เป็นทั้ง
 ชั้นที่และช่างผมคนโปรดให้ เข้ามาตกแต่งทรงผมให้ สาเหตุที่ ผมของพระนาง ยาวและดำขลับจรด
 ปลายนั้นเนื่องจากทรงโปรดยาเปลี่ยนสีผมจากต่างชาติเป็นอย่างมากและย่อมดีผมอย่างต่อเนื่อง
 อีกกิจกรรมที่ทรงโปรดปรานคือการชมอุปรากรจีน ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮาทั้ง 2 ภาค จะปรากฏฉาก
 ชมอุปรากร ซึ่งจะจัดอย่างยิ่งใหญ่ ไม่ว่าจะเทศกาลใด พระนางซูสีไทเฮาจะต้องรับชมอุปรากรจีน

ภาพที่ 4.30 : ทอดพระเนตรอุปรากรจีน

ในภาพยนตร์ทั้งสองภาคนี้ ภาพของพระนางซูสีไทเฮา นั้น เจ้าเล่ห์ ร้ายกาจ เอาความคิด
 ของตนเป็นใหญ่ เนื่องจาก เป็นสตรีที่มีอำนาจสูงสุด จึงเผด็จการ และ ฉลาดแกมโกง พระนางซูสี
 ไทเฮาเป็นคนที่มีความคิดเป็นของตนเอง เพียงแต่พระนางชอบให้บริวารสรรเสริญเยินยอ ทำให้หลี่
 เลี่ยนหยิงชั้นที่คนสนิท มักจะประจบสอพลอ กลายเป็นชั้นที่คนโปรด จึงมักปรากฏภาพของชั้นที่ที่
 คอยยุยงส่งเสริมพระนางซูสีไทเฮาอยู่ตลอด

ภาพที่ 4.31 : หลี่ก่งกยุงพระนางซูสีไทเฮา

ความต้องการที่ชัดเจนที่สุดของพระนางซูสีไทเฮาคือ การครอบครองอำนาจในการ
 ปกครองประเทศอย่างแท้จริง เหมือนที่พระนางเคย เป็นมา แม้พระนางมักจะตรัส อยู่บ่อยครั้งว่า
 เหนื่อยเต็มทีกับการปกครองประเทศ จึงเกษียณราชการ ประทับยังพระราชวังฤดูร้อนแล้วแต่ถึง
 อย่างไรก็ตามพระนางซูสีไทเฮาก็ได้กุมอำนาจอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะเป็นการควบคุมเหล่าขุนนาง ให้ขุน
 นางฝ่ายตนแทรกแซงเข้าไปในราชสำนัก ดังตัวอย่าง เหตุการณ์ที่จีนต้องการประกาศสงครามกับ

ญี่ปุ่น เมื่อเห็นความคิดที่ขัดแย้งกับ จักรพรรดิ พระนางก็จะทรงแสดงท่าที่ไม่พอใจ ไม่เห็นด้วย ในทันที และพยายามพูดเน้นย้ำกับจักรพรรดิ เพราะทรงทราบว่าจักรพรรดิกังวลที่อ่อนแอเกินกว่า จะปกครองประเทศโดยลำพังได้ จึงจัดฉากให้จักรพรรดิกังวลที่ประชวรและเชิญเหล่าขุนนางเข้ามา ประชุมเพื่อให้เห็นว่าจักรพรรดิไม่สามารถว่าราชการได้ พระนางซูสีไทเฮาได้จัดการ ปลดขุนนาง ของจักรพรรดิและแต่งตั้งคนของพระนางซูสีไทเฮาแทน สร้างความสะเทือนใจแก่เหล่าขุนนางที่ จงรักภักดีต่อจักรพรรดิกังวลที่เป็นอย่างยิ่ง

ภาพที่ 4.32 : งานเลี้ยงสังสรรค์กับชาวต่างชาติ ณ พระราชวังฤดูร้อน

แม้พระนางซูสีไทเฮาจะไม่เห็นด้วยกับการปฏิรูปประเทศแต่พระนางก็เปิดรับการรับ วัฒนธรรมต่างชาติเห็นได้จากงานเลี้ยงสังสรรค์ที่พระราชวังฤดูร้อน พระนางซูสีไทเฮาเปิดวัง ฤดูร้อนต้อนรับชาวต่างชาติเพื่อให้เห็นความวิจิตรงดงามของมรดกจีน ทรงเป็นแบบให้จิตรกรได้ วาดรูป และ ร่วมถ่ายภาพกับชาวต่างชาติอย่าง เป็นกันเอง แม้จะไม่พอพระทัยที่ชาวต่างชาติได้ แสดงกริยาบางอย่างที่ไม่เหมาะสม แต่ต้องทรงระงับโทสะไว้เพื่อเป็นภาพลักษณ์ที่ดีของ จักรพรรดินี้จีน

ภาพที่ 4.33 : ไม่พอพระทัยที่ชาวต่างชาตินั่งบนบัลลังก์

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่

2. จักรพรรดิกังวลที่

ภาพที่ 4.34 : จักรพรรดิถังซวี่

“ถ้าหากว่าข้าปฏิรูปการปกครอง มันจะทำให้ราชวงศ์ชิงแข็งแกร่งขึ้นหรือเปล่า”

จักรพรรดิถังซวี่ : The Empress Dowager ซูสีไทเฮา

จักรพรรดิน้อยที่ขึ้นครองราชย์ต่อจาก จักรพรรดิถังจื่อ พระองค์ทรงขึ้นครองราชย์ตั้งแต่ยังทรงพระเยาว์ กระทั่งพระชนมายุ 17 พรรษา ก็เริ่มออกจากราชการ แต่กระนั้น พระองค์ทรงอ่อนแอเป็นอย่างมาก ขาดความมั่นใจ หัวอ่อนเชื่อฟังพระมารดาเป็นอย่างมาก แต่ก็ทรงมีความคิดที่จะปฏิรูปประเทศเนื่องจากชื่นชมในนักปฏิวัติและที่ปรึกษาคังไห่หวเหว ย และอยากให้จีนเป็นประเทศที่ทันสมัย เนื่องจากความอ่อนแอเกินไปสุดท้ายก็ต้องยอมแพ้ต่อพระนางซูสี และโดน ชังไว้ที่พระราชวังกลางน้ำอิงไถ โดยที่พระนางซูสี บอกกับขุนนางทั้งหลายว่า จักรพรรดิทรงพระประชวรไม่สามารถออกจากราชการได้อีกต่อไป

3. หลี่เสียนหยิง

ภาพที่ 4.35 : หลี่เสียนหยิง

“ซูสีไทเฮา แค่พระองค์ทรงพยักหน้า ทุกอย่างก็จะเรียบร้อย เพคะ”

หลี่เสียนหยิง : The Empress Dowager ซูสีไทเฮา

ชั้นที่ชาวฮั่นคนสนิทและรู้พระทัยของพระนางซูสีไทเฮา รับใช้พระนางซูสีมากกว่า 20 ปี โดยเข้ามาในฐานะช่างทำผมที่ทำผมได้พอพระทัยพระนางเป็นที่สุด นิสัยเจ้าเล่ห์ ปรจบสอพลอ ชอบยุยงพระนางซูสีไทเฮา ชอบติดสินบนและชอบแอบลักเล็กขโมยน้อย

4. องค์ชายกง

ภาพที่ 4.36 : องค์ชายกง

“ไทเฮา ท่านช่างเกรี้ยวกราดขึ้นทุกวัน ฮ่องเต๋องค์เก่าทรงสั่งข้าไว้ให้ข้าคอยปรามท่าน แต่ข้าไม่เคยคิดจะใช้อำนาจนั้น แต่ว่าวันนี้ข้าจะขอใช้อำนาจนั้นแล้ว”

องค์ชายกง : The Empress Dowager ซูสีไทเฮา

พระอนุชาของจักรพรรดิเสียนเฟิง ที่เป็นบุคคลคนเดียวที่พระนางซูสีไทเฮาทรงเกรงพระทัยมากที่สุดเนื่องจากรู้จักกันมานานและองค์ชายกงทรงรู้จักประวัติของพระนางดี พระนางได้ กีดกันองค์ชายกงออกให้พ้นทางโดยการย้ายองค์ชายกงไปประจำยังชายแดนและดูแลเรื่องกระทรวงต่างประเทศ ทำให้ไม่มีเวลาที่จะทราบความเคลื่อนไหวของเมืองหลวง แต่เมื่อจักรพรรดิกังวลก็ทรงรับสั่งให้เดินทางกลับมาเพื่อช่วยเหลือพระองค์ แต่เมื่อเข้าที่ประชุม องค์ชายกงได้ทะเลาะกับพระนางซูสีอย่างหนักทำให้อาการป่วยกำเริบ และเสียชีวิตในเวลาต่อมา

5. หยงฉู่

ภาพที่ 4.37 : หยงฉู่

“ขุนนางที่มียศสูงทุกคนที่อาศัยอยู่ในเมืองหลวงต้องแสดงความจงรักภักดีต่อของเธอ
เพื่อรักษาอำนาจของพวกเขาไว้”

หยงหลู่ : The Empress Dowager ชูสีไทเฮา

แม่ทัพคนสนิทของพระนางชูสีไทเฮา ขุนนางรุ่นเก่า มีนิสัยประจบสอพลอ เห็นแก่ประโยชน์
ส่วนตัว เกรงว่าอำนาจของตนจะถูกถอด ดลนหาการปฏิรูปสำเร็จ จึงพยายามยุยงไทเฮาให้กลับ
เข้าเมืองหลวงยึดอำนาจจากฮ่องเต้เข้าปกครองประเทศดังเดิม

6. คังไหย่วเหวย

ภาพที่ 4.38 : คังไหย่วเหวย

“เราต้องเปลี่ยนแปลง โดยไม่ต้องนองเลือด”

คังไหย่วเหวย : The Empress Dowager ชูสีไทเฮา

นักปฏิรูปรุ่นใหม่ที่ปรึกษาในการปกครองของฮ่องเต้ สุขุมรอบคอบ มีปฏิภาณไหวพริบ ใช้
เหตุผลมากกว่าอารมณ์ ทำให้จักรพรรดิ นับถือในความคิดและมักจะเชื่อฟังเชื่อ อธิปไตยในความคิด
ของคังไหย่วเหวยเสมอมา

7. ถานซื่อถง

ภาพที่ 4.39 : ถานซื่อถง

“ธรรมเนียมและขุนนางโบราณคืออุปสรรค ไม่มีทางเลือก ต้องกำจัดทิ้งซะ ถ้าเราไม่ทำเขาสักวันเขาต้องทำเราแน่ๆ”

ถานที่อลัง : The Empress Dowager ชูสีไทเฮา

นักปฏิรูปรุ่นใหม่ มือขวาของคังโฮยวเหวย ลูกหลานขุนนางที่เกษียณ ราชการแล้ว นิสัยมูทะลุจุดัน อารมณ์ร้อน เขามี ความเชื่อมั่นว่า หากต้องปฏิรูป ประเทศ ต้องกำจัดคนรุ่นเก่าหัวโบราณไปให้หมด จึงทำให้เขาตัดสินใจวางแผนสังหารชูสีไทเฮา เพราะเชื่อว่าพระนางต้องพาประเทศจีนล่มจมอย่างแน่นอน สุดท้ายโดนหยวนซือไช่ หักหลัง และโดนประหารชีวิตในที่สุด

8. หยวนซือไช่

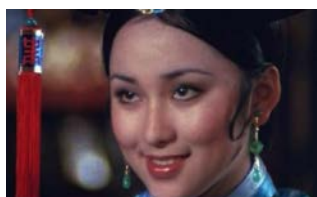
ภาพที่ 4.40 : หยวนซือไช่

“ข้าต้องทำเป็นสนับสนุนการปฏิรูป เวลาอยู่ต่อหน้าพระองค์ข้าต้องทำตัวให้ไปตามน้ำ ข้าหวังว่าท่านคงจะเข้าใจ”

หยวนซือไช่ : The Empress Dowager ชูสีไทเฮา

แม่ทัพที่มีผลงานดีเด่นในด้านการทหารตั้งแต่สมัยหนุ่มๆ เป็นที่ไว้วางใจของ จักรพรรดิ แต่แท้จริงแล้ว ลักษณะนิสัยเป็นพวกนกสองหัว อำนาจอยู่ที่ใครก็พัว อมจะอยู่ข้างคนนั้น หยวนซือไช่ เป็นผู้นำแผนการลอบสังหารไทเฮากราบหูล เพราะทราบดีว่ายังไงจักรพรรดิ กวังซวีที่เป็นคนอ่อนแอไม่มีทางเอาชนะพระนางชูสีไทเฮาได้ จึงตัดสินใจเข้าฝ่ายพระนางชูสีไทเฮา

9. สนมเงิน

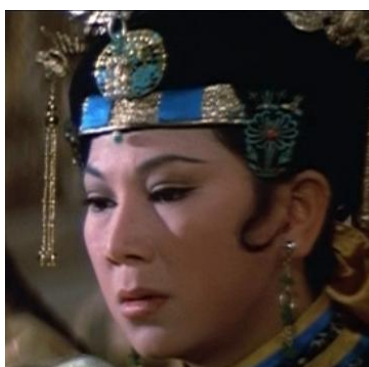
ภาพที่ 4.41 : สนมเงิน

“หม่อมฉันไม่ผิดหวังหรอกเพคะ ถึงจะถูกขังอยู่นี้หม่อมฉันก็ไม่ผิดหวัง ถึงยังไงหม่อมฉันก็
จะไม่มีการยอมหมดหวังแน่”

สนมเงิน : The Empress Dowager ชูสีไทเฮา

นางสนมผู้เป็นที่รักของจักรพรรดิถังจื่อ อายุเพียง 15 ปี นิสัยร่าเริง เป็นตัวของตัวเอง ชอบ
เล่นชก มักจะแต่งตัวเป็นผู้ชายอยู่บ่อยๆ และ ชอบเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ สนใจเรื่องต่างประเทศ
จักรพรรดิถังจื่อรับสั่งให้เข้าเฝ้าตลอดเวลา ทำให้พระนางชูสีไทเฮาไม่ค่อยพอพระทัย หลังจาก
เหตุการณ์ปฏิรูป โทษฐานที่สนมเงินมีส่วนสมรู้ร่วมคิดจึงต้องโทษโดนกักขังที่ตำหนักเย็นชั่วชีวิต

10. หรงลู่อองเฮา

ภาพที่ 4.42 : หรงลู่อองเฮา

“ใช้สิ หม่อมฉันไม่มีความสำคัญ”

หรงลู่อองเฮา : The Empress Dowager ชูสีไทเฮา

หรงลู่อองเฮาในจักรพรรดิถังจื่อ พระชันษามากกว่าจักรพรรดิ 2 ปี นิสัย คิดมาก หูเบา
อ่อนแอ ใจน้อย เนื่องจากเป็น พระนัดดาของพระนางชูสีไทเฮา เนื่องจาก เป็นพระญาติ กับ
จักรพรรดิถังจื่อจึงไม่ให้ความสำคัญฉันคนรัก ทำให้หรงลู่อองเฮาน้อยพระทัยตลอดเวลาและอิฉาสนม
เงินที่ได้ความรักจากจักรพรรดิ

11. องค์หญิงต้าเหลียง

ภาพที่ 4.43 : องค์หญิงต้าเหลียง

“ข้าว่าไทเฮาใจดีออกนะ แม้วพวกนั้นจะพยายามยุยง แต่ว่าไทเฮาทรงมีความคิดเป็นของตัวเอง”

องค์หญิงต้าเหลียง : The Empress Dowager ชูสีไทเฮา

หญิงสาวลึกลับ ซาติกำเนิดไม่แน่ชัด บุตรบุญธรรมของพระนางชูสีไทเฮา ฉลาด ปราดเปรี้ยว ว่องไว เป็นสาวทันสมัย ชอบแต่งกายเป็นชาวยุโรป มีความรู้เรื่องภาษาต่างประเทศ มักจะนำวิทยาการใหม่ๆจากต่างชาติมาทดลองใช้ในวังหลวง เช่น การถ่ายภาพ เป็นต้น

12. เกาเหลียงไช่

ภาพที่ 4.44 : เกาเหลียงไช่

“ถึงข้าจะถูกส่งมาเป็นสายก็รู้ผิดชอบ ยังไงข้าก็ไม่อาจทรยศชาติได้หรอก”

เกาเหลียงไช่ : The Empress Dowager ชูสีไทเฮา

ขันทีน้อยผู้ถวายเป็นขันทีจักรพรรดิ กวังซวี วัย 18 ปี มีน้ำใจ อ่อนน้อม ซื่อสัตย์ จงรักภักดีต่อราชวงศ์ กั๊กาญ เริ่มแรกเป็นสายลับรายงานความเคลื่อนไหวของจักรพรรดิแก่หลี่เฉียนหยิง แต่เมื่อทราบถึงสถานการณ์บ้านเมือง จึงเห็นใจจักรพรรดิและยินดีช่วยเหลือทุกทาง สุดท้ายยอมสละ

ชีวิตถวายฎีกาช่วยเหลือจักรพรรดิและประเทศจีนต่อไทเฮาจนต้องโทษประหาร วีรกรรม ที่กล้าหาญของชั้นที่น้อยเป็นที่จดจำต่อเหล่าชั้นที่และนางกำนัลในวังหลวง จนยกให้ชั้นที่น้อยเกาเหลียงไช้เป็นวีรบุรุษแก่เหล่าชั้นที่และนางกำนัล เนื่องจากเกาเหลียงไช้รับใช้และติดตามความเคลื่อนไหวทั้งไทเฮาและจักรพรรดิ เกาเหลียงไช้จึงเป็นตัวละครที่ บอกเล่าเรื่องราว พระนางซูสีไทเฮา และจักรพรรดิ กวังซวี ได้ดีที่สุด

6. มุมมอง (Point of View)

ภาพยนตร์เรื่อง *The Empress Dowager ซูสีไทเฮา ภาค 1* ใช้มุมมองการเล่าเรื่องผ่านบุรุษที่ 3 (The Third-Person Narrator) คือ ชั้นที่น้อย เกาเหลียงไช้ ซึ่งตัวละครนี้ไม่ปรากฏในประวัติศาสตร์ มุมมองจากเกาเหลียงไช้ ในฐานะ “พยาน” ที่พบเห็นและมีส่วนร่วมในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ชั้นที่น้อยเป็นผู้รับใช้ จักรพรรดิ กวังซวีอย่างใกล้ชิด และมีความจงรักภักดีต่อประเทศชาติราชวงศ์ ผู้ชมจะรู้จักพระนางซูสีไทเฮาผ่านความเข้าใจจากชั้นที่น้อย เรื่องราวของภาคนี้จบลงที่การเสียดสีชีวิตของชั้นที่น้อยเพื่อแสดงความจงรักภักดีต่อองค์จักรพรรดิและพระนางซูสีไทเฮา

ส่วนมุมมองในภาพยนตร์ *The Last Tempest ซูสีไทเฮา 2* ได้ใช้ มุมมองแบบผู้รอบรู้ (มุมมองแบบสายตาพระเจ้า) โดยเริ่มต้นเรื่องราวภาคนี้มีการบรรยาย เกริ่นนำเข้าเรื่อง และสรุปในตอนจบได้บรรเลงเพลงอุปรากรจีนชื่อ “อิงไถ” กล่าวถึงบทสรุปของ จักรพรรดิ กวัง ซวีที่ถูกขังไว้ยังพระราชวังอิงไถ ทุกคืนจะเฝ้ามอง ตำนกเียนที่อยู่ตรงข้ามซึ่งเป็นที่จองจำสนมเจินนางผู้เป็นที่รักห่างเพียงแม่น้ำขวางกั้นแต่ไม่มีวันเจอกันอีกเลย

7. การตั้งชื่อเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *The Empress Dowager* ตั้งชื่อตามลักษณะตัวละครเอกของเรื่อง *The Empress Dowager* หมายถึง ราชินีหม้าย ผู้กุมอำนาจปกครองของจีน เมื่อจักรพรรดิเริ่มว่าราชการได้โดยลำพัง พระนางได้ให้คำสัญญาเรื่องคืนอำนาจแต่แท้ จริงแล้วพระนางคืนเพียงแต่ใน

นามเมื่อเห็นจักรพรรดิทรงปกครองแบบไม่ได้ตั้งพระทัย จึงหาทางคุมอำนาจจักรพรรดิอีกครั้ง เป็นเหตุให้เกิดความวุ่นวายขึ้นในภาคที่ 2

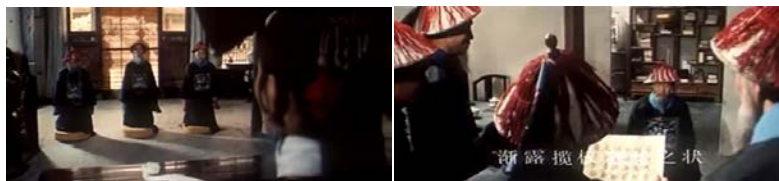
ในภาคที่ 2 คือ *The Last Tempest* ซึ่งหมายถึง เหตุการณ์จลาจลครั้งสุดท้าย ลักษณะการตั้งชื่อตรงตาม เนื้อเรื่องในภาค 2 กล่าวถึงการดำเนินการปฏิรูปประเทศโดยจักรพรรดิวงษ์ชวี แต่ถูกขัดขวางจากพระนางซูสีไทเฮาที่ไม่เห็นด้วยกับการเปลี่ยนแปลง จักรพรรดิไม่เข้มแข็งพอที่จะใช้อำนาจเด็ดขาด คณะปฏิรูปจึงวางแผนสังหารซูสีไทเฮา กลายเป็นการจลาจลภายในพระราชวัง ต้องห้าม ความวุ่นวายครั้งนี้ส่งผลให้จักรพรรดิวงษ์ชวีโดนยึดอำนาจและถูกกักขังตลอดกาล

ภาพยนตร์เรื่อง ซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi) (ปี 1988)

1. เนื้อเรื่อง

ปี ค.ศ.1894-1895 จีนประสบปัญหาการรุกรานจากญี่ปุ่น จีนพ่ายแพ้สงครามต่อญี่ปุ่น หลายเมืองในจีนโดนยึด ชาวบ้านอดอยาก เกิดการจลาจลวุ่นวายในเมือง จักรพรรดิวงษ์ชวีเล็งเห็นวิธีที่จะช่วยเหลือประเทศชาติได้คือ การปฏิรูป หลังจากปรึกษาคังโหว่เหวยจึงแนะนำให้เรียกตัวแทนที่เชื่อถือ รองผู้ว่าจากหนูนาน เข้าร่วมประชุมวางแผนการปกครองใหม่ ระหว่างทางที่ตัวแทนเดินทางไปกรุงปักกิ่ง เขาได้พบกับความยากลำบากของชาวบ้าน อดอยากจากภัยสงคราม ทำให้เขามีความมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือจักรพรรดิในการปฏิรูปประเทศให้ได้

ในขณะเดียวกัน ขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยม เห็นท่าที่จักรพรรดิที่จริงจัง ในการปฏิรูปประเทศ ก็กลัวว่าตนจะถูกถอดถอนจากตำแหน่งทำให้เสียผลประโยชน์จึงหาทางยับยั้งจักรพรรดิจึงเข้าเฝ้าพระนางซูสีไทเฮาซึ่งในขณะนั้นพระนางทรงวางมือจากการว่าราชการและเสด็จประทับยังพระราชวังฤดูร้อนแต่ยัง คุมอำนาจ ความเคลื่อนไหว ทุกอย่าง เนื่องจากจักรพรรดิต้องเข้าเฝ้าพระนางซูสีไทเฮาและรายงานความเป็นไปของราชการในทุกสัปดาห์ เมื่อไทเฮาทรงทราบถึงการปฏิรูป จึงมีคำสั่งให้ปลดผู้บัญชาการองหัวพระอาจารย์และเป็นผู้แนะนำให้จักรพรรดิรู้จักกับคังโหว่เหวย และย้ายขุนนางฝ่ายพระนางขึ้นเป็นผู้บัญชาการแทนเพื่อคานอำนาจกัน

ภาพที่ 4.45 : ปลดธงหัวพระอาจารย์ของจักรพรรดิ

ในปี ค.ศ. 1898 การมาของถ่านซื่อถง ทำให้จักรพรรดิที่จิตตกเนื่องจากไทเฮายังกุมอำนาจอยู่กลายเป็นที่กังวลใจมากขึ้นและเชื่อมั่นว่าประเทศ จีนจะสามารถพัฒนาสู่ความทันสมัยได้เนื่องจากชื่นชมในความคิดที่ก้าวหน้าความสามารถและเมตตาธรรมที่เป็นที่เลื่อมใส ของถ่านซื่อถง แต่ถึงอย่างไรก็ยังมี การปล่อยข่าวลือ โดยฝ่ายอนุรักษนิยม ว่าคังไฮยวเหวยจะผลักดันให้ถ่านซื่อถงเป็นประธานาธิบดี แต่ก็ไม่ได้ทำให้ถ่านซื่อถงท้อถอยเขายังมุ่งมั่นและเดินทางที่จะเคียงข้างจักรพรรดิเพื่อปฏิรูปประเทศ

ภาพที่ 4.46 : ขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยมขอร้องหน้าวังฤดูร้อน

เมื่อแผนปฏิรูปเริ่มขึ้น มีการปรับเปลี่ยนตำแหน่งเหล่าขุนนาง จักรพรรดิ ตรวจสอบการทำงานของแต่ละขุนนางเมื่อพบสิ่งทุจริตและการบริหารงานแบบเก่าจึงรับสั่งให้ถอดถอนขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยมจนหมดสิ้น ทำให้เหล่าขุนนางที่ถูกปลดไปเรียกร้องความเป็นธรรมจากพระนางซูสีไทเฮา อีกทั้งพระนางซูสีไทเฮา ทรงกริ้วและไม่เห็นด้วยเรื่อง การปฏิรูปประเทศ จึงกีดกันไม่ให้เหล่าคณะปฏิรูปพบกับจักรพรรดิ ทำให้เหล่าคณะปฏิรูปคิดหาทาง จนถ่านซื่อถงตัดสินใจบุกเดี่ยวไปหาหยวนซื่อไช่เพื่อวางแผนสังหารพระนางซูสีไทเฮา หากสำเร็จประเทศก็จะปลอดภัย หากไม่รอดถ่านซื่อถงอาสารับโทษด้วยตนเอง

ภาพที่ 4.47 : ตัดสินใจไปบ้านหยวนซื่อไช่

แต่แผนการไม่สำเร็จเมื่อหยวนซื่อไปทรยศทำให้เข้าฝ่ายปฏิรูปในครั้งแรก แต่แท้จริงแล้วมีสัมพันธอันดีกับนายพลหยงลู่ ทำให้นำความกราบทูลพระนางซูสีไทเฮาเรื่องแผนการสังหาร พระนางทรงกริ้วอย่างมาก บุกยึดวังหลวงยกเลิกแผนปฏิรูปแล้ว ะสั่งจับกุมคณะปฏิรูปทุกคนยกเว้นคังไห้วเหวยที่สามารถหนีไปได้ ถานซื่อถง เสียใจที่พลาดท่าหลงไว้ใจคนผิด เขาเป็นคนเดียวที่ไม่หนีตาย แต่กลับมอบตัวอย่างกล้าหาญ ต้องโทษประหารชีวิตในที่สุด การตายของถานซื่อถงถูกกล่าวขานเป็นตำนานแก่คนรุ่นหลังในความกล้าหาญ เสียสละ จง รักภักดีเพื่อจักรพรรดิและประเทศชาติ

ภาพที่ 4.48 : ฉากประหารถานซื่อถง

2. ยุคสมัย

เหตุการณ์ในเรื่องเกิดขึ้นในช่วง ค.ศ.1898 ยุคสมัยจักรพรรดิฉินฉี ช่วงเวลานั้นจีนพ่ายแพ้สงครามจากญี่ปุ่น ยุคที่บ้านเมืองประสบภัยอดอยากผลพวงจากสงคราม บ้านเมืองจึงแห้งแล้งและมักเกิดการจลาจลในตัวเมือง บรรยาการจึงเต็มไปด้วยความวุ่นวายส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงการปกครอง จักรพรรดิจึงต้องการปฏิรูปประเทศเพื่อให้ประเทศมีความเจริญทั้งด้านการเมืองและเศรษฐกิจ จึงดำเนินการปฏิรูป 100 วันขึ้น

ภาพที่ 4.49 : ฉากวังหลวงและห้องพระโรง

ภาพที่ 4.50 : สภาพบ้านเมืองโกลาหล

3. การสร้างปมขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *ซูสีไทเฮา Empress Dowager* ได้นำเสนอเรื่องราวผ่านปมความขัดแย้ง (Conflict) ดังนี้

ความขัดแย้งภายนอก

เกิดจากสงครามระหว่างจีนกับญี่ปุ่น เมื่อจีนพ่ายแพ้สงคราม ญี่ปุ่นเข้ายึดหลายเมืองในจีน ประเทศชาติเกิดความเสียหาย ทำให้จักรพรรดิมีความตั้งใจจะปฏิรูปประเทศ นำมาซึ่ง ความขัดแย้งระหว่างจักรพรรดิและพระนางซูสีไทเฮา

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล

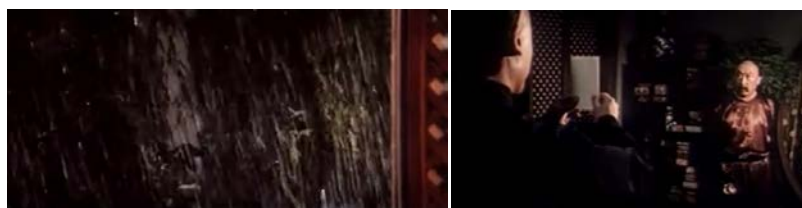
ความขัดแย้งระหว่างบุคคล คือ พระนางซูสีไทเฮา (ฝ่ายอนุรักษ์นิยม) กับ จักรพรรดิ กวังซวี (ฝ่ายคณะปฏิรูป) เนื่องด้วยจักรพรรดิต้องการปฏิรูปประเทศให้มีความทันสมัย แต่พระนางซูสีไทเฮาไม่ต้องการให้อำนาจของตนถูกโค่นล้มจึงกีดกันจักรพรรดิไม่ให้พบปะกับคณะปฏิรูปนำมาซึ่งความแตกหักของทั้ง 2 ฝ่าย

ภาพยนตร์เรื่อง *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager)* นำเสนอแก่นของการแย่งชิงอำนาจการปกครองในประวัติศาสตร์ราชวงศ์ชิงระหว่างฝ่ายปฏิรูปและพระนางซูสีไทเฮา ภายใต้เหตุการณ์แย่งชิงอำนาจยังมีขุนนางผู้เสียสละเพื่อให้บ้านเมืองเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น สุดท้ายต้องพ่ายแพ้ต่ออำนาจพระนางซูสีไทเฮา

4. เหตุการณ์สำคัญ

- ปฏิรูปร้อยวัน

ปี ค.ศ.1898 จักรพรรดิฉางชิวได้ดำเนินการปฏิรูปประเทศ มีคำสั่งให้ปลดขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยมทุกคน และมีพระประสงค์ที่จะเปิดตำหนักหมาจิ้งเพื่อเป็นที่ประชุมสำหรับคณะปฏิรูป ทำให้พระนางซูสีไทเฮาทรงกริ้วจึงกีดกันไม่ให้คณะปฏิรูปเข้าพบทั้งยังวางแผนจัดการจักรพรรดิ ทำให้จักรพรรดิหวาดกลัวเลยแอบส่งสารไปยังถานซื่อถงถึงเรือ อองราวต่างๆ ถานซื่อถงเห็นทางเดียวคือต้องกำจัดพระนางซูสีไทเฮา ประเทศถึงเดินหน้าต่อไปได้ จึงบุกเดี่ยวไปยังบ้านนายพลหยวนซื่อไช่ นายพลมากความสามารถเพื่อขอความช่วยเหลือ หยวนซื่อไช่ทำที่เป็นตกลงเพื่อแลกกับตำแหน่งที่ก้าวหน้าในอนาคต

ภาพที่ 4.51 : ถานซื่อถงไปบ้านหยวนซื่อไช่เพื่อวางแผนสังหารไทเฮา

แท้จริงแล้วหยวนซื่อไช่ทรยศและนำความเข้ากราบทูลไทเฮาทันที ทำให้ไทเฮาทรงกริ้วและเสด็จเข้ายึดวังหลวงในทันที ยุติการปฏิรูปประเทศที่เพิ่งดำเนินไปได้เพียง 100 วันเท่านั้น ส่งผลให้คณะปฏิรูปถูกจับและประหารชีวิต และพระนางซูสีไทเฮาขึ้นครองบัลลังก์อย่างเต็มตัวอีกครั้ง

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก

1. พระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.52 : พระนางซูสีไทเฮา

พระนางซูสีไทเฮาในช่วงวัยประมาณ 63 พรรษา วางมือจากการปกครองเกษียณตัวเอง ประทับยังพระราชวังฤดูร้อนแต่แท้จริงแล้วพระนางยังคงกุมอำนาจไว้โดยการส่งขุนนางคนสนิท ดำรงตำแหน่งสำคัญๆ และให้จักรพรรดิเสด็จมายังพระราชวังฤดูร้อนเพื่อเยี่ยมเยียนพระมารดาและ กราบทูลถึงความเคลื่อนไหวในการบริหารบ้านเมืองทุกสัปดาห์ ชีวิตหลังเกษียณของพระนางซูสี ไทเฮาชื่นชอบการเล่นไพ่ นกกระจอก หมากจุก ยาสูบ พระนางซูสีไทเฮาทรงสนับสนุนฝ่ายขุนนาง ออนุรักษนิยมเนื่องจากไม่ประสงค์ที่จะให้ประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงเพราะไม่พอพระทัยที่อำนาจ ถูกลดทอน

ภาพที่ 4.53 : พระนางซูสีไทเฮาในวัยเกษียณราชการ

ในภาพยนตร์เรื่อง ซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi) ผู้เล่าเรื่องได้สร้างตัวละครซูสีไทเฮา ให้ดูนิ่งๆ เยียบๆ เย็นชา แต่แฝงไปด้วยความน่าเกรงขาม เจ้าอารมณ์ เอาความคิดของตนเป็นที่ตั้ง ความโหดร้ายของพระนางซูสีไทเฮาได้นำเสนอในบางฉากเช่น เหตุการณ์ที่พระนางซูสีไทเฮา ทรงเล่นหมากจุกกับขันที เมื่อขันทีเล่น หมากจุก ชนะพระนางซูสีไทเฮา ทำให้พระนางทรงไม่ พอพระทัย ลีเลียนยงจึงทำโทษโดยการทุบตี แล้วสั่งโบยต่อหน้าเหล่านางสนมและนางกำนัลมากมาย ทั้งยังทรมานขันทีที่รับใช้ไม่ได้ตั้งพระทัยต่อหน้าพระพักตร์จักรพรรดิเพื่อเป็นการข่มขู่หาก จักรพรรดิกังวลวีบริหารงานออกนอกความ

ภาพที่ 4.54 : ลงโทษขันที

แม้จะปลดมานราชการเสด็จประทับยังพระราชวังฤดูร้อนแล้วแต่พระนางซูสีไทเฮายังคงทราบความเคลื่อนไหวภายในราชสำนัก จากเหล่าขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยมอย่างต่อเนื่อง แม้พระนางซูสีไทเฮาจะทรงตรัสกับเหล่าขุนนางทุกครั้งว่า “ข้าแก่แล้ว เหนื่อยแล้ว อยู่ที่นี่ก็สบายดี” แต่ก็ทรงเรียกจักรพรรดิมาว่ากล่าวตักเตือน ทั้งยังสั่งการปลดขุนนางและนำขุนนางฝ่ายตนเข้าแทรกแซง เมื่อแผนการของถานซื่อถงล่วงรู้ถึงพระนางซูสีไทเฮา ได้เสด็จกลับและยึดวังหลวงในทันที พระนางซูสีไทเฮาได้สั่งประหารถานซื่อถงและคณะปฏิรูปทุกคน ยึดอำนาจการปกครองคืนจากจักรพรรดิและขึ้นครองราชย์อย่างเต็มตัวอีกครั้ง แสดงให้เห็นถึงความเผด็จการของพระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.55 : ยึดอำนาจจากจักรพรรดิวังซวี

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่

2. ถานซื่อถง

ภาพที่ 4.56 : ถานซื่อถง

รองผู้ว่าจากมณฑลหูหนาน เป็นที่เลื่องลือเรื่องความสามารถ ความคิดที่ทันสมัย มีความมุ่งมั่นที่จะให้ประเทศจีนพัฒนาให้ทันสมัยเท่าเทียมต่างชาติ มีเมตตาธรรม รักความยุติธรรม กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว เสียสละเพื่อส่วนรวม จงรักภักดีต่อจักรพรรดิ หน้าที่ต่อประเทศชาติมาเป็นอันดับแรกเสมอ

3. จักรพรรดิกังซวี

ภาพที่ 4.57 : จักรพรรดิกังซวี

จักรพรรดิผู้อ่อนแอ เนื่องจากอยู่ในการควบคุมของพระมารดาซูสีไทเฮามาโดยตลอด แม้ได้ว่าราชการปกครองประเทศเต็มตัว แต่ก็ยังโดนพระนางซูสีไทเฮากุมอำนาจอยู่ พระองค์ทรงอ่อนแอและเกรงกลัวพระมารดาเป็นอย่างยิ่ง ขาดความมั่นใจในพระองค์เอง เมื่อพระนางซูสีไทเฮาทรงขัดขวางพระองค์มักจะหวาดกลัว จิตตก และไม่กล้าที่จะต่อต้านพระมารดา

4. หยวนซื่อไช้

ภาพที่ 4.58 : หยวนซื่อไช้

นายทหารฝีมือดี มากความสามารถ แต่นิสัยเป็นนกดสองหัว เจ้าเล่ห์ ทระยศหักหลัง เห็นประโยชน์ส่วนตนเป็นใหญ่ ทำที่ว่าอยู่ฝ่ายจักรพรรดิวงจวิ้แต่ก็ ได้สานสัมพันธ์ กับนายพลหยงลู่ หยวนซื่อไช้เป็นผู้ที่นำความแผนการสังหารไทเฮาไปกราบทูลพระนางซูสีไทเฮา ทำให้การปฏิรูปประเทศยุติลง

5. หยงลู่

ภาพที่ 4.59 : หยงลู่

นายพลคนสนิทของพระนางซูสีไทเฮา เป็นขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยม เจ้าเล่ห์ เห็นแก่ตัว กลัวว่าผลประโยชน์ของตนจะถูกกลืนรอน จึงคอยกราบทูลไทเฮาเรื่องความเคลื่อนไหวของฝ่ายปฏิรูป เพื่อให้ไทเฮาคู่มครองฝ่ายตน

6. มุมมอง

มุมมองที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่องนี้ เป็นมุมมองแบบผู้รอบรู้ (สายตาพระเจ้า) เริ่มต้นเกริ่นนำถึงบรรยากาศสภาพบ้านเมืองของประเทศจีนในขณะนี้ นทำให้ผู้ชมเข้าใจถึงเรื่องราวสถานการณ์ในเรื่องได้อย่างรวดเร็วและชัดเจน การดำเนินเรื่องทำให้เห็นถึงอารมณ์จิตใจความรู้สึก ความคิด การตัดสินใจ ของตัวละครทุกตัวอย่างเด่นชัด

นอกจากนี้ยังมีมุมมองจาก ถานชี่เอ็ง เป็นมุมมองของผู้เล่าเรื่องในฐานะตัวละครในเรื่อง ถานชี่เอ็งเห็นสภาพบ้านเมืองที่บอบช้ำจากทั้งสงครามและระบอบการปกครอง ผู้คนอดอยาก และเห็นว่าบ้านเมืองต้องพังพินาศหากพระนางซูสีไทเฮายังกุมอำนาจอยู่

7. การตั้งชื่อเรื่อง

การตั้งชื่อเรื่องของภาพยนตร์ *Empress Dowager Cixi* ตั้งชื่อเรื่องตามลักษณะตัวละครหลัก คือ พระนางซูสีไทเฮา เป็นราชินีหม้ายผู้กุมชะตาชีวิตประเทศจีน

ภาพยนตร์เรื่อง *Empress Dowager ซูสีไทเฮา* (ปี 1988)

1. เนื้อเรื่อง

ปีที่ 3 ในรัชสมัยจักรพรรดิถงจื้อ ภายใต้การว่าราชการหลังม่านโดยพระนางซูสีไทเฮาและพระนางซูอันไทเฮา จีนสามารถปราบกบฏไท่ผิงได้สำเร็จ ภายใต้การนำทัพของนายพลเจิ้งกั๋วผ่านสร้างความสุขแก่ราชวงศ์และประเทศชาติเป็นอย่างยิ่ง ขณะนั้นจักรพรรดิน้อยมีพระชนมายุเพียง 8 พรรษา เป็นวัยเล่นชน อยากรู้อยากเห็นตามประสาเด็กน้อย พระนางซูสีไทเฮาจึงกวัดขั้นเข้มงวดเป็นพิเศษ ทั้งยังให้อันเต๋อไห่ขันทีคนสนิทคอยสอดส่องดูแล ทำให้จักรพรรดิน้อยไม่พอพระทัย มีเพียงพระนางซูอันไทเฮาที่คอยอนุญาติให้ทำตามพระทัยเนื่องจากเห็นว่าพระองค์ยังทรงพระเยาว์เกินกว่าที่จะเรียนรู้งานราชการ

ภาพที่ 4.60 : พระนางชูสีไทเฮาทรงตำหนักจักรพรรดิน้อยที่เล่นชน

เวลาผ่านไปจักรพรรดิน้อยโตเป็นหนุ่ม ทรงเบื่อหน่ายที่พระมารดาทรงเข้มงวดในการว่าราชการ อีกทั้งยังไม่พอพระทัยที่ได้รับข่าวลือที่พระนางชูสีไทเฮาและอันเตอไห่ลักลอบมีสัมพันธ์กัน จักรพรรดิเก็บความเจ็บแค้นนี้ไว้ตลอดมาเพื่อรอวันสังหารอันเตอไห่ และโอกาสก็มาถึง เมื่อพระนางชูสีไทเฮาเห็นควรแก่การจัดงานอภิเษกสมรสแก่จักรพรรดิ อันเตอไห่ได้ที่ขออนุญาตพระนางชูสีไทเฮาเดินทางไปยังเมืองหลวงโดยอ้างว่าจะหาแพรพรรณที่ดีที่สุดเพื่อมาตัดฉลองพระองค์ถวายจักรพรรดิและองค์ไทเฮาทั้ง 2 พระองค์

ภาพที่ 4.61 : ขบวนเดินทางของอันเตอไห่นำฉลองพระองค์พระนางชูสีไทเฮามาแอบอ้างเพื่อรับสินบนจากชาวบ้าน

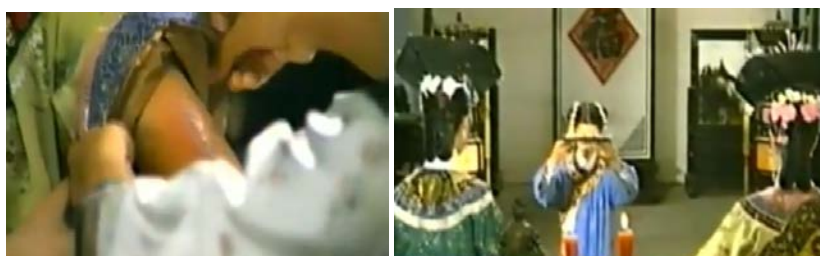
อันเตอไห่จัดขบวนเดินทางอย่างยิ่งใหญ่ทั้ง นำธงและฉลองพระองค์ของพระนางชูสีไทเฮามาเป็นใบเบิกทางในการเดินทางทั้งยังรับสินบนจากชาวบ้าน ความทราบถึงจักรพรรดิถึงจี้พระองค์จึงมีรับสั่งให้ประหารชีวิตอันเตอไห่ทันทีเนื่องจากกฎของวังหลวงกำหนดชัดเจนว่าห้ามขันท้อคนนอกวัง อีกทั้งอันเตอไห่ยังทำผิดกฎหมาย ดัดด้วยการนำพระนางชูสีไทเฮาไปแอบอ้างสร้าง ความเสียหายแก่ราชวงศ์ อันเตอไห่จึงโดนประหารชีวิตที่เมืองชิงหนาน

ภาพที่ 4.62 : อันเตอไห่โดนประหาร

พระนางซูสีไทเฮาทราบดีว่าการตายของอันเตอไห่ผู้มีส่วนร่วมครั้งนี้ นอกจากจักรพรรดิต้องเป็นพระนางซูอันไทเฮาและองค์ชายกงอย่างแน่นอน พระนางเก็บความคับแค้นไว้ในใจ หากหากำจัดองค์ชายกง แต่ไม่สามารถทำได้เนื่องจากองค์ชายกงมีสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ หากขาดองค์ชายกงความสัมพันธ์กับต่างชาติที่เป็นไปได้ดีในตอนี้ต้องมีปัญหาแน่นอน และหากพระนางเป็นคนสั่งปลด องค์ชายกงต้องแวงกัดพระนางแน่นอน จึงยืมมือพระนางซูอันไทเฮาในการสั่ง องค์ชายกงเหลือแต่เพียงกระทรวงต่างประเทศ

อีกหนึ่งความกังวลของพระนางซูสีไทเฮาคือ ฎีกาลับ ที่จักรพรรดิเสียนเฟิงได้ประทานแก่พระนางซูอันไทเฮาก่อนสิ้นพระชนม์ พระนางซูสีไทเฮาจึงออกอุบาย ฉ้อฉลเนื้อตนเองปรุงยาอายุวัฒนะแก่พระนางซูสีไทเฮา ทำให้พระนางซูอันไทเฮาหมดความแคลงใจในตัวพระนางซูสีไทเฮา จึงทำลายฎีกาลับทันที เพื่อสร้างความเชื่อมั่นซึ่งกันและกัน แต่นางกำนัลของพระนางซูอันไทเฮาสังเกตเห็นท่าที่ผิดปกติของพระนางซูสีไทเฮาจึงนำกระดาษอีกใบมาทำลายแทนฎีกาลับและเก็บฎีกาไว้กับตัวรอเวลาเพื่อช่วยเหลือพระนางซูอันไทเฮา

ภาพที่ 4.63 : ทำลายฎีกาลับ

เวลาอภิเษกมาถึงจักรพรรดิถึงจื่อทรงพอพระทัยและเลือกนางอาลู่ทที่พระนางซูอันไทเฮาทรงสรรหามาให้เป็นสองเฮา สร้างความไม่พอใจแก่พระนางซูสีไทเฮาเป็นอย่างมาก พระนางซูสีไทเฮาจึงหันไปเข้มงวดการว่าราชการมากขึ้น จักรพรรดิถึงจื่อรู้สึกเบื่อหน่าย เคร่งเครียด ต้องการอิสระ องค์ชายปาเจิน (บุตรชายของค์ชายกง) พระสหายจึงชักชวนจักรพรรดิถึงจื่อออกเที่ยวหอนางโลมเพื่อคลายเครียด ทำให้พระองค์ทรงติดพระทัยและออกเที่ยวเตร่แทบทุกคืนจนบางวันไม่ออกว่าราชการ ในที่สุดพระองค์ก็ประชวรด้วยโรคซิฟิลิส

ภาพที่ 4.64 : จักรพรรดิเที่ยวเตร่หอนางโลม

อาการของจักรพรรดิทรุดลงเรื่อยๆ ทำให้พระนางซูสีไทเฮาคิดจะแต่งตั้งรัชทายาทต่อทันที แต่อาลู่ทสองเฮาทรงตั้งครวรรค์ จักรพรรดิจึงเขียนฎีกาแต่งตั้งอาลู่ทสองเฮาเป็นไทเฮาและว่าราชการ พระนางซูสีไทเฮาจัดการทำลายฎีกา และทำร้ายสองเฮาทันที จักรพรรดิพยายามเข้าช่วยเหลือแต่ไม่สำเร็จ พระองค์สิ้นพระชนม์ต่อหน้าพระมารดาและสองเฮาทันที

ภาพที่ 4.65 : จักรพรรดิถึงจื่อสิ้นพระชนม์

พระนางซูสีไทเฮาจึงแต่งตั้ง ไล้เฉียน (ต่อมาคือ จักรพรรดิถังจื่อ) เป็นจักรพรรดิองค์ต่อไป ท่ามกลางการคัดค้านของเหล่าขุนนาง หลังประการแต่งตั้งจักรพรรดิพระนางซูอันไทเฮาจึงทักท้วง แต่พระนางซูสีไทเฮาไม่สนพระทัยทั้งยังแสดงอำนาจบาตรใหญ่ ทำให้พระนางซูอันไทเฮาทราบว่าที่ผ่านมาพระนางซูสีไทเฮาใช้อุบายหลอกให้พระนางยอมทำลายฎีกาแล้ว พระนางซูอันไทเฮา

ตรอมใจ อีกทั้งพระนางซูสีไทเฮาได้วางยาพิษในอาหารถวายพระนางมาเป็นเวลานาน นางกำนัลจึงนำฎีกาที่ซ่อนไว้มอบแก่องค์ชายกงเพื่อช่วยพระนางซูอันไทเฮา แต่ระหว่างทางพระนางซูสีไทเฮาได้จัดการฆ่าปิดปากและทำลายฎีกาทิ้ง เมื่อกำจัดเสี้ยนหนามได้อำนาจการว่าราชการทั้งหมดจึงตกอยู่แก่พระนาง

ภาพที่ 4.67 : พระนางซูสีไทเฮาว่าราชการเพียงลำพัง

2. ยุคสมัย

เหตุการณ์ในภาพยนตร์เกิดขึ้นใน สมัยจักรพรรดิถังจื้อ ตั้งแต่ปี ค .ศ.1864 – 1875 ในรัชสมัยจักรพรรดิถังจื้อ บ้านเมืองสุขสงบเนื่องจากไร้ภัยสงคราม อีกทั้งยังสามารถปราบกบฏไต้หวันได้สำเร็จ ความสัมพันธ์กับต่างชาติเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นหลังจากฟื้นตัวจากสงคราม การสร้างฉากจึงเน้นถึงภายในพระราชวัง การว่าราชการการปกครองหลังม่านของพระนางซูสีไทเฮาและพระนางซูอันไทเฮา

ภาพที่ 4.68 : บรรยากาศพระราชวังต้องห้าม

ภาพที่ 4.69 : การเจริญสัมพันธ์ไมตรีกับต่างชาติ

3. การสร้างปมขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *Empress Dowager* ชูสีไทเฮา ได้นำเสนอเรื่องราวผ่านปมความขัดแย้ง (Conflict) ดังนี้

ความขัดแย้ง คู่แรกเป็นความขัดแย้งระหว่าง จักรพรรดิถังจื้อและอันเต๋อไห่ ชั้นที่คนสนิทของพระนางชูสีไทเฮา เนื่องด้วยอันเต๋อไห่ชอบประจบสอพลอพระนางชูสีไทเฮา จึงมักจะอาสาดูแลองค์จักรพรรดิ ไม่ว่าจะพระองค์จะทำอะไร จึงอยู่ในสายตาพระนางชูสีไทเฮาตลอด จักรพรรดิถังจื้อหาทางกำจัดอันเต๋อไห่ตลอดมา อีกทั้งได้รับข่าวลือเรื่องที่อันเต๋อไห่ลักลอบเป็นชู้กับพระนางชูสีไทเฮา นำความความอับอายมาสู่ราชวงศ์ เมื่ออันเต๋อไห่ทำผิดกฎวังหลวงจักรพรรดิถังจื้อจึงสั่งประหารทันที

ความขัดแย้งคู่ต่อมา เป็นความขัดแย้งระหว่าง พระนางชูสีไทเฮา กับ พระนางซูอันไทเฮา เนื่องจากพระนางซูอันไทเฮามีตำแหน่งเป็นฮ่องเฮาสูงสุด พระนางซูอันไทเฮายังมีฎีกาลับที่จักรพรรดิเสียนเฟิงประทานไว้ก่อนสิ้นพระชนม์ อำนาจฝ่ายในจึงตกอยู่กับพระนางซูอันรวมทั้งการเลี้ยงดูจักรพรรติด้วย ทั้งยังตามพระทัยจักรพรรดิทำให้ จักรพรรดิรักพระนางซูอันมากกว่าเมื่อจักรพรรดิเข้าพิธีอภิเษก พระองค์ทรงเลือกของเฮาที่พระนางซูอันจัดสรรไว้ให้ ทำให้พระนางไม่พอใจเป็นอย่างมาก เหตุการณ์แตกหักเมื่อจักรพรรดิถังจื้อ องค์ชายกง และพระนางซูอันไทเฮา รับสั่งประหารอันเต๋อไห่ชั้นที่คนสนิทของตน พระนางชูสีไทเฮาจึงคิดหาวิธีกำจัดฎีกาลับ เพื่อจะได้กำจัดพระนางซูอันไทเฮาอย่างง่ายดาย

ภาพยนตร์เรื่อง *Empress Dowager* ชูสีไทเฮา ดำเนินเรื่องราวตามแก่นเรื่องประเภท อำนาจ (Power) การแย่งชิงอำนาจของพระนางชูสีไทเฮา ความขัดแย้งระหว่างที่ราชาราชการหลังม่าน เมื่อสิ้นจักรพรรดิถงจื้อ พระนางชูสีไทเฮาต้องการชิงอำนาจภายในราชสำนักมาเป็นของตนแต่เพียงผู้เดียว

4. เหตุการณ์สำคัญ

- สั่งหารอันเต๋อไห่

ภาพที่ 4.70 : ขบวนเรืออันเต๋อไห่

ขั้นที่คนสนิทของพระนางชูสีไทเฮา อาศัยว่าตนเป็นคนโปรดจึงประพฤติผิดกฎของพระราชวัง อาศัยช่วงเตรียมงานอภิเษกสมรส ขออนุญาตพระนางชูสีไทเฮาออกนอกวังหลวงเพื่อหาแพรรณมาตัดเป็นฉลองพระองค์ ถวายแด่จักรพรรดิและไทเฮา อันเต๋อไห่ได้ที่จัดขบวนเดินทางยิ่งใหญ่แอบอ้างชื่อพระนางชูสีไทเฮา ทั้งยังนำเหล่าภรรยา และนางกำนัลเดินทางไปด้วยระหว่างทางได้ชูตรีบชาวบ้านที่ยังรับสินบน จักรพรรดิถงจื้อ เห็นเป็นโอกาสดี จึงนำเรื่องนี้หารือกับพระนางชูอันไทเฮาและองค์ชายกง เรื่องกำจัดอันเต๋อไห่ เนื่องจากข่าวลือระหว่างพระนางชูสีไทเฮากับอันเต๋อไห่เริ่มแพร่สะพัดนำความอับอายสู่ราชวงศ์ จักรพรรดิถงจื้อจึงรับสั่งสั่งหารอันเต๋อไห่ โดยไม่ทราบทูลพระนางชูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.71 : ประหารอันเตอไห่

- จักรพรรดิถึงจ้อสวรรคต

จากความเบื่อบ่ายในการว่าราชการ อีกทั้งพระมารดา ยังเข้มงวดกวดขัน พระจักรพรรดิ จึงรู้สึกไม่เป็นอิสระ องค์ชายปาเจินพระสหายจึงชักชวนจักรพรรดิให้เสด็จไปยังหอนางโลมเพื่อเป็นการคลายเครียด นานเข้าจักรพรรดิถึงจ้อทรงติดพระทัย ถึงขั้นไม่ยอมเข้าว่าราชการ ในที่สุด พระองค์ประชวรด้วยโรคซิฟิลิส ก่อนสิ้นพระชนม์พระองค์ได้มอบฎีกาแต่งตั้งอาลู่ เทอฮองเฮาที่กำลังตั้งครรภ์ว่า ราชการหลังม่านจนกว่ารัชทายาทจะบรรลุนิติภาวะ แต่โดนพระนางซุสีไทเฮา ชัดขวาง ทำลายฎีกาและทำร้ายฮองเฮา ต่อหน้าพระพักตร์ จักรพรรดิถึงจ้อ พยายามเข้าช่วยเหลือ ฮองเฮาแต่ไม่สำเร็จพระองค์สิ้นพระชนม์ทันที เมื่อไรซึ่งจักรพรรดิ อาลู่เทอฮองเฮาหมดกำลังใจที่จะมีชีวิตต่อไป นางตัดสินใจฆ่าตัวตายเพื่อติดตามจักรพรรดิ

ภาพที่ 4.72 : จักรพรรดิถึงจ้อก่อนสิ้นพระชนม์

ภาพที่ 4.73 : อาลู่เทอฮองเฮาตัดสินใจกินยาพิษ

- ทำลายฎีกาลับ

ย้อนกลับไปเมื่อก่อนที่จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต พระองค์แคลงใจในตัวของพระนางซูสีไทเฮา จึงประทานฎีกาลับแก่พระนางซูอันไทเฮา โดยมีใจความว่า “หากสนมเย่เหอนาลาไม่ทำตามกฎมณเฑียรบาลให้จับสนมรับโทษทันที” เป็นเหตุให้พระนางซูสีไทเฮาเกรงกลัวพระนางซูอันไทเฮาตลอดมา พระนางจึงหาทางจัดการกับฎีกาลับ ด้วยการทำให้พระนางซูอันไทเฮาเชื่อพระทัย พระนางซูสีได้เตือน เนื้อตัวเองเพื่อปรุงยาอายุวัฒนะถวายแก่พระนางซูอันไทเฮา เมื่อพระนางซูอันไทเฮาทราบจึงเสียพระทัยที่ระแวงพระนางซูสีไทเฮาตลอดมา พระนางจึงจัดการทำลายฎีกาลับเพื่อเป็นการตอบแทนที่พระนางซูสีเสียสละเพื่อพระนางซูอันมาโดยตลอด

ภาพที่ 4.74 : พระนางซูอันไทเฮารับสั่งให้ทำลายฎีกาลับ

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก

1. พระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.75 : พระนางซูสีไทเฮา

“คนควรฆ่าต้องฆ่า ควรประหารต้องประหาร ควรชดใช้ก็ต้องชดใช้ ”

พระนางซูสีไทเฮา : Empress Dowager ซูสีไทเฮา

มเหสีรองในจักรพรรดิเสียนเฟิง มารดาจักรพรรดิถงจื้อ มีหน้าตาที่งดงามเป็นที่โดดเด่นฉลาด มีไหวพริบ อารมณ์ร้าย มีเล่ห์เหลี่ยม จอมบงการวางแผน รู้เท่าทันเกมการเมือง ลูก่ออำนาจคาดหวังให้จักรพรรดิเติบโตเป็นจักรพรรดิผู้ยิ่งใหญ่ในอนาคตจึงคอยพริ้วสอน เคี้ยวเข็ญ เข้มงวดจนจักรพรรดิทงจื้อไม่พอพระทัยและเบื่อหน่าย เมื่อจักรพรรดิถงจื้อสวรรคตความเหี้ยมโหดเข้าครอบงำ พระนางกำจัดผู้ที่ขัดขวางพระนางอย่างเลือดเย็น

ในตอนต้น ผู้เล่าเรื่องได้นำเสนอภาพตัวละครซูสีไทเฮาที่เข้มงวด กับจักรพรรดิน้อยถงจื้อไม่ว่าจักรพรรดิจะเล่นตามประสาเด็กน้อย พระนางซูสีก็จะคอยเรียกมาตำหนิ ตักเตือนตลอดจนอบรมสั่งสอน ในส่วนราชสำนักพระนางซูสีไทเฮาได้ทรงปกครอง ทรงปกครองบ้านเมืองวางรากฐานที่แข็งแกร่งสามารถปราบกบฏผมยวาทที่เป็นปัญหาเรื้อรังมาอย่างยาวนานได้สำเร็จ ทั้งนี้เจริญสัมพั นธ์ไมตรีกับต่างชาติ เพื่อบ้านเมืองสุขสงบ เพื่อบุคคลที่จักรพรรดิถงจื้อขึ้นครองราชย์จะได้ไม่เกิดปัญหา

“เจ้าลืมแล้วรีไรงว่าเจ้าเป็นใคร ไม่รู้ว่าเรื่องเล็กหรือเรื่องใหญ่ แค่นี้เจ้าก็แบ่งแยกไม่ออกช่างเหลวไหลจริงๆ เมื่อเจ้าโตขึ้นจะเป็นฮ่องเต้ได้หรือ วันๆข้าเห็น้อยแทบแย่ เรื่องในราชสำนักข้าก็ ต้องดูแล ข้าทำเพื่อใครละ ไม่ใช่เพื่อเจ้าหรือหรือ เพราะเจ้าต้องปกครองต้าชิง”

พระนางซูสีไทเฮา : Empress Dowager ซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.76 : ความสามารถในการเล่นดนตรีและร้องเพลง

พระนางซูสีไทเฮายังมีความสามารถในการเล่นกู่เจิงและร้องเพลง ในฉากหนึ่งของภาพยนตร์ที่พระนางซูสีไทเฮาได้ หวนรำลึกถึงความหลังครั้งยังเป็นสนมจากการบรรเลงเพลงและขับร้องอย่างไพเราะจับใจและอีกหนึ่งกิจกรรมที่พระนางทรงโปรดปรานคือการชมอุปรากรจีน ไม่ว่าจะเทศกาลรื่นเริงใด ใดๆพระนางก็ต้องบรรจุกิจกรรมชมอุปรากรจีนลงไปด้วย หากพระนางระบุว่าอยากชมเรื่องอะไร คณะนักแสดงต้องเล่นได้ในทันที

ภาพที่ 4.77 : ชมอุปรากรจีน

แม้จะดำรงตำแหน่งไทเฮา เป็นพระมารดาจักรพรรดิ ได้ว่าราชการครองอำนาจเพื่อพระโอรสในอนาคต เหมือนว่าชีวิตของพระนางจะแสนวิเศษ แต่ในพระทัยลึกๆพระนางซูสีไทเฮายังคงอิจฉาพระนางซูอันไทเฮาที่มีตำแหน่งเหนือกว่าพระนางเพียงเพราะเป็นน้องสาวของจักรพรรดิเสียนเฟิง แม้จะคอยปลอบใจตนเองอยู่เรื่อยมา แต่ก็ไม่สามารถปิดบังกับอันเตอไห่ซึ่งสนิทจ่อมเจ้าเล่หู่ที่คอยยุยงพระนางซูสีไทเฮาได้เลย อันเตอไห่ทั้งคอยประจบสอพลอ ยุยง กระทั่งทำเรื่องผิดร้ายแรงคือลักลอบเป็นชู้กับพระนางซูสีไทเฮา จนข่าวลือแพร่พรายถึงจักรพรรดิ ซูอันไทเฮา และองค์ชายกง เมื่ออันเตอไห่โดนประหาร พระนางซูสีไทเฮา ทั้งกริ้ว เจ็บแค้น อับอาย พระนางบันดาลโทษะทำลายข้าวของจนแตกหักเสียหาย ตั้งพระทัยว่าจากนี้จะแก้แค้นผู้ที่อยู่เบื้องหลังการตายของอันเตอไห่ให้จงได้

ภาพที่ 4.78 : อันเตอไห่จ่อมยุยง

ภาพที่ 4.79 : พระนางซูสีไทเฮาบันดาลโทษ

ความโหดร้าย เลือดเย็นเข้ามาแทนที่พระนางซูสีไทเฮาเมื่อทรงทราบอาการประชวรของ จักรพรรดิฉินตี้ พระนางทรงทำลายลายพระหัตถ์ของจักรพรรดิที่ทรงแต่งตั้งอาลู่เท่อของเฮาเป็น ไทเฮาว่าราชการหลังม่านหลังจากที่พระองค์สิ้นพระชนม์ไปแล้ว พระนางซูสียังทำร้ายอาลู่เท่อของเฮาที่ทรงตั้งครมภ์ต่อหน้าพระพักตร์จักรพรรดิฉินตี้

ภาพที่ 4.80 : ทำลายลายพระหัตถ์จักรพรรดิฉินตี้

ภาพที่ 4.81 : ทำร้ายอาลู่เท่อของเฮา

ภาพที่ 4.82 : สังหารนางกำนัลผู้เก็บฎีกาลับจักรพรรดิเสียนเฟิง

“อีกไม่นานฮ่องเต้คนใหม่ก็จะขึ้นครองราชย์แล้ว เรื่องต่างๆข้าเตรียมทางหมดแล้ว ทุกอย่างไม่เปลี่ยนแปลง ”

พระนางซูสีไทเฮา : Empress Dowager ซูสีไทเฮา

ผู้เล่าเรื่องได้สร้างตัวละครซูสีไทเฮาให้มีความต้องการอำนาจ จิตใจเหี้ยมโหด ฆ่าคนอย่างเลือดเย็น เมื่อสิ้นจักรพรรดิถงจื้อ พระนางซูสีไทเฮาสั่งหารนางกำนัลที่จัดเก็บฎีกาลับของพระนางซูอันไทเฮาอย่างเลือดเย็น เมื่อกำจัดฎีกาแล้วพระนางซูสีไทเฮาสามารถเหิมเกริมกับพระนางซูอันไทเฮา นางค่อยๆวางยาพิษในอาหารให้อันไทเฮาเสวยทุกวันจนร่างกายพระนางซูอันไทเฮาอ่อนแอ และสิ้นพระชนม์ในที่สุด พระนางซูสีไทเฮานำใจเถียน พระนัดดาของพระนางเองขึ้นครองราชย์เป็นจักรพรรดิถงชวี หลังมาน ราชการมีเหลือเพียงพระนางซูสีไทเฮาเพียงพระองค์เดียวว่าราชการอย่างมีความสุขไม่ต้องกังวลว่าใครจะคอยแย่งชิงอำนาจจากพระนางไป

2. พระนางซูอันไทเฮา

ภาพที่ 4.83 : พระนางซูอันไทเฮา

“ข้าเพิ่งได้ยินว่า เจ้าเพิ่งเชือดเนื้อต้มยาเพื่อให้ข้าดื่ม จนอาการข้าหายดี ข้าต้องขอบคุณเจ้าถึงจะถูกละ นับจากนี้เราต้องร่วมแรงร่วมใจกันเหมือนพี่น้องจริงๆซะแล้ว ”

พระนางซูอันไทเฮา : Empress Dowager ซูสีไทเฮา

มเหสีเอกในจักรพรรดิเสียนเฟิง สง่า ทรงมีเมตตา อ่อนโยน ไม่ทันเล่ห์เหลี่ยมและตามพระทัยโดยเฉพาะกับจักรพรรดิ มีอำนาจสูงสุดในวังหลวงพระนาง จึงถือตัวถือศักดิ์ เนื่องจากไม่ถนัดการว่าราชการจึงขาดความมั่นใจ ไม่ทันเกมการเมือง และไม่กล้าตัดสินใจเพียงลำพัง จึงพึ่งพาและเชื่อฟังพระนางซูสีไทเฮาเป็นส่วนใหญ่

ผู้เล่าเรื่องได้สร้างตัวละครซุอันไทเฮาเป็นตัวละครเทียบเคียงกับพระนางซุสีไทเฮา ทรงดำรงตำแหน่งไทเฮาเช่นเดียวกัน มีภาระหน้าที่เดียวกัน แต่ซุอันไทเฮาทั้งโอบอ้อมอารี มีเมตตา รักและเอ็นดูพระนางซุสีไทเฮาเหมือนน้องร่วมสายเลือด แต่พระนางซุสีไทเฮาไร้ซึ่งความเมตตาปราณีอย่างที่พระนางซุอันไทเฮามี มีหน้าซำยังอิจฉาริษยาพระนางซุอันไทเฮาที่ทรงเป็นสองเฮา ทั้งที่พระนางซุสีไทเฮาทรงเป็นถึงพระมารดาขององค์รัชทายาท ทำได้เพียงรอเวลากำจัดซุอันไทเฮาตลอดมา แค่เพียงพระนางซุอันไทเฮาเห็นถึงความเสียสละของพระนางซุสีไทเฮาที่เชือดเนื้อต้มยา ก็ยอมที่จะทำลายฎีกาเพื่อตอบแทนน้ำใจอันใหญ่หลวงครั้งนี้ แต่นั่นเป็นแผนการชั่วร้ายที่ซุสีไทเฮาวางไว้แต่แรกมองความเมตตา อ่อนโยนของพระนางซุอันไทเฮาเป็นจุดอ่อนแทนที่จะมองเป็นบุญคุณอันใหญ่หลวงสามารถเกื้อกูลได้ในภายภาคหน้า เมื่อไรฎีกา ซุอันไทเฮาก็ไร้ประโยชน์ พระนางซุอันไทเฮาต้องทุกข์ทรมานจากการรับสารพิษทีละน้อยที่ผสมในอาหารจนถึงพระชนม์ชีพในที่สุด

ภาพที่ 4.84 : ซุสีไทเฮาค่อยวางยาพิษในอาหารให้ซุอันไทเฮา

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่

3. จักรพรรดิถังจื่อ

ภาพที่ 4.85 : จักรพรรดิถังจื่อ

“ข้าไม่สนใจ ข้าไม่ใช่เด็กแล้ว ตอนนี้ข้าไม่ได้แล้วละ”

จักรพรรดิฉินตี้ : Empress Dowager ซูสีไทเฮา

รัชทายาทเพียงพระองค์เดียวของจักรพรรดิเสียนเฟิงกับสนมเย่เหอนาลา ขึ้นครองราชย์ต่อจากพระจักรพรรดิเสียนเฟิงด้วยพระชนมายุเพียง 5 พรรษา อ่อนแอ ไม่มีความมั่นใจ เปื่อหน่วยการปกครอง เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ต้องการอิสระ อยากรู้ อยากลอง หมกมุ่นทางเพศ พอได้รับการชักชวนจากพระสหายให้เที่ยวหอนางโลมจึงติดพระทัยสุดท้ายประหารด้วยโรคซิฟิลิส

4. อันเตอไห่

ภาพที่ 4.86 : อันเตอไห่

“พระองค์ทรงอยู่ในพระราชวังต้องการอะไรก็ได้อยู่แล้ว หากไม่พอพระทัยอะไรบอกหม่อมฉันเลยเพคะ หม่อมฉันจะหามาให้”

อันเตอไห่ : Empress Dowager ซูสีไทเฮา

ชั้นที่คนสนิทของพระนางซูสีไทเฮา ประจบสอพลอ เล่นชู้กับพระนางซูสีไทเฮา มากด้วยเล่ห์เหลี่ยม มักใหญ่ใฝ่สูง สอดรู้สอดเห็นมักจะนำเรื่องจักรพรรดิกราบทูลไทเฮา ถือว่าเป็นคนสนิทของไทเฮาจึงใช้อำนาจในทางมิชอบ สุดท้ายโดนประหารชีวิตเนื่องจากทำผิดกฎวังหลวง

5. องค์ชายกง

ภาพที่ 4.87 : องค์ชายกง

“พระนางปลดตำแหน่งของข้าได้ แต่ปลดความเป็นอ๋องของข้าไม่ได้หรอก”

องค์ชายกง : Empress Dowager ชูสีไทเฮา

พระอนุชาของจักรพรรดิเสียนเฟิง มีความสามารถในด้านต่างประเทศ มักใหญ่ใฝ่สูง ต้องเข้าฝ่ายพระนางชูสีไทเฮาเพื่อจะมีตำแหน่งต่อไปทั้งยังผูกขาดอำนาจกับต่างชาติเพื่อไม่ให้ไทเฮาสั่งปลดจากตำแหน่ง

6. อาลู่เท่ฮองเฮา

ภาพที่ 4.88 : อาลู่เท่ฮองเฮา

“หม่อมฉันรักษาพระโอรสไว้ไม่ได้ หม่อมฉันขอไปพร้อมฝ่าบาท”

อาลู่เท่ฮองเฮา : Empress Dowager ชูสีไทเฮา

ฮองเฮาในจักรพรรดิฉื่ออ๋องโยน อ่อนน้อมถ่อมตน ซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อจักรพรรดิ คุณแลจักรพรรดิจนวาระสุดท้ายของชีวิตโดยไม่รังเกียจโรคภัย จนอาลู่เท่ฮองเฮาติดโรคมาร่วม สุดท้ายไม่สามารถรักษาตำแหน่งแกร์ชทายาทจักรพรรดิฉื่ออ๋องไว้ได้ นางจึงตัดสินใจกินยาพิษฆ่าตัวตายตามจักรพรรดิฉื่ออ๋องไป

6. มุมมอง

ในภาพยนตร์เรื่อง *Empress Dowager Xiaoshi* (ปี 1988) ใช้มุมมองแบบผู้รอบด้านในการนำเสนอเรื่องราวของพระนางชูสีไทเฮา ในตอนต้นและตอนจบเรื่องปรากฏน้ำเสียงผู้เล่า (ผู้รอบด้าน) เกริ่นนำประวัติศาสตร์จีนยุคราชวงศ์ชิงตอนปลาย บอกถึงยุคสมัยและเหตุการณ์หลักๆ ทาง

ประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นภายในเรื่อง ทำให้ผู้ชมเข้าใจความรู้สึก ความคิด การตัดสินใจของตัวละคร ทุกตัวไปพร้อมๆกัน และเห็นถึงพัฒนาการของตัวละครทุกตัว เข้าใจเรื่องราวอย่างลำดับขั้นตอน

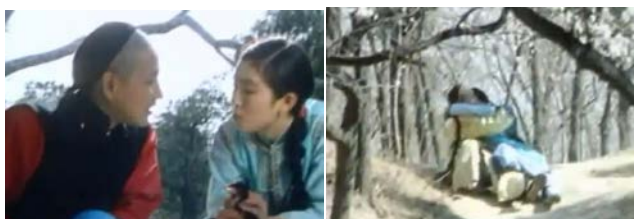
7. การตั้งชื่อเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *Empress Dowager* ชูสีไทเฮา ตั้งชื่อเรื่องตามลักษณะตัวละครหลัก ราชินี หมายถึง ตามความหมายของชื่อ Empress Dowager จึงหมายถึงพระนางชูสีไทเฮา ราชินีหม้ายผู้อยู่เบื้องหลังการปกครองประเทศจีน

ภาพยนตร์เรื่อง The Empress Dowager (一代妖后) ชูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหน็ด มังกร(ปี 1989)

1. เนื้อเรื่อง

เรื่องราวเกิดขึ้นในยุคสมัยจักรพรรดิฉินตี้ โดยมีพระนางชูสีไทเฮาและพระนางซูอันไทเฮา ว่าราชการกำกับหลังม่าน ยุคนั้นประเทศจีนสามารถปราบกบฏไท่ผิงจนหมดสิ้นโดยแม่ทัพเจิ้งกั๋ว ผ่านสร้างคามยินดีแก่ราษฎรซึ่งเป็นอย่างยิ่ง จักรพรรดิฉินตี้โตเป็นหนุ่มวัยรุ่นเริ่มสนใจเรื่องเพศมากขึ้น จักรพรรดิน้อยตกหลุมรักก๊วยเหลียนนางกำนัล ความเคลื่อนไหวทุกอย่างเกี่ยวกับจักรพรรดิทราบถึงพระนางชูสีไทเฮาโดยอันเตอไห่ขันทีคนสนิท ทำให้พระนางชูสีไทเฮาเข้มงวดกับจักรพรรดิมากขึ้น สร้างความแค้นเคืองแก่พระองค์เป็นอย่างมาก อีกทั้งอันเตอไห่เป็นขันทีแต่เพียงกาย เขาสะสมภรรยาไว้มากมายนอกวังหลวง ทั้งยังเป็นชู้กับพระนางชูสีไทเฮา ทำให้จักรพรรดิตั้งมั่นที่จะฆ่าอันเตอไห่ให้จงได้

ภาพที่ 4.89 : ก๊วยเหลียนกับฝ่าบาทพลอดรักกัน

พระนางซุสึไทเฮาคิดกำจัดก๊วยเหลียน อันเตอไห่ จึงจัดการจับตัว ก๊วยเหลียนมาแต่งงานกับตน แต่ก๊วยเหลียนไม่ยินยอมจึงโดนส่งไปยังช่องกลายเป็นผู้หญิงโคมเขียว ในขณะที่จักรพรรดิหนุ่มเริ่มเบื่อหน่ายการปกครองที่มีพระมารดาคอยกำกับจึงคิดบวระณะพระราชวังฤดูร้อน เพื่อเป็นของขวัญแก่พระมารดาเพื่อให้พระนางทั้ง 2 วางมือจากการว่าราชการ อีกทั้งยังออกเที่ยวเตร่ตามหอนางโลมเพื่อตามหาก๊วยเหลียนตามคำชักชวนขององค์ชายเงินพระสหาย

ภาพที่ 4.90 : จักรพรรดิถึงจ้อออกเที่ยวหอนางโลม

เมื่ออันเตอไห่ นำความกราบทูลพระนางซุสึไทเฮา ทำให้พระนางซุสึไทเฮาจัดงานอภิเษกสมรสแก่จักรพรรดิ อันเตอไห่ได้ขออนุญาตออกนอกเมืองโดยอ้างว่าออกไปหาผ้าที่ดีที่สุดเพื่อมาตัดฉลองพระองค์แก่จักรพรรดิและไทเฮา ทั้งนี้การออกนอกวังของชั้นนั้นเป็นกฎต้องห้าม อีกทั้งอันเตอไห่ได้จัดขบวนแห่ยิ่งใหญ่ในการเดินทางทั้งยังรับสินบนมากมาย ระหว่างเดินทางจากการอ้างตนเป็นคนของวังหลวง จักรพรรดิเห็นเป็นโอกาสดีที่จะกำจัดอันเตอไห่ จึงมีราชโองการให้ประหารอันเตอไห่ทันที

ความพยายามที่จะตามหาก๊วยเหลียนของจักรพรรดิยังไม่ลดละพระองค์ เสด็จไปยังทุกช่องในเมืองหลวงแต่ก็ไร้เงานางก๊วยเหลียนจนพระองค์ประชวรติดโรคซิฟิลิสจากหญิงงามเมือง เมื่อพระนางซุสึไทเฮาทราบเรื่องทรงกริ้ว กล่าวโทษว่าเป็นความผิดของอาลู่เท่เอ๋ ฮองเฮาและทำร้ายฮองเฮา ต่อหน้าจักรพรรดิจนจักรพรรดิพยายามเข้าช่วยเหลือจนอาการทรุดฉับพลันสิ้นพระชนม์ทันที

ภาพที่ 4.91 : จักรพรรดิถึงจ้อประชวรโรคซิฟิลิส

พระนางซูอันไทเฮาเข้ามาเห็นเหตุการณ์ทั้งหมด พระนางกล่าวโทษพระนางซูสีไทเฮาและคิดจะใช้ฎีกาขับที่องค์จักรพรรดิเสียนเฟิงประทานให้ก่อนสวรรคต จัดการกับพระนางซูสีไทเฮา แต่พระนางซูสีไทเฮาใช้มารยาบป็นน้ำตาให้เห็นแก่ช่วงเวลาเลวร้ายที่เคยฝ่าฝืนมาด้วยกัน พระนางซูอันไทเฮาพระทัยอ่อนลง อีกทั้งพระนางได้ออกอุบายใช้เนื้อตัวเองปรุงยาแก่พระนางซูอันไทเฮา ทำให้พระนางซูอันไทเฮาตัดสินใจทำลายฎีกาขับทันทีเพื่อตอบแทนพระนางซูสีไทเฮา

หลังจากจักรพรรดิดึงจื่อสิ้นพระชนม์ อาลู่ เทอฮองเหาคิดฆ่าตัวตายตาม เมื่อพระนางซูสีไทเฮาทราบเรื่องจึงรับสั่งให้ทหารนำร่างนางดึงลงมาจากหอคอยสูง โดยที่พระนางเป็นคนออกคำสั่งสั่งทหารเองต่อหน้าทหารและเหล่านางสนมนางกำนัลมากมาย

ภาพที่ 4.92 : สั่งทหารอาลู่เทอฮองเหา

2. ยุคสมัย

เหตุการณ์ในภาพยนตร์เกิดขึ้นใน สมัยจักรพรรดิถังจื่อ ตั้งแต่ปี ค .ศ.1864 – 1875 เหตุการณ์ทั้งหมดของภาพยนตร์เรื่องนี้เกิดขึ้นในพระราชวังต้องห้าม กรุงปักกิ่ง ในรัชสมัยจักรพรรดิถังจื่อ บ้านเมืองสุขสงบเนื่องจากไร้ภัยสงคราม อีกทั้งยังสามารถปราบกบฏไท่ผิงได้สำเร็จ บ้านเมืองเข้าสู่ภาวะสงบสุข ต่างจากวังหลวงที่มีการแย่งชิงอำนาจอยู่ตลอดเวลา

ภาพที่ 4.93 : บรรยายพระราชวังต้องห้าม

3. การสร้างความขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง The Empress Dowager (一代妖后) ชูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร ได้นำเสนอเรื่องราวผ่านปมความขัดแย้ง (Conflict) ดังนี้

พระนางชูสีไทเฮา กับ จักรพรรดิฉินเจี๋ย เนื่องจากด้วยพระนางชูสีไทเฮาทรงเข้มงวดกับ จักรพรรดิฉินเจี๋ยในการครองราชย์ ทำให้ทรงไม่พอพระทัยเป็นอย่างมาก เป็นเหตุให้จักรพรรดิฉินเจี๋ย เข้าหาพระนางชูอันไทเฮามากกว่า พระองค์หาทางกันพระมารดาออกจากพระองค์ โดยมีรับสั่งให้ บูลงพระราชวังฤดูร้อนเพื่อ ถวายเป็นของขวัญแก่พระนางชูสีไทเฮาและพระนางชูอันไทเฮา เพื่อ เป็นที่ประทับใจพระนางทั้งสองวางมือจากการว่าราชการ อีกทั้งยังส่งเหล่าขันทีมาคอยควบคุม ชีวิตส่วนพระองค์ และกีดกันความรัก ระหว่างพระองค์กับก๊วยเหลียนนางกำนัล อีกทั้งเมื่อพระ จักรพรรดิอภิเษกสมรสก็ทรงกีดกันพระจักรพรรดิจากพระนางอาลู่ของเฮาเพียงเพราะไม่พอ พระทัยที่จักรพรรดิเลือกของเฮาที่พระนางไม่ได้จัดเตรียมไว้ให้ พระองค์จึงออกเที่ยวเตร่หอนางโลม และตามหาก๊วยเหลียน ซึ่ง อันเตอไห่คอยสอด ดส่องดูแลความเคลื่อนไหวและกราบทูลพระนางชูสี ไทเฮาตลอดเวลาทำให้จักรพรรดิฉินเจี๋ยไม่พอพระทัยเป็นอย่างมากนำมาสู่ความขัดแย้งระหว่าง จักรพรรดิและอันเตอไห่

จักรพรรดิฉินเจี๋ย กับ อันเตอไห่ อันเตอไห่ขันทีคนสนิทของพระนางชูสีไทเฮาคอยประจบ สอพลอพระนางโดยการรายงานความ เคลื่อนไหวของจักรพรรดิทำให้จักรพรรดิโดนพระนางชูสี ไทเฮาดำหนดักเตือนในพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมอยู่บ่อยๆทำให้จักรพรรดิกับพระนางชูสีไทเฮา ต่าง ฝ่ายต่างขุ่นเคืองพระทัยกัน ซ้ำร้ายอันเตอไห่ยังเป็นซุ้รักของพระนางชูสีไทเฮา ทำให้จักรพรรดิฉินเจี๋ย แค้นเคืองและหาทางที่จะกำจัดอันเตอไห่ให้ได้ เวลานั้นมาถึงเมื่ออันเตอไห่เดินทางไปต่างเมืองซึ่ง ผิดกฎของวังหลวง เมื่อจักรพรรดิทรงทราบจึงออกคำสั่งแก่เจ้าเมืองหูหนาน ประหารชีวิตอันเตอไห่ ทันทีที่จับตัวได้

ภาพยนตร์เรื่อง ชูสีไทเฮา นางพญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร นำเสนอเรื่องราวของ อำนาจ ชูสี ไทเฮา ต้องการควบคุมจักรพรรดิ ฉินเจี๋ยเพื่อรักษาบัลลังก์ รักษาอำนาจไว้กับพระนางเอง เห็นถึง

ความร้ายกาจของพระนางซุสีไทเฮา เมื่อจักรพรรดิถงจื้อสวรรคต พระนางซุสีไทเฮาจัดการยึดอำนาจและขึ้นปกครองประเทศอีกครั้ง หากใครขัดขวางนางกำจัดศัตรูอย่างโหดเหี้ยม

4. เหตุการณ์สำคัญ

- สังหารอันเตอไห่

ภาพที่ 4.94 : เหตุการณ์จับตัวอันเตอไห่

อันเตอไห่ขันทีคนสนิทพระนางซุสีไทเฮา มักใหญ่ใฝ่สูง เอาอกเอาใจพระนางซุสีไทเฮาเพื่อใช้อำนาจในทางมิชอบ อันเตอไห่มักจะทำผิดกฎวังหลวงเป็นประจำ คอยสอดส่องความเคลื่อนไหวของจักรพรรดิถงจื้อเพื่อนำกราบทูลไทเฮา อีกทั้งยังลักลอบมีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับพระนางซุสีไทเฮา สร้างความคับแค้นพระทัยแก่จักรพรรดิเป็นอย่างยิ่ง อันเตอไห่ใช้ช่วงเวลาเตรียมงานอภิเษกสมรส ขออนุญาตไ้ไทเฮาออกนอกวังอ้างว่าตนจะสรรหาแพรวพรรณเพื่อนำไปตัดฉลองพระองค์มาถวาย เขาจัดขบวนเดินทาง อย่างยิ่งใหญ่ทั้งยังรับสินบนและขูดรีดเงินทองจากชาวบ้านโดยอ้างชื่อพระนางซุสีไทเฮา ความทราบถึงจักรพรรดิ พระองค์เห็นเป็นโอกาสดีที่จะกำจัดอันเตอไห่ จึงออกคำสั่งแก่เจ้าเมืองหูหนานประหารอันเตอไห่ทันทีที่จับตัวได้ จากเหตุการณ์นี้เสมือนเป็นการหักหลังพระนางซุสีไทเฮาทำให้เพิ่มรอยร้าวในความสัมพันธ์ระหว่างจักรพรรดิถงจื้อและซุอันไทเฮา

- จักรพรรดิถึงจ้อสวรรคต

ภาพที่ 4.95 : จักรพรรดิถึงจ้อสิ้นพระชนม์ขณะพยายามช่วยเหลือของเธอ

ความเบื่อหน่ายที่พระมารดาทรงเคียดแค้นในการว่าราชการ ทั้งยังกุมอำนาจในการปกครองไว้ที่พระนางทั้งหมด เมื่อจักรพรรดิมีความรักพระนางยังทรงกีดกันก๊วยเหลียนให้ออกห่างจากจักรพรรดิ เมื่อพระองค์ได้รับการชักชวนจากอง ค์ชายฉฉินให้ออกเที่ยวตามหอนางโลม อีกทั้งพระองค์ทรงทราบข่าวว่าก๊วยเหลียนถูกส่งไปเป็นโสเภณีอยู่ที่หอนางโลมแห่งหนึ่ง พระองค์จึง เสด็จไปตามหอนางโลมอยู่บ่อยๆโดยหวังว่าจะโชคดีพบก๊วยเหลียน เวลาผ่านไปพระองค์ประชวรด้วยโรคบุรุษ(โรคซิฟิลิส) ช้ำยังทำให้พระนางอาลู่เท่อของเธอติดโรคไปด้วย พระนางซูสีไทเฮาทราบเรื่องจึงโทษว่าเป็นความผิดของสองเฮา พระนางจึงทำร้ายอาลู่ เท่อสองเฮา จักรพรรดิซึ่งเห็นเหตุการณ์ได้พยายามเข้าขัดขวาง แต่ไม่สามารถช่วยได้พระองค์สิ้นพระชนม์ ต่อหน้าพระนางซูสีไทเฮา อาลู่ เท่อสองเฮาและเหล่านางสนมทันที พระองค์สวรรคตในวันที่ 12 มกราคม ค.ศ.1875

- ทำลายฎีกาลับ

ภาพที่ 4.96 : พระนางซูอันไทเฮาทำลายฎีกาลับต่อหน้าพระนางซูสีไทเฮา

หลังจากจักรพรรดิถึงจ้อสวรรคต พระนางซูอันไทเฮา ได้กล่าวโทษพระนางซูสีไทเฮาที่มีพระทัยโหดร้าย ทำร้ายสองเฮาทั้งที่ยังทรงพระครรภ์ทายาท พระนางซูอันไทเฮาจึงคิดที่จะใช้ฎีกาลับที่

จักรพรรดิเสียนเฟิงประทานไว้ก่อนสิ้นพระชนม์ พระนางซูสีไทเฮาได้ฟังดังนั้นจึงเปรยถึงความหลังที่เคยร่วมฝ่าฟันอุปสรรคกันมา พระนางซูสีเองก็เสียพระทัยไม่แพ้กัน พระนางซูสีเป็นลมแน่นิ่งไป พระนางซูอันจึงทราบทั่วว่า แท้จริงแล้วพระนางซูสีได้ปรุงยาอายุวัฒนะโดยได้เชื่อนเนื้อตนเองลงไป ด้วย พระนางซูอันรู้สึกผิดที่คิดใช้ฎีกาทำลายพระนางซูสี จึงทำลายฎีกาต่อหน้าพระนางซูสีทันที เพื่อแสดงถึงความเชื่อใจและตอบแทนที่พระนางซูสีทรงเสียสละเพื่อพระนางซูอันมากเพียงนี้ แสดงให้เห็นถึงความเจ้าเล่ห์ของพระนางซูสีไทเฮาที่ต้องการกำจัดฎีกาลับ ยอมลงทุนเจ็บตัวเพียงน้อยนิดจุดอ่อนของพระนางซูอันไทเฮาเพื่อให้ตนเองครอบครองอำนาจได้โดยที่ไม่มีสิ่งใดมาขัดขวางอีกต่อไป

5. การสร้างตัวละคร

การสร้างตัวละครพระนางซูสีไทเฮาในภาพยนตร์เรื่อง The Empress Dowager (一代妖后) ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหน็ดเหนื่อย ผู้เล่าเรื่องได้สร้างตัวละครคู่ตรงข้ามกับพระนางซูสีไทเฮา คือ พระนางซูอันไทเฮา นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มเติมเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสมัยจักรพรรดิถงจื้อเพื่อให้เห็นถึงภาพลักษณ์ของพระนางซูสีไทเฮา

ตัวละครหลัก

1. พระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.97 : พระนางซูสีไทเฮา

ภาพยนตร์เรื่อง ชูสีไทเฮา นางพญาหงส์ยอมเหนือมังกร นำเสนอเรื่องราวทางประวัติศาสตร์สมัยจักรพรรดิถังจื้อก่อนสวรรคต ขณะนั้นพระนางชูสีไทเฮามีพระชนมายุประมาณ 35-40 พรรษา ดำรงตำแหน่งไทเฮาตะวันตก ว่าราชการหลังม่านจักรพรรดิถังจื้อร่วมกับ พระนางชูอันไทเฮา จึงมีอำนาจสูงสุดในราชสำนัก การสร้างตัวละครชูสีไทเฮาในภาพยนตร์ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะนิสัยของพระนางที่ รักสวยรักงาม เจ้าอารมณ์ เจ้าระเบียบ เอาแต่พระทัย โหดร้ายถึงขั้นอำมหิต โดยการนำเสนอผ่านการกระทำของตัวละคร พระนางจะลงโทษขันที นางกำนัล กระทั่งขุนนางทันทีที่ทำให้พระนางไม่พอพระทัย หรือแม้แต่การยุยงจากอันเต๋อไห่ขันทีคนสนิท ก็สามารถทำให้พระนางไม่พอพระทัยขุนนางบางคนได้ เช่น เหตุการณ์เตรียมงานฉลองวันคล้ายวันประสูติ มีขุนนางแอบนำถ้วยชามเครื่องปั้นดินเผาที่ทำขึ้นใหม่ 1 ชุด มาทดแทนชุดที่เสียหายไป อันเต๋อไห่ได้ที่ประจบจึงกราบทูล ทำให้พระนางไม่พอพระทัย สั่งประหารขุนนางและผู้เกี่ยวข้องทันที

ภาพที่ 98 : ตรวจสอบตราเครื่องปั้นดินเผาสำหรับงานฉลองวันพระราชสมภพ

ภาพยนตร์ได้ขยายส่วน เหตุการณ์ การสวรรคตของจักรพรรดิถังจื้อ และสังหารอาลู่เท่อฮองเฮา ความเหี้ยมโหดของพระนางชูสีไทเฮา จากความไม่พอพระทัยที่จักรพรรดิทรงเลือกอาลู่เท่อเป็นฮองเฮาทั้งได้รับคำยุยงจากเหล่าบรรดาสนม ทำให้พระนาง ชูสีไทเฮา กล่าวโทษ อาลู่เท่อฮองเฮาที่พระจักรพรรดิประชวรด้วยโรคซิฟิลิส ทรงทำร้าย ทูบตี เหยียบท้องอาลู่เท่อฮองเฮาทั้งที่ยังทรงพระครรภ์ต่อหน้าพระพักตร์จักรพรรดิถังจื้อเป็นเหตุให้จักรพรรดิสิ้นพระชนม์ทันที

ภาพที่ 4.99 : ทำร้ายอาลู่เท่อฮองเฮา

ภาพที่ 4.100 : สंहาราลู่อุ่เทอของเฮา

“นางอยากตายเหรอก งั้นข้าจะช่วยสงเคราะห์เอง”

พระนางชูสีไทเฮา : ชูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร

เมื่อสิ้นจักรพรรดิถงจี้ อาลู่อุ่เทอของเฮาตัดสินใจตัดสินพระทัยฆ่าตัวตาย แต่ พระนาง ชูสีไทเฮา ทราบเรื่อง จึงจับาลู่อุ่เทอของเฮามาทรมานแล้วทรง เป็นผู้ออกคำสั่งสังหาราลู่อุ่เทอของเฮา นิ่งมอง พระนางาลู่อุ่เทอของเฮาสิ้นพระชนม์อย่างเลือดเย็น

2. ชูอันไทเฮา

ภาพที่ 4.101 : พระนางชูอันไทเฮา

ไทเฮาตะวันออก จิตใจดี มีเมตตา โอบอ้อมอารี มองโลกในแง่ดี คอยให้กำลังใจจักรพรรดิ ถงจี้ ทำให้จักรพรรดิ สบายพระทัยที่จะ เข้าหาพระนางชูอันไทเฮามากกว่าพระนางชูสีไทเฮา ทรง ว่าราชการร่วมกับพระนางชูสีไทเฮาแต่เนื่องจากไม่มีความรู้ด้านการปกครองอีกทั้งไม่มีความ เด็ดขาดในการตัดสินใจ พระนางจึงไว้พระทัยให้พระนางชูสีไทเฮาตัดสินใจตัดสินพระทัยมากกว่า

ผู้เล่าเรื่องได้สร้างตัวละครพระนางชูอันไทเฮา เป็นตัวละครคู่ตรงข้ามกับพระนางชูสีไทเฮา เพื่อให้เห็นภาพความแตกต่างระหว่างตัวละครทั้ง 2 อย่างชัดเจน ตัวละครทั้งสองดำรงตำแหน่งไท

เฮาได้รับการปฏิบัติอย่างเท่าเทียมกัน แต่ลักษณะนิสัยแตกต่างกันโดยสิ้นเชิง แม้พระนางซุสึไทเฮามีคุณสมบัติที่เหมาะสมที่จะเป็นนักปกครองมากกว่า แต่ พระนางซุสึไทเฮาไร้ซึ่งความอ่อนโยนเมตตา จากเหตุการณ์เตรียมงานฉลองวันพระราชสมภพพระนางซุอันไทเฮาทรงคัดค้านการประหารขุนนางเนื่องจาก ทรงเห็นเป็นเรื่องเล็กน้อย รวมถึงเหตุการณ์ทำร้ายอาลู่เท่ของเฮา จากความอ่อนแอ มองโลกในแง่บวก ทั้งยังสนับสนุนจักรพรรดิถงจี้จื่อ ทำให้พระนางซุสึไทเฮา มองจุดนี้เป็นข้อดีอย่างยิ่ง ใช้เป็นโอกาสในการทำลายพระนางซุอันไทเฮาให้พ้นทางเพื่อจะได้ครองอำนาจแต่เพียงผู้เดียว

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่

3. อันเต๋อไห่

ภาพที่ 4.102 : อันเต๋อไห่

ชั้นที่คนสนิทของพระนาง ซุสึไทเฮา เป็นชั้นที่แต่เพียงกาย มีภรรยามากมายอยู่นอกวังหลวง สะสมเงินทองจากการรับใช้ไทเฮาแล้วนำไปปรนเปรอเหล่าภรรยา เจ้าเล่ห์ วาจาอ่อนหวาน ช่างเอาใจ ชอบสอดรู้สอดเห็น ประจบสอพลอ มักใหญ่ใฝ่สูง ทั้งยังเป็นชู้กับพระนางซุสึไทเฮา อันเต๋อไห่มักอาศัยอำนาจของพระนางซุสึไทเฮาออกคำสั่งในทางมิชอบ อาศัยความเป็นคนสนิทของไทเฮาอวดแบ่งอำนาจใส่ทุกคนไม่เว้นแม้กระทั่งจักรพรรดิถงจี้จื่อ ทำให้พบจุดจบอันน่าเวทนา

4. จักรพรรดิถังจื่อ

ภาพที่ 4.103 : จักรพรรดิถังจื่อ

จักรพรรดิน้อย อ่อนแอ ทรงเอาแต่พระทัย เปื้อนนายพระมารดาที่คอยกวดขัน บงการ กีดกันพระองค์ทั้งเรื่องการปกครองและเรื่องส่วนพระองค์ ทำให้พระองค์เป็นเด็กน้อยที่ต้องการอิสระ อยากหลุดจากกฎข้อบังคับต่างๆ มีชีวิตเป็นของพระองค์เอง เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ทำให้พระองค์สนพระทัยเรื่องเพศตรงข้าม เมื่อ ได้รับการยุยงจากพระสหายทำให้พระองค์ทรงหมกมุ่น จนติดโรคซิฟิลิส สิ้นพระชนม์

5. กุ้ยเหลียน

ภาพที่ 4.104 : กุ้ยเหลียน

นางกำนัลในวังหลวง อ่อนน้อม ถ่อมตน ตกหลุมรักจักรพรรดิถังจื่อตั้งแต่แรกเห็น เนื่องจากโดนกีดกัน อันต่อให้จึงจับนางแต่งงานกับตนและส่งไปเป็นโสเภณี ทำให้นางกลายเป็นคนสิ้นหวัง กร้านโลก มองโลกในแง่ร้าย เจ้าอารมณ์

6. อาลู่เท่ของเฮา

ภาพที่ 4.105 : อาลู่เท่ของเฮา

ฮองเฮาในจักรพรรดิฉินตี้ โดยนางอาลู่เท่นั้นพระนางซูสีไทเฮาทรงจัดเตรียมไว้ให้ ทำให้พระนางซูสีไทเฮาไม่พอพระทัยพระนางอาลู่เท่ รักและซื่อสัตย์ต่อจักรพรรดิ อ่อนน้อม ถ่อมตน อายุไล่เลี่ยกับองค์จักรพรรดิ ไร้เดียงสา เข้าใจถึงความเจ็บปวดของจักรพรรดิ มัก ชวนจักรพรรดิเล่นขนแบบเด็กๆ เพื่อเป็นการผ่อนคลาย ทำให้ พระนางซูสีไทเฮาไม่พอพระทัย เพราะเห็นว่าวางตัวไม่เหมาะสม สุดท้ายสิ้นพระชนม์จากการโดนพระนางซูสีไทเฮาสั่งหาร

6. มุมมอง

ในภาพยนตร์ เรื่อง *The Empress Dowager* ซูสีไทเฮา พญาหงส์ ย่อมเหนือมังกร ใช้มุมมองแบบผู้รู้รอบด้านและมุมมองผู้รู้เหตุการณ์ เป็นมุมมองของชั้นที่ในฐานะตัวละคร และพยายามรู้เห็นในการนำเสนอเรื่องราวของพระนางซูสีไทเฮา ในตอนต้นและตอนจบเรื่องปรากฏน้ำเสียงผู้เล่า (ผู้รู้รอบด้าน) กล่าวถึงยุคสมัยและเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นในประเทศจีน ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวและพัฒนาการตัวละครไปพร้อมๆกัน

อีกหนึ่งมุมมองที่เข้ามาเป็นส่วนขยายเหตุการณ์ภายในวังหลวงให้ชัดเจนยิ่งขึ้น คือ มุมมองจากผู้รู้เหตุการณ์ คือ มุมมองจากชั้นที่น้อยเสี่ยวลี่จื่อ ชั้นที่ น้อยที่อันเต๋อให้ส่งมาให้ คอยรับใช้จักรพรรดิอย่างใกล้ชิด ทั้งยังเป็นพยานรู้เห็นในเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นในเรื่อง

7. การตั้งชื่อเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *The Empress Dowager* (一代妖后) ชูสีไทเฮา พญาหงส์ย้อมเหนื้อมังกร ตั้งชื่อเรื่องตามลักษณะตัวละครหลัก หากดูความหมายตามชื่อภาษาจีน 一代妖后 หมายความว่า ราชนีปีศาจ หากเทียบกับลักษณะเนื้อเรื่องแล้ว พระนางชูสีไทเฮามีความร้ายกาจ เขี้ยมโหด ฆ่าคนอย่างเลือดเย็น ภาพลักษณ์ของพระนางจึงเหมือนปีศาจร้ายแห่งวังหลวง

ภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักชูสีไทเฮา (ปี 1995)

1. เนื้อเรื่อง

อวี๋หลานสาวน้อยวัย 17 ปี ได้รับคัดเลือกเข้าเป็นสนมของจักรพรรดิเสียนเฟิง ก่อนเข้าวัง ชินแสได้ทำนายถึงดวงของนางว่าจะเป็นใหญ่แต่ทำให้ประเทศชาติพังพินาศแต่นางและแม่ไม่เชื่อ ระหว่างทางกลับบ้านนางโดนโจรภูเขาปล้น โชคดีมีหนุ่มรูปงามมาช่วยเหลือนางและแม่ไว้ได้ทัน อวี๋หลานและชายหนุ่มต่างฝายต่างตกหลุมรักกันที่ ต่อมาอวี๋หลานจึงได้รู้ว่าชายผู้นั้นคือ องค์ชายกวง พระอนุชาของจักรพรรดิเสียนเฟิงนั่นเอง เมื่อเข้าวังในระยะแรกๆอวี๋หลานไร้เดียงสา มักจะ ชุ่มช้ำม เป็นที่เอือมระอาของเหล่าขันทีอาวุโสมีเพียงขันทีน้อยอันเตอไห่เท่านั้นที่คอยปรนนิบัติรับใช้นางเป็นอย่างดี

ภาพที่ 4.106 : อวี๋หลานโดนกลั่นแกล้ง หัวใจสลาย คิดโดดน้ำตาย

คืนหนึ่งอวี๋หลานได้รับการเรียกตัวให้เข้าเฝ้าจักรพรรดิแต่เนื่องจากความไร้เดียงสาทั้งยัง ชุ่มช้ำมทำให้จักรพรรดิไม่พอพระทัยเป็นอย่างมาก อวี๋หลานเจ็บช้ำใจเป็นอย่างยิ่ง เมื่อกลับมายังตำหนักก็พบว่าตงตงแม่อ่อนของนางถูกฆ่าตายอวี๋หลานหัวใจ สลายกลายเป็นคนเหม่อลอย

ซึ่มเศร้านึกคิดว่าตัวตายแต่องค์ชายกงช่วยไว้ได้ทัน เมื่อเธอกลับมายังห้องพักสนมนางหนึ่งเรียกนางไปให้นางช่วยหิวหมทั้งที่ยังพูดจาเหยียดหยามดูถูกนางอีกทั้งยังแผลงหุดปากพูดถึงแมวน้อยตงตงของเธอที่ตายไป ทำให้อวีหหลานโกรธอย่างมากพลั้งมือฆ่านางจนตาย เมื่อองค์ชายกงมาเห็นจึงช่วยนางทำลายหลักฐานอำพรางศพ และสอนอวีหหลานว่า “อยู่ในวังหลวงเหมือนอยู่ในสนามรบ หากเจ้าไม่ฆ่าเขาเขาก็ฆ่าเจ้า เจ้าต้องฆ่าเขาเพื่อมีชีวิตต่อไป” ทำให้อวีหหลานเปลี่ยนไปเป็นคนใหม่อย่างสิ้นเชิง

ภาพที่ 4.107 : พลั้งมือฆ่านม

อวีหหลานตัดสินใจกลับบ้านเพื่อไปเรียนวิชาจิตใจสามีจาก 2 หอนางโลมชื่อดัง เธอใช้เวลาฝึกฝนอยู่เพียง 7 วัน ก็กลับวังหลวง ปرنนิบัติจักรพรรดิอีกครั้งพระองค์ทรงพอพระทัยมากและมีรับสั่งให้อวีหหลานเข้าเฝ้าทุกวัน เพียงไม่นานนักอวีหหลานก็ตั้งครรภ์และได้ให้กำเนิดองค์รัชทายาทเพียงหนึ่งเดียวของจักรพรรดิเสียนเฟิง

เหตุการณ์บ้านเมืองเข้าขั้นวิกฤตเมื่อการถูกรุกรานจากชาติอาณานิคมอังกฤษมาอย่างยาวนานบานปลายจนเกิดสงครามขึ้น พระวรกายจักรพรรดิอ่อนแอลงเรื่อยๆ ชูซุนขุนนางจอมเจ้าเล่ห์กราบทูลให้พระองค์ลี้ภัยไปยังเมืองเว่อเหอ แต่อวีหหลานได้ออกความเห็นเกี่ยวกับแผนการปกครองทำให้ชูซุนไม่ไว้ใจ อวีหหลานและจับตามองตลอดมา ระหว่างที่ประทับอยู่ที่เว่อเหอ สถานการณ์บ้านเมืองก็ตึงเครียดยิ่งขึ้น คืนหนึ่งจักรพรรดิทอดพระเนตรเห็นอวีหหลานแอบสวมฉลองพระองค์ ทำให้พระองค์ทรงทราบว่าแท้จริงแล้วอวีหหลานอยากครองอำนาจ หลังจากนั้นพระวรกายก็ทรุดลง ก่อนสิ้นพระชนม์พระองค์ ได้แต่งตั้งตั้งจื่อเป็นจักรพรรดิและให้ ฮองเฮานูฮฺฮฺ และสนมอวีหหลาน ว่าราชการร่วมกับคณะของชูซุน ทั้งนี้ยังมีฎีกาฉบับมอบแก่ฮองเฮานูฮฺฮฺไว้หากสนมอวีหหลานคิดคดทรยศต่อนาง

ภาพที่ 4.108 : ขบวนพระศพจักรพรรดิเสียนเฟิง

หลังจากจักรพรรดิลิ้นพระชนม์ ชูซุนคิดจะกำจัดสนมอวี๋หลาน (ซึ่งต่อมาเลื่อนตำแหน่งเป็น ชูสีไทเฮา) ในวันเคลื่อนพระศพกลับกรุงปักกิ่ง แต่องค์ชายกทงทราบแผนการและได้ซ่อนแผนนเอาไว้ ทำให้ชูซุนและคณะถูกจับในข้อหากบฏคิดล้มล้างราชวงศ์ต้องโทษประหารทันที

ภาพที่ 4.109 : พระนางชูสีและพระนางซูอันว่าราชการหลังม่าน

เมื่อกำจัดขุนนางข้อฉลไปได้ พระนางชูสีไทเฮา และ พระนางซูอันไทเฮา ได้ขึ้นว่าราชการหลังม่านอย่างเต็มตัว ความกระหายอำนาจของพระนางชูสีไทเฮาไม่มีที่สิ้นสุด นางค่อยๆวางยาพิษใส่ในชาของพระนางซูอันมาเป็นเวลานาน ทำให้ซูอันไทเฮาอ่อนแอลงเรื่อยๆ นางออกอุบายปรงยาให้ซูอันไทเฮาโดยเนียนเนื้อส่วนขามาปรงยาเพราะความเชื่อว่าเป็นยาอายุวัฒนะ ทำให้พระนางซูอันไทเฮาซาบซึ้งในน้ำใจ จึงตัดสินใจเผาฎีกาฉบับทิ้งไป สมพระทัยพระนางชูสีไทเฮาเป็นอย่างมาก นางจึงจัดการวางยาพิษพระนางซูอันไทเฮาดิ้นพระชนม์ในทันที บุคคลสุดท้ายที่พระนางจะต้องกำจัดคือ องค์ชายกทง นางได้ออกคำสั่งปลดองค์ชายกทงออกจากตำแหน่ง องค์ชายกทงเสียพระทัยเป็นอย่างมากเนื่องจากยังรักพระนางชูสีไทเฮาอยู่เต็มพระทัย สุดท้ายต้องจำยอมและจากไปโดยดี

2. ยุคสมัย

ยุคต้นรัชสมัย จักรพรรดิเสียนเฟิง จนถึงยุคต้นรัชสมัยจักรพรรดิน้อยงจื่อ ขึ้นครองราชย์ (ช่วง พ.ศ. 2395 - 2404) บรรยากาศบ้านเมืองในสมัยนั้น จีนประสบปัญหาการรุกรานจาก อังกฤษเป็นเหตุให้เกิดสงคราม

3. การสร้างปมขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักซูสีไทเฮา ได้นำเสนอเรื่องราว ผ่านปมความขัดแย้ง (Conflict) ดังนี้

ความขัดแย้งภายนอก

สงครามฝิ่นระหว่างจีนกับอังกฤษ เป็นเหตุให้จีนต้องชดใช้ค่าเสียหายมหาศาลทั้งสูญเสีย เกาะฮ่องกง แก่อังกฤษ และมาเก๊า แก่โปรตุเกส จักรพรรดิจำต้องลี้ภัยไปประทับยังแคว้นเหอจงกว่า สงครามจะสิ้นสุด

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล คู่แรกคือ อวิ๋หลาน กับ ซูซุน เนื่องจากซูซุนเห็นอวิ๋หลานแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการว่าราชการทำให้ซูซุนกลัวว่านางจะขัดขวางแผนการล้มล้างราชวงศ์ของตน จึงหาทางคิดกำจัดอวิ๋หลานโดยหาทางยุยงจักรพรรดิเสียนเฟิงแต่ไร้ผล เมื่อจักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคตจึงวางแผนสังหารสนมอวิ๋หลานนำมาสู่เหตุการณ์รัฐประหารซินโหย่ว

ภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักซูสีไทเฮา ดำเนินเรื่องด้วยแก่นเรื่องประเภทอำนาจของสนมอวิ๋หลานก่อนจะกลายเป็นพระนางซูสีไทเฮา อวิ๋หลานได้ต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจกับจากกลุ่มขุนนางซูซุนเพื่อเข้าถึงบัลลังก์ อำนาจได้เปลี่ยนชีวิตของอวิ๋หลานจากเด็กสาวไร้เดียงสา มีความรักบริสุทธิ์กลายเป็นผู้หญิงที่มีจิตใจโหดเหี้ยม เธอยอมทำทุกอย่างกระทั่งหลอกใช้คนรักอย่างองค์ชายกง จนกลายเป็นจักรพรรดินีปกครองประเทศ

4. เหตุการณ์สำคัญในภาพยนตร์

- เส้นทางสู่สนมคนโปรด

ในคืนที่จักรพรรดิเรียกอวี๋หลานเข้าเฝ้าครั้งแรก ความไร้เดียงสา อ่อนต่อโลกของอวี๋หลานสร้างความไม่พอพระทัยแก่องค์จักรพรรดิเป็นอย่างมาก ทั้งยังโดนขังที่ทรมานด้วยการกำจัดน้ำเชื้อของจักรพรรดิทิ้งสร้าง ความเจ็บปวดทั้งกายและใจ อวี๋หลานกลายเป็นคนขี้มึนเศร้า ในตำหนักต่างกล่าวหาว่านางเสียสติ วันหนึ่งนางปลั่งมือฆ่าสนมนางหนึ่งเพราะกลัวจะถูกเหยียดหยามเธอ องค์ชายกงเหินเหตุการณ์จึงช่วยอำพรางศพ อวี๋หลานคนใหม่ที่ทะเยอทะยาน ร้ายกาจได้เข้ามาแทนที่

ภาพที่ 4.110 : ฝึกกลเม็ดมัดใจสามีกับนางคนฉีกาเลื่องชื่อ

อวี๋หลานออกจากวังเพื่อไปฝึกวิชาผูกมัดใจสามี ใช้เวลาเพียง 7 วัน จึงกลับเข้าวังและลักลอบเข้าหาจักรพรรดิ สร้างความพอพระทัยแก่พระองค์เป็นอย่างยิ่ง จากนั้นจึงมีรับสั่งให้อวี๋หลานเข้าปรนนิบัติพระองค์ทุกค่ำคืน ไม่นานนักอวี๋หลานตั้งครรภ์และประสูติพระโอรสรัชทายาทเพียงพระองค์เดียวในจักรพรรดิเสียนเฟิง

- จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต

ภาพที่ 4.111 : จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต

จากเหตุการณ์สงครามฝิ่นครั้งที่ 2 อังกฤษยกทัพตีจีนทำให้จักรพรรดิเสียนเฟิงต้องลี้ภัยมายังเมืองเร่อเหอตามคำแนะนำของซู่ซุน โดยมีองค์ชายกงคอยบัญชาการกองทัพและเจรจากับอังกฤษอยู่ที่กรุงปักกิ่ง สถานการณ์บ้านเมืองที่ตึงเครียดสร้างความก่อกวนทำให้พระวรกายอ่อนแอ อาการประชวรทรุดลงเรื่อยๆ จักรพรรดิเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์ในปี พ.ศ.2404 ณ เมืองเร่อเหอ ด้วยพระชนมายุเพียง 30 พรรษา

- รัฐประหารซินไห่

ภาพที่ 4.112 : กองกำลังบุกลงโทษระหว่างขบวนแห่พระศพ

ก่อนจักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคตพระองค์ได้แต่งตั้งให้ ถงจื้อ เป็นจักรพรรดิ โดยมีนุฮารูฮองเฮาและสนมอวี๋หลานว่าราชการร่วมกับคณะซู่ซุน เพื่อถ่วงดุลอำนาจกัน ทำให้แผนการล้มล้างราชวงศ์ของซู่ซุนเป็นไปได้ยากยิ่งขึ้น ซู่ซุนและคณะจึงคิดวางแผนกำจัดสนมอวี๋หลานระหว่างทางเคลื่อนขบวนพระศพจักรพรรดิเสียนเฟิงกลับกรุงปักกิ่ง

สนมอวี๋หลานทราบแผนการทั้งหมดจึงติดต่อขอความช่วยเหลือจากองค์ชายกง จัดการซ้อนแผนโดยให้ขบวนจักรพรรดิน้อยพร้อมด้วยพระมารดาทั้ง 2 เดินทางล่วงหน้าไปอีกเส้นทางทำให้กลุ่มโจรบุกลงโทษผิดตัว เมื่อเสด็จมายังเมืองหลวงได้สั่งฟ้องซู่ซุนและคณะในข้อหาก่อรัฐประหารล้มล้างราชวงศ์และประหารชีวิตทันที

ภาพที่ 4.113 : ประหารซู่ซุน

- พระนางชูอันไทเฮาสวรรคต

ภาพที่ 4.114 : เชื้อนเนื้อต้มยาเพื่อให้พระนางชูอันไทเฮาเชื่อพระทัย

เมื่อกำจัดชูซุนและคณะสำเร็จ อำนาจในการปกครองตกเป็นของพระนางซูสีไทเฮาและพระนางชูอันไทเฮา เนื่องจากก่อนจักรพรรดิเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์ พระองค์ได้มอบฎีกาลับแก่พระนางชูอัน โดยมีใจความว่า หากซูสีไทเฮาทรงศตต่อชูอันไทเฮา ให้ใช้ฎีกาฉบับนี้ประหารซูสีไทเฮาได้ทันที พระนางซูสีจึงวางแผนเชื้อนเนื้อพระนางเองนำมาปรุงยาอายุวัฒนะแก่พระนางชูอัน เมื่อพระนางชูอันไทเฮาเห็นเหตุการณ์ก็ซาบซึ้งใจและจัดการทำลายฎีกาลับต่อหน้าพระนางซูสีไทเฮาเพื่อเป็นการตอบแทนในความเสียสละของนางซูสี เมื่อทุกอย่างเป็นไปตามแผน พระนางซูสีจึงให้พระนางชูอันต้มยารุ่งที่ใส่ยาพิษไว้ พระนางชูอันไทเฮาสิ้นพระชนม์ในทันที

ภาพที่ 4.115 : ชูอันไทเฮาเผาฎีกาลับและหลงกลต้มยาพิษ

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก

1. พระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.116 : พระนางซูสีไทเฮา

ภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักซูสีไทเฮา นำเสนอเรื่องราว ภูมิหลังชีวิตของพระนางซูสีไทเฮาในช่วงเวลาที่เข้าเป็นสนม พระนางซูสีไทเฮา เดิมชื่อ อวิ๋หลาน สาวน้อยวัย 17 จากสกุลเย่เหอนาลา พบรักกับองค์ชายกงตั้งแต่ก่อนเข้าวัง ไร่เตียงสา ไร่เล่ย์ เหลี่ยม อ่อนต่อโลก ชุ่มช้ำม ก่อนเข้าวังมารดาของอวิ๋หลานได้ดูดวงกับซินแสท่านหนึ่ง ได้ทำนาย ดวงอวิ๋หลานว่า เป็นดวงชะตาเหนือความมหัศจรรย์ ชะตาชีวิตครั้งหนึ่งจะมั่งมีศรีสุข คนเคารพยำเกรง แต่อีกครั้งหนึ่งของชีวิตเป็นดวงชะตาเพชรฆาต ดวงชะตาสังหารสามี บุตร กระทั่งบ้านเมือง จึงแนะนำให้อวิ๋หลาน ออกบวช บำเพ็ญเพียรเพื่อชาติบ้านเมือง ทั้งมารดาและอวิ๋หลานไม่พอใจ และไม่เชื่อการทำนายของซินแสท่านนี้แม้แต่น้อย

ภาพที่ 4.117 : อวิ๋หลานตกใจเพราะความชุ่มช้ำม

ภาพที่ 4.118 : ภูริคิน้ำเชื่อเนื่องจากไม่โปรดอวิ๋หลานในการเข้าเฝ้าครั้งแรก

ผู้เล่าเรื่องได้สร้างตัวละครอวี๋หลานในตอนต้นเป็นสาวน้อยไร้เดียงสา อ่อนต่อโลก เล่นสนุกไปวันๆ อาศัยอยู่กับแม่และตงตงแมวที่แสนรักของเธอ เมื่อเข้าวังบรรดาเหล่าสนมในตำหนักจึงกลั่นแกล้งอวี๋หลานเป็นประจำ เมื่อเข้าเฝ้าจักรพรรดิเสียนเฟิงครั้งแรกอวี๋หลานทั้งประหม่า ตื่นเต้น สร้างความรำคาญแก่จักรพรรดิเสียนเฟิง จุดเปลี่ยนของอวี๋หลานเกิดขึ้นเมื่อวันหนึ่งนางพลั้งมือฆ่าสนมที่กล่าวดูถูกเหยียดหยาม ทั้งยังมีส่วนรู้เห็นในการฆ่า ตงตงแมวของอวี๋หลาน ความเจ็บแค้นก่อปรักปรำ ไม่ได้ได้รับความใส่ใจจากจักรพรรดิ เสียนเฟิง ทำให้อวี๋หลาน ตัดสินใจเปลี่ยนแปลงตัวเอง เธอฝึกฝนกลเกมจนเป็นที่ถูกอกถูกใจของจักรพรรดิและกลายเป็นคนโปรดในชั่วข้ามคืน

ภาพที่ 4.119 : อวี๋หลานฆ่าสนม

ภาพที่ 4.120 : อวี๋หลานสวมฉลองพระองค์จักรพรรดิ

ความทะเยอทะยานไม่มีที่สิ้นสุด เมื่ออวี๋หลานได้ให้กำเนิดรัชทายาทเพียงองค์เดียวแก่จักรพรรดิเสียนเฟิง อำนาจ วาสนา บารมีที่เข้ามาทำให้นางหลงใหลในอำนาจ คิดอยากจะครอบครองบัลลังก์ เมื่อจักรพรรดิสิ้นพระชนม์ เมื่ออวี๋หลานได้รับการแต่งตั้งเป็น ชูสีไทเฮา ล้างแค้นทุกคนที่เคยดูถูกเหยียดหยามเธอเมื่อ ครั้นเป็นสนม พระนางชูสีไทเฮามองดูสนมหล่ที่ถูกตมในอ่างน้ำเดือดอย่างเลือดเย็นเพื่อแก้แค้นเมื่อครั้งที่สนมหล่ตมแมวของพระนาง วางแผนเนียนเนื้อทำที่

เป็นปรุญยาอายุวัฒนะซึ่งแท้ที่จริงเป็นยาพิษให้แก่พระนางชูอันไทเฮา และกำจัดทุกคนที่ขัดขวาง
หนทางสู่อำนาจ

ภาพที่ 4.121 : สังหารสนมหลื่ออย่างโหดเหี้ยม

ภาพที่ 4.122 : สังหารชูอันไทเฮา

อวี๋หลานตัวละครเป็นตัวละครที่มีพัฒนาการชัดเจนที่สุดในเรื่อง จากเด็กสาวชาวบ้าน
ธรรมดา ๆ ไร้เดียงสา คนหนึ่ง เมื่อเข้าวังหลวงก็กลายเป็นเหยื่อ ให้เหล่าสนมกลั่นแกล้ง ระบาย
อารมณ์ในตอนต้น ทำให้เธอผลักดันตัวเองเพื่อให้มีชีวิตที่ดีกว่า แต่อวี๋หลานกลับหลงใหลในอำนาจ
เมื่อวาสนา บารมีเข้ามา เธอเลือกที่จะกำจัดศัตรูทุกคนก้าวขึ้นเป็นพระนางซูสีไทเฮาผู้ว่าราชการ
หลังมานับไม่ถ้วน ทำให้ราชวงศ์ต้าชิงล่มสลาย ชะตาชีวิตเป็นไปตามที่ซินแสได้ทำนายไว้ในตอนต้น
เรื่อง ชะตาชีวิตครึ่งหนึ่งเหนือความมหัศจรรย์ อีกครึ่งหนึ่งของชีวิตคือดวงชะตาเพชฌฆาต

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่

2. จักรพรรดิเสียนเฟิง

ภาพที่ 4.123 : จักรพรรดิเสียนเฟิง

จักรพรรดิเสียนเฟิง แม้ร่างกายจะกำยำสมชายชาตรีแต่พระองค์เป็นคนอ่อนแอและหวาดกลัวเกินกว่าที่จะยอมรับความจริง วิตกกังวล พระวรกายอ่อนแอแม้จะประชวรอยู่บ่อยๆ ภูเขา มักฟังคำยุยงจากซู่ซุน ทรงทราบดีว่าพระองค์ไม่มีความเหมาะสมในการครอบครองบัลลังก์ต้าซิง

3. องค์ชายกง

ภาพที่ 4.124 : องค์ชายกง

พระอนุชาของจักรพรรดิเสียนเฟิง กล้าหาญ ฉลาด มีไหวพริบ ห่วงใยประเทศชาติ ทั้งยังมีความสามารถ ทั้งการต่อสู้และการวางแผน มีความรู้ในภาษา ต่างประเทศ หลงรักอวี๋หลานตั้งแต่แรกเห็น เสียสละทุกอย่างเพื่อคนที่ตนรักคอยช่วยเหลืออวี๋หลานมาโดยตลอด สุดท้ายโดนพระนางซู่สีไทเฮาปลดจากตำแหน่งเพื่อไม่ให้ ก้าวกำยในการเมืองและที่สำคัญเพื่อไม่ให้องค์ชายกงแฉง กัดพระนางในภายหลัง

4. พระนางชูอันไทเฮา

ภาพที่ 4.125 : พระนางชูอันไทเฮา

ฮองเฮาในจักรพรรดิเสียนเฟิง มาจากตระกูลนิ่วผู้สูงศักดิ์ เรียบร้อย อ่อนโยน อ่อนหวาน เชื้อคนง่าย มีเมตตา ความเพียบพร้อมของพระนางชูอันไทเฮาทั้งยังเป็นผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในวัง หลวงสร้างควมอิจฉาแก่พระนางซูสีไทเฮาตลอดมา พระนางชูอันไทเฮาเป็นผู้ถือฎีกาฉบับที่ จักรพรรดิเสียนเฟิงพระราชทานไว้ให้ก่อนสิ้นพระชนม์เป็นเหตุผลเดียวที่พระนางซูสีไทเฮาพยายาม เป็นมิตรต่อพระนางชูอันไทเฮาตลอดมาเพื่อรอวันกำจัดฎีกาและพระนางชูอันไทเฮา

5. ชูซุน

ภาพที่ 4.126 : ชูซุน

ขุนนางคนสนิทของจักรพรรดิเสียนเฟิง หัวหน้าคณะ 8 ขุนพลนักปราชญ์ คอยยุยง จักรพรรดิในการบริหารบ้านเมืองเพื่อเอื้อผลประโยชน์แก่พวกพ้อง จอมวางแผน เจ้าเล่ห์ คิดการใหญ่ที่จะล้มล้างราชวงศ์ ไร่เหตุผล รังแกคนไม่เลือก เห็นพระนางซูสีไทเฮาเป็นศัตรูและคิดกำจัด แต่ไม่สำเร็จ สุดท้ายแพ้ยัยตัวเองโดนประหารชีวิตโทษฐานกระทำการล้มล้างราชวงศ์

6. อันเตอไห่

ภาพที่ 4.127 : อันเตอไห่

ชั้นที่น้อยผู้ให้ความช่วยเหลือพระนางซูสีไทเฮาครั้งยังเป็นสนม เปรียบเสมือนเพื่อนคนแรก และคนเดียวเมื่อพระนางซูสีไทเฮาก้าวสู่วังหลวง ฉลาด ปราดเปรียว ว่องไว ซื่อสัตย์และจงรักภักดี ต่อเจ้านาย

6. สัญลักษณ์

มังกร

ภาพที่ 4.128 : มีความสัมพันธ์ลึกซึ้งกับมังกรในความฝัน

ในฉากแรกนั้น อวิหาลานได้ฝันว่า นางได้หลับนอนกับมังกร ซึ่งมังกรในความเชื่อของชาวจีนคือ เทพเจ้า ความมงคล รวมทั้งเป็น สัญลักษณ์ของจักรพรรดิ เปรียบเสมือนสมมติเทพ และสิ่งศักดิ์สิทธิ์ มังกรจึงเป็นสัญลักษณ์ที่ประดับอยู่บนฉลองพระองค์ของจักรพรรดิ ในเวลาต่อมาอวิห

ลานได้รับการคัดเลือกเป็นสนมของจักรพรรดิเสียนเฟิง เส้นทางสู่ชู้สีไทเฮาจักรพรรดินีผู้ยิ่งใหญ่ กุมอำนาจประเทศจีนในอีก 60 ปีต่อมา

7. มุมมอง

มุมมองที่ปรากฏในภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักชู้สีไทเฮา ใช้มุมมองแบบผู้รู้รอบด้านในการนำเสนอเรื่องราวของพระนางชู้สีไทเฮา แสดงน้ำเสียงของผู้เล่าด้วยการบรรยายเหตุการณ์ในช่วงต้น กลางและบทสรุปของเรื่อง

8. การตั้งชื่อเรื่อง

ภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักชู้สีไทเฮา ตั้งชื่อเรื่องตามลักษณะเหตุการณ์ชีวิตของตัวละครหลัก ในภาพยนตร์บอกถึงเรื่องราวก่อนจะเป็นชู้สีไทเฮา เป็นการบอกเล่าเรื่องราวความรักของ พระนางชู้สีไทเฮา ก่อนที่จะเข้าเป็นสนม เป็นเรื่องราวที่ไม่ได้บันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ ไม่มีใครเคยรู้มาก่อน อวี๋หลานพบกับองค์ชายกงอนุชาของจักรพรรดิเสียนเฟิง ตลอดเวลาที่อยู่ในวังหลวงขององค์ชายกงได้ช่วยเหลืออวี๋หลาน เมื่อเธอได้กลายเป็นสนมคนโปรด เธอกลายเป็นสนมเพียงคนเดียวที่จักรพรรดิเสียนเฟิงมอบความรักให้ ความซื่อสัตย์ ค่อยๆ เข้าครอบงำจิตใจอวี๋หลานจนดำมืด เธอเลือกที่จะคว่ำอำนาจไว้ในมือและจัดการคนรักให้พ้นทาง

4.3 การเล่าเรื่อง ชูสีไทเฮา ใน ละครโทรทัศน์

การนำเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับ บพระนางชูสีไทเฮาในประเภท ละครโทรทัศน์ที่ผู้วิจัยนำมาศึกษาในที่นี้ได้แก่ ชูสีไทเฮา *The Young Dowager* (ปี 1984), ชูสีไทเฮา (戏说慈禧) (ปี 1992) ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์ (ปี 2006) และ ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน ลั่นสลาย (*The Pleiades*) (ปี 2010)

ละครโทรทัศน์เรื่อง ชูสีไทเฮา *The Young Dowager* (ปี 1984)

1. เนื้อเรื่อง

ภาพที่ 4.129 : จักรพรรดิเต๋ากวงแต่งตั้งรัชทายาทก่อนสิ้นพระชนม์

ปลายรัชสมัยจักรพรรดิเต๋ากวง พระองค์มีพระโอรสถึง 9 พระองค์ แต่ผู้ที่มีความเหมาะสมที่สุดคือ องค์ชายกง (องค์ชาย 6) แม้องค์ชายกงจะมีความสามารถก็ตามแต่พระองค์ทรงเกรงพระทัยและเห็นแก่องค์ชายสี่ อีกทั้งเหล่าขุนนางนำโดยชู่ชุนยุงให้องค์ชายสี่ระแวงในตัวองค์ชายกงว่าจะ แย่งตำแหน่งรัชทายาท ก่อนจักรพรรดิเต๋ากวงสิ้นพระชนม์องค์ชายสี่จึงเข้าไปขอพระราชทานตำแหน่งองค์รัชทายาทจากจักรพรรดิเต๋ากวง เป็นเหตุให้องค์ชายกงหลีกเลี่ยงให้ ทรงชอบปลื้มตัวออกไป ท่องเที่ยว ตามเมืองต่างๆ เพื่อให้พระเชษฐา (จักรพรรดิเสียนเฟิง) ปกครองประเทศอย่างสบายพระทัย องค์ชายกงออกท่องเที่ยวยังเมืองต่างๆ กับคุณชายเล่อเทียนพระสหายนิรนามที่พบกันระหว่างทาง ทั้งคู่ตกหลุมรักอวี๋หลานสาวชาว อันเฟยซึ่งเธอมีท่าทีให้กับองค์ชายกงมากกว่า

ภาพที่ 4.130 : บ้านโดนยึดไปใช้หนี้หลังบิดาเสียชีวิต

ภาพที่ 4.131 : ตัดสินบนขันที่จนได้เข้าไปเป็นสนม

อวี๋หลานบุตรสาวข้าราชการในเมืองหนานาน หลังจากบิดาเธอเสียชีวิตครอบครัวประสบแต่ความลำบาก อวี๋หลานจึงออกไปร้องเพลงหาเงินจนเจอครอบครัว เวลานั้นสาวข้างบ้านพยายามหลบหนีจากการถูกเรียกตัวให้ไปคัดเลือกเป็นสนมอวี๋หลานเห็นเป็นโอกาสดีที่จะช่วยเหลือครอบครัวเธอจึงอาสาไปรับคัดเลือกแทนและตัดสินบนขันที่กับครอบครัวเพื่อนบ้านไว้

ก่อนคัดเลือกเข้าเป็นสนมของจักรพรรดิเสียนเฟิงเธอบอกลาหนุ่มนิรนามชายที่เธอตกหลุมรักตั้งแต่แรกเห็น เนื่องจาก อวี๋หลานมาจากสกุลเย่เหอนาลาซึ่งคำสาปแช่งจากโบราณกล่าวไว้ว่า “ราชวงศ์ซึ่งจะต้องพังพินาศด้วยน้ำมือของหญิงจากสกุลเย่เหอนาลา” เหตุนี้ทำให้อวี๋หลานไม่ได้รับความสนใจจากจักรพรรดิเสียนเฟิง อวี๋หลานเศร้าใจ ฟุ้งซ่าน ทั้งยังถูกกลั่นแกล้งจากสนมนางอื่นๆ มีเพียงจิ้งเหอ มเหสีเอกที่แสนดีกับเธอ อวี๋หลานได้กลับมาพบกับคนรักของเธออีกครั้งในวังหลวง เธอประหลาดใจที่ชายนิรนามคือ องค์ชายกง พระอนุชาของพระสวามี ตนเอง อวี๋หลานและองค์ชายกงต่างตั้งใจเพราะทราบดีว่าความรักของทั้งคู่ไม่มีทางเป็นไปได้ คงเหลือไว้ซึ่งมิตรภาพและความทรงจำดีๆต่อกัน องค์ชายกงเองก็ยินดีที่จะให้ความช่วยเหลืออวี๋หลานในฐานะพี่สะใภ้

ภาพที่ 4.132 : อวี๋หลานกลายเป็นสนมคนโปรด อยู่ข้างกายจักรพรรดิตลอดเวลา

อวี๋หลานตัดสินใจเปลี่ยนแปลงตัวเองเพื่อให้จักรพรรดิเสียนเฟิงหลงรักโดยมีอันต๋อไห่ซันที่คนสนิทคอยช่วยเหลือ เมื่อจักรพรรดิพบเธอร้องเพลงและเล่นดนตรีอยู่ในสวนพระองค์ตกหลุมรัก อวี๋หลานทันที เธอใช้เวลาเพียงชั่วข้ามคืนปรนนิบัติเอาใจทำให้จักรพรรดิหลงใหลจนกลายเป็นสนมคนโปรด เวลามาผ่านไปอวี๋หลานได้ให้กำเนิดรัชทายาทเพียงพระองค์เดียวแก่จักรพรรดิเสียนเฟิง อวี๋หลานกลายเป็นสนมข้างกาย จักรพรรดิเสียนเฟิง เธอสามารถเป็นที่ปรึกษา ให้คำแนะนำจนได้รับความไว้วางใจให้อนุมัติฎีกาแทนจักรพรรดิได้ ทำให้ชู่ซุนสง สยในตัวอวี๋หลาน พยายามจับผิดเธอแต่อวี๋หลานสามารถไหวตัวทันได้ทุกครั้ง

ภาพที่ 4.133 : จัดฉากว่าสนมโบตันมีชู้

ระหว่างนั้นชู่ซุนพยายามกันอวี๋หลานให้ห่างจากจักรพรรดิโดยการ แนะนำสนมโบตันให้มาปรนนิบัติดูแลจักรพรรดิ สนมโบตันยังตามรั้งความอวี๋หลานไม่ลดละ อวี๋หลานจึงตัดสินใจตามหาคนรักเก่าของสนมโบตันและจัดฉากให้ทั้งคู่มาพบกัน เมื่อจักรพรรดิทราบเรื่องจึงสั่งปลดสนมโบตันทันที

ภาพที่ 4.134 : ร่องรอยพระราชวังหยวนหมิงหยวนโดนเผา

ค.ศ.1856 อังกฤษและฝรั่งเศสเข้ายึดการปกครอง หรือที่รู้จักกันในนาม “สงครามฝิ่น” ชูชุนแนะนำให้จักรพรรดิเสียนเฟิงซึ่งพระวรกายไม่แข็งแรงและประชวรในขณะนั้น ลี้ภัยไปยังเมืองเรือเหอโดยประกาศแก่ชาวเมืองว่าจักรพรรดิเสด็จแปรพระราชฐานเพื่อ ล่าสัตว์ และให้องค์ชายกงตั้งฐานบัญชาการและเจรจากับต่างชาติอยู่ที่วังหลวง การเจรจาไม่เป็นผลเมื่อต่างชาติเข้ายึดเมืองหลวงและเผาพระราชวังอวี๋เหอหยวน สร้างความเจ็บช้ำอับอายต่อจักรพรรดิเสียนเฟิงเป็นอย่างยิ่ง

ภาพที่ 4.135 : อวี๋หลานได้รับการลดโทษ

ชูชุนแนะนำให้จักรพรรดิเสด็จประพาสต้นเพื่อผ่อนคลาย พระองค์พบกับแม่หม้ายเฉาหญิงขายชาลาเปาในตลาด จึงรับแม่หม้ายเฉาเข้ามาเป็นชายา เมื่อแม่หม้ายเฉาตั้งครรภ์ อวี๋หลานเป็นห่วงในความปลอดภัยของตำแหน่งพระโอรส นางจึงวางแผนให้อันเต๋อให้วางยา พิษชายาเฉาจนแท้งลูก เมื่อฝ่าบาทสอบสวน อวี๋หลาน นยอมรับสารภาพว่าตนเป็นคนวางยาพิษเอง จักรพรรดิเสียนเฟิงมีคำสั่งให้ประหารชีวิตนาง ฮองเฮา จึงเหอ ทูลขอให้ละเว้นโทษ สูดทำยจักรพรรดิยอมพระทัยอ่อน เลยลดโทษให้กักขังให้อวี๋หลานอยู่ในตำหนักเย็นจิตเป็นเวลา3เดือน

ชูชุนยังไม่ลดละเขาได้ปล่อยข่าวลือเสียหายระหว่างอวี๋หลานกับองค์ชายกง เพื่อเป็นการปกป้องอวี๋หลาน องค์ชายกง จึงตัดสินใจแต่งงานกับหว่านหลิงบุตรสาวของกู่ยเหลียงขุนนางในวังหลวง แม้เธอทราบดีว่าแท้จริงแล้วในพระทัยขององค์ชายกงมีแต่อวี๋หลานตลอดเวลาแต่เธอก็เลือกที่จะ

รักองค์ชายกงและดูแลในฐานะภรรยาที่ดีตลอดไป ซึ่งอวี๋หลานเองก็รักใคร่เอ็นดูหวานหลังเป็นอย่างดีแม้ว่าจะเสียใจอยู่ลึกๆ

ภาพที่ 4.136 : จักรพรรดิเสียนเฟิงประทานฎีกาลับแก่ฮ่องเฮาและแต่งตั้งรัชทายาทก่อนสิ้นพระชนม์

อาการ พระประชวรของ จักรพรรดิ ทอดหนักลงและสิ้นพระชนม์ในปี ค.ศ.1861 ก่อนสิ้นพระชนม์อวี๋หลานและองค์ชายน้อยถูกกีดกันจากซู่ซุนไม่ให้เข้าเฝ้า นางจิ้งฝ่าทหารและขุนนางเข้าไปและทูลขอให้พระองค์แต่งตั้งรัชทายาท องค์ชายถงจื่อจิ่งขึ้นครองราชย์โดยคณะซู่ซุนเป็นองคมนตรีที่ปรึกษาพร้อม นอกจากนี้ซู่ซุนยังสั่งให้ปิดข่าวการสวรรคตของจักรพรรดิเสียนเฟิงเพื่อไม่ให้องค์ชายกงทราบข่าว ซู่ซุนวางแผนให้หยงลู่หัวหน้าองครักษ์สังหารอวี๋หลาน

แต่แผนการนี้ล่วงรู้ถึงอวี๋หลาน นางจิ้งฝ่าติดต่อหยงลู่และยื่นข้อเสนอตำแหน่งแม่ทัพให้ หยงลู่ตัดสินใจหักหลังซู่ซุน เข้าช่วยเหลือนอวี๋หลานและจิ้งเหอ ฮองเฮาให้รอดพ้นจากมือสังหาร ซู่ซุนยังไม่วางมือ เขาและเหล่าคณะองคมนตรีก่อวินาศกรรมอวี๋หลานและจิ้งเหอฮองเฮาให้การว่าราชการไม่ราบรื่น ทั้งทั้งงานไปพักก่อน ปล่อยให้ราชสำนักวุ่นวาย

วันเคลื่อนพระศพเสด็จกลับกรุงปักกิ่งมาถึง ซู่ซุนวางแผน อนุรักษ์ประหารและสังหารไทเฮา แต่อวี๋หลานรู้ความลับก่อนจึงส่งข่าวไปยังองค์ชายกง ซ้อนแผนโดยให้ขบวนไทเฮาเสด็จไปอีกทาง และองค์ชายกงอยู่ในขบวนพระศพแทน ซู่ซุนและคณะถูกจับประหารชีวิต จากนั้นอวี๋หลานและฮองเฮาจิ้งเหอได้เลื่อนตำแหน่งเป็น ไทเฮาฝั่งตะวันตก (ซู่สีไทเฮา) และไทเฮาฝั่งตะวันออก (ซู่อันไทเฮา) ซู่สีไทเฮา และซู่อันไทเฮารักใคร่ปรองดองร่วมว่าราชการหลังมาน่วมกัน

ภาพที่ 4.137 : หยงลู่เข้าช่วยเหลือนอวี๋หลานให้รอดจากถูกลอบสังหาร

ขณะนั้นหว่านหลังชายของค์ชายกงไถ่กำหนดตลอด แต่องค์ชายกงยังคงให้การช่วยเหลือไทเฮาทั้งสองในการว่าราชการจึงไม่สามารถกลับบ้านได้ เมื่อได้ใกล้ชิดกับองค์ชายกงอีกครั้งทำให้พระนางซูสีที่เหงาและว้าเหว่หลังจากสวามีสิ้นพระชนม์ นึกเสียตายของค์ชายกงขึ้นมา จึงตั้งใจเรียกตัวองค์ชายกงให้เข้ามาหาหรือเรื่องศาล ทำให้มารดาหว่านหลังไม่พอใจที่องค์ชายกงไม่อยู่ดูแลชายาขณะตลอด หว่านหลังยิ่งโกรธและเสียใจที่ไม่สามารถทำให้องค์ชายกงลืม พระนางซูสีไทเฮาได้ เธอจึงตัดใจพาลูกหนีจากองค์ชายกงไป

เมื่อองค์ชายกงกลับถึงบ้านตกใจที่ภรรยาและลูกหายจากบ้านไป จึงตระหนักได้ว่ารักภรรยามากแค่ไหน จึงเขียนจดหมายส่งถึง พระนางซูสีไทเฮา บอกว่าไม่สามารถลงเอยกับนางได้ เพราะเขารักภรรยามากแค่ไหน และต้องตามภรรยาและลูกกลับมา พระนางซูสีไทเฮา เสียใจ นางทำได้แค่ระลึกถึงเรื่องราวความทรงจำที่ผ่านมา

ภาพที่ 4.138 : ขอร้ององค์ชายกงให้กลับมารักกันเหมือนเดิม

เวลาผ่านไป ชั้นที่พระนางซูสีไทเฮาเคย ยึดคิดสินบนกับนางไว้เริ่มทวงบุญคุณ เมื่อพระนางตอบแทนให้ก็ไม่พอเรียกกรังจะเอาอีก พระนางจึงให้อันเต๋อให้จัดการสังหารทุกคนที่รู้ชาติกำเนิดที่แท้จริงของพระนาง ทั้งยังสร้างความไว้เนื้อเชื่อใจแก่ซูอันไทเฮาโดยการฉ้อเงินเพื่อปลุ่ รุงยาอายุวัฒนะแก่พระนางซูอันไทเฮาทำให้พระนางซูอันไว้ใจและทำลาภยฎีกาฉบับที่จักรพรรดิเสียนเฟิง ประทานแก่นางก่อนสิ้นพระชนม์ พระนางซูสีไทเฮาและพระนางซูอันไทเฮาร่วมกันว่าราชการหลังมานต่อไป

ภาพที่ 4.139 : ส่งมาปิดปากผู้รู้ชาติกำเนิดพระนางซูสีไทเฮา

2. ยุคสมัย

เหตุการณ์ในละครโทรทัศน์ *ซูสีไทเฮา (The Young Dowager)* เกิดขึ้นในยุคพระเจ้าเต๋ากวง ตอนปลาย จนถึง ยุคจักรพรรดิเสียนเฟิง ในช่วง ค.ศ.1850 – 1861

3. การสร้างปมขัดแย้งในการนำเสนอแก่นเรื่อง

ละครโทรทัศน์เรื่อง *ซูสีไทเฮา (The Young Dowager)* ได้นำเสนอเรื่องราวผ่านปมของความขัดแย้ง (Conflict) ดังนี้

ความขัดแย้งภายนอก

ปี ค.ศ.1856 แผ่นดินจีนต้องประสบภัย “สงครามฝิ่น ครั้งที่ 2” อังกฤษและฝรั่งเศส เข้าตีกรุงปักกิ่ง เป็นเหตุให้จักรพรรดิต้องลี้ภัยไปยังเมืองเว่อเหอและสิ้นพระชนม์ที่นั่น

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ความขัดแย้งระหว่างบุคคลคู่แรก เป็นความขัดแย้งระหว่าง องค์ชายกง กับ ซูซุน เป็นความขัดแย้งที่เกิดขึ้นตั้งแต่สมัยจักรพรรดิเต๋ากวง เนื่องจากซูซุนมีแผนการที่จะล้มล้างราชวงศ์และตั้งตนเป็นใหญ่ จึงคอยกีดกันองค์ชายกงซึ่งมีความสามารถและเหมาะสมที่ได้ครองราชย์ โดยการยุยงองค์ชายเสียนเฟิงให้หากระแวงพระอนุชา จนสามารถแย่งบัลลังก์มาครองได้สำเร็จ องค์ชายกงพยายามขัดขวางการบริหารงานของซูซุนเพราะนำความเสียหายมาสู่ประเทศชาติ พระองค์คอยทักท้วงและแก้ปัญหาที่ตามมาในภายหลัง จนมีปากเสียงกับจักรพรรดิเสียนเฟิงบ่อยครั้ง ซูซุนและคณะต่างเรียกองค์ชายกงว่า “เจ้าผีหก” เมื่ออวี๋หลานเริ่มมีบทบาทในการว่าราชการซูซุนจึงพักเรื่ององค์ชายกงแล้วเบนเข็มมากำจัดอวี๋หลานก่อน

ความขัดแย้งระหว่าง อวี๋หลาน กับ ซูซุน เมื่อซูซุนได้สังเกตเห็นเสนอแนะการแก้ปัญหาด้านบ้านเมือง ซูซุนเริ่มจับตามองอวี๋หลานมากขึ้น และพยายามจับผิดนาง ซูซุนพบว่าอวี๋หลานเป็นคนตรวจแก้ฎีกาแทนจักรพรรดิ ซูซุนจึงพยายามหาทางกำจัดอวี๋หลาน ทั้งยุยงจักรพรรดิหานางสนมคนอื่นมาปรนนิบัติแทนอวี๋หลาน แต่ไม่สำเร็จ ความขัดแย้งถึงจุดแตกหักเมื่อจักรพรรดิสิ้นพระชนม์ อวี๋หลานได้รับตำแหน่งว่าราชการหลังม่านทำให้ซูซุนวางแผนก่อรัฐประหารเพื่อสังหารอวี๋หลานและยึดอำนาจการปกครอง

ความขัดแย้งภายในจิตใจ

องค์ชายกงมีความขัดแย้งภายในจิตใจ เกิดจาก ความปรารถนา และ ความถูกต้อง จาก ความอาภัพในวัยเยาว์เพราะจักรพรรดิเต้ากวงมักจะมอบความรักและ เ็นดูพระเชษฐาต่างมารดา (จักรพรรดิเสียนเฟิง)มากกว่า พระองค์เก็บใจความน้อยใจไว้เพียงลำพัง รักและเห็นใจพระเชษฐาที่ขาดพระมารดาตั้งแต่วัยเยาว์ เมื่อจักรพรรดิเต้ากวงสวรรคต ตำแหน่งจักรพรรดิก็ผลัดเปลี่ยนสู่พระเชษฐาทั้งที่พระองค์มีความเหมาะสมกว่าทุกประการ เมื่อพระองค์มีความรัก คนรักของพระองค์ก็กลายเป็นนมเหสีของจักรพรรดิ พระองค์ต่อสู้กับความเจ็บปวดบีบ นานานานในที่สุดพระองค์เลือกที่จะทำหน้าที่พระอนุชาที่ดีช่วยเหลือจักรพรรดิดูแลบ้านเมือง และยังช่วยเหลืออวี๋หลานในฐานะพี่สะใภ้และมิตรสหาย

ละครโทรทัศน์เรื่อง พระนางซุสึไทเฮา (The Young Dowager) นำเสนอแก่นเรื่องประเภท อำนาจและความรัก แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนบทบาทจากสนมสู่ไทเฮาของ อวี๋หลาน ตัวละครเอกของเรื่อง เธอมีความต้องการจะอยู่เหนือผู้อื่นเพื่อสละความลำบากที่ตนเคยประสบมา ความขัดแย้งการแย่งชิงอำนาจระหว่างฝ่ายอวี๋หลานกับฝ่ายซุซุน เมื่อโอกาสมาถึงนางหลงระเห็จและปล่อยให้อำนาจเข้าครอบงำจิตใจ เปลี่ยนจากอวี๋หลานหญิงสาวชาวบ้านที่สวยงามสดใสกลายเป็นพระนางซุสึไทเฮา สตรีที่ขึ้นชื่อในเรื่องความอำมหิตที่จารึกในประวัติศาสตร์จีน

“นี่หรือวังหลวงงดงามตระการตา เสมือนวิมานที่อยู่ของเวลา นี่ข้าได้มาถึงบันไดขั้นแรกที่จะนำไปสู่วิมานแล้ว ข้าจะต้องไต่เต้าไปที่ละขั้นเพื่อถึงวิมานให้ได้ สักวันหนึ่งเถอะ ข้านี้แหละจะเป็นเจ้าของวิมานหลังนี้”

อวี๋หลาน : พระนางซุสึไทเฮา (The Young Dowager)

ความรัก เป็นแก่นเรื่องรอง ที่นำเสนอคือ โดยได้ให้น่าหนักในเรื่องราวความรักระหว่างอวี๋หลานกับองค์ชายกงที่เกิดขึ้นก่อนที่อวี๋หลานจะเข้าวังเพื่อเป็นสนม แต่เพื่อความสุขสบายของครอบครัว อวี๋หลานต้องตัดใจทั้งที่รักองค์ชายกงเต็มหัวใจ แม้ ยังลืมนอวี๋หลานไม่ได้ในทันทีองค์ชายกงก็ได้ให้ความช่วยเหลืออวี๋หลานในระหว่างที่อาศัยอยู่ในวังหลวงในฐานะมิตรสหายที่มีมิตรภาพที่ดีแก่กัน

4. เหตุการณ์สำคัญ

- เส้นทางสู่สนมคนโปรด

ภาพที่ 4.140 : ทอดพระเนตรเห็นอวี๋หลานร้องเพลงที่ศาลาริมน้ำ

แรกเริ่ม จักรพรรดิเสียนเฟิงทรงตกหลุมรักอวี๋หลานตั้งแต่แรกเห็น เนื่องจากอวี๋หลานมาจากสกุลเย่เหอนาลา ตามคำสาปโบราณที่กล่าวไว้ว่า “ราชวงศ์ต้าซิงต้องถึงกาลอวสานด้วยน้ำมือของหญิงสาวสกุลเย่เหอนาลา” พระองค์จึงละเลยอวี๋หลานเพราะกลัวคำสาปจะเป็นจริง อวี๋หลานทนเหงา หดหู่ ว่าเหว่เพียงลำพังในตำหนักเป็นเวลาหลายเดือน เธอได้เข้าไปในตำหนักสนมของจักรพรรดิองค์ก่อนๆ ที่โดนทอดทิ้ง พวกนางทั้งฟู่ซ่าน เสี่ยสตี อวี๋หลานหวาดกลัว ไม่อยากเป็นเช่นนั้น เธอจึงร่วมมือกับอันเตอไห่ขันทีคนสนิท ออกอุบายให้จักรพรรดิเสด็จมายังศาลาริมน้ำ เธอได้แสดงความสามารถในการร้องเพลง ทำที่ที่สง่างาม น้ำเสียงอันไพเราะ ทำให้ จักรพรรดิหลงใหลทันทีที่พบ ในคำคืนนั้นอวี๋หลานได้ เข้าเฝ้าจักรพรรดิ และได้รับการแต่งตั้งเป็นสนมเอกทันที อวี๋หลานกลายเป็นสนมข้างกายจักรพรรดิ กระทั่งเวลาว่าราชการ เธอแสดงทักษะเกี่ยวกับการปกครอง ช่วยอ่านหนังสือราชการถวายจักรพรรดิ กระทั่งได้รับการไว้วางใจให้ลงนามในหนังสือราชการแทนจักรพรรดิ

ภาพที่ 4.141 : อวี๋หลานช่วยจักรพรรดิอนุมัติหนังสือราชการ

- จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต

จักรพรรดิทรงอ่อนแอ ทุเบา เชื่อฟังความคิดเห็นของชู้ชุนมากเกินไป อ่อนข้อให้ต่างชาติเมื่อต่างชาติต้องการเมืองท่าและเปิดการค้าเพิ่มมากขึ้น จักรพรรดิไม่ยินยอม เหตุการณ์ลุกลามจน

เกิดสงคราม “สงครามฝิ่น ครั้งที่ 2” จักรพรรดิพระวรกายอ่อนแอ ประชากร ต้องลี้ภัยยังเมืองเรือเหอ ในปี ค.ศ.1856 โดยมีองค์ชายกง คอยบริหารอยู่ ณ เมืองหลวง แต่ไม่สามารถเจรจายุติสงครามได้ ทั้งยังมีได้ศึกนำทางให้กองทัพต่างชาติบุกเข้ามาเผาทำลายพระราชวังหยวนหมิงหยวน ส่งผลให้ จักรพรรดิเสียนเฟิงอาการประชวรทรุดหนัก พระองค์ทรงแต่งตั้งองค์ชายถงจื้อเป็นจักรพรรดิ และให้ ฮองเฮาอนุฮฺวและสนมอวี๋หลานร่วมกันว่าราชการจนกว่าจักรพรรดิจะบรรลุนิติภาวะ โดยมีชูซุนและคณะเป็นองคมนตรีให้คำปรึกษา นอกจากนี้ยังมอบราชโองการลับแก่ฮองเฮา จิ้งเหอ เนื่องจาก ระวางในตัวสนมอวี๋หลาน พระองค์สิ้นพระชนม์ใน ปี ค.ศ.1860

ภาพที่ 4.142 : จักรพรรดิเสียนเฟิงประทานฎีกาลับแก่ฮองเฮาก่อนสิ้นพระชนม์

- รัฐประหารซินไห่

ภาพที่ 4.143 : ทหารลอบสังหารไทเฮาระหว่างพิธีเคลื่อนขบวนพระศพ

ชูซุนและคณะองคมนตรี พยายามก่อกวนสนมอวี๋หลานและฮองเฮา จิ้งเหอในการว่าราชการ ทั้งยังไม่ทำตามราชโองการที่จักรพรรดิเสียนเฟิงสั่งไว้ก่อนสิ้นพระชนม์ ชูซุนวางแผนยึดอำนาจและสังหารสนมอวี๋หลานในวันเคลื่อนพระศพจักรพรรดิเสียนเฟิงกลับกรุงปักกิ่ง แต่อวี๋หลานทราบแผนการก่อน จึงติดต่อองค์ชายกง จึงจัดการซ่อนแผน โดยให้ขบวนสนมอวี๋หลานและฮองเฮา จิ้งเหอเดินทางไปอีกเส้นทางหนึ่ง ส่วนเส้นทางหลักนั้นเมืองคังชางกั้งในเกี้ยวแทนสนมอวี๋หลาน เหล่าทหารถูกจับและสารภาพว่าชูซุนเป็นคนสั่งการ ชูซุนและคณะโดนจับและประหารชีวิต

ภาพที่ 4.144 : ชูชุนรับโทษประหารชีวิต

- ทำลายราชโองการลับ

ภาพที่ 4.145 : อวี๋หลานทำพิธีปฐุงยาโดยเจียนเนื้อตัวเองลงไปถวายแก่ฮ่องเฮา

ก่อนจักรพรรดิเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์พระองค์ได้มอบราชโองการลับแก่ฮ่องเฮาจิ้งเหอ เพื่อเป็นการป้องกันตัวหากมีใครคิดทรยศ และไม่ทำตามกฎมณเฑียรบาล จักรพรรดิเสียนเฟิงทรงไว้วางพระทัยในตัวสนมอวี๋หลานจึงเป็นห่วงในความปลอดภัยของจิ้งเหอ ฮองเฮา เมื่อกำจัดชูชุนได้แล้ว และร่วมว่าราชการร่วมกัน อวี๋หลานเริ่มแข็งกร้าวขึ้น ทำให้มีปากเสียงกัน จิ้งเหอฮองเฮา จึงอ้างถึงราชโองการลับ ทำให้เส้นทางการปกครองประเทศจีนของอวี๋หลานลำบากยิ่งขึ้น นางอยากทราบว่าราชโองการลับมีใจความว่าอย่างไร นางได้อาศัยช่วงที่จิ้งเหอ ฮองเฮาประชวร ออกอุบายให้จิ้งเหอฮองเฮามาเห็น ว่านางกำลัง ทำพิธีปฐุงยาโดนเจียนเนื้อส่วนแขนลงไปต้มด้วย จิ้งเหอฮองเฮาเห็นดังนั้นก็ เสียพระทัยที่ตลอดเวลาได้เก็บราชโองการลับ ไว้กับตัว ไม่เชื่อใจอวี๋หลาน จึงตัดสินใจทำลายราชโองการลับทันที เป็นไปตามแผนการที่อวี๋หลานได้วางไว้

ภาพที่ 4.146 : จิ้งเหอฮองเฮาทำลายราชโองการลับเพื่อสร้างความเชื่อพระทัยแก่อวี๋หลาน

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก

1. อวี๋หลาน/ซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.147 : อวี๋หลาน (ซูสีไทเฮา)

“ดวงแม่นางประหนึ่งหงส์มาจตุ จะยิ่งใหญ่ในอนาคต แต่อามาขอร้องละ ให้แม่นางออกบวชเถอะ ไม่ใช่แค่เพื่อตนเองเท่านั้น แต่เพื่อพ่อแม่ เพื่อแผ่นดิน”

หลวงจีนนิรนาม : ซูสีไทเฮา (The Young Dowager)

อวี๋หลาน บุตรสาวคนโตตระกูลเย่เหอนาลา อายุ 17 ปี บิดาเป็นข้าราชการชั้นผู้น้อยในเมืองอันเฟย เธอเป็นสาวสวยหน้าตาจิ้มลิ้ม เรือนผมเงาดำสนิท รูปร่างสูงโปร่ง สติปัญญาเฉียบแหลม น้ำเสียงไพเราะ มีความสามารถในการร้องเพลง ร้องเพลงตามโรงเตี๊ยมเพื่อหารายได้พิเศษ เป็นที่สะดุดตาแก่ชายหนุ่มที่พบเห็น อุบนิสยฉลาดใฝ่รู้ ช่างสังเกตมีไหวพริบ เคยมีหลวงจีนรูปหนึ่ง ทำนายดวงชะตาให้เธอ แมื่อดวงชะตาของเธอจะยิ่งใหญ่รุ่งโรจน์ แต่หลวงจีนรูปนั้นก็ขออ้อนให้เธอ ออกบวชเพราะในอนาคตเธอจะทำให้บ้านเมืองเดือดร้อน แต่อวี๋หลาน ไม่เชื่อในเรื่องโชคชะตา เชื่อมั่นในฝีมือของมนุษย์ ในใจอวี๋หลานตั้งคำถามตลอดเวลาที่ทำไมผู้หญิงต้องเสียสละให้ผู้ชายเสมอ ชีวิตอวี๋หลานเกิดจุดเปลี่ยน เมื่อบิดาเสียชีวิตทิ้งหนี้ภาระไว้มากมายให้ครอบครัว บ้านถูกยึด ต้องอาศัยในเรือบรรทุกศพบิดา เธอปฏิญาณตนว่าจะทำทุกอย่างเพื่อสลัดความจน ให้พ้นจากครอบครัว เธอบอกลาคนรัก เมื่อเข้าเมืองหลวง อวี๋หลานตัดสินใจ เข้าคัดเลือกเป็นสนมจักรพรรดิ ชีวิตเธอได้เปลี่ยนแปลงตลอดกาล

“ข้าไม่ยอมลำบาก ไม่ยอมยากแค้นอีกต่อไป ข้าขอสาบานต่อฟ้า ข้าจะสลัดความยากจนให้พ้น ข้าจะไม่ยอมให้สิ่งอื่นใดเป็นอุปสรรคของข้า ข้าจะต้องอยู่เหนือผู้อื่นให้ได้”

อวี๋หลาน : พระนางซุสีไทเฮา (The Young Dowager)

ภาพที่ 4.148 : อวี๋หลานเลือกดอกไม้

แม่อวี๋หลานเป็นเพียงหญิงสาวชาวบ้าน หากเธอเป็นผู้มีสติปัญญาเฉียบแหลม มีไหวพริบปัญญาเป็นเลิศ สามารถสร้างความโดดเด่นให้ตัวเองจนขุนนางคัดเลือกนางให้ผ่านด่านแรก จากโจทย์เลือกดอกไม้แทนตัวเอง อวี๋หลานได้กล่าวไว้อย่างน่าประทับใจว่า

“ดอกไม้ทุกชนิดล้วนงามหมด โบตั๋นงามสง่า เบญจมาศงามผุดผาด กุหลาบยิ่งรัญจวน
คนเราจะงามเสมอดอกไม้ได้อย่างไร หม่อมฉันขอเป็นผู้ชมดอกไม้ดีกว่า ให้ความสุขแก่ใจได้
มากกว่า”

อวี๋หลาน : ซุสีไทเฮา (The Young Dowager)

นอกจากความงามทั้งรูปร่างภายนอกที่สะกดตา กริยาท่าทางที่ชวนมอง สติปัญญาไหวพริบที่โดดเด่นแล้ว อวี๋หลานยังมีความสามารถในการร้องเพลง สามารถสะกดให้ผู้ฟังหลงใหลไปกับเสียงเพลงที่เธอขับกล่อม จากเหตุการณ์ที่เธอเรียกร้องความสนใจจากจักรพรรดิ จนพระองค์ต้องละพระราชกิจเพื่อหาที่มาของเจ้าของเสียงเพลงอันไพเราะนั้น

ภาพที่ 4.149 : จักรพรรดิทอดพระเนตรอวี๋หลานร้องเพลงในสวน

อวี๋หลาน เป็นตัวละครที่มีพัฒนาการที่ชัดเจน ในตอนต้นเรื่องเธอมีความสงสัยตลอดเวลาว่าทำไมชายหญิงถึงไม่เท่าเทียม แต่ก็ได้เก็บความสงสัยนั้นไว้ในใจ

“ฟ้าคือชาย ดินคือหญิง ไม่มีทางสลับที่กันได้นะ อวี๋หลาน หรือเจ้าคิดสลับฟ้าดิน”

อาหญิง : พระนางซุสึไทเฮา (The Young Dowager)

เมื่อได้เข้ามาเป็นสนม ประสูติพระโอรสแก่ จักรพรรดิ ได้ช่วยงานจักรพรรดิในการว่าราชการ เสนอแนะข้อคิดเห็นในการ ช่วยเหลือชาติบ้านเมือง อวี๋หลานก็ค้นพบว่าแท้จริงชายหญิงสามารถเท่าเทียมกันได้

“บ้านเมืองมีภัย ทุกคนต้องรับผิดชอบ แม้ข้าจะเกิดเป็นหญิง แต่จะให้ข้าทนเห็นบ้านเมืองย่อยยับไปต่อหน้าต่อตาได้ยังไงกัน ถึงต้องเสียดาย ข้าก็ยอม ”

อวี๋หลาน : พระนางซุสึไทเฮา (The Young Dowager)

ในด้านความสัมพันธ์ในฐานะเจ้านายกับลูกน้อง นับว่าอวี๋หลานมีน้ำใจ คำไหนคำนั้น ดูแลปกป้องคนในปกครองได้เป็นอย่างดี สามารถซื้อใจอันต่อให้ชั้นที่แท้จริงแล้วแสนเจ้าเล่ห์ ไม่จริงใจกับใคร แต่กลับทำงานให้อวี๋หลานอย่างถวายชีวิต เพราะอวี๋หลานช่วยชีวิตอันต่อให้จากการรับสารภาพว่าเธอเป็นคนวางยาแม่มา้ยเฉาจนแท้งลูก แทนที่จะบอกความจริงว่าชั้นที่อันต่อให้เป็นคนทำ

ภาพที่ 4.150 : อันต่อให้วางยาแม่มา้ยเฉา

จุดเปลี่ยนสำคัญเกิดขึ้นเมื่อจักรพรรดิเสวยเฟิงสวรรคต อวี๋หลานต้องดำรงตำแหน่งไทเฮา ตะวันตก ว่าราชการหลังม่านร่วมกับ จิ้งเหอ ฮองเฮา ตำแหน่งไทเฮาตะวันออก ความแค้นเคียดเข้ามาแทนที่ เธอจัดการสั่งปิดปากทุกคนที่รู้ชาติกำเนิดของเธอกระทั่งนายทหารที่เคยช่วยเหลือเธอ

เมื่อครั้งยังเป็นสนม ชีวิตเปลี่ยนแปลง จากสาวชาวบ้านธรรมดาๆ กลายเป็นซุสึไทเฮาสตรีผู้ครองอำนาจสูงสุดของประเทศผู้ที่ประวัติศาสตร์จีนต้องจารึก

2. องค์ชายกง

ภาพที่ 4.151 : องค์ชายกง

“ถ้าข้าไม่สามารถกอบกู้เกียรติยศของชาติบ้านเมืองและชำระหนี้แค้นได้ ข้าจะไม่ขอเป็นคน”

องค์ชายกง : พระนางซุสึไทเฮา (The Young Dowager)

องค์ชายลำดับที่ 6 ในจักรพรรดิเต๋ากวง ชายรูปงาม เก่งกาจ ทั้งด้านวิทยายุทธและสติปัญญา กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว ปัญญาเฉียบแหลม กตัญญู เสียสละ แม้เป็นชายชาติทหารแต่จิตใจอ่อนโยน โอบอ้อมอารี มีเมตตาธรรม รักความยุติธรรม ความสุขของบ้านเมืองมาเป็นอันดับแรก เนื่องจาก มีความสามารถด้านภาษาต่างประเทศ จึงได้ดำรงตำแหน่งกระทรวงต่างประเทศ เป็นองค์ชายที่มีความเหมาะสมที่สุดที่จะเป็นจักรพรรดิแต่ถูกจักรพรรดิเสียนเฟิงขอลบัลลังก์จากแรงยุยงของซู่ซุน พระองค์ได้พบกับอวี๋หลานที่เมืองอันเฟย แต่สุดท้ายก็ไม่สมหวังเมื่ออวี๋หลาน กลายมาเป็นชายาของพระเชษฐา แม้ว่าภายนอกองค์ชายกงเป็นตัวละครที่สมบูรณ์แบบแต่แท้จริงพระองค์อาภัพทั้งการงานและความรัก

แม้ว่าจะถูกพระเชษฐาแย่งชิงตำแหน่งจักรพรรดิและคนรัก พระองค์เลือกที่จะเสียสละ เคารพในการตัดสินใจของพระบิดาและความถูกต้อง พระองค์เต็มใจที่จะช่วยเหลือสนมอวี๋ในฐานะพี่สะใภ้และเพื่อนที่มีมิตรภาพที่ดีต่อกัน เมื่อมีข่าวเสียหายเกี่ยวกับองค์ชายกงและสนมอวี๋หลาน พระองค์หาทางออกโดยการแต่งงานกับหว่านหลิง แม้จะไม่เห็นด้วยกับวิธีนี้ในตอนแรกแต่ทุกฝ่ายเห็นว่าเหมาะสมและหว่านหลิงเองก็เต็มใจ และช่วยเหลือไทเฮาทั้งสองในการว่าราชการตลอดมา

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏในเรื่อง ได้แก่

3. ชู่ซุน

ภาพที่ 4.152 : ชู่ซุน

“ผู้หญิงห้ามว่าราชการ ความเห็นของผู้หญิง เชื่อไม่ได้”

ชู่ซุน : พระนางชู่สีไทเฮา (The Young Dowager)

หัวหน้าคณะที่ปรึกษาการปกครองของจักรพรรดิเสียนเฟิง วัย 40 ต้นๆ จอมวางแผน มักใหญ่ใฝ่สูง คิดล้มล้างราชวงศ์ ซื่อฉล โกงกินประเทศชาติ ทราบจุดอ่อนของจักรพรรดิเสียนเฟิงดี จึงมักหาวิธีต่างๆ มายุยง ชี้นำจักรพรรดิเพื่อโอนถ่ายอำนาจมาอยู่ในมือตน ชู่ซุนนับว่าเป็นคนเจ้าเล่ห์ พร้อมเล่นงานทุกคนหากใครมาขวางแผนการของเขา แม้แต่ความหายหน้าของ ประเทศชาติ หากเป็นวิธีที่จะทำให้ได้มาซึ่งอำนาจเขาก็กล้าเสี่ยง จึงกลายเป็นคู่ปรับกับองค์ชายกงและอวี๋หลาน เพราะทั้งคู่ทราบแผนการของชู่ซุนดี จึงคอยขัดราชโองการจักรพรรดิในเรื่องที่ชู่ซุนเสนอ

4. จักรพรรดิเสียนเฟิง

ภาพที่ 4.153 : จักรพรรดิเสียนเฟิง

“ไม่ว่าจะอวี๋หลานหรือใครก็ตามแต่ เจ้าจะไว้ใจใครไม่ได้ทั้งนั้น”

จักรพรรดิเสียนเฟิง : พระนางชู่สีไทเฮา (The Young Dowager)

จักรพรรดิองค์ที่ 9 แห่งราชวงศ์ชิงพระโอรสลำดับที่ 4 ของจักรพรรดิไต้กวง ทรงฟังคำยุยงจากชู่ซุนทำให้พระองค์ถูกลดตำแหน่งรัชทายาทจากจักรพรรดิไต้กวงทั้งที่ พระองค์ไม่ใช่รัชทายาทที่จักรพรรดิไต้กวงวางไว้ตั้งแต่แรก จักรพรรดิเสียนเฟิง รูปร่างผอมบาง อ่อนแอทั้งพระวรกายและพระทัย ขาดความมั่นใจพระทัยในพระองค์เอง ทรงระแวงว่าองค์ชายกงพระอนุชาจะแย่งชิงตำแหน่งไม่เชื่อฟังข้อเสนอแนะจากพระอนุชา เชื่อฟังคำยุยงจากชู่ซุนจึงส่งย้ายราชการองค์ชายกงไปยังชายแดน จักรพรรดิเสียนเฟิงมักตกหลุมรักสาวงามได้ง่ายๆเพียงแรกเห็น ทั้งอวี๋หลาน สนมอัน หม้ายเฉา เนื่องจากอวี๋หลานโดดเด่นทั้งก ารปรนนิบัติ ประสูติรัชทายาทแก่พระองค์ ทั้งยังสามารถช่วยเหลืองานราชการได้ ถือว่าอวี๋หลานเป็นสนมที่พระองค์รักมากที่สุด

5. จิ้งเหอฮองเฮา/ชู่อันไทเฮา

ภาพที่ 4.154 : จิ้งเหอฮองเฮา

“เจ้าอุตส่าห์ทำเพื่อข้าขนาดนี้ ทำไมเราไม่ทำลายฎีกาฉบับนี้ไปเลยละ”

จิ้งเหอฮองเฮา : พระนางชู่สี่ไทเฮา (The Young Dowager)

หญิงสาวจากจากเผ่า นิวชู่ฉู่ เข้ารับการคัดเลือกเป็นสนมพร้อมอวี๋หลาน แต่นางมีความเพียบพร้อมจึงได้รับตำแหน่งฮองเฮาไป จิ้งเหอเป็นคนจิตใจอ่อนโยน มีเมตตา มองโลกในแง่ดี รักและเอ็นดูอวี๋หลานมาโดยตลอด เป็นเหมือนเกราะป้องกันของอวี๋หลานเวลาชู่ซุนคอยจับผิด จิ้งเหอจะคอยแก้ต่างให้ตลอด จิ้งเหอจึงเป็นคนเดียวในวังหลวงที่อวี๋หลานผูกมิตรไว้เพื่อเอาตัวรอด

6. หยงลู่

ภาพที่ 4.155 : หยงลู่

“นี่เจ้าคิดว่าข้าดูทิศทางลมไม่เป็นหรือไง เจ้าคิดว่าข้าฆ่ามเหสีอวี๋หลานแล้วจะได้ดิบได้ดีอย่างนั้นหรือ”

หยงลู่ : พระนางซุสึไทเฮา (The Young Dowager)

หัวหน้าองครักษ์ เป็นทหารมากฝีมือ ฉลาดแกมโกง หวังอยากเป็นแม่ทัพ แต่มักถูกซู่ซุน กลั่นแกล้งจึงไม่ได้รับเลื่อนตำแหน่ง ลักษณะนิสัยเป็นนกสองหัว เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน ใครให้ผลประโยชน์ดีก็เข้าฝ่ายคนนั้น ในครั้งแรกซู่ซุนได้ขึ้นตำแหน่งแม่ทัพให้หากสังหารอวี๋หลาน หยงลู่ยังไม่ตกลงแต่รอดูท่าที เมื่ออวี๋ หลานเข้ามายื่นข้อเสนอที่ดี กว่าให้ สุดท้ายก็เข้าฝ่ายอวี๋หลาน ได้ช่วยเหลืออวี๋หลานและนุสราของเธอให้รอดพ้นจากการสังหารในครั้งแรก หยงลู่ได้เลื่อนตำแหน่ง เป็นแม่ทัพและเป็นนายทหารที่อยู่เคียงข้างอวี๋หลาน ผู้คอยกุมความโหดเหี้ยมของพระนางซุสึไทเฮาตลอดมา

7. อันเตอไห่

ภาพที่ 4.156 : อันเตอไห่

“หม่อมฉันว่า พระมเหสีต้องจัดการปิดปากทุกคนให้สนิทนะ เพคะ”

อันเตอให้ : ชูสีไทเฮา (The Young Dowager)

ขณะที่คนสนิทของอวี๋หลาน นิสัย สอดรู้สอดเห็น อวดฉลาด ประจบสอพลอ เป็นสายสืบคอยนำความเคลื่อนไหวจากภายนอกมารายงานอวี๋หลาน เป็นผู้ช่วยอวี๋หลานในการทำงานต่างๆ อวี๋หลานได้รับผิดแทนจากเหตุการณ์วางยาพิษชายาเฉาตั้งแต่นั้นมาอันเตอให้ก็ ซื่อสัตย์จงรักภักดีต่ออวี๋หลานพร้อมถวายชีวิต

6. มุมมอง

มุมมองที่ละครโทรทัศน์เรื่อง พระนางชูสีไทเฮา (The Young Dowager) บอกเล่าเรื่องราวผ่านมุมมองพระนางชูสีไทเฮา มุมมองบุรุษที่ 1 อวี๋หลาน(พระนามเดิมของ ชูสีไทเฮา) ตั้งคำถามในใจตลอดมาว่า ทำไมผู้หญิงถึงอยู่เหนือผู้ชายไม่ได้ เมื่อเธอได้ก้าวสู่วังหลวง เป้าหมายของเธอจึงชัดเจน อวี๋หลานมุ่งมั่น ที่จะอยู่เหนือผู้อื่น มีอำนาจเหนือบุรุษ ปฏิบัติหน้าที่ทุกอย่างได้ไม่แพ้บุรุษ ละครโทรทัศน์เรื่องนี้จึงบอกเล่าวิธีการการเข้าสู่อำนาจของนางจากนางสนมองค์เล็กๆ กลอุบายที่เธอใช้ไต่เต้าสู่ตำแหน่งจักรพรรดินีที่ประวัติศาสตร์ต้องจารึก

“นี่หรือวังหลวง งดงามตระการตา นี่เข้าได้มาถึงบันไดขั้นแรกที่จะนำสู่วิมานแล้ว สักวันหนึ่งเถอะ ข้านี้แหละจะเป็นเจ้าของวิมานแห่งนี้”

ชูสีไทเฮา : พระนางชูสีไทเฮา The Young Dowager

ทั้งนี้ได้นำเสนอ มุมมองแบบ ผู้รู้รอบด้าน ผู้ชมสามารถ เข้าใจ เข้าถึงความรู้สึกนึกคิด การตัดสินใจในการกระทำของตัวละคร และเห็นพัฒนาการของตัวละครทุกตัว เข้าใจเหตุการณ์ตามลำดับ

7. การตั้งชื่อเรื่อง

ละครโทรทัศน์เรื่อง พระนางชูสีไทเฮา (The Young Dowager) ตั้งชื่อตามลักษณะตัวละครหลัก คำว่า Young Dowager หากแปลตามความหมาย คือ ภรรยาหม้ายยังสาวของสามีสูงศักดิ์ ซึ่งก็หมายถึงตัว อวี๋หลาน ละครโทรทัศน์เรื่องนี้นำเสนอเรื่องราวชีวิตของ อวี๋หลาน ก่อนจะกลายเป็น ชูสีไทเฮา จักรพรรดินีที่นำความล่มสลายมาสู่ราชวงศ์ชิง เมื่อเน้นเรื่องราวในวัยสาว

ของซูสีไทเฮา ละครโทรทัศน์เร่ องนี้จึงให้น้ำหนักในเรื่องของความรักของพระนางซูสีไทเฮาซึ่งเป็น เรื่องราวที่ไม่มีบันทึกในประวัติศาสตร์ การตีความผสมจินตนาการของผู้สร้างจึงทำให้เรื่องราวสนุก ชวนติดตาม

ซูสีไทเฮา (戏说慈禧 Empress Dowager Cixi) (ปี 1992)

1. เนื้อเรื่อง

ยุคสมัยเสียนเฟิงฮ่องเต้ขึ้นครองราชย์ อาณาจักรต้าชิงพลีชีพพลั่วจากสงครามฝิ่นกับ ประเทศอังกฤษ อีกทั้งราชสำนักต้องชดใช้ค่าปฏิกรรมสงครามจากสนธิสัญญานานจิง ท้องพระคลังร่อยหรอ ประชาชนอดอยากทุกเข็ญกันถ้วนหน้า กองทัพต้าชิงซึ่ง แบ่งเป็น 8 กองทัพ หรือ 8 ธง เวลาผ่านไปเผ่าพันธุ์แย่งแย่งลูกหลานต้าชิงที่เคยเป็นนักรบ ต้องรับจ้างเป็นสีเหนียง หรือ นางรำตามคณะกายกรรมรับจ้างแสดงตามงานรื่นเริงต่างๆในสมัยนั้นหากไม่อดอยากจริงๆก็ ไม่มีใครอยากเดินกินรำกิน กุลธิดาในตระกูล 8 ธง จะมีความรักไม่ได้เมื่อถึงเวลาอายุ 13-17 ปี จะต้องเข้าคัดเลือกเป็นสนมของฮ่องเต้

ภาพที่ 4.157 : ครอบครัวหลันเอ้อ

หลันเอ้อ (อวี๋หลาน) กุลธิดาจากตระกูลเย่เหอนาลา 1 ในกองทัพ 8 ธง หลังจากบิดา เสียชีวิต เธอได้รับจ้างเป็นสีเหนียงเพื่อหาเงินเลี้ยงดูครอบครัว เมื่อโอกาสคัดเลือกสนมมาถึง หลันเอ้อซึ่งมีอายุ 17 ปีบริบูรณ์ได้ผ่านการคัดเลือกเข้าเป็นสนมฮ่องเต้เสียนเฟิงจากการคัดเลือก หญิงสาวถึง 140 คน แม้ฮ่องเต้จะไม่ได้ประทับใจหลันเอ้อตั้งแต่แรกเห็น แต่เธอก็ผ่านเข้ารอบ นับว่าเป็น โชคชะตาฟ้าลิขิต หลันเอ้อได้บอกลาหยงสู่คนรักแล้วเดินทางเข้าวังหลวงทันทีวันที่ 9 เดือน 5 ปีที่ 2 รัชศกเสียนเฟิง ใครจะคิดว่าสาวน้อยผู้ยากไร้คนนี่คือผู้ที่คุมชะตาบ้านเมืองใน อนาคต

ภาพที่ 4.158 : หลันเอ๋อสนมคนโปรด

วังต้องห้ามกลายเป็นชีวิตใหม่ที่หลันเอ๋อไม่เคยพบเห็น จากเรื่องราวที่เคยฟังมาจากผู้ใหญ่ เรื่องราวในวังหลวงน่ากลัวมากกว่าน่าอยู่ เธอต้องปรับตัวพอสมควร เมื่อการเข้าเฝ้าครั้งแรกมาถึง หลันเอ๋อได้สร้างความประทับใจแก่ฮ่องเต้ การพุดจาที่ฉะฉาน ตรงไปตรงมา แตกต่างจากสนมนางอื่นๆ หลันเอ๋อได้กลาย เป็นสนมคนโปรดและประสูติพระโอรส รัชทายาทเพียงองค์เดียวแก่ฮ่องเต้ เสียนเฟิงในเวลาต่อมาจนได้เลื่อนตำแหน่ง เป็นมเหสีหาใช่ตำแหน่งไทเฮา เนื่องจากตำแหน่งนี้เป็นของจิ้งเหอ หรือ ซูอันไทเฮาในเวลาต่อมา เพราะเห็นแก่ความหลังที่จิ้งเหอถวายตัวเป็นสนมตั้งแต่ เสียนเฟิงยังเป็นเพียงรัชทายาท

ภาพที่ 4.159 : จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต

ปีที่ 10 รัชศกเสียนเฟิง เหตุจากสงครามฝิ่นครั้งที่ 2 กองทัพอังกฤษ ฝรั่งเศส เข้าประชิด เมืองปักกิ่ง ฮ่องเต้ได้อำนาจเสด็จล่าสัตว์ออกไปเมืองเหอเหอ ปล่อยให้องค์ชายกงอูอยู่รักษาการที่เมืองปักกิ่ง ขณะนั้นประชาชนต่างหุดหู่จิตใจเหมือนพายุร้ายมาเยือน ระหว่างที่ประทับอยู่เหอเหอ ชาวควรวจากเมืองหลวงส่งผลกระทบต้อจิตใจฮ่องเต้จนพระวรกายทรุดโทรม อ่อนแอ จึงรับสั่งให้ หลันเอ๋อช่วยตรวจหนังสือราชการแทนพระองค์ เมื่อซูซุนซุนนางคนสำคัญในราชสำนักทราบเรื่อง จึงไม่พอใจที่ให้ผู้หญิงเข้ามาก้าวล่วงเรื่องราชสำนัก เกรงว่าต่อไปหลันเอ๋อจะคุมอำนาจ จึงหาทางกำจัดหลันเอ๋อตลอดเวลา ชาวควรวกองทัพต่างชาติบุกประชิดเมืองหลวงได้เผาทำลายพระราชวัง หยวนหมิงหยวน อาคารประชวรของฮ่องเต้ทรุดหนักและสิ้นพระชนม์ในวัย 30 พรรษา

ภาพที่ 4.160 : ชูซุนและคณะต้องโทษประหาร

ก่อนเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์ได้แต่งตั้งได้ฉุน (ถงจื่อ) เป็นรัชทายาทพร้อมทั้งเสนาบดีผู้มั่งผู้ดูแลว่าราชการในราชสำนักร่วมกับพระโอรส และแต่งตั้งจิ่งเหอเป็นไทเฮา สร้างความไม่พอใจแก่หลันเอ้อซึ่งเป็นพระมารดาของได้ฉุน ชูซุนพยายามกีดกันหลันเอ้อและองค์ชายหกพระอนุชาเสียนเฟิง ออกจากราชสำนัก ชูซุนพยายามรวบรวมอำนาจการบริหาร รงาน ไม่ฟังคำสั่งจากชูอันไทเฮา หลันเอ้อหาวิธีติดต่อกับองค์ชายหกเพื่อขอความช่วยเหลือ เมื่อเคลื่อนพระศพจักรพรรดิกลับปักกิ่งชูอันไทเฮา หลันเอ้อ และจักรพรรดิน้อย เข้าพบขุนนาง 3 แผ่นดินเพื่อขอความเป็นธรรม จึงได้ออกพระราชโองการจับชูซุนและพวกข้อหาคิดก่อการกบฏ ประหารชูซุนก่อนวันราชาภิเษก เหตุการณ์นั้นเกิดในปี ชินไฮ่ว จึงเรียกว่า “รัฐประหารซินไฮ่ว”

ปี 1861 ได้ฉุนเฟิงจะ 6 ชั้นษา ได้ก้าวสู่บัลลังก์แห่งราชวงศ์ชิง เป็นรัชทายาทองค์เดียวของฮ่องเต้เสียนเฟิง แต่ผู้บริหารบ้านเมืองที่แท้จริงคือ ชูสีไทเฮาและชูอันไทเฮา พระมารดา ใช้ชื่อรัชศกว่า “ถงจื่อ” ซึ่งหมายความว่า บริหารบ้านเมืองร่วมกัน พระที่นั่งเหยียนซินจึงเป็นพระที่นั่งที่ว่าราชการหลังม่านของ 2 ไทเฮา จนหลายคนกล่าวกันว่านี่คือการเชิดหุ่น

เมื่อถงจื่อฮ่องเต้เติบโตใหญ่ได้มีการคัดเลือกสนม ฮ่องเต้เลือกสนมจากตระกูลอาลู่เท่าที่ชูอันไทเฮาทรงเลือกสรรมาให้ สร้างความไม่พอใจแก่ชูสี ไทเฮาเป็นอย่างยิ่ง ฮ่องเต้ทรงเปื้อนหน่ายที่ไม่มีอิสระตั้งแต่ทรงพระเยาว์ อีกทั้งพระมารดากดดันให้ตั้งใจเรียนเพื่อเป็นฮ่องเต้ที่ดีในอนาคต ถงจื่อฮ่องเต้ได้รับคำยุยงจากได้ฉิง พระสหาย ให้ออกเที่ยวหอนางโลมในเมือง ทำให้ติดโรคบุรุษ หรือซิฟิลิส สิ้นพระชนม์ในเวลาต่อมา ชูสีไทเฮาจึงแต่งตั้งไฉ่เจียน โอรสขององค์ชาย 7พระอนุชาเสียนเฟิงฮ่องเต้ กับ หวันจิ้งพระชนินษฐาของนาง เป็นจักรพรรดิถงจื่อขึ้นว่าราชการหลังม่านอีกครั้ง จนกว่าจักรพรรดิถงจื่อเติบโตใหญ่

ปี 1888 ปีกวังซวีที่ 14 ฮ่องเต็งคี่ใหม่ขึ้นครองราชย์ พระชนมายุ 18 ชันษา แต่อำนาจในการควบคุมกองทัพยังคงอยู่ที่พระนางซูสีไทเฮา ฮ่องเต็งน้อยคิดที่จะปฏิรูปเพื่อราชวงศ์ชิงแต่ก็เป็นเพียงความคิดของคนหนุ่มไฟแรงเท่านั้น

ภาพที่ 4.161 : กวังซวีเซ็นสัญญาหม่ากวน

ปี 1895 ปีกวังซวีที่ 21 ราชวงศ์ชิง จีนและญี่ปุ่นได้เซ็นสัญญาฉบับหนึ่งที่เรียกว่า สนธิสัญญา หม่ากวน นับจากนั้นเกาะไต้หวันก็ได้อยู่ในความดูแลของญี่ปุ่น ทั้งยังต้องเสียค่าชดใช้ สงครามมหาศาล สร้างความร้าวรานแก่กวังซวีฮ่องเต็งเป็นอย่างมาก ยิ่ง พระองค์ได้รับการสนับสนุนจากราชครูวงเวินถงและสนมเงินในแนวคิดปฏิรูปประเทศ พร้อมแนะนำคังโฮ้วเหวยบัณฑิตนักปฏิรูป ให้รู้จักแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน พระองค์ได้แต่งตั้งคณะปฏิรูปประเทศ ซูสีไทเฮาจะไม่เห็นด้วยกับแนวคิดนี้จึงส่งหยงลู่เข้ามาสอดส่องดูแลความเป็นไปในราชสำนัก ถานซื่อถงหนึ่งในแกนนำได้เข้าพบนายพลหยวนซื่อไซเพื่อขอความร่วมมือในการสังหารหยงลู่และกักบริเวณซูสีไทเฮา เพื่อให้การปฏิรูปดำเนินไปอย่างไร้กังวล แต่หยวนซื่อไซทรยศนำความบอกหยงลู่และกราบทูลซูสีไทเฮา ทำให้แผนการปฏิรูปโดนยุติ คณะปฏิรูปถูกลด สนมเงินถูกกักขัง ทั้งยังให้ฮ่องเต็งประทับ ณ พระตำหนักกลางน้ำ ซูสีไทเฮาขึ้นว่าราชการหลังม่านอีกครั้ง

ภาพที่ 4.162 : กบฏนักมวย

ความอ่อนแอของจีนจากการพ่ายแพ้สงครามแก่ญี่ปุ่น ฝ่าย 8 ชาตินัพนมิตรได้เข้ามามีบทบาทในจีนมากขึ้น สร้างความไม่พอใจแก่ชาวบ้านจึงก่อกบฏขึ้น เรียกว่า “กบฏนักมวย” ฝ่ายชาตินัพนมิตรไม่พอใจเป็นอย่างมากแม้หยงลู่จะเข้าเจรจาก็ไม่เป็นผล ฝ่ายชาตินัพนมิตรจึงยกทัพ ตีวังหลวง

ซุสี้ไทเฮาและฮ่องเต้ต้องปลอมตนเป็นสามัญชนลี้ภัยไปต่างเมือง ระหว่างทางซุสี้ไทเฮาได้เห็นสภาพบ้านเมืองที่ย่อยยับจากสงคราม หมู่บ้านแถบชานเมืองก็ยากไร้เงินทอง เนื่องจากโดนเรียกเก็บภาษีที่ไม่เป็นธรรม ทำให้ซุสี้ไทเฮามีความคิดที่จะเปลี่ยนแปลงประเทศนี้เสียที่

เวลาผ่านไปมิตรสหายซุสี้ไทเฮาได้ล้มหายตายจากไปที่ละคนทั้งองค์ชายหกและหยงลู่ ด้านฮ่องเต้พระวรกายอ่อนแอ ประชากรบ่่อยๆ จนสวรรคตในที่สุด ซุสี้ไทเฮาทราบดีว่าเวลาของพระนางใกล้มาถึง พระนางซุสี้ไทเฮาสวรรคตในเช้าวันที่ 15 พฤศจิกายน 1908 สิ้นสุดยุคซุสี้ไทเฮาที่ยาวนานกว่า 48 ปี

2. ยุคสมัย

เหตุการณ์ในละครโทรทัศน์เรื่อง *ซุสี้ไทเฮา (戏说慈禧)* เป็นเรื่องราวในยุค จักรพรรดิเสียนเฟิง จนถึง ยุคจักรพรรดิกวังซวี (ค.ศ.1850-1908) เรื่องราวเริ่มต้นตั้งแต่พระนางซุสี้ไทเฮาเริ่มเข้าเป็นสนมจนสวรรคต (ช่วงอายุ 17-73 ปี)

3. การสร้างปมขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

ละครโทรทัศน์ *ซุสี้ไทเฮา (戏说慈禧)* ได้นำเสนอเรื่องราวผ่านปมของความขัดแย้งใน ดังนี้

ความขัดแย้งภายนอก

ละครโทรทัศน์เรื่องนี้ นำเสนอเรื่องราวทางประวัติศาสตร์จีน ตั้งแต่สมัยจักรพรรดิเสียนเฟิง จนถึงจักรพรรดิกวังซวี ความขัดแย้งภายนอกที่ปรากฏในเรื่องจึงเป็นเหตุการณ์ความขัดแย้งระหว่างประเทศที่เกิดขึ้นในราชวงศ์ชิงตอนปลาย ได้แก่ สงครามฝิ่นครั้งที่ 2 สงครามจีนญี่ปุ่น การรุกรานจาก 8 ชาติพันธมิตร

รัชสมัยจักรพรรดิเสียนเฟิง เกิดสงครามฝิ่น ครั้งที่ 2 จากสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม แม้จะมีการเจรจาระหว่างประเทศไม่สำเร็จทำให้กองทัพอังกฤษและฝรั่งเศสยกทัพบุกตีเมืองหลวง ยึดเมืองท่า

ต่างๆ ทำให้จักรพรรดิเสียนเฟิงต้องลี้ภัยไปยังเรือเหอ สถานการณ์จากวังหลวงส่งผลให้พระ วรกาย จักรพรรดิอ่อนแอ ประชวรและสิ้นพระชนม์ในที่สุด

รัชสมัยจักรพรรดิถังซวี่ เกิดสงครามระหว่างจีนและญี่ปุ่น นำมาซึ่งการเซ็นสนธิสัญญาหม่า กวนจินต้องสูญเสียเกาะไต้หวันแก่ญี่ปุ่นรวมทั้งชดใช้ค่าปฏิกรรมสงครามมหาศาล ทำให้ จักรพรรดิถังซวี่มีแผนการที่จะปฏิรูปประเทศอย่างจริงจัง

ปี 1900 ยุคจักรพรรดิถังซวี่ตอนปลาย เกิดกบฏนักมวยต่อต้านต่างชาติที่เข้ามารุกราน ในจีนกองทัพ 8 ชาติพันธมิตรยกทัพเข้าประชิดเมืองหลวงทำให้พระนางซูสีไทเฮาและจักรพรรดิ ถังซวี่ ลี้ภัยออกนอกวัง พระนางซูสีไทเฮาตระหนักแล้วว่าถึงเวลาที่จีนต้องเปลี่ยนแปลงเสียที่

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ความขัดแย้งในละครโทรทัศน์ซูสีไทเฮา คู่แรกคือ ความขัดแย้งระหว่าง ซูสีไทเฮา กับ ชู่ซุน จักรพรรดิเสียนเฟิงที่ทรงประชวร ได้รับสั่งให้หลันเอ้อช่วยแบ่งเบาภาระราชการ สร้างความไม่ พอใจแก่ชู่ซุน ชุนนางคนสนิทของจักรพรรดิเสียนเฟิง เพราะเกรงว่าหลันเอ้อจะกุมอำนาจ ในภาย ภาคนั้น การที่ผู้หญิงเข้ามาก้าวล้ำราชสำนัก นั้นเป็นเรื่องที่ผิดธรรมเนียม จึงคิดหาทางกำจัด หลันเอ้อ ให้พ้นทาง หลันเอ้อ จึงขอความช่วยเหลือจากองค์ชายหยก อนุชาของจักรพรรดิเสียนเฟิง คู่ปรับอีกคนของชู่ซุน

ความขัดแย้งระหว่าง ชู่ซุน กับ องค์ชายหยก ความมักใหญ่ใฝ่สูงของชู่ซุน ทำให้อาศัยความ ไกลชิดกับจักรพรรดิแนะนำงานราชการให้เอื้อประโยชน์ส่วนตน ผิดกับองค์ชายหยกที่ทำงานฝ่าย ต่างประเทศ เห็นแก่ประเทศชาติและประโยชน์ส่วนรวม จึงไม่พอใจที่เห็นบ้านเมืองมีภัยรุกรานจาก ต่างชาติ แต่ชู่ซุนยังคงให้ความสำคัญกับปัญหา ภัยในมากกว่า และมักขัดขวางการทำงานของ องค์ชายหยก เมื่อชู่ซุนทราบว่าองค์ชายหยกพยายาม ให้ความช่วยเหลือหลันเอ้อ ชู่ซุนหาทางกีดกัน องค์ชายหยกให้ออกจากราชสำนักเพื่อที่ตนจะได้ทำงานสะดวกขึ้น

ความขัดแย้งคู่ต่อมาเป็นความขัดแย้งระหว่าง อันเต๋อไห่ กับ จักรพรรดิถิงจื้อ อันเต๋อไห่ ชั้นที่คนสนิทมหึมาหลัน เอ้อชอบประจบสอพลอ มักนำเรื่องของจักรพรรดิน้อยทูลมเหสีเป็น เหตุให้ จักรพรรดิน้อย โดนตำหนิเป็นประจำ จักรพรรดิถิงจื้อจึงตั้งพระทัยไว้ว่าจะหาทางสังหารอันเต๋อไห่ ให้ได้ เมื่ออันเต๋อไห่ทำผิดกฎพระราชวัง จักรพรรดิถิงจื้อจึงสั่งประหารอันเต๋อไห่โดยไม่กราบทูลพระ มารดาล่วงหน้า

ความขัดแย้งระหว่าง พระนางซุสีไทเฮา กับ พระนางซุอันไทเฮา จากความไม่พอใจที่ทรงแต่งตั้งสนมจิ้งเหอเป็นฮองเฮาทุกๆ ที่หลันเอ๋อประสูติพระโอรสแก่จักรพรรดิ หลันเอ๋อเก็บความไม่พอใจไว้เงียบๆ เมื่อถึงคราวแต่งตั้งไทเฮา ตำแหน่งนี้ก็ตกเป็นของจิ้งเหอฮองเฮาอีก หลันเอ๋อพยายามเรียกร้องความสนใจเพื่อให้เห็นค่าของนาง จนได้เป็นไทเฮาในที่สุด ความสัมพันธ์ร้ายฉานเมื่อคราวเลือกสนมเมื่อจักรพรรดิตั้งจิ้งเหอทรงเลือก นางอาลู่ทื่อ นางสนมที่พระนางซุอันไทเฮาทรงสรรหามาให้เป็นฮองเฮาแทนที่จะเลือกนางฟูจาที่พระนางซุสีไทเฮาพอพระทัย แต่ถึงอย่างไรพระนางซุอันไทเฮายังคงเมตตาและเอ็นดูพระนางซุสีไทเฮาเหมือนเป็นสายเลือดเดียวกัน

ความขัดแย้งคู่สุดท้ายคือ ความขัดแย้งระหว่าง พระนางซุสีไทเฮา และ จักรพรรดิถังจวิน แม้จะทำพิธีราชาภิเษก ว่าราชการเพียงลำพัง แต่พระนางซุสีไทเฮาทรงกุมอำนาจอยู่ เมื่อบ้านเมืองประสบภัยจากสงคราม จักรพรรดิถังจวินจึงมีแนวคิดที่จะปฏิรูปประเทศ เรื่องนี้พระนางซุสีไทเฮาไม่เห็นด้วย จึงส่งหยงลู่มาเพื่อคอยสอดส่องความเคลื่อนไหวในราชสำนัก เหตุการณ์ถึงจุดแตกหักเมื่อคณะปฏิรูปได้วางแผนสังหารหยงลู่และกักบริเวณพระนางซุสีไทเฮา

จากความขัดแย้งทั้งหมดเห็นได้ว่า ละครโทรทัศน์เรื่อง ซุสีไทเฮา (戏说慈禧) ได้ดำเนินเรื่องราวผ่านแก่นเรื่องประเภท อำนาจ การแย่งชิงอำนาจทั้งภายในราชสำนักและสงครามระหว่างประเทศ ส่งผลให้หลันเอ๋อต้องต่อสู้เพื่อแย่งชิงอำนาจ ก้าวสู่ตำแหน่งไทเฮาในการว่าราชการหลังม่าน กลายเป็นสตรีผู้กุมอำนาจประเทศจีนยาวนานถึง 47 ปี

4. เหตุการณ์สำคัญ

ผู้เล่าเรื่องได้นำเหตุการณ์ต่างๆ มาสร้างเป็นละครโทรทัศน์ ซุสีไทเฮา ดังนี้

- สนมคนโปรด

ภาพที่ 4.163 : หลันเอ๋อเข้าคัดเลือกเป็นสนม

ภาพที่ 4.164 : หลันเอ๋อเข้าเฝ้าครั้งแรก

หลันเอ๋อ เกิดในตระกูลเย่เหอนาลา เมื่ออายุได้ 17 ปี จึงเข้ารับการคัดเลือกสนมแก่ จักรพรรดิ จากกฤติดาจากตระกูลทั้ง 8 กองธงกว่า 140 คน หลันเอ๋อสามารถผ่านเข้าเป็นสนม แต่ได้เข้าเป็นสนมก็ถือเป็นเกียรติสูงสุดแก่วงศ์ตระกูล เมื่อเข้าวังหลวงได้ไม่นานหลันเอ๋อได้มีโอกาสเข้าเฝ้าจักรพรรดิ ครั้นนี้อาจจะเป็นครั้งเดียวในชีวิต หลันเอ๋อ จึงต้องทำให้ดีที่สุด หลันเอ๋อ อ่อนน้อม อ่อนหวานแต่แฝงไปด้วยความมั่นใจ เพียงไม่กี่ประโยคพระจักรพรรดิทรงประทับใจพระทัยเป็นอย่างยิ่งทรงตรัสว่า “เจ้านี้ช่างฉลาด ไม่เหมือนกับสนมนางอื่นๆเลย ” หลังจากนั้นหลันเอ๋อจึงกลายเป็นสนมคนโปรด อยู่ข้างกายจักรพรรดิตลอดเวลา จนได้เลื่อนขั้นเป็นมเหสีเพราะได้ประสูติพระโอรสแก่จักรพรรดิเสียนเฟิง เมื่อจักรพรรดิทรงเห็นว่าหลันเอ๋อมีข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการว่าราชการที่ดี จึงขอให้หลันเอ๋อแบ่งเบาภาระราชการ ช่วยอ่านหนังสือราชการถวายแก่จักรพรรดิ เนื่องจากทรงเป็นหน่วยงานปกครอง นั่นถือเป็นก้าวแรกที่หลันเอ๋อได้เข้ามาในวงราชการเมือง

- จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต

ภาพที่ 4.165 : อาการทรุดหนักหลังจากทอดพระเนตรผลการรบ

จากกรณีสงครามฝิ่นครั้งที่ 2 จีนไม่พอใจที่สนธิสัญญาไม่เป็นธรรม อังกฤษและฝรั่งเศส เรียกร้องในการเปิดเมืองท่ามากขึ้นไป ส่งผลให้อังกฤษและฝรั่งเศสจึงยกทัพประชิดเมืองหลวง อากาของจักรพรรดิที่ประชวรอยู่บ่อยๆ ชูชุนและคณะจึงแนะนำให้จักรพรรดิลี้ภัยไปเรือเหอโดย ออกหมายกำหนดการว่าจะไปล่าสัตว์ โดยให้องค์ชายหกประจำการทำหน้าที่เฝ้าอยู่ที่กรุงปักกิ่ง แม้เรือเหอและปักกิ่งจะห่างไกลกัน ถึง 400 กิโลเมตร แต่ข่าวคราวจากปักกิ่งก็ไม่ได้ทำให้พระ อากาของจักรพรรดิทุเลา ระหว่างนั้นจักรพรรดิทรงมีรับสั่งให้หลันเอ๋อเซ็นหนังสือราชการแทน จักรพรรดิเป็นครั้งแรก สร้างความไม่พอใจแก่ชูชุนและหาทางคอยจับผิดหลันเอ๋อตลอดเวลา

พระอากาจักรพรรดิเสียนเฟิงทรุดหนักเมื่อกองทัพอังกฤษบุกตีเมืองหลวงและเผาทำลาย พระราชวังหยวนหมิงหยวนจนย่อยยับ จากความกัลลัดกลุ้มพระทัยที่ความอัปยศครั้งนี้เกิดขึ้นใน สมัยพระองค์ หลังงานฉลองวันคล้ายวันพระราชสมภพ 30 พรรษา ได้ไม่นาน จักรพรรดิเสียนเฟิง เสด็จสวรรคต และได้แต่งตั้งได้ฉุนขึ้นเป็นจักรพรรดิโดยมีเสนาบดีกุ่มิ่งทำหน้าที่ร่วมว่าราชการ จนกว่าจักรพรรดิน้อยจะบรรลุนิติภาวะ

- รัฐประหารซินไห่ย่อ

ภาพที่ 4.166 : พบขุนนาง 3 แผ่นดินเพื่อขอความเป็นธรรม

เมื่อจักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต จิ้งเหอสองเฮาได้รับการแต่งตั้งเป็นพระนางซูอันไทเฮา ในขณะที่หลันเอ๋อโดนกีดกันจากชูชุนในการแต่งตั้งเป็นไทเฮา สร้างความไม่พอใจแก่หลันเอ๋อเป็นอย่างมาก ทั้งยังกีดกันองค์ชายกงไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับราชสำนัก ทั้งยังรวบอำนาจการปกครองโดยไม่ถามความเห็น ชอบจากซูอันไทเฮาแต่อย่างใด ซูอันไทเฮาจึงปรึกษากับหลันเอ๋อที่โดนชูชุนกดขี่ รังแก หลันเอ๋อจึงติดต่อ ขอความช่วยเหลือจาก องค์ชายหก เมื่อเคลื่อนขบวนพระศพกลับมายัง ปักกิ่ง ซูอันไทเฮา หลันเอ๋อ และจักรพรรดิได้ฉุน ได้เข้าขอความเป็นธรรมกับขุนนาง 3 แผ่นดิน (ขุนนางอาวุโสสมัยจักรพรรดิไต้กวง) จึงออกราชโองการจับตัวชูชุนข้อหาคิดก่อการกบฏและประหารชีวิตก่อนวันราชาภิเษกจักรพรรดิได้ฉุน โดยเปลี่ยนพระนามจักรพรรดิ เป็น ถงจื้อ ซึ่งมีความหมาย

ว่า ว่าราชการร่วมกัน และแต่งตั้งหลันเอ๋อเป็นซูลีไทเฮา ในปีนั้นเป็นปี ชินโฮ่ยว เลยเรียกเหตุการณ์ครั้งนั้นว่า “รัฐประหารซินโฮ่ยว”

ภาพที่ 4.167 : ประหารซูลีไทเฮา

- ประหารอันเต๋อไห่

ภาพที่ 4.168 : อันเต๋อไห่มักกราบทูลเรื่องจักรพรรดิถึงจ้าว

พระนางซูลีไทเฮา มีคนที่คนสนิทนามอันเต๋อไห่ ชอบประจบสอพลอ เพื่อเอาอกเอาใจจึงมักสอดส่องความเป็นไปของจักรพรรดิเพื่อกราบทูลซูลีไทเฮา จักรพรรดิน้อยอยู่ในวัยเยาว์จึงมักเล่นชนไม้ตั้งใจเรียนจึงโดนตำหนิจากพระมารดาอยู่บ่อยครั้ง เป็นเหตุให้จักรพรรดิถึงจ้าวแค่นั้น พระทัยและตั้งมั่นที่จะสังหารอันเต๋อไห่ให้จงได้

ภาพที่ 4.169 : อันเตอให้โดนประหาร

โอกาสมาถึงเมื่อ อันเตอให้ได้อาศัยช่วงเตรียมงานอภิเษกสมรส ขออนุญาตพระนางซุสึไทเฮาออกนอกเมือง ไปยังเจียงหนาน โดยอ้างว่าเพื่อสรรหาแพรรณในการตัดฉลองพระองค์แก่พระนางซุสึไทเฮาและจักรพรรดิฉู่จื้อ ซึ่งตามกฎหมายเหียนบาลไม่อนุญาตให้ข้าราชการคบค้าหรือออกทำราชการต่างมณฑล อีกทั้งอันเตอให้ได้จัดขบวนการเดินทางอย่างยิ่งใหญ่และนำธงส้มมังกรซึ่งเป็นสัญลักษณ์ของไทเฮามานำขบวน นับว่าผิดกฎอย่างร้ายแรง จักรพรรดิฉู่จื้อจึงมีรับสั่งให้ประหารทันทีโดยไม่ปรึกษาพระนางซุสึไทเฮา

- จักรพรรดิฉู่จื้อสวรรคต

จักรพรรดิฉู่จื้อทรงเปื้อนหน้าที่พระมารดาทรงเข้มงวดในการเรียน ว่าราชการ กระทั่งการคัดเลือกสนม เมื่อพระองค์ทรงเลือกเองก็ยังไม่เป็นที่พอพระทัย พระมารดา พระองค์ได้นำเรื่องนี้ปรึกษาองค์ชายไต้เจ็งพระสหายซึ่งเป็นโอรสองค์ชายหก ไต้เจ็งได้แนะนำและชักชวนจักรพรรดิเสด็จประพาสต้น พระองค์ทรงพอพระทัยและเสด็จออกยังหอนางโลมในตัวเมืองเป็นประจำ ในที่สุดจักรพรรดิฉู่จื้อประชวรด้วยโรคซิฟิลิส (โรคบรูซ) ก่อนสวรรคตพระองค์ทรงร่างพินัยกรรม แต่งตั้งตำแหน่งจักรพรรดิแก่โอรสที่กำลังจะประสูติกับอาลู่เท่อของเฮา และแต่งตั้งอาลู่เท่อเป็นไทเฮา พระนางซุสึไทเฮาทราบเรื่องจึงทำลายลายพระหัตถ์ อาลู่เท่อของเฮาตรอมใจสิ้นใจจนพระชนม์

ภาพที่ 4.170 : จักรพรรดิถึงจ้อสวรรคตด้วยโรคชิฟิลิส

- ปฏิรูปร้อยวัน

เมื่อเสด็จสิ้นพิธีราชาภิเษกของจักรพรรดิวงษ์ชวี พระนางซูสีไทเฮาปลดม่านว่าราชการเสด็จประทับพระราชวังอวิเหอหยวน จักรพรรดิวงษ์ชวีเจ็บปวดจากเซ็นสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม ทั้งการรุกรานจากต่างชาติ บ้านเมืองตกต่ำ ประชาชนอดอยาก จึงมีแนวคิดที่จะปฏิรูปประเทศ เมื่อได้พบกับคังโหว่หวยนักวิชาการเขียนบทความเกี่ยวกับการปฏิรูป จึงตั้งขุนนางชุดใหม่และดำเนินการปฏิรูปประเทศ พระนางซูสีไทเฮาทรงไม่เห็นด้วยที่จะปฏิรูปแบบปัจจุบันทันด่วน จึงส่งหยงลู่คอยรายงานความเคลื่อนไหวจักรพรรดิ

ภาพที่ 4.171 : หยวนซื่อไซ่เข้ากราบทูลแผนสังหาร

ถานซื่อถง หนึ่งในแกนนำปฏิรูป เล็งเห็นว่า การปฏิรูปจะไม่เดินหน้าแน่นอนหากพระนางซูสีไทเฮายังทรงกุมอำนาจอยู่ จึงติดต่อหยวนซื่อไซ่นายพลฝีมือดี ให้สังหารหยงลู่แล้วกับบริเวณไทเฮา แต่หยวนซื่อไซ่กลับทรยศนำแผนการกราบทูลไทเฮา ซูสีไทเฮา ได้เข้ายึดวังหลวง สั่งปลดคณะ

ปฏิรูป จับกุมสนมเงินที่คอยยุยงจักรพรรดิ และกักขังจักรพรรดิกวังซวี ณ พระราชวังกลางน้ำ พระนางขึ้นว่าราชการหลังม่านอีกครั้ง

- กบฏนักมวย

ภาพที่ 4.172 : เหตุการณ์กบฏนักมวย

ปี 1900 ชาวจีนที่ไม่พอใจที่ชาวต่างชาติเข้ามารุกราน จึงเกิดกบฏ เรียกว่า “กบฏนักมวย” ก่อจลาจลตามเมืองต่างๆทำร้ายชาวต่างชาติ พระนางซุสึไทเฮาทรงไม่พอพระทัยต่างชาติ ตั้งแต่ต้น ทรงเห็นว่าเป็นการดี เพราะฝรั่งจะได้กลัวและกลับประเทศไปเอง สร้างความไม่พอใจแก่ 8 ชาตินพันธมิตร แม้ทางจีนจะส่งหญิงผู้ไปเจรจาก็ไม่เป็นผล ต่างชาติได้ยกทัพเข้าตีเมืองหลวง ทำให้พระนางซุสึไทเฮาและจักรพรรดิกวังซวีลี้ภัยยังต่างเมือง

ภาพที่ 4.173 : ลี้ภัยไปต่างเมือง

ขณะที่ลี้ภัย พระนางซุสึไทเฮาทรงเห็นว่าประชาชนอดอยาก บ้านเมืองไร้ความสงบสุข อีกทั้งขุนนางฉ้อฉล เก็บภาษีชาวบ้านอย่างไม่เป็นธรรม ทำให้พระนางตระหนักได้ในตอนนั้นเองว่า ถึงเวลาแล้วที่ประเทศจีนต้องเปลี่ยนแปลงจริงๆเสียที เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชน เหตุการณ์กบฏนักมวยสิ้นสุด จีนพ่ายแพ้อีกครั้งและต้องเซ็นสนธิสัญญา ซด ใช้ค่าเสียหายอย่างมหาศาล

- การสวรรคตของพระนางซุสีไทเฮาและจักรพรรดิเสียนเฟิง

ภาพที่ 4.174 : จักรพรรดิถังซวีและพระนางซุสีไทเฮาสวรรคต

เวลาผ่านไปพระนางซุสีไทเฮาในวัย 73 พรรษา ยังคงทรงงานว่าราชการเช่นเดิม แต่มีตรสหายของพระนางต่างสิ้นพระชนม์ จากพระนางไปที่ละคน ทั้งองค์ชายเจ็ด องค์ชายหก และหยงฉู่ ในขณะที่จักรพรรดิถังซวีทรงประชวร พระอาการทรุดลงทุกที วันที่ 14 พฤศจิกายน ค.ศ.1908 จักรพรรดิถังซวีเสด็จสวรรคตเนืองจากประชวรเป็นเวลายาวนาน และพระนางซุสีไทเฮาเองก็ได้เสด็จสวรรคตในเช้ารุ่งขึ้นของวันที่ 15 พฤศจิกายน ค.ศ.1908

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก ได้แก่

1. พระนางซุสีไทเฮา หรือ หลันเอ้อ

ละครโทรทัศน์เรื่อง *ซุสีไทเฮา (戏说慈禧)* ได้นำเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซุสีไทเฮาตั้งแต่อ่อนเข้าเป็นสนมจนถึงสิ้นพระชนม์ ผู้วิจัยแบ่งลักษณะตัวละครซุสีไทเฮาออกเป็น 3 ช่วงวัย

ภาพที่ 4.175 : พระนางซุสีไทเฮาในวัย 17 พรรษา

“จำเอาไว้ว่า ข้าไม่ทำใครก่อน”

หลันเอ๋อ : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

ภาพที่ 4.176 : หลันเอ๋อเมื่อครั้งเป็นสีเหนียง

หลันเอ๋อ สาวน้อยวัย 17 ปี เกิดในตระกูลเย่เหอนาลา 1 ในตระกูล 8 กองธงของชนเผ่าแมนจู มีน้องชายและน้องสาว บิดาเป็นข้าราชการตำแหน่งเล็ก ๆ เมื่อบิดาเสียชีวิต ในฐานะพี่คนโต เธอต้องรับภาระดูแลครอบครัว จึงรับจ้างเป็นสีเหนียงระบำตามงานเทศกาลต่างๆ เธอมีคนรักนามหยงลู่ หลันเอ๋อ กตัญญู อดทน แม้ภายนอกดูอ่อนโยนแต่เต็มไปด้วยความเข้มแข็งจึงเป็นที่รักใคร่ของเพื่อนฝูง แม้หลันเอ๋อจะไม่ใช้หญิงสาวที่รูปร่างหน้าตาสวยงามโดดเด่นเช่นสนมนางอื่นๆ แต่ก็ผ่านคุณสมบัติของนางสนมทุกประการ เมื่อได้หลันเอ๋อเข้าเฝ้าจักรพรรดิครั้งแรก จากความอ่อนน้อม อ่อนหวาน สติปัญญาเฉียบแหลมในการฉลาดพูดของหลันเอ๋อ แม้จะการสนทนาบางช่วงจะจุดประเด็นการเมืองทำให้จักรพรรดิเสียนเฟิงทรงกริ้ว แต่หลันเอ๋อสามารถกู้สถานการณ์กลับมาได้ และสามารถทำให้จักรพรรดิหลงใหลได้ไม่ยาก ดังตัวอย่างภาพบรรยายที่ 4.177

หลันเอ๋อ : ฝ่าบาทยังหนุ่มยังแน่น ทำไมจะสร้างประวัติศาสตร์ไม่ได้ล่ะเพคะ

จักรพรรดิเสียนเฟิง : ทำไมเจ้าถึงคิดอย่างนั้นล่ะ ?

หลันเอ๋อ : เพราะนี่เป็นมุมมองที่หม่อมฉันมองฝ่าบาทเพคะ

ภาพที่ 4.177 : อวี๋เข้าเฝ้าจักรพรรดิเสียนเฟิงครั้งแรก

นอกจากนี้หลันเอ๋อมักให้ความสนใจกับประวัติศาสตร์บ้านเมืองต้าซิง เธอมักจะขอร้องให้ องค์ชายเจ็ด พระอนุชาของจักรพรรดิเสียนเฟิงเล่าเรื่องสงคราม การรบ การบริหารบ้านเมืองให้ฟัง อยู่บ่อยๆ เมื่อประสูติพระโอรสแก่จักรพรรดิ จึงมักเข้มงวดกับพระโอรสได้คุณเนื่องจากหลันเอ๋อมีความประสงค์ให้ได้ขุนเติบโตเป็นจักรพรรดิที่ดีในอนาคต

หลันเอ๋อเป็นตัวละครที่มีพัฒนาการมากที่สุดของเรื่อง ผู้เล่าเรื่องได้สร้างจุดเปลี่ยนให้ตัวละครหลันเอ๋ออีกครั้ง ครั้งนี้ทำให้เธอผันตัวเข้าสู่การว่าราชการ เมื่อช่วงจักรพรรดิประชวร พระองค์ขอร้องให้หลันเอ๋อแบ่งเบาภาระการปกครอง และเซ็นหนังสือว่าราชการแทน หลันเอ๋อหวาดกลัวจนร้องไห้ต่อหน้าพระพักตร์เนื่องจากเป็นเรื่องที่ผิดกฎหมายเหี้ยมโหด

“ผู้หญิงคนหนึ่งออกคำสั่งแทนฮ่องเต้ เขียนหนังสือเพียงแค่ 4 คำเท่านั้นก็ปลิดชีวิตขุนนาง 3 แผ่นดินได้ กลัวเหรอก ก็น่ากลัวอยู่เหรอก แต่ก็ดีแล้ว กลัวนะดี เมื่อกลัวยอมแสดงว่าเป็นคนใจอ่อน เมื่อกลัวก็จะไม่ฆ่าใครเป็นว่าเล่น”

จักรพรรดิเสียนเฟิง : ชูสีไทเฮา(戏说慈禧)

ภาพที่ 4.178 : หลันเอ๋อหวาดกลัวจากการเซ็นหนังสือราชการครั้งแรก

เมื่อหลันเอ๋อค่อยๆเรียนรู้งาน ว่าราชการจนเชี่ยวชาญ จักรพรรดิเสียนเฟิงที่ทรงประชวรจึงขอร้องให้หลันเอ๋อช่วยแบ่งเบาภาระ หลันเอ๋อแม้จะกลัวๆกลัวๆแต่เธอก็ต้องทำตามรับสั่งเพราะไม่อยากให้การเมืองกระทบพระทัยจักรพรรดิเสียนเฟิงจนพระอาการทรุดลงไปมากกว่านี้

“จะปลดขุนนาง จะสั่งประหาร ฝ่าบาทก็ให้ข้าสั่งการทั้งนั้น แค่อ่านข้าก็กลัวแล้วละ”

หลันเอ๋อ : ชูสีไทเฮา(戏说慈禧)

ภาพที่ 4.179 : พระนางซูสีไทเฮาในวัย 27 พรรษา

หลังจากจักรพรรดิเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์ ชูซุนยังคงพยายามกีดกันหลันเอ้อออกจากราชสำนัก เธอทำทุกทางเพื่อเอาชนะชูซุน ความต้องการอำนาจเข้าครอบงำจิตใจ มเหสีหม้ายหลันเอ้อในวัย 27 พรรษากลายเป็นคนเจ้าอารมณ์ มุทะลุ ต้องการที่จะเอาชนะ เมื่อได้รับแต่งตั้งเป็นซูสีไทเฮาในสมัยจักรพรรดิฉื่อจื้อ ร่วมว่าราชการหลังม่านร่วมกับพระนางซูอู่ นไทเฮาอย่างแข็งขัน สามารถปราบกบฏผมยว(ไทผิง)ได้สำเร็จ ความสัมพันธ์กับต่างประเทศก็เป็นที่ดีขึ้น

“ที่จริงว่าราชการหลังม่านไม่ผิด สำคัญที่คนว่าราชการหลังม่านต้องมีความเป็นธรรม คิดถึงประชาชน รู้จักใช้ขุนนางที่มีความสามารถ บ้านเมืองก็พัฒนารุ่งเรืองได้”

พระนางซูสีไทเฮา : ซูสีไทเฮา(戏说慈禧)

แม้พระนางซูสีไทเฮาจะสอบผ่านในการทำหน้าที่ด้านการปกครองได้เป็นอย่างดี แต่ในบทบาทของการเป็นพระมารดานั้นแตกต่างโดยสิ้นเชิง พระนางซูสีไทเฮา ทรงกำชับเข้มงวดกับจักรพรรดิฉื่อจื้อ มากเกินไป ทั้งด้านว่าราชการและการเลือกคู่ครอง และยังได้รับการยุงส่งเสริมจากอันเตอให้ขึ้นที่จอมเจ้าเล่ห์ส่งผลจักรพรรดิ ทรงเบื่อหน่าย และรู้สึกว่าคุณกั๊กซัง ต้องการเป็นอิสระตลอดเวลา ทำให้จักรพรรดิฉื่อจื้อต้องสิ้นพระชนม์ก่อนวัยอันควรด้วยพระชนมายุเพียง 18 พรรษาเท่านั้น พระนางซูสีไทเฮาเรียนรู้จากความผิดพลาดในการเลี้ยงดูจักรพรรดิฉื่อจื้อ โดยการเลี้ยงดูได้เถียน พระราชนัดดา ให้ดีกว่าเดิมเพื่อให้เติบโตเป็นจักรพรรดิที่ดีในอนาคต

ภาพที่ 4.180 : พระนางซูสีไทเฮาในวัย 65 พรรษา

พระนางซูสีไทเฮาในวัย 65 พรรษา ทรงปลดม่านว่าราชการ ให้จักรพรรดิ กวังซวี บริหารประเทศด้วยพระองค์เอง แต่พระนางซูสีไทเฮายังคงเป็นห่วงจักรพรรดิ กวังซวี เพราะทราบดีว่า จักรพรรดิ ทรงอ่อนแอ ไร้ประสบการณ์ สามารถถูกชักจูงได้ง่าย จึงส่งหญิงคู่เข้าสังเกตุการณ์ราชสำนักเพื่อไม่ให้เกิดการปฏิรูปของจักรพรรดิ กวังซวี นำความวุ่นวายสู่ประเทศ แม้ ว่าจักรพรรดิ กวังซวีจะมีพระทัยมุ่งมั่นในการปฏิรูปก็ตาม แม้ถูกจิ้งเข้าใจต่างกัน จากแผนสังหารหญิงคู่ กักบริเวณไทเฮา พระนางซูสีไทเฮาทราบดีว่า ไม่ได้เกิดจากความคิดของจักรพรรดิ กวังซวี อย่างแน่นอน

ภาพที่ 4.181 : สนมเงินโตดบ่อ

ความโหดร้ายของพระนางซูสีไทเฮาในวัยนี้ก็ยังมิให้เห็น จากการตายของสนมเงิน เมื่อครั้งเหตุการณ์กบฏนักมวย เนื่องจากนางไม่ยินยอมที่จะลี้ภัย ทั้งยังทูลขอให้จักรพรรดิประทับยังวังหลวงเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ประชาชน ทูลไทเฮาเรื่องนางตั้งครุฑ ทำให้พระนางซูสีไทเฮาไม่พอพระทัยเป็นอย่างมาก มีรับสั่งให้จับนางโยนบ่อ แท้จริงแล้วพระนางซูสีไทเฮาไม่ยากให้นางอยู่วังหลวงเพียงลำพังเพราะทราบดีว่าหากทหารบุกเข้ามาสนมเงินจะต้องโดนฆ่าทารุณอย่างโหดเหี้ยมแน่นอน

ภาพที่ 4.182 : พระนางซูสีไทเฮาเรียนรู้วัฒนธรรมต่างชาติ

ตัวละครซุสีไทเฮาในช่วงบั้นปลายชีวิต ได้ตระหนักถึง ผลดีและผลเสียที่พระนางได้บริหาร ประเทศมาอย่างยาวนาน เพื่อเป็นการไถ่โทษที่ทำร้ายพระทัยจักรพรรดิกวังซวี พระนางได้แต่งตั้ง สนมเงินเป็น มเหสีเค่อซุ่น และได้เปิดใจในการปฏิรูปประเทศ พระนางซุสีไทเฮาเรียนรู้วัฒนธรรม ต่างชาติ ค่อยๆปูทางในการปฏิรูปประเทศแต่ทว่าสายเกินไป

2. พระนางซุอันไทเฮา หรือ จิ้งเหอฮองเฮา

ภาพที่ 4.183 : พระนางซุอันไทเฮา

“คนอื่นนะทำเพราะหน้าที่ แต่เจ้าทำเพราะความเมตตา”

จักรพรรดิเสียนเฟิงตรัสกับจิ้งเหอฮองเฮา : ซุสีไทเฮา(戏说慈禧)

จิ้งเหอ ฮองเฮาของจักรพรรดิเสียนเฟิง นางได้รับตำแหน่งฮองเฮาเนื่องจากถวายตัว ประณินบิตจักรพรรดิเสียนเฟิงเมื่อครั้งที่พระองค์ยังไม่ครองบัลลังก์ หลันเอ๋อน้อยใจที่จักรพรรดิทรง ประทานตำแหน่งฮองเฮาให้จิ้งเหอทุกๆที่เธอได้ประสูติพระโอรสรัชทายาทเพียงพระองค์เดียวแก่ จักรพรรดิเสียนเฟิง จิ้งเหอฮองเฮา มีเมตตา อ่อนโยน อ่อนหวาน มองโลกในแง่ดี ไม่ทันคน รักและเอ็นดูหลันเอ๋อ เสมือนน้องแท้ๆ เนื่องจากจักรพรรดิทรงขอร้องให้ช่วยดูแลหลันเอ๋อในการประสูติ พระโอรส ทรงรักและเอ็นดู ตามพระทัยพระโอรสทำให้พระโอรสได้ฉุ น(ถงจื่อ)ทรงเข้าหาจิ้งเหอ ฮองเฮามากกว่าพระมารดาหลันเอ๋อที่มักเข้มงวดกับพระองค์ เมื่อได้ก้าวสู่ตำแหน่งซุอันไทเฮาถึง เวลาต้องว่าราชการ จึงมักขอคำแนะนำจากซุสีไทเฮาที่มีความเชี่ยวชาญด้านการเมืองมากกว่า จึงมีลักษณะเหมือนบงการ ก่อนจักรพรรดิเสียนเฟิงสิ้นพระชนม์ได้พระราชทานฎีกาลับแก่พระนาง

“นางฉลาดเกินไป ส่วนเจ้าก็ซื่อเกินไป อีกหน่อยจะโดนนางบงการเอาได้”

จักรพรรดิเสียนเฟิง : ซุสีไทเฮา(戏说慈禧)

3. จักรพรรดิเสียนเฟิง

ภาพที่ 4.184 : จักรพรรดิเสียนเฟิง

“บางครั้งข้าก็คิดนะว่าเสด็จพ่อน่าจะมอบบัลลังก์ให้แก่คนอื่น ที่ไม่ใช่ข้า”

จักรพรรดิเสียนเฟิง : ซู่สีไทเฮา(戏说慈禧)

พระโอรสจักรพรรดิไต้กวง จักรพรรดิองค์ที่ 9 แห่งราชวงศ์ชิง อ่อนแอทั้งพระวรกายและพระทัย ประชวรบ่อยครั้ง เจ้าชู้ เจ้าสำราญ พระทัยร้อน ทรงน้อยพระทัยที่จักรพรรดิไต้กวงทรงพระราชทานบัลลังก์ที่เต็มไปด้วยภาระและหนี้สินมากมายไว้ให้ เมื่อบ้านเมืองมีภัยทรงอ่อนแอไม่คิดสู้รบซึ่งกำลังใจ ไม่พอพระทัยที่องค์ชายหกพระอนุชามักนำเสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับการปกครอง ในพระทัยลึกๆทรงทราบดีว่าคนที่เหมาะสมที่จะครองบัลลังก์มากที่สุดคือ องค์ชายหก จึงมักหุบเบา ฟังคำยุยงของซู่ซุนอยู่เสมอ แม้ในพระทัยลึกๆทรงรักและเอ็นดูพระอนุชาพระองค์นี้ เช่นเดิม เมื่อได้หั่นเอ๋อมาช่วยแบ่งเบาภาระการว่าราชการ ก็ทรงใช้เวลากับสนมนางอื่นๆเพื่อหลีกหนีความจริง เมื่อข่าวพระราชวังหยวนหมิงหยวนถูกทำลาย จักรพรรดิไม่สามารถทนความอับย ศอดสูได้ อากาการพระประชวรจึงทรุดหนักจนสิ้นพระชนม์ ด้วยพระชนมายุเพียง 30 พรรษา ยุคสมัยของจักรพรรดิเสียนเฟิง นับว่าน่าละอายยิ่ง นอกจากจะไม่มีผลงานที่ทำให้ประชาชนสงบสุขแล้ว ช่วงเวลาที่บ้านเมืองมีภัยสงครามจักรพรรดิเสียนเฟิงทรงลี้ภัยไปต่างเมืองราวกับว่าละทิ้งประชาชนให้ตกอยู่ในความหวาดผวา

4. องค์ชายหก (องค์ชายกง)

ภาพที่ 4.185 : องค์ชายหก (องค์ชายกง)

“ฝรั่งไม่ได้ตั้งใจจะช่วยเราเพื่อให้เราเข้มแข็งจริงๆ มันตั้งใจทำให้เราแตกกัน”

องค์ชายหก : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

พระโอรสองค์ที่หก ของจักรพรรดิไต้กวง องค์ชายหก กล้าหาญ เด็ดเดี่ยว เข้มแข็ง ซื่อสัตย์ กตัญญู เสียสละ มีเมตตาธรรม เห็นแก่ประโยชน์ของประเทศชาติ แท้จริงแล้วพระองค์ทรงมีความเหมาะสมที่จะครอบครองบัลลังก์มากกว่าจักรพรรดิเสียนเฟิงทุกประการ ทรงเป็นคู่ปรับกับ ชูซุนในราชสำนักเพราะทราบดีว่าชูซุนมักใหญ่ใฝ่ สูงคิดรวบอำนาจพระองค์ต้องทำหน้าที่ปกป้อง ประเทศชาติและจักรพรรดิ ทำหน้าที่ด้านต่างประเทศ ในสมัยนั้นชาวจีนเรียกชาวต่างชาติว่า “ผี” องค์ชายหกรับหน้าที่เจรจากับต่างชาติอยู่บ่อยๆ ชูซุนและคณะจึงเรียก องค์ชายหกว่า “ไอ้ผีหก”

องค์ชายหกเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือหลันเอ๋อเมื่อครั้งเป็นสนม หลันเอ๋อเองก็ให้ความช่วยเหลือองค์ชายหกเช่นกัน เมื่อจักรพรรดิทรงปรึกษาเรื่องราชการระหว่างประเทศ หลันเอ๋อมักจะแนะนำให้องค์ชายหกรับหน้าที่นี้เพื่อเป็นการกีดกันชูซุน องค์ชายหกยังเป็นผู้ช่วยคนสำคัญของ หลันเอ๋อในเหตุการณ์ “รัฐประหารซินโหย่ว” ในการกำจัดชูซุนและเสนาบดีกุ่มิ่งที่คิดจะยึดอำนาจ พระองค์ยังเป็นผู้ช่วยสำคัญ ในการว่าราชการ ของจักรพรรดิถึงจื่อ และจักรพรรดิ กวังซวี ในตอนต้น จนถึงวาระสุดท้ายของชีวิต

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏ ได้แก่

5. หยงลู่

ภาพที่ 4.186 : หยงลู่

“หากต้องการใช้คน ควรมีความชอบ”

หยงลู่ : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

คนรักของหลันเอ๋อ เมื่อครั้งก่อนเข้าเป็นสนม นิสัยมุกทะลุจุดัน เจ้าอาารมณั รักหลันเอ๋ออย่างสุดหัวใจ ไม่พอใจเมื่อใครกล่าวถึงคนรักในทางเสียหาย เมื่อหลันเอ๋อได้เป็นสนมแล้วจึงช่วยเหลือให้หยงลู่เข้าเป็นทหารรับใช้องค์ชายเจ็ดและชายาหวินจิ้งซึ่งเป็นน้องสาวของเธอ ทั้งครอบครัวองค์ชายเจ็ดและหยงลู่ต่างให้ความช่วยเหลือหลันเอ๋อ คอยส่งข่าวสารแก่หลันเอ๋อในวังหลวง หยงลู่เก็บความทรงจำ ความรัก สิ่งดีๆที่เกิดขึ้นกับหลันเอ๋อไว้เป็นแรงผลักดันให้ตนเป็นทหารที่ดีและก้าวสู่น้ำที่แม่ทัพในที่สุด เมื่อจักรพรรดิถึงจ้อซันครองราชย์ ตำแหน่งของหยงลู่เติบโตขึ้นเรื่อยๆ กลายมาเป็นองครักษ์ข้างกายพระนางซูสีไทเฮา บทบาทของหยงลู่เด่นชัดในยุคจักรพรรดิ กวังซวี ได้ทำหน้าที่เป็นแม่ทัพ เจรจากับต่างชาติ เป็นผู้ช่วยสำคัญของซูสีไทเฮาในการรายงานความเคลื่อนไหวแผนการปฏิรูปของจักรพรรดิ กวังซวี

6. ชูซุน

ภาพที่ 4.187 : ชูซุน

“เห็นที่บ้านเมืองนี้ต้องเปลี่ยนแปลงเลือดเปลี่ยนมือกันซะหน่อยแล้ว”

ชูซุน : ซูสีไทเฮา (戏说慈禧)

“ชูซุนมักใหญ่ใฝ่สูง เห็นแก่ตัวเกินไป ชอบยุยงให้พี่น้องแตกกัน”

องค์ชายหก : ซูสีไทเฮา (戏说慈禧)

หัวหน้าเสนาบดีกุ่มิ่ง ผู้ว่าราชการาร่วมกับจักรพรรดิน้อย ได้ฉุน ใต้เต้าตำแหน่งมาจากขุนนางอำมาตย์ตำแหน่งเล็กๆ จนได้เป็นขุนนางคนสนิทจักรพรรดิเสียนเฟิง ชูซุนมักใหญ่ใฝ่สูง เจ้าเล่ห์เกรงว่าจักรพรรดิเสียนเฟิงจะเชื่อฟังองค์ชายหก จึงมักยุยงให้พี่น้องแตกกัน จึงเป็นคู่ปรับหมายเลข 1 ขององค์ชายหก ทั้งยังชอบดูถูกความคิด สติปัญญาของผู้หญิง

“มีแต่องค์ชายหกเท่านั้น ที่สามารถจัดการกับชูซุนได้”

หลันเอ๋อ : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

ปฏิเสธไม่ได้ว่าชูซุนเป็นผู้อยู่เบื้องหลังความอัปยศอดสูของจักรพรรดิเสียนเฟิง ขอบบยุยงแนะนำจักรพรรดิเสียนเฟิงให้จัดการแต่เรื่องที่เอื้อผลประโยชน์ส่วนตนมากกว่าที่จะใส่ใจภัยร้ายจากการรุกรานจากต่างชาติ ชูซุนหาทางกีดกันองค์ชายหกในการเข้าเฝ้าจักรพรรดิที่เร่ร่อน ถือเป็น การยิงปืนนัดเดียวได้นกสองตัวเนื่องจากทราบดีว่าองค์ชายหกคอยให้การช่วยเหลือหลันเอ๋ออยู่ ด้วย

“พวกฝรั่งอย่างมากแค่เอาเงิน แต่ขุนนางโก่งกินสามารถเอาชีวิตดำรงได้”

ชูซุน : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

จุดจบของชูซุนเกิดขึ้นจากแผนการของหลันเอ๋อ ที่สามารถหาทางติดต่อกับองค์ชายหก ก่อน เคลื่อนขบวนพระศพกลับเข้าวังหลวง หลันเอ๋อ จักรพรรดิน้อย ชูอันไทเฮา ได้เข้าหาหรือขุนนาง 3 แผ่นดิน ขุนนางอาวุโสเมื่อครั้งจักรพรรดิเต๋ากวง จึงลงความเห็นที่ชูซุนมักใหญ่ใฝ่สูง ขมเหง จักรพรรดิน้อยและพระนางไทเฮา คิดก่อการกบฏ จึงสั่งประหารชีวิตชูซุนและเสนาบดีกุ่มิ่งที่เหลือ

7. จักรพรรดิถิงจื่อ

ภาพที่ 4.188 : จักรพรรดิถิงจื่อในวัย 10 พรรษาและ 18 พรรษา

“ข้าไม่รู้ว่าจะแท้จริงแล้วข้าต้องเลือกอะไร ทำอะไร ”

จักรพรรดิถิงจื่อ : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

จักรพรรดิองค์ที่ 10 ในสมัยราชวงศ์ชิง รัชทายาทเพียงพระองค์เดียวของจักรพรรดิถิงจื่อที่ ประสูติจากสนมหลันเอ๋อ ขึ้นครองราชย์เมื่อพระชนมายุเพียง 5 ชันษา เดิมชื่อได้จุน เมื่อเกิด รัฐประหารซินโหย่วขึ้นจึงเปลี่ยนชื่อเป็น ถิงจื่อ โดยมีความหมายว่า “ปกครองดูแลร่วมกัน ” สอดคล้องกับการที่พระนางชูสีไทเฮาและพระนางชูอันไทเฮาว่าราชการหลังม่านร่วมกัน เนื่องจาก

เป็นจักรพรรดิน้อยตั้งแต่วัยเยาว์ ชูสีไทเฮาทรงเข้มงวดกวดขันในการเล่าเรียนของจักรพรรดิ เพื่อให้เป็นจักรพรรดิที่ดีในอนาคต เจ็บแค้นอันเตอไห่ที่คอยฝึมนำเรื่องจักรพรรดิเล่นชน ไม่ตั้งใจเรียน กราบทูลพระนางชูสีไทเฮา พระองค์ทรงเปื้อนหน้าที่ถูกพระมารดาตำหนิเป็นประจำ มีเพียงพระนางชูอันไทเฮาที่เข้าพระทัย มักจะเข้าหาพระนางชูอันไทเฮามากกว่า จากความเปื้อนหน้าที่ตั้งแต่วัยเยาว์ จักรพรรดิถึงจี้จี้ มีความต้องการอิสระจากพระมารดา เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น ทรงอยากรู้ อยากเห็น อยากลอง เมื่อพระสหายนำตำรากรมสูตร ทรงหมกมุ่น เมื่อได้ออกเที่ยวหอนางโลมทรงชื่นชอบ ติดโรคซีฟิลิสกลับมาในที่สุด

8. อันเตอไห่

ภาพที่ 4.189 : อันเตอไห่

“ข้าแค่เชิญพระกระแสมาแต่ถูกกลับดำว่าเป็นหมูเป็นหมา ข้าเองมันโง่ คอยดูแลอะ
แค่นี้ก็ต้องชำระแน่!”

อันเตอไห่ : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

ขุนนางคนสนิทของหลันเอ่อ เมื่อครั้งเข้ามาอยู่วังหลวงใหม่ๆ หลันเอ่อได้ให้หยกเป็นของกำนัล อันเตอไห่จึงประจบประแจงหลันเอ่อจนกลายเป็นขันทีคนสนิท อันเตอไห่ อาศัยความเป็นคนสนิทชูสีไทเฮาอดอ้างอำนาจบาตรใหญ่ ช่มเหลงขันทีและนางกำนัลด้วยกันจนทุกคนในวังต่างไม่พอใจ มักใหญ่ใฝ่สูง ชอบนำเรื่องราวจักรพรรดิทูลไทเฮาเพื่อให้จักรพรรดิโดนตำหนิ ทั้งยังชอบยุยงชูสีไทเฮาให้แตกคอกับองค์ชายหยกเพราะเจ็บแค้นที่องค์ชายหยกมักจะดูดำเรื่องที่อันเตอไห่ อดแบ่ง ถือเป็นคนสนิทไทเฮา ใช้อำนาจ ในทางมิชอบ ต้องโทษประหารเนื่องจาก กระทำผิดกฎหมายเตี๋ยรบาล

9. อาหลู่เท่ของเฮา

ภาพที่ 4.190 : อาหลู่เท่ของเฮา

“ถ้าเราต้องการให้คนอื่นเคารพยำเกรงเรา เราต้องเคารพตนเองด้วย”

อาหลู่เท่ของเฮา : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

ธิดาจากตระกูลอาหลู่เท่ พระนางซูอันไทเฮาสรรพามาให้เพื่อคัดเลือกเป็นสนม จักรพรรดิถงจื้อตงหลุมรักนางทันทีที่เห็น จึงเลือกอาหลู่เท่เป็นของเฮา เป็นเหตุให้พระนางชูสีไทเฮาไม่พอพระทัย เนื่องจากอยากให้เลือกสาวจากสกุลฟู่จามากกว่า อาหลู่เท่ของเฮา อ่อนน้อม ถ่อมตน ซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อ จักรพรรดิถงจื้อ เมื่อจักรพรรดิประสูติก็อยู่ดูแลใกล้ชิดโดยไม่รังเกียจ หลังจากจักรพรรดิสืบพระชนม์ นางก็สืบพระชนม์ตาม สาเหตุนี้ยังไม่สามารถระบุได้ บ้างก็ว่าโดนตัดน้ำตดอาหาร บ้างก็ว่าตรอมใจ บ้างก็ว่าฆ่าตัวตาย

10. จักรพรรดิกวังซวี

ภาพที่ 4.191 : จักรพรรดิกวังซวี

“เรื่องบางเรื่องเกิดขึ้นได้ เรื่องบางเรื่องเปลี่ยนแปลงได้ ข้าเป็นถึงฮ่องเต้แต่กลับทำอะไรไม่ได้เลย”

จักรพรรดิวงษ์วี : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

จักรพรรดิองค์ที่ 11 แห่งราชวงศ์ต้าชิง โอรสขององค์ชายเจ็ดและชายาหวันจิ้ง มีศักดิ์เป็นพระนัดดาของพระนางชูสีไทเฮา ทรงอ่อนแอ ขาดความมั่นใจ ต้องการคนสนับสนุนความคิดเห็นหวาดกลัว จากความเจ็บปวดที่ประเทศชาติพ่ายแพ้สงคราม ต้องชดใช้ค่าเสียหาย เสียดินแดน ทำสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม จึงมีแนวคิดจะปฏิรูปประเทศ ยิ่งได้พบปะกับนักวิชาการด้านปฏิรูป คังไฮ่หว่ยวี่ ชื่นชมในแนวคิด จึงดำเนินการปฏิรูปประเทศทันที เป็นเหตุให้ขัดแย้งกับพระมารดา เนื่องจากพระนางไม่เห็นด้วยที่จะปฏิรูปประเทศในทันที แต่การปฏิรูปดำเนินไปเพียงร้อยวันเท่านั้น ชูสีไทเฮาได้เข้ายึดวังหลวง สั่งปลดขุนนางปฏิรูปเนื่องจากทราบดีแผนการกบฏบิ๊วเถียน ไทเฮา จักรพรรดิวงษ์วีจึงถูกกักขัง ณ พระตำหนักกลางน้ำ (อิงไถ)

11. สนมเงิน

ภาพที่ 4.192 : สนมเงิน

“เมฆหมอกมีวันบดบังดวงอาทิตย์ แต่วันฟ้าสดใสต้องมีแน่นอนเพคะ”

สนมเงิน : ชูสีไทเฮา(戏说慈禧)

สนมเงิน เป็นสนมที่อายุน้อยที่สุด เข้าเป็นสนมด้วยอายุเพียง 14 ปี ชอบเรียนรู้อะไรใหม่ๆ ตลอดเวลา สนใจในวัฒนธรรมของชาวต่างชาติ มักชวนจักรพรรดิเล่นพิเรนทร์ในตำหนัก สร้างความไม่พอใจแก่พระนางชูสีไทเฮา สนับสนุนให้จักรพรรดิวงษ์วีดำเนินการปฏิรูปประเทศ จากเหตุการปฏิรูปร้อยวัน สนมเงินถูกจับและกักขัง ณ ตำหนักเย็น เมื่อเกิดเหตุการณ์กบฏนักมวย จำต้องลี้ภัย สนมเงินไม่ยอมหนี ยืนยันที่จะอยู่ที่วังหลวงทั้งทูลขอให้จักรพรรดิอยู่ด้วย พระนางชูสีไทเฮาทรงไม่พอใจเป็นอย่างมาก จึงมีคำสั่งให้จับนางโยนลงบ่อน้ำ

12. ลิเลียนยง

ภาพที่ 4.193 : ลิเลียนยง

“บางอย่างพุดน้อยดีกว่าพุดมาก บางอย่างไม่พุดดีกว่าพุด”

ลิเลียนยง : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

ขณะที่คนสนิทของพระนางชูสีไทเฮาหลังจากที่อันเต๋อไห่เสียชีวิต เดิมทีลิเลียนยงเดินทางมาจากชนบทเข้ามารับใช้ในตำหนักองค์ชายเจ็ด เมื่อเห็นว่ากิริยามารยาทงดงาม อ่อนน้อมถ่อมตน จึงส่งไปให้รับใช้พระนางชูสีไทเฮา ลิเลียนยงพุดน้อย อดทน เก็บงำเรื่องราวไว้ในใจแต่เพียงผู้เดียว จิตใจอ่อนโยน มีเมตตา โอบอ้อมอารีย์ เคารพให้เกียรติผู้อาวุโสกว่า แม้จะโดนอันเต๋อไห่แกล้ง ในช่วงฝึกงานก็ไม่บิปรากบ่น จงรักภักดีต่อจักรพรรดิและพระนางชูสีไทเฮา คอยให้ความช่วยเหลือ จักรพรรดิทงจี่ให้พบปะกับสนมเงินเมื่อครั้งโดนกักขัง อยู่ดูแลรับใช้พระนางชูสีไทเฮาจนพระนางสิ้นพระชนม์

13. องค์หญิงต๋านิ่ง

ภาพที่ 4.194 : องค์หญิงต๋านิ่ง

“ต่อไปนี่หม่อมฉันตั้งใจไว้แล้วว่าจะอยู่รับใช้เสด็จแม่ตลอดชีวิตเพคะ”

องค์หญิงต๋านิ่ง : ชูสีไทเฮา (戏说慈禧)

พระธิดาขององค์ชายหก พระนางซุสี้ไทเฮาได้ขอให้มาเป็นลูกบุญธรรม เพื่อคิดจะคานอำนาจไม่ให้องค์ชายหกคิดทรยศตน เพื่อเป็นพระสหายจักรพรรดิในการเล่าเรียน เรียบร้อย อ่อนหวาน กตัญญู เป็นที่ปรึกษาที่ดีของจักรพรรดิถึงจ้อ ยังเป็นที่ปรึกษาที่ดีของพระนางซุสี้ไทเฮา อีกด้วย

6. มุมมอง

มุมมองการเล่าเรื่อง ในละครโทรทัศน์เรื่อง *ซุสี้ไทเฮา (戏说慈禧)* ใช้มุมมองแบบผู้รอบรู้ หรือ “มุมมองแบบสายตาพระเจ้า” บอกเล่าเรื่องราวของซุสี้ไทเฮาตั้งแต่อ่อนเป็นสนมจนสวรรคต ขณะที่เรื่องราวดำเนินไป ได้ปรากฏน้ำเสียงของผู้เล่าเป็นระยะๆ ทำให้ผู้ชมสามารถ เข้าใจอารมณ์ ความคิดความรู้สึกของตัวละคร ทั้งยังเห็นพัฒนาการของตัวละคร เข้าใจ เรื่อง รว ที่เกิดขึ้นได้ รวดเร็วและเป็นลำดับ

เนื่องจากละครโทรทัศน์มีความยาวถึง 60 ตอน นอกจากมุมมองผู้รอบรู้จะเป็นมุมมองหลักในการเล่าเรื่อง เพื่อให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเรื่องราวอย่างรวดเร็วแล้วนั้น ผู้เล่าเรื่องยังได้เพิ่ม มุมมองของพระนางซุสี้ไทเฮา ในช่วงตอนต้นที่พระนางซุสี้ไทเฮายังเป็นเพียงสาวน้อยหยั่น เอ๋อ บอกเล่าเรื่องราวก่อนเข้าวัง นำเสนองภาพการไต่เต้าสู่ตำแหน่งสนมคนโปรดจนกลายเป็นพระนาง ซุสี้ไทเฮา

7. การตั้งชื่อเรื่อง

ละครโทรทัศน์เรื่อง *ซุสี้ไทเฮา (戏说慈禧)* ตั้งชื่อเรื่องตามลักษณะเนื้อเรื่อง หากดูความหมาย ตามภาษาจีน 慈禧 (cixi) หมายถึง ราชีนี 戏 (xi) หมายถึง ละคร 说 (shuo) หมายถึง พูด บอก กล่าว จึงหมายความว่า ละครหรือเรื่องราวของพระราชีนี ซึ่งหมายถึง เรื่องราวของพระนาง ซุสี้ไทเฮานั้นเอง ภาพของพระนางซุสี้ไทเฮาในละครโทรทัศน์ฉบับนี้ ออกมาในลักษณะเป็นกลาง เห็นชีวิตของพระนางซุสี้ไทเฮาทั้งภูมิหลัง บทบาทนักปกครอง บทบาทพระมารดา ดำเนินเรื่องตาม ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ หลีกเลียงบางฉากที่ไม่มีการระบุหลักฐานข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เช่น การสิ้นพระชนม์ของพระนางซุอันไทเฮา การสวรรคตของจักรพรรดิกวังซวี เป็นต้น

ยอดกุนซื่อสมองปราศรัย (ปี 2006)

1. เนื้อเรื่อง

ภาพที่ 4.195 : ว่าราชการหลังม่าน

สมัยราชวงศ์ชิง ตอนปลายรัชสมัยจักรพรรดิกวังซวี่ บ้านเมืองประสบภาวะภายในอ่อนแอ ภายนอกข้าศึกรุกราน ประเทศจีนซึ่งปกครองโดยระบอบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ จำเป็นต้องปรับสภาพให้เข้ากับยุคสมัยที่เปลี่ยนไป จักรพรรดิกวังซวี่ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะปฏิรูปการปกครอง อีกทั้งไม่อยากเป็นจักรพรรดิหุ่นเชิดโดยพระนางซูสีไทเฮาอีกต่อไป

ขณะนั้นคู่อ่อง พระเจ้าอาของ จักรพรรดิกวังซวี่มีความประสงค์ที่จะช่วยเหลือ ให้จักรพรรดิให้มีพระราชอำนาจในการว่าราชการด้วยตนเองโดยเร็วที่สุด แต่ด้านเชื้อเจ้าขุนนางฝ่ายอนุรักษ์นิยมที่สั่งสม อำนาจในราชสำนัก มาอย่างยาวนาน ต้องการอยู่ใต้พระบารมีของ พระนางซูสีไทเฮาต่อไป คู่อ่องจึงเสนอความคิดเห็นให้จักรพรรดิกวังซวี่ เข้าสู่พิธีพระบรมราชาภิเษก เพื่อแสดงให้เห็นถึงความพร้อมในการว่าราชการด้วยพระองค์เอง อย่างไรก็ตามอำนาจทั้งหมดก็ยังคงอยู่กับพระนางซูสีไทเฮา แม้แต่การเลือกของเจ้าจักรพรรดิก็ไม่สามารถออกความคิดเห็นได้

ภาพที่ 4.196 : ไล่จีนแข่งรถม้า

คู่อ๋งออกไปเที่ยวเล่นในเมือง เขาได้ ช่วยชีวิตจูเหลียนชิวนักเล่าเรื่องในโรงเตี๊ยมแห่งหนึ่ง เขาตกหลุมรักจูเหลียนชิวทันที ขณะนั้นด้านนอกโรงเตี๊ยมเกิดเหตุการณ์ ไล่ซินบุตรของซือ เจ้อ แข่งขันควมารถม้ากับเพื่อนเป็นเหตุให้ชนคนตายบนท้องถนน คู่อ๋งซึ่งเห็นเหตุการณ์ทั้งหมดไม่ยอม ความ เขาฟ้องร้องเพื่อเอาผิดไล่ซินจนถูก ตัดสินประหารชีวิต เหตุการณ์ครั้งนั้น ทำให้คู่อ๋งและซือ ตั้วกลายเป็นคู่แค้นต่อกัน ซือเจ้อหาทางเล่นงานคู่อ๋งตลอดมา

วันหนึ่ง คู่อ๋งดื่มหนักจนเมามาย เขาพลั้งปากกล่าววาจาหมิ่นพระเกียรติพระนาง ชูสีไทเฮา ทำให้ พระนางชูสีไทเฮาทรงกริ้วมาก พระนางสั่ง ปลดคู่อ๋ง กลายเป็นสามัญชน จักรพรรดิ กวังชวีเสียดพระทัยมากเนื่องจากคู่อ๋งเป็นทั้งอาและที่ปรึกษาที่ดีในทุกๆเรื่อง เมื่อกลายเป็นสามัญ ชนย้ายบ้านไปอยู่ต่างเมือง คู่อ๋งได้พบกับ เหวินไห่เฉิงบัณฑิต ไฟแรง มีแนวคิดที่น่าสนใจเกี่ยวกับการปฏิรูป คู่อ๋งจึงจัดการนัดแนะให้เขาได้พบกับจักรพรรดิ เหวินไห่เฉิงถวายความช่วยเหลือ จักรพรรดิให้พระองค์ได้มีพระราชอำนาจอย่างเต็มตัว

ภาพที่ 4.197 : คู่อ๋งช่วยเหลือเหลียงเหวินชิว

วันเฉลิมพระชนม์ 60 พรรษาของพระนางชูสีไทเฮาใกล้ มาถึง ซือเจ้อได้ใช้เงินทองจำนวน มหาศาลเพื่อการจัดงานให้ยิ่งใหญ่เอาพระทัยไทเฮา ทำให้การเงิน ในท้องพระคลังร่อยหรอ เต็มที่ ส่งผลให้เศรษฐกิจชาติบ้านเมืองตกต่ำลง จักรพรรดิ กวังชวี ทรงไม่มีทางเลือก จำต้องลงพระนามใน สัญญาฉบับแล้วฉบับเล่าด้วย สร้างความเจ็บช้ำ อับอาย แค้นใจแก่จักรพรรดิเป็นอย่างมาก ความ ขัดแย้งระหว่างจักรพรรดิ กวังชวี และพระนางชูสีไทเฮาทวีความรุนแรง สอเค้าแตกหัก ด้าน ซือเจ้อ ยังคงทำทุกทาง เพื่อกำจัดคู่อ๋ง แต่ได้รับความช่วยเหลือ จาก เต๋อ กุ้ยคนรับใช้ เหวินไห่เฉิงและพวก สามารถรักษาชีวิตคู่อ๋งไว้ได้ ทั้งยังใช้เหตุการณ์นี้กำจัดซือเจ้อ

ภาพที่ 4.198 : หยวนซื่อไข่ทรยศจักรพรรดิกังซวี

ความขัดแย้งภายในวังหลวงรุนแรงขึ้น ในที่สุดความสัมพันธ์ของจักรพรรดิกังซวี และพระนางซูสีไทเฮา ลื่นสุดลง จากการทรยศของนายพลหยวนซื่อไข่ ที่ล้มล้างอำนาจจักรพรรดิกังซวี พระองค์ถูกคุมขังที่พระตำกลางน้ำหนังกิ่งไถ ทั้งอู่อ่อง เหวินไห่เจิง พร้อมพรรคพวก เสี่ยงตายเข้าถวายอารักขาจักรพรรดิกังซวี เหวินไห่เจิงได้พลีชีพเพื่อช่วยชีวิตอู่อ่องไว้

2. ยุคสมัย

เหตุการณ์ในละครโทรทัศน์เรื่อง *ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์* เกิดขึ้นในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 สมัยราชวงศ์ชิงตอนปลาย รัชสมัยจักรพรรดิกังซวี จักรพรรดิองค์ที่ 11 จักรพรรดิกังซวีทรงราชาภิเษกเริ่มว่าราชการด้วยตนเอง ในขณะที่พระนางซูสีไทเฮาเสด็จประทับพระราชวังอวิ๋เหอ หยวนแต่ย์ยงทรงคุมอำนาจการปกครองอยู่

3. การสร้างปมขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

ละครโทรทัศน์เรื่อง *ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์* ได้เสนอเรื่องราวผ่านปมขัดแย้ง ดังนี้

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ความขัดแย้งหลักในละครโทรทัศน์เรื่อง *ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์* เป็นความขัดแย้งระหว่าง อู่อ่อง กับ ซื่อเจ้อ เนื่องจากอู่อ่องขุนนางเชื้อพระวงศ์เป็นคนใกล้ชิดจักรพรรดิกังซวี คอยให้ความช่วยเหลือจักรพรรดิ ในการว่าราชการด้วยตนเอง ส่งผลให้ซื่อเจ้อและพรรคพวกกลัวว่าจะเสียผลประโยชน์จึงเข้าทางพระนางซูสีไทเฮาเพื่อขัดขวาง วันหนึ่งไล่ซินลู่กชายซื่อเจ้อแข่งรถม้าบนถนน

สาธารณะเป็นเหตุให้ผู้อื่นเสียชีวิต คู่ครองซึ่งอยู่ในเหตุการณ์จึงพยายามเอาผิดกับไลซินให้ถึงที่สุด เมื่อคดีเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม ไลซินต้องโทษประหารชีวิต ชื่อเจ้าเสียใจมากจึงประกาศเป็นศัตรูและพยายามทำทุกวิถีทางเพื่อกำจัดคู่ครอง

ความขัดแย้งคู่ต่อมาคือ ความขัดแย้งระหว่าง จักรพรรดิวงษ์ชวี กับ พระนางซุสึไทเฮา จักรพรรดิทรงเปื้อนหนายที่พระองค์ถูกควบคุมโดยพระนางซุสึไทเฮา แม้พระนางจะบอกว่าคืนอำนาจแก่จักรพรรดิแต่ท้ายที่สุดก็ถูกกีดกันโดยขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยม กระทั่งการเลือกของเสา พระนางซุสึไทเฮายังคอยบงการ เมื่อจักรพรรดิเข้าอภิเษกสมรส ไทเฮาเสด็จประทับยังพระราชวังอวี๋เหอหยวน ขณะนั้นบ้านเมืองประสบสภาวะอ่อนแอจากการรุกรานจากต่างชาติ จักรพรรดิจึงดำเนินการปฏิรูปประเทศแต่ชื่อเจ้าขุนนางชั่วร้ายยังคงรายงานความเคลื่อนไหวภายในราชสำนักแก่พระนางอย่างต่อเนื่อง จักรพรรดิวงษ์ชวีจึงมีคำสั่งกำจัดชื่อเจ้าและล้อมพระราชวังอวี๋เหอหยวนเป็นเหตุให้ความสัมพันธ์ของพระนางซุสึไทเฮาและจักรพรรดิวงษ์ชวีถึงคราวแตกหัก

จากความขัดแย้งหลักในละครโทรทัศน์เรื่อง ยอดกุนซือจอมองปราชญ์ ดำเนินเรื่องราวตามแก่นเรื่องประเภท อำนาจ (Power Theme) เกี่ยวกับการแย่งชิงอำนาจในราชสำนัก ฝ่ายจักรพรรดิวงษ์ชวีต้องการอำนาจในการปฏิรูปปกครองเนื่องจากพระองค์ไม่ยอมเป็นจักรพรรดิหุ่นเชิดของพระนางซุสึไทเฮาอีกต่อไป ทั้งคู่ครองและชื่อเจ้าต่างเป็นขุนนางตัวแทนของทั้งฝ่ายจักรพรรดิและซุสึไทเฮาที่มีเรื่องบาดหมางส่วนตัวต่างฝ่ายจึงเชื่อมโยงเรื่องราวเพื่อสะดวกในการกำจัดศัตรู

4. เหตุการณ์สำคัญ

- ไลซินแก้แค้นคู่ครอง

ภาพที่ 4.199 : ไไลชินกระทำความผิดต้องโทษประหารชีวิตแต่ได้รับการช่วยเหลือ

ไไลชินบุตรชายชื่อเจ้อแข่งรถม้าในตลาดเป็นเหตุให้มีคนเสียชีวิตชื่อเจ้อพยายามขอความช่วยเหลือจากพระนางซูสีไทเฮา คู่่อ่งซึ่งอยู่ในเหตุการณ์ เมื่อทราบว่าชื่อเจ้อช่วยเหลือลูกชายโดยการติดสินบนและหาแพะรับบาปแทน จึง ต้องการเอาผิดกับไไลชินให้ถึงที่สุดจึงพยายามขอฮ่องจักรพรรดิไม่ให้ลดหย่อนโทษแก่ไไลชิน เมื่อจักรพรรดิทราบ เรื่องทรงรับสั่งให้หรือคดีใหม่และประหารชีวิตไไลชิน แต่ชื่อเจ้อได้วางแผนให้ไไลชินกินยาให้หัวใจหยุดเต้นก่อนเวลาประหาร จากนั้นเขาจึงชุบชีวิตและสั่งไไลชินห้ามกลับเมืองหลวงอีก ไไลชินและชื่อเจ้อแค้นใจมาก 2 พ่อลูกอรวันแก่แค้นคู่่อ่ง

ภาพที่ 4.200 : ไไลชินแก้แค้นคู่่อ่ง

เวลาผ่านไปชื่อเจ้อไม่สามารถกำจัดคู่่อ่งได้ ไไลชินจึงกลับมาเพื่อแก้แค้น ขณะที่อยู่คู่่อ่งทราบว่าแท้จริงแล้วไไลชินยังไม่ตาย จักรพรรดิเห็นว่าเป็นการดีที่จะใช้เรื่องนี้ในการกำจัดชื่อเจ้อจึงมีคำสั่งให้จับตัวไไลชินและชื่อเจ้อเพื่อดำเนินคดี ไไลชินไว้วางใจว่าเขาจับตัวเหวินไห่เฉิงไปเป็นตัวประกันเพื่อแลกกับคำสั่งปลดชื่อเจ้อจากจักรพรรดิ คู่่อ่งและพรรคพวกตามไปช่วยเหวินไห่เฉิงไว้ได้ทัน ในที่สุดก็สามารถจับตัวไไลชินมาดำเนินคดี ไไลชินต้องโทษประหาร แต่ไม่สามารถเอาผิดชื่อเจ้อเพราะ

ได้รับความช่วยเหลือจากพระนาง ชูสีไทเฮา ซึ่งเจ้อแค่นั้นใจที่ไม่สามารถช่วยเหลือลูกชายได้ และเป็นอีกครั้งที่เขาพ่ายแพ้คู่ต่อสู้

- ก่อจลาจลช่วยเหลือจักรพรรดิกังซู่

ภาพที่ 4.201 : หยวนซือไช่ทรมานคู่ต่อสู้

เมื่อยังไม่สามารถจัดการกับชื่อเจ้อได้ คู่ต่อสู้จึงนำราชโองการลับกำจัดชื่อเจ้อพร้อมทั้งบริเวณพระนางชูสีไทเฮาจากจักรพรรดิ เข้าพบนายพลหยวนซือไช่ แต่หยวนซือไช่จอมเจ้าเล่ห์ได้นำหลักฐานทั้งหมดเข้าพบชื่อเจ้อทันที เมื่อพระนางชูสีไทเฮาทราบเรื่องทั้งหมด จึงเสด็จกลับวังหลวง เข้ายึดอำนาจคืนจากจักรพรรดิ ทรงมีรับสั่งให้กักขังสนมเงินไว้ที่ตำหนักเย็น และกักขังจักรพรรดิไว้ยังตำหนักกลางน้ำอิงไถ ห้ามใครเข้าเฝ้าตลอดไป พระนางชูสีไทเฮาขึ้นว่าราชการเต็มตัวอีกครั้ง

ภาพที่ 4.202 : คณะปฏิรูปถูกจับตัวต้องโทษประหาร

ด้านคู่ต่อสู้และเหวินไห่เฉิงได้หาทางช่วยเหลือจักรพรรดิ เหวินไห่เฉิงนำกองกำลังบุกวังอิงไถ แต่พระนางชูสีไทเฮาได้วางกำลังป้องกันอย่างแน่นหนา ทำให้กองกำลังคณะปฏิรูปไม่สามารถฝ่าเข้าถวายความช่วยเหลือได้ กองกำลังเสียชีวิตทั้งหมด แกนนำทุกคนรวมทั้งคู่ต่อสู้และเหวินไห่เฉิงโดนจับต้องโทษประหารชีวิต เมื่อจักรพรรดิทราบข่าวทรงตรอมพระทัยอย่างหนักเนื่องด้วยเป็นห่วงเสด็จอา วันประหารพระนางชูสีไทเฮาจึงละเว้นชีวิตคู่ต่อสู้เนื่องจากเป็นเชื้อพระวงศ์และไม่ต้องการให้จักรพรรดิตรอมใจไปมากกว่านี้ บทเรียนจากการสูญเสียน้องรักอย่างเหวินไห่เฉิง ทำให้

คู่ครองเมื่อได้รับพระราชทานอภัยโทษได้กลับไปใช้ชีวิตกับครอบครัวอย่างมีความสุขเยี่ยงสามัญชนธรรมดา

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก

1. พระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.203 : พระนางซูสีไทเฮา

พระมเหสีของจักรพรรดิเสียนเฟิง ว่าราชการหลังม่านตั้งแต่จักรพรรดิถึงจ็อนถึงสมัยจักรพรรดิกวังซวี ผู้มีอำนาจสูงสุดในราชสำนัก ทรงเห็นว่าจักรพรรดิยังควบคุมอารมณ์ไม่ได้จึงไม่วางพระทัยที่จะให้ปกครองเพียงลำพัง บางครั้งเจ้าอารมณ์ มักเชื่อฟังคำยุยงของซื่อเจ้อ ไม่ประสงค์ให้บ้านเมืองเกิดสงคราม แม้จะไม่ทรงเห็นด้วยกับแนวคิดการปฏิรูปของจักรพรรดิกวังซวี แต่ทำที่สุดก็ให้อำนาจในการตัดสินใจแก่จักรพรรดิ พระนางรู้ดีแก่ใจว่าจักรพรรดิทรงไม่พอพระทัยที่พระนางไม่ยอมมคายอำนาจแต่พระนางก็ไม่แสดงออกเพียงแต่เก็บความเจ็บช้ำไว้กับตัว แม้พระนางเองจะมีเหตุผลส่วนพระองค์ก็ตาม แท้จริงแล้วพระนางซูสีไทเฮามีความเมตตา อ่อนโยน หากแต่มักฟังคำยุยงจากขุนนางซื่อเจ้อและชนที่ลิเลี่ยนยงทำให้เกิดการเข้าใจผิดกับจักรพรรดิกวังซวีและอวี้อู่ อ่องอยู่บ่อยครั้ง

ภาพของพระนางซูสีไทเฮาในละครโทรทัศน์ยอดกุนซือสมองปรากฏเน้นภาพของพระนางซูสีไทเฮาในช่วงวัยปลดเกษียณ ราชการ ผู้เล่าเรื่องได้สร้างตัวละคร พระนางซูสีไทเฮาในช่วงวัยประมาณ 60 พรรษา แต่ภายนอกยังทรงแข็งแรง รูปร่างหน้าตาที่งดงาม บ่งบอกถึงการดูแลตนเอง รักสวยรักงาม แม้พระนางซูสีไทเฮาจะปลดม่านราชการแล้วแต่ยังคงกุมอำนาจภายในราชสำนัก

จักรพรรดิวงจวี กระทั่งการเลือกของเธอ ทั้งที่จักรพรรดิวงจวีพอพระทัยสนมเงิน ทรงรับสั่งให้จักรพรรดิเลือก จิงเฟิน พระนัดดาของพระนางเอง โดยให้เหตุผลแก่จักรพรรดิวงจวีว่า

“สาวงามอย่าดูแต่ลักษณะ ควรดูให้ละเอียดถี่ถ้วน สาวงามคือของเธอของฮ่องเต้ ต่อไปต้องเป็นพระแม่ของแผ่นดิน เพราะฉะนั้นต้องเลือกผู้ที่มีความอ่อนโยน ฉลาด หลักแหลม รั้งมัย”

พระนางซูสีไทเฮา : ยอดกุนซือสมองปราชาญ์

ภาพที่ 4.204 : กำกับจักรพรรดิวงจวีในการเลือกสนม

ถึงอย่างไรจักรพรรดิก็เลือกที่จะประทับกับสนมเงิน สนมเงินชอบปฏิบัติตามธรรมเนียมต่างชาติ แต่งกายเหมือนสาวชาวยุโรป นำเทคโนโลยีจากต่างชาติมาเล่นภายในวังหลวง ชักชวนจักรพรรดิเล่นเช่นเหมือนเด็กเล็ก ทำให้พระนางซูสีไทเฮา ไม่พอพระทัยที่สนมเงินประพฤติตัวไม่เหมาะสมภายในราชสำนัก ทรงคิดว่าสนมเงินมีความคิดที่จะกักตัวจักรพรรดิไว้ที่ตำหนักของนาง ทำให้จักรพรรดิไม่เข้าประทับตำหนักของเธอหรือสนมนางอื่น และคอยยุยงจักรพรรดิให้มีความคิดในการปฏิรูป พระนางซูสีไทเฮามักเรียกสนมเงินมาตำหนิอยู่บ่อยครั้งแต่สนมเงินกล้าต่อปากต่อคำกับพระนางซูสีไทเฮา ทำให้พระนางซูสีไทเฮาไม่พอพระทัยในตัวสนมเงินตลอดมา แสดงให้เห็นถึงความยึดมั่นในจารีตประเพณี ต้องการให้คนในปกครองประพฤติตัวให้เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดการนินทาว่ากล่าวนำมาซึ่งความเสื่อมเสียชื่อเสียง หากมองอีกแง่การตำหนิสนมเงินและจักรพรรดิเป็นการรักษาผลประโยชน์ให้จิงเฟินของเธอ พระนัดดาของพระนางเองอีกด้วย

ภาพที่ 4.205 : ตำหนิสนมเงิน

ในละครโทรทัศน์ *ยอดกุนชื้อสมองปราชญ์* ผู้เล่าเรื่องได้สร้างตัวละครซูสีไทเฮา ให้มีความเมตตา รักความถูกต้อง ในฐานะนักปกครอง ทรง สนับสนุนขุนนางเก่าแก่ผู้ที่ทำคุณประโยชน์แก่ประเทศชาติ จึงมักเชื่อถือคำยุยงของเหล่าขุนนางชื้อเจ้อที่คอยให้ร้ายอวี้อู่ฉงซู นางฝ่ายปฏิรูป ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างพระนางซูสีไทเฮากับจักรพรรดิ กวังซวี บาดหมางขึ้นเรื่อยๆ แต่ถึงอย่างไร พระนางซูสีไทเฮายังคงเคารพการตัดสินใจของจักรพรรดิ กวังซวี ประมุขสูงสุดของประเทศ อย่างเหตุการณ์ที่ชื้อเจ้อทูลขอชีวิตไล่ชินบุตรชายจากพระนางซูสีไทเฮา พระนางได้ตรัสกับชื้อเจ้อว่า

“ชื้อเจ้อ ข้าเองก็ช่วยอะไรเจ้าไม่ได้มากหรอกนะ แม้จะอยากช่วยเจ้ามากแค่ไหนก็ตาม ถึงอย่างไรก็ต้องยอมรับการตัดสินใจของจักรพรรดิ”

ซูสีไทเฮา : ยอดกุนชื้อสมองปราชญ์

ภาพที่ 4.206 : ขุนนางคอยยุยงพระนางซูสีไทเฮา

ในฐานะพระมารดา พระนางซูสีไทเฮา มีความหวังดีต่อจักรพรรดิ กวังซวี แม้การกระทำของพระนางซูสีไทเฮามีลักษณะเสมือนการกุมอำนาจ แท้จริงเป็นการปลดปล่อยจากชื้อเจ้อเพื่อให้พระนางซูสีไทเฮามีอำนาจต่อไปจะได้ส่งเสริมผลประโยชน์ให้แก่ตน จักรพรรดิ กวังซวี ทรงไม่พอพระทัยที่พระนางซูสีไทเฮาทำท่าจะไม่วางมือ ความสัมพันธ์ของสองแม่ลูกจึงเป็นไปในลักษณะเฉยชาต่อกัน พระนางซูสีไทเฮาได้แต่เก็บความปวดร้าวไว้ในพระทัย คอยปรับทุกข์กับเหล่าขุนนาง

ภาพที่ 4.207 : ปรับทุกข์กับเหล่าขุนนาง

3. อวี๋อู่อ๋อง

ภาพที่ 4.209 : อวี๋อู่อ๋อง

“หม่อมฉัน อยู่ข้างฝ่าบาทพะยะค่ะ”

อวี๋อู่อ๋อง : ยอดขุนซื้อสมองปราชญ์

ขุนนางฝ่ายปฏิรูป เป็นขุนนางเชื้อพระวงศ์ มีศักดิ์เป็นเสด็จอาของจักรพรรดิ ซื่อสตั๋ย ซื่อตรง จริงจังกับงาน รักความยุติธรรม ความถูกต้องต้องมาเป็นอันดับแรก พุดจาจะฉาน ตรงไปตรงมาทำให้พระนางซูสีไทเฮาไม่พอพระทัยอยู่บ่อยๆ เป็นไม้เบื่อไม้เมากับซื่อเจ้อและพรรคพวกภายในราชสำนัก จึงรักภักดีต่อจักรพรรดิวังชวี เห็นแก่ประเทศชาติ ลักษณะนิสัย ส่วนตัว สติปัญญาฉลาดหลักแหลม ปฏิภาณไหวพริบเป็นเลิศ เจ้าชู้ แม้จะมีฮูหยินอยู่แล้วยังแบ่งใจให้หญิงอื่น กะล่อน ซื่อเล่นเมื่ออยู่กับภรรยา ชอบพุดจาเยยวน ชอบเที่ยวเล่นเตร็ดเตร่ตามตัวเมือง ชอบฟังนิทานในโรงเตี๊ยมจนหลงรักจูเหลียนชิว นักเล่นิทานสาวสวย

4. ซื่อเจ้อ

ภาพที่ 4.210 : ซื่อเจ้อ

“อวี๋อู่อ๋อง ข้าจะต้องกำจัดเจ้าให้ได้!”

ซื่อเจ้อ : ยอดขุนซื้อสมองปราชญ์

ขุนนางผู้ใกล้ชิดพระนางซูสีไทเฮา ชื่อฉล โกงกินประเทศชาติ รับสินบนมากมาย คอยเอาอกเอาใจพระนางซูสีไทเฮาเพื่อใช้อำนาจในทางมิชอบ ไม่ต้องการให้พระนางซูสีไทเฮาคืนอำนาจแก่จักรพรรดิเพราะจะทำให้ตนสูญเสียผลประโยชน์มหาศาลจึงขัดคอกับอวี้อู่อองทุกครั้งในที่ประชุม รักลูกชายมากเนื่องจากเป็นลูกคนเดียว เลี้ยงดูลูกในทางที่ผิด ชื่อเจ๋อเจ๋บ่แค่นที่ไม่สามารถช่วยลูกชายให้รอดจากคดีได้ ด้วยแรงอาฆาตแค้นเขาตั้งตนเป็นศัตรูกับอวี้อู่อองหมายจะเอาชีวิตแก้แค้นแทนลูกชายให้ได้

ตัวละครแวดล้อม ได้แก่

5. จูเหลียนชิว

ภาพที่ 4.211 : จูเหลียนชิว

หญิงสาวนักเล่นิทานในโรงเตี๊ยมที่มีชื่อเสียงในตัวเมือง สาวสวย มีเสน่ห์ กล้าหาญ รักความยุติธรรม ยอมเสี่ยงชีวิต ฉลาด สุขุม แต่บางครั้งเหมือน เก็บงำความลับ บางอย่างภายในใจ อวี้อู่อองตกหลุมรักตั้งแต่แรกเห็นแต่จูเหลียนชิวมีใจให้เหวินไห่เจิง นางมีจุดมุ่งหมายบางอย่างคือเรียกร้องความเป็นธรรมให้บิดาจากเหตุการณ์สอบราชการโดยชื่อเจ๋อเมือ 20ปีก่อนเป็นเหตุให้บิดาของนางเสียชีวิต

6. เหวินไห่เจิง

ภาพที่ 4.212 : เหวินไห่เจิง

บัณฑิตหนุ่มจากต่างเมือง หน้าตาดี ชยัน สุภาพเรียบร้อย อ่อนน้อมถ่อมตน ชื่อสัตย์ จงรักภักดี มีแนวคิดและความตั้งใจมุ่งมั่นในการปฏิรูปประเทศ พบอวี้อู้อองโดยบังเอิญจึงอาศัย อยู่อวี้อู้ออง พบรักกับจูเหลียนซิว เขามุ่งมั่นสอบของหงวนจนได้บรรจุเข้าเป็นข้าราชการในราชสำนัก เป็นที่โปรดปรานของจักรพรรดิเนื่องจากชื่นชอบในแนวคิดของเหวินไห่ เฉิง สุดทำยอม เสียสละชีวิตเพื่อเข้าช่วยเหลือจักรพรรดิที่ตำหนักองไถ

7. ไไลซิน

ภาพที่ 4.213 : ไไลซิน

บุตรชายเพียงคนเดียวของชื่อเจ้อ ก้าวร้าว เอาแต่ใจตนเอง วางอำนาจบาตรใหญ่อาศัยว่า ตนเป็นลูกขุนนางในวังหลวง ยะไลโอหัง เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน เมื่อก่อคดีแข่งรถม้าจนทำให้ ผู้อื่นเสียชีวิตต้องโทษประหารในครั้งนั้นบิดาได้ช่วยชีวิตไว้แต่จำเป็นต้องออกจากเมืองเพื่อไป กบดาน ทำให้ไลซินแค้นอวี้อู้อองเป็นอย่างมาก เขากบดานฝึกวิชาและสะสมอาวุธไว้เพื่อรอวัน กลับมาแก้แค้น

8. หยวนชื่อไซ่

ภาพที่ 4.214 : หยวนชื่อไซ่

นายพลที่เริ่มมีชื่อเสียงในขณะนั้น ประจบสอพลอ ฉลาดแกมโกง คอยมองสถานการณ์หาก มั่นใจว่าฝ่ายไหนมีอำนาจมากกว่าก็เข้าฝายนั้น อวี้อู้อองได้เข้าขอความช่วยเหลือนักราชโองการ

สังหารชื่อเจ้า หยวนชื่อไชเห็นดังนั้นจึงทำที่ช่วยเหลือ แต่กลับหักหลังนำเรื่องฟ้องชื่อเจ้า ทำให้แผนการล้ม เป็นเหตุให้พระนางซูสีไทเฮายึดอำนาจและขึ้นว่าราชการเต็มตัวอีกครั้ง

9. ลิเลียนยิง

ภาพที่ 4.215 : ลิเลียนยิง

ขณะที่คนสนิทของพระนางซูสีไทเฮา ประจบสอพลอ เจ้าเล่ห์ รับสินบนมากมาย มักร่วมมือกับชื่อเจ้าในการเป่าหูไทเฮา และทำเรื่องชั่วร้ายต่างๆ สุดท้ายถูกชื่อเจ้าหักหลัง

6. มุมมอง

ละครโทรทัศน์เรื่อง *ยอดกุนชือสมอมปราชฎี* ใช้มุมมองประเภทผู้เล่าเรื่องบุรุษที่ 3 (ผู้เล่าเรื่อง-ผู้รู้เหตุการณ์) มุมมองของผู้เล่าเรื่องในฐานะตัวละครในเรื่อง คือ อวี้อู่อ่อง ขุนนางผู้ใกล้ชิดและมีฐานะเป็นพระเจ้าอาของจักรพรรดิ อวี้อู่อ่องได้เล่าเหตุการณ์ของตนเองสลับกับ เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สมัยปลายราชวงศ์ชิงคือ การปฏิรูปการปกครอง เรื่องราวของจักรพรรดิฉางชิวี่ ความขมขื่นที่เป็นจักรพรรดิหุ่นเชิดของพระนางซูสีไทเฮา ผู้ชมจะเห็นพระนางซูสีไทเฮาในมุมมองของขุนนางที่มองพระนางซูสีไทเฮาในฐานะนักปกครองที่แม้จะหวังดีต่อจักรพรรดิและประเทศชาติแต่พระนางเลือกใช้ คนผิด (ชื่อเจ้า) ทำให้ความสัมพันธ์ของพระนางซูสีและจักรพรรดิดำเนินมาถึงจุดแตกหัก

นอกจาก มุมมองของอวี้อู่อ่องจะเป็นมุมมองหลักแล้ว ยังมีมุมมองของชื่อเจ้า คู่อภิรักษ์ของอวี้อู่อ่อง ซึ่งเป็นขุนนางคนสนิท ที่พระนางซูสีไทเฮา ใ้วางพระทัยให้ทำงานสำคัญต่างๆ นอกเล่าเรื่องราวฝ่ายขุนนางอนุรักษ์นิยมผ่านปมขัดแย้งหลักของเรื่อง

7. การตั้งชื่อเรื่อง

ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์ ตั้งชื่อเรื่องตามลักษณะของตัวละครหลักของเรื่อง และเหตุการณ์ ทั้งหมดบอกเล่าและนำเสนอผ่านมุมมองของเธอ คือ อวี้อู่อ่อง เป็นขุนนางที่อยู่เบื้องหลังการช่วยเหลือให้คำปรึกษาจักรพรรดิวงซวี และสามารถแก้ไขสถานการณ์ทั้งหมดที่เกิดขึ้นในเรื่อง อวี้อู่อ่องได้ใช้ไหวพริบ สติปัญญาในการแก้ไขปัญหา โดย กุนซื่อ หมายถึง ผู้ที่มีสมองปราดเปรื่อง ที่ปรึกษา เชี่ยวชาญ ในการวางแผนซึ่งตรงกับลักษณะตัวละครของ อวี้อู่อ่องที่เป็นเสมือนที่ปรึกษาเพียงคนเดียวที่คอยให้คำปรึกษา คำแนะนำในการปฏิรูปแก้จักรพรรดิ

ซุสึไทเฮา...ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย (ปี 2010)

1. เนื้อเรื่อง

เรื่องราวที่เกิดขึ้นถูกบอกเล่าผ่าน เหลียงเหวินซิว จอ หงวนที่หนุ่มที่สุดในประวัติศาสตร์ราชวงศ์ชิงกลายเป็นที่ปรึกษาคนสนิทของจักรพรรดิวงซวี และ หลี่ซุนอวี่น น้องชายต่างสายเลือดที่ต่อมาได้เป็นขันทีคนสนิทของพระนางซุสึไทเฮา นำแปลกที่ว่าชะตาชีวิตของสองพี่น้องนั้นผูกพันคล้ายกับชะตาของพระนางซุสึไทเฮาและจักรพรรดิวงซวี

ภาพที่ 4.216 : หยางสี่จี่อุทูลขอไทเฮาปลดม่านราชการ

ปลายศตวรรษที่ 19 รัชสมัยจักรพรรดิวงซวี จักรพรรดิองค์ที่ 11 แห่งราชวงศ์ชิง ได้มีนโยบายการปกครองที่ไม่เป็นธรรมเกิดขึ้น จักรพรรดิวงซวีเติบโตควรแก่การว่าราชการเพียงลำพังได้แล้ว และพระองค์ต้องการยับยั้งสิ่งที่ไม่เป็นธรรมที่เกิดขึ้นในราชสำนัก ในวันที่พระนางซุสึไทเฮาและจักรพรรดิทอดพระเนตรอุปรากรจีน หยางสี่จี่เงินพระอาจารย์ของฮ่องเต้ จึงอุทูลขอให้พระนางซุสึไทเฮาปลดม่านว่าราชการคืนอำนาจแก่ฮ่องเต้ แม้จะสร้างความไม่พอใจแก่ไทเฮาแต่พระนางเองก็ทรงเห็นด้วยกับข้อเสนอนี้ ฉุนชินอ่องบิดาฮ่องเต้จึงอุทูลขอให้ฮ่องเต้ได้อภิเษกสมรสก่อน จึงค่อยดำเนินการปลดม่านการปกครอง หยงอู๋แม่ทัพ เกรงว่าหากไทเฮาคืนอำนาจจะทำให้ตนและ

ขุนนางฝ่ายอนุรักษ์นิยมเสียผลประโยชน์ จึงยื่นฎีกาขอให้พระนางซูสีไทเฮาทรงกำกับราชการ ช่วยเหลือฮ่องเต้อีก 3-4 ปีเหมือนครั้งจักรพรรดิเจียนหลงเคยกำกับราชการแล้ว จึงค่อยคืนอำนาจ สร้างความไม่พอใจพระทัยแก่ฮ่องเต้เป็นอย่างมาก

ภาพที่ 4.217 : หลี่ซุนอวี่นฝึกฝนอย่างหนักในการเป็นขันทีและอุปรากร

ขณะนั้นมีเด็กบ้านนอกชื่อ เหลียงเหวินชิว เดินทางเข้าเมืองหลวงเพื่อ สอบจอหงวน พร้อมกับน้องชาย หลี่ซุนอวี่น และน้องสาวบุญธรรม หลิงเอ้อร์ เมื่อเขาสอบผ่านกลายเป็นจอ หงวนที่หนุ่มที่สุดในประวัติศาสตร์ราชวงศ์ชิง ในวันที่เขาฉลองที่สอบผ่าน ได้พบกับ จางฮูหยิน สตรีลึกลับ เจ้าของบาร์ที่เต็มไปด้วยชาวต่างชาติ ทั้งยังมีความกว้างขวางในราชสำนัก แท้จริงแล้วเธอคือองค์หญิงไซ่อานธิดาบุญธรรมของพระนางซูสีไทเฮา เหลียงเหวินชิวจึงตัดสินใจฝาก หลี่ซุนอวี่น ซึ่งจางฮูหยินได้นำหลี่ซุนอวี่นไปฝึกฝนกับอานเต๋อจื่อ (อันเต๋อไห่) อดีตขันทีคนสนิทของพระนางซูสีไทเฮา ที่ถูกเนรเทศออกจากวังหลวง ช่วงเวลาที่หลี่ซุนอวี่นฝึกฝนอย่างหนักเขาได้พบกับโบตันดำอดีตนักแสดงอุปรากรจีนที่พระนางซูสีไทเฮาโปรดปราน หลี่ซุนอวี่นจึงฝึกอุปรากรจีนกลายเป็นศิษย์เอกคนสุดท้ายของโบตันดำ ในขณะที่เหลียงเหวินชิวกับหลิงเอ้อร์ได้ย้ายไปพำนักอยู่กับจางฮูหยินตามคำแนะนำของนางเพื่อให้สมเกียรติจอหงวน

ภาพที่ 4.218 : หลี่ซุนอวี่นแสดงอุปรากรต่อหน้าพระพักตร์ครั้งแรก

หลี่ซุนอวี่นเข้าวังไปเป็นขันทีฝึกหัด เนื่องจากทำงานได้ดีเกินคาดเป็นที่อิจฉาของหัวหน้างาน จึงถูกส่งไปโรงจิวหลวงทางใต้ วันหนึ่งพระนางซูสีไทเฮาประทานจิวให้เหล่าขุนนางชม พระนางทรงอยากทอดพระเนตรจิวเรื่อง “ผานเจียนกวน” เนื่องจากต้องการสั่งสอนหัวหน้าคณะที่อวดเก่ง ไทเฮาต้องการจะทอดพระเนตรเรื่องนี้ ซึ่งทางคณะไม่สามารถเล่นได้ หลี่ซุนอวี่นเล่นเรื่องนี้ได้พอดี

จึงออกไปแสดง ท่วงท่าที่งดงามทำให้นึกถึงโบทันด้า ชูสีไทเฮาประทับใจและต้องชะตากับหลี่ซุนอวี่เป็นอย่างมาก ไม่นานนักหลี่ซุนอวี่ก็กลายเป็นคนที่คนโปรดของพระนางชูสีไทเฮา

ฟากเหลียงเหวินชิวเองเป็นที่โปรดปรานของฮ่องเต้ยิ่งนักเนื่องจากอายุรุ่นราวคราวเดียวกันจึงสามารถสนทนาได้ทุกเรื่อง อีกเป็นที่ปรึกษาที่ดี ด้าน พระนางชูสีไทเฮาเองก็พอพระทัยเหลียงเหวินชิวเป็นอย่างมาก เนื่องจากพูดจาตรงๆเปิดเผย ทั้งยังมีวาทีศิลป์ในการเล่านิทานประวัติศาสตร์อย่างออกรส ทำให้ไทเฮารับสั่งให้เหลียงเหวินชิวเข้าเฝ้าพระนางเป็นประจำเพื่อสอนเธอในเรื่องประวัติศาสตร์ชาติและพระนางชูสีไทเฮามุ่งหวังที่จะ มัดใจเหลียงเหวินชิวเพื่อจะให้เขาเป็นผู้ช่วยที่ดีในอนาคต

เข้าสู่ปีที่ 11 รัชสมัยจักรพรรดิถังซวี่ ฮ่องเต้เข้าสู่พิธีราชาภิเษก เพื่อปฏิรูปให้ประเทศทันสมัยได้มีการใช้งบประมาณมหาศาลในการสร้างกองทัพเรือเป่ย์หยาง เนื่องจากมีรับสั่งให้บูรณะวังหยวนหมิงหยวนเพื่อเป็นที่ประทับไทเฮาเมื่อสละอำนาจ ทำให้ต้องใช้งบประมาณพอสมควร จึงมีคำสั่งตัดงบประมาณกองทัพเรือเป่ย์หยาง ทำให้เหล่าทหารเสียขวัญและกำลังใจเป็นอย่างมาก ข้าราชการไปถึงต่างชาติ บ้านเมืองเริ่มสั่นคลอนจากรัฐการรุกรานจากต่างชาติ ฟากเหลียงเหวินชิวและเหล่าขุนนางฝ่ายฮ่องเต้เริ่มไม่พอใจพระนางชูสีไทเฮา

เพื่อสืริมคลแก้บ้านเมืองพระนางชูสีไทเฮาจึงตามหาหยกมังกกร ของล้ำค่าเมื่อครั้งสมัยกษัตริย์ นูเออร์ฮาเซ่อ และหายไปใ้ในสมัยจักรพรรดิเฉียนหลง จากคำให้การของอันเต๋อไห่ปริศนาการค้นพบหยกมังกกรอยู่ในเพลงกลอนบทหนึ่ง ซึ่งความลับบทกลอนนั้นบิตว่า การมาของหลี่ซุนอวี่จะทำให้หยกมังกกรปรากฏ พระนางชูสีไทเฮาจึงหมายมั่นให้ หลี่ซุนอวี่ตามหาหยกมังกกรให้เจอให้จงได้

ภาพที่ 4.219 : ประทานไข่มุกรাত্রีเป็นของขวัญวันแต่งงานแก่เหลียงเหวินชิว

ในขณะที่เหลียงเหวินชิวเริ่มมีความรู้สึกดีๆแก่จางฮูหยิน เขาพยายามบอกความในใจแก่จางฮูหยิน แม้จางฮูหยินจะรู้ใจดีแต่นางไม่สามารถตอบรับรักได้เนื่องจากจางฮูหยินไม่ยอมเปิดเผยตัวตนที่แท้จริงว่านางคือองค์หญิงเซ้อาน เหลียงเหวินชิวผิดหวังเป็นอย่างมาก เพื่อความ

เหมาะสมและความรุ่งเรืองในอนาคต จึงยอมแต่งงานกับลูกสาวหยางสีจือพระอาจารย์ของฮ่องเต้ เพื่อเป็นการซื้อใจเหลียงเหวินชิว พระนางซูสีไทเฮาทรงประทานไข่มุกราตรีเป็นของขวัญในวันแต่งงาน เหลียงเหวินชิวรู้สึกดีใจดี เพื่อไม่อยากจะเกิดปัญหาในภายหลังเขาจึงหาวิธีคืนไข่มุกราตรี 2 ปีต่อมา เหลียงเหวินชิวส่งทำจากไม้แกะสลักมังกร 9 ตัวประดับด้วยมุกราตรี ถวายคืนแก่ไทเฮา เป็นของขวัญในงานพระชนมายุ 60 พรรษา

ภาพที่ 4.220 : ฮ่องเต้และของเฮาทราบผลการรบ

ขณะนั้นความสัมพันธ์ระหว่างจีนกับญี่ปุ่นถดถอยเต็มที่ทำให้ ญี่ปุ่นยกทัพุกราน เข้ายึดเกาหลี ทั้งยัง ยึดเมืองต่างๆในจีนอย่างต่อเนื่อง ฮ่องเต้จึงมีความประสงค์ที่จะเปิดศึกกับญี่ปุ่น ขณะนั้นอยู่ในช่วงการเตรียมงานฉลองวันเฉลิมพระชนมพรรษาของพระนางซูสีไทเฮา เหลียงเหวินชิวทำการเขียนฎีกาเปิดศึกกับญี่ปุ่น ถวายโดยซุ่นกู่ย เพื่อให้ฮ่องเต้เปิดศึกกับญี่ปุ่น เหลียงเหวินชิวถวายฎีกาให้งดจัดงานฉลอง พระนางซูสีจึงรับสั่งให้ยกเลิก จีนทำสงครามกับญี่ปุ่นแต่ พ่ายแพ้ต่อญี่ปุ่นอย่างย่อยยับ ทำให้ต้องทำสนธิสัญญา เสียดินแดน และค่าปรับมหาศาล

ภาพที่ 4.221 : หยางสีเงินเสียชีวิต

เพื่อให้ประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงจักรพรรดิวังชิวได้หารือเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศ ทั้งยังได้อ่านบทความของคังโหววเหวยนักปฏิรูปแนวใหม่ เมื่อแผนการปฏิรูปเริ่มเป็นรูปร่างขึ้น หยางสีเงินจึงทูลขอให้ไทเฮาสละบัลลังก์แก่ฮ่องเต้แล้วไปประทับยังวังฤดูร้อน หยางสีเงินเองก็จะสละตำแหน่งเช่นกัน ไทเฮาตอบตกลง ฝ่ายหยงลู่และ ลีเลียนยง ทราบดังนั้นก็ เกรงว่าในอนาคต พวกตนจะเสียผลประโยชน์และต้องการให้ซูสีไทเฮาแตกหักกับฮ่องเต้ จึงวางแผนสังหารหยางสีเงิน โดยใส่พิษในรองเท้าคนเดียวแล้วแอบอ้างว่าไทเฮาประทานแก่หยางสีเงิน เมื่อไทเฮาทราบเรื่องจึงรู้

ทันทีว่าเป็นฝีมือ ของหยงลู่ เพื่อไม่ให้เรื่องราวบานปลายและไม่อยากให้ความทราบถึงฮ่องเต้ เหลียงเหวินชิวได้สั่งปิดข่าวการตายของพระอาจารย์ร้อเวลาให้เหตุการณ์สงบแล้วจึงแจ้งว่า หยางสีเจินป่วยตาย แต่ไม่สามารถปกปิดฮ่องเต้ได้ พระองค์ทรงเข้าใจผิดคิดว่าไทเฮาอยู่เบื้องหลัง การสังหารหยางสีเจิน

ฝ่ายขุนก๊วยแค่นั้นใจที่ท่านอาจารย์หยางสีเจินเสียชีวิตโดยคิดว่าเป็นฝีมือพระนางซูสีไทเฮา เข้าวันรุ่งขึ้นที่พระนางซูสีไทเฮาเสด็จไปประทับ ณ วังอวิ๋เหอหยวน ขุนก๊วยจึงบุกเดี่ยวเข้าไปประเบิด พลีชีพหวังจ ะปลงพระชนม์ ไทเฮา แต่หลี่ซุนอวินสามารถช่วยพระนางซูสีไทเฮาได้ทันเวลา เหตุการณ์นี้ทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างเหลียงเหวินชิวและหลี่ซุนอวินแตกหัก เพราะคิดว่าเหลียงเหวินชิวเป็นผู้บงการในการสังหารไทเฮา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างฮ่องเต้กับซูสีไทเฮาก็สันคลอน เช่นกันแต่ยังไม่ถึงขั้นจุดแตกหัก

ด้านคังโหย่วเหวยได้แนะนำฮ่องเต้ให้ดำเนินแผนการปฏิรูปต่างๆ นำความสับสนอลหม่าน ให้กับเหล่าขุนนางทั้งในเมืองหลวงและต่างเมือง ด้านไทเฮาได้ให้โอกาสฮ่องเต้ในการดำเนินการ ต่างๆให้เรียนรู้เอง เจอปัญหาเดี๋ยวก็นั่งนึกเอง เพื่อเป็นการให้ฮ่องเต้เติบโตเป็นผู้ใหญ่เข้าใจโลกเอง ทางด้าน เหลียงเหวินชิวทูลขอให้ฝ่าบาทดำเนินการปฏิรูปอย่างช้าๆแต่ฮ่องเต้ไม่เห็นด้วยกลับ เห็นชอบกับคังโหย่วเหวย ทำให้ทั้งสองมีปากเสียงกัน

ภาพที่ 4.223 : เหลียงเหวินชิวขอร้องให้หยวนชื้อไช่กำจัดหยงลู่

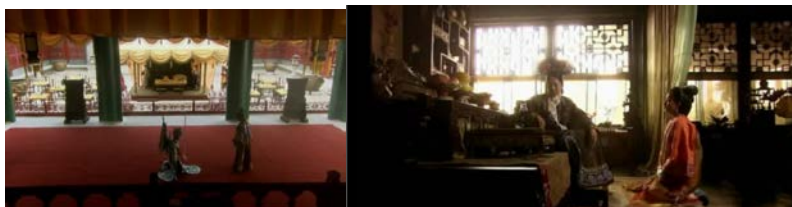
ด้านเหลียงเหวินชิวเป็น ห่วงในความปลอดภัยของจักรพรรดิเป็น อย่างมาก จึงกราบทูลให้ ปลดคังโหย่วเหวยและคณะ หรือไมก็ ฆ่าหยงลู่ ล้อมอวิ๋เหอหยวน กักบริเวณไทเฮาซึ่งจักรพรรดิทรง เลือกลงหลัง เหลียงเหวินชิวจึงอาสาเจรจากับหยวนชื้อไช่ ให้ปฏิบัติภารกิจนี้ ระหว่างนั้น แม่ทัพ อิตโต ฮิโรบุมิ อดีตนายกรัชมุนตรีของญี่ปุ่นหลังการปฏิรูปเมจิได้เดินทางมายังประเทศจีนเพื่อเป็นที่ บริक्षाในการปฏิรูปจักรพรรดิหวังชีวิตตามคำชักชวนของคังโหย่วเหวย เพื่อให้รับอิตโตเป็นขุนนาง ต่างชาติช่วยด้านปฏิรูปให้สำเร็จ ด้านไทเฮาทรงเป็นห่วงความปลอดภัยของจักรพรรดิจึงส่งหยงลู่ ไปเข้าพบอิตโต ทำให้อิตโตทราบว่าการเคลื่อนไหวของจักรพรรดิล้วนอยู่ในสายตาพระนาง ซูสีไทเฮา

แผนการปฏิรูปไม่มีทางสำเร็จอย่างแน่นอน ด้านหยงลู่เข้าพบหยวนซื่อไซ่ ทำให้หยวนซื่อไซ่เกรงกลัวจึงบอกแผนการทั้งหมดให้หยงลู่ฟัง หยงลู่กลับเมืองหลวงนำความทูลไทเฮา ด้านฝ่ปาบาททราบเรื่องที่ถูก หยวนซื่อไซ่หักหลังจากเหลียงเหวินชิว จึงรับสั่งให้คังโหยวเหวยและถานซื่อถงหนีไป เหลียงเหวินชิวจึงอาสาสละชีพเข้าล้อมวังอวี๋เหอหยวนในงานวันไหว้พระจันทร์ ฝ่ปาบาทไม่เข้มแข็งพอที่จะสังหารวัง แต่ไทเฮาได้ซ่อนแผนไว้ตั้งแต่แรกโดยยืมมือองค์หญิงไช้อานในการจัดก ารแผนกำจัดเหลียงเหวินชิวตั้งแต่แรก เมื่อผู้การใจอวี๋ได้นำกำลังมาช่วยเหลือไทเฮา ก่อนฮ่องเต้จะถูกสังคุ่มขัง ฮ่องเต้ทรงมีรับสั่งมอบตราประจำพระองค์และรับสั่งให้เหลียงเหวินชิวหนีไป ฝ่ายขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยมนำโดยหยงลู่จึงทูลขอให้พระนางซูสีไทเฮาขึ้นว่าราชการอีกครั้งเพื่อปลดอบขวัญประชาชนพร้อมกันนี้ได้รับสั่งเชิญฮ่องเต้เสด็จกลับวังอิงไถ อย่าให้ใครรวบรวมตลอดกาล

ภาพที่ 4.224 : เหลียงเหวินชิวรับตราประจำจักรพรรดิเพื่อหลบหนี

ด้านหลี่ซุนอวี่นเมื่อกลับจากค่านับบรรพชนได้ทราบข่าวเกี่ยวกับพี่ชายได้ขอรับรองให้เหลียงเหวินชิวหนี ทั้งองค์หญิงไช้อานและเหลียงเหวินชิวยอมเสี่ยงตายขอชีวิตเหลียงเหวินชิวต่อไทเฮา ทำให้ทรงกริ้วมากจึงมีรับสั่งให้ขังหลี่ซุนอวี่นเช่นเดียวกับความสัมพันธ์ของพระนางซูสีไทเฮากับองค์หญิงไช้อานสิ้นสุดลงเช่นกัน องค์หญิงไช้อานจึงหาทางช่วยเหลือเหลียงเหวินชิวและฮ่องเต้โดยขอรับรองให้นักข่าวต่างชาติจุดประเด็นให้ต่างชาติสนับสนุนฮ่องเต้ ต่อต้านไทเฮา เมื่อทหารมุ่งไปยังการประท้วงจึงเปิดโอกาสให้เหลียงเหวินชิวหลบหนีออกนอกประเทศกลายเป็นนักข่าวที่คอยเขียนบทความโจมตีพระนางซูสีไทเฮา เพื่อรอเวลากลับมาช่วยเหลือประเทศชาติอีกครั้ง

ภาพที่ 4.225 : หลี่ซุนอวี่นและองค์หญิงไช้อานทูลขอชีวิตแก่เหลียงเหวินชิว

ด้านหลี่ซุนอวี่นที่ถูกกักขังยังศาลบรรพชน วันหนึ่งหลี่ซุนอวี่นพบหยกมังกงและนำมาถวาย พระนางซุสึไทเฮา ทำให้พระนางพบว่าแท้จริงแล้วหยกมังกงไม่ได้มีค่าอะไรหากอยู่ที่ใจคนเราจะมอง ในฐานะที่ปฏิบัติภารกิจสำเร็จจึงอนุญาตให้หลี่ซุนอวี่นขอรางวัลมาได้ 1 อย่าง ไทเฮาทราบดีว่าหลี่ซุนอวี่นคิดถึงแต่คนอื่นไม่ห่วงตัวเอง เขาเป็นคนซื่อ ไม่เหมาะที่จะอยู่ในวังหลวงที่เต็มไปด้วยคนร้ายกาจอีกต่อไป พระนางซุสึไทเฮาจึงประทานอิสระให้ เวลาผ่านไปพระนางซุสึไทเฮาตระหนักได้ถึง การเปลี่ยนแปลงของประเทศที่พระนางได้ปฏิเสธมาตลอดแต่น่าเสียดายเมื่อพระนางตระหนักได้ก็สายเกินไปเสียแล้ว ผู้คนรอบกายต่าง จากพระนางซุสึไทเฮาไปจนหมดสิ้น เทศกาลไหว้พระจันทร์เจียบเหงาลงทุกปี...

2. ยุคสมัย

เหตุการณ์ในละครโทรทัศน์เรื่อง *The Firmament Of The Pleiades* ซุสึไทเฮา...ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย เกิดขึ้นในสมัยราชวงศ์ซิงตอนปลาย รัชสมัยจักรพรรดิถังซวี่ จักรพรรดิองค์ที่ 11 ช่วงปลายศตวรรษที่ 19

3. การสร้างปมขัดแย้งเพื่อนำเสนอแก่นเรื่อง

ละครโทรทัศน์เรื่องซุสึไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย ได้เสนอเรื่องราวผ่านปมขัดแย้ง ดังนี้

ความขัดแย้งระหว่างบุคคล

ความขัดแย้งหลักภายในเรื่อง เป็นความขัดแย้งระหว่าง จักรพรรดิถังซวี่กับพระนางซุสึไทเฮา เนื่องจากจักรพรรดิเติบโต มีความประสงค์ที่จะว่าราชการด้วยตนเอง ปฏิรูปการปกครอง เพื่อให้ประเทศหลุดพ้นจากความเสื่อมถอย ล้าหลัง จนถูกรุกรานจากต่างชาติ แต่พระนางซุสึไทเฮาและฝ่ายอนุรักษ์นิยมต้องการที่จะยึดอำนาจไว้ให้ถึงที่สุด เมื่อจักรพรรดิไม่มีความเข้มแข็ง กล่าวหาญพ้อที่จะตัดสินใจพูลขอมารดา กลุ่มคณะปฏิรูปจึงเข้ามาช่วยเหลือ เนื่องจากเป็นคนรุ่นใหม่ ไฟแรง ไร้ประสบการณ์ คณะปฏิรูปจึงคิดกำจัดพระนางซุสึไทเฮา ทำให้ความสัมพันธ์ของพระนางซุสึไทเฮาและจักรพรรดิถังซวี่ดำเนินมาถึงจุดแตกหัก

ความขัดแย้งอีกคู่คือ *เหลียงเหวินชิว กับ หลี่ซุนอวี่น* 2 พี่น้องที่ชะตาชีวิตคล้ายกับ ซุสไทเฮาและจักรพรรดิกวังชวี เหลียงเหวินชิวเข้าวังหลวงในฐานะจอหงวนและเป็น 1 ใน ทีมคณะปฏิรูป ในขณะที่ หลี่ซุนอวี่นเข้าวังในฐานะขันทีคนสนิทและนักแสดงจิวที่พระนางซุสไทเฮาโปรดปราน เมื่อเกิดความขัดแย้งระหว่างจักรพรรดิและพระมารดา ความขัดแย้งระหว่าง 2 พี่น้องจึงยากที่จะเลียงพัน

ความขัดแย้งภายในจิตใจ

จักรพรรดิ กวังชวี มีความขัดแย้งภายในจิตใจ ระหว่าง หน้าที่ต่อประเทศชาติ กับ ความกตัญญูต่อพระมารดา พระองค์เองต้องการที่จะเห็นความเปลี่ยนแปลงของประเทศชาติ ประชาชนจะได้อยู่ดีมีสุข หลุดพ้นจากการรุกรานจากต่างชาติ ต่างจากพระมารดาที่ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลง ชัดพระทัยพระมารดาเท่ากับอกตัญญูผิดหลักขงจื้อ ทำให้จักรพรรดิเกรงพระทัยพระมารดาตลอดเวลา แม้ในพระทัยมีความมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปก็ตาม

ละครโทรทัศน์เรื่อง *ซุสไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย (The Pleiades)* ดำเนินเรื่องตามแก่นเรื่องประเภท ของอำนาจ (Power Theme) การแย่งชิงอำนาจอย่างมีชั้นเชิงระหว่างชนชั้นการปกครอง คณะปฏิรูปการปกครองนำโดยจักรพรรดิ กวังชวี กับพระนางซุสไทเฮา

4. เหตุการณ์สำคัญ

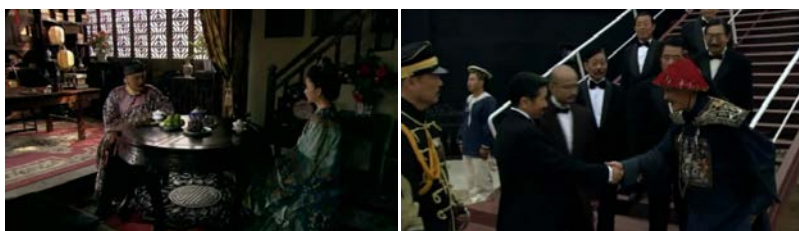
- ชุ่นกั๋ว บุกสังหาร ซุสไทเฮา

หยางสีเจิน ที่ปรึกษาคณะปฏิรูปและพระอาจารย์ของจักรพรรดิ ทูลขอให้พระนางซุสไทเฮาปลดமானการปกครองโดยตนยอมลาออกจากตำแหน่งที่ปรึกษาคณะปฏิรูปเพื่อเป็นการแลกเปลี่ยน หยงลู่และเลี่ยนยงเกรงว่าหากไทเฮาวางอำนาจตนจะเสียประโยชน์จึงจัดการสังหารหยางสีเจินโดยยืมมือพระนางซุสไทเฮา ขณะที่เหลียงเหวินชิวกำลังปิดข่าวการตายของอาจารย์เพื่อหาความจริง ชุ่นกั๋วได้ยอมสละชีวิตเพื่อแก้แค้นแทนอาจารย์บุกเดี่ยวหวังสังหารไทเฮา ในเช้าของวันที่พระนางซุสไทเฮาเสด็จไปประทับยังพระราชวัง อวี่เหอหยวน แต่หลี่ซุนอวี่นสามารถนำไทเฮาออกจากเกี้ยวได้ทันเวลา เมื่อเกิดเหตุการณ์สังหารไทเฮา ทำให้แผนการเสด็จประทับพระราชวัง อวี่เหอหยวน ล่าช้าไป แผนการปฏิรูปของจักรพรรดิก็ล่าช้าตาม ที่สำคัญยังเพิ่มรอยร้าวระหว่างพระนางซุสไทเฮากับจักรพรรดิ กวังชวี มากยิ่งขึ้น

ภาพที่ 4.226 : ชุมนกยูงเดี่ยวหวังสังหารไทเฮา

- นายพลอิโต ฮิโรบุมิ เข้าเฝ้าจักรพรรดิ กวังซวี

ภาพที่ 4.227 : แม่ทัพหญิงผู้เข้าพบนายพลอิโต ฮิโรบุมิ

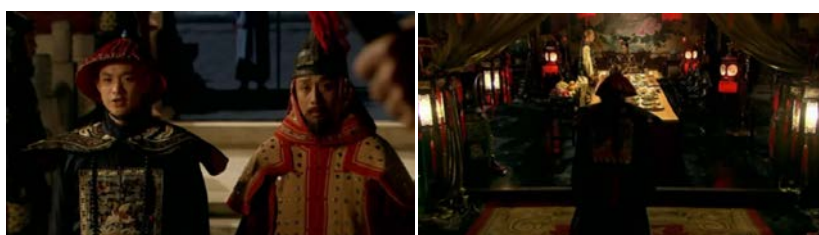
เมื่อจักรพรรดิ กวังซวี ดำเนินแผนการปฏิรูป การปกครอง พระองค์ได้เชิญนายพลอิโต ฮิโรบุมิ ผู้อยู่เบื้องหลังการปฏิรูปเมจิ และนายกรัฐมนตรีคนแรกของญี่ปุ่น เพื่อให้ นายพลอิโต รับตำแหน่งขุนนางต่างประเทศในราชสำนัก ตามคำแนะนำของคังโหย่วเหวย และถานซื่อถง ขณะนั้น พระนางซูสีไทเฮา ซึ่งปลดமானการปกครองเสด็จประทับยังพระราชวังฤดูร้อน ทราบข่าวจากองค์หญิงไซ้อาน จึงวางแผนให้ องค์หญิงไซ้อาน แนะนำหญิงผู้ให้เข้าพบ นายพลอิโต ก่อนจักรพรรดิ เพื่อให้อิโต เห็นว่า พระนางซูสีไทเฮา ยังกุมอำนาจการปกครองของจีนอยู่

ภาพที่ 4.228 : ชูสีไทเฮาสั่งเกิดการฉ้อโกงการสนทนาระหว่างฮ่องเต้กับนายพลอิโต

เมื่อถึงวันที่นายพลอิโตเข้าไปในจักรพรรดิ พระนางชูสีไทเฮาเสด็จกลับพระราชวังต้องห้าม จักรพรรดิจำเป็นต้องให้พระนางชูสีไทเฮาฟังการสนทนาด้วย เมื่อพระนางแอบสังเกตการณ์อยู่หลังม่าน ทำให้จักรพรรดิและนายพลอิโต ไม่กล้าที่จะหารือเกี่ยวกับการปฏิรูป แท้จริงแล้วพระนางชูสีไทเฮา เป็นห่วงความปลอดภัยของจักรพรรดิ หากนายพลอิโตคนนี้กลายมาเป็นขุนนางต่างประเทศจริงๆ อำนาจอธิปไตยของจีนจะไม่มั่นคงอีกต่อไป และพระนางเองไม่เห็นด้วยที่จะชักนำศัตรูเข้ามาเป็นที่ปรึกษาในบ้านตัวเอง เป็นอีกครั้งที่พระนางชูสีไทเฮาไม่เห็นด้วยกับการดำเนินการปฏิรูปของ จักรพรรดิในวังชิวี่ ในขณะที่ฝ่ายปฏิรูปหาทางกำจัดพระนางชูสีไทเฮา

- ล้อมพระราชวังอวี่เหอหยวน

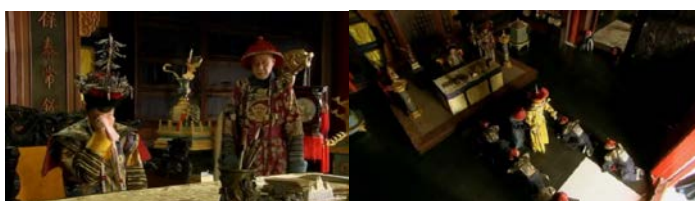
ภาพที่ 4.229 : เหลียงเหวินชิวรอสัญญาณล้อมวังอวี่เหอหยวนจากฮ่องเต้

ฝ่ายปฏิรูปวางแผน เข้าหาหยวนชิวี่ นายพลมากฝีมือในการ กำจัดแม่ทัพหยงลู่และกักบริเวณชูสีไทเฮา หยงลู่เข้าพบหยวนชิวี่ตามคำแนะนำขององค์หญิงโซ่อานทำให้ทราบแผนการทั้งหมด ในคืนวันไหว้พระจันทร์ เหลียงเหวินชิวี่ ต้องการจะช่วยจักรพรรดิให้ถึงที่สุด เขา ได้นำกองกำลังล้อมวังอวี่เหอหยวนรอกำ สั่งจากจักรพรรดิ จักรพรรดิไม่เข้มแข็งพอที่จะสั่งการได้ สุดท้ายผู้การโจ้ววี่ได้นำกองกำลังเข้าช่วยเหลือไทเฮา เกิดเหตุการณ์นองเลือดขึ้น ความสัมพันธ์ของชูสี

ไทเฮาและจักรพรรดิวงษ์ซวีสิ้นสุดลง ไทเฮาเข้ายึดอำนาจคืนจากจักรพรรดิและรับสั่งให้กักขังจักรพรรดิ ณ ตำหนักอิงไถ่ ตลอดชีวิต

ภาพที่ 4.230 : ประหารแกนนำนักปฏิรูป

ภาพที่ 4.231 : ไทเฮาขึ้นว่าราชการอีกครั้ง

5. การสร้างตัวละคร

ตัวละครหลัก

1. พระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.232 : พระนางซูสีไทเฮา

“ข้าคือคนที่เกิดใต้ดาวหมาชิวนี้ นับว่าหายนะ ผู้หญิงที่เกิดใต้ดาวหมาชิวเป็นหญิงงาม แต่จะมีนิสัยที่แข็งกร้าว มีขวัญและฝีมือเหนือกว่าผู้ชายทั่วไป ข้าไม่อาจย่ำยีธรรมชาติตัวเอง นี่คือชะตาข้า เมื่อพบศัตรูถือดาบมาจ่อแล้วคุกเข่าขอชีวิต นั่นก็ไม่ใช่ข้าแล้ว”

พระนางซูสีไทเฮา : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย

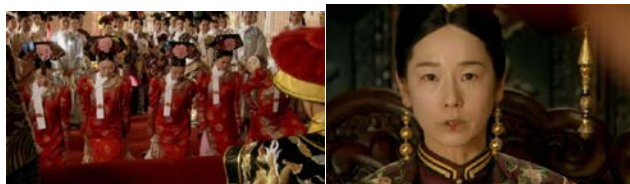
อดีตมเหสีของจักรพรรดิเสียนเฟิง ว่าราชการหลังม่านตั้งแต่สมัยจักรพรรดิฉู่จื้อจนถึงจักรพรรดิถังซวี เป็นผู้นำ เด็ดขาด ผู้มีอำนาจสูงสุดในยุคราชวงศ์ซิงตอนปลาย มีอำนาจและปกครองประเทศมาอย่างยาวนาน ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลงภายในประเทศ พระนางได้แต่ซ่อนความปวดร้าว อารมณ์ที่หลากหลาย ไว้ภายในใจ มีเหตุผลแม้จะเอาแต่พระทัยในบางครั้ง จักรพรรดินีวัย 57 พรรษา ตั้งแต่จักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคตพระนางก็ครองตัวเป็นหม้ายตลอดมา

ในด้านการปกครองแม้จะมีการจัดพิธีราชาภิเษกแต่พระนางซูสีไทเฮาก็ยังทรงคอยกำกับราชการอยู่ถึง 3 ปี ตามคำแนะนำของเหล่าขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยม เมื่อมีพิธีอภิเษกสมรสพระนางซูสีไทเฮายังทรงคอยบังคับจักรพรรดิในการเลือกของเสาค โดยให้สี่จื่อ (บุตรสาวกู่เสียง) เป็นของเสาค ซึ่งมีศักดิ์เป็นพระนัดดาของพระนางซูสีไทเฮา โดยพระนางซูสีได้ให้เหตุผลแก่จักรพรรดิว่า

“โบราณว่าแต่งหลวงเลือกดี แต่งน้อยเลือกสวย ถึงไม่สวยไม่เก่งไม่เป็นไร สำคัญที่ว่าต้องชื่อ มีความยุติธรรม เป็นแม่แผ่นดิน”

พระนางซูสีไทเฮา : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย

หากมองอีกแง่หนึ่งการที่ทรงบังคับให้เลือกสี่จื่อเป็นของเสาคนั้น ของเสาคที่เป็นพระนัดดา ต้องยอมเชื่อฟังคำสั่งของพระนางซูสีไทเฮา จะทำให้พระนางซูสีไทเฮาดูแลปกครองควบคุมได้โดยง่าย

ภาพที่ 4.233 : ทรงกำกับจักรพรรดิในการเลือกสนม

ในด้านความสัมพันธ์แม่ลูก ระหว่างจักรพรรดิถังซวีและพระนางซูสีไทเฮา นอกจากประเทศชาติกับจักรพรรดิถังซวีแล้วพระนางก็ไม่คิดถึงเรื่องอื่น กระทั่งการขอพรในวาระเทศกาลต่างๆ พระนางซูสีไทเฮาจะขอพรให้จักรพรรดิถังซวีแข็งแรงและประเทศชาติอยู่ดีมีสุขเฉกเช่นคนธรรมดาที่ขอพรจากสิ่งศักดิ์สิทธิ์ให้ลูกน้อย

“ในใจเจ้ามีแต่ประเทศชาติ แต่ในใจข้านอกจากประเทศชาติแล้ว มันยังมีเจ้า”

พระนางซูสีไทเฮา : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย

แต่ความสัมพันธ์ระหว่างสองแม่ลูกจะไม่ซับซ้อนเลยหากไม่มีเรื่องของอำนาจและการเมืองมาเกี่ยวข้อง เมื่อเกิดรอยร้าว เพียงเล็กน้อยก็ยากที่จะสมานได้ มีแต่จะบาดหมางแตกร้างยิ่งขึ้น เรื่องบาดหมางระหว่างพระนางซุสีไทเฮากับจักรพรรดิกวังซวีี่สะสมเรื่อย ๆ นำมาซึ่งจุดแตกหักเมื่อวิธีจัดการของพระนางซุสีไทเฮาจะดูโหดร้าย พระนางซุสีไทเฮาได้ให้เหตุผลแก่ขุนเอ๋อที่แนะนำให้พระนางซุสีไทเฮาปรับความเข้าใจกับจักรพรรดิกวังซวีี่ ไว้ว่า..

“หากข้ากับฮ่องเต้เกิดในครอบครัวชาวบ้าน บางทีก็อาจจะเป็น เหมือนเจ้ากับแม่รักใคร่ปรองดองน่าเสียดายที่เราไม่ใช่ข้าไม่อาจเสี่ยงได้เกิดฮ่องเต้ไม่มีทางเลือกกับข้าอีกครั้ง ข้าคงไม่รอดแน่”

พระนางซุสีไทเฮา : ซุสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

ภาพที่ 4.234 : พระนางซุสีไทเฮาโปรดการชมอุปรากรจีน

สำหรับลักษณะนิสัยของพระนางซุสีไทเฮาในละครโทรทัศน์เรื่องนี้ สิ่งที่เห็นได้ชัดที่สุดคือ พระนางซุสีไทเฮาทรงโปรดปรานการชมอุปรากรจีนเป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะเทศกาลไหนพระนางจะต้องรับชมอุปรากรจีน ได้มีการส่งเสริม ทำนุบำรุงศิลปปะแขนงนี้โดยการจัดตั้งโรงงิ้วหลวงในทางทิศใต้ของพระราชวัง เพื่อให้นักแสดงฝึกฝนเพื่อเตรียมความพร้อมในการแสดงตลอดเวลา กิจกรรมที่ผ่อนคลาย จรรโลงพระทัยอีกอย่างคือ การเลี้ยงสัตว์ พระนางซุสีไทเฮาทรงเลี้ยงสัตว์นานาชนิดไว้ในตำหนัก ไม่ว่าจะเป็น สุนัข นก ปลา

ภาพที่ 4.235 : ทรงโปรดการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ

ในสมัยนั้น สื่อเริ่มเข้ามามีอิทธิพลในราชสำนักจีน สื่อต่างชาติให้ความสนใจ เขียนบทความเกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮามากขึ้น ซึ่งภาพลักษณ์พระนางซูสีไทเฮาที่ตีแผ่ออกไปล้วนโหดร้าย เลือดเย็น พระนางซูสีไทเฮาเองแม้ไม่เคยเดินทางไปต่างแดนแต่พระนางซูสีก็ทรงตื่นตากับสิ่งใหม่ๆ ตัวอย่างเช่น ฉากที่พระนางซูสีไทเฮาดีใจที่หนังสือพิมพ์เขียนถึงพระนางแต่ไม่กล้าแสดงออกกับใครเก็บไว้ห้องศุภฤกษ์ให้อ่านให้ฟัง แต่เนื้อหาที่เขียนล้วนตีไข่ใส่สีสร้างภาพไม่พอพระทัยแก่พระนางเป็นอย่างยิ่ง

“ว่ายังไงนะ ข้าฆ่าเสียนเฟิงกับถงจื่อ แถมยังบอกว่า ข้าฆ่าสองเฮาอีก บอกว่าข้าแอบมีลูกชู้กับหยงลู่ ตำนกคูชิวของข้ามีขันที่ นางกำนัล ล้อมหน้าล้อมหลังตลอด ข้าทำอะไรก็มีคนรู้คนเห็น แล้วข้าจะมีลูกได้อย่างไร ข้าเก่งขนาดนั้นเชียวเหรอ!”

พระนางซูสีไทเฮา : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

ภาพที่ 4.236 : ทรงกริ้วเรื่องข่าวในหนังสือพิมพ์

เพื่อไม่ให้เกิดการเขียนข่าวเกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮาในทางเสียหาย พระนางซูสีไทเฮาจำเป็นต้องตอบรับการเข้าสัมภาษณ์ องค์หญิงไซอันผู้มีความรู้และวัฒนธรรมต่างประเทศ ได้คอยช่วยเหลือพระนางซูสีไทเฮา จึงจัดฉากซักซ้อมก่อนการสัมภาษณ์จริง ฉากนี้ทำให้เห็นภาพความ

นารักของพระนางซูสีไทเฮา พระนางทรงสรวลอย่างอารมณ์ดีกับท่าทางการล้อเลียนนักข่าว การหยอกล้อขององค์หญิงโซอันทำให้พระนางซูสีไทเฮาอารมณ์ดีทุกครั้ง จนนางกำนัลต่าง ก็อยากให้องค์หญิงโซอันเข้าวังหลวงบ่อยๆ เพราะพระนางซูสีไทเฮาจะได้อารมณ์ดี

ภาพที่ 4.237 : การขอมให้สัมภาษณ์กับสื่อต่างชาติ

ลักษณะสำคัญอีกอย่างหนึ่งของตัวละครซูสีไทเฮาคือ การเก็บงำความเจ็บปวดและอารมณ์ที่หลากหลายไว้แต่เพียงผู้เดียว การที่พระนางซูสีไทเฮาประทับอยู่ในวังหลวงเป็นเวลายาวนานถึง 40 ปี พบผู้คนหลายประเภท ผ่านเรื่องราวประสบการณ์มาอย่างมากมาย กว่าที่จะก้าวสู่การเป็นสตรีผู้ยิ่งใหญ่

“ข้าเข้าวังมา 40 ปี คำพูดระแคะระคายหู ข้าฟังมาไม่รู้เท่าไรแล้ว ข้าได้แต่เก็บงำโทษะไว้ในใจ ขึ้นรอให้เจ้ามาอกรับแทนข้าคงอกแตกตายไปหลายพันครั้งแล้ว”

พระนางซูสีไทเฮา : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

เมื่อเกิดเหตุการณ์ยึดอำนาจจากจักรพรรดิถังซวี่กลับคืน ซูสีไทเฮาได้ขึ้นว่าราชการอย่างเต็มตัวอีกครั้ง พระนางว่าราชการอย่างโดดเดี่ยว องค์หญิงโซอัน ชนที่คู่ใจ ได้ค่อยๆหายไปทีละคน พระนางซูสีไทเฮาได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงของประเทศจีน ดังฉากแผนที่โลกในห้องทำงานของจักรพรรดิถังซวี่

“นี่โลกมันหน้าตาเป็นอย่างไรเองเธอ....ไหนตำซังล่ะ....ไม่เห็นพระราชวังต้องห้ามเลย”

พระนางซูสีไทเฮา : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

ในฉากนี้พระนาง จึงได้เข้าใจแล้วว่า แท้จริงแล้ว จีนไม่ได้เป็นศูนย์กลางจักรวาลอย่างที่เข้าใจกัน พระราชวังต้องห้ามที่มีตำหนักหลายร้อยหลัง จำนวนห้องราวๆหมื่นห้อง แท้จริงก็ไม่ได้ยิ่งใหญ่เลย ทุกประเทศก็เช่นกัน ทำให้พระนางตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงประเทศที่พระนางได้

ปฏิเสธแต่จักรพรรดิกังซวีได้พยายามตลอดมา แม้พระนางซูสีไทเฮาจะเห็นข้อดีของการเปลี่ยนแปลงแต่ก็นับว่าสายเกินไปสำหรับต้าชิง

ภาพที่ 4.238 : ทรงตระหนักได้ถึงถึงการเปลี่ยนแปลงประเทศ

พระนางซูสีไทเฮา เป็นตัวละครที่มีลักษณะแบบหลายมิติ มีเหตุผลในทุกๆความคิด ทุกๆ การตัดสินใจพระทัย และทุกๆการกระทำ ทั้งการแสดงออกกับจักรพรรดิ บิรวาร และตัวละครอื่นๆ นับว่าการสร้างตัวละครซูสีไทเฮาในทุกๆรายละเอียด นำเสนอ “มูม” ความเป็นมนุษย์ออกมาอย่าง ชัดเจนและสมจริงที่สุด

2. จักรพรรดิกังซวี

ภาพที่ 4.239 : จักรพรรดิกังซวี

“ตอนเด็กๆข้าคิดว่าข้าเป็นพญาอินทรีผู้ยิ่งใหญ่ ดังนั้นข้าก็เลยบินไป บินไป สุดท้ายก็พบว่า ถึงข้าจะโฉบบินอยู่บนท้องฟ้า แต่ข้าไม่ใช่ไม่ใช่พญาอินทรีย์ ข้าเป็นแค่ว่าวกระดาษหลากสีตัวหนึ่งเท่านั้น และป่านของว่าวอยู่ในมือของเสด็จแม่นั่นเอง ข้าบินได้สูงได้ไกลแค่ไหนก็ต้องดูว่าเสด็จแม่ยอมปล่อยให้ป่านในมือยาวแค่ไหน”

จักรพรรดิกังซวี : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย

จักรพรรดิหนุ่ม ถูกเลี้ยงดูและควบคุมโดยพระนางซูสีไทเฮา ตั้งแต่วัยเยาว์ ขึ้นครองราชย์ตั้งแต่พระชนมายุ 5 พรรษา แท้จริงมีศักดิ์เป็นพระนัดดาพระนางซูสีไทเฮา ยอมรับแนวคิดของชาติตะวันตก พระองค์ทรงมีพระทัยที่มุ่งมั่นในการปฏิรูปการปกครอง

“ที่ข้าหวังก็คือ ตั้งแต่พຽ່ງนี้เป็นต้นไป ข้าจะได้เป็นนายของตัวเองเสียที”

จักรพรรดิ กวังซวี : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

จากการถูกพระมารดาเลี้ยงดู ควบคุม ตั้งแต่วัยเยาว์ เพื่อให้เติบโตเป็นกษัตริย์ที่ดีในอนาคต ทำให้พระองค์รู้สึกถึงชีวิตที่ไม่เป็นอิสระ ทุกการคิด การกระทำ ต้องคอยให้มารดากำกับทำให้พระองค์ทรงไม่มีความมั่นใจพระทัยในตนเอง อ่อนแอ เกรงกลัวพระมารดา เมื่อบ้านเมืองอ่อนแอ โดนรุกรานจากต่างชาติ ทางเดียวที่จะช่วยประเทศชาติ คือการปฏิรูปการปกครอง แต่พระองค์ยังอ่อนประสบการณ์ทั้งยังเชื่อฟังนักปฏิรูปมือใหม่และก้าวร้าวมากเกินไป เหตุการณ์บ้านปลายจนทำให้ความสัมพันธ์ของพระองค์และพระมารดาสิ้นสุดลง

3. เหลียงเหวินชิว

ภาพที่ 4.240 : เหลียงเหวินชิว

“ตอนเด็กข้ามีความฝัน ข้าฝันว่าจะทำให้ผู้คนในแผ่นดินจีน อยู่ดีมีสุข”

เหลียงเหวินชิว : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

บุตรชายของภรรยาลับในตระกูลเสวรัชชิว จอ หวงวันที่หนุ่มที่สุดในประวัติศาสตร์ กลายเป็นคนสนิทของจักรพรรดิ จงรักภักดี ชื่อสัตย์ พุดจาฉะฉาน ตรงไปตรงมา มุ่งมั่นและเด็ดเดี่ยว หนึ่งในทีมปฏิรูปการปกครอง มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิรูปการปกครองประเทศจีน เพื่อความสุขของประชาชน ยอมสละชีวิตเพื่อชาติบ้านเมือง

เหลียงเหวินชิวเป็นผู้ช่วยของจักรพรรดิ กวังซวีที่มีความจงรักภักดี ยอมเสียสละความสุขส่วนตัว เพื่อให้ประเทศชาติมีความสุข เหวินชิวเป็นตัวละครที่บอกเล่าเรื่องราวความเจ็บปวดของจักรพรรดิ กวังซวีที่ผิดหวังจากความมุ่งมั่นตั้งพระทัยในการปฏิรูปประเทศจากการขัดขวางของพระนางชูสีไทเฮา เหลียงเหวินชิวมองความสัมพันธ์ของพระนางชูสีไทเฮากับจักรพรรดิ กวังซวีผ่านหน้าม่านการปกครอง ทัศนคติของเขาต่อพระนางชูสีไทเฮาจึงเป็นลบ

4. หลี่ซุนอวีน[†]

ภาพที่ 4.241 : หลี่ซุนอวีน

“ข้าไม่รู้ว่าการเป็นขันทีคืออะไร ข้ารู้แต่เพียงว่า ข้าต้องช่วยท่านแม่”

หลี่ซุนอวีน : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

น้องชายของเหลียงเหวินชิว มาจากครอบครัวที่ยากจน ทั้งที่ไม่ใช่ฮ่องชายแท้ๆ แต่ทั้ง 2 ผู้ก้นยิ่งกว่าพี่น้อง ต่อมากลายเป็นขันทีคนสนิทของพระนางชูสีไทเฮา ทั้งยังเป็นนักแสดงอุปรากรจีนที่พระนางชูสีไทเฮาทรงโปรดปราน ใส่ชื่อ บริสุทธิ ชื่อสัตย์ กตัญญู เสียสละ มองโลกในแง่ดี มองทุกคนเป็นมิตร คิดถึงคนอื่นก่อนเสมอ จงรักภักดีต่อราชวงศ์ชิง หลี่ซุนอวีนเป็นคนหนึ่งที่เกิดได้ดาวหมาชิวจึงมีดวงชะตาที่ผูกพันกับองค์ไทเฮา

หลี่ซุนอวีนเป็นขันทีที่คอยให้ความช่วยเหลือพระนางชูสีไทเฮา เห็นพระนางชูสีไทเฮาเป็นเพียงหญิงชราที่เก็บงำความเจ็บปวดไว้ในใจทั้งยังต้องแบกภาระการปกครองบ้านเมืองไว้กับตัวหาใช่หญิงกำร่ายกาจทำลายต้าชิง อย่างที่พี่ชายเขาเข้าใจ แม้จะจงรักภักดีต่อพระนางชูสีไทเฮาเพียงใด แต่หลี่ซุนอวีนไม่เหมาะที่จะอาศัยในวังหลวง ดินแดนที่เต็มไปด้วยคนร้ายกาจ หากหลี่ซุนอวีนอยู่ต่อไปอาจจะโดนป้ายสี หรือไม่อาจจะหลงระเห็จในอำนาจ ความสุขสบาย จนพระนางชูสีไทเฮาต้องเสียขันทีฝีมือดีดังเช่น อันเตอไห่ หรือ โบทันดำ ก็เป็นได้ เมื่อหลี่ซุนอวีนสามารถหาหยกมังกรเจอ พระนางจึงประทานอิสระให้เพื่อเป็นรางวัล

“ซุนเอ้อเด็กดี ข้าใจร้ายกับเจ้าแต่เจ้าไม่เคยใจจืดกับข้า สิ่งเดียวที่ข้าให้เจ้าได้คืออิสระ ไปเถอะ ชีวิตของข้าน้อยครั้งที่จะห่วงใยใครจากใจ ถึงข้าจะคิดถึงเจ้า คิดถึงมากๆ แต่เจ้าไม่เหมาะที่จะอยู่ที่นี้”

พระนางชูสีไทเฮา : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สั่นสลาย

5. จางฮูหยิน หรือ มาตามจาง (องค์หญิงไซ้อาน)

ภาพที่ 4.242 : องค์หญิงไซ้อาน

“ข้าจะไม่บอกท่านหรือกว่าข้าเป็นใคร ข้าจะให้ท่านจำข้าไปทั้งชาติ”

องค์หญิงไซ้อาน : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย

หญิงหม้ายลี้กลับ ทรงสนั่น บัญญาเฉียบแหลม เจ้าของร้านเหล้าระดับหัวในกรุงปักกิ่ง แท้ที่จริงนางคือ องค์หญิงไซ้อาน ธิดาบุญธรรมของพระนางชูสีไทเฮา อาศัยอยู่นอกวัง ผูกมิตรกับฝรั่งและเหล่านักข่าว เพื่อเป็นหูเป็นตาให้กับพระนางชูสีไทเฮา คอยให้คำปรึกษาในทุกๆเรื่อง นางหลงรักเหลียงเหวินชิว แต่ไม่สามารถลงเอยกันได้เพราะไม่ยอมเปิดเผยฐานะที่แท้จริง นางจึงคอยช่วยเหลือเหลียงเหวินชิวในทุกๆทาง

องค์หญิงไซ้อาน นับว่าเป็นผู้ช่วยคนสำคัญของพระนางชูสีไทเฮา การพบปะขององค์หญิงไซ้อานกับพระนางชูสีไทเฮาถือเป็นความลับกระทั่งขั้นที่คนสนิทก็ไม่มีใครทราบว่าองค์หญิงไซ้อาน มาทำอะไร พุดคุยอะไรกับพระนางชูสีไทเฮา องค์หญิงไซ้อานเปรียบเสมือนสายลับต่างชาติ คอยสอดแนมข่าวคราวความเคลื่อนไหว จากร้านเหล้าที่นางเปิดอยู่ในกรุงปักกิ่ง เหล่าขุนนางมักจะเข้าใจว่าพระนางชูสีไทเฮาปฏิเสธการเข้ามาของต่างชาติ ปฏิเสธการเปลี่ยนแปลง จึงไม่สนใจเรื่องราวของต่างชาติ แท้จริงแล้วพระนางชูสีไทเฮาทรงติดตามและอยู่เบื้องหลังเหตุการณ์ต่างๆ เช่น เหตุการณ์การเข้าเฝ้าจักรพรรดิกังซวีของนายพลอิโต เหตุการณ์ปฏิรูปร้อยวัน เป็นต้น

ตัวละครแวดล้อม ที่ปรากฏ ได้แก่

6. ลีเลียนยง

ภาพที่ 4.243 : ลีเลียนยง

“ซุนเอ้อ อาจารย์ของเจ้าสี่สอนอะไรเจ้าวีเป่ล่า....สอนให้เจียมตัวนะ”

ลีเลียนยง : ซุสี่ไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

หัวหน้าชั้นที่ในวังหลวง เป็น ชั้นที่ผู้ใกล้ชิดกับพระนางซุสี่ไทเฮา รับใช้พระนางกว่า 40 ปี ต้องการอำนาจวาสนา มักร่วมมือกับหยงฉู่ในการรับสินบนจากเหล่าขุนนางและชั้นที่จากตำหนักอื่นๆ ไม่พอใจที่ซุนเอ้อกลายเป็นคนโปรดของพระนางซุสี่ไทเฮา กลัวว่าซุนเอ้อจะแย่งตำแหน่งของตนในอนาคต ทำทุกอย่างเพื่อปกป้องผลประโยชน์ส่วนตน ร่วมมือกับหยงฉู่ในการสังหารหยางสี่เงินโดยยืมมือพระนางซุสี่ไทเฮา

7. หยงฉู่

ภาพที่ 4.244 : หยงฉู่

“ต่อให้หยวนซื่อไช่เลื่อนขั้นไปถึง 3-4 ชั้น ทำไมข้าต้องใส่ใจ ยิ่งงี้ก็เทียบข้าไม่ได้อยู่แล้ว”

หยงฉู่ : ซุสี่ไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

นายทหารคนสนิทของพระนางซุสี่ไทเฮา เป็นเสมียนสหายของพระนางเนื่องจากช่วยเหลือกันเมื่อครั้งพระนางยังเป็นเพียงนางสนม ขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยม เจ้าเล่ห์ ฉ้อฉล ร่วมมือกับลีเลียน

ยิ่งในการรับสินบนจากเหล่าขุนนาง ใฝ่ในอำนาจ ไม่ต้องการให้มีการปฏิรูป จึงทำทุกวิถีทางเพื่อปกป้องผลประโยชน์แก่ตนเองให้มากที่สุด

8. หยางสีเจิน

ภาพที่ 4.245 : หยางสีเจิน

“หากปลดผ่านการปกครองครั้งนี้ ก็จะเหมือนคราองค์เจี้ยนหลงสละอำนาจแก่ลูกชาย โลกจารึกว่าเปิดศักราชใหม่”

หยางสีเจิน : ชูสีไท่เฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

พระอาจารย์ขององค์จักรพรรดิวงซวี (หยางสีเจ้อ คือ ราชครูเวียงทองในประวัติศาสตร์ ก่อนหน้านี้นั้นทรงเป็นพระอาจารย์ของจักรพรรดิฉู่จื่อ) ที่ปรึกษาคณะปฏิรูปการปกครอง ทั้งยังเป็นทั้งอาจารย์และพ่อตาของเหลียงเหวินซิว จิตใจอ่อนโยน มีเมตตา สมถะ รักความยุติธรรม เป็นที่รักขององค์จักรพรรดิเนื่องจากให้คำปรึกษาในทุกๆเรื่อง จงรักภักดี ซื่อสัตย์ต่อชาติบ้านเมือง ยอมสละตำแหน่งของตนเพื่อแลกกับการวางมือทางอำนาจของพระนางชูสีไท่เฮา เพื่อให้จักรพรรดิวงซวีมีอิสระในการปกครองและดำเนินแผนการปฏิรูปเพื่อความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นของประชาชนและประเทศชาติ

9. สีเจ้อ หรือ หรงลู่อองเฮา

ภาพที่ 4.246 : สีเจ้อ หรือ หรงลู่อองเฮา

“ก็ข้าไม่ได้คู่ยสนุก เอาพระทัยเก่งแบบสนมเงิน นี่เพคะ”

ทรงลู่ฮองเฮา : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย

ธิดาของก๊วยเสียง น้องชายพระนางชูสีไทเฮา จึงมีศักดิ์เป็นพระนัดดา อายุมากกว่า จักรพรรดิ 2 ปี พระนางชูสีไทเฮา จึงวางให้เป็นฮองเฮาซึ่งจักรพรรดิเองฝืนพระทัยเต็มที่ หลงรัก จักรพรรดิฝ่ายเดียวจึงอิจฉาสนมเงินที่ได้ความรักจากจักรพรรดิ มักจะใส่ร้ายป้ายสีสนมเงินบ่อยๆ เพื่อให้พระนางชูสีไทเฮาทำโทษ ต่อมาเธอคือ จักรพรรดินีทรงลู่ ผู้ว่าราชการหลังม่านจักรพรรดิบูยี่

10. สนมเงิน

ภาพที่ 4.247 : สนมเงิน

“หม่อมฉันตื่นตื่นใจจนนอนไม่หลับเพราะว่าฟุ้งนี่ฝ่าบาทจะเป็นเจ้าของตัวจริงของที่นี่ และเป็นเจ้าของตัวจริงของต้าชิงแล้ว”

สนมเงิน : พระนางชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย

มเหสีรอง ทรงเป็นที่โปรดปรานของจักรพรรดิถังซวี่ อายุเพียง 14 ปี ชาวแมนจูจากเผ่าตา ตาลา จึงยังมีความเป็นเด็ก ชอบชวนจักรพรรดิเล่นพิเรนทร์ในตำหนัก ทำให้พระนางชูสีไทเฮาไม่พอใจเป็นอย่างมาก ทั้งยังชอบพูดจายกย่อน ยีเยว่น จึงเป็นศัตรูหมายเลข 1 ของทรงลู่ฮองเฮา สนับสนุนการปฏิรูปการปกครองจึงมักยุยงจักรพรรดิให้แข็งข้อกับพระมารดา

6. มุมมอง

“หญิงแก่คนนี้แหละ ที่สะกดฝ่าบาท คุมราชสำนัก ทำลายต้าชิงมาหลายสิบปีแล้ว จนบัดนี้ก็ยังไม่วางมือ”

เหลียงเหวินชิว : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

“มีใครเคยคิดใหม่เวลาพวกพี่ไม่เห็นพระนางเวลาที่นั่งชมจันทร์ในตำหนัก ทรงเป็นแค่หญิงแก่
ที่จิตใจดีคนหนึ่ง นางอาจจะใจแคบไปนิด เอาแต่ใจ แต่ก็ชอบคนที่พูดดี”

หลี่ซุนอวี่น : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

ละครโทรทัศน์เรื่อง ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย ใช้มุมมองประเภทผู้เล่าเรื่องบุรุษที่ 3 (ผู้เล่าเรื่อง-ผู้รู้เหตุการณ์) มุมมองของผู้เล่าเรื่องในฐานะตัวละคร พยาน ผู้รู้เห็นในเรื่อง จากมุมมอง 2 พี่น้อง เหลียงเหวินชิว จงหวงวนที่หนุ่มผู้ใกล้ชิดจักรพรรดิ กวังชวี และ หลี่ซุนอวี่น ชั้นที่คนสนิทที่คอยรับใช้พระนางชูสีไทเฮา คนหนึ่งอยู่เคียงข้างจักรพรรดิ เห็น ความเจ็บช้ำ ขมขื่น ที่พระองค์ต้องถูกอยู่ใต้การ บงการ ในการบริหารประเทศ อยู่ตลอดเวลา บ้านเมืองไร้ความเจริญ ถูกรุกรานจากต่างชาติ ขุนนางฉ้อฉล เพราะผู้หญิงคนเดียวที่กุมอำนาจสูงสุด มุมมองของเหลียงเหวินชิวจึงเป็นมุมที่มองพระนางชูสีไทเฮาผ่านบทบาท หน้าวัง ขณะที่มุมมองของ หลี่ซุนอวี่น ชั้นที่คนสนิทที่คอยรับใช้พระนางชูสีไทเฮา ที่มองเห็นพระนางเป็นเพียงหญิงชรา จิตใจดีที่ต้องแบกรับภาระบ้านเมืองมาหลายสิบปี รักและหวังดีต่อลูกชาย เก็บความเจ็บปวดไว้กับตัว

การเสนอมุมมองผ่านตัวละคร 2 พี่น้อง ทำให้ผู้ชมได้เห็นและเข้าใจในทุกด้านของตัวละคร เห็นความเป็นผู้กุมอำนาจบงการการปกครองผ่านมุมมองของเหลียงเหวินชิวและเห็นมิติความเป็นมนุษย์ ความเป็นแม่ของพระนางชูสีไทเฮาที่พยายามสื่อออกมาผ่านมุมมองของหลี่ซุนอวี่น

นอกจากมุมมองที่บอกเล่าเรื่องราวผ่านสองพี่น้องจะเป็นมุมมอง หลักแล้วนั้น ในบางช่วง ตอนยังบอกเล่าเรื่องราวผ่านตัวละครหลักคือพระนางชูสีไทเฮา เช่น ฉากที่นายพลอิโต อิโรบุมิเข้าเฝ้าจักรพรรดิ กวังชวี พระนางชูสีไทเฮา รู้สึกเป็นกังวลจึง เสด็จประทับหลังม่านเพื่อฟังการสนทนา ระหว่างจักรพรรดิและนายพล ด้วย อีกตัวอย่างคือ ฉากจบของเรื่องที่พระนางชูสีไทเฮาประทาน อิศระแก่หลี่ซุนอวี่น พระนางจึงแสรังทำที่ว่าทรงกวีหลี่ซุนอวี่นมากจึงขับไล่หลี่ซุนอวี่นออกจากวัง

“ซุนเอ๋อเด็กดี ชำใจร้ายกับเจ้าแต่เจ้าไม่เคยใจจัดกับข้า สิ่งเดียวที่ข้าให้เจ้าได้คือ อิศระ ไปเถอะ ชั่วชีวิตข้า น้อยครั้งที่จะห่วงใยใครจากใจ ถึงข้าจะคิดถึงเจ้า คิดถึงมากๆ แต่เจ้าไม่เหมาะที่จะอยู่ที่นี้”

พระนางชูสีไทเฮา : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สั่นสลาย

7. การตั้งชื่อเรื่อง

ละครโทรทัศน์เรื่อง ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย (The Firmament Of The Pleiades 蒼穹の昴) สร้างจาก นิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง The Pleiades หากมองตาม ความหมายของชื่อเรื่อง The Pleiades หมายถึง กลุ่มดาวลูกไก่ หรือ ดาวหมาชิว ซึ่งเกี่ยวข้องกับ ตัวละครเอกของเรื่องคือ พระนางชูสีไทเฮา เกิดได้ดาวหมาชิว

The Pleiades กลุ่มดาวหมาชิวหรือกลุ่มดาวลูกไก่ ตามชื่อเรื่องของละครโทรทัศน์เรื่องนี้ ได้ ใช้ดาวหมาชิวมาเป็นสัญลักษณ์ในการผูกเรื่องราวจากชะตาของตัวละครทั้งหมด โดยได้สร้าง ให้ตัวละครเอกอย่างพระนางชูสีไทเฮาและหลี่ซุนอวี่นเกิดได้ดาวหมาชิว

“คนโบราณมองว่าดาวหมาชิวเป็นเครื่องประดับขึ้นนามเป็นตัวแทนของลาภยศเงินทองไม่รู้สิ้น อย่างว่า ข้าคือคนที่เกิดได้ดาวหมาชิวนี้นับว่าหายาก”

พระนางชูสีไทเฮา : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

“ดูจากฤกษ์ตกฟากของเจ้าแล้ว มีดาวหมาชิวปกป้องเป็นดวงที่ดีมาก ภายหน้าเจ้าจะได้กุม สมบัติของแผ่นดินแม้แต่สมบัติของไทยเขาก็ให้เจ้าคุม”

ท่านยายของหลี่ซุนอวี่น : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

ชะตาของพระนางชูสีไทเฮา ที่เกิดมาเพื่อเป็นสตรีผู้กุมอำนาจราชวงศ์ต้าชิงตอนปลาย ตัว ละครอีกตัวที่เกิดได้กลุ่มดาวหมาชิวคือ หลี่ซุนอวี่น ผู้ที่กลายมาเป็นคนสนิทของพระนางชูสีไทเฮา ในขณะที่ เหลียงเหวินชิว พี่ชายของเขาก็กลายมาเป็นคนสนิทของจักรพรรดิฉิงชวี่ นับว่ากลุ่ม ดาวหมาชิวนำพาชะตาของ 2 พี่น้องมาผูกพันกับ 2 แม่ลูก ยังหมายถึงชะตากรรมของ ประเทศชาติ โดยที่ไม่มีใครทราบล่วงหน้าเลยว่าไม่กี่ปีหลังจากพระนางชูสีไทเฮาสิ้นพระชนม์ ราชวงศ์ชิงก็ถึงคราวล่มสลาย

“ภายหลังข้าถึงได้รู้ว่าชะตาชีวิตของคนเรามันน่าตะลึงยิ่งกว่า ชุนเอ้อข้านี้มันโง่จริงๆ ไม่นึกเลย ว่าชะตาของเรา 2 พี่น้องจะเหมือนแม่ลูกคู่นี้ที่พันพันแนบแน่นไม่เพียงแต่ชะตาของเราเท่านั้นยัง หมายถึงชะตาของคนทั้งชาติด้วย”

เหลียงเหวินชิว : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

8. ปี พ.ศ./ประเทศที่สร้าง

ละครโทรทัศน์เรื่อง *ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย (The Firmament Of The Pleiades)* สร้างจากบทประพันธ์ เรื่อง *The Pleiades* โดย อาชะตะ จิโร่ นักประพันธ์ชาวญี่ปุ่น เป็นละครโทรทัศน์ฟอร์มใหญ่ที่ร่วมทุนสร้างระหว่าง สถานีโทรทัศน์ NHK ของญี่ปุ่น กับ สถานีโทรทัศน์ปักกิ่งของจีน นับว่าเป็นการร่วมมือกันระหว่างสองชาติที่มีรอยร้าว บาดหมาง ทางประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนาน เป็นการบอกเล่าประวัติศาสตร์จีนยุคราชวงศ์ชิงตอนปลายผ่านมุมมองของญี่ปุ่น ด้านหลังเต๋อหง ผู้จัดการทั่วไปของบริษัท Beijing Hualu Baina Film และ TV Company ผู้อำนวยการสร้างของฝั่งจีนกล่าวถึงเรื่องนี้ว่า "เราพยายามจะค้นหาความเป็นมนุษย์ที่ซ่อนอยู่ในหน้าของประวัติศาสตร์ เป็นสิ่งที่ไม่ค่อยจะปรากฏนัก ในหนังสือที่เท่าเรื่องทำนองนี้ คนเลวต้องเลวอย่างมีเหตุผล นี่จะเป็นครั้งแรกที่เราจะมองพวกเขาในฐานะมนุษย์คนหนึ่ง " (ผู้จัดการออนไลน์ ,2010:online) ละครโทรทัศน์เรื่องนี้ออกอากาศครั้งแรกที่ประเทศญี่ปุ่น ในวันที่ 2 มกราคม 2553 ออกอากาศครั้งแรกในประเทศจีน ในวันที่ 14 มีนาคม 2553 ได้รับคำชื่นชมและเสียงตอบรับที่ดีจากประชาชนทั้ง 2 ประเทศ

4.4 สรุปการสร้างเรื่องเล่า ซูสีไทเฮา ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์

จากการวิเคราะห์ วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่มีตัวละครซูสีไทเฮาเป็นตัวละครหลัก จำนวน 12 เรื่อง เพื่อศึกษาลักษณะการสร้างเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับซูสีไทเฮา สามารถจำแนกได้เป็น 2 ลักษณะด้วยกัน คือ 1. ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่เน้นการเล่าเรื่องโดยยึดข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เป็นหลัก และ 2. วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่ผสมผสาน ดัดแปลงระหว่างข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการของผู้เล่าเรื่อง

1. ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่เน้นการเล่าเรื่องโดยยึดข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เป็นหลัก

ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่เล่าเรื่องโดยยึดข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เป็นหลัก คือ ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่มีการเล่าเรื่องโดยหยิบยกเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์บางช่วงมา ขยายยึดข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เป็นหลัก โดยมีการเพิ่มเติมดัดแปลงเพียงเล็กน้อย ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง *55 days at Peking (USA,ปี1963)* *ซูสีไทเฮา ภาค 1 (The Empress Dowager - ซูสีไทเฮา ภาค 2 (The Last Tempest) (ฮ่องกง,ปี 1975-1976)* *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi)(จีน,ปี 1988)* และละครโทรทัศน์*ซูสีไทเฮา(戏说慈禧)(ปี 1992)*

ขยายเหตุการณ์สำคัญในยุคพระนางซูสีไทเฮา

ยุคสมัยทางประวัติศาสตร์ที่ถูกหยิบยกมาเล่าในรูปแบบยึดข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์มากที่สุดคือ ยุคสมัยของจักรพรรดิชิงหวี่ เหตุการณ์ที่ถูกนำมาสร้างมากที่สุดคือเหตุการณ์ปฏิรูป ร้อยวัน อาจกล่าวได้ว่าเป็นเหตุการณ์ที่บันทึกในประวัติศาสตร์ชัดเจนมากที่สุด สร้างภาพจำของ พระนางซูสีไทเฮา ที่เผด็จการ ลุแก่อำนาจ การนำเสนอเหตุการณ์เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เช่น เหตุการณ์ที่ถ่านซื้อถงขุนนางฝ่ายปฏิรูปเข้าพบนายพลหยวนซื่อไช้เป็นการส่วนตัว วางแผนสังหารหยงลู่และกักบริเวณพระนางซูสีไทเฮา เพื่อกำจัดขั้วอำนาจ เพื่อที่จักรพรรดิจะได้ดำเนินการปฏิรูปประเทศโดยไร้การขัดขวางอีกต่อไป

ภาพที่ 4.248 : เหตุการณ์วางแผนกักบริเวณซูสีไทเฮาโดยถ่านซื้อถงและหยวนซื่อไช้ ใน ภาพยนตร์เรื่อง The Last Tempest

ซูสีไทเฮา ภาค2 ซูสีไทเฮา Empress Dowager Cixi และ ละครโทรทัศน์เรื่องซูสีไทเฮา (戏说慈禧)

ภาพยนตร์ *55 days at Peking* (USA,ปี1963) ได้บอกเล่าเหตุการณ์ “กบฏนักมวย” อีกหนึ่ง เหตุการณ์สำคัญทางประวัติศาสตร์ในช่วงบั้นปลายชีวิตของพระนางซูสีไทเฮา ตามประวัติศาสตร์ระบุว่าเป็นช่วงที่พระนางซูสีไทเฮาขึ้นว่าราชการแทนอย่างเต็มตัวโดยกักขังจักรพรรดิฉางชวี่ไว้ยังพระราชวังกลางน้ำ ในภาพยนตร์จึงมีเพียงพระนางซูสีไทเฮาครองบัลลังก์ว่าราชการไร้เงาจักรพรรดิฉางชวี่ จากการสนับสนุนกบฏนักมวยเพียงเพื่ออยากให้ต่างชาติหวาดกลัวแล้วออกจากแผ่นดินจีนไปนั้นสร้างความอับยศแก่ราชวงศ์ชิงอย่างยิ่ง กล่าวได้ว่าพระนางซูสีไทเฮาถูกตราหน้าว่าเป็นผู้ทำลายล้างประเทศชาติและราชวงศ์

ภาพที่ 4.249 : พระนางซูสีไทเฮาว่าราชการแต่เพียงผู้เดียว ใน ภาพยนตร์เรื่อง 55 days in Peking

มุมมองแบบ “ผู้รอบรู้”

ทั้งภาพยนตร์ *55 days at Peking* (USA,ปี1963) ซูสีไทเฮา ภาค 1 (*The Empress Dowager*) - ซูสีไทเฮา ภาค 2 (*The Last Tempest*) (ฮ่องกง,ปี 1975-1976) ซูสีไทเฮา (*Empress Dowager Cixi*) (จีน,ปี 1988) และ ละครโทรทัศน์ซูสีไทเฮา (*戏说慈禧*) (ปี 1992) ต่างเล่าเรื่องผ่านมุมมอง “ผู้รอบรู้” เป็น “เสียง” ที่คอยบอกเล่าเหตุการณ์ในเรื่อง เพื่อความเข้าใจเรื่องที่เกิดขึ้นได้เร็วยิ่งขึ้น ทำให้เข้าใจความคิด อารมณ์ การกระทำของตัวละคร แต่ในน้ำเสียงนั้นก็ยังคงเจือด้วยทัศนคติบางอย่างของผู้เล่า หรือมุมมองการเล่าเรื่อง ซึ่งส่งผลต่อทัศนคติของผู้ชมที่มีต่อพระนางซูสีไทเฮาหลังจากรับชม เช่น มุมมองการเล่าเรื่องใน ละครโทรทัศน์ *ซูสีไทเฮา* (*戏说慈禧*) (ปี 1992) ที่แฝงทัศนคติต่อภาพลักษณ์ของพระนางซูสีไทเฮาอย่างเป็นกลาง ไม่เพียงแต่บอกถึงความตกต่ำที่ทรงทำไว้เพียงอย่างเดียว แต่ยังบอกถึงความดีความชอบที่พระนางเคยสร้างไว้แก่ประเทศชาติเช่นกัน

2. วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่ผสมผสาน ดัดแปลง ระหว่าง ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการของผู้เล่าเรื่อง

วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่ผสมผสาน ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการผู้เล่าเรื่อง คือ วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่มีการเล่าเรื่องโดยคงไว้ซึ่งข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เป็น โครงเรื่องหลัก และมีการสร้างสรรค์ เพิ่มเติม ดัดแปลง ตีความใหม่เข้าไปใน วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ได้แก่ *ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร (The Empress Dowager 一代妖后)* (ฮ่องกง, ปี1989) *ตำนานรักซูสีไทเฮา (The Lover of The Last Empress)* (ฮ่องกง, ปี1995) ละครโทรทัศน์ *ซูสีไทเฮา The Young Dowager* (ฮ่องกง, ปี1984), *ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์* (ไต้หวัน, ปี2006) และ *ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (The Pleiades)* (ร่วมทุนสร้างจีน - ญี่ปุ่น, ปี2010) บทละครโทรทัศน์เรื่อง “ซูสีไทเฮา” และ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง *ซูสีไทเฮา ราชนิดอกกกล้วยไม้ ภาค1 และพระนางซูสีจักรพรรดินีผู้บัลลังก์ภาค2*

ประเด็นที่มีการนำมาเสนอและเติมแต่งจินตนาการเข้าไป มีกลวิธีการนำเสนอ สามารถประมวลประเด็นต่างๆได้ ดังนี้

การนำ“คำสาปเยโฮนาลา”มาเป็นส่วนสำคัญในการเล่าเรื่อง

ตำนานที่ถูกเล่าต่อกันมาเกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮา หนึ่งในนั้นคือ “คำสาปเยโฮนาลา” เรื่องราวนี้เป็นตำนาน กล่าวไว้ว่าเมื่อครั้งสมัยปฐมกษัตริย์ราชวงศ์ชิง พระเจ้านูร์ฮาซี ต้องการจะรวมเผ่าแมนจู จึงยกทัพไปตีเมืองเยโฮเหอ เจ้าเมืองเยโฮเหอ ซึ่งมาจากตระกูลเยโฮนาลาไม่ยอมรวม จึงเกิดการสู้รบ ก่อนตายเจ้าเมืองเยโฮเหอได้สาปแช่งว่า “แม้ตระกูลเยโฮนาลาจะเหลือผู้หญิงเพียงคนเดียวก็จะทำลายราชวงศ์ชิงให้ได้”

ในละครโทรทัศน์เรื่อง *พระนางซูสีไทเฮา The Young Dowager* ได้เพิ่มเติมตำนานนี้เข้ามา เป็นหนึ่งเหตุผลที่จักรพรรดิ เสียนเฟิงละเลยอิ้วหลานและเป็นประเด็นที่ชู่ซุนนำมาเล่นงานอิ้วหลานอยู่เรื่อยมา เช่นเดียวกับละครโทรทัศน์ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลายก็ได้มีนำคำสาปนี้มาเป็นเรื่องบอกเล่าเช่นกัน แต่เป็นเพียงตำนานปากต่อปากและระบุว่าในบรรดาสนมราชวงศ์ชิงที่

ผ่านมาก็มีนางสนมที่มาจากตระกูลเยโฮนาลา คำสาปนี้อาจจะเป็นเพียงเรื่องเล่าต่อกันมาเพียงเท่านั้น

แต่ในภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักชู่สีไทเฮา ได้เริ่มต้นเรื่องด้วยซินแสท่านหนึ่งได้ทำนายดวงอวี๋หลานว่า เป็นดวงชะตาเหนือความมหัสจรรย์ ชะตาชีวิตครึ่งหนึ่งจะมั่งมีศรีสุข คนเคารพยำเกรง แต่อีกครึ่งหนึ่งของชีวิตเป็นดวงชะตาเพชฌฆาต ดวงชะตาสังหารสามี บุตร กระทั่งบ้านเมือง เมื่อชีวิตอวี๋หลานเป็นไปตามคำทำนาย ก็เท่ากับเป็นการตัดสินภาพความโหดร้ายแก่พระนางชู่สีไทเฮาได้อย่างชัดเจน

ความรักของอวี๋หลานหรือพระนางชู่สีไทเฮา

ชีวิตก่อนเข้าวังของอวี๋หลาน (ชื่อเดิมของพระนางชู่สีไทเฮา) เป็นเรื่องราวที่ไม่เป็นที่แน่ชัดทางประวัติศาสตร์ มีเรื่องเล่ามากมายเกี่ยวกับชีวิตรักก่อนเข้าเป็นสนม ในละครโทรทัศน์เรื่องพระนางชู่สีไทเฮา *The Young Dowager* และภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักชู่สีไทเฮา ได้เพิ่มเติมเรื่องราวความรักของอวี๋หลานกับองค์ชายกง ที่ก่อตัวขึ้นก่อนเข้าวัง แต่สุดท้ายก็กลายเป็นรักต้องห้ามต่างต้องตัดใจและกลายเป็นมิตรภาพที่ดีต่อกันคอยช่วยเหลือกัน กล่าวได้ว่าองค์ชายกงเป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยเหลือให้อวี๋หลาน เช่น เหตุการณ์รัฐประหารซินไห่ยว หากไม่มี องค์ชายกงอวี๋หลานอาจจะถูกล่่นงานจนถึงแก่ชีวิตซึ่งเรื่องราวนี้นี้เทียบเคียงได้กับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ที่องค์ชายกงเป็นผู้อยู่เบื้องหลังจนสามารถหลบหลังชู่ซุนได้สำเร็จ

ภาพที่ 4.250 : ความรักของอวี๋หลานและองค์ชายกง ใน ภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักชู่สีไทเฮาและละครโทรทัศน์เรื่องพระนางชู่สีไทเฮา *The Young Dowager*

ในขณะที่นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง ชู่สีไทเฮา ราชนิดอกกล้วยไม้ ภาค 1 และ พระนางชู่สีจักรพรรดินีกู้บัล ลังก์ ภาค 2 ได้นำเสนอเรื่องราวความรัก ของพระนางชู่สีไทเฮากับหัวหน้า

องครักษ์หยงลูที่ก่อตัวขึ้นอย่างเงิบๆ มีเพียงอันเตอให้ชั้นที่คนสนิทเท่านั้นที่ทราบเรื่องนี้และคอยช่วยเหลือให้ทั้งคู่มีโอกาสพบกัน เมื่อความรักครั้งนี้กลายเป็นรักต้องห้าม ต่างเก็บความปรารถนาไว้ในใจ อีกทั้งภาระบ้านเมืองที่ใหญ่หลวงพระนางซูสีไทเฮาไม่สามารถละทิ้งได้ หยงลูจึงกลายเป็นอีกคนหนึ่งที่เคยช่วงเหลือพระนางซูสีไทเฮาในการปกครอง

เรื่องความรักของพระนางซูสีไทเฮาจึงเป็นประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจสร้างสรรค์ ตีความเรื่องราวเสริมเข้าไป เน้นสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกของตัวละครเพื่อเพิ่มอรรถรสในการรับชมมากยิ่งขึ้น

ปมการสวรรคตของพระนางซูอันไทเฮา

เนื่องจากการสวรรคตของพระนางซูอันไทเฮายังคงเป็นเรื่องราวที่คลุมเครือ ยังไม่มีหลักฐานที่ปรากฏอย่างแน่ชัดถึงสาเหตุการสิ้นพระชนม์ของพระนางซูอันไทเฮา ระบุเพียงว่าพระนางซูอันไทเฮาทรงประชวรพระโรคลมปัจจุบัน ซึ่งแน่นอนว่าเรื่องเล่าที่บอกต่อกันมา ต่างกล่าวหาว่าเป็นฝีมือของพระนางซูสีไทเฮา ประเด็นนี้มีการนำเสนอ เรื่องราวในภาพยนตร์เรื่อง *The Lover of The Last Empress ตำนานรักซูสีไทเฮา ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร (一代妖后)* และ *Empress Dowager ซูสีไทเฮา* ซึ่งบอกเล่าในแนวเดียวกันคือ พระนางซูสีไทเฮาค่อยๆวางยาพิษในอาหารแก่พระนางซูอันไทเฮาจนถึงแก่ชีวิตในที่สุด

ในขณะที่นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง *พระนางซูสีจักรพรรดินีกู้บัลลังก์ ภาค 2* ได้ตีความเรื่องราวที่ต่างออกไป โดยบอกว่า พระนางซูอันไทเฮานั้นทรงมีอาการประชวรอยู่ก่อนแล้ว และได้จากไปอย่างปัจจุบันทันด่วน การเล่าในแนวนี้ถือว่ามีประโยชน์ ช่วยแก้ต่างและเรียกกรองความเป็นธรรมให้แก่พระนางซูสีไทเฮาที่ถูกประวัติศาสตร์ตราหน้าว่าเป็นฆาตกร

การเพิ่มตัวละครหลัก

การเพิ่มตัวละครหลัก ถือเป็นการเพิ่มอรรถรสอย่างมากแก่ผู้ชม การสอดแทรกตัวละครหลักเข้าไปในเรื่อง เป็นตัวเชื่อมโยงเรื่องราวโดยไม่ทำให้เหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สะดุด ซึ่งเกิดขึ้นในเรื่องเล่าประเภทละครโทรทัศน์

ในละครโทรทัศน์เรื่อง *พระนางซูสีไทเฮา The Young Dowager* ได้เพิ่มตัวละครหลักเข้ามา เช่น ท่านชายนิรนาม ที่อวี๋หลานเรียกว่า เล่อเทียน สหายองค์ชายกง ที่กลายมาเป็นผู้ช่วยคนสำคัญของทั้งองค์ชายกงและอวี๋หลานในการต่อสู้กับซูซุน และได้เพิ่มเติมเรื่องราวความรักของเล่อเทียนกับลูกสาวซูซุน เพื่อเพิ่มปมขัดแย้งในเรื่องเสริมอรรถรสในการรับชม

ในละครโทรทัศน์ *ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์* ได้เพิ่มตัวละครหลักคือ อวี๋อู่อ่อง ผู้เป็นทั้งเสด็จอาจารย์พรดีและขุนนางฝ่ายปฏิรูป บอกเล่าเรื่องราวของอวี๋อู่อ่องเป็นหลักสลับกับเรื่องราวภายในราชสำนัก ความขัดแย้งระหว่างอวี๋อู่อ่องกับเชื้อเจ้อซุน นางฝ่ายพระนางซูสีไทเฮาที่คอยนำเรื่องส่วนตัวมาผูกกับเรื่องการเมือง ใส่ร้ายอวี๋อู่อ่องต่อพระนางซูสีไทเฮา เพื่อหาทางกำจัด เลี่ยนหนาม ละครโทรทัศน์เรื่องนี้จึงมีการดัดแปลงเรื่องราว และสร้างสรรค์เพิ่มเติม เช่น เหตุการณ์สังหารหยงลู่กักบริเวณไทเฮา ได้ดัดแปลงเป็น อวี๋อู่อ่องเดินทางพบหยวนซื่อไซ้เพื่อวางแผนสังหารเชื้อเจ้อและกักบริเวณซูสีไทเฮาแทน เป็นการตีความตัวละครให้เป็นตัวแทนจากสองชั่วอำนาจในยุคปฏิวัติร้อยวัน

เช่นเดียวกับละครโทรทัศน์ *ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย* ที่เพิ่มตัวละครหลักอย่าง สองพี่น้องต่างสายเลือดเหลียงเหวินชิวและหลี่ซุนอวี่นเข้ามาเป็นตัวแทนจากสองฝ่าย บอกเล่าเรื่องราวของสองพี่น้องสลับกับเรื่องราวในราชสำนักเช่นกัน ผู้ที่เป็นผู้ใกล้ชิดจักรพรรดิหวังชวีในขณะนั้น ผู้เป็นขันทีผู้ใกล้ชิดพระนางซูสีไทเฮา สิ่งที่ละครโทรทัศน์เรื่องนี้นำเสนอจากการเพิ่มตัวละคร 2 ตัวนี้เข้ามาคือ การแสดงภาพของพระนางซูสีไทเฮา ในบทบาทนักปกครองผ่านสายตาขุนนางรุ่นใหม่ที่อย่างเหลียงเหวินชิว และภาพหญิงชราวัยเกษียณราชการผ่านสายตา ขันทีอย่างหลี่ซุนอวี่น โดยให้เหตุการณ์การเดินทางไปเจรจากับหยวนซื่อไซ้ เรื่องนี้ได้ให้ตัวละคร เหลียงเหวินชิว เป็นผู้มีบทบาทนี้ แทนที่จะเป็นถ่านซื่อถง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะละครโทรทัศน์ชุดนี้ผลิตขึ้นเพื่อนัยยะความสัมพันธ์ระหว่างประเทศจีนและญี่ปุ่น ตามประวัติศาสตร์ช่วงปฏิรูปร้อยวันนั้น ญี่ปุ่นเป็นประเทศที่ให้ความช่วยเหลือใน การลี้ภัยของเหล่าคณะปฏิรูปบางส่วนหนึ่งในนั้นคือ คังโหย่วเหวย อาจเป็นการหลีกเลี่ยงประเด็นอันอ่อนไหว ในละครโทรทัศน์จึงระบุเพียงว่าหลบหนีไปต่างประเทศ

การใช้มุมมองแบบต่างๆในการเล่าเรื่อง

ทั้งวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่นำเสนอในรูปแบบ ผสมผสาน ดัดแปลง ระหว่างข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการผู้เล่าเรื่อง ทั้ง 8 เรื่อง มีการใช้ มุมมองที่หลากหลายในการนำเสนอ เรื่องราวของซุสึไทเฮา และมุมมองนี้เองที่เป็นปัจจัยสำคัญในการสร้างความเข้าใจและทัศนคติต่อพระนางซุสึไทเฮาเพราะมุมมองการเล่าเรื่องในแต่ละมุลี่ วนแปรไป ด้วยทัศนคติของผู้เล่า

ในภาพยนตร์เรื่อง *Empress Dowager ซุสึไทเฮา* (ฮ่องกง,ปี1988) *ซุสึไทเฮา พญาหงส์ ย่อมเหนือมังกร (一代妖后)* (ฮ่องกง,ปี1989) *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักซุสึไทเฮา (ฮ่องกง,ปี1995) ละครโทรทัศน์เรื่อง *พระนางซุสึไทเฮา The Young Dowager* (ฮ่องกง,ปี1984) และ บทละครโทรทัศน์เรื่อง “ซุสึไทเฮา ” ใช้มุมมองแบบ “ผู้รอบรู้” มีข้อน่าสังเกตว่าประเทศที่ผู้สร้างและปีที่สร้างผลงานนั้น แม้จะแตกต่างกัน ทั้งนี้ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ในที่ นำมุมมองผู้รอบรู้เข้ามาบอกเล่าล้นมาจากฮ่องกง และ ภาพลักษณ์ทั้งหมดที่ออกมาล้วนเป็นไปในทิศทางเดียวกันซึ่งภาพส่วนใหญ่ของพระนางซุสึไทเฮาล้วนเป็นไปในทางลบ

ต่างจากละครโทรทัศน์ยอดกุนซือจอมองปราษฎ์ และ ซุสึไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย ที่ใช้ มุมมอง “ผู้เล่าเรื่อง -ผู้เห็นเหตุการณ์” ในการบอกเล่าเรื่องราว ทั้งอวี้อู่อ่องและเหลียงเหวินชิวมีความใกล้เคียงกันคือ เป็นขุนนางฝ่ายปฏิรูปอีกทั้งเป็นคนใกล้ชิดจักรพรรดิ กวังชวี ทั้งสองจึงบอกเล่าเรื่องราวความขมขื่นของจักรพรรดิ กวังชวี ได้ดีที่สุด

แต่แตกต่างตรงที่ อวี้อู่อ่องทรงเป็นพระญาติจักรพรรดิ กวังชวี ฉะนั้นมุมมองที่มองพระนางซุสึไทเฮาจึง เป็นไปในลักษณะที่พร้อมจะสานผลประโยชน์ กล่าวคือ อวี้อู่อ่องมองว่าซุสึไทเฮานั้น มีเหตุผลและไม่ได้มีพิษภัยอะไร หากว่ากันด้วยเหตุผลพระนางก็จะยอม แต่โดยดี ในขณะที่ มุมมองของเหลียงเหวินชิว ที่มองพระนางซุสึไทเฮาในฐานะนักปกครองที่เป็นสัญลักษณ์ความ ตกต่ำ ของราชวงศ์ชิง ค่อยๆบ่อนทำลายราชวงศ์ชิงอย่างช้าๆรอวันล่มสลายในที่สุด ต่างจากหลี่ซุนอวิน ชั้นที่น้อยที่ถวายเป็นใช้อย่างใกล้ชิดแก่ พระนางซุสึไทเฮา การที่เขาอยู่ ในพื้นที่ส่วนพระองค์ ได้เห็น

มุมมองที่คนทั่วไป ไปไม่เคยเห็น ภาพหญิงชราที่เหนื่อยล้าจากการทรงงานหนัก ในพระทัยมีเพียงประเทศชาติและลูกชาย เมื่อมองจากมุมนี้ นางไม่ได้มีพิษภัยในทางกลับกันยังน่าเห็นใจด้วยซ้ำ

แต่มุมมองที่แปลกใหม่ในการเล่าเรื่องเกี่ยวกับซุสึไทเฮา คือมุมมอง “บุรุษที่ 1 (First Person)” ในนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง *ซุสึไทเฮา ราชนีดอกกล้วยไม้ ภาค 1 และ พระนางซุสึจักรพรรดินีกู่บัลลังก์ ภาค 2* บอกเล่าเรื่องราวผ่านสายตาของพระนางซุสึไทเฮาเอง

“ไม่จริงสักนิดที่ว่าฉันคิดวางแผนหรือบงการใครๆ ฉันนี้ใช้เวลาได้ยืนผู้คนกล่าวหาว่า มันเป็นความปรารถนาของฉันที่จะปกครองประเทศจีนตั้งแต่ยังสาว ความจริงคือ ฉันไม่เคยได้บงการอะไรใครเลย ชีวิตของฉันถูกลิขิตไว้ก่อนที่จะเกิดมาเสียอีก”

พระนางซุสึไทเฮา (อันฉี หมิน, 2548: 19)

มุมมองนี้ส่งผลให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึกนึกคิดของตัวละครหลักเพียงตัวเดียว มีอารมณ์ร่วมและเอาใจช่วยตัวละครให้ถึงที่สุด กลวิธีนี้นับว่าลบภาพพระนางซุสึไทเฮาที่ผ่านๆ มาได้อย่างหมดสิ้น ผู้เล่าเรื่องได้นำเสนอแง่มุมชีวิตผู้หญิงธรรมดาๆ คนหนึ่งที่ต้องแบกรับมากมาย ความรัก ความหวาดกลัว ทำให้เธอต้องต่อสู้ชีวิตเพื่อความอยู่รอด แท้จริงแล้วพระนางซุสึไทเฮาที่ยิ่งใหญ่ก็ไม่ต่างจากมนุษย์ธรรมดาทั่วไปที่ต้องการความเห็นใจเช่นกัน อีกนัยหนึ่งเป็นการกอบกู้ศักดิ์ศรีให้พระนางซุสึไทเฮาที่ถูกตราหน้าว่าเป็นนางมารร้ายในประวัติศาสตร์ชาติจีน การเล่าเรื่องผ่านมุมมองเช่นนี้ทำให้อ่าน/ผู้รับสารได้รู้จักพระนางซุสึไทเฮาในหลายๆ แง่มุม เป็นการสร้างภาพจำและทัศนคติใหม่แก่สตรีที่โด่งดังที่สุดคนหนึ่งในประวัติศาสตร์จีน

4.5 การสร้างตัวละคร ซุสึไทเฮา (TZU-SHI TAI-HOU Character Creation)

การวิเคราะห์การสร้างตัวละครซุสึไทเฮา เพื่อหาลักษณะของตัวละครพระนางซุสึไทเฮาว่ามีลักษณะแบบใดบ้าง ศึกษาจาก วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ที่มีพระนางซุสึไทเฮาเป็น ตัวละครหลัก จำนวน 12 เรื่อง ดังนี้

1. บทละครโทรทัศน์เรื่อง “ซู่สีไทเฮา” (ไทย,ปี 1961)
2. นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ซู่สีไทเฮา ราชนีนีดอกกล้วยไม้ ภาค1และ พระนางซู่สีจักรพรรดินี กู้บัลลังก์ ภาค2 (นักเขียนจินพลัดถิ่น,ปี 2005, 2007)
3. 55 days at Peking (USA,ปี 1963)
4. The Empress Dowager ซู่สีไทเฮา ภาค 1และThe Last Tempest ซู่สีไทเฮา ภาค2 (ฮ่องกง,ปี 1975-1976)
5. The Empress Dowager ซู่สีไทเฮา (ฮ่องกง,ปี 1988)
6. ซู่สีไทเฮา Empress Dowager Cixi (จีนแผ่นดินใหญ่,ปี 1988)
7. The Empress Dowager (一代妖后) ซู่สีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร (ฮ่องกง,ปี 1989)
8. The Lover of The Last Empress ตำนานรักซู่สีไทเฮา (ฮ่องกง,ปี 1995)
9. The Young Dowager (少女慈禧) ซู่สีไทเฮา (ฮ่องกง,ปี 1984)
10. ซู่สีไทเฮา (戏说慈禧) (ไต้หวัน,ปี 1992)
11. ยอดกุนซือจอมองปราชญ์ (Long Fei Long Feng Fei Feng) (ไต้หวัน,ปี 2006)
12. ซู่สีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย (ร่วมทุนสร้าง จีน-ญี่ปุ่น,ปี 2010)

จากการศึกษาวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ทั้งหมด ผู้วิจัยสามารถแบ่ง
ภาพลักษณ์ของพระนางซู่สีไทเฮาที่ปรากฏได้ ดังนี้

- ภาพของจักรพรรดินีที่โหดร้าย ลุแก่อำนาจ
- ภาพของจักรพรรดินีที่เน้นมิติความเป็นมนุษย์
- ภาพของจักรพรรดินีที่นำพาทั้งความรุ่งเรืองและความตกต่ำมาสู่ประเทศ

1. ภาพของจักรพรรดินีที่โหดร้าย ลุแก่อำนาจ

จักรพรรดินีที่ร้ายกาจที่สุดในประวัติศาสตร์จีน เมื่อเข้าสู่วัยรุ่น นางได้พยายามจนได้เข้า
เป็นสนมจักรพรรดิเสียนเฟิง ความทะเยอทะยาน ความฉลาดหลักแหลมรวมทั้ง เล่ห์กลที่แยบยล
ยังมีอำนาจมากในมือมากเท่าไร วิธีการ “กำจัดศัตรู” ของพระนางซู่สีไทเฮา ยิ่งไม่ธรรมดา

เท่านั้นสร้างความสยดสยองยิ่งนัก จึง เป็นที่ทราบกันทั่วโลก ว่าพระนางซูสีไทเฮาเป็นสตรี ที่ขึ้นชื่อเรื่องความเหี้ยมโหด จึงไม่น่าแปลก ที่นางจะสามารถเลื่อนขั้นตนเองจากนางสนมธรรมดา กลายเป็นจักรพรรดินีผู้ยิ่งใหญ่ได้

จากการศึกษาพบว่าภาพตัวละครซูสีไทเฮาที่โหดร้าย ลุแก่อำนาจ เป็นลักษณะตัวละครที่ถูกสร้างมากที่สุด มีจำนวน 8 เรื่องด้วยกัน ทั้งในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ดังนี้ บทละครโทรทัศน์เรื่อง “ซูสีไทเฮา” (ไทย,ปี1958) ภาพยนตร์เรื่อง 55 days at Peking (USA,ปี1963) *The Empress Dowager ซูสีไทเฮา 1 Empress Dowager Cixi ซูสีไทเฮา*(ฮ่องกง,ปี1975-1976) *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager)*(ฮ่องกง,ปี1988) *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi)* (จีนแผ่นดินใหญ่,ปี1988) *ซูสีไทเฮา นางพญาหงส์ยอมเหนือมังกร* (ฮ่องกง,ปี1989) *The Lover of The Last Empress ตำนานรักซูสีไทเฮา*(ฮ่องกง,ปี1995) และ ละครโทรทัศน์เรื่อง *พระนางซูสีไทเฮา The Young Dowager*(ฮ่องกง,ปี1984)

ความเหี้ยมโหดในวัยสาว

ภาพที่ 4. 251 : พระสาทิสลักษณ์พระนางซูสีไทเฮาในวัยสาว จาก Wikipedia.com

ตามประวัติศาสตร์ จากตำรานางพญาเม่งจู ได้บรรยายลักษณะพระนางซูสีไทเฮาไว้ว่า “นางเยโฮนาลา ร่างสูงค่อนข้างชะลูด ผิวขาว ดวงหน้ากลม มองดูทั้งใกล้และไกลจึงรู้ว่านางนั้น ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ มีสันจมูกตรง คิ้วดกขนตาอน ดวงตากลมโตใสสะอาดรูปริมฝีปากโค้งน้อยๆแต่ยิ้มยาก ”(นางพญาเม่งจู,2504:52-53)

ภาพที่ 4.252 : ชูสีไทเฮาจากภาพยนตร์เรื่อง ชูสีไทเฮา (Empress Dowager) , ชูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือ มังกร ตำนานรักชูสีไทเฮา และ ละครโทรทัศน์ พระนางชูสีไทเฮา The Young Dowager

ภาพของพระนางชูสีไทเฮาในวัยสาวนั้นเป็นหญิงสาวที่หน้าตาดี เป็นที่สะดุดตา แต่สิ่งที่ทำให้นางโดดเด่นไม่แพ้บุคลิกภายนอกคือ สติปัญญาที่แหลมคมของนางที่สามารถดึงดูดใจจักรพรรดิเสียนเฟิงจนกลายเป็นสนมคนโปรดและได้รับความไว้วางใจเป็นผู้ช่วยทรงงานจักรพรรดิเสียนเฟิง ในละครโทรทัศน์ *พระนางชูสีไทเฮา The Young Dowager* แสดงถึงความสามารถในการช่วยงานว่าราชการของสนมอวี๋หลานแต่นางได้ใช้อำนาจในทางที่ผิด ลักลอบแก้หนังสือราชการโดยที่ไม่มีรับสั่งจากจักรพรรดิ เสียนเฟิงอยู่บ่อยครั้ง เช่นเดียวกับ ภาพยนตร์ *ตำนานรักชูสีไทเฮา* สนมอวี๋หลานได้ใช้อำนาจออกคำสั่งแทนจักรพรรดิเสียนเฟิง สร้างความหวาดระแวงแก่เหล่าขุนนางว่านางอาจจะแย่งชิงอำนาจในภายภาคหน้า

จากบทละครโทรทัศน์ “ชูสีไทเฮา” โดย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช ได้แสดงถึงวิธีการก้าวสู่ตำแหน่งชูสีไทเฮาอย่างโดดเด่น เลือดเย็น นางอาศัยความเป็นสนมคนโปรดค่อยๆวางยาพิษแก่จักรพรรดิเสียนเฟิงจนสวรรคต และรวบอำนาจ ตั้งตนเป็นพระนางชูสีไทเฮา เมื่อถึงสมัยจักรพรรดิถงจื้อ(โดยในบทละครระบุว่าไม่ใช่ ลูกแท้ๆของชูสีไทเฮา) ก็ได้จัดการฆ่าปิดปากทั้งจักรพรรดิถงจื้อและฮ่องเฮาอาลู่เท่ที่ทรงตั้งครมอย่างเลือดเย็น ชูสีไทเฮายังคงความโหดร้ายจนถึงวาระสุดท้ายของชีวิตโดยรับสั่งขันทิคนสนิทให้วางยาจักรพรรดิถงจื้อเพื่อความมั่นใจว่าจะไม่มีใครกล้าปฏิรูปประเทศอีก

ภาพที่ 4.253 : เหตุการณ์สังหารนางกำนัลและทำร้ายสองเฮา ในภาพยนตร์ชู้สีไทเฮา (Empress Dowager) และ เหตุการณ์สังหารอาลู่เท่อสองเฮา ใน ภาพยนตร์ ชู้สีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร

ภาพยนตร์เรื่อง *ชู้สีไทเฮา (Empress Dowager)* หลังจากที่จักรพรรดิลงจี้สวรรคต ชู้สีไทเฮาได้กำจัดคำสั่งที่จักรพรรดิลงจี้ได้มอบไว้ก่อนสิ้นพระชนม์ ทำร้ายอาลู่เท่อสองเฮาให้เจ็บไข้ใจจนสองเฮาตัดสินใจฆ่าตัวตายทั้งที่ที่ตั้งครรภ์พระนัดดาของชู้สีไทเฮา เช่นเดียวกับ ภาพยนตร์เรื่อง *ชู้สีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร* ซึ่งมีชื่อในภาษาจีนว่า 一代妖后 หมายถึง ราชินีปีศาจ นางทำร้ายอาลู่เท่อต่อหน้าพระพักตร์จักรพรรดิลงจี้จนอาการประชวรทรุดและสิ้นพระชนม์ฉับพลัน จากนั้นได้สังหารสองเฮาอาลู่เท่ออย่างโหดเหี้ยม ในขณะที่พระนางชู้สีไทเฮานั่งมองสองเฮาขาดใจตายอย่างรันทมย์ จากนั้นได้วางแผนกำจัดชู้อันไทเฮาด้วยการวางยาพิษจน ถึงแก่ชีวิต เพื่อให้ได้มาซึ่งการครองอำนาจแต่เพียงผู้เดียว

ในขณะที่ภาพยนตร์ *The Lover of The Last Empress ตำนานรักชู้สีไทเฮา* ที่ในตอนต้นได้สร้างให้วีหลานเป็นเด็กสาวที่อ่อนต่อโลก แสนชื่อ ทำให้เหล่าสนมต่างพากันกลั่นแกล้ง เมื่อความอดทนถึงขีดสุด วีหลานได้เปลี่ยนสถานภาพจาก “เหยื่อ” เป็น “ผู้ล่า” เมื่อกลายเป็นมารดาของจักรพรรดิน้อย ประหารเหล่าขุนนางองคมนตรีชู้ชุน เธอจัดการ “คิดบัญชี” กับเหล่าสนมที่เคยกลั่นแกล้งเธอเมื่อครั้งก่อน ภาพที่พระนางชู้สีไทเฮานั่งมองสนมหล่ที่ทูลนทูลายในกระทะทองเหลือง และพระนางชู้อันไทเฮาทรมาน ค่อยๆสิ้นพระทัยด้วยยาพิษ อย่างสะใจนั้นสร้างภาพจำที่โหดร้ายของชู้สีไทเฮาแก่ผู้ชมเป็นอย่างยิ่ง

ภาพที่ 4.254 : เหตุการณ์สังหารสนมหลี่และวางยาพิษซุ้ยไทเฮา ในภาพยนตร์ The Lover of The Last Empress ตำนานรักซุ้ยไทเฮา

ในละครโทรทัศน์ พระนางซุ้ยไทเฮา (*The Young Dowager*) สร้างตัวละครอวี๋หลานให้ เป็นสาวที่มีความมั่นใจ มุ่งมั่น เป้าหมายหลักที่ชัดเจน ที่จะต้องอยู่เหนือผู้อื่นให้จงได้ นางใช้วิธี สกปรกในการกำจัดนางสนมคนอื่น ๆ เพื่อไม่ให้มีทายาทกับจักรพรรดิ ที่โหดร้ายที่สุดคือ การวางยา พิษแก่สนมเฉาทั้งที่ตั้งครรภ์อยู่ เมื่อได้ก้าวสู่อำนาจสูงสุดคือ ตำแหน่งซุ้ยไทเฮาด้วยวัยเพียง 27 พรรษา นางได้ตามฆ่าปิดปากผู้ที่ทราบชาติกำเนิดของนางทุกคนกระทั่งผู้มีพระคุณต่อตนเอง

ภาพที่ 4.255 : เหตุการณ์วางยาพิษแม่หม้ายเฉาและสังหารทุกคนที่รู้ชาติกำเนิดของซุ้ยไทเฮา ใน ละครโทรทัศน์ พระนางซุ้ยไทเฮา (*The Young Dowager*)

ในวันประหารองคมนตรีซุ้ยซุน ศัตรูคู่อาฆาตของพระนางซุ้ยไทเฮา ก่อนโดนประหารซุ้ยซุนได้ สบประมาทพระนางซุ้ยไทเฮาที่กำลังหลงระเริงในอำนาจไว้ว่า

“จริงอยู่ตอนนี้เจ้าได้อำนาจแล้ว แต่เพื่อปกป้องอำนาจที่ได้มา เจ้าจะเป็นคนไม่มีเพื่อน ไม่มีญาติ เจ้าจะต้องกินไม่ได้นอนไม่หลับ จะต้องสะดุ้งผวากลัวคนจะมุงร้าย เจ้าจะต้องมีชีวิตอยู่ อย่างทรมานไปจนวันตาย เมื่อเจ้าละเมิดกฎของบรรพชน เจ้าทำให้ฝ่าบาทเสียพระทัย เจ้าจ ะมี หน้าไปพบใครในปรโลกได้บ้าง สมบัติราชวงศ์ต้าซิงที่สะสมมากกว่า 200 ปี จะต้องย่อยยับลง เพราะฝีมือเจ้า ข้าพ่ายแพ้แก่เจ้าเป็นเพราะลัทธิฟ้า แต่ทว่าเจ้าอย่าเพิ่งดีใจไปวันหน้าเมื่อเจ้าตาย ไป เจ้าจะต้องถูกผู้คนสบประมาท ถูกจารึกชื่อในประวัติศาสตร์”

ชูชุน : พระนางซูสีไทเฮา (The Young Dowager)

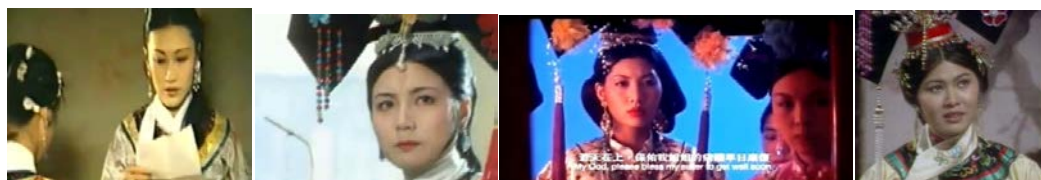
เนื่องจากละครโทรทัศน์เรื่องนี้บอกเล่าเรื่องราวของพระนางซูสีไทเฮาในช่วงวัยสาว กล่าวได้ว่าคำพูดของชูชุนเป็น บทสรุปชีวิตของซูสีไทเฮาในอีก 40 ปีข้างหน้าให้ผู้ชมได้ทราบถึง ชีวิตจักรพรรดินีที่ทะเลาะทะยาน หลงระเริงในอำนาจ อีกนัยหนึ่งคือเป็นการสรุปว่า พระนางซูสีไทเฮาคือ หญิงสาวจากตระกูลเยโฮนาลาที่จะทำลายล้างราชวงศ์ชิงตามตำนานที่กล่าวไว้ตอนต้นเรื่อง

ตัวละครคู่ตรงข้าม

ภาพที่ 4.256 : พระสาทิสลักษณ์พระนางซูอันไทเฮา จาก wikipedia.com

ตามประวัติ พระนางซูอันไทเฮาเป็นหญิงสาวจากตระกูลหนิวฮู่ลู่ เข้าถวายตัวเป็นบาทบริจาริกาตั้งแต่จักรพรรดิเสียนเฟิงยังดำรงตำแหน่งองค์ชาย จิตใจอ่อนโยนมีเมตตา จึงเป็นที่เคารพยำเกรง พระจริยวัตรที่เอื่อยเอื่อยไม่เหมาะจะเป็นผู้นำ พระนางซูอันไทเฮาจึงไม่ใส่ใจกิจการทั้งปวงเป็นเหตุให้พระนางซูสีไทเฮาจัดการเรื่องราชสำนักทั้งหมด

ภาพที่ 4.257 : ซูอันไทเฮาจากภาพยนตร์เรื่อง ซูสีไทเฮา (Empress Dowager) ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร The Lover of The Last Empress ตำนานรักซูสีไทเฮา และ ซูสีไทเฮาจากละครโทรทัศน์ (The Young Dowager)

ภาพของพระนางซูอันไทเฮา เป็นตัวละครที่มีความแตกต่างกับพระนางซูสีไทเฮาโดยสิ้นเชิง นามเดิมคือ จิ่งเหอ ความเพียบพร้อมด้านหน้าตาและฐานะทำให้ครองตำแหน่งเป็นองเฮาของจักรพรรดิเสียนเฟิง ลักษณะภายนอกเป็นสตรีที่เรียบร้อย อ่อนหวาน วาจาไพเราะ ภารกิจทางสมกับเป็นกุลสตรี อีกทั้งลักษณะนิสัย มีความเมตตา ใสซื่อ มองโลกในแง่ดี อ่อนต่อโลก ไม่เท่าทันเล่ห์เหลี่ยม แม้พระนางซูสีไทเฮาจะได้เลื่อนขั้นให้เป็นมเหสีเอกทัดเทียมตำแหน่งองเฮาเนื่องจากประสูติรัชทายาทแก่จักรพรรดิ แต่ในทางปฏิบัติก็ไม่สามารถมีตำแหน่งเทียบเท่าพระนางซูอันไทเฮาได้ สร้างความอิจฉาริษยาแก่พระนางซูสีไทเฮาเป็นอย่างยิ่ง

แม้ได้ขึ้นตำแหน่งเป็นไทเฮาฝั่งตะวันตกร่วมว่าราชการกับไทเฮาตะวันออก ร่วมกันเลี้ยงดูจักรพรรดิถึงจื่อให้เติบโต พระนางซูอันไทเฮาไม่ค่อยสนทัดเรื่องการว่าราชการจึงค่อนข้างเชื่อถือความคิดของพระนางซูสีไทเฮาและเห็นดีเห็นงามในทุกการตัดสินใจ ทั้งยังรักใคร่เอ็นดูพระนางซูสีไทเฮาเสมือนพี่น้องร่วมสายเลือด มีเพียงจักรพรรดิเสียนเฟิงที่แคลงใจในตัวพระนางซูสีไทเฮาก่อนสิ้นพระชนม์จึงได้ประจานฎีกาลับเพื่อความปลอดภัยแก่พระนางซูอันไทเฮา

ภาพที่ 4.258 : ซูอันไทเฮาหลงกลซูสีไทเฮาเป็นเหตุให้ทำลายฎีกาลับ

เวลาผ่านไปพระนางซูสีไทเฮาหลงระเริงในอำนาจ พระนางซูอันไทเฮาจึงคิดยับยั้งโดยการใช้ฎีกาลับของจักรพรรดิเสียนเฟิง แต่พระนางซูสีไทเฮารู้เท่าทัน จึงใช้เล่ห์เหลี่ยมเพื่อกำจัดฎีกาลับโดยใช้ความอ่อนโยน มีเมตตาของพระนางซูอันไทเฮาในการกำจัดฎีกาลับ ในภาพยนตร์ทั้ง 4 เรื่อง ซูสีไทเฮา (*Empress Dowager*) , ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร , *The Lover of The Last Empress* ตำนานรักซูสีไทเฮา และ ละครโทรทัศน์ พระนางซูสีไทเฮา (*The Young Dowager*) แสดงให้เห็นวิธีการที่พระนางซูสีไทเฮาเลือกใช้คือ การเชื่อนเนื้อปรงยา แล้วใช้กลอุบาย ให้พระนางซูอันไทเฮาทราบเหตุการณ์ เมื่อทุกอย่างเป็นไปตามแผน พระนางซูอันไทเฮาทรงซาบซึ้งในน้ำ ใจจึงจัดการทำลายฎีกาลับเพื่อเป็นการแสดงความจริงใจต่อพระนางซูสีไทเฮาและสัญญาว่าจะไม่มีการ

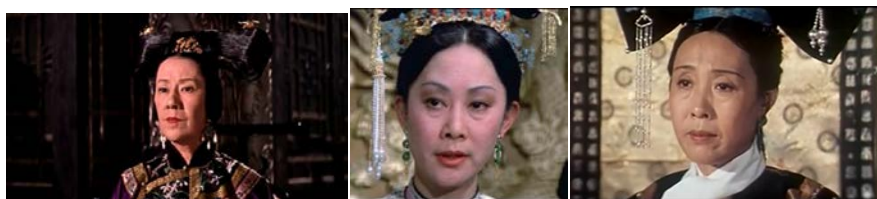
ระแวงเกิดขึ้นอีก เมื่อทุกอย่างเป็นไปตามแผน พระนางซุสี้ไทเฮาจึงจัดการพระนางซุอันไทเฮาโดยการค่อยๆวางยาพิษทีละน้อยจนสิ้นพระชนม์

ตัวละครซุสี้ไทเฮาและซุอันไทเฮา จึงมีลักษณะใกล้เคียงเพียงแค่รูปร่างหน้าตาเท่านั้น แต่ลักษณะนิสัย กิริยาท่าทาง รวมทั้งความคิดนั้นแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง พระนางซุสี้ไทเฮาได้มองข้อดีของซุอันไทเฮาเป็นจุดอ่อนในการกำจัดพระนางซุอันไทเฮาให้พ้นทาง เพื่อให้นางก้าวสู่อำนาจอย่างที่ไม่มีความขัดขวางได้ อีกต่อไป การสร้างตัวละครพระนางซุอันไทเฮาให้มีลักษณะเป็นตัวละครชั่วตรงข้ามจึงเป็นการเน้นย้ำถึงภาพความชั่วร้าย ทะเยอทะยาน กระจายอำนาจแก่พระนางซุสี้ไทเฮาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ลูกแก้วอำนาจ

ภาพที่ 4.259 : พระนางซุสี้ไทเฮาในวัย 60 พรรษา จาก Wikipedia.com

ภาพที่ 4.260 : ซุสี้ไทเฮาจากภาพยนตร์เรื่อง 55 days at Peking The Empress Dowager ซุสี้ไทเฮา 1 และ Empress Dowager Cixi ซุสี้ไทเฮา

แม้พระนางซุสี้ไทเฮาจะว่าราชการหลังม่านมาอย่างยาวนาน แต่พระนางซุสี้ไทเฮาก็ไม่มีที่ท่าว่าจะปลดม่านราชการ ในสมัยจักรพรรดิฉางชี่ พระนางซุสี้ไทเฮาได้ปลดม่านราชการเสด็จประทับยังพระราชวังฤดูร้อนเพื่อให้จักรพรรดิฉางชี่บริหารประเทศด้วยพระองค์เอง ถึงอย่างนั้น พระนางซุสี้ไทเฮายังกุมอำนาจอยู่ โดยรับสั่งให้จักรพรรดิฉางชี่เข้าเสด็จยังพระราชวังฤดูร้อนใน

ทุกๆเดือนเพื่อเยี่ยมเยียนพระมารดา อีกนัยหนึ่งเพื่อให้จักรพรรดิได้รายงานความเคลื่อนไหวในการปกครองทั้งยังส่งขุนนางคนสนิทเข้าประจำตำแหน่งในราชสำนักเพื่อดูแลการทำงานของจักรพรรดิ และถือเป็นการคานอำนาจกัน หากขุนนางคนไหนคอยนำความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศทูลจักรพรรดิ พระนางซูสีไทเฮามีคำสั่งปลดขุนนางท่านนั้นทันที

ภาพที่ 4.261 : ซูสีไทเฮาจัดฉากจักรพรรดิประชวรเพื่อเป็นข้ออ้างในการยึดอำนาจ ใน ภาพยนตร์ The Empress Dowager ซูสีไทเฮา 1

ในภาพยนตร์เรื่อง *The Empress Dowager ซูสีไทเฮา 1* เห็นภาพความเผด็จการของพระนางซูสีไทเฮาอย่างชัดเจน จากเหตุการณ์สงครามจีน ญี่ปุ่น จักรพรรดิ กวังชวี ประสงค์จะทำสงคราม เมื่อพระนางซูสีไทเฮาทราบข่าวจึงบังคับจัดฉากให้จักรพรรดิ กวังชวี ประชวรไม่สามารถว่าราชการได้ จึงออกว่าราชการแทนเพื่อไม่ให้มีการรบผ่านที่ประชุมและสั่งปลดขุนนางคนสนิทของจักรพรรดิ กวังชวี แล้วแต่งตั้งขุนนางฝ่ายตนเข้ารับตำแหน่งแทนเพื่อขัดขวางการทำงานของจักรพรรดิ กวังชวี ทุกวิถีทาง

ภาพที่ 4.262 : เหตุการณ์เข้ายึดวังหลวง ในภาพยนตร์ The Last Temple ซูสีไทเฮา 2 และ Empress Dowager Cixi ซูสีไทเฮา

ใน *The Last Tempest* ชูสีไทเฮา 2 และ *Empress Dowager Cixi* นั้นขยายเหตุการณ์ การปฏิรูปร้อยวัน เมื่อคณะปฏิวัติดำเนินแผนการ สั่งหารหยงลู่และกักบริเวณไทเฮา เมื่อความทราบ ถึงพระนางชูสีไทเฮา จึงจัดการเข้ายี่ดั่งหลงทันทันที เป็นอีกครั้งที่ชูสีไทเฮาขึ้นสู่อำนาจปกครอง อย่างเต็มตัวพร้อมกักขังจักรพรรดิ กวังซิวไว้ยังตำหนักกลางน้ำ โดยให้เหตุผลว่าจักรพรรดิทรง ประชวรไม่สามารถว่าราชการได้อีกต่อไป แสดงให้เห็นถึงความกระหายในอำนาจไม่มีที่สิ้นสุด แม้ พระชนมายุจะล่วงเลยถึง 60 พรรษาแล้ว ก็ยังไม่ปล่อยวาง แม้พระนางชูสีไทเฮาจะตรัสว่าเป็นห่วง ประเทศชาติแต่จากการกระทำนั้นกลับให้ความหมายต่างออกไป

ความกระหายที่จะครองอำนาจของพระนางชูสีไทเฮาไม่มีชื่อยกเว้น แม้แต่จักรพรรดิ กวังซิวซึ่งเป็นพระนัดดาแท้ของพระนางเอง ที่คิดจะปฏิรูปการปกครองเพื่อความทันสมัยของประเทศแต่นั้น ถือเป็น การเปลี่ยนหัวอำนาจที่พระนางทรงปกครองมาอย่างยาวนาน พระนางชูสีจึง ไม่สามารถ เมตตาต่อจักรพรรดิ กวังซิวได้

2. ภาพของจักรพรรดินีที่เน้นมิติความเป็นมนุษย์

แม้ภาพของพระนางชูสีไทเฮา ที่ผ่านมามีล้นเป็นภาพนักปกครองหญิงที่ ลู่แก่อำนาจ เจ้า เล่ห์ โหดร้าย แต่ก็ยังมีวรรณกรรมและละครโทรทัศน์ที่ตีความภาพลักษณ์ของพระนางชูสีไทเฮาที่ แตกต่างออกไป ผ่านมุมมองที่ไม่เคยนำเสนอมาก่อน เป็นมุมที่ พระนางชูสีไทเฮาได้เสนอ มิติความเป็น “มนุษย์” การกระทำทุกอย่างที่มีเหตุและผลรองรับ ทำให้เข้าใจ และเกิดภาพจำแบบใหม่ เกี่ยวกับพระนางชูสีไทเฮา

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างพบว่า ภาพตัวละครชูสีไทเฮาที่เน้นมิติความเป็นมนุษย์ ได้แก่นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง *ชูสีไทเฮา ราชนิดอกกล้วยไม้ ภาค 1 (Empress Orchid)* และ พระนางชูสีจักรพรรดินีผู้บัลลังก์ ภาค 2 (*The Last Empress*) (นักเขียนจินพลัดถิ่น, ปี 2005 และ 2007) ละครโทรทัศน์ *ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์* (ไต้หวัน, ปี 2006) และ *ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย* (จีนและญี่ปุ่น, ปี 2012)

ภาพที่ 4.263 : ชูสีไทเฮาในยุคจักรพรรดิถังจี่ จาก ละครโทรทัศน์เรื่อง ยอดกุนซือสมองปราชญ์ และ ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

สะท้อนบทบาทความเป็น “แม่”

นวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่อง *องพระนางชูสีจักรพรรดินีกู่บัลลังก์ ภาค 2 (The Last Empress)* แสดงถึงภาพของพระนางชูสีไทเฮาที่พยายามทำทุก ทางเพื่อให้จักรพรรดิถังจื่อเต็บโต เป็นจักรพรรดิที่ดี พยายามกันจักรพรรดิให้ห่างจากชู้อันไทเฮาที่คอยตามพระทัยจนเสียคน เมื่อสูญเสียจักรพรรดิถังจื่อ จึงเกิดความผิดใจใจ เมื่อถึงคราวจักรพรรดิถังจี่ พระนางชูสีไทเฮา พยายามทำหน้าที่พระมารดาที่ดี เพราะอยากจะแก้ไขสิ่งที่ผิดพลาดเกี่ยวกับจักรพรรดิถังจื่อในอดีต จึงให้ความรักความอบอุ่น เลี้ยงดูจักรพรรดิถังจี่อย่างใกล้ชิด

ภาพที่ 4.264: พระนางชูสีไทเฮาสวดมนต์ขอพรเพื่อคุ้มครองแผ่นดินและจักรพรรดิถังจี่ ในละคร โทรทัศน์ ยอดกุนซือสมองปราชญ์ และ ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

เช่นเดียวกับละครโทรทัศน์ยอดกุนซือสมองปราชญ์ พระนางชูสีไทเฮาทรงเป็นห่วง จักรพรรดิถังจี่จึงคอยดูแล ทั้งการปกครองและ การเลือกคู่ ทั้งกล่าวตักเตือน อบรมสั่งสอน เมื่อ จักรพรรดิใช้อารมณ์มากกว่าเหตุผล เป็นห่วงว่าภาพลักษณ์ของจักรพรรดิจะเสื่อมเสีย เช่นเดียวกับ ละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย ที่เน้นภาพความสัมพันธ์ระหว่าง 2 แม่ลูก รายละเอียดเล็กๆน้อยๆเกี่ยวกับจักรพรรดิถังจี่ที่พระนางชู สีไทเฮาจดจำ แม้การเมืองจะทำให้

ความสัมพันธ์สั้นคลอนแต่พระนางซูสีไทเฮาก็ยังไม่ทรงปັใจเชื่อว่าจักรพรรดิวงษ์ซวีคิดกำจัดพระนางซูสีไทเฮาจริงๆ

“ข้าไม่เชื่อ ถึงฮ่องเต้จะไม่ใช้ลูกที่ข้าอุ้มท้องมา แต่ข้าเป็นคนอุ้ม คนกล่อม เลี้ยงดูมาจนโต อะไรที่แม่ให้ลูกได้ ข้าให้ได้หมด โดยเฉพาะบัลลังก์ที่ใครก็ให้เขาไม่ได้ ชุมมังกกรที่เขาใช้วันขึ้นครองราชย์ข้าเป็นคนทำให้เขากับมือ ข้าไม่เชื่อว่าฮ่องเต้จะไม่รู้คุณ”

พระนางซูสีไทเฮา : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย

ภาพที่ 4.265 : พระนางซูสีไทเฮาแสดงความรักต่อจักรพรรดิวงษ์ซวี ในละครโทรทัศน์เรื่องซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

การเสนอมุมของพระนางซูสีไทเฮา ในฐานะ “พระมารดา ของจักรพรรดิ ” แม้ความรัก ความห่วงใย หวังดี ที่ถูกจักรพรรดิวงษ์ซวีมองเป็นเรื่องของการอยากกุมอำนาจ จะทำให้พระนางซูสีเข้าใจลึกเพียงใด แต่พระนางก็ได้แต่เก็บความปวดร้าวไว้แต่เพียงผู้เดียว และไม่เคยมคิดโกรธเกลียดจักรพรรดิวงษ์ซวีแม้แต่บ่อย ไม่ต่างจากความรักความผูกพันของแม่ลูกสามัญชนทั่วไป ทำให้ภาพของพระนางซูสีไทเฮาเป็นหญิงชราที่น่าเห็นใจ มีลักษณะเป็นไปในเชิงบวกมากยิ่งขึ้น

นำเสนอภาพความอ่อนโยน

ภาพที่ 4.266 : พระนางซูสีไทเฮาในอิริยาบถที่ยิ้มแย้มแจ่มใส ผ่อนคลาย ใน ละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

นอกจากภาพของ หญิงชราที่ทรงอำนาจ นำเกรงขามแล้วการสร้างตัวละครชูลีไทเฮาในละครโทรทัศน์เรื่อง ชูลีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย ได้นำเสนอภาพของหญิงชราที่มีอารมณ์หลากหลาย หนึ่งในนั้นคือภาพอิริยาบถที่ยิ้มแย้ม ชำช้น ทรงมีความสุขกับการนั่งฟังมุขตลกขององค์หญิงโซ่อาณ เหมือนหญิงชราใจดีมีเมตตาคนหนึ่ง จนเหล่านางกำนัลอยากให้องค์หญิงโซ่อาณเสด็จมาพระราชวังบ่อยๆ สิ่งที่เห็นได้อีกอย่างคือ พระนางชูลีไทเฮาทรงโปรดการเลี้ยงสัตว์ ในละครโทรทัศน์ผู้ชมจะเห็นสัตว์นานาชนิดในตำหนัก และพระนาง ชูลีไทเฮาจะใช้เวลา พักพิ้นกับการให้อาหาร ให้ความรักกับเหล่าสัตว์เลี้ยง

เช่นเดียวกับละครโทรทัศน์เรื่องยอดกุนซือชื่อสมองปราชาญ ที่พระนางชูลีไทเฮา ทรงมีความสุขกับการอยู่กับสัตว์เลี้ยง หรือจะเป็นฉากที่ พระนางชูลีไทเฮาทรงฟังขุนนางเล่าเรื่องต่างประเทศอย่างสงสัยบ้าง ตกใจบ้าง ชำช้นบ้าง แม้ ภาพต่างๆจะเป็นเพียงรายละเอียดส่วนหนึ่ง การสอดแทรกภาพอิริยาบถเหล่านี้เข้าไปสามารถลบภาพความเข้าใจเกี่ยวกับพระนางชูลีไทเฮาที่แสนจะโหดเหี้ยม ร้ายกาจ ให้เป็นมนุษย์คนหนึ่งที่มีจิตใจอ่อนโยนได้เป็นอย่างดี

เรียกร้องความเป็นธรรมให้ตนเอง

ละครโทรทัศน์ ยอดกุนซือชื่อสมองปราชาญ และ ชูลีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สั่นสลาย ในยุคสมัยจักรพรรดิถังซวี่ พระนางชูลีไทเฮาในวัย 60 พรรษาลงจากบัลลังก์เพื่อให้จักรพรรดิถังซวี่ปกครองอย่างเต็มตัว จึงเห็นภาพพระนางชูลีไทเฮาในช่วงปลดเกษียณแต่ยังคงห่วงประเทศชาติและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือหวังว่าลูกจะสามารถทำหน้าที่เพียงลำพังได้หรือไม่ จักรพรรดิถังซวี่เป็นคนหนุ่มไฟแรงมีอุดมการณ์ก็จริงแต่ยังอ่อนแอไร้ซึ่งประสบการณ์ หากเกิดข้อผิดพลาดเกรงว่าจักรพรรดิจะไม่สามารถรับมือกับความผิดหวังได้ แต่สิ่งที่พระนางชูลีไทเฮาแสดงออกกลับทำให้จักรพรรดิถังซวี่เข้าใจผิดคิดว่าพระนางชูลีไทเฮายังหวังบัลลังก์ อำนาจ ทำให้มีฉากบางฉากแสดงถึงการตัดพ้อและปรับทุกข์ของพระนางชูลีไทเฮา

“ข้ากุมอำนาจตั้งแต่เมื่อไหร่ ข้าไม่เข้าใจทำไมฮ่องเต้จึงได้คิดแบบนี้ ข้าต้องว่าราชกิจแทน เพราะฮ่องเต้ทรงพระเยาว์ ข้าไม่เคยคิดกุมอำนาจเลยนะ ข้าเป็นหญิงหม้ายคนหนึ่ง มีใครเคยให้ความเป็นธรรมกับข้าบ้าง”

พระนางชูลีไทเฮา : ยอดกุนซือสมองปราชาญ์

“ในใจเจ้ามีแต่ประเทศชาติ แต่ในใจข้าแล้วนอกจากประเทศชาติข้ายังมีเจ้า เจ้าจะเข้าใจ หัวอกัยแก็อย่างข้าใหม่ ว่ามันทุกข์แคไหน”

พระนางชูลีไทเฮา : ชูลีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

นอกจากนี้ในละครโทรทัศน์ ชูลีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย ยังเรียกร้องความเป็นธรรม ให้พระองค์เอง จากเหตุการณ์ที่มีหนังสือพิมพ์ต่างประเทศเขียนบทความเกี่ยวกับพระนางชูลีไทเฮา กล่าวถึงความโหดเหี้ยมที่ถูกลงโทษในประวัติศาสตร์ สร้างความเข้าใจผิดแก่คนทั่วโลก เมื่อพระนางชูลีไทเฮาได้อ่านหนังสือพิมพ์ฉบับนั้นทรงกริ้วเป็นอย่างมาก ทรงตรัสว่า

“ว่ายังไงนะ ข้าฆ่าเสียนึงกับถงจื้อ แถมยังบอกว่า ข้าฆ่าสองเฮาอีก บอกว่าข้าแอบมี ลูกชู้กับหยงลู่ ตำนกชู้ชิวของข้ามีขันที นางกำนัล ล้อมหน้าล้อมหลังตลอด ข้าทำอะไรก็มีคนรู้คนเห็น แล้วข้าจะมีลูกได้ยังไง ข้าเก่งขนาดนั้นเขี้ยวเหรอ!”

พระนางชูลีไทเฮา : ชูลีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

เช่นเดียวกับนวนิยายอิงประวัติศาสตร์เรื่องชูลีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ ภาค 1 (Empress Orchid) ที่ใช้มุมมองการเล่าเรื่องผ่านพระนางชูลีไทเฮาเองทั้งนี้เพื่อเป็นการกอบกู้ศักดิ์ศรี เรียกร้องความเป็นธรรมให้ตนเอง จากการถูกกล่าวหาในทุกๆกรณี

“ไม่จริงสักนิดที่ว่าฉันคิดวางแผนหรือบงการใครๆ ฉันนี้ข้าเสมอเวลาได้ยินผู้คนกล่าวหาว่า มันเป็นการปรารถนาของฉันที่จะปกครองประเทศจีนตั้งแต่ยังสาว ความจริงคือ ฉันไม่เคยได้บงการอะไรใครเลย ชีวิตของฉันถูกลิขิตไว้ก่อนที่จะเกิดมาเสียอีก”

พระนางชูลีไทเฮา (อันฉี หมิน, 2548: 19)

3. ภาพของจักรพรรดินีที่นำพาทั้งความรุ่งเรืองและความตกต่ำมาสู่ประเทศ

นำเสนอภาพความเป็นกลาง

การสร้างตัวละครซุสี้ไทเฮา ในละครโทรทัศน์ *ซุสี้ไทเฮา (戏说慈禧)* บอกเล่าเรื่องราวพระนางซุสี้ไทเฮาตามบันทึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ แสดงให้เห็นภาพของผู้หญิงคนหนึ่งที่กำลังสู่วงการการเมืองในราชสำนักอย่างไม่เต็มใจ แต่ความคิดได้เปลี่ยนไปเมื่อขึ้นสู่ตำแหน่งซุสี้ไทเฮา บริหารราชการหลังม่านเป็นเวลา 47 ปี ละครได้นำเสนอภาพของซุสี้ไทเฮา ในบทบาทสนม มเหสีเอก นักปกครองและพระมารดา ในขณะที่ภาพความโหดร้ายต่างๆที่รำลึกกันว่าเป็นฝีมือของพระนางซุสี้ไทเฮานั้น ได้ถูกนำเสนอให้เป็นบริบทตามทีระบุนในประวัติศาสตร์ต่อไป เช่น การสิ้นพระชนม์ของพระนางซุอันไทเฮา การสิ้นพระชนม์ของฮองเฮาอาลู่เท่อ เป็นต้น

เสนอมุมมองของการเป็นนักปกครองที่เก่งกาจ แต่มีบ้างที่หลงระเหิงในอำนาจ จากคำยุยงของขันทีอันเตอไห่จอมเจ้าเล่ห์ เมื่อเข้าสู่ยุคจักรพรรดิฉินเจ๋อแม้ความเห็นทางการเมืองจะไม่ลงรอยกันจนเป็นเหตุให้ยึดอำนาจ แต่ภายหลังเมื่อเห็นบ้านเมืองมีภัยพระนางซุสี้ไทเฮาก็ตระหนักได้และพยายามวางรากฐานแก่ประเทศสู่การเปลี่ยนแปลง แต่ทว่าสายเกินไป อย่างไรก็ตามในยุคนั้นของพระนางซุสี้ไทเฮาแม้บันทึกประวัติศาสตร์จะทำเสนอแต่ด้านลบแต่ยุคของพระนางซุสี้ไทเฮาก็ได้นำความรุ่งเรืองมาสู่ประเทศเช่นกัน ดังคำบรรยายสรุป (voice over) ในตอนท้ายละคร

“ซุสี้ไทเฮาว่าราชการหลังม่านกว่า 47 ปี แม้หม้ายลูกอ่อนอย่างนางถูกมองว่าหิวโหยอำนาจ แต่หากมองอีกมุมหนึ่งเพื่อลูกแล้วนางได้เอาชีวิตเป็นเดิมพันเข้าแลก เพื่อลูกแล้วนางได้ทำทุกอย่างเพื่อให้ถึงเป้าหมาย แต่สิ่งที่ได้คือ ยุคซุสี้ไทเฮาที่ยาวนานกว่า 47 ปี มีทั้งสงครามจำคุก ยุคพัฒนา 100 วัน ยุคสงคราม 8 ชาติพันธมิตร ในขณะเดียวกันก็มี โทรเลข รถไฟและมหาวิทยาลัย ละครโทรทัศน์เรื่องนี้นำเสนอเรื่องราวในสิ่งที่ไม่เคยรู้มาก่อน จากเรื่องราวของหญิงสาวที่ก้าวมาคุมอาณาจักร สร้างสรรค์ความรุ่งเรือง และสุดท้ายก็ทำให้ล่มสลายในยุคของนางเอง”

ละครโทรทัศน์ซุสี้ไทเฮา (戏说慈禧)

ตัวละครแวดล้อม

นอกจากการสร้างตัวละครชู่สีไทเฮา ในรูปแบบต่างๆแล้ว ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ตัวละครแวดล้อมที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ได้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ของพระนางชู่สีไทเฮาเช่นกัน ตลอดจนการตีความตามความเข้าใจของผู้เล่าเรื่อง เช่น จักรพรรดิ นายทหาร ชั้นที่ ตลอดจนนางสนมคนอื่นๆ ทั้งนี้ผู้วิจัยได้สรุปลักษณะตัวละครพระนางชู่สีไทเฮารวมในการสร้างตัวละครชู่สีไทเฮาในส่วนของตัวละครคู่ตรงข้ามแล้ว ตัวละครแวดล้อมอื่นๆมีลักษณะโดยรวมดังนี้

จักรพรรดิเสียนเฟิง

ภาพที่ 4.267 : พระสาทิสลักษณ์จักรพรรดิเสียนเฟิง (จากหนังสือนางพญาเมงจู)

ตามหนังสือนางพญาเมงจู ได้บรรยายลักษณะจักรพรรดิเสียนเฟิงตามพงศาวดารไว้แต่เพียงว่า “พระกายชubbชืดผอมแห้ง อ่อนแอตั้งแต่ทรงพระเยาว์ แข็งแรงไม่พอ ” (นางพญาเมงจู ,2504:47)

จักรพรรดิผู่อี๋

ภาพที่ 4.268 : จักรพรรดิเสียนเฟิงจาก ละครโทรทัศน์ พระนางชู่สีไทเฮา(The Young Dowager)

ชู่สีไทเฮา (戏说慈禧) และ ภาพยนตร์ ตำนานรักชู่สีไทเฮา

ในบทละครโทรทัศน์ “ซุสึไทเฮา” ได้บรรยายลักษณะจักรพรรดิเสียนเฟิงไว้ว่า “รูปร่างผอม อ่อนแอ” เช่นเดียวกับ นวนิยายเรื่อง Empress Orchid ซุสึไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ ที่ได้พรรณนา ลักษณะจักรพรรดิเสียนเฟิงไว้ว่า “จักรพรรดิรูปร่างผอมบาง สิริโฉมงาม ผิวพรรณละเอียด ดวงพระเนตรใหญ่ หางพระเนตรเฉียงขึ้น พระนาสิกแบบชาวแมนจูคือตรงและยาว พระปรางแดงปลั่ง ท่าทางอ่อนโยน แท้จริงแล้วพระองค์ทรงอ่อนแอเกินกว่าที่จะปกครองบ้านเมืองได้”

เช่นเดียวกับลักษณะจักรพรรดิเสียนเฟิงในภาพยนตร์ละครโทรทัศน์ ที่มีความอ่อนแอ หูเบา เชื่อฟังคำยุยงของชู่ซุนซุนนางคนสนิทที่คอยหาความสำราญมาให้จักรพรรดิ เมื่ออวี๋หลาน กลายเป็นสนมคนโปรด ความเฉลียวฉลาด ไหวพริบในการออกความเห็นเกี่ยวกับ การว่าราชการ สถานการณ์บ้านเมืองที่ย่ำแย่ทั้งภัยต่างชาติและภายในประเทศ ส่งผลให้ จักรพรรดิ ประชวรอยู่ บ่อยครั้ง จึงท้อพระทัย จึงขอร้องให้อวี๋หลานเข้ามาแบ่งเบาภาระการว่าราชการ ในขณะที่พระองค์ ทรงเอาพระทัยออกห่างจากการงาน ทรงเบือนหน้า ายการเมือง หาความสุขกับสนมนางอื่นเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา ส่งผลให้อวี๋หลานต้องรับหน้าที่อ่านฎีกาและจัดการหนังสือราชการทั้งหมด

“หลันเอ้อ เจ้าช่วยแบ่งเบาภาระข้าจะได้ไหม”

จักรพรรดิเสียนเฟิง : ซุสึไทเฮา(戏说慈禧)

“อ้อ..ฎีกาฉบับนั้นข้าให้สนมอวี๋ตรวจเอง ก็ไม่น่าจะมีปัญหาอะไรนี่”

จักรพรรดิเสียนเฟิง : พระนางซุสึไทเฮา (The Young Dowager)

ภาพที่ 4.269 : จักรพรรดิเสียนเฟิงทรงให้สนมอวี๋อ่านฎีกาถวายพระองค์ ในละครโทรทัศน์ พระนางซุสึไทเฮา (ปี 1984) และ ซุสึไทเฮา (ปี1992)

เวลาผ่านไปสนมอวิ๋หลานสามารถเรียนรู้งานราชสำนักได้อย่างรวดเร็ว อีกทั้งลักษณะนิสัยของอวิ๋หลานที่แตกต่างจากสนมทั่วไป พระองค์ทรงเกรงว่าอนาคตหากพระองค์สวรรคตอวิ๋หลานอาจนำความปั่นป่วนมาสู่ราชสำนักในภายภาคหน้า ในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ได้นำเสนอฉากที่จักรพรรดิเสียนเฟิงมอบฎีกาลับแก่จิ้ง เหอฮองเฮาก่อนสิ้นพระชนม์ เพื่อปกป้องของเฮาและบ้านเมือง เนื้อความระบุว่า หากสนมอวิ๋หลานฝ่าฝืนกฎมณเฑียรบาลให้ประหารทันที!

ภาพที่ 4.270 : จักรพรรดิเสียนเฟิงทรงประหาร ในละครโทรทัศน์พระนางซูสีไทเฮา (ปี 1984) ,ซูสีไทเฮา (ปี1992) และภาพยนตร์ The Lover of the Empress (ปี1995)

จากลักษณะตัวละครจักรพรรดิเสียนเฟิงในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ อ่อนแอ หูเบา อาจกล่าวได้ว่าภาพของจักรพรรดิเสียนเฟิง เป็นจักรพรรดิที่น่าอดสูคนหนึ่งในประวัติศาสตร์ราชวงศ์ชิงเนื่องจากแผ่นดินที่พระองค์รับช่วงต่อจากบิดาในยุคนั้นจีนประสบภาวะทางการเมืองครั้งสงครามฝิ่น ไร่ซึ่งผลงานที่น่าชื่นชม ความอ่อนแอและหวาดกลัวเกินกว่าจะรับความจริง ได้ทำให้ กลับสร้างความเสื่อมเสียให้แก่ราชวงศ์ชิงอีกครั้งเมื่อพระองค์ เชื้อค้ายุงของซู่ซุนทรง ลี้ภัยไปเมืองเร่อเหอเมื่อสงครามฝิ่น ครั้งที่ 2 ละทิ้งประชาชนให้ออกสิ้นขวัญแหวนท่ามกลางการโจมตีจากต่างชาติ และสิ้นพระชนม์เมื่อพระชนมายุเพียง 30 พรรษา ขณะประทับ ณ เมืองเร่อเหอ สาเหตุ การประหารเกิดจากการ กัดกลุ่มจากปัญหาบ้านเมือง

จักรพรรดิถังจื้อ

ภาพที่ 4.271 : พระสาทิสลักษณ์จักรพรรดิถังจื้อ (wikipedia.com)

พระราชโอรสเพียงพระองค์เดียวของจักรพรรดิเสียนเฟิงกับสนมอวี๋หลาน (นามเดิมของพระนางซูสีไทเฮา) มีพระนามเดิมชื่อว่า ใต้ฉุน ขึ้นครองราชย์ตั้งแต่พระชนมายุ 5 พรรษา เปลี่ยนพระนามเป็น ถังจื้อ (ความหมายว่า ดูแลร่วมกัน) โดยมีพระนางซูสีไทเฮาและพระนางซูอันไทเฮาว่าราชการหลังม่าน

ภาพที่ 4.272 : จักรพรรดิถังจื้อในภาพยนตร์ซูสีไทเฮา (ปี1988) ซูสีไทเฮา นางพญาหงส์ยอมเหนือมังกร(ปี1989) และละครโทรทัศน์ซูสีไทเฮา (ปี1992)

โหยหาอิสระ

ภาพที่ 4.273 : พระนางซูสีไทเฮาทรงตำหนิจักรพรรดิถังจื้อ ในภาพยนตร์ ปี 1988 และ ละครโทรทัศน์ปี 1992

เนื่องจากการแต่งตั้งเป็นจักรพรรดิตั้งแต่ 5 ขวบ ในภาพยนตร์เรื่อง ชูสีไทเฮา ปี 1988 และ ละครโทรทัศน์ชูสีไทเฮาปี 1992 นำเสนอภาพความเยาว์วัย ไร้เดียงสาทำให้จักรพรรดิชอบเล่นซน ไม่สนใจการเรียน ทำให้พระนางชูสีไทเฮาทรงเคียวเซ็ญ เข้มงวด เพื่อฝึกวินัยแก่จักรพรรดิน้อย เพื่อเติบโตเป็นจักรพรรดิที่ยิ่งใหญ่ในอนาคตแต่ผลที่ได้คือ จักรพรรดิน้อยทรงเบื่อหน่าย ที่ถูกพระมารดาตำหนิเป็นประจำ ด้วยเหตุนี้เองจักรพรรดิถึงจ้อจิ้งโหยหาอิสรภาพตลอดมา เมื่อพระสหาย ชักชวนให้เสด็จประพาสต้นพระองค์จึงขอบพระทัยที่ได้ออกจากความเบื่อหน่ายในวังหลวง

“ข้าไม่สนใจ ข้าไม่ใช่เด็กแล้ว ตอนนี้ขังข้าไม่ได้แล้วละ”

จักรพรรดิจ้อจิ้ง : Empress Dowager Cixi ชูสีไทเฮา

หมกมุ่นในกามอารณ์

ภาพที่ 4.274 : จักรพรรดิจ้อจิ้งทรงหมกมุ่นกับตำราลามกในภาพยนตร์ชูสีไทเฮา ปี 1988 และ 1989

ในนวนิยายพระนางชูสี จักรพรรดินี้กู้บัลลังก์ ภาพยนตร์ปี ชูสีไทเฮา (Empress Dowager ปี1988) และ ชูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมอยู่เหนือบัลลังก์มังกร ปี 1989 รวมทั้งละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา ปี 1992 ได้นำเสนอตัวละคร ได้เขียน อोरสขององค์ชายกง ซึ่งเป็นพระสหายเพียงคนเดียวของ จักรพรรดิจ้อจิ้ง มีนิสัยเสเพล รักสนุก มักชักชวนจักรพรรดิให้หมกมุ่น แอบนำตำราลามกมาถวาย เวลาผ่านไปจึงชักชวนจักรพรรดิจ้อจิ้งออกเที่ยวหอนางโลมเป็นเหตุให้จักรพรรดิติดโรคซิฟิลิสจนสิ้นพระชนม์

ภาพที่ 4.275 : จักรพรรดิจ้อจิ้งท่องเที่ยวหอนางโลมในภาพยนตร์ปี 1988, 1989 และ ละครโทรทัศน์ปี 1992

กล่าวได้ว่าการสิ้นพระชนม์ของจักรพรรดิถงจื้อนำมาซึ่งความเสื่อมเสียแก่ราชวงศ์ชิง แม้จะนำเสนอตัวละครได้น่าสนใจที่เป็นคนซกชว่นจักรพรรดิให้เสเพล แต่ความผิดครั้งนี้พระนางซูสีไทเฮา นับว่าเป็นสาเหตุหลักที่ทรงเข้มงวด บีบคั้น จักรพรรดิถงจื้อมากเกินไปจนจักรพรรดิเป่อหน่าย เหตุการณ์ครั้งนี้ไม่เพียงแต่เป็นการสูญเสียครั้งสำคัญอีกครั้งหาก ถือเป็นบทเรียนครั้งสำคัญของพระนางซูสีไทเฮาเช่นกัน

จักรพรรดิถงจื้อ

ภาพที่ 4.276 : พระสาทิสลักษณ์จักรพรรดิถงจื้อ (manager.com คอลัมน์ภุมจิน)

พระนามเดิมว่า ไข่เจียน พระโอรสขององค์ชายซุนที่1(องค์ชาย7) อนุชาจักรพรรดิเสียนเฟิง กับพระนางซุนฟูจิ้น พระขนิษฐาในพระนางซูสีไทเฮา ขึ้นครองราชย์ตั้งแต่พระชนมายุ 3 พรรษา พระนางซูสีไทเฮาได้นำจักรพรรดิถงจื้อมาเลี้ยงดูเสมือนพระโอรสของพระนางเอง

ภาพที่ 4.277 : จักรพรรดิถงจื้อในภาพยนตร์ปี 1975, 1988 และ ละครโทรทัศน์ปี 1992, 2006, 2010

มีพระทัยตั้งมั่นที่จะปฏิรูป

ภาพที่ 4.278 : จักรพรรดิวงจวี่เสียพระทัยจากเหตุการณ์สงครามจีน-ญี่ปุ่น ในละครโทรทัศน์ ปี 1992 , 2006 และ 2010

ในยุคจักรพรรดิวงจวี่เกิดเหตุการณ์สงครามจีน - ญี่ปุ่นเป็นเหตุให้เงินฟ่ายแพ้วและขาดใช้ ค่าเสียหายมหาศาลทั้งยังเซ็นสนธิสัญญาที่ไม่เป็นธรรม สร้างความอับยศแก่จักรพรรดิวงจวี่เป็นอย่างมาก ยิ่ง แม้พระองค์จะมีพระประสงค์ที่จะว่าราชการด้วยตนเองเพียงใด พระนางซูสีไทเฮาก็ยังคงกุมอำนาจอยู่ตลอดเวลา ทางเดียวที่จะช่วยเหลือประเทศให้รอดพ้นได้คือ การปฏิรูปประเทศ

ภาพที่ 4.279 : จักรพรรดิวงจวี่ปรึกษากับคณะปฏิรูปเนื่องจากหวาดกลัวพระมารดา ในภาพยนตร์ ปี 1976

ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ได้นำเสนอภาพจักรพรรดิวงจวี่ที่ทรงมีพระทัยมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศ หากแต่ยังลังเลเนื่องจากเกรงพระทัยพระนางซูสีไทเฮาซึ่งอยู่ฝ่ายอนุรักษนิยม และยังคงกุมพระราชอำนาจไว้ในมือ สุดท้ายแผนการปฏิรูปก็ทุบล้มลงจากการยึดอำนาจของพระนางซูสีไทเฮา

จักรพรรดิผู้อำภัพ

ภาพที่ 4.280 : จักรพรรดิ กวังซวี ถูกคุมขังพระราชวังอิงไถ่ในภาพยนตร์ปี 1976 และละครโทรทัศน์ปี 2006 และ 2010

ตามประวัติศาสตร์ หลังจากแผนสังหารไทเฮา ของคณะปฏิรูป ในช่วงปฏิรูปร้อยวันส่งผลให้พระนางซูสีไทเฮาเข้ายึดอำนาจและสั่งคุมขังจักรพรรดิ กวังซวี ณ พระตำหนักกลางน้ำตลอดชีวิต และได้สั่งคุมขังสนมเจิน นางผู้เป็นที่รักในตำหนักเย็น สร้างความร้าวรานแก่จักรพรรดิ กวังซวีเป็นอย่างมาก ยิ่งแม้พระนางซูสีไทเฮาจะก้าวสู่อำนาจอย่างเต็มตัวแต่พระนางซูสีไทเฮายังคงใช้ชื่อยุคสมัย กวังซวีเช่นเดิม กล่าวได้ว่าจักรพรรดิ กวังซวี เป็นจักรพรรดิที่อาภัพและน่าเห็นใจที่สุด แม้มีพระทัยมุ่งมั่นที่จะช่วยเหลือประเทศเพียงใดแต่ความอ่อนแอ หวาดกลัว ไร้ซึ่งประสบการณ์ จึงไม่สามารถนำพาประเทศข้ามผ่านอุปสรรคไปได้ กล่าวได้ว่าจักรพรรดิ กวังซวี เป็นจักรพรรดิที่มีพระราชอำนาจน้อยที่สุดตั้งแต่สถาปนาราชวงศ์ชิงมา

“ข้าเป็นถึงฮ่องเต้ แต่กลับทำอะไรไม่ได้เลย”

จักรพรรดิ กวังซวี : ซูสีไทเฮา (戏说慈禧)

“ข้าก็ได้แต่หวังว่า พรุ่งนี้ข้าจะได้เป็นนายตัวเองเสียที”

จักรพรรดิ กวังซวี : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

องค์ชายกง

ภาพที่ 4.281 : องค์ชายกง (ภาพจาก หนังสือ เรื่องโหดๆของพระนางซูสีไทเฮา)

ในประวัติศาสตร์ปรากฏเรื่องราวขององค์ชายกง เพียงน้อยนิด พระอนุชาต่างมารดาของ จักรพรรดิเสียนเฟิง และเป็นผู้ช่วยสำคัญของสนมอวี๋หลานในเหตุการณ์รัฐประหารซินไห่ยว กำจัดคณะซู่ซุน (คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์) และอยู่รับใช้พระนางซูสีไทเฮาได้ระยะหนึ่งก็ถูกพระ

นางชูสีไทเฮากำจัดพันจกเส้นทางการเมืองตั้งแต่นั้นปี 1865 ทั้งที่พระองค์ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนกว่าครึ่งของประเทศ พระองค์สิ้นพระชนม์ในปี 1898 (เรื่องโหดๆของพระนางชูสีไทเฮา ,2555 : 37)

ภาพที่ 4.282 : องค์ชายกงในภาพยนตร์ปี 1975,1988 , 1995 ละครโทรทัศน์ปี 1984 และ 1992

พระอนุชาผู้อำภัพ

ในนวนิยายเรื่อง *ชูสีไทเฮา ราชนีดอกกล้วยไม้* ละครโทรทัศน์ชูสีไทเฮาปี 1984 และ 1992 ได้สร้าง ตัวละคร องค์ชายกง หรือ องค์ชายหก ให้มีความกล้าหาญ เสียสละเพื่อประเทศชาติ เนื่องจากชู้ขุนคอยยุงให้พี่น้องแตกกัน จักรพรรดิเต๋ากวงจึงยกบัลลังก์ให้จักรพรรดิเสียนเฟิงแทน ทั้งที่พระองค์มีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะเป็นจักรพรรดิทุกประการ ความสามารถด้านต่างประเทศ พระองค์จึงแบกรับหน้าที่การเจรจากับต่างชาติ เมื่อจักรพรรดิเสียนเฟิงลี้ภัยไปยังเว่อเหอ องค์ชายกงต้องรับหน้าที่บังคับบัญชาประจำกรุงปักกิ่ง แม้พระองค์จะเสียสละเพื่อชาติ จงรักภักดีกับ จักรพรรดิเสียนเฟิงมากเพียงใด แต่ไม่สามารถทำให้จักรพรรดิเสียนเฟิงละความระแวงในตัวของ องค์ชายกงไปได้เพราะมีชู้ขุนคอยยุงอยู่ตลอดเวลา เมื่อจักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต องค์ชายกงซึ่งถูก กีดกันจากชู้ขุนทรงทราบข่าวเป็นคนสุดท้าย เสียพระทัยเป็นอย่างยิ่ง

“ทันทีที่เห็นหีบพระบรมศพของพระเชษฐา ทรงไขกพระเศียรกับพื้น ทรงกันแสงเหมือน เด็กๆ ไม่มีใครเคยเห็นว่าผู้ใดจะร้องไห้พระทัยแทบสลายต่อหน้าพระศพขององค์พระจักรพรรดิ เช่นนี้มาก่อน พระองค์ทรงคร่ำครวญว่าทรงไม่เข้าพระทัยเหตุใดพระเชษฐาจึงไม่เปิดโอกาสให้ พระองค์ได้รำลึาเป็นครั้งสุดท้าย”

พระนางชูสีไทเฮา (อันฉี หมิน,2548:428)

ภาพที่ 4.283 : องค์ชายกงคร่ำครวญต่อหน้าหีบพระบรมศพจักรพรรดิเสียนเฟิง ในละครโทรทัศน์ปี 1992

ในภาพยนตร์ ชูสีไทเฮา ปี 1975 องค์ชายกงในวัยประมาณ 70 พรรษาซึ่งถูกพระนางชูสีไทเฮากีดกันออกจากราชสำนักรับสั่งให้ประจำการอยู่ชายแดนเป็นเวลาหลายสิบปี เนื่องจากจักรพรรดิเสียนเฟิงทรงฝากฝังให้องค์ชายกงคอยห้ามปรามพระนางชูสีไทเฮาหากนางคิดขึ้นสู่อำนาจ

คนรักของอวี๋หลาน

ภาพที่ 4.284 : องค์ชายกงพบรักอวี๋หลาน ใน ภาพยนตร์ปี 1995 และ ละครโทรทัศน์ปี 1984

อีกหนึ่งภาพการตีความตัวละครขององค์ชายกง คือ เป็นรักแรกของอวี๋หลาน จากที่คิดว่าเป็นความรักของสาวชาวบ้านกับชายผู้สูงศักดิ์กลายเป็นรักต้องห้าม แต่องค์ชายกงสามารถหักห้ามใจคงไว้ซึ่งมิตรภาพ ความรู้สึกดีๆ คอยอวี๋หลานให้กำลังใจยามอวี๋หลานที่ อแท้ ช่วยเหลือให้รอดพ้นจากการเล่นงานของซู่ซุน เช่นในละครโทรทัศน์ชูสีไทเฮา ปี 1984 ขณะเดียวกันภาพยนตร์ตำนานรักชูสีไทเฮาปี 1995 องค์ชายกงได้ช่วยอวี๋หลานปกปิดความลับที่เธอพลั้งมือฆ่าสนมนางหนึ่งรวมทั้งเปลี่ยนทัศนคติอวี๋หลาน กระตุ้นให้เธอเปลี่ยนแปลงตัวเอง จากเหยื่อมาเป็น “ผู้ล่า”

“จำไว้ ในวังหลวงมีคนหลายสาบสูญมากมาย ถ้าเจ้าไม่ฆ่าเขา เขาก็ฆ่าเจ้า!”

องค์ชายกง : The Lover of The Last Empress ตำนานรัก ชูสีไทเฮา

ขุนนางจอมเจ้าเล่ห์

ในภาพยนตร์ ชูสีไทเฮา (Empress Dowager) ปี 1988 นำเสนอภาพองค์ชายกง ที่รับใช้ พระนางชูสีไทเฮา องค์ชายกงมีความเจ้าเล่ห์ ใฝ่อำนาจ พระนางชูสีไทเฮาทราเรื่องนี้ดีแต่ไม่สามารถกำจัดองค์ชายกงได้ เนื่องจากพระองค์เป็นขุนนางเพียงคนเดียวที่มีสถานสัมพันธไมตรีกับต่างชาติ เมื่อปลดองค์ชายกงราชทูตต่างชาติต่างขอร้องและยื่นข้อเสนอต่างๆแก่พระนางชูสีไทเฮา องค์ชายกงมักใช้อุบายนี้เพื่อแก้แค้นพระนางชูสีไทเฮาอย่างไรก็ดี บทบาทขององค์ชายกงในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์จึงบดบังที่ถูกกีดกัน ถอดยศ หมดยศ หมดอนาคตทางการเมือง โดยพระนางชูสีไทเฮา

หยงลู่

ภาพที่ 4.285 : ภาพถ่ายหยงลู่

ตามหนังสือนางพญาเม่งจู ได้บรรยายลักษณะหยงลู่ไว้ว่า “เกิดในตระกูลดี รูปร่างสูงผิวดำ จากแบบชาวแมนจู มีนัยน์ตาเล็กเรียวยาวตามแบบฉบับจีน ดวงตาสุกใส ร่างกายสง่างาม พุดแก่งแต่จะพุดดีหรือไม่อีกเรื่องหนึ่ง” (นางพญาเม่งจู, 2504:17)

ภาพที่ 4.286 : หยงลู่ ใน ภาพยนตร์ปี 1963,1976,1988 ละครโทรทัศน์ปี 1984 , 1992และ 2010

นายทหารที่เห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนตัว

ภาพขุนนางที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวเป็น เป็นภาพหยงลู่ที่ถูกนำเสนอมากที่สุด หยงลู่อาศัยความเป็นขุนนางคนใกล้ชิดของพระนางซูสีไทเฮาเพื่อให้ตนเป็นใหญ่ ในละครโทรทัศน์ พระนางซูสีไทเฮา ปี 1984 เมื่อครั้งจักรพรรดิเสียนเฟิงสวรรคต หยงลู่เป็นเพียงหัวหน้านายทหารองครักษ์ ถูกชู่ซุนกั๊นแก๊งจันไม่วิวว่าจะได้เลื่อนยศ จนสมมอวี๋หลานยื่นข้อเสนอให้เข้าอยู่ฝ่ายตนเพื่อกำจัดชู่ซุนกั๊นแลกกับตำแหน่ง หยงลู่จึงตกลงทันที

“ถ้าสามเหสีอ้ว้อย่างมากชู่ซุนกั๊นก็ให้ข้าแค่หมื่นตำลึง หากกำจัดชู่ซุนกั๊นข้าต้องได้มากกว่านั้นแน่นอน”

หยงลู่ : พระนางซูสีไทเฮา (The Young Dowager)

ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮาปี 1975 , 1988 เป็นเรื่องราวในยุคสมัยจักรพรรดิถังจิ้งซี เมื่อจักรพรรดิถังจิ้งซีคิดปฏิรูปประเทศอาจทำให้อำนาจที่ตนสั่งสมมาถูกโค่นล้ม หยงลู่ หัวหน้าขุนนางฝ่ายอนุรักษนิยมจึงคอยสังเกตรูการณ์ความเคลื่อนไหวจักรพรรดิเพื่อคอยรายงานพระนางซูสีไทเฮาที่ประทับยังพระราชวังฤดูร้อน เนื่องจากเป็นขุนนางคนสนิทคอยขัดขวางแผนปฏิรูป แกนนำปฏิรูปจึงวางแผนสังหารหยงลู่และกักบริเวณ ซูสีไทเฮา เมื่อหยงลู่รู้แผนการล่องหน่าจึงทูลไทเฮาเพื่อเข้ายึดวังหลวง

คนรักเก่าของอวี๋หลาน

ภาพที่ 4.287 : ความรักระหว่างหยงลู่อะและหลันเอ้อ ใน ละครโทรทัศน์ชุดสี่ไทเฮา ปี 1992

ในละครโทรทัศน์ชุดสี่ไทเฮา ปี 1992 ได้นำเสนอภาพหยงลู่อะในฐานะคนรักของหลันเอ้อก่อนเข้าเป็นสนม เมื่อหลันเอ้อเข้าเป็นสนม หยงลู่อะใจอยู่ยาวนาน จนตั้งใจเปลี่ยนตัวเองเพื่อไต่เต้าเข้าเป็นทหารในวัง โดยได้รับความช่วยเหลือจากสนมหลันเอ้อ ให้ดูแล องค์ชาย 7 กับ จิ้งเฟิง น้องสาวของสนม และคอยร่วมมือกับองค์ชายกงเพื่อช่วยเหลือสนมหลันเอ้อที่ซู่ซุนคอยจ้องเล่นงานตลอดเวลา หยงลู่อะยังมีความรักและจงรักภักดีต่อหลันเอ้อไม่เคยเปลี่ยนแปลง เมื่อเวลาผ่านไป หยงลู่อะได้กลายมาเป็นขุนนางคนสนิท คอยช่วยเหลืองานบริหารบ้านเมือง ได้รับมอบหมายให้ทำงานสำคัญๆ หลายงาน

ในนวนิยาย พระนางซู่สี่ จักรพรรดินีกู้บัลลังก์ ได้บรรยายลักษณะหยงลู่อะไว้ว่า “ชายวัยยี่สิบปลายๆ นัยน์ตาร่วงโรย ผิวกายหยาบกร้านด้วยแดดลม มีคิ้วตรงเหมือนดาบ จมูกโด่ง ขากรรไกรใหญ่เป็นรูปสี่เหลี่ยม ปากหนาลักษณะคล้ายทองแท่ง ใหญ่กว้าง ท่าทางองอาจ ” หากเทียบกับพงศาวดารนับว่ารูปร่างใกล้เคียงแต่นิสัยแตกต่างอย่างสิ้นเชิง หยงลู่อะเข้ามาในฐานะนายทหารองค์รักษ์คอยดูแลจักรพรรดิถึงจื่อ ทั้งหยงลู่อะและมเหสีอวี๋หลานต่างพอใจซึ่งกันและกันอย่างเงียบๆ หยงลู่อะคอยให้ความช่วยเหลือมเหสีอวี๋หลาน เขาคือวีรบุรุษที่เข้ามาช่วยมเหสีอวี๋ให้รอดพ้นจากการลอบสังหารระหว่างการเดินทางเคลื่อนขบวนพระศพจักรพรรดิเสียนเฟิง แม้ทั้งคู่จะพยายาม มัดห้ามใจสักเพียงใดก็ไม่อาจรอดพ้นสายตา อันต่อให้ไปได้ ชั้นที่คนนี้คอยช่วยเหลือให้ทั้งคู่ได้พบกัน แต่ก็ทำได้เพียงสนทนาเรื่องปัญหาบ้านเมือง ไม่มีอะไรเกินเลย หยงลู่อะได้ ขอรับรองให้มเหสีอวี๋ออกจากสุสานในวันทำพิธีฝังพระศพจักรพรรดิเสียนเฟิงซึ่งต้องฝังนางสนมตามไปด้วย โดยสารภาพความในใจกับมเหสีอวี๋หลาน

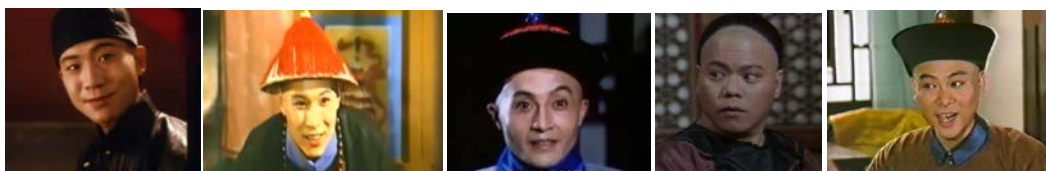
เมื่อมีสนมอวี๋หลานเข้ามาช่วยงานจักรพรรดิ ทำให้ชู่ซุนระแวง และหาทางกำจัดอวี๋หลาน ตลอดเวลา ในละครโทรทัศน์ ชู่สีไทเฮา ปี 1984 ชู่ซุนคอยกระตุ้นจักรพรรดิเกี่ยวกับตำนานเยโฮนาลา เพื่อให้จักรพรรดิไขว้เขว หวาดระแวงในตัวสนมอวี๋หลาน เช่นเดียวกับละครโทรทัศน์ชู่สีไทเฮา ปี 1992 ชู่ซุนคอยยุยงจักรพรรดิ โดยนำเรื่องราวของ ต้าอี้ฮูหยิน สมัยฮั่นอู่ตี้ ที่เกรงว่าต้าอี้ฮูหยินจะคุมอำนาจแทนรัชทายาทเมื่อฮั่นอู่ตี้สิ้นพระชนม์ จึงสังหารต้าอี้ฮูหยินแล้วจึง แต่งตั้งรัชทายาท แต่แผนการเหล่านี้ไม่สำเร็จ เช่นเดียวกับนวนิยายชู่สีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ ส่งผลให้ชู่ซุนก่อการสังหารอวี๋หลาน อวี๋หลานได้รับการช่วยเหลือจากองค์ชายกง ทั้งหมดร่วมมือกัน ประหารชู่ซุนในข้อหา คิดก่อการกบฏ ในปี 1861

ภาพที่ 4.289 : จุดจบชู่ซุน ในภาพยนตร์ ปี 1995 ละครโทรทัศน์ปี 1984 และ 1992

อันเต๋อไห่

ตามพงศาวดารบรรยายลักษณะขันทีอันเต๋อไห่ไว้ว่า “ขันทีทาหน้าขาวเป็นดั่งงิ้ว ร่างกายใหญ่จึงดูสง่า นัยน์ตาดำเป็นมัน สันจมูกโค้งต่ำแสดงถึงเป็นคนมารยาสาไทยและเฉยตัว ” (นางพญาเม่งจู, 2504:66)

ภาพที่ 4.290 : อันเต๋อไห่ในภาพยนตร์ปี 1988 , 1989 , 1995 ละครโทรทัศน์ปี 1984 และ 1992

ชั้นที่เจ้าเล่ห์ มัทธิงใหญ่ไฝสูง

อันเตอไห่ ชั้นที่คนสนิทของพระนางซูสีไทเฮาเมื่อครั้งเข้ามาเป็นสนม ภาพของอันเตอไห่ ใน ภาพยนตร์ ซูสีไทเฮา ปี 1988 และ 1989 และละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา ปี 1992 อันเตอไห่มักใช้อำนาจในทางที่ผิด อดอ้างอำนาจต่อชั้นที่และเหล่านางกำนัลด้วยกัน ความผิดครั้งใหญ่เมื่ออันเตอไห่ทำผิดกฎวังหลวง เดินทางออกนอกวัง ทั้งแอบอ้างชื่อพระนางซูสีไทเฮาในการขุดรีด รับสินบนจากชาวบ้าน จักรพรรดิถึงจ้อซึ่งไ ม่พอพระทัยในตัวชั้นที่คนนี้อยู่แล้ว และเป็นการดีที่จะจัดการกับข่าวลือเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างชั้นที่กับพระนางซูสีไทเฮาที่แพร่สะพัดออกไป จึงรับสั่งให้ประหารอันเตอไห่ทันทีที่จับกุมตัวได้

ภาพที่ 4.291 : อันเตอไห่จอมสุขสำราญ ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮาปี 1988,1989 และ ละครโทรทัศน์ปี 1992

ชั้นที่คนสนิทผู้จงรักภักดี

ในนวนิยาย ซูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ ได้บรรยายลักษณะอันเตอไห่ไว้ว่า “ท่าทางกระเดียดไปทางผู้หญิง ตัวมอม ปากแดงระเรื่อตามธรรมชาติ ท่าทางขี้อายแต่คล่องแคล่ว ว่องไว ฉลาด มีปฏิภาณไหวพริบ และรู้พระทัย พระนางซูสีที่สุด หน้าตาหล่อเหลา แม้ร่างกายจะเป็นชั้นที่ แต่จิตใจของอันเตอไห่เป็นชายชาตรี ”ลักษณะแตกต่างจากพงศาวดารอย่างสิ้นเชิง อันเตอไห่ คอยรายงานข่าวสารจากภายใน แก่อวี๋หลาน รวมทั้งแนะนำวิธีการต่างๆ เพื่อให้จักรพรรดิเสียนเฟิงสนพระทัยในตัวอวี๋หลาน เวลาผ่านไปอวี๋ หลานโดนกลั่นแกล้งโดยซู่ซุน อันเตอไห่ อาสาออกอุบายขโมยของในตำหนัก เพื่อส่งตัวนักโทษไปยังกรุงปักกิ่งเพื่อส่งข่าวแก่องค์ชายกึ่ง ระหว่างทางอันเตอไห่โดนทำโทษ ทรมานปางตาย แต่เพราะความจงรักภักดี เขาสามารถช่วยเหลืออวี๋หลานได้สำเร็จ

ในละครโทรทัศน์ พระนางซูสีไทเฮา ปี 1984 อันเตอไรมีนิสัยเจ้าเล่ห์ ประจบสอพลอ เข้าหาคนที่ให้ประโยชน์กับตนมากที่สุด เมื่ออวี๋หลานได้สัญญาว่าจะเลี้ยงดูอันเตอไรมีเป็นอย่างดีหากช่วยให้นางเข้าถึงตัวจักรพรรดิได้ อันเตอไรมีจึงคอยออกอุบายต่างๆ เมื่อแผนการสำเร็จ อวี๋หลานจึงทำตามคำพูด คือ ไม่ทอดทิ้งอันเตอไรมี ทำให้เขาทราบซึ่งในน้ำพระทัยของสนมอวี๋หลานจึงถวายความจงรักภักดีแก่อวี๋หลานตลอดชีวิต

ลีเลียนยিং

ภาพที่ 4.292 : ภาพขันทีหลีเลียนยিং จากละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

ขันทีคนสนิทอีกคนของพระนางซูสีไทเฮา ในประวัติศาสตร์ไม่ระบุเวลาปรากฏตัวของหลีเลียนยিংที่ชัดเจน บทบาทของเขาเด่นชัดขึ้นในยุคจักรพรรดิถังซื่อ บั้นปลายชีวิตพระนางซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.293 : ขันทีหลีเลียนยিংในภาพยนตร์ปี 1975-1976, 1988 ละครโทรทัศน์ปี 1992, 2006 และ 2010

ขันทีคนสนิทจอมเจ้าเล่ห์

ภาพที่ 4.294 : หลี่เฉียนยงคอยยุยงพระนางซูสีไทเฮา ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮา ปี 1975 และละครโทรทัศน์ยอดกุนซือชื่อสมองปราชญ์ปี 2006

ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮาปี 1975-1976 , 1988 ตลอดจนละครโทรทัศน์ยอดกุนซือชื่อสมองปราชญ์ปี 2006 และ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย ปี 2010 ลักษณะตัวละครหลี่เฉียนยงเป็นไปในทิศทางเดียวกันคือ เจ้าเล่ห์ มักใหญ่ใฝ่สูง คอยยุยงพระนางซูสีไทเฮา นำความดีเข้าตัว เช่นเดียวกับในละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮาก่อนแผ่นดินสิ้นสลาย หลี่เฉียนยงมักร่วมมือกับหยงลูในการรับสินบนชื่อตำแหน่งของขุนนางตลอดจนคอยขัดขวางแผนการปฏิรูปของจักรพรรดิกังซวี และเป็นตัวการสำคัญในการสังหารหยางสีเจินโดยยืมมือพระนางซูสีไทเฮา สร้างรอยร้าวความสัมพันธ์ของพระนางซูสีไทเฮากับจักรพรรดิกังซวีลึกเกินกว่าจะสมานได้

ภาพที่ 4.295 : หลี่เฉียนยงมักจะหารือกับหยงลูเป็นประจำในละครโทรทัศน์ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย ปี 2010

ขั้นที่คนสนิทที่ชื่อสัตย์ จงรักภักดี

ในนวนิยายซูสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ ได้บรรยายลักษณะของหลี่เฉียนยงไว้ว่า เข้ามาในฐานะช่างทำผมประจำตัวพระนางซูสีจากการแนะนำของอันเตอไห่ “เป็นคนร่ำรวย รูปร่างเล็ก หน้าแบน ผิวหยาบขรุขระ ตาโตเหมือนปลาทอง จมูกบี้ ปากเบี้ยว อ่อนหวาน น่ารัก ” มักเจียบขีมิ เก็บงำความรู้สึกไว้กับตัวเอง ใจเย็น แม้พระนางซูสีไทเฮาจะมีอารมณ์เกรี้ยวกราด เขาไม่มีที่ท่าหวาดกลัว กลับอ่อนโยนจนพระนางซูสีไทเฮาอ่อนพระทัยลง

ภาพที่ 4.296 : หลี่เสียนยงถูกอันเตอให้กลั่นแกล้ง ในละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา ปี 1992

เช่นเดียวกับ หลี่เสียนยงใน ละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา ปี 1992 หลี่เสียนยงเข้ามารับใช้พระนางชูสีไทเฮาก่อนที่อันเตอ ให้อภัยชีวิตไม่กี่เดือน แม้จะถูก อันเตอให้กลั่นแกล้งสักเพียงใด เขาก็อดทน และยอมทำตามคำสั่งทุกอย่างเพราะถือว่าตนต้องเคารพ ผู้อาวุโสกว่า เมื่ออันเตอให้จากไป หลี่เสียนยงจึงกลายเป็นขันทีคนสนิทรับใช้พระนางชูสีไทเฮา ใจเย็น อ่อนโยน เงียบขีริ้ม เก็บอารมณ์คอยดูแลพระนางชูสีไทเฮา ที่ขณะนั้นทรงเกรี้ยวกราดเพราะไร้เงาอันเตอให้ เป็นอย่างดีจนสามารถเอาชนะพระทัยพระนางชูสีไทเฮาได้ หลี่เสียนยงรับใช้พระนางชูสีไทเฮาจนวาระสุดท้ายที่พระนางชูสีไทเฮาสิ้นพระชนม์

ภาพที่ 4.297 : หลี่เสียนยงในวันที่พระนางชูสีไทเฮาสิ้นพระชนม์ ในละครโทรทัศน์ชูสีไทเฮา ปี 1992

อาลู่เท่อฮองเฮา

ภาพที่ 4.298 : จักรพรรดินีเจียซุ่น(อาลู่เท่อ) จาก wikipedia.com

พระนางมาจากสกุล อาลู่เท่อ ทรงมีความสามารถด้าน ดนตรี กวี ศิลป์ ซึ่งพระนางซูอันไทเฮาได้จัดสรรพระนางมาเพื่อให้จักรพรรดิถึงจ้อเล็อกของเธอ สร้างความไม่พอใจแก่พระนางซูสีไทเฮาเป็นอย่างมาก ยิ่ง ตามหนังสือ นางพญาเม็งจู่ ระบุว่า เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้พระนางซูสีไทเฮากับพระนางซูอันไทเฮาไม่ลงรอยกัน

จากหนังสือ *เรื่องใหญ่ของซูสีไทเฮา* ได้กล่าวว่า อาลู่เท่อของเธอเป็นผู้มีความฉลาด วาจาเชือดเฉือน ครั้งหนึ่งเคยโต้เถียงกับพระนางซูสีไทเฮาถึงกับเจ็บแค้น อาลู่เท่อของเธอกล่าวว่า “หม่อมฉันไม่ได้คิดว่าตัวเองเป็นผู้ต่ำต้อยแต่ประการใด นั่นก็เพราะว่าเวลาที่หม่อมฉันอภิเษกสมรสหม่อมฉันได้ผ่านวังเข้ามาท างประตูใหญ่ ซึ่งเป็นประตูเฉพาะของจักรพรรดิและจักรพรรดินีเท่านั้น ตรงกันข้ามกับพระองค์ ที่เวลาผ่านเข้ามาในวังนั้นพระองค์จะต้องใช้ประตูด้านข้างซึ่งเป็นประตูสำหรับข้าราชการบริวารและสตรีที่จะเข้ามาเป็นสนมใหม่ในวังเท่านั้น...” (วิโรจน์, 2555 : 86)

สำหรับการสิ้นพระชนม์ของอาลู่เท่อของเฮานั้นไม่ระบุแน่ชัด มีเพียงเรื่องเล่าต่อกันมา บ้างว่าโดนคำสั่งตัดน้ำ ตัดอาหาร บ้างก็บอกว่าพระนางฆ่าตัวตาย ตลอดจนโดนพระนางซูสีไทเฮาสั่งหาร

ภาพที่ 4.299 : อาลู่เท่อของเฮาในภาพยนตร์ซูสีไทเฮา ปี 1988 , 1989 และละครโทรทัศน์ซูสีไทเฮา ปี 1992

ฮองเฮาผู้อาภัพ

ภาพที่ 4.300 : ฮองเฮาอาลู่เท่อฆ่าตัวตาย ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮา ปี 1988 และ ละครโทรทัศน์ซูสีไทเฮา ปี 1992

ภาพตัวละครอาลู่เท่ของเฮาถูกนำเสนอในทิศทางเดียวกัน แม้นางอาลู่เท่จะเป็นของเฮา ที่จักรพรรดิถึงจื่อทรงเลือกด้วยพระองค์เอง แต่นั่นก็ไม่ได้หมายความว่าชีวิตรักของนางกับ จักรพรรดิจะลงเอยด้วยความสุข กลับสร้างความไม่พอพระทัยแก่พระนางซูสีไทเฮา เนื่องจาก ต้องการให้จักรพรรดิเลือกของเฮาจากสกุลฟู่จามากกว่า พระนางจึงไม่ชอบพอของเฮาคนนี้นัก เมื่อเกิดเรื่องจักรพรรดิถึงจื่อประชวรโรคซิฟิลิส ทรงร่างคำสั่งแต่งตั้งรัชทายาทแก่อาลู่เท่ของเฮา ทำให้พระนางซูสีไทเฮา ทรงกริ้วและลงมือทำร้ายอาลู่เท่ทั้งที่ยังตั้งครร ภ์ และกล่าวโทษว่า ความผิด ทั้งหมดเกิดจากของเฮาอาลู่เท่ ส่งผลให้อาลู่เท่ของเฮาตรอมพระทัยและฆ่าตัวตายตาม จักรพรรดิถึงจื่อไป

ภาพที่ 4.301 : อาลู่เท่ของเฮาถูกพระนางซูสีไทเฮาสั่งหารอย่างทารุณ ใน ภาพยนตร์ซูสีไทเฮา ปี 1989

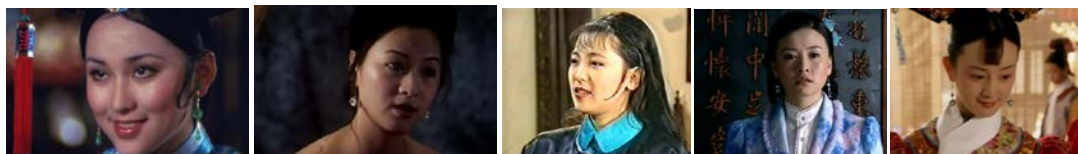
แต่ในภาพยนตร์เรื่อง ซูสีไทเฮา นางพญาหงส์ ย่อมเหนือมังกร จุดจบของอาลู่เท่ของเฮา เศร้าสลดเป็นอย่างยิ่ง เมื่อพระนางซูสีไทเฮา ได้ลงมือทรมาน อาลู่เท่ของเฮาทิ้งร่างนางลงจากที่สูง และมองนางสิ้นใจอย่างเลือดเย็น ไม่ว่าการสิ้นพระชนม์ของอาลู่เท่ของเฮาจะเป็นเช่นไร แต่ชีวิตของพระนางนั้นนับว่าเป็นของเฮาคนหนึ่งที่น่าทึ่งมากที่สุดในประวัติศาสตร์ราชวงศ์ชิง

สนมเจิน

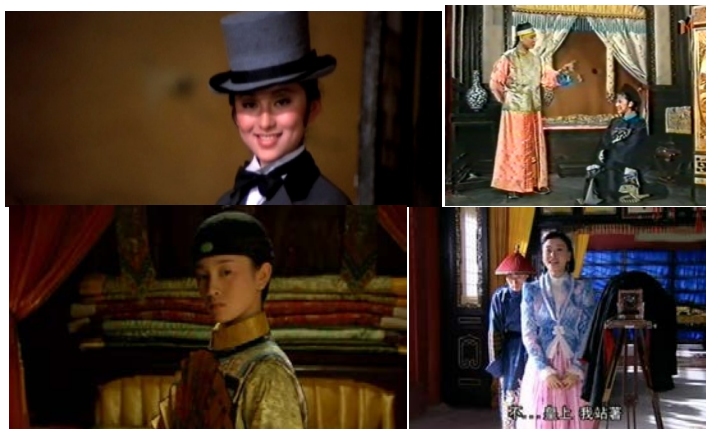
ภาพที่ 4.302 : ภาพวาดสนมเจิน จาก wikipedia.com

สนมจากเผ่า ตาตาลา ภายหลังการสิ้นพระชนม์พระนางได้รับแต่งตั้งเป็น มเหสีเค่อซุน เป็นที่โปรดปรานของจักรพรรดิกวงซวีเป็นอย่างมาก

ภาพที่ 4.303 : สนมเงินใน ภาพยนตร์ซูสีไทเฮา ปี 1975-1976, 1988, 1989 ละครโทรทัศน์ปี 1992 , 2006 และ 2010

นางสนมหัวนอก

ภาพที่ 4.304 : สนมเงินชื่นชอบสรรหาแต่งกายเลียนแบบผู้ชายและชาวต่างชาติ ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮาปี 1975 ละครโทรทัศน์ปี 1992 , 2006 และ 2010

เนื่องจากสนมเงินอยู่ในวัยเยาว์ เข้าถวายตัวเมื่ออายุเพียง 14 พรรษา จึงมักชื่นชอบการเล่นชนทั้งยังมีทักษะด้านดนตรีและศิลปะ ชื่นชอบในเทคโนโลยีจากต่างประเทศมักจะสรรหาของเล่นที่ทันสมัย เช่น รถไฟ กล้องถ่ายรูป เข้ามาในวัง นอกจากนี้ยังชอบแต่งกายตามวัฒนธรรมชาติตะวันตก ส่งผลให้พระนางซูสีไทเฮาไม่พอพระทัยเนื่องจากการประพฤติตัวไม่เหมาะสม จะกลายเป็นที่นินทาได้ ในละครโทรทัศน์ทั้ง 3 เรื่อง จึงนำเสนอฉากที่พระนางซูสีไทเฮาดำหนิ อบรมสนมเงินด้วยความไม่พอพระทัย

จุดจบที่ที่น่าเศร้า

สิ่งที่สร้างความแตกหักระหว่างพระนางซูสีไทเฮา ฮากับสนมเจิน คือ การที่สนมเจินทรงสนับสนุนให้จักรพรรดิปฏิรูป ในละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย สนมเจินนั้นมักจะโต้เถียงพระนางซูสีไทเฮา ทั้งยังสร้างความปั่นป่วนในราชสำนักเกี่ยวกับขุนนางติดสินบน ทำให้พระนางซูสีไทเฮาไม่พอพระทัยที่นางเข้ามาก้าวร้าวเรื่องการเมือง เมื่อพระนางซูสีไทเฮายึดอำนาจอีกครั้ง สั่งการจับกุมขุนนางปฏิรูป กักขังจักรพรรดิ ณ ตำหนักอิงไถ่ สนมเจินถูกจับและถูกกักขังในตำหนักเย็นตลอดชีวิต

ภาพที่ 4.305 : สนมเจินถูกจับกักขังในตำหนักเย็น ในภาพยนตร์ปี 1976 ละครโทรทัศน์ปี 1992,2006 และ 2010

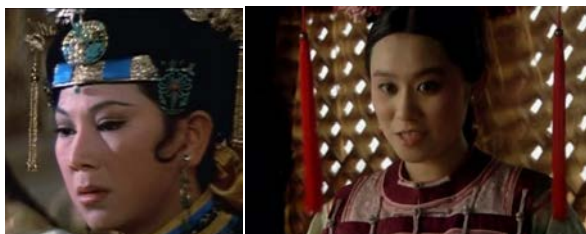
ในละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา ปี 1992 นำเสนอจุดจบของสนมเจินอย่างน่าเศร้า เมื่อเกิดเหตุการณ์กบฏนักมวย ทำให้พระนางซูสีไทเฮาและจักรพรรดิหวังชวีต้องลี้ภัย แต่สนมเจินไม่ยอม ทั้งยังทูลขอให้จักรพรรดิประทับยังวังหลงเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจแก่ประชาชน พระนางซูสีไทเฮาทรงกริ้วเป็นอย่างมาก มีรับสั่งให้จับนางโยนลงบ่อ เช่นเดียวกับ นวนิยายเรื่อง พระนางซูสีจักรพรรดินีกู่บัลลังก์ แต่ต่างตรงที่ สนมเจินเต็มใจที่จะฆ่าตัวตายโดยการกระโดดบ่อเอง อย่างไรก็ตามก็ดี เมื่อเวลาผ่านไป เพื่อเป็นการสำนึกผิดที่ทรงทำให้จักรพรรดิหวังชวีเสียพระทัย พระนางจึงมีรับสั่งแต่งตั้งให้ สนมเจิน เป็น สมเด็จพระมเหสีเค่อซุน

หลงหยูฮองเฮา

ภาพที่ 4.306 : หลงหยูฮองเฮา จาก wikipedia.com

พระนามเดิมคือ จิงเฟิง ธิดาของนายก๊วยเสียงพระอนุชาของพระนางซูสีไทเฮา พระนางจิงเป็นพระราชนัดดาของพระนางซูสีไทเฮา และเป็นพระญาติกับจักรพรรดิ กวังซวีจิ้ง

ภาพที่ 4.307 : หลงหยูฮองเฮาใน ภาพยนตร์ ซูสีไทเฮาปี 1975 และ ละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

ฮองเฮาผู้ไฝฝืนจะเจริญรอยตามพระปิตุชา

เนื่องจากเป็นพระญาติ พระนัดดาของพระนางซูสีไทเฮา จักรพรรดิ กวังซวีจิ้งไม่ได้รับฮองเฮาหลงหยูอย่างคนรัก ภาพยนตร์เรื่องซูสีไทเฮาปี 1975-1976 ได้สร้างตัวละครหลงหยู ฮองเฮาให้มีนิสัย อ่อนแอ ใจน้อย คิดมาก หูเบา ไร้ความมั่นใจ คอยทำตามคำสั่งจากพระนางซูสีไทเฮา ตลอดเวลา

ต่างจากภาพหลงหยู ฮองเฮาในละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สั่นสลาย ลักษณะหลงหยูฮองเฮาที่มีความมั่นใจ และมุ่งมั่นที่จะเจริญรอยตามพระนางซูสีไทเฮาให้ได้ ตั้งตนเป็นศัตรู และคอยกลั่นแกล้งสนมเงินเพราะริษยาที่จักรพรรดิ กวังซวีจิ้งมอบความรักให้ แต่หลงหยู ฮองเฮายังคงซื่อป้อ เข้าใจอะไรได้ยาก ทำให้พระนางซูสีไทเฮาเบื่อหน่ายในบางครั้ง

“สอนคนอย่างนางต้องพูดให้ชัด พูดอ้อมค้อมไม่ได้ผลหรอก”

พระนางซูสีไทเฮา : ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดินสั่นสลาย

อย่างไรก็ดีหลงหู หลงตาในเวลา ต่อมาคือ จักรพรรดินีหลงหู จักรพรรดินีองค์สุดท้าย
ผู้ว่าราชการหลังม่านจักรพรรดิบูยี่ตามที่ปรากฏในประวัติศาสตร์

คังโฮยวเหวย

ภาพที่ 4.308 : คังโฮยวเหวย จากละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สั่นสลาย

ในสมัยจักรพรรดิฉินเฉิงตี้ ได้ดำรงตำแหน่งอธิบดีโยธา เป็นทั้งนักการเมือง นักปฏิรูป นักคิด และเป็นแกนนำในการปฏิรูปประเทศจีน เมื่อเกิดเหตุการณ์รัฐประหารในวันที่ 21 กันยายน 1898 มีการจับกุมแกนนำและประหารชีวิต แต่คังโฮยวเหวยสามารถหลบหนีไปยังประเทศญี่ปุ่นได้สำเร็จ (thaichinese,2011 : online)

ภาพที่ 4.309 : คังโฮยวเหวยใน ภาพยนตร์ ซูสีไทเฮา ปี 1975 , 1988 และ ละครโทรทัศน์ซูสีไทเฮาปี 1992

นักปฏิรูปหัวก้าวหน้าหรือผู้นำความล่มสลายมาสู่จีน?

บทบาทคังโฮยวเหวยในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ส่วนใหญ่ไม่มี การนำเสนอภาพตัวละคร กล่าวเพียงว่า คังโฮยวเหวยเป็นนักคิด นักปฏิรูปที่จักรพรรดิฉินเฉิงตี้เลื่อมใสเป็นอย่างยิ่ง เช่น ภาพยนตร์ซูสีไทเฮา ปี 1988 และ ละครโทรทัศน์ซูสีไทเฮาปี 1992 ,2006 และ 2010 มีการ

กล่าวถึงในบางตอนและส่วนใหญ่สร้างภาพตัวละครให้เป็นชายวัยกลางคน อาวุโสกว่าจักรพรรดิ กวังซวี และได้ให้ความเคารพ ยำเกรง เลื่อมใสในแนวความคิดการปฏิรูป

ในขณะที่ภาพยนตร์เรื่อง *ซุสีไทเฮา ปี 1976* นำเสนอภาพคังโหย่วเหวยในลักษณะที่โดดเด่น เป็นนักคิด นักปฏิรูปหนุ่มไฟแรง สุขุม ใจเย็น รอบคอบ จงรักภักดี มีใจมุ่งมั่นที่จะพัฒนาประเทศเพื่อบ้านเมืองที่สงบสุข คอยห้ามปรามถ้อยแถลงที่มทะลุตุตันจนกลายเป็นนักปฏิรูปหัวรุนแรง

“เราต้องปฏิรูป โดยไม่มีการนองเลือด”

คังโหย่วเหวย : The Last Tempest ซุสีไทเฮา 2

ต่างจากภาพคังโหย่วเหวยในนวนิยาย *พระนางซุสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์* คังโหย่วเหวยเป็นเพียงบัณฑิตที่พยายามสอบจอบจนถึง 3 ครั้งแต่ไม่ผ่าน ทั้งยังมีกิริยาที่ก้าวร้าว หยาบคาย รุนแรง ต่อหน้าพระพักตร์พระนางซุสีไทเฮา ต่างจากบทความที่เขาเขียน โดยสิ้นเชิง สร้างความกลัดกลุ้มต่อพระนางซุสีไทเฮาเป็นอย่างมาก เกรงว่าจักรพรรดิ กวังซวี จะโดนหลอกและผิดหวังจากการฟังคนผิด

อย่างไรก็ดีการล่มสลายของราชวงศ์ชิง นั้นเกิดจากสาเหตุหลายปัจจัย ปฏิเสธไม่ได้ว่าแนวคิดจากแกนนำนักปฏิรูปเป็นหนึ่งในสาเหตุนั้น การปฏิรูปพัฒนาประเทศสู่ความทันสมัยที่รวดเร็วเกินไปนำความเสียหายมาสู่จีน พระนางซุสีไทเฮาจึงจัดการยุติแผนการปฏิรูปที่ดำเนินไปได้เพียง 100 วัน

ถานซื่อถง

ภาพที่ 4.310 : ถานซื่อถง ใน ภาพยนตร์ซุสีไทเฮา ปี 1976, 1988 และ ละครโทรทัศน์ซุสีไทเฮา ปี 1992

นักปฏิรูปหัวรุนแรงหรือวีรบุรุษนักปฏิวัติ?

ถานซื่อถง ใน ภาพยนตร์ *ซูสีไทเฮา 2 The Last Tempest* ปี 1976 เป็นหนึ่งในแกนนำนักปฏิรูป มีนิสัยมุทะลุ ก้าวร้าว หัวรุนแรง มีความคิดว่าการปฏิรูปต้องดำเนินอย่างรวดเร็ว หากใครขัดขวาง หัวโบราณ เป็นตัวถ่วงความเจริญของประเทศก็กำจัดทิ้ง

“ธรรมเนียมนางขุนนางโบราณคืออุปสรรค ไม่มีทางเลือก ต้องกำจัดทิ้งซะ ถ้าเราไม่ทำเขาสักวันเขาต้องทำเราแน่ๆ”

ถานซื่อถง : The Empress Dowager ซูสีไทเฮา

ภาพที่ 4.311 : ถานซื่อถง เข้ารับการจับกุมอย่างไม่เกรงกลัว ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮา ปี 1976

ต่างจากภาพถานซื่อถงในภาพยนตร์ *ซูสีไทเฮา Empress Dowager Cixi* ปี 1988 ภาพยนตร์เรื่องนี้ได้บอกเล่าเรื่องราวของถานซื่อถงผู้มาจากเมืองหูหนาน ผู้มีความมุ่งมั่นที่จะปฏิวัติประเทศจีน จักรพรรดิกวังซวี่จึงเรียกมาเข้าร่วมเป็นขุนนางฝ่ายปฏิรูป ระหว่างการเดินทางเข้าปักกิ่งเขาได้พบกับประชาชนที่ยากไร้ ความเหลื่อมล้ำ ความไม่เท่าเทียม เขาจึงยิ่งคาดหวังและมุ่งมั่นที่จะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศครั้งนี้

ภาพที่ 4.312 : ถานซื่อถงเห็นความยากไร้ของชาวบ้านระหว่างการเดินทาง ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮา ปี 1988

ภาพที่ 4.313 : ถานชื่อถงเขียนข้อความบนกำแพงก่อนตายในหนังสือ ชูสีไทเฮา รัฐประหารยึดอำนาจฮ่องเต้ และ ภาพยนตร์ชูสีไทเฮา Empress Dowager Cixi ปี 1988

ตามหนังสือ ชูสีไทเฮา รัฐประหารยึดอำนาจฮ่องเต้ ได้กล่าวไว้ว่า ถานชื่อถงเป็นหนึ่งในคณะปฏิรูป แต่ที่เขาเป็นที่จดจำเพราะ เขาเป็นนักคิดคนเดียวที่ไม่ยอมหลบหนี ทั้งที่ได้รับคำเตือนจากจักรพรรดิ กวังซวี เขายืนกรานที่จะรับโทษและต้องการให้ประชาชนรับรู้การต่อสู้เพื่อประเทศชาติ (รวีโรจน์, 2555 : 53) กล่าวได้ว่าถานชื่อถงคือวีรบุรุษนักปฏิรูปคนหนึ่ง ตามที่นำเสนอในภาพยนตร์ชูสีไทเฮา ปี 1988

หยวนชื่อไช่

ภาพที่ 4.314 : หยวนชื่อไช่ จากละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

นายทหารแมนจู ที่ค่อยๆ ใต้ตำแหน่งมาเรื่อยๆ เมื่อเข้าสู่สมัยจักรพรรดิ กวังซวี จึงได้รับความไว้วางใจให้ทำงานสำคัญ หนึ่งในนั้นคือแผนปฏิรูปการปกครองจีน แต่หยวนชื่อไช่กลับทรยศ นำความไปกราบทูลพระนางชูสีไทเฮา ส่งผลให้พระนางชูสีไทเฮากระทำการรัฐประหารยึดอำนาจและกักขังจักรพรรดิ กวังซวี ตลอดกาล (รวีโรจน์, 2555 : 50)

ภาพที่ 4.315 : หยวนซือไช่ ใน ภาพยนตร์ซูสีไทเฮา ปี 1976,1988 ละครโทรทัศน์ ปี 1992 , 2006 และ 2010

นายทหารผู้ทรยศ

ในนวนิยาย ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ได้ดำเนินเรื่องราวตามที่ปรากฏในประวัติศาสตร์ว่าถานซือถงเป็นฝ่ายนำความเรื่องสังหารหยงลู่ กักบริเวณไทเฮามา กราบพูลพระนางซูสีไทเฮา ว่าถานซือถงซึ่งอ้างว่าเป็นตัวแทนจากฝ่ายจักรพรรดิ เข้าพบตนในตอนสองยามเพื่อขอร้องให้เขาช่วยเหลือ จักรพรรดิ รวบรวมกำลังมาปักกิ่งเพื่อกำจัดศัตรู 2 ท่าน และ 1 ในนั้นคือพระนางซูสีไทเฮา

ภาพของหยวนซือไช่ที่ถูกนำเสนอขึ้นเป็นไปในลักษณะเดียวกัน คือ เป็นนกสองหัว ทำที่เข้าข้างจักรพรรดิแต่แท้จริงแล้ว คอยดูสถานการณ์ว่าใครมีอำนาจเหนือกว่าก็จะเข้าฝายนั้น

“ข้าต้องทำเป็นสนับสนุนการปฏิรูป เวลาอยู่ต่อหน้าพระองค์ข้าต้องทำดีให้ไปตามน้ำ ข้าหวังว่าท่านคงจะเข้าใจ”

หยวนซือไช่ : The Last Tempest ซูสีไทเฮา 2

“ข้าทำเพื่อความสงบ ข้าจำเป็นต้องทรยศต่อเจ้านาย”

หยวนซือไช่ : ยอดขุนซือสมองปราชญ์

ภาพที่ 4.316 : หยวนซื่อไชน่าแผนสังหารบอหงยู่

ต๋านิ่ง ต้าเหลียง ไช้อาน

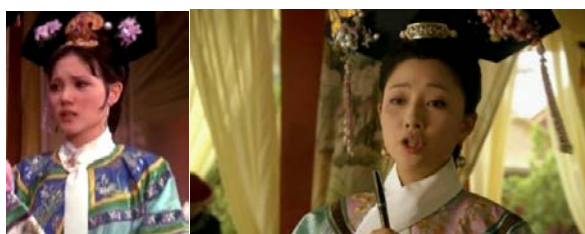
ภาพที่ 4.317 : องค์หญิงต้าเหลียง ในภาพยนตร์ซูสีไทเฮาปี 1976 องค์หญิงต๋านิ่ง ในละครโทรทัศน์ปี 1992 และ องค์หญิงไช้อาน ในละครโทรทัศน์ปี 2010

สตรีลี้กลับผู้ช่วยเหลือพระนางซูสีไทเฮา

ในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา บางเรื่องผู้ชมจะเห็นภาพสตรีนางหนึ่งซึ่งเป็น ธิดาบุญธรรมของพระนางซูสีไทเฮา แต่ปรากฏนามที่แตกต่างกัน เช่นในภาพยนตร์ ซูสีไทเฮา ปี 1976 ปรากฏภาพขององค์หญิงต้าเหลียง ที่แต่งกายทั้งชุดสตรีแบบจีน และ แต่งกายตาม วัฒนธรรมต่างชาติ ผู้อยู่เคียงข้างพระนางซูสีไทเฮาและทำให้พระนางอารมณ์ดีทุกครั้ง

“ข้าว่า พระนางก็ใจดีออกนะ พวกขุนนางมักยุยงไปหน่อย แต่ถึงอย่างไรนางก็มีความคิด เป็นของตัวเอง”

องค์หญิงต้าเหลียง : The Last Tempest ซูสีไทเฮา 2

ภาพที่ 4.318 : องค์หญิงต้าเหลียง และองค์หญิงไช้อาน ในชุดตามพระราชประเพณีจีน ในภาพยนตร์ปี 1976 และ ละครโทรทัศน์ปี 2010

เช่นเดียวกับ ละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย ปี 2010 องค์หญิงโซอาน หรือบุคคลทั่วไปรู้จักเธอในนาม จางฮูหยิน หรือ มาตามจาง เป็นธิดาบุญธรรมของพระ ะนางชูสีไทเฮาจากชาติกำเนิดที่ไม่แน่ชัด ระบุเพียงแต่เป็นหญิงหม้ายที่สามมีเสียชีวิตในสงคราม ประกอบอาชีพเจ้าของบาร์รูนอกวังหลวง คอยสืบ ติดตามความเคลื่อนไหวของชาวต่างชาติ คอยรายงาน พระนางชูสีไทเฮาตลอดเวลา โดยที่เรื่องราวทุกอย่างถูกเก็บเป็นความลับระหว่างพระนางชู สีไทเฮากับองค์หญิงโซอานเท่านั้น ทั้งนี้ในละครโทรทัศน์เรื่องนี้ได้เพิ่มบทบาทให้ตัวละครให้องค์หญิงโซอานเป็นตัวละครสำคัญในการให้ความช่วยเหลือพระนางชูสีไทเฮาและเหลียงเหวินชิวบัณฑิตหนุ่มที่เธอหลงรัก ความสัมพันธ์ระหว่างองค์หญิงโซอานกับพระนางชูสีไทเฮาแนบแน่น ทั้งนี้เป็นเพราะพระนางทั้งสองมีดวงชะตาที่คล้ายคลึงกัน ต่างเข้าใจซึ่งกันและกัน

“เสด็จแม่ ลูกมีชะตาเหมือนกับท่าน ต้องเป็นหม้ายตั้งแต่ยังสาว ไม่มีญาติคอยปลอบใจ เหมือนกัน ลูกเข้าใจความทุกข์ ความเจ็บปวด ความจำใจ ความปวดร้าว ดังนั้นไม่ว่าใครจะว่าท่าน ลูกก็ยังยืนข้างท่านเสมอมา”

องค์หญิงโซอาน : ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย

ขณะที่ละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา ปี 1992 องค์หญิงต๋านิ่ง ธิดาบุญธรรมของพระนางชูสีไทเฮา แท้จริงแล้วคือ ธิดาคนโตขององค์ชายกง ที่พระนางชูสีไทเฮานำมาเพราะต้องการจะให้พระธิดาเป็นเพื่อนร่วมชั้นเรียนกับ บั๊กกรพรรดิถิงจื่อ อีกนัยหนึ่งคือพระนางชูสีไทเฮา ต้องการที่จะนำองค์หญิงต๋านิ่งมาเพื่อทดแทนของขององค์ชายกงเอาไว้เพื่อไม่ให้คิดเหิมเกริมแย่งอำนาจ อย่างไรก็ตามพระนางชูสีไทเฮาก็ให้ความรักและเอ็นดูขององค์หญิงต๋านิ่งเป็นอย่างดี ทั้งยังคอยแลกเปลี่ยนแนะนำให้กำปรึกษากันในทุกๆเรื่อง

“ลูกตั้งใจไว้แล้ว ว่าจากนี้ไปจะรับใช้เสด็จแม่ตลอดชีวิต เพคะ”

องค์หญิงต๋านิ่ง : ชูสีไทเฮา(戏说慈禧)

ภาพที่ 4.319 : องค์หญิงเต๋อหฺลิ่ง(ภาพขวา คนที่ 2 จาก ซ้ายมือ) ภาพจาก wikipedia.com

หากมองตามประวัติศาสตร์ พระนางซูสีไทเฮา มีนางสนองพระโอบอ้อมนางหนึ่งผู้ใกล้ชิดพระนางซูสีไทเฮา นามว่า องค์หญิงเต๋อหฺลิ่ง ธิดาของนายพลหยูเก็งกับชาวต่างชาติ องค์หญิงเต๋อหฺลิ่ง เข้าวังรับใช้พระนางซูสีไทเฮาเป็นเวลา 2 ปี จึงแต่งงานแล้วย้ายตามสามีไปยังต่างประเทศ ทั้งนี้ องค์หญิงเต๋อหฺลิ่งได้เขียนหนังสือ Two Years in the Forbidden City เพื่อบอกเล่าเรื่องราว ประเพณี วัฒนธรรมต่างๆในพระราชวังต้องห้าม ในช่วงเวลาที่เธอได้รับใช้พระนางซูสีไทเฮา อาจกล่าวได้ว่าตัวละครทั้ง องค์หญิงต้าเหลียง องค์หญิงต๋านิ่ง และองค์หญิงโซ้อาน อาจจะพัฒนามาจากเรื่องราวขององค์หญิงเต๋อหฺลิ่งก็ว่าได้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร “ชูลีไทเฮา” ในวรรณกรรม ภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการศึกษาเนื้อหาวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เพื่อวิเคราะห์การสร้างตัวละครและการเล่าเรื่องใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ เพื่อส ารพหาลักษณะของการสร้างเรื่องเล่าและลักษณะตัวละครจากเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ โดยใช้แนวคิดเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ และประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางชูลีไทเฮา แนวคิดการเล่าเรื่องและองค์ประกอบของเรื่องเล่า แนวคิดเกี่ยวกับการสร้างตัวละครและแนวคิดเกี่ยวกับภาพยนตร์และละครโทรทัศน์มาเป็นแนวทางในการวิเคราะห์

สรุปผลการวิจัย

สรุปการสร้างเรื่องเล่าชูลีไทเฮาในวรรณกรรม

จากเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ประเภทวรรณกรรม บทละครโทรทัศน์ ชูลีไทเฮา (ปี 1958) และ นวนิยาย เรื่อง ชูลีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ (The Empress Orchid, 2005) พระนางชูลีจักรพรรดินีผู้บัลลังก์ (The Last Empress, 2007) ที่ผู้เล่าเรื่องได้หยิบยกเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์บางช่วงมานำเสนอ ผู้วิจัยได้สรุปเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในยุคชูลีไทเฮาในเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ประเภทวรรณกรรม ดังตาราง

ตารางที่ 1 : แสดงการเลือกเหตุการณ์นำมาสร้างเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซุสีไทเฮา ในประเภทวรรณกรรม

ยุคสมัย/ เรื่องเล่า ประเภท วรรณกรรม	จักรพรรดิเสียนเฟิง		จักรพรรดิฉงจื้อ			จักรพรรดิถังซวี			
	ก่อน เข้า เป็น สนม	จักรพรรดิ เสียนเฟิง สวรรคต	รัฐประหาร ซินโฮยว	สังหาร อันเตอ ไห่	จักรพรรดิ ฉงจื้อ สวรรคต	พระ นางซุ อิ่น ไทเฮา สวรรคต	ปฏิรูป ร้อยวัน	กบฏ นักมวย	ถังซวี และพระ นางซุสี ไทเฮา สวรรคต
บทละคร โทรทัศน์เรื่อง “ซุสีไทเฮา”	√	√			√			√	√
นวนิยายเรื่อง ซุสีไทเฮา ราชินีดอก กล้วยไม้ (1)	√	√	√						
นวนิยายเรื่อง พระนางซุสี จักรพรรดินีผู้ บัลลังก์ (2)				√	√	√	√	√	√

จากตารางข้างต้นสรุปได้ว่าเหตุการณ์ที่นำมาสร้างเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซุสีไทเฮาประเภทวรรณกรรมทั้ง 2 เรื่องได้บอกเล่าเรื่องราวชีวิตพระนางซุสีไทเฮาตั้งแต่ก่อนเข้าเป็นสนมจนถึงพระชนม์ชีพบทละครโทรทัศน์ “ซุสีไทเฮา” (ปี 1958) จะเน้นถึงกลวิธีการขึ้นสู่อำนาจ จุดมุ่งหมายของพระนางซุสีไทเฮามากกว่า นวนิยาย เรื่อง ซุสีไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ (The Empress Orchid, 2005) พระนางซุสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ (The Last Empress, 2007) ที่เน้นการบอกเล่าเหตุการณ์ประวัติศาสตร์ยุคพระนางซุสีไทเฮาอย่างละเอียดรวมทั้งการต่อสู้ของพระนางซุสีไทเฮาเพื่อความอยู่รอดของพระโอรสและเพื่อพระนางเอง ทั้งนี้การเล่าเรื่องในวรรณกรรมแต่ละเรื่องสัมพันธ์กับการสร้างภาพลักษณ์ของพระนางซุสีไทเฮาดังตารางที่นำเสนอต่อไปนี้

ตารางที่ 2 : แสดงความสัมพันธ์ของการสร้างเรื่องเล่ากับการสร้างภาพลักษณ์ตัวละคร ชุสึไทเฮา
ในเรื่องเล่าประเภทวรรณกรรม

ชุสึไทเฮา ใน วรรณกรรม	ประเด็นที่น่าสนใจ	มุมมอง	ภาพลักษณ์ ชุสึไทเฮา
บทละครโทรทัศน์ เรื่อง “ชุสึไทเฮา” (ปี 1958)	1. ชีวิตก่อนเข้าเป็นสนม 2. ความขัดแย้งระหว่างบุคคล (ชุสึไทเฮากับซูซุน, ชุสึไทเฮากับจักรพรรดิฉจื้อ ,ชุสึไทเฮากับจักรพรรดิกวังชวี)	มุมมองแบบผู้รอบรู้	โหดร้าย เลือดเย็น ทะเยอทะยาน ลุแก่อำนาจ
นวนิยายเรื่องชุสึไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้	1. ชีวิตก่อนเข้าเป็นสนม 2. เส้นทางสู่สนมคนโปรด 3. ความขัดแย้งระหว่างบุคคล (ชุสึไทเฮากับซูอันไทเฮา, ชุสึไทเฮากับซูซุน , ชุสึไทเฮากับจักรพรรดิฉจื้อ, ชุสึไทเฮากับคณะปฏิรูป)	มุมมองบุรุษที่ 1 (พระนางชุสึไทเฮา)	เน้นมิติความเป็นมนุษย์
นวนิยายเรื่องพระนางชุสึจักรพรรดินีกุบัลลังก์ (ปี 2005 และ 2007)	4. ความขัดแย้งภายในจิตใจของชุสึไทเฮา (ความปรารถนาส่วนตัวกับบทบาทหน้าที่)		

จากตารางแสดงความสัมพันธ์ของการสร้างเรื่องเล่ากับภาพลักษณ์พระนางชุสึไทเฮา สรุปได้ว่า เรื่องเล่าเกี่ยวกับพระนางชุสึไทเฮาในประเภทวรรณกรรม ทั้ง 2 เรื่องนั้น เน้นผสมผสาน ดัดแปลงระหว่างข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการผู้เล่าเรื่อง การเพิ่มเติมเรื่องราวตีความหรือดัดแปลงเรื่องราวให้ต่างออกไปแต่โครงเรื่องหลักคงไว้ซึ่งข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์

ใน *บทละครโทรทัศน์ “ชุสึไทเฮา”* เน้นกลวิธีการก้าวสู่อำนาจของพระนางชุสึไทเฮา สร้างภาพความเหี้ยมอำมหิตที่พระนางชุสึไทเฮากระทำเพื่อคงไว้ซึ่งอำนาจ ได้มีการแต่งเติม ดัดแปลงเรื่องราวที่ต่างจากประวัติศาสตร์ เช่น การนำทารกของหญิงข้างถนนมาอุปโลกน์เป็นพระโอรส เพื่อที่ตนสามารถไต่เต้าตำแหน่งสู่มเหสี และการวางยาจักรพรรดิเสียนเฟิง จักรพรรดิฉจื้อและจักรพรรดิกวังชวี เพื่อกุมอำนาจแต่เพียงผู้เดียว เมื่อพิจารณาจาก ปี ที่สร้างผลงาน อาจเกิดจากการดัดแปลงเรื่องราวตามพงศาวดารของจีนโบราณที่กล่าวถึงภาพพระนางชุสึไทเฮาในด้านลบ

ขณะที่ นวนิยาย เรื่อง *ชุสึไทเฮา ราชินีดอกกล้วยไม้ (The Empress Orchid, 2005)* และ *พระนางชุสึ จักรพรรดินีกุบัลลังก์ (The Last Empress, 2007)* เป็นการตีความภาพพระนางชุสึ

ไทเฮาขึ้นมาใหม่ ที่เน้นมุมมองการเล่าเรื่องด้วยพระนางซูสีไทเฮาเอง นำเสนอมิติความเป็นมนุษย์ ที่มีชีวิตจิตใจเฉกเช่นคนธรรมดา สืบเนื่อง จาก อันดี หมินผู้ประพันธ์นวนิยายเรื่องนี้เป็นนักเขียนสตรีพลัดถิ่นชาวจีน ที่อาศัยในสหรัฐอเมริกา ที่ต้องการแก้ต่าง ให้กับสตรีที่ถูกตราหน้าว่าเป็นผู้นำความล่มจมมาสู่ประเทศจีน การใช้มุมมองบุรุษที่ 1 จากตัวพระนางซูสีไทเฮาเองให้ผู้อ่านเข้าถึงอารมณ์ ความคิด เหตุผลของตัวละคร แท้จริงแล้วพระนางซูสีไทเฮาก็ต้องการการเห็นใจเฉกเช่น มนุษย์ธรรมดาทั่วไป

สรุปการสร้างเรื่องเล่าซูสีไทเฮา ในภาพยนตร์

จากเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ประเภทภาพยนตร์ *55 days at Peking (USA,ปี1963)* , *ซูสีไทเฮา ภาค 1 (The Empress Dowager) - ซูสีไทเฮา ภาค 2 (The Last Tempest) (ฮ่องกง,ปี 1975-1976)*, *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager)(ฮ่องกง,ปี1988)*, *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi)(จีน,ปี 1988)*, *ซูสีไทเฮา พญาหงส์ย้อมเหนื้อมังกร (The Empress Dowager 一代妖后) (ฮ่องกง,ปี1989)* และ *ตำนานรักซูสีไทเฮา (The Lover of The Last Empress)(ฮ่องกง,ปี1995)* ที่ผู้เล่าเรื่องได้หยิบยกเหตุการณ์ในประวัติศาสตร์บางช่วงมานำเสนอ ผู้วิจัยได้สรุปเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในยุคซูสีไทเฮาในเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ประเภทภาพยนตร์ ดังตาราง

ตารางที่ 3 : แสดงการเลือกเหตุการณ์นำมาสร้างเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซูสี
ไทเฮาในภาพยนตร์

ยุคสมัย/ เรื่องเล่า ประเภท ภาพยนตร์	จักรพรรดิเสียนเฟิง		จักรพรรดิถงจื้อ			จักรพรรดิถังซวี่			
	ก่อน เป็น สนม	จักรพรรดิ เสียนเฟิง สวรรคต	รัฐประ หารซิน ไห่ยว่	สังหาร อันเต๋อ ไห่	จักรพรรดิ ถงจื้อ สวรรคต	ซูอัน ไทเฮา สวรรคต	ปฏิรูป ร้อยวัน	กบฏ นักมวย	จักรพรรดิ ถังซวี่และ พระนางซูสี ไทเฮา สวรรคต
55 day at Peking								√	
The Empress Dowager ซูสีไทเฮา 1							√		
The Last Tempest ซูสีไทเฮา2									
ซูสีไทเฮา (Empress Dowager)							√		
Empress Dowager Cixi ซูสีไท เฮา				√	√	√			
The Empress Dowager ซูสีไทเฮา พญาหงส์ เหนือมังกร				√	√	√			
The Lover of The Last Empress ตำนานรัก ซูสีไทเฮา	√	√	√			*	√		

หมายเหตุ * ในภาพยนตร์ The Lover of The Last Empress ตำนานรักซูลีไทเฮา ได้เพิ่มเติมเหตุการณ์ที่พระนางซูลีไทเฮา สวรรคตต่อจากเหตุการณ์รัฐประหารซินไฮ่ในช่วงสมัยจักรพรรดิฉู่เจ๋อ ซึ่งตามประวัติศาสตร์พระนางซูลีไทเฮาสวรรคตในยุคต้นจักรพรรดิฉู่เจ๋อ

จากตารางที่ 3 แสดงให้เห็นว่าเรื่องเล่า ทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซูลีไทเฮาในประเภทภาพยนตร์เน้นเหตุการณ์ช่วงสมัยจักรพรรดิฉู่เจ๋อมากที่สุดและเหตุการณ์ที่ถูกนำมาสร้างมากที่สุดคือเหตุการณ์ปฏิรูปร้อยวัน ได้แก่ ภาพยนตร์เรื่อง ซูลีไทเฮา ภาค 1 (The Empress Dowager) - ซูลีไทเฮา ภาค 2 (The Last Tempest) (ฮ่องกง,ปี 1975-1976) และซูลีไทเฮา (Empress Dowager Cixi)(จีน,ปี 1988) รองลงมาคือเหตุการณ์ช่วงสมัยจักรพรรดิฉู่เจ๋อ ในภาพยนตร์ ซูลีไทเฮา (Empress Dowager)(ฮ่องกง,ปี1988) และ ซูลีไทเฮา พญาหงส์ย้อมเหนื้อมังกร(The Empress Dowager 一代妖后)(ฮ่องกง,ปี1989) ที่เพิ่มเติมเรื่องราวความรักของจักรพรรดิฉู่เจ๋อและเหตุการณ์การสวรรคตของพระนางซูลีไทเฮา ส่วนเหตุการณ์ที่ถูกหยิบยกมาสร้างเรื่องราวน้อยที่สุดคือเหตุการณ์สมัยจักรพรรดิเสียนเฟิง ตำนานรักซูลีไทเฮา (The Lover of The Last Empress)(ฮ่องกง,ปี1995) เหตุการณ์ที่เพิ่มเติมขึ้นมานั้นแสดงให้เห็นถึงความขัดแย้งและปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อแสดงให้เห็นถึงวิธีการแก้ไขปัญหาส่งผลต่อภาพลักษณ์พระนางซูลีไทเฮา การเล่าเรื่องในภาพยนตร์แต่ละเรื่องสัมพันธ์กับการสร้างภาพลักษณ์ของพระนางซูลีไทเฮาดังตารางที่นำเสนอต่อไปนี้

ตารางที่ 4 : แสดงความสัมพันธ์ของการสร้างเรื่องเล่ากับการสร้างภาพลักษณ์ตัวละคร ซูลีไทเฮา ในเรื่องเล่าประเภทภาพยนตร์

ซูลีไทเฮา ใน ภาพยนตร์	ประเด็นที่นำเสนอ	มุมมอง	ภาพลักษณ์ ซูลีไทเฮา
55 day at Peking (USA, ปี1963)	1. ความขัดแย้งระหว่างประเทศ 2. ความสัมพันธ์ มิตรภาพ ภายในกองทัพ 8 ชาติ มหาอำนาจ (อังกฤษ สหรัฐอเมริกา ญี่ปุ่น รัสเซีย ฝรั่งเศส เยอรมนี ออสเตรเลีย-ฮังการี และอิตาลี)	มุมมองผู้รอบรู้ และบุรุษที่ 3 (ผู้พันลูอิสทหารอเมริกัน)	นางมารร้ายผู้ทำลายเงิน
The Empress Dowager ซูลีไทเฮา 1 (ฮ่องกง,ปี1975)	1. ความขัดแย้งระหว่างคณะปฏิรูปและขุนนางอนุรักษ์นิยม 2. ความขัดแย้งภายในจิตใจของจักรพรรดิฉู่เจ๋อ 3. ความรักระหว่างจักรพรรดิฉู่เจ๋อกับสนมเงิน	บุรุษที่3 (ชั้นที่เกาเหลียงไซ่) และ ผู้รอบรู้	เผด็จการ ลูกแก่อำนาจ

The Last Tempest ซูสีไทเฮา 2 (ฮ่องกง,ปี1976)			
ซูสี ไทเฮา Empress Dowager (ปี 1988) (ฮ่องกง,ปี1988)	1. ความขัดแย้งระหว่างซูสีไทเฮากับคณะปฏิรูป 2. เพิ่มเรื่องราวของถ่านซื่อถงแกนนำนักปฏิรูป	บุรุษที่ 3 (ถ่านซื่อถงแกนนำ นักปฏิรูป) และ ผู้รอบรู้	เผด็จการ ผู้ถ่วงความเจริญ ของประเทศ ของประเทศ
Empress Dowager Cixi ซูสีไทเฮา (จีน,ปี1988)	1. ความขัดแย้งกับซุอันไทเฮา	ผู้รอบรู้	โหดเหี้ยม เลือดเย็น ลู่แก่อำนาจ
The Empress Dowager ซูสี ไทเฮา นางพญาหงส์ เหนือมังกร (ฮ่องกง,ปี1989)	1. ขยายเรื่องราวความรักของจักรพรรดิฉิ่งจื่อ 2. เพิ่มตัวละคร (กุ้ยเหลียน นางกำนัลคนรักคนแรก ของจักรพรรดิฉิ่งจื่อ) 3. ความขัดแย้งกับพระนางซุอันไทเฮา	ผู้รอบรู้ และ บุรุษที่3 (ขันทีเสี่ยวลี่จื่อ)	โหดเหี้ยมเลือดเย็น ลู่แก่อำนาจ
The Lover of The Last Empress ตำนานรัก ซูสีไทเฮา (ฮ่องกง,ปี1995)	1. ขยายเรื่องราวชีวิตส่วนตัวก่อนเข้าวัง 2. ความรักระหว่างองค์ชายกง 3. ความขัดแย้งกับซุซุน	ผู้รอบรู้	โหดเหี้ยม เลือดเย็น ลู่แก่อำนาจ

ใน *ซูสีไทเฮา ภาค 1 (The Empress Dowager) - ซูสีไทเฮา ภาค 2 (The Last Tempest)* (ฮ่องกง,ปี 1975-1976) และ *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi)*(ฮ่องกง,ปี1988) นำเสนอเรื่องราวเหตุการณ์ปฏิรูปร้อยวันในสมัยจักรพรรดิฉิ่งจื่อโดยคงไว้ซึ่ง ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เป็นแกนหลัก การเปิดเรื่องด้วยฉากของจักรพรรดิฉิ่งจื่อเริ่มแผนปฏิรูปเป็นเหตุให้เกิดความขัดแย้งกับพระนางซูสีไทเฮา ซึ่งในภาพยนตร์เรื่อง *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi)* (ฮ่องกง,ปี1988) ได้ขยายเรื่องราวของถ่านซื่อถงหนึ่งในแกนนำขุนนางนักปฏิรูปในภาพวีรบุรุษที่จะนำพาประเทศจีนในทิศทางที่ดีขึ้นโดยสร้างภาพให้พระนางซูสีไทเฮาเป็นผู้เผด็จการ ลู่แก่อำนาจ ข้ำยังถ่วงความเจริญของประเทศจีน โดยผ่านมุมมองการเล่าเรื่องแบบผู้รอบรู้ เช่นเดียวกับภาพยนตร์เรื่อง *55 days at Peking* (USA,ปี1963) ที่หยิบยกเหตุการณ์กบฏนักมวยในช่วงปลาย

รัชสมัยจักรพรรดิ กวังซวีมานำเสนอ ผ่านความขัดแย้งระหว่างจีนกับชาติพันธมิตร ขยายเรื่องราว สงคราม 55 วันในปักกิ่งผ่านมุมมองของชาวต่างชาติที่มองว่าหายนะครั้งนี้เกิดจากซูสีไทเฮา จักรพรรดินีผู้ทรงอำนาจ

ในขณะที่ภาพยนตร์เรื่อง *ซูสีไทเฮา (Empress Dowager)* (ฮ่องกง,ปี1988) และ *ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร (The Empress Dowager 一代妖后)* (ฮ่องกง,ปี1989) นำเหตุการณ์ ในสมัยจักรพรรดิฉู่ จื่อ บอกล่า เรื่องราวที่ผสมผสาน ดัดแปลงข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการของผู้เล่า ในภาพยนตร์เรื่อง *ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร (The Empress Dowager 一代妖后)* (ฮ่องกง ,ปี1989) ทั้งนี้ได้เพิ่มเติมเรื่องราวความรักของจักรพรรดิฉู่ จื่อ นำมาซึ่งความขัดแย้งระหว่างพระนางซูสีไทเฮากับพระนางซูอันไทเฮา เหตุการณ์สังหารอันต่อให้ ชั้นที่คนสนิทที่รำลือว่ามีสัมพันธ์สวาทกับพระนางซูสีไทเฮา ทั้งนี้ ยังเสริม ภาพ ความ โหดเหี้ยม เลือดเย็น จากเหตุการณ์ที่พระนางซูสีไทเฮาให้สังหารของเธอ อาลู่เท่และซูอันไทเฮา เช่นเดียวกับ ภาพยนตร์ตำนานรักซูสีไทเฮา(*The Lover of The Last Empress*)(ฮ่องกง,ปี1995) แม้จะบอกล่า เหตุการณ์ในสมัยจักรพรรดิเสียนเฟิงแตกต่างจากภาพยนตร์เรื่องอื่นที่นำมาเสนอ เรื่องราวก่อน เข้าเป็นสนม และความรักระหว่างอวี๋หลาน (ซูสีไทเฮา) กับองค์ชายกง ผ่านความขัดแย้งในราชสำนัก นอกจากนี้ยังเพิ่มเติมเหตุการณ์การสังหารพระนางซูอันไทเฮาเพื่อนำเสนอภาพลักษณ์ที่ โหดเหี้ยม เลือดเย็น กระจายอำนาจของอวี๋หลานก่อนก้าวขึ้นสู่ตำแหน่งซูสีไทเฮา

เป็นที่น่าสังเกตว่า ภาพยนตร์ส่วนใหญ่สร้างในประเทศฮ่องกงภายในเวลาที่ใกล้เคียงกัน คือช่วง 1980-1990 ทั้งนี้อาจสืบเนื่องจากในยุค 80 นั้นเป็นยุครุ่งเรืองของภาพยนตร์ฮ่องกง และเป็นที่ยอมรับอย่างมากโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่คนไทย เพราะการดำเนินเรื่องที่กระชับ พากษ์เสียง อย่าง สนุกสนานและมีสีสันจึงทำให้ภาพยนตร์ฮ่องกงถูกคอคนไทยและส่งผลต่อวงการ ภาพยนตร์ไทยได้ไม่ยาก (ไทยบันเทิง ไทยพีบีเอส, 2012 : Online) อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่การผลิต ภาพยนตร์ออกมามากมายในยุคนั้นและเรื่องราวเกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮาจึงเป็นอีกหนึ่งทางเลือก ของผู้สร้าง หยิบยกเรื่องราวที่มีหลักฐานทางประวัติศาสตร์เด่นชัด ตามประวัติศาสตร์ทางการ มา นำเสนอ(ยุคจักรพรรดิ กวังซวี) ส่งผลให้ภาพลักษณ์ส่วนใหญ่ของพระนางซูสีไทเฮานั้นล้วนออกมา

ในด้านลบแม้บางเรื่องจะนำเรื่องราวในวัยสาวมานำเสนอ ทั้งนี้ได้แต่งเติมเรื่องราวให้เห็นถึงความ
 เข้มโหดเพื่อให้ภาพของพระนางซุสีไทเฮาออกมาสอดคล้องกับประวัติศาสตร์หลักในสมัยนั้น

สรุปการสร้างเรื่องเล่าซุสีไทเฮาในละครโทรทัศน์

จากเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์ประเภทละครโทรทัศน์ *ซุสีไทเฮา The Young Dowager*
 (ปี 1984), *ซุสีไทเฮา (戏说慈禧)* (ปี 1992) *ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์* (ปี 2006) และ *ซุสีไทเฮา*
ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (The Pleiades) (ปี 2010) ที่ผู้เล่าเรื่องได้หยิบยกเหตุการณ์ใน
 ประวัติศาสตร์บางช่วงมานำเสนอ ผู้วิจัยได้สรุปเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ในยุคซุสีไทเฮาในเรื่อง
 เล่าทางประวัติศาสตร์ประเภทละครโทรทัศน์ ดังนี้

ตารางที่ 5 : แสดงการเลือกเหตุการณ์นำมาสร้างเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซุสี ไทเฮาในประเภทละครโทรทัศน์

ยุคสมัย ประวัติศาสตร์ เรื่องเล่าประเภท ละครโทรทัศน์	จักรพรรดิเสียนเฟิง		จักรพรรดิถงจื้อ			จักรพรรดิถงชวี			
	ก่อนเป็น สนม	จักรพรรดิ เสียนเฟิง สวรรคต	รัฐประห ราชิน โหย่ว	สังหาร อันเตอ ไห่	จักรพรรดิ ถงจื้อ สวรรคต	พระนางซุ อันไทเฮา สวรรคต	ปฏิรูป ร้อยวัน	กบฏ นักมวย	จักรพรรดิ ถงชวีและ พระนางซุสี ไทเฮา สวรรคต
พระนางซุสีไทเฮา (Young Dowager)	√	√	√						
ซุสีไทเฮา (戏说慈禧)	√	√	√	√	√	√	√	√	√
ยอดกุนซื่อ สมอง ปราชญ์							√		

ซุสึไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (The Pleiades)							√		
--	--	--	--	--	--	--	---	--	--

จากตารางข้างต้นพบว่า เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซุสึไทเฮาในประภ
ละครโทรทัศน์ ที่หยิบยกมาบอกเล่ามากที่สุดคือ ยุคสมัยจักรพรรดิถังซวี่ในเหตุการณ์ปฏิรูปร้อย
วัน ได้แก่ ละครโทรทัศน์เรื่อง ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์ (ปี 2006, ใต้หวัน) และ ซุสึไทเฮา ก่อน
แผ่นดิน สิ้นสลาย (The Pleiades) (ปี 2010, ร่วมทุนสร้างระหว่างจีน - ญี่ปุ่น) ในขณะที่ละคร
โทรทัศน์เรื่อง ซุสึไทเฮา The Young Dowager (ปี 1984, ฮองกง) ได้ขยายเหตุการณ์ในช่วงชีวิต
ก่อนเข้าเป็นสนม เพิ่มเรื่องราวความรักของอวี๋หลานกับองค์ชายกงก่อนเข้าวัง มีเพียงละคร
โทรทัศน์เรื่อง ซุสึไทเฮา (戏说慈禧) (ปี 1992, ใต้หวัน) ที่นำเสนอเรื่องราวช่วงชีวิตของพระนางซุสึ
ไทเฮาตั้งแต่ก่อนเป็นสนมจนถึงพระชนม์ ทั้งนี้ การเล่าเรื่อง ในละครโทรทัศน์ทั้ง 4 เรื่อง ในแต่ละ
เรื่องสัมพันธ์กับการสร้างภาพลักษณ์ของพระนางซุสึไทเฮาดังตารางที่นำเสนอต่อไปนี้

ตารางที่ 6 : แสดงความสัมพันธ์ของการสร้างเรื่องเล่ากับการสร้างภาพลักษณ์ตัวละคร ซุสึไทเฮา
ในเรื่องเล่าประเภทละครโทรทัศน์

ซุสึไทเฮา ในละคร โทรทัศน์	ประเด็นที่นำเสนอ	มุมมอง	ภาพลักษณ์
พระนางซุสึไทเฮา (Young Dowager) (ฮ่องกง, ปี 1984)	1. ชีวิตก่อนเข้าวังหลวง 2. ความรักระหว่างองค์ชายกง 3. เส้นทางสู่สนมคนโปรด 4. ความขัดแย้งกับซุซุน	มุมมองของพระนาง ซุสึไทเฮาและ ผู้รอบรู้	สติปัญญาเฉียบ แหลม ลูกแก้วอำนาจ
ซุสึไทเฮา (戏说慈禧) (ใต้หวัน, ปี 1992)	1. ชีวิตก่อนเข้าวัง 2. ความรักกับหยงอู่ 3. ความขัดแย้งระหว่างบุคคล	ผู้รอบรู้ และ มุมมองของพระนาง ซุสึไทเฮา	นักปกครองที่สร้าง ทั้งความรุ่งเรืองและ ตกต่ำแก่ประเทศ
ยอดกุนซื่อ สมองปราชญ์ (ใต้หวัน, ปี 2006)	1. ความขัดแย้งระหว่างฝ่ายปฏิรูปและอนุรักษนิยม 2. เพิ่มตัวละคร (อวี๋อู่อ่อง, ชื่อเจ้อ) 3. เพิ่มเรื่องราวอวี๋อู่อ่อง	บุรุษที่ 3 (อวี๋อู่อ่อง ขุนนางคนสนิทของ จักรพรรดิถังซวี่) และ ผู้รอบรู้	สตรีผู้ทรงอำนาจใน ราชสำนัก

ชูสีไทเฮา ก่อน แผ่นดินสิ้นสลาย (The Pleiades) (จีน และ ญี่ปุ่น ปี2012)	<ol style="list-style-type: none"> 1. ความขัดแย้งระหว่างชูสีไทเฮากับจักรพรรดิ กวังซวี 2. เพิ่มตัวละคร (เหลียงเหวินชิว, หลี่ซุนอวี่น และองค์หญิงไช้อาน) 3. นำเสนอ "มูม" ความเป็นมนุษย์ 	บุรุษที่ 3 (เหลียงเหวินชิวซุน นางฝ่ายปฏิรูป และหลี่ซุนอวี่นชั้นที่ คนสนิท)	สัญลักษณ์ความ อ่อนแอของประเทศ/ หญิงชราที่แบก รับภาระบ้านเมือง (มิติความเป็น มนุษย์)
--	--	--	--

จากตารางที่ 6 พบว่า การสร้างเรื่องเล่าชูสีไทเฮา ใน ละครโทรทัศน์ เน้น เรื่องเล่าที่ ผสมผสาน ดัดแปลงข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการของผู้เล่า เป็นหลัก ได้แก่ ชูสีไทเฮา *The Young Dowager* (ปี 1984,ฮ่องกง) นำเสนอเรื่องราวก่อนที่จะเข้าเป็นสนม เพิ่มเติมเรื่องราวความรักของอวี๋หลานกับองค์ชายกง สร้างความขัดแย้งเพื่อแสดงให้เห็นถึงภาพหญิงสาวที่เปี่ยมไปด้วยเชาวน์ปัญญาแต่หลงใหลในอำนาจ ผลักดันตนเองจน กลายมาเป็นสตรีผู้ทรงอิทธิพลในประวัติศาสตร์ราชวงศ์ชิง ในขณะที่ *ยอดกุนซื่อสมองปราชฎี* (ปี 2006,ไต้หวัน) เสนอเรื่องราวในช่วงปฏิรูปร้อยวันในรัชสมัยจักรพรรดิ กวังซวี ได้คงความขัดแย้งหลักระหว่างฝ่ายปฏิรูปและฝ่ายอนุรักษนิยมเอาไว้และดำเนินเรื่องราวผ่านตัวละครหลักอย่างอวี๋อู่อ่องขุนนางคนใกล้ชิดของจักรพรรดิที่ทั้งยังเป็นการบอกเล่าเรื่องราวผ่านมุมมองของอวี๋อู่อ่อง ซึ่งภาพของพระนางชูสีไทเฮาที่ปรากฏเป็น สตรีที่แม้จะปลดปล่อย านราชการแล้วแต่ยังคงมีอิทธิพลต่อจักรพรรดิ กวังซวี อยู่ เช่นเดียวกับ ละครโทรทัศน์เรื่อง *ชูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (The Pleiades)* (ปี 2010,ร่วมทุนสร้างระหว่างจีน -ญี่ปุ่น) แม้จะปรากฏภาพ ของสตรีที่มีอิทธิพลต่อจักรพรรดิ กวังซวี แต่ละครโทรทัศน์เรื่องนี้ได้นำ เสนอมุมของพระนางชูสีไทเฮาในมิติความเป็นมนุษย์ที่ชัดเจนที่สุด ผ่าน มุมมองของนักปกครองและชั้นที่คนสนิท การเห็นมุมของพระนางชูสีไทเฮาทั้งหน้าวังและหลังวัง

ในส่วนของละครโทรทัศน์*ชูสีไทเฮา(戏说慈禧)* (ปี 1992,ไต้หวัน) เป็นละครโทรทัศน์เรื่องเดียวที่เน้นการเล่าเรื่องที่คงไว้ซึ่ง ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เป็นแกนหลัก นำเสนอเรื่องราวของพระนางชูสีไทเฮาตั้งแต่ก่อนเข้าวังจนถึงสวรรคต คงไว้ซึ่งเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ แม้ เหตุการณ์บางช่วงในประวัติศาสตร์ที่ไม่มีการระบุหลักฐานอย่าง ่งแน่ชัดได้นำเสนอภาพที่เป็นกลางที่สุด เช่น เหตุการณ์ ซูอันไทเฮาสวรรคต เหตุการณ์สิ้นพระชนม์ของฮ่องเฮาอาหลู่เท่อ ผ่านมุมมองของผู้รอบรู้ ส่งผลให้ภาพของพระนางชูสีไทเฮานั้นมีลักษณะเป็นกลางที่สุด ทรง เป็นนักปกครองที่สร้างทั้งความรู้ ึ่งเรื่องและผ่านช่วงวิกฤตตกต่ำของ ประเทศจีน อย่างไรก็ตามการก่อสร้างเรื่องเล่าชูสี

ไทเฮาในประเภทละครโทรทัศน์ได้ เน้นถึงการสื่อ อารมณ์ความรู้สึกของตัวละครเป็นหลัก เพิ่ม เหตุการณ์ ตัวละครหลัก เพื่ออรรถรสในการรับชมละคร

จากการศึกษาวิเคราะห์ เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮา ใน วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ทั้งหมดจำนวน 12 เรื่อง เป็นวรรณกรรมจำนวน 2 เรื่อง ได้แก่ บทละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา (ปี 1958)โดย ม.ร.ว.คึกฤทธิ์ ปราโมช และนวนิยาย เรื่อง ซูสีไทเฮา ราชนีดอกกล้วยไม้ (The Empress Orchid,2005) พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ (The Last Empress,2007)โดย อันฉี หมิน ภาพยนตร์จำนวน 6 เรื่อง ได้แก่ 55 days at Peking (USA,ปี 1963) , ซูสีไทเฮา ภาค 1 (The Empress Dowager) - ซูสีไทเฮา ภาค 2 (The Last Tempest) (ฮ่องกง,ปี 1975-1976), ซูสี ไทเฮา (Empress Dowager)(ฮ่องกง,ปี1988), ซูสีไทเฮา (Empress Dowager Cixi)(จีน,ปี 1988), ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร (The Empress Dowager 一代妖后)(ฮ่องกง,ปี1989) และ ดำนันทรักซูสีไทเฮา (The Lover of The Last Empress) (ฮ่องกง,ปี1995) และละครโทรทัศน์จำนวน 4 เรื่อง ได้แก่ ซูสีไทเฮา The Young Dowager (ฮ่องกง,ปี 1984),ซูสีไทเฮา (戏说慈禧) (ไต้หวัน,ปี 1992) ยอดกุนซื่อสมองปราทญ์ (ไต้หวัน,ปี 2006) และ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (The Pleiades)(ร่วมทุนสร้างระหว่างจีน -ญี่ปุ่น,ปี 2010) สามารถสรุปผลการวิจัยตามปัญหาคำวิจัย ดังนี้

จากการศึกษาการสร้างตัวละครซูสีไทเฮา ในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ทั้ง 12 เรื่อง สามารถแบ่งประเภทของเรื่องเล่าได้ ดังนี้

1. การวิเคราะห์การสร้างเรื่องเล่าและกลวิธีการเล่าเรื่อง ซูสีไทเฮา ใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ สามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ได้แก่ ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่เน้นการเล่าเรื่องโดยยึด ข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ เป็นแกนหลัก และ วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่มีการเล่าเรื่องผสมผสาน ดัดแปลง ระหว่างข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการของผู้เล่าเรื่อง
 - 1.1 ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่เน้นการเล่าเรื่องโดยยึดข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์เป็นหลัก ประกอบด้วย ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ดังนี้ ภาพยนตร์เรื่อง 55 days at Peking (USA,ปี1963) ซูสีไทเฮา

ภาค 1 (*The Empress Dowager*) - ชูสีไทเฮา ภาค 2 (*The Last Tempest*) (ฮ่องกง,ปี 1975-1976) ชูสีไทเฮา (*Empress Dowager Cixi*)(จีน,ปี 1988) และละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา (*戏说慈禧*)(ปี 1992) ลักษณะเด่นของเรื่องเล่าประเภทนี้คือ 1.ขยายเหตุการณ์สำคัญในยุคชูสีไทเฮา โดยนำเหตุการณ์หยิบยกเหตุการณ์บางช่วงในประวัติศาสตร์มา เช่น เหตุการณ์ปฏิรูปร้อยวัน บอกเล่าเรื่องราวตามข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ 2.ใช้มุมมองแบบ “ผู้รอบรู้” ในการเล่าเรื่อง “น้ำเสียง” ที่เจือด้วยทัศนคติด้านลบที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของตัวละครหลัก

- 1.2 วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่ผสมผสาน ดัดแปลง ระหว่างข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์กับจินตนาการของผู้เล่าเรื่อง ประกอบด้วย วรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ ดังนี้ บทละครโทรทัศน์ ชูสีไทเฮา (ไทย,ปี1958) นวนิยาย เรื่อง ชูสีไทเฮา ราชีนีดอกกล้วยไม้ (*The Empress Orchid*,2005) พระนางชูสีจักรพรรดินีผู้บัลลังก์ (*The Last Empress*,2007) ชูสี ไทเฮา (*Empress Dowager*)(ฮ่องกง,ปี1988) ชูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร(*The Empress Dowager 一代妖后*)(ฮ่องกง,ปี1989) ตำนานรักชูสีไทเฮา(*The Lover of The Last Empress*) (ฮ่องกง,ปี1995) และละครโทรทัศน์เรื่อง ชูสีไทเฮา *The Young Dowager* (ปี 1984) ยอดกุนซื่อสมองปราศรัย (ไต้หวัน,ปี 2006) และ ชูสีไทเฮาก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (*The Pleiades*)(ร่วมทุนสร้างระหว่างจีน - ญี่ปุ่น,ปี 2010) ลักษณะเด่นของเรื่องเล่าประเภทนี้คือ 1. คำสาปเยโฮนาลา เพิ่มเติมคำสาป สตรีตระกูลเยโฮนาลาที่เป็นตำนานความเชื่อของชาวแมนจู 2.ความรักของอวี๋หลาน บอกเล่าเรื่องราวความรักก่อนเข้าเป็นสนมและความรักต้องห้ามที่เกิดขึ้นในวังหลวง ของพระนางชูสีไทเฮา ตามการตีความของผู้เล่าเรื่อง 3. ปมการสวรรคตของ

พระนางซูอันไทเฮา นำเสนอประเด็นที่ยังคลุมเครือในประวัติศาสตร์ที่ยังไม่มีหลักฐานระบุแน่ชัดเกี่ยวกับการสิ้นพระชนม์ของพระนางซูอันไทเฮา 4. เพิ่มตัวละครหลัก 5. เล่าเรื่องต่างมุมมอง

2. การวิเคราะห์ลักษณะตัวละคร ซูสีไทเฮา ใน บทละครโทรทัศน์ นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ ภาพยนตร์ และ ละครโทรทัศน์ สามารถแบ่งได้เป็น 3 รูปแบบ ดังนี้
 - 2.1 ภาพลักษณ์จักรพรรดินีที่โหดร้าย ลุแก่อำนาจ ภาพของพระนางซูสีไทเฮาที่เยี่ยมโหด ร้ายกาจ เสมือนปีศาจของชาวจีน นำเสนอภาพความโหดเหี้ยม ลุแก่อำนาจ ตลอดจนสร้างภาพตัวละครชั่วตัวตรงข้ามเพื่อเปรียบเทียบให้เห็นถึงความร้ายกาจของพระนางซูสีไทเฮา จากการศึกษาพบว่า ภาพของความโหดร้าย กระจายอำนาจเป็นภาพลักษณ์เกี่ยวกับพระนางซูสีไทเฮาที่ถูกสร้างมากที่สุด ได้แก่ บทละครโทรทัศน์ ซูสีไทเฮา (ไทย,ปี1958) ภาพยนตร์ *55 days at Peking (USA,ปี1963)* ซูสีไทเฮา ภาค 1 (*The Empress Dowager*) - ซูสีไทเฮา ภาค 2 (*The Last Tempest*) (ฮ่องกง,ปี 1975-1976) ซูสีไทเฮา (*Empress Dowager*) (ฮ่องกง ,ปี1988) ซูสีไทเฮา (*Empress Dowager Cixi*) (จีน,ปี 1988) ซูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนื้อมังกร(*The Empress Dowager 一代妖后*) (ฮ่องกง,ปี1989) ตำนานรักซูสีไทเฮา(*The Lover of The Last Empress*) (ฮ่องกง ,ปี1995) และ ละครโทรทัศน์เรื่อง ซูสีไทเฮา *The Young Dowager* (ปี 1984)
 - 2.2 ภาพลักษณ์จักรพรรดินีที่เน้นมิติความเป็นมนุษย์ เป็นการตีความตัวละครซูสีไทเฮาแบบใหม่โดยนำไม่ได้นำเสนอเพียงมุมมองของนักปกครอง แต่ยังนำเสนอบทบาทความเป็นพระมารดา เพื่อลบภาพความโหดร้ายทั้งยังเป็นกรเรียกร้องความเป็นธรรมให้แก่พระนางซูสีไทเฮาอีกด้วย ได้แก่ นวนิยาย เรื่อง ซูสีไทเฮา ราชนีดอกกล้วยไม้ (*The Empress Orchid,2005*) พระนางซูสี จักรพรรดินีผู้บัลลังก์ (*The Last Empress,2007*) ยอดกุนซื่อสมองปราชญ์ (ไต้หวัน,ปี 2006) และ ซูสีไทเฮา ก่อนแผ่นดิน สิ้นสลาย (*The Pleiades*) (ร่วมทุนสร้างระหว่างจีน-ญี่ปุ่น,ปี 2010)

- 2.3 ภาพลักษณ์จักรพรรดินีที่นำพาทั้งความรุ่งเรืองและความตกต่ำมาสู่ประเทศ นำเสนอทั้งด้านดีและด้านมืดของพระนางซุสึไทเฮา แม้ภาพลักษณ์ที่น่าเกรงขาม ลุแก่อำนาจแต่พระนางซุสึไทเฮาได้สร้างความรุ่งเรืองให้แก่ประเทศอยู่ไม่น้อย จากการศึกษาพบว่าภาพความเป็นกลางที่น่าเสนอได้แก่ ละครโทรทัศน์ เรื่อง *ซุสึไทเฮา (戏说慈禧)* (ปี 1992)

อภิปรายผลการวิจัย

1. จากการศึกษาการสร้างเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางซุสึไทเฮาในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ จำนวน 12 เรื่อง พบว่า ยุคสมัยประวัติศาสตร์ที่ถูกนำมาสร้างเป็นเรื่องเล่ามากที่สุดคือ ยุคจักรพรรดิถังซวี่ จำนวน 5 เรื่อง (ภาพยนตร์จำนวน 3 เรื่องและ ละครโทรทัศน์จำนวน 2 เรื่อง) เนื่องจากยุคปลายสมัยราชวงศ์ชิงเป็นยุคที่ต่างชาติได้เข้ามาบีบบังคับในประเทศจีน ทำให้มีหลักฐานและบันทึกทางประวัติศาสตร์ต่างๆอย่างชัดเจน อีกทั้ง ยุคนี้เป็นยุคปลายของราชวงศ์ชิงที่พระนางซุสึไทเฮาทรงอำนาจสูงสุดแต่นั้นได้นำมาสู่การล่มสลายของราชวงศ์ชิง การก่อรัฐประหารยึดอำนาจจักรพรรดิถังซวี่โดยพระนางซุสึไทเฮา ทรงกักขังจักรพรรดิถังซวี่ไว้ในตำหนักกลางน้ำตลอดชีวิตสร้างความสะเทือนใจแก่ผู้ชมได้เป็นอย่างดี
2. เนื่องจากระยะเวลาในการเล่าเรื่องของภาพยนตร์ที่เวลาจำกัดเพียง 2 ชั่วโมง ทำให้ภาพยนตร์ส่วนใหญ่ต่างหยิบยกเหตุการณ์เดียวกันในประวัติศาสตร์มานำเสนอ ต่างจากละครโทรทัศน์ที่มีจำนวนตอนและระยะเวลาออกอากาศที่มากกว่า สามารถแต่งเติมเรื่องราว ขยายเหตุการณ์ตลอดจนดัดแปลง เพื่อเพิ่มอรรถรสและเน้นถึงการสื่ออารมณ์ให้ผู้ชมได้มากกว่า และส่งผลให้มีมิติตัวละครพระนางซุสึไทเฮาในละครโทรทัศน์มีความหลากหลายมากขึ้นแตกต่างจากภาพยนตร์ที่มุ่งเน้นนำเสนอมิติเพียงด้านเดียวอย่างชัดเจน
3. เนื่องจากเรื่องราวชีวิตประวัติเกี่ยวกับพระนางซุสึไทเฮาในบางช่วง ไม่สามารถระบุหลักฐานที่แน่ชัดมีเพียงมุขปาฐะต่อกันมา เช่น ชีวิตก่อนพระนางซุสึไทเฮาเข้าวังหลวง ปมการสวรรคตของพระนางซุอันไทเฮา เป็นต้น ทำให้การนำเรื่องราวมา สร้างสรรค์ ดัดแปลงตีความใหม่อย่างหลากหลาย ตลอดจนตัวละครตัวเดียวกันในประวัติศาสตร์ เช่น หยงลู่

องค์ชาย กง และชั้นที่อันเตอไห่ ที่มีการนำเสนอบทบาทและการตีความในทิศทางที่แตกต่างอย่างอิสระโดยไม่มีคำตอบว่าแบบไหนถูกหรือแบบไหนที่ผิด มีแต่เพียงความน่าเชื่อถือ ความเป็นเหตุเป็นผลที่เรื่องเล่านั้นๆ ได้พัฒนาขึ้น

4. ในช่วงปี 1980-1990 เป็นยุครุ่งเรืองของภาพยนตร์ และละครโทรทัศน์จากฮ่องกง ทำให้ภาพยนตร์ฮ่องกงเป็นที่นิยม อย่างมาก (โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศไทย) ทำให้มีการผลิตภาพยนตร์อย่างแพร่หลาย เรื่องราวของพระนางซูสีไทเฮาจึงอาจจะเป็นทางเลือกหนึ่ง ที่ผู้ผลิตหยิบยกมานำเสนอ ในส่วนของภาพลักษณ์ของพระนางซูสีไทเฮาที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือ โหดเหี้ยม ลุแก่อำนาจ อาจเป็นเพราะการอ้างอิง เหตุการณ์หรือข้อมูลตามประวัติศาสตร์ทางการที่ระบุภาพลักษณ์ของพระนางซูสีไทเฮา ไว้อย่างชัดเจน อีกทั้งเป็นการดำเนินเรื่องราวตามแบบฉบับภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ฮ่องกง ที่มีเนื้อหาที่เข้มข้น การดำเนินเรื่องที่กระชับ ฉับไว จึงเน้นย้ำเหตุการณ์ที่สร้างความสะเทือนใจในประวัติศาสตร์ เพื่อให้ได้อรรถรสในการรับชมมากยิ่งขึ้น
5. การตีความตัวละครซูสีไทเฮาใน หลังปี 2000 เป็นต้นมา นั้นแตกต่าง จากช่วงปี 1900-2000 ที่มีผลผลิตซ้ำในแบบเดิม คือ เน้นภาพจักรพรรดินีที่โหดร้าย เผด็จการ กระหายอำนาจ แต่ยุคปัจจุบันนี้มีการนำเสนอภาพตัวละครซูสีไทเฮาในมุมที่มี “ความเป็นมนุษย์” มากยิ่งขึ้น กล่าวคือทั้งในวรรณกรรม ภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ได้นำเสนอบทบาทของพระนางซูสีไทเฮาที่หลากหลาย ไข่เพียงบทบาทหนักปกครองเพียงอย่างเดียว ตัวอย่างเช่น การสะท้อนบทบาทความเป็นแม่ การนำเสนอภาพอารมณ์ที่หลากหลายเช่นมนุษย์ธรรมดาทั่วไป นั้นหมายถึงยุคสมัยและกระแสที่เปลี่ยนแปลงไป ทำให้เกิดการมองเรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เป็นเพียงเรื่องเล่าประเภทหนึ่ง ทำให้มีการริ่หรือสร้างมุมมองใหม่ เปลี่ยนวิธีการเล่าใหม่ที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้ผู้รับสารได้ทำหน้าที่เป็น “ผู้ตัดสิน” ว่าจะเลือกจำภาพพระนางซูสีไทเฮาแบบไหน ส่งผล ต่อทัศนคติที่มีต่อพระนางซูสีไทเฮา ได้เปลี่ยนไปในทิศทางที่ดีขึ้น
6. การใช้มุมมองในการเล่าเรื่องที่เปลี่ยนแปลงไป จากเดิมที่ส่วนใหญ่ใช้เพียงมุมมอง “ผู้รอบรู้” เป็นมุมมองหลักมาเป็นเรื่องเล่าที่ได้ใช้มุมมองจาก “บุรุษที่ 1” กับ “บุรุษที่ 3” มีการผสมผสานกับมุมมองผู้รอบรู้ ให้ผู้ชมเข้าถึงอารมณ์ ความรู้สึก ยังเป็นศิลปะของการเล่าเรื่องที่มีชีวิตชีวา มีมิติอันเป็นแนวทางที่ “เรื่องเล่าในสื่อบันเทิงคดี ” ใช้กันมากขึ้น และ

นับเป็นกลวิธีที่ทำให้เห็นมิติของวาทกรรมทางประวัติศาสตร์ได้กระจ่างขึ้น ในฐานะที่เป็น “เรื่องเล่า” ของสังคม แม้จะมีสถานะและบทบาทที่ต่างออกไปจาก “เรื่องเล่า” ของบันเทิงคดีก็ตามที่

ข้อจำกัดในการวิจัย

1. ภาพยนตร์เรื่อง ชูสีไทเฮา (Empress Dowager) ปี 1988 ชูสีไทเฮา Empress Dowager Cixi ปี 1988 และ The Empress Dowager (一代妖后) ชูสีไทเฮา พญาหงส์ยอมเหนือมังกร ปี 1989 ผู้วิจัยได้ค้นหา รวบรวมต้นฉบับจากเว็บไซต์ youtube.com ผู้วิจัยเกรงว่า อาจจะมีการตัดฉากบางฉากออกไป อาจทำให้ความเข้าใจคลาดเคลื่อนได้
2. เนื่องจาก เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับพระนางชูสีไทเฮาประเภทภาพยนตร์และละครโทรทัศน์ที่ผลิตในจีนแผ่นดินใหญ๋หาได้น้อยมาก สาเหตุมาจากเรื่องราวของพระนางชูสีไทเฮาในจีนแผ่นดินใหญ๋ส่วนใหญ่เป็นเรื่องราวในรูปแบบสารคดี มีเพียงภาพยนตร์จากจีนแผ่นดินใหญ๋เพียงเรื่องเดียวเท่านั้น จึงสรุปเรื่องเล่าและภาพลักษณ์พระนางชูสีไทเฮาจากชาวจีนแผ่นดินใหญ๋ได้ยาก
3. เนื่องจากงานวิจัยชิ้นนี้ ได้เน้นรายละเอียดในส่วนของแนวคิดการสร้างตัวละครและการเล่าเรื่อง สามารถสรุปผลการวิจัยออกมาได้ชัดเจน ทำให้ แนวคิดเกี่ยวกับละครโทรทัศน์ และภาพยนตร์มีส่วนในการวิเคราะห์เพียงเล็กน้อย

ข้อเสนอแนะ

1. ยังมีภาพยนตร์และละครโทรทัศน์อีกหลายเรื่องที่มีพระนางชูสีไทเฮาปรากฏในเรื่อง ทั้งเรื่องราวที่พระนางชูสีไทเฮาไม่ได้เป็นตัวละครหลัก สำหรับผู้ที่สนใจในภาพลักษณ์พระนางชูสีไทเฮา สามารถศึกษาภาพลักษณ์ของพระนางชูสีไทเฮาได้จากภาพยนตร์เหล่านี้เพิ่มเติม เพื่อสามารถหาข้อสรุปและแบ่งประเภทได้ชัดเจนขึ้น

2. ผู้ที่สนใจในการศึกษาจินตคติในประเด็นของการสร้างเรื่องเล่าและตัวละคร การศึกษาด้วยกลวิธีการใช้มุมมองนับว่าเป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าสนใจ
3. ยังมีเรื่องเล่าเกี่ยวกับบุคคลทางประวัติศาสตร์อีกหลายท่าน ที่ผู้สนใจศึกษา สามารถนำมาวิเคราะห์ได้
4. ในเชิงวิชาชีพสามารถทดลองสร้างสรรค์งานกับเรื่องเล่าประวัติศาสตร์ของไทยโดยใช้มุมมองการเล่าเรื่องที่ไม่เคยกล่าวถึงมาก่อนเพื่อให้เกิดภาพลักษณ์และมุมมองที่แตกต่างและน่าสนใจ

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กาญจนา แก้วเทพ. แนวพินิจใหม่ในสื่อสารศึกษา. กรุงเทพฯ : คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

กองบรรณาธิการ. ซูสีไทเฮา. ใน ยอดคนผู้พลิกประวัติศาสตร์โลก. กรุงเทพฯ : ปาเจรา, 2552.

คึกฤทธิ์ ปราโมช. บทละครโทรทัศน์เรื่อง ซูสีไทเฮา. ใน ละครคึกฤทธิ์ 2. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สยามรัฐ, 2533.

ฉลองรัตน์ ทิพย์พิमान. วิเคราะห์โครงสร้างการเล่าเรื่องในภาพยนตร์อเมริกันที่มีตัวเอกเป็นสตรี.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2539.

ชยพล สุทธิโยธิน. เอกสารการสอนชุดวิชา 16347 การสร้างสวรค์รายการโทรทัศน์. พิมพ์ครั้งที่ 2.

นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.

ชลดา พรหมชาติสุนทร. การสร้างอารมณ์ขันในละครชุดโทรทัศน์แนวระทึกขวัญเชิงสืบสวน

สอบสวนเรื่องซูเปอร์เนเชอรัล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ดาหลา เดหลี. ดอกกล้วยไม้. [ออนไลน์]. 2554. แหล่งที่มา: <http://www.dalhadalee.com>

[/index.php?option=com_content&view=article&id=101&Itemid=76](http://www.dalhadalee.com/index.php?option=com_content&view=article&id=101&Itemid=76)[30 มีนาคม 2556.]

ถิรนนท์ อนุวัชศิริวงศ์ และ กมลรัฐ อินทรทัศน์. เอกสารการสอนชุดวิชา 16448 การผลิตรายการ

โทรทัศน์เบื้องต้น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2550

ธัญญา สังขพันธานนท์. ปรากฏการณ์แห่งวรรณกรรม. ปทุมธานี : นาค, 2538.

นิธน์นาวิน จุลละพราหมณ์. สัมพันธ์บทในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์อเมริกันแนวแวมไพร์ร่วม

สมัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2554.

ณัฐพร ลิ้มประสิทธิ์วงศ์. การเล่าเรื่องและการสร้างลักษณะตัวละครในภาพยนตร์และละคร

โทรทัศน์ที่มีตัวเอกเป็นสตรีจากเทพปกรณัมกรีก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ทัศน์ัย กุลบุญลอย. การสร้างเทพนิยายสมัยใหม่ในภาพยนตร์ชุดสตาร์วอร์ส. วิทยานิพนธ์ปริญญา

มหาบัณฑิต, สาขาวิชาสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

ทรงภพ ชุมมกรุส. ขัตติยนารีในนวนิยายไทยอิงประวัติศาสตร์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2549.

ไทยบันเทิง ไทยพีบีเอส. สร้างกระแสนิยมภาพยนตร์ฮ่องกง. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา :

<http://www.youtube.com/watch?v=xu8SucB4JmA> [30 เมษายน 2556]

ไทยบันเทิง ไทยพีบีเอส. ยุครุ่งเรืองหนังฮ่องกงในไทย. [ออนไลน์]. 2555. แหล่งที่มา :

http://www.youtube.com/watch?v=_fPOJAOaEM4 [30 เมษายน 2556]

ปณิตดา สมตระกูล. การสร้างคุณลักษณะของตัวละครและการออกแบบศิลปกรรมในการ

สร้างสรรคงานแอนิเมชันจากพุทธประวัติ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ,

คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

ประวัติศาสตร์จีน. ประวัติศาสตร์จีนยุคก้าวสู่จีนยุคใหม่-ปฏิรูปสู่การปฏิวัติ. [ออนไลน์]. 2554.

แหล่งที่มา : <http://www.thaichinese.net/History/history-modern4.html> [25 มีนาคม 2556.]

ประวิทย์ แต่งอักษร. เอกสารการสอนชุดวิชา 16351 ทฤษฎีและการวิจารณ์ภาพยนตร์เบื้องต้น.

นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2548.

มารศรี สอทิพย์. เรื่องเล่าทางประวัติศาสตร์เกี่ยวกับสมเด็จพระนเรศวรมหาราช: กลวิธีการเล่าเรื่อง

กับการสร้างภาพลักษณ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, สาขาวิชาภาษาไทย

คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

ผู้จัดการออนไลน์. “ยูโกะ ทานากะ” จาก “โอซึน” สู่บทบาท “ซุสึไทเฮา”. [ออนไลน์]. 2553. แหล่งที่มา

<http://www2.manager.co.th/Entertainment/ViewNews.aspx?NewsID=9530000046207> [25 มีนาคม 2556.]

วิโรจน์. เรื่องโหดๆของพระนางซุสึไทเฮา. กรุงเทพฯ : อนิเมทกรุ๊ป, 2555.

วิโรจน์. ชูลีไทเฮา รัฐประหารยึดอำนาจฮ่องเต้. กรุงเทพฯ : อนิเมทกรุ๊ป, 2555.

รัตนา จักกะพาก และ จิรยุทธ์ สิ้นธุ์พันธ์. จินตทัศน์ทางสังคมและกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ของสตัยชาติ เรย์ : การศึกษาวิเคราะห์. ทุนรัชดาภิเษกสมโภช จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.

รัตนา จักกะพาก. จินตทัศน์ทางสังคมและกลวิธีการเล่าเรื่องในภาพยนตร์ของหม่อมเจ้าชาติเฉลิม ยุคล:การศึกษาวิเคราะห์. กองทุนวิจัยคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.

วาจิวมล เดชเกตุ. เอกสารการสอนชุดวิชา 16452 การผลิตภาพยนตร์เบื้องต้น. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2551.

วัชรีย์ เกวลกุล. การสื่อสาร“วิกฤตอัตลักษณ์”ในนวนิยายของ ฮารุกิ มูราคามิ และเรื่องสั้นแนวหลังสมัยใหม่ของไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2554.

วรพล ผสมทรัพย์ และ อนงค์นาฏ เกิงวิทย์. การเมือง ประวัติศาสตร์ สตรี : ภาพลักษณ์จักรพรรดินีชูลีในนวนิยายเรื่อง เอ็มเพรส ออร์คิด และ เดอะ ลาสท์ เอ็มเพรส. ใน การประชุมวิชาการ ครั้งที่ 7 สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์. หน้า 1438-1446. 7-8 ธันวาคม 2553 ณ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน จังหวัดนครปฐม, 2553

ศิวพร วัฒนรัตน์ และคณะ. ทักษะการใช้ภาษาไทย. เชียงใหม่ : เชียงใหม่ บี.เอส, 2552.

สัณฐิตา นุชพิทักษ์. ความร้ายกาจของตัวละครในละครโทรทัศน์ไทย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, คณะนิเทศศาสตร์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.

สุวรรณมา ตันเจริญ. การสร้างตัวละครกับการนำเสนอโมโนทัศน์เกี่ยวกับผู้หญิงในนวนิยายของปิยะพร ศักดิ์เกษม. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2551.

สุจิตรา จรจิตร. มนุษย์กับวรรณกรรม. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2547.

สรณัฐ ไตลังคะ. “ประวัติศาสตร์นิพนธ์กับโฉมหน้าบ้านเท็งคัตร้อยแก้วยุคแรกในสมัยรัตนโกสินทร์” ใน ภาษาและหนังสือ ปีที่ 37 ฉบับที่ 1 (มกราคม, 2549) 31-56.

เสถียร พันธรังสี. นางพญาเม็งจู่. กรุงเทพฯ : ไทยสัมพันธ์, 2504.

อันฉี หมิน. ชูลีไทเฮา ราชนีดอกกล้วยไม้. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : มติชน, 2552.

อันดี หมิน. พระนางซูสีจักรพรรดินีผู้บัลลังก์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : มติชน, 2554.

อิรวดี ไตลังคะ. ศาสตร์และศิลป์แห่งการเล่าเรื่อง. กรุงเทพฯ : คณะมนุษยศาสตร์

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2546.

ภาษาอังกฤษ

Munslow, A. Narrative and History. Hampshire:Palgrave Macmillan, 2007.

CNN. Arsenic killed Chinese emperor reports say. [online].2008.Available from :

www.cnn.com/2008/WORLD/asiapcf/11/04/china.emperor/index.html?eref=rss_w

orld [25 มีนาคม 2556.]

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นางสาวพิมพ์ลดา ดีมาก เกิดเมื่อวันที่ 29 มกราคม พ.ศ.2531 ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช จบการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะอักษรศาสตร์ สาขาวิชาเอเชียศึกษา (ภาษาจีน) หรือ Bachelor of Arts (Asian Studies) มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์ ในปีการศึกษา 2554 ได้เข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษา คณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการสื่อสารเชิงสุนทรีย์และบันเทิงคดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อปี พ.ศ. 2554